

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 10 Δεκεμβρίου 2025
(OR. en)

12450/25

Διοργανικός φάκελος:
2025/0192 (NLE)

COLAC 136
POLCOM 216

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Θέμα: Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της κοινής αγοράς του Νότου, της Δημοκρατίας της Αργεντινής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, της Δημοκρατίας της Παραγουάης και της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης, αφετέρου

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ, ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ,
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗΣ,
ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ,
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΟΥΑΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗΣ,
ΑΦΕΤΕΡΟΥ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΟΥΓΓΑΡΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩΝ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφεξής καλούμενα «κράτη μέλη»,

και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, εφεξής καλούμενη «Ένωση» ή «ΕΕ»,

αφενός,

ΚΑΙ

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΟΥΑΗΣ,

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗΣ,

συμβαλλόμενα κράτη της κοινής αγοράς του Νότου που υπογράφουν την παρούσα Συμφωνία, εφεξής καλούμενα «υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR»,

και

Η ΚΟΙΝΗ ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ, εφεξής καλούμενη «MERCOSUR»,

αφετέρου,

εφεξής καλούμενα από κοινού «τα Μέρη»,

για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, νοουμένης ως MERCOSUR της Δημοκρατίας της Αργεντινής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, της Δημοκρατίας της Παραγουάης και της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τους βαθείς ιστορικούς, πολιτιστικούς, πολιτικούς και οικονομικούς δεσμούς που ενώνουν τους λαούς τους και με έμπνευση τις κοινές τους αξίες,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η MERCOSUR και η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμούν να ενισχύσουν τους δεσμούς αυτούς και να εντείνουν τις σχέσεις τους με βάση τον διάλογο και τη συνεργασία, με σκοπό τη δημιουργία στρατηγικής εταιρικής σχέσης,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τη σταθερή προσήλωση των Μερών στις αρχές του διεθνούς δικαίου, στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών («ΟΗΕ»), στη δημοκρατία, στο κράτος δικαίου και στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλες σχετικές διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και των αρχών του κράτους δικαίου αποτελεί τη βάση των εσωτερικών και διεθνών πολιτικών των Μερών και συνιστά ουσιώδες στοιχείο της παρούσας Συμφωνίας,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την υποστήριξή τους προς τους δημοκρατικούς θεσμούς και τις δημοκρατικές αξίες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη των αντίστοιχων διαδικασιών ένταξής τους και των αμοιβαίων σχέσεών τους,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΙΑ να συμβάλουν στην ενίσχυση της πολυμερούς προσέγγισης, στη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και στην προώθηση μιας δίκαιης και δημοκρατικής διεθνούς τάξης,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημαντική συμβολή της διακήρυξης της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής στον αποπλισμό και τη μη διάδοση ως ζώνης ειρήνης, απαλλαγμένης από πυρηνικά όπλα, σύμφωνα με τη Συνθήκη του Tlatelolco και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της, και επιβεβαιώνοντας τις δεσμεύσεις τους για την προώθηση του πυρηνικού αποπλισμού,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τις αξίες, τους σκοπούς και τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, που υπογράφηκε στις 26 Ιουνίου 1945 στο Σαν Φρανσίσκο, κατά την ολοκλήρωση της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τον Διεθνή Οργανισμό («Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών»).

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τον κοινό στόχο της προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που αποτελεί τη βάση της παρούσας Συμφωνίας, και εκτιμώντας ότι η ελευθέρωση της αγοράς θα πρέπει να συμπληρωθεί με την προώθηση της κοινωνικής ανάπτυξης και τη μείωση των ανισοτήτων μέσω επαρκούς πρόσβασης στην απασχόληση, την εκπαίδευση και την υγεία, καθώς και με την εξάλειψη της ακραίας φτώχειας,

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν και να αναπτύξουν το πολυμερές εμπορικό σύστημα μέσω της εφαρμογής διαφανών και δίκαιων κανόνων που δεν εισάγουν διακρίσεις, με σκοπό την προώθηση ενός ολοένα και πιο δυναμικού και ανοικτού διεθνούς εμπορίου που εξασφαλίζει την ενισχυμένη συμμετοχή των αναπτυσσόμενων χωρών στις διεθνείς εμπορικές, επενδυτικές και τεχνολογικές ροές,

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να προωθήσουν το διεθνές εμπόριο κατά τρόπο που να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική της διάσταση, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών συμφεροντούχων, συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα, και να εφαρμόσουν την παρούσα Συμφωνία κατά τρόπο που συνάδει με τις αντίστοιχες νομοθετικές διατάξεις τους και τις διεθνείς δεσμεύσεις τους σε εργασιακά και περιβαλλοντικά θέματα,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΩΣ ΒΑΣΗ τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου («ΠΟΕ»),

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεών τους, παρέχοντάς τους προβλέψιμο νομικό πλαίσιο για τις εμπορικές και επενδυτικές τους σχέσεις, με ιδιαίτερη προσοχή στις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,

ΕΠΙΧΕΙΡΩΝΤΑΣ την ανάγκη να προωθηθεί ο σεβασμός των διεθνώς αναγνωρισμένων κατευθυντήριων γραμμών και αρχών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ») για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα εδάφη τους,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η ενίσχυση του πολυμερούς εμπορικού συστήματος μπορεί να επιτευχθεί μέσω πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων που αποσκοπούν σε φιλόδοξα, ολοκληρωμένα και ισορροπημένα αποτελέσματα, στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και στη βελτίωση της ανθρώπινης ευημερίας,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι τα μέρη θεωρούν ότι η περιφερειακή ολοκλήρωση και η ανοικτή περιφερειοποίηση αποτελούν σημαντικά μέσα για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη που ενισχύουν τη διεθνή ολοκλήρωση των οικονομιών τους, προωθούν στενότερους δεσμούς μεταξύ των λαών τους και συμβάλλουν στη διεθνή σταθερότητα,

ΕΚΦΡΑΖΟΝΤΑΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την έγκριση της Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη με τίτλο «Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: η Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη» που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 25 Σεπτεμβρίου 2015 (εφεξής καλούμενη: «Ατζέντα του 2030») και της Συμφωνίας του Παρισιού που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (εφεξής καλούμενη: «συμφωνία του Παρισιού») και ζητώντας την ταχεία εφαρμογή τους,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ της ανάγκης να δοθεί ώθηση στη μεγέθυνση και την ανάπτυξη των Μερών και να μειωθούν οι υφιστάμενες ανισότητες, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Παραγουάη ως περικλειστή χώρα,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη μακρά ιστορία της μετανάστευσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών MERCOSUR και τη θετική συμβολή της στις σχέσεις τους, καθώς και στην κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική τους ανάπτυξη,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις διεθνώς συμφωνηθείσες διατάξεις σχετικά με την ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση των αναπτυσσόμενων χωρών,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η παρούσα Συμφωνία διατηρεί το δικαίωμα των Μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις στα εδάφη τους σύμφωνα με τις εσωτερικές νομοθετικές και κανονιστικές τους διατάξεις καθώς και την ευελιξία των μερών για την επίτευξη θεμιτών στόχων πολιτικής, όπως, μεταξύ άλλων, η δημόσια υγεία, η ασφάλεια, το περιβάλλον, η παιδεία, τα χρηστά ήθη και η προώθηση και προστασία της πολιτισμικής πολυμορφίας,

ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ το δικαίωμα των Μερών να εκμεταλλεύονται τους φυσικούς τους πόρους σύμφωνα με τις περιβαλλοντικές τους πολιτικές και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη διαπεριφερειακή συμφωνία-πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Κοινής Αγοράς του Νότου και των κρατών μελών αυτής, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 15 Δεκεμβρίου 1995, καθώς και την επισυναπτόμενη κοινή δήλωση για τον πολιτικό διάλογο και τον σκοπό της δημιουργίας εταιρικής σχέσης βασισμένης στον ενισχυμένο πολιτικό διάλογο, την ελευθέρωση του εμπορίου, την προώθηση των επενδύσεων και την εμβάθυνση της συνεργασίας,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι η συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της MERCOSUR υλοποιείται μέσω διαφόρων μέσων,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την απόφαση της συνόδου των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της MERCOSUR και της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Ιούνιο του 1999 στο Ρίο ντε Τζανέιρο να δώσει εν νέου προτεραιότητα στις σχέσεις τους στους τομείς της πολιτικής, της οικονομίας, του εμπορίου, του πολιτισμού και της συνεργασίας, με στόχο την οικοδόμηση βαθύτερης και πληρέστερης εταιρικής σχέσης μεταξύ των δύο περιοχών, η οποία θα πρέπει να βασίζεται στη δημοκρατία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική μεγέθυνση με κοινωνική δικαιοσύνη,

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν, να ελευθερώσουν και να διαφοροποιήσουν περαιτέρω τις εμπορικές και επενδυτικές τους σχέσεις,

ΠΡΟΣΒΛΕΠΟΝΤΑΣ, στο πλαίσιο αυτό, στην αύξηση των εμπορικών και επενδυτικών τους σχέσεων μέσω της δημιουργίας ζώνης ελεύθερων συναλλαγών σύμφωνα με τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994 και τους κανόνες του ΠΟΕ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ των Μερών, βάσει ανοικτού και μόνιμου διαλόγου σε όλους τους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, ιδίως στον πολιτικό, οικονομικό, εμπορικό, χρηματοπιστωτικό, νομικό και δικαστικό τομέα, στον τομέα της ελευθερίας και της ασφάλειας, στον επιστημονικό και τεχνολογικό, κοινωνικό και πολιτιστικό τομέα,

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης μεταξύ των Μερών,

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι, προκειμένου να ενταθούν οι σχέσεις τους σε όλους τους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, είναι απαραίτητο να τεθεί σε νέο στάδιο ο υφιστάμενος πολιτικός διάλογος μεταξύ των Μερών,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις ειδικές εμπειρίες των μερών όσον αφορά την περιφερειακή ολοκλήρωση, από τις οποίες μπορούν να επωφεληθούν αμοιβαία ανάλογα με τις δικές τους ανάγκες,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη σημασία των κοινών αρχών και αξιών τους στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη σημασία του πολιτιστικού διαλόγου ως μέσου για την επίτευξη καλύτερης αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των Μερών, την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας και την ενίσχυση των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ των πολιτών τους,

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ότι, εάν τα Μέρη αποφασίσουν, βάσει της παρούσας Συμφωνίας, να συνάψουν ειδικές συμφωνίες στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, τις οποίες μπορεί να συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με τον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διατάξεις των εν λόγω μελλοντικών συμφωνιών δεν θα είναι δεσμευτικές για την Ιρλανδία, εκτός εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση, ταυτόχρονα με την Ιρλανδία όσον αφορά τις αντίστοιχες προγενέστερες διμερείς σχέσεις τους, κοινοποιήσει στη MERCOSUR ότι η Ιρλανδία έχει δεσμευτεί από τις εν λόγω συμφωνίες ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο έχει προσαρτηθεί στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνοντας ότι οποιαδήποτε επακόλουθα εσωτερικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τυχόν θεσπιστούν σύμφωνα με το τρίτο μέρος τίτλος V της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας δεν θα δεσμεύουν την Ιρλανδία, εκτός αν η Ιρλανδία έχει κοινοποιήσει την επιθυμία της να λάβει μέρος στα μέτρα αυτά ή να τα αποδεχθεί σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21, επισημαίνοντας επίσης ότι τέτοιες μελλοντικές συμφωνίες ή επακόλουθα εσωτερικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις διαφορές στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη μεταξύ και εντός των Μερών,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΑΡΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 1.1

Γενικοί ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «Διαπεριφερειακή συμφωνία-πλαίσιο για τη συνεργασία 1995»: η διαπεριφερειακή συμφωνία-πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών αυτής, αφενός, και της Κοινής Αγοράς του Νότου και των κρατών μελών αυτής, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 15 Δεκεμβρίου 1995·
- β) «Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο»: η Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της κοινής αγοράς του Νότου, της Δημοκρατίας της Αργεντινής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, της Δημοκρατίας της Παραγουάης και της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης, αφετέρου, η οποία πρόκειται να συναφθεί·
- γ) «ΜΜΕ»: οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις και οι επιχειρηματίες·

- δ) «τρίτη χώρα»: χώρα ή έδαφος εκτός του πεδίου εδαφικής εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας·
- ε) «UNCLOS»: η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, η οποία υπογράφηκε στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982· και
- στ) «ΠΟΕ»: ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 1.2

Γενικές αρχές

1. Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως ορίζονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σε άλλες σχετικές διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη καθώς και των αρχών του κράτους δικαίου αποτελεί τη βάση των εσωτερικών και διεθνών πολιτικών των Μερών και συνιστά ουσιώδες στοιχείο της παρούσας Συμφωνίας·
2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν την ισχυρή προσήλωσή τους στις κοινές αρχές και τους στόχους που διατυπώνονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Η προώθηση της βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, καθώς και η δίκαιη κατανομή των οφελών της παρούσας συμφωνίας, συγκαταλέγονται μεταξύ των κατευθυντήριων αρχών για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
3. Τα μέρη επιβεβαιώνουν την προσήλωσή τους στις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων αρχών όπως η κυβερνητική διαφάνεια και η καταπολέμηση της διαφθοράς, η δεοντολογική και υπεύθυνη κυβέρνηση, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και η προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 1.3

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα συμφωνία θεσπίζει εταιρική σχέση μεταξύ των Μερών βάσει κοινών αξιών, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβαιότητας, και κοινού συμφέροντος. Ενισχύει την εταιρική σχέση μεταξύ του Μέρους ΕΕ και του μέρους MERCOSUR και οδηγεί σε στρατηγική σχέση στους τομείς της πολιτικής, της συνεργασίας και του εμπορίου, καθώς και σε άλλους τομείς που θα συμφωνηθούν.

ΑΡΘΡΟ 1.4

Γενικοί στόχοι

Η παρούσα Συμφωνία προβλέπει:

- α) θεσμικό πλαίσιο που αποτελεί τη βάση της εταιρικής σχέσης·
- β) την ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου μέσω νέων θεσμικών μηχανισμών·
- γ) συνεργασία μεταξύ των Μερών με στόχο τη συμβολή στην επίτευξη των γενικών στόχων της παρούσας Συμφωνίας με την αξιοποίηση υφιστάμενων ή μελλοντικών καινοτόμων μέσων συνεργασίας που είναι ικανά να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στη σχέση· και
- δ) την επέκταση και τη διαφοροποίηση των διαπεριφερειακών εμπορικών σχέσεων των Μερών και τους ειδικούς στόχους και διατάξεις που καθορίζονται στο μέρος III της παρούσας Συμφωνίας, που αναμένεται να συμβάλουν στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης, στη σταδιακή βελτίωση της ποιότητας ζωής και στις δύο περιοχές και στην καλύτερη ενσωμάτωση και των δύο περιοχών στην παγκόσμια οικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΡΘΡΟ 2.1

Σύνοδος κορυφής

1. Το υψηλότερο επίπεδο πολιτικού διαλόγου και διαλόγου πολιτικής μεταξύ του Μέρους ΕΕ και του Μέρους MERCOSUR είναι σε επίπεδο συνόδου κορυφής. Οι σύνοδοι κορυφής πραγματοποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες και κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας.
2. Οι σύνοδοι κορυφής παρέχουν την ευκαιρία να αξιολογηθεί η πρόοδος στην εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, να καθοριστούν οι στόχοι για τη μελλοντική εξέλιξη της και να συζητηθούν άλλα θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 2.2

Μεικτό συμβούλιο

1. Συγκροτείται μεικτό συμβούλιο το οποίο εποπτεύει την εκπλήρωση των στόχων της παρούσας Συμφωνίας και επιβλέπει την εφαρμογή της. Το μεικτό συμβούλιο ασχολείται με τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία και εξετάζει κάθε σημαντικό ζήτημα που προκύπτει στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας, καθώς και διαπεριφερειακά, πολυμερή ή διεθνή ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

2. Το μεικτό συμβούλιο συνέρχεται σε υπουργικό επίπεδο σε τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον κάθε 2 (δύο) έτη ή σε ad hoc βάση, όπως συμφωνείται αμοιβαία. Μπορεί επίσης να συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης, βιντεοδιάσκεψης ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, όπως συμφωνείται αμοιβαία από τα Μέρη.
3. Το μεικτό συμβούλιο απαρτίζεται από εκπροσώπους κάθε Μέρους σε υπουργικό επίπεδο σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές ρυθμίσεις και λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Το μεικτό συμβούλιο συνεδριάζει σε όλες τις αναγκαίες συνθέσεις με αμοιβαία συμφωνία.
4. Όταν το μεικτό συμβούλιο εξετάζει οποιοδήποτε θέμα σχετικό με το μέρος III της παρούσας Συμφωνίας, απαρτίζεται από εκπροσώπους καθενός από τα συμβαλλόμενα Μέρη που είναι αρμόδιοι για θέματα σχετικά με το εμπόριο (εφεξής καλούμενο: «μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου»).
5. Το μεικτό συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του και τον εσωτερικό κανονισμό της μεικτής επιτροπής.
6. Η προεδρία του μεικτού συμβουλίου ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο του Μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκπρόσωπο του Μέρους της MERCOSUR, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού του και λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά θέματα που πρέπει να εξεταστούν σε κάθε συνεδρίαση.
7. Το μεικτό συμβούλιο εξετάζει σχέδια και συστάσεις και έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις, μεταξύ άλλων για την ερμηνεία διατάξεων, και να υποβάλλει κατάλληλες συστάσεις όπως προβλέπεται στην παρούσα Συμφωνία. Οι αποφάσεις και οι συστάσεις εγκρίνονται με συμφωνία των Μερών και σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του μεικτού συμβουλίου. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα Μέρη, τα οποία λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τις εσωτερικές τους διαδικασίες, για την εφαρμογή τους. Εντός του πεδίου εφαρμογής του μέρους II της παρούσας Συμφωνίας, το μεικτό συμβούλιο έχει επίσης την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις και να διατυπώνει συστάσεις, όπως συμφωνείται από κοινού από τα Μέρη.

8. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να αναθέτει στη μεικτή επιτροπή οποιοδήποτε από τα καθήκοντά του, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του μεικτού συμβουλίου.

ΑΡΘΡΟ 2.3

Μεικτή επιτροπή

1. Συγκροτείται μεικτή επιτροπή.
2. Η μεικτή επιτροπή επικουρεί το μεικτό συμβούλιο κατά την άσκηση των καθηκόντων του.
3. Η μεικτή επιτροπή προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του μεικτού συμβουλίου και είναι υπεύθυνη για την ορθή εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.
4. Η μεικτή επιτροπή απαρτίζεται από εκπροσώπους κάθε Μέρους σε επίπεδο ανώτερων υπαλλήλων ή σε άλλο επίπεδο που έχουν καθορίσει τα Μέρη σύμφωνα με τις εσωτερικές τους ρυθμίσεις και λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά θέματα που πρέπει να εξεταστούν σε κάθε συνεδρίαση.
5. Όταν η μεικτή επιτροπή εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με το μέρος III της παρούσας Συμφωνίας, απαρτίζεται από εκπροσώπους καθενός από τα Μέρη που είναι αρμόδιοι για θέματα συναφή με το εμπόριο (εφεξής καλούμενη: «μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου»).
6. Όταν η μεικτή επιτροπή εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με το μέρος III της παρούσας Συμφωνίας, απαρτίζεται από εκπροσώπους καθενός από τα Μέρη που είναι αρμόδιοι για τέτοια θέματα σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές ρυθμίσεις των Μερών.

7. Η μεικτή επιτροπή δύναται να εκδίδει αποφάσεις όπως προβλέπεται στην παρούσα Συμφωνία ή όταν εξουσιοδοτείται σχετικά από το μεικτό συμβούλιο. Η μεικτή επιτροπή λαμβάνει τις αποφάσεις της με συμφωνία των Μερών. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα Μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή τους. Κατά την άσκηση των κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων, η μεικτή επιτροπή λαμβάνει τις αποφάσεις της σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του μεικτού συμβουλίου.

8. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του κεφαλαίου 29, κάθε Μέρος μπορεί να παραπέμψει οποιοδήποτε ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της Συμφωνίας στη μεικτή επιτροπή.

9. Η προεδρία της μεικτής επιτροπής ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο του Μέρους MERCOSUR και από εκπρόσωπο του Μέρους ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών ζητημάτων που πρέπει να εξεταστούν σε κάθε συνεδρίαση.

10. Η μεικτή επιτροπή συνεδριάζει γενικά μία φορά ετησίως για να επανεξετάσει την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που συμφωνούνται εκ των προτέρων από τα Μέρη, εναλλάξ στις Βρυξέλλες και σε υπογράφων κράτος της MERCOSUR. Είναι επίσης δυνατή η διεξαγωγή πρόσθετων συνεδριάσεων με αμοιβαία συμφωνία, κατόπιν αιτήματος του Μέρους είτε της ΕΕ είτε της MERCOSUR. Μπορεί επίσης να συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης, βιντεοδιάσκεψης ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, όπως συμφωνείται αμοιβαία από τα Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 2.4

Υποεπιτροπές και άλλα όργανα

1. Η μεικτή επιτροπή μπορεί να αποφασίσει τη σύσταση υποεπιτροπών ή άλλων οργάνων που θα την επικουρούν στην άσκηση των καθηκόντων της και θα ασχολούνται με συγκεκριμένα καθήκοντα ή θέματα. Μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί σε τυχόν υποεπιτροπές ή άλλες δομές που έχουν συσταθεί για τους σκοπούς αυτούς ή να προβεί στη λύση τους.

2. Η μεικτή επιτροπή θεσπίζει εσωτερικό κανονισμό ο οποίος καθορίζει τη σύνθεση, τα καθήκοντα και τη λειτουργία των υποεπιτροπών και άλλων οργάνων.
3. Η δημιουργία ή η ύπαρξη υποεπιτροπής δεν απαγορεύει στα Μέρη να προσφεύγουν απευθείας στη μεικτή επιτροπή για οποιοδήποτε θέμα.
4. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα Συμφωνία, οι υποεπιτροπές και άλλα όργανα που έχουν συσταθεί βάσει της παρούσας Συμφωνίας ή από τη μεικτή επιτροπή υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές τους στη μεικτή επιτροπή τακτικά ή όταν τους ζητείται.
5. Οι υποεπιτροπές που ασχολούνται με το εμπόριο και συναφή με το εμπόριο θέματα, οι οποίες συγκροτούνται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, διέπονται από το άρθρο 9.9 και υποβάλλουν έκθεση στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου.
6. Συστήνεται υποεπιτροπή διεθνούς συνεργασίας και ανάπτυξης για την προώθηση, τον συντονισμό και την εποπτεία της εφαρμογής των δραστηριοτήτων συνεργασίας στους τομείς που αναφέρονται στο μέρος II της παρούσας Συμφωνίας, καθώς και για τη συνέχεια, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των εν λόγω πρωτοβουλιών συνεργασίας. Επικουρεί τη μεικτή επιτροπή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της όσον αφορά τα θέματα αυτά.

ΑΡΘΡΟ 2.5

Μεικτή κοινοβουλευτική επιτροπή

1. Συστήνεται μεικτή κοινοβουλευτική επιτροπή για την προώθηση στενότερων σχέσεων και τη διασφάλιση τακτικού διαλόγου μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Κοινοβουλίου της MERCOSUR.

2. Η μεικτή κοινοβουλευτική επιτροπή αποτελείται από μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφενός, και από μέλη του Κοινοβουλίου της MERCOSUR, αφετέρου. Συνέρχεται κατά διαστήματα που καθορίζει η ίδια.
3. Η μεικτή κοινοβουλευτική επιτροπή θεσπίζει τον δικό της εσωτερικό κανονισμό.
4. Η προεδρία της μεικτής κοινοβουλευτικής επιτροπής ασκείται εκ περιτροπής από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Κοινοβούλιο της MERCOSUR.
5. Η μεικτή κοινοβουλευτική επιτροπή θα ενημερώνεται για την πρόοδο που σημειώνεται ως προς την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.
6. Η μεικτή κοινοβουλευτική επιτροπή μπορεί να διατυπώνει συστάσεις στο μεικτό συμβούλιο.

ΑΡΘΡΟ 2.6

Σχέση με την κοινωνία των πολιτών

1. Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, τα Μέρη προωθούν τις διαβουλεύσεις με την κοινωνία των πολιτών μέσω της θέσπισης κατάλληλου μηχανισμού διαβούλευσης και της προώθησης της αλληλεπίδρασης μεταξύ των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών τους.
2. Τα Μέρη προάγουν τον διάλογο μεταξύ της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και του Συμβουλευτικού Κοινωνικού και Οικονομικού Φόρουμ, από την πλευρά της MERCOSUR, και ενθαρρύνουν τη συμβολή τους στους μηχανισμούς που καθορίζονται στα άρθρα 2.7 και 2.8.

ΑΡΘΡΟ 2.7

Εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες

1. Το Μέρος ΕΕ και το Μέρος MERCOSUR ορίζουν έκαστο μια εσωτερική συμβουλευτική ομάδα, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με τις εσωτερικές ρυθμίσεις κάθε Μέρους, για την παροχή συμβουλών στο ενδιαφερόμενο Μέρος σχετικά με ζητήματα που καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία. Στην ομάδα αυτή θα πρέπει να εκπροσωπούνται ισόρροπα οι ανεξάρτητες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων, οργανώσεων επιχειρήσεων και εργοδοτών, καθώς και συνδικαλιστικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνται σε θέματα οικονομίας, ανάπτυξης, κοινωνίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβάλλοντος και άλλα θέματα.
2. Τα Μέρη προωθούν τακτικό διάλογο με την εσωτερική συμβουλευτική ομάδα τους και εξετάζουν τις απόψεις ή τις συστάσεις που υποβάλλονται από την αντίστοιχη εσωτερική συμβουλευτική ομάδα τους σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.
3. Προκειμένου να προωθηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες, το Μέρος ΕΕ και το Μέρος MERCOSUR διαθέτουν έκαστο στο κοινό τον κατάλογο των οργανισμών που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις, καθώς και το σημείο επαφής για την εν λόγω ομάδα.

ΑΡΘΡΟ 2.8

Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών

1. Τα Μέρη διευκολύνουν την οργάνωση φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τη διεξαγωγή δημόσιου διαλόγου σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας και συμφωνούν, κατά την πρώτη συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής, σχετικά με τις επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών.

2. Τα Μέρη μπορούν να διευκολύνουν τη συμμετοχή στο φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών με εικονικά μέσα.

3. Το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών είναι ανοικτό για τη συμμετοχή ανεξάρτητων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που είναι εγκατεστημένες στα εδάφη είτε του Μέρους ΕΕ είτε του Μέρους MERCOSUR, συμπεριλαμβανομένων των μελών των εσωτερικών συμβουλευτικών ομάδων που αναφέρονται στο άρθρο 2.7. Τα Μέρη προωθούν την ισόρροπη εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων, οργανώσεων επιχειρήσεων και εργοδοτών, καθώς και συνδικαλιστικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε θέματα οικονομίας, ανάπτυξης, κοινωνίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβάλλοντος και άλλα θέματα.

4. Οι εκπρόσωποι των Μερών που συμμετέχουν στο μεικτό συμβούλιο ή στη μεικτή επιτροπή, κατά περίπτωση, λαμβάνουν μέρος σε συνεδρίαση του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να παρουσιάσουν πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της Συμφωνίας και να διεξαγάγουν διάλογο με το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 3.1

Ρήτρα ασφάλειας

Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι:

- α) απαιτεί από ένα Μέρος να παρέχει πληροφορίες των οποίων τη δημοσιοποίηση θεωρεί αντίθετη προς τα ουσιώδη του συμφέροντα ασφάλειας, ή να παρέχει πρόσβαση σ' αυτές: ή

- β) εμποδίζει ένα Μέρος να λαμβάνει μέτρα τα οποία κρίνει αναγκαία για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς του και τα οποία:
- i) συνδέονται με την παραγωγή ή τη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού, καθώς και με τη διακίνηση και το εμπόριο άλλων αγαθών, υλικών, υπηρεσιών και τεχνολογίας, και με οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται άμεσα ή έμμεσα για τον σκοπό του εφοδιασμού στρατιωτικών εγκαταστάσεων·
  - ii) αφορούν σχάσιμα και συντήξιμα υλικά ή υλικά από τα οποία αυτά παράγονται· ή
  - iii) λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις· ή
- γ) εμποδίζει ένα Μέρος να λαμβάνει μέτρα για την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών του που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και οι οποίες αποσκοπούν στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΑΡΘΡΟ 3.2

Άλλες συμφωνίες

1. Η διαπεριφερειακή συμφωνία-πλαίσιο για συνεργασία 1995 παύει να ισχύει μόλις αρχίσει να ισχύει η παρούσα Συμφωνία.
2. Η παρούσα συμφωνία αντικαθιστά τη διαπεριφερειακή συμφωνία-πλαίσιο για τη συνεργασία του 1995. Κάθε αναφορά όλων των άλλων συμφωνιών μεταξύ των Μερών στη Διαπεριφερειακή συμφωνία-πλαίσιο για τη συνεργασία του 1995 νοείται ως αναφορά στην παρούσα Συμφωνία.

3. Η Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο παύει να ισχύει και αντικαθίσταται με την παρούσα Συμφωνία μόλις αρχίσει να ισχύει η παρούσα Συμφωνία. Κάθε αναφορά όλων των άλλων συμφωνιών μεταξύ των Μερών στην Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο νοείται ως αναφορά στην παρούσα Συμφωνία.
4. Με την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, τυχόν αποφάσεις που εκδίδονται από το συμβούλιο εμπορίου που συστάθηκε με την Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο θεωρείται ότι έχουν εκδοθεί από το μεικτό συμβούλιο που συστάθηκε με το άρθρο 2.2 της παρούσας Συμφωνίας. Τυχόν ή αποφάσεις, οι οποίες εκδίδονται από την επιτροπή εμπορίου που συστάθηκε με την Ενδιάμεση Συμφωνία για το εμπόριο, θεωρείται ότι έχουν εκδοθεί από τη μεικτή επιτροπή που συστήνεται με το άρθρο 2.3 της παρούσας Συμφωνίας.
5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου:
- α) τα θεσπισθέντα δυνάμει του άρθρου 11.4 και του άρθρου 11.5 της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο προσωρινά μέτρα που εφαρμόζονται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας συνεχίζουν να εφαρμόζονται έως τη φυσική λήξη τους;
  - β) τα εγκριθέντα δυνάμει του κεφαλαίου 9 τμήμα Γ της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο διμερή μέτρα διασφάλισης που εφαρμόζονται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας συνεχίζουν να εφαρμόζονται έως τη φυσική λήξη τους;
  - γ) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών που έχουν ήδη κινηθεί δυνάμει του άρθρου 21.7 και του άρθρου 18.17 της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο λογίζονται, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, ως διαφορά στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και συνεχίζονται έως την περάτωσή τους; και
  - δ) η δεσμευτική έκβαση κάθε διαδικασίας επίλυσης διαφορών που κινείται δυνάμει του άρθρου 21.7, ή του άρθρου 18.17 της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο παραμένει δεσμευτική για τα Μέρη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

6. Τα Μέρη δεν είναι σε θέση να κινήσουν διαδικασίες επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας για θέματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας βάσει του κεφαλαίου 18 και διαιτητικής απόφασης βάσει του κεφαλαίου 21 της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο.

7. Οι περίοδοι μετάβασης που έχουν ήδη παρέλθει πλήρως ή εν μέρει βάσει της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των περιόδων μετάβασης που προβλέπονται σε ισοδύναμες διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας. Οι εν λόγω περίοδοι μετάβασης βάσει της παρούσας Συμφωνίας υπολογίζονται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο.

Οι διαδικαστικές περίοδοι μετάβασης που έχουν ήδη παρέλθει πλήρως ή εν μέρει βάσει της Ενδιάμεσης Συμφωνίας για το εμπόριο λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των διαδικαστικών περιόδων που προβλέπονται σε ισοδύναμες διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας.

8. Τα μέρη μπορούν να συμπληρώσουν την παρούσα Συμφωνία συνάπτοντας ειδικές συμφωνίες σε κάθε τομέα συνεργασίας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της. Οι εν λόγω ειδικές συμφωνίες μπορούν να προβλέπουν ότι θα αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος των συνολικών διαπεριφερειακών σχέσεων που διέπονται από την παρούσα Συμφωνία και ότι θα υπόκεινται στο κοινό θεσμικό πλαίσιο.

ΑΡΘΡΟ 3.3

Εδαφική εφαρμογή

1. Η παρούσα Συμφωνία εφαρμόζεται:

- α) στα εδάφη στα οποία εφαρμόζονται η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό τους όρους που προβλέπονται στις εν λόγω Συνθήκες· και

- β) στα εδάφη της Δημοκρατίας της Αργεντινής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, της Δημοκρατίας της Παραγουάης και της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης.
2. Κάθε αναφορά αναφορά στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας στον όρο «έδαφος» περιλαμβάνει τον εναέριο χώρο και τα χωρικά ύδατα, όπως προβλέπεται στην UNCLOS.
3. Κάθε αναφορά στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας στον όρο «έδαφος» νοείται με αυτή την έννοια, εκτός εάν ρητά προβλέπεται άλλως.
4. Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με τη δασμολογική μεταχείριση των εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων σχετικά με τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών, της αμοιβαίας διοικητικής συνδρομής σε τελωνειακά ζητήματα και των κανόνων καταγωγής, καθώς και της προσωρινής αναστολής της εν λόγω μεταχείρισης, η παρούσα Συμφωνία εφαρμόζεται επίσης στις περιοχές του τελωνειακού εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα¹, οι οποίες δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου.

---

¹ ΕΕ ΕΕ L 269, της 10.10.2013, σ. 1.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 4.1

Στόχοι του πολιτικού διαλόγου

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η πολιτική διάσταση αποτελεί ουσιώδες μέρος της εταιρικής σχέσης που θεσπίζεται με την παρούσα συμφωνία και ενισχύουν και εμβαθύνουν τον τακτικό πολιτικό διάλογο μεταξύ των Μερών. Τα Μέρη συμφωνούν να καταρτίσουν πολιτικό θεματολόγιο, να συνεργαστούν σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος και να καταβάλουν προσπάθειες για τον συντονισμό των θέσεών τους προκειμένου να αναλάβουν κοινές πρωτοβουλίες στα κατάλληλα διεθνή φόρουμ.
2. Στόχος των Μερών μέσω του πολιτικού διαλόγου είναι:
  - α) να ενισχύσουν τους δεσμούς τους προκειμένου να συμβάλουν στην ειρήνη, τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία, και να εδραιώσουν τη στρατηγική εταιρική σχέση τους·

- β) να προωθήσουν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, την προληπτική διπλωματία, τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και την ειρηνική επίλυση των διαφορών, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης κοινών δράσεων για την ενίσχυση του συστήματος του ΟΗΕ και της πολυμερούς προσέγγισης·
- γ) να ενισχύσουν τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και την προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·
- δ) να προωθήσουν την ανθρώπινη και κοινωνική ανάπτυξη, επιβεβαιώνοντας εκ νέου τη δέσμευσή τους για βιώσιμη ανάπτυξη, όπως εκφράστηκε με την έγκριση της Ατζέντας του 2030. Τα Μέρη συνεργάζονται για την υλοποίηση και την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (εφεξής καλούμενοι: «ΣΒΑ»), αναγνωρίζοντας ότι ο ευρύς και φιλόδοξος χαρακτήρας τους απαιτεί επείγουσα δράση, παρακολούθηση και επανεξέταση·
- ε) να προωθήσουν την ισότητα των φύλων και τον σεβασμό όλων των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, με έμφαση στη διάσταση του φύλου, και να αντιμετωπίσουν τις διακρίσεις και τη βία λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο κάθε Μέρους·
- στ) να συμβάλουν στον αποπλισμό και τη μη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, σε πλήρη συμμόρφωση με τις αντίστοιχες διεθνείς υποχρεώσεις των Μερών και εξασφαλίζοντας την εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο·
- ζ) να ενισχύσουν τη συνεργασία για την καταπολέμηση του ρατσισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της ξενοφοβίας και των συναφών μορφών μισαλλοδοξίας·
- η) να αναπτύξουν κοινές δράσεις για την ενίσχυση της συνεργασίας για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, της παράνομης διακίνησης μεταναστών, της παράνομης διακίνησης όπλων, της διακίνησης ναρκωτικών και συναφών εγκλημάτων, του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο και άλλων μορφών διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος·

- θ) να προωθήσουν και να αναπτύξουν κοινές δράσεις για την εξάλειψη της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής και διάδοσης υλικού κακοποίησης παιδιών και της καταπολέμησης των ταξιδιωτών δραστών σεξουαλικών αδικημάτων·
- ι) να ενισχύσουν τη συνεργασία για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την πρόληψη της χρησιμοποίησης των χρηματοπιστωτικών συστημάτων τους για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, καθώς και για τον εντοπισμό, την ανάκτηση και την επιστροφή παράνομων περιουσιακών στοιχείων·
- ια) να ενεργήσουν κατά της ατιμωρησίας για τα σοβαρότερα εγκλήματα βάσει του διεθνούς δικαίου τα οποία απασχολούν τη διεθνή κοινότητα στο σύνολό της·
- ιβ) να ενισχύσουν τη συνεργασία για την πρόληψη και την καταστολή τρομοκρατικών πράξεων, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα υπογράφοντα κράτη MERCOSUR είναι συμβαλλόμενα μέρη, τα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ και τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των Μερών·
- ιγ) να ανταλλάξουν απόψεις και να βελτιώσουν τον διάλογο για διεθνή φορολογικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων των παγκόσμιων προτύπων και της διαφάνειας·
- ιδ) να προωθήσουν την αντίστοιχη περιφερειακή ολοκλήρωσή τους, η οποία θεωρείται ένα από τα μέσα για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και μέσο για την ανταγωνιστική ολοκλήρωση της παγκόσμιας οικονομίας·
- ιε) να αναπτύξουν την αμοιβαία κατανόηση και να προωθήσουν τη συναίνεση σε διαπεριφερειακά και διεθνή θέματα, ιδίως μέσω της συνεργασίας σε πολυμερή φόρουμ και της ανάπτυξης κοινών πρωτοβουλιών·
- ιστ) να αναπτύξουν κοινές δράσεις για την ενίσχυση του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και της πολυμερούς προσέγγισης προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά, αποδοτικά και ταχέως οι σημαντικότερες τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις·

- ιζ) να αναπτύξουν ευρύ πολιτικό συντονισμό σε διεθνές επίπεδο για τη στήριξη και την ενίσχυση πολυμερών, διαφανών και δημοκρατικών πολυμερών διαδικασιών για τη διακυβέρνηση του διαδικτύου, με τη συμμετοχή των κυβερνήσεων, του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών, διεθνών οργανισμών, τεχνικών και ακαδημαϊκών κοινοτήτων και όλων των άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, σύμφωνα με τους αντίστοιχους ρόλους, τις αρμοδιότητες και τις ικανότητές τους·
- ιη) να συζητήσουν νομικά και δικαστικά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος· και
- ιθ) να ασχοληθούν με άλλα θέματα που συμφωνούνται από τα Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 4.2

Στόχοι της διεθνούς συνεργασίας και ανάπτυξης

1. Τα Μέρη, επιβεβαιώνοντας την ανάγκη ενίσχυσης της εταιρικής σχέσης τους, τονίζουν τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας και ανάπτυξης και συμφωνούν ότι ένας από τους κύριους σκοπούς της διαπεριφερειακής συνεργασίας και των όρων της είναι η διευκόλυνση της εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας.
2. Τα Μέρη εκτελούν έργα συνεργασίας και κοινές δραστηριότητες μέσω όλων των υφιστάμενων και μελλοντικών μέσων και μεθοδολογιών και των διαθέσιμων μέσων, συμπεριλαμβανομένης της τριγωνικής συνεργασίας. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:
  - α) προώθηση των επενδύσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μέσω της κινητοποίησης χρηματοδοτικών πόρων, μεταξύ άλλων μέσω της μόχλευσης επιχορηγήσεων και δανείων για την επίτευξη αποτελεσμάτων βιώσιμης ανάπτυξης·
  - β) στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων μέσω μαθημάτων κατάρτισης, εργαστηρίων και σεμιναρίων και της ανταλλαγής εμπειρογνομόνων, μελετών, κοινής έρευνας και ορθών πρακτικών·

- γ) προώθηση της θεσμικής τεχνογνωσίας και στις δύο περιοχές μέσω δραστηριοτήτων συνεργασίας·
- δ) προώθηση της χρηματοδότησης για την ανάπτυξη μέσω όλων των μέσων που διαθέτει κάθε Μέρος και άλλων μορφών καινοτόμων χρηματοδοτικών μηχανισμών·
- ε) προώθηση της πρόσβασης σε καινοτόμες τεχνολογίες, καθώς και ενίσχυση των εθνικών ικανοτήτων·
- στ) ανάπτυξη ειδικών δράσεων για τη μείωση της φτώχειας, την καταπολέμηση της πείνας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της συνοχής·
- ζ) εδραίωση των υφιστάμενων δικτύων και πλατφορμών περιφερειακής συνεργασίας· και
- η) προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων και των θεσμικών οργάνων των Μερών.

3. Τα Μέρη συμφωνούν να προωθήσουν την κινητοποίηση χρηματοδοτικών πόρων για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ιδρύματα από τα υπογράφοντα κράτη MERCOSUR, καθώς και με διεθνή και περιφερειακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΑΡΘΡΟ 4.3

Πόροι

1. Προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της συνεργασίας που θεσπίζεται με την παρούσα Συμφωνία, τα Μέρη δεσμεύονται να παρέχουν, εντός των ορίων των δυνατοτήτων τους και μέσω των δικών τους διαύλων, τους κατάλληλους πόρους, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών πόρων, και να ενθαρρύνουν τους δημόσιους και ιδιωτικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που σχετίζονται με την ανάπτυξη και στις δύο περιοχές να συνεργάζονται ενεργά για τον σκοπό αυτό.
2. Τα Μέρη ενθαρρύνουν την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους στα υπογράφοντα κράτη MERCOSUR, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα κριτήρια χρηματοδότησής τους, τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους και με την επιφύλαξη των εξουσιών των αρμόδιων αρχών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ, ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 5.1

Συνεργασία για τις δημοκρατικές αρχές, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου

1. Τα Μέρη συνεργάζονται για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων όσον αφορά την επικύρωση και την εφαρμογή των διεθνών πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και για την ενίσχυση των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου.
2. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
  - α) την αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα στις οποίες είναι μέρη, καθώς και των συστάσεων που προέρχονται από τα όργανα των Συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ειδικές διαδικασίες του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών και την καθολική περιοδική εξέταση·
  - β) την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις εθνικές πολιτικές και τα αναπτυξιακά σχέδια·
  - γ) την ενίσχυση της ικανότητας για την εφαρμογή των δημοκρατικών αρχών και πρακτικών·
  - δ) την ανταλλαγή ορθών πρακτικών σχετικά με τα εθνικά σχέδια δράσης για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα·

- ε) την ευαισθητοποίηση και την παιδεία σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και την καλλιέργεια νοοτροπίας υπέρ της ειρήνης·
- στ) την ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και των σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα θεσμών, καθώς και των νομικών και θεσμικών πλαισίων για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου·
- ζ) την ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών αμοιβαίου ενδιαφέροντος στο πλαίσιο των σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα οργανισμών των ΗΕ και πολυμερών φόρουμ·
- η) την προώθηση της δημοκρατίας, του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, μεταξύ άλλων σε πολυμερή φόρουμ·
- θ) τη συνεργασία και τον συντονισμό, μεταξύ άλλων σε τρίτες χώρες, κατά περίπτωση, όσον αφορά την πρακτική προώθηση των δημοκρατικών αρχών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, ιδίως όσον αφορά τα πολιτικά δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης διαφανών, αξιόπιστων και χωρίς αποκλεισμούς εκλογικών διαδικασιών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα·
- ι) την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της λογοδοσίας και της διαφάνειας των θεσμικών οργάνων, τη στήριξη της συμμετοχής των πολιτών και της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και την καταπολέμηση της διαφθοράς· και
- ια) την προώθηση της πρόληψης της γενοκτονίας, των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, των εγκλημάτων πολέμου και οποιωνδήποτε άλλων εγκλημάτων που υπάγονται στη δικαιοδοσία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 5.2

Ισότητα των φύλων και γυναίκες, ειρήνη και ασφάλεια

1. Τα Μέρη προωθούν την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση όλων των γυναικών και των κοριτσιών. Αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών και των κοριτσιών ως προϋπόθεση για την πλήρη επίτευξη ανάπτυξης, δημοκρατίας και ασφάλειας χωρίς αποκλεισμούς. Τα μέρη διερευνούν περαιτέρω μηχανισμούς συνεργασίας και δυναμικές συνέργειες μεταξύ των αντίστοιχων πολιτικών και πρωτοβουλιών, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και δεσμεύσεις, όπως η σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW), η Ατζέντα του 2030 και η απόφαση 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια.

2. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:

- α) την προώθηση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου·
- β) την προώθηση της πολιτικής συμμετοχής και του ηγετικού ρόλου των γυναικών, καθώς και της πρόσβασής τους σε ποιοτική εκπαίδευση, της οικονομικής ενδυνάμωσής τους και της αυξημένης συμμετοχής τους στο εργατικό δυναμικό·
- γ) την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών θεσμών για την αντιμετώπιση και τον χειρισμό ζητημάτων που σχετίζονται με τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και της προστασίας από τη σεξουαλική και έμφυλη βία, των μηχανισμών διερεύνησης και λογοδοσίας, της στήριξης των θυμάτων και της προώθησης συνθηκών ασφάλειας και προστασίας για τις γυναίκες και τα κορίτσια·

- δ) την ενεργό ενίσχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας από παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κάθε μορφή βία κατά των γυναικών, καθώς και της πρόσβασης των γυναικών στη δικαιοσύνη·
- ε) την υποστήριξη της ανάπτυξης και υλοποίησης εθνικών σχεδίων δράσης ως προς την ΑΣΑΗΕ 1325· και
- στ) την ενίσχυση της συνεργασίας με τους αρμόδιους φορείς των Ηνωμένων Εθνών και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

ΑΡΘΡΟ 5.3

Όπλα μαζικής καταστροφής

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τον κεντρικό ρόλο της Συνθήκης για τη Μη Διάδοση των Πυρηνικών Όπλων, η οποία συνήφθη στο Λονδίνο την 1η Ιουλίου 1968, καθώς και τους τρεις εξίσου σημαντικούς και ενισχυτικούς πυλώνες της: αφοπλισμός, μη διάδοση και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας.

2. Τα Μέρη θεωρούν ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, τόσο από κρατικούς όσο και μη κρατικούς παράγοντες, αποτελεί μία από τις σοβαρότερες απειλές κατά της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας. Συνεπώς, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν και να συμβάλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους, μεριμνώντας για την πλήρη τήρηση, και εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο, των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση, καθώς και των άλλων διεθνών υποχρεώσεών τους στον συγκεκριμένο τομέα. Τα Μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα παράγραφος συνιστά ουσιώδες στοιχείο της παρούσας Συμφωνίας.

3. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται και να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους με τους εξής τρόπους:
- α) λαμβάνοντας μέτρα για την υπογραφή και την επικύρωση όλων των άλλων συναφών διεθνών πράξεων ή για την προσχώρηση στις πράξεις αυτές, κατά περίπτωση, καθώς και για την πλήρη εφαρμογή τους· και
  - β) δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό σύστημα εθνικών ελέγχων εξαγωγής, το οποίο θα καλύπτει τόσο την εξαγωγή όσο και τη διαμετακόμιση προϊόντων που συνδέονται με τα όπλα μαζικής καταστροφής, θα περιλαμβάνει έλεγχο της τελικής χρησιμοποίησης των τεχνολογιών διπλής χρήσης με σκοπό την παραγωγή όπλων μαζικής καταστροφής, και θα προβλέπει αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση παραβιάσεων που διαπιστώνονται κατά τους ελέγχους εξαγωγής.
4. Τα Μέρη καθιερώνουν τακτικό πολιτικό διάλογο, με σκοπό την πλαισίωση και εδραίωση των στοιχείων αυτών.

ΑΡΘΡΟ 5.4

Σοβαρά εγκλήματα που προκαλούν ανησυχία στη διεθνή κοινότητα
και το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου ότι δεν πρέπει να υπάρχει ατιμωρησία για τα σοβαρότερα εγκλήματα που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα, όπως τα εγκλήματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, και ότι τα εγκλήματα αυτά πρέπει να διώκονται με εθνικά και διεθνή μέσα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με την αρχή της συμπληρωματικότητας.

2. Τα Μέρη, θεωρώντας ότι ένα αποτελεσματικό Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο αποτελεί σημαντική εξέλιξη για τη διεθνή ειρήνη και δικαιοσύνη, συμφωνούν να συνεργαστούν για την προώθηση της οικουμενικής προσχώρησης στο Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 17 Ιουλίου 1998 (εφεξής καλούμενο: «Καταστατικό της Ρώμης»), και για τον σκοπό αυτό:

- α) συνεχίζουν να λαμβάνουν μέτρα για την εφαρμογή του Καταστατικού της Ρώμης και των τροποποιήσεών του, καθώς και να επικυρώνουν και να εφαρμόζουν τις σχετικές πράξεις, όπως η συμφωνία για τα προνόμια και τις ασυλίες του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, η οποία εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Σεπτεμβρίου 2002·
- β) ανταλλάσσουν, κατά περίπτωση, εμπειρίες σχετικά με τη θέσπιση εθνικής νομοθεσίας με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή του Καταστατικού της Ρώμης· και
- γ) λαμβάνουν μέτρα για τη διασφάλιση της ακεραιότητας του Καταστατικού της Ρώμης.

ΑΡΘΡΟ 5.5

Φορητά όπλα και ελαφρύς οπλισμός και λοιπά συμβατικά όπλα

1. Τα Μέρη δεσμεύονται να συνεργάζονται και να μεριμνούν για τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα και να διερευνούν πιθανές συνέργειες των προσπαθειών τους προκειμένου να ρυθμίζουν ή να βελτιώνουν τη ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου συμβατικών όπλων και να αποτρέπουν, να καταπολεμούν και να εξαλείφουν το παράνομο εμπόριο όπλων σε παγκόσμιο, περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο.

2. Σε παγκόσμιο επίπεδο, τα Μέρη υπογραμμίζουν το μοναδικό πλαίσιο που παρέχει η Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων, η οποία εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 2 Απριλίου 2013 (εφεξής καλούμενη: «ΣΕΟ»), προκειμένου να επιτευχθεί αυτή η συνεργασία και συμπληρωματικότητα μεταξύ των εθνικών συστημάτων ελέγχου για τις μεταφορές συμβατικών όπλων, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων της σχετικά με τη συνεργασία και τη συνδρομή. Συμφωνούν επίσης ως προς τη σημασία της προώθησης της καθολικής ισχύος και της πλήρους εφαρμογής της ΣΕΟ από όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ.

3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η παράνομη κατασκευή, μεταφορά και κυκλοφορία φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, καθώς και η υπερβολική συσσώρευσή τους και η ανεξέλεγκτη διάδοσή τους σε πολλές περιοχές του κόσμου έχουν ευρύ φάσμα ανθρωπιστικών και κοινωνικοοικονομικών συνεπειών και συνιστούν σοβαρή απειλή για την ειρήνη, τη συμφιλίωση, την ασφάλεια, την προστασία, τη σταθερότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε ατομικό, τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

4. Τα Μέρη συμφωνούν να εφαρμόζουν πλήρως τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους για την αντιμετώπιση της παράνομης εμπορίας φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των πυρομαχικών τους, δυνάμει των υφιστάμενων διεθνών συμφωνιών στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη και βάσει των αποφάσεων και των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τις δεσμεύσεις τους στο πλαίσιο άλλων διεθνών μέσων που εφαρμόζονται σ' αυτόν τον τομέα, όπως το πρόγραμμα δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη της παράνομης εμπορίας φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες τις πτυχές της.

5. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των εσωτερικών συστημάτων ελέγχου για τη μεταφορά συμβατικών όπλων σύμφωνα με τις υπάρχουσες διεθνείς προδιαγραφές. Τα Μέρη συμφωνούν να διεξάγουν τους ελέγχους αυτούς υπεύθυνα, ως συμβολή στη διεθνή και περιφερειακή ειρήνη, ασφάλεια και σταθερότητα, καθώς και στη μείωση των ανθρώπινων δεινών και στην πρόληψη της εκτροπής των συμβατικών όπλων.

ΑΡΘΡΟ 5.6

Συνεργασία στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε όλες τις μορφές και εκδηλώσεις της, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών και την αντίστοιχη νομοθεσία τους.
2. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται και, όπου υπάρχει κοινό συμφέρον, να προλαμβάνουν, να καταπολεμούν και να ποινικοποιούν όλες τις τρομοκρατικές πράξεις σύμφωνα με τις πράξεις των Ηνωμένων Εθνών στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη.
3. Τα Μέρη συμφωνούν να μην παρέχουν συνδρομή ή καταφύγιο στους δράστες ή τους υποκινητές οποιασδήποτε μορφής τρομοκρατικής δραστηριότητας ή σε οποιονδήποτε άλλο συμμετέχοντα σε αυτήν, σύμφωνα με τις αποφάσεις 1373 (2001) και 1624 (2005) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Συνεργάζονται ιδίως:
  - α) στο πλαίσιο της πλήρους εφαρμογής των αποφάσεων 1267 (1999), 1373 (2001), 1624 (2005), 1904 (2009), 2178 (2014), 2253 (2015), 2322 (2016) και 2331 (2016) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και άλλων σχετικών αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών και διεθνών και περιφερειακών συμβάσεων και πράξεων·
  - β) προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών για την αποτελεσματική εφαρμογή της παγκόσμιας στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών κατά της τρομοκρατίας·
  - γ) ανταλλάσσοντας εμπειρίες και ορθές πρακτικές στους τομείς της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του ανθρωπιστικού δικαίου και του διεθνούς δικαίου στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας·

- δ) ανταλλάσσοντας απόψεις σχετικά με τα μέσα και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας σε τεχνικούς τομείς και της κατάρτισης, και ανταλλάσσοντας εμπειρίες και ορθές πρακτικές όσον αφορά την πρόληψη του βίαιου εξτρεμισμού που οδηγεί στην τρομοκρατία, ιδίως στο πλαίσιο της εφαρμογής των τμημάτων I και IV της παγκόσμιας αντιτρομοκρατικής στρατηγικής των Ηνωμένων Εθνών όσον αφορά την πρόληψη της τρομοκρατίας· και
- ε) αντιμετωπίζοντας τα διαρθρωτικά αίτια του φαινομένου της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού.

ΑΡΘΡΟ 5.7

Συνεργασία για την οικοδόμηση και τη διατήρηση της ειρήνης

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να συνεργαστούν για την προώθηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.
2. Όσον αφορά την οικοδόμηση της ειρήνης και τη διατήρηση της ειρήνης στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, τα Μέρη καθιερώνουν διάλογο για θέματα ειρήνης και ασφάλειας με σκοπό την έναρξη συνεργασίας στους τομείς της δημιουργίας ικανοτήτων και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων.

ΑΡΘΡΟ 5.8

Ανθρωπιστική βοήθεια και διαχείριση του κινδύνου καταστροφών

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν την προσήλωσή τους στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών στον τομέα της μείωσης και της αντιμετώπισης του κινδύνου καταστροφών και συμφωνούν να αναγνωρίσουν ως προτεραιότητές τους τη μείωση της ευπάθειας και των κινδύνων και την προώθηση της ανθεκτικότητας.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα Μέρη διερευνούν τις δυνατότητες συντονισμού της ανθρωπιστικής βοήθειας και των δραστηριοτήτων αντιμετώπισης καταστροφών.

ΑΡΘΡΟ 5.9

Συνεργασία σε πολυμερή, περιφερειακά και διεθνή φόρουμ και οργανισμούς

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν την προσήλωσή τους στις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Τα Μέρη δεσμεύονται από κοινού να ακολουθούν πολυμερή προσέγγιση και να καταβάλλουν προσπάθειες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των περιφερειακών και διεθνών φόρουμ και οργανισμών, όπως ο ΟΗΕ και οι ειδικευμένοι οργανισμοί του, καθώς και άλλων πολυμερών φόρουμ.
2. Τα Μέρη διατηρούν αποτελεσματικούς μηχανισμούς διαβούλευσης στο περιθώριο πολυμερών φόρουμ. Στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, τα Μέρη θεσπίζουν κατάλληλους μηχανισμούς διαβούλευσης στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και στα γραφεία των ΗΕ, ανάλογα με την περίπτωση και με συμφωνία των Μερών.

ΑΡΘΡΟ 5.10

Κυβερνοασφάλεια και τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της ενίσχυσης της συνεργασίας και της ανταλλαγής απόψεων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, όσον αφορά τη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (εφεξής καλούμενες: «ΤΠΕ»), στο πλαίσιο της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, μεταξύ άλλων σχετικά με τα πρότυπα, τους κανόνες και τις αρχές υπεύθυνης συμπεριφοράς των κρατών, την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου στη χρήση των ΤΠΕ και την εκπόνηση μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης και την ανάπτυξη ικανοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 5.11

Κυβερνοέγκλημα

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι το κυβερνοέγκλημα καθίσταται παγκόσμιο πρόβλημα μεγάλης έκτασης που απαιτεί αντιμετώπιση σε πολυμερές, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Τα Μέρη ενισχύουν τη συνεργασία για την πρόληψη και την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της πρακτικής συνεργασίας σύμφωνα με τα αντίστοιχα νομικά τους πλαίσια και τις εφαρμοστέες διεθνείς πράξεις για το κυβερνοέγκλημα. Τα Μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, για την ανάπτυξη αποτελεσματικών νόμων, πολιτικών και πρακτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, οπουδήποτε και αν συμβαίνει.

2. Τα Μέρη ανταλλάσσουν, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο των αντίστοιχων νομικών τους πλαισίων, πληροφορίες, μεταξύ άλλων σε τομείς όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση των ερευνητών στο κυβερνοέγκλημα, η διεξαγωγή ερευνών για κυβερνοεγκλήματα και η ψηφιακή εγκληματολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 6.1

Μετανάστευση και διεθνής προστασία των προσφύγων

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τη σημασία που αποδίδουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών και συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους σε θέματα μετανάστευσης με βάση την αρχή της εθνικής κυριαρχίας, την κοινή ευθύνη και συναφή ζητήματα, όπως η δυνητική οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική συμβολή των μεταναστών στις χώρες καταγωγής, διέλευσης και προορισμού.
2. Τα Μέρη εστιάζουν ιδίως στα εξής:
  - α) τα βασικά αίτια της μετανάστευσης·
  - β) τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των υπηκόων τους μεταξύ των εδαφών τους σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και τις αντίστοιχες αρμοδιότητες·
  - γ) τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των μεταναστών και των οικογενειών τους, καθώς και μέτρα κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας·
  - δ) την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στη μετανάστευση·
  - ε) την οικογενειακή επανένωση, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα·

- στ) τη διαπεριφερειακή συνεργασία για την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως παιδιών και ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που διατρέχουν κίνδυνο, και για την προστασία των θυμάτων, σύμφωνα με τη σύμβαση κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 15 Νοεμβρίου 2000, και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της για την εμπορία προσώπων και την παράνομη διακίνηση μεταναστών·
- ζ) τις τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που εφαρμόζονται στους μετανάστες καθώς και εμπειριών σε θέματα μετανάστευσης·
- η) τα θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των σχετικών διεθνών πράξεων για την προστασία των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο·
- θ) τη διερεύνηση ευκαιριών συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο για την εθελοντική επανεγκατάσταση και άλλες μορφές εισδοχής προσφύγων για ανθρωπιστικούς λόγους, στο πλαίσιο της εξεύρεσης συλλογικών λύσεων στο αυξανόμενο παγκόσμιο φαινόμενο των μεγάλων μετακινήσεων προσφύγων· και
- ι) τη διαπεριφερειακή συνεργασία για την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης.

3. Τα Μέρη συνεργάζονται για να διασφαλίσουν ασφαλή, εύτακτη και νόμιμη μετανάστευση, την επανεισδοχή των υπηκόων τους που διαμένουν αντικανονικά στο έδαφος του άλλου Μέρους και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της παράνομης διακίνησης μεταναστών. Συνεργάζονται επίσης για την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και για την ανταλλαγή δεδομένων και στατιστικών σχετικά με τη μετανάστευση.

4. Κάθε κράτος μέλος και κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR επιτρέπει την επανεισδοχή των υπηκόων του που διαμένουν αντικανονικά στο έδαφος άλλου Μέρους κατόπιν αιτήματος του εν λόγω Μέρους. Για τον σκοπό αυτό, παρέχονται κατάλληλα ταξιδιωτικά έγγραφα που διασφαλίζουν την αποτελεσματική επιστροφή. Τα Μέρη διασφαλίζουν την ασφαλή και αξιοπρεπή μεταχείριση των αντικανονικά διαμενόντων μεταναστών. Η επιστροφή των προσώπων που δεν γίνονται δεκτά διασφαλίζεται επίσης υπό ανθρώπινες, αξιοπρεπείς και δίκαιες συνθήκες, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των μέσων έννομης προστασίας που αυτό προβλέπει.

5. Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των Μερών, τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR μεμονωμένα και η ΕΕ ή οποιοδήποτε από τα κράτη μέλη μεμονωμένα προσπαθούν να διαπραγματευτούν και να συνάψουν ειδικές συμφωνίες, προκειμένου να διευκολυνθεί περαιτέρω η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών για την ταυτοποίηση και παροχή εγγράφων στους υπηκόους που διαμένουν αντικανονικά στο έδαφος άλλου Μέρους, οι οποίοι υπόκεινται σε διαδικασία επανεισδοχής. Οι εν λόγω συμφωνίες θα αφορούν επίσης την επανεισδοχή προσώπων που δεν είναι υπήκοοι τους, αλλά είναι κάτοχοι έγκυρης άδειας διαμονής που έχει εκδοθεί από ένα από τα Μέρη ή έχουν εισέλθει στο έδαφος ενός Μέρους και προέρχονται απευθείας από το έδαφος του άλλου Μέρους.

6. Τα Μέρη προωθούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας και πρακτικών όσον αφορά τη διεθνή προστασία των προσφύγων, με σκοπό την τήρηση των διατάξεων της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, και του πρωτοκόλλου της του 1967, καθώς και άλλων σχετικών περιφερειακών και διεθνών πράξεων για τη διασφάλιση της τήρησης της αρχής της «μη επαναπροώθησης». Τα Μέρη επικεντρώνονται ιδίως στη διερεύνηση ευκαιριών συνεργασίας σε περιφερειακό επίπεδο για την εθελοντική επανεγκατάσταση και άλλες μορφές εισδοχής προσφύγων για ανθρωπιστικούς λόγους, στο πλαίσιο της εξεύρεσης συλλογικών λύσεων για το αυξανόμενο παγκόσμιο φαινόμενο των μεγάλων μετακινήσεων προσφύγων.

ΑΡΘΡΟ 6.2

Συνεργασία στον νομικό και δικαστικό τομέα

1. Τα Μέρη συμφωνούν να αναπτύξουν δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, ιδίως όσον αφορά τη διαπραγμάτευση, την επικύρωση και εφαρμογή πολυμερών συμβάσεων για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις και ειδικότερα των συμβάσεων της συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, στον τομέα της διεθνούς νομικής συνεργασίας και επίλυσης των διαφορών, καθώς και της προστασίας των παιδιών.
2. Τα Μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις με βάση τα σχετικά πρότυπα των Ηνωμένων Εθνών, διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών, ιδίως στον τομέα της αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής, της έκδοσης και της μεταφοράς κρατουμένων.

ΑΡΘΡΟ 6.3

Συνεργασία για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών

1. Τα Μέρη, με βάση την αρχή της κοινής και επιμερισμένης ευθύνης, συνεργάζονται για να διασφαλίσουν μια ισορροπημένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση όλων των πτυχών του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών, συμπεριλαμβανομένων προκλήσεων όπως οι νέες ψυχότροπες ουσίες. Στο πλαίσιο αυτό, οι πολιτικές και οι δράσεις για τα ναρκωτικά αποσκοπούν στην ενίσχυση των δομών, στη μείωση της προμήθειας, της διακίνησης και της ζήτησης των παράνομων ναρκωτικών, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της τοξικομανίας στην υγεία και την κοινωνία προκειμένου να μειωθούν οι επιβλαβείς συνέπειες, καθώς και στην αποτελεσματικότερη πρόληψη της παρεκτροπής των πρόδρομων χημικών ουσιών που χρησιμοποιούνται για την παράνομη παρασκευή ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.

2. Τα Μέρη συμφωνούν σχετικά με τις μεθόδους συνεργασίας που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Οι δράσεις βασίζονται σε από κοινού συμφωνηθείσες αρχές σύμφωνα, ιδίως, με τις τρεις συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών για τον έλεγχο των ναρκωτικών του 1961, του 1971 και του 1988 και με το έγγραφο αποτελεσμάτων της ειδικής συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών, το οποίο εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 19 Απριλίου 2016.
3. Τα Μέρη συμφωνούν να υποστηρίξουν και να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη πολιτικών και μέτρων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου προβλήματος των ναρκωτικών.

ΑΡΘΡΟ 6.4

Συνεργασία για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

1. Σύμφωνα με τους εσωτερικούς νόμους και κανονισμούς τους και τις ισχύουσες διμερείς και διεθνείς πράξεις, όπως η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 15 Δεκεμβρίου 2000, και τα πρωτόκολλά της, καθώς και η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 31 Οκτωβρίου 2003, τα Μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους για την καταπολέμηση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης και διερεύνησης, της δίωξης των δραστών και της αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής.

2. Τα Μέρη συμφωνούν ως προς την ανάγκη να καταβληθούν προσπάθειες για την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση της χρήσης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τους και των καθορισμένων μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και επαγγελμάτων για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της διακίνησης ναρκωτικών, της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως παιδιών, γυναικών που διατρέχουν κίνδυνο και άλλων ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της εμπορίας όπλων και της διαφθοράς, σύμφωνα με τις συστάσεις της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης (εφεξής καλούμενη: «FATF») και λαμβάνοντας υπόψη το έργο της ομάδας χρηματοοικονομικής δράσης της Λατινικής Αμερικής (εφεξής καλούμενη: «GAFILAT»).

3. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν για την καταπολέμηση και την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και πλήρους εφαρμογής των συστάσεων της FATF, λαμβάνοντας υπόψη το έργο της GAFILAT. Η συνεργασία αυτή επεκτείνεται στον εντοπισμό, την ταυτοποίηση, την κατάσχεση, τη δήμευση, την ανάκτηση και την επιστροφή περιουσιακών στοιχείων ή κεφαλαίων που προέρχονται από προϊόντα εγκλήματος.

4. Η συνεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 3 επιτρέπει την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών στο πλαίσιο των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων κάθε Μέρους και σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, σύμφωνα με τις συστάσεις της FATF και λαμβανομένου υπόψη του έργου της GAFILAT.

5. Τα Μέρη συμφωνούν, με την επιφύλαξη και σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους και τις ισχύουσες διμερείς και διεθνείς πράξεις, να λάβουν μέτρα για τη στήριξη της ταυτοποίησης, του εντοπισμού, της δέσμευσης, της κατάσχεσης και της δήμευσης των προϊόντων εγκληματικών δραστηριοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 6.5

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προώθησης και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ως κεντρικού παράγοντα της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στην ψηφιακή οικονομία και ως ουσιαστικού στοιχείου για την περαιτέρω ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών και της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου.
2. Τα Μέρη συνεργάζονται για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πρόληψης και της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και άλλων διεθνικών εγκλημάτων. Η συνεργασία σε διμερές και πολυμερές επίπεδο λαμβάνει υπόψη, κατά περίπτωση, τις υφιστάμενες διεθνείς δεσμεύσεις και τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των Μερών. Μπορεί να περιλαμβάνει την ανάπτυξη ικανοτήτων, την τεχνική βοήθεια και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρογνωσίας.

ΑΡΘΡΟ 6.6

Προξενική προστασία

1. Κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR συμφωνεί οι διπλωματικές και οι προξενικές αρχές οποιουδήποτε εκπροσωπούμενου κράτους μέλους να παρέχουν προστασία σε κάθε υπήκοο κράτους μέλους το οποίο δεν έχει μόνιμη εκπροσώπηση στο έδαφός του, ώστε να είναι πραγματικά σε θέση να παρέχει προξενική προστασία σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τους υπηκόους του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Κάθε κράτος μέλος συμφωνεί οι διπλωματικές και οι προξενικές αρχές οποιουδήποτε εκπροσωπούμενου υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR να παρέχουν προστασία σε κάθε υπήκοο υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR το οποίο δεν έχει μόνιμη εκπροσώπηση στο έδαφός του, ώστε να είναι πραγματικά σε θέση να παρέχει προξενική προστασία σε μια συγκεκριμένη περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΡΘΡΟ 7.1

Στόχοι και μέθοδοι εργασίας

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προωθήσουν τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη, συμβάλλοντας στις αρχές που ορίζονται στη Διακήρυξη του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, η οποία εγκρίθηκε από τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη το 1992 (εφεξής καλούμενη: «Διακήρυξη του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992»), η οποία υποστηρίζεται από το έγγραφο αποτελεσμάτων τη Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2012 που ενσωματώθηκε στο ψήφισμα 66/288, το οποίο εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 27 Ιουλίου 2012 με τίτλο «Το μέλλον που θέλουμε» (εφεξής καλούμενο: «Έγγραφο αποτελεσμάτων της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του 2012 με τίτλο «Το μέλλον που θέλουμε»)), και την Ατζέντα του 2030. Στο πλαίσιο αυτό, τα Μέρη συνεργάζονται για την υλοποίηση και την επίτευξη των ΣΒΑ, αναγνωρίζοντας ότι ο ευρύς και φιλόδοξος χαρακτήρας τους απαιτεί επείγουσα δράση.

2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν την ουσιαστική σημασία του διαλόγου και της συνεργασίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνδέονται με την επίτευξη των ΣΒΑ, και αναγνωρίζουν περαιτέρω τη σημασία της πολυμερούς συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, στη διεθνή συνεργασία.
3. Τα Μέρη θα καταβάλουν προσπάθειες για την εδραίωση της οικονομικής ανάπτυξης κατά τρόπο που να μειώνει τις ανισότητες και να σέβεται τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.
4. Τα μέρη θα πρέπει να προωθήσουν βιώσιμα πρότυπα κατανάλωσης και παραγωγής και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με το οικονομικό και κοινωνικό κόστος της περιβαλλοντικής ζημίας και των συναφών επιπτώσεων της στην ανθρώπινη ευημερία.
5. Τα Μέρη προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω του διαλόγου, της ανταλλαγής ορθών πρακτικών, της χρηστής διακυβέρνησης και της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
6. Τα Μέρη έχουν κοινό στόχο την εξάλειψη της φτώχειας και τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, και συνεργάζονται, όποτε είναι δυνατόν, για την επίτευξη του στόχου αυτού.
7. Τα Μέρη συνεργάζονται για να ενισχύσουν την υλοποίηση της Ατζέντας του 2030 και τις μεθοδολογίες για τις επακόλουθες ενέργειες, τη λογοδοσία προς τους πολίτες τους σχετικά με την εφαρμογή των αποτελεσμάτων που σχετίζονται με την παρακολούθηση της Ατζέντας του 2030, και την αξιολόγηση των δράσεων συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων που λαμβάνουν υπόψη τον αντίκτυπο στην πράξη.
8. Αναγνωρίζοντας την ουσιαστική σημασία που έχουν για τη βιώσιμη ανάπτυξη η ισότητα των φύλων και η χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών, τα Μέρη θα διερευνήσουν περαιτέρω προγράμματα συνεργασίας.

9. Τα Μέρη προωθούν τις δομές συνεργασίας Νότου-Νότου και τριγωνικής συνεργασίας. Η συνεργασία αυτή θα περιλαμβάνει τη θέσπιση κοινών πρωτοβουλιών με τρίτες χώρες με στόχο τις από κοινού προσπάθειες για τη στήριξη του σχεδιασμού και της υλοποίησης πολυεπίπεδων στρατηγικών για την Ατζέντα του 2030, καθώς και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών μελλοντικών διαπεριφερειακών και διεθνών συμφωνιών για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

10. Τα Μέρη κατανοούν τον σφαιρικό χαρακτήρα των ΣΒΑ. Στο πλαίσιο αυτό, τα Μέρη θα πρέπει να ενθαρρύνουν καινοτόμες εταιρικές σχέσεις, οι οποίες υιοθετούν προσέγγιση που βασίζεται στη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων για την προώθηση και την εφαρμογή διεθνών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών. Αυτές οι εταιρικές σχέσεις μπορούν να περιλαμβάνουν τον ιδιωτικό τομέα, την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, φιλανθρωπικές οργανώσεις και τοπικές και περιφερειακές αρχές.

11. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία μιας σφαιρικής προσέγγισης της κοινωνικής ανάπτυξης, η οποία πρέπει να συμβαδίζει με την οικονομική ανάπτυξη και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Δίνουν προτεραιότητα στην προώθηση της πλήρους απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης και της συνοχής, καθώς και στη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών. Σύμφωνα με τους στόχους του ΣΒΑ 8, προωθούν την αξιοπρεπή εργασία για όλους, όπως προβλέπεται στη διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (εφεξής καλούμενη: «ΔΟΕ») σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση, η οποία εγκρίθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 97η σύνοδό της στη Γενεύη στις 10 Ιουνίου 2008 (εφεξής καλούμενη: «διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση»).

ΑΡΘΡΟ 7.2

Υλοποίηση της συνεργασίας EE-MERCOSUR και της διμερούς συνεργασίας

1. Οι διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας δεν επηρεάζουν την εφαρμογή προγραμμάτων, έργων και δραστηριοτήτων βάσει της διαπεριφερειακής συμφωνίας-πλαισίου για τη συνεργασία του 1995 και δεν επηρεάζουν τη συνεχιζόμενη ή μελλοντική διμερή συνεργασία που αναπτύσσεται βάσει διμερών μέσων προγραμματισμού, όπως ενδεικτικά προγράμματα ή οποιοδήποτε άλλο σχετικό μέσο.
2. Η συνεργασία πραγματοποιείται σύμφωνα με τις σχετικές διεθνώς συμφωνηθείσες αρχές και πολιτικές στις οποίες έχουν προσχωρήσει αμφότερα τα Μέρη και σύμφωνα με το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ, αφενός, και της MERCOSUR και των υπογραφόντων κρατών της, αφετέρου.

ΑΡΘΡΟ 7.3

Ρυθμίσεις διευκόλυνσης

Τα Μέρη εξασφαλίζουν, κατά περίπτωση, τις τελωνειακές και φορολογικές απαλλαγές και τις διευκολύνσεις θεώρησης που απαιτούνται για την εφαρμογή των πρωτοβουλιών συνεργασίας που συμφωνούνται στο πλαίσιο του παρόντος μέρους της Συμφωνίας και του πρωτοκόλλου συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 7.4

Συνεργασία στον τομέα της δημόσιας διοίκησης

Τα Μέρη θα καθιερώσουν συνεργασία και διάλογο για τον προσδιορισμό δράσεων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη ικανοτήτων για τον σχεδιασμό, την αποτελεσματική εφαρμογή και την αξιολόγηση των δημόσιων πολιτικών. Στο πλαίσιο αυτό, τα Μέρη συνεργάζονται σε θέματα που αφορούν τη δημόσια διοίκηση και τους θεσμούς με σκοπό την ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων, μεταξύ άλλων με την προώθηση της μεταφοράς τεχνογνωσίας και της κατάρτισης των κυβερνητικών υπαλλήλων, τη βελτίωση των διαδικασιών διαχείρισης των δημόσιων διοικήσεων, καθώς και με τη διευκόλυνση του εκσυγχρονισμού των κανονιστικών πλαισίων για την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 7.5

Περιβάλλον

1. Στόχος της περιβαλλοντικής συνεργασίας θα πρέπει να είναι να συμβάλλει στην προστασία, τη διατήρηση, τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω του συντονισμού, της ολοκλήρωσης και της αμοιβαίας υποστηρικτικής συνεκτίμησης των τριών της διαστάσεων —οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής— σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη Διακήρυξη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη του 1992, η οποία υποστηρίζεται από το έγγραφο αποτελεσμάτων της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2012 με τίτλο «Το μέλλον που θέλουμε» και την Ατζέντα του 2030, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες, ικανότητες και επίπεδα ανάπτυξης και με σεβασμό των εθνικών πολιτικών και προτεραιοτήτων.

2. Η συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος θα πρέπει να επικεντρωθεί ιδίως στα εξής:
- α) την ανταλλαγή πληροφοριών, τεχνικής εμπειρογνωσίας, περιβαλλοντικών πρακτικών και εμπειριών σχετικά με προγράμματα, έργα και κανονισμούς που προωθούν την προστασία, τη διατήρηση, την αποκατάσταση και τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και τη βιώσιμη ανάπτυξη, ιδίως σε σχέση με την ισχύουσα νομοθεσία, τις διεθνείς δεσμεύσεις και στόχους·
  - β) την εφαρμογή των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών και των αποτελεσμάτων της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την προώθηση των περιβαλλοντικών στόχων·
  - γ) την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης σε όλους τους τομείς συνεργασίας·
  - δ) τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας, και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που προκύπτουν από τη χρήση γενετικών πόρων, με οποιαδήποτε μορφή, μέσω κατάλληλης πρόσβασης στους εν λόγω πόρους, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, καθώς και τη συνεργασία για τα ύδατα, τις χημικές ουσίες, τα απόβλητα και άλλους αμοιβαία αποδεκτούς τομείς προτεραιότητας·
  - ε) τη συνεργασία και την ενθάρρυνση της ανάπτυξης, της διάδοσης, και της μεταφοράς περιβαλλοντικά ορθών τεχνολογιών στις αναπτυσσόμενες χώρες με ευνοϊκούς όρους, μεταξύ άλλων με ευνοϊκούς και προτιμησιακούς όρους, όπως συμφωνείται αμοιβαία·
  - στ) την αύξηση της διαθεσιμότητας των μέσων εφαρμογής στις αναπτυσσόμενες χώρες για την πλήρη επίτευξη των εθνικών στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης, αναγνωρίζοντας την επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπιστεί ο ευρύς και φιλόδοξος χαρακτήρας τους και διευκολύνοντας, κατά περίπτωση, τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

Στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας, η περιβαλλοντική συνεργασία θα πρέπει επίσης να προωθεί την ανάπτυξη περιβαλλοντικά ορθών υποδομών.

ΑΡΘΡΟ 7.6

Βιώσιμη αστική ανάπτυξη

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των πολιτικών για την προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και την ανάγκη συμβολής στην αποτελεσματική εφαρμογή του νέου αστικού θεματολογίου που εγκρίθηκε από τη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη στέγαση και τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη (HABITAT III) και των πτυχών της Ατζέντας του 2030 που αφορούν τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.
2. Τα Μέρη προωθούν τη συνεργασία και την εταιρική σχέση με τη συμμετοχή όλων των βασικών παραγόντων που έχουν σχέση με την πολιτική και την πρακτική στον τομέα της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, ιδίως όσον αφορά τους τρόπους αντιμετώπισης των αστικών προκλήσεων με ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο.
3. Τα Μέρη προωθούν την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, μεταξύ άλλων σχετικά με τη μείωση του κινδύνου καταστροφών και με πολιτικές διαχείρισης που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πόλεων και των οικισμών. Για τον σκοπό αυτό, τα Μέρη, μεταξύ άλλων αναπτύσσουν υψηλής ποιότητας υποδομές και χωροταξικό σχεδιασμό και εφαρμόζουν σχέδια αστικής ανάπτυξης. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη σημαντικά θέματα, όπως η αποτελεσματική χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η αστική ένταξη με συνεκτίμηση των διαφορετικών επιπέδων αστικοποίησης μεταξύ των χωρών του Νότου, και οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί για έργα αστικής ανάπτυξης σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
4. Για τον σκοπό αυτό, τα Μέρη δεσμεύονται να επεκτείνουν, όπου είναι δυνατόν, συγκεκριμένες ευκαιρίες για αποκεντρωμένη συνεργασία μεταξύ πόλεων σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, με σκοπό τη βελτίωση της αστικής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης ικανοτήτων μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και πρακτικών, καθώς και της αμοιβαίας μάθησης, σχετικά με βιώσιμες λύσεις στις αστικές προκλήσεις.

ΑΡΘΡΟ 7.7

Κλιματική αλλαγή

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η παγκόσμια απειλή της κλιματικής αλλαγής απαιτεί την ευρύτερη δυνατή συνεργασία όλων των χωρών για τη μείωση των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την προσαρμογή στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής κατά τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων, ενώ οι ανεπτυγμένες χώρες εξακολουθούν να πρωτοστατούν. Τα Μέρη επαναλαμβάνουν τη δέσμευσή τους για την εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, η οποία υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Μαΐου 1992 (εφεξής καλούμενη: «UNFCCC»), η οποία αντικατοπτρίζει την ισότητα και την αρχή των κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών και των αντίστοιχων ικανοτήτων, υπό το πρίσμα των διαφορετικών εθνικών συνθηκών.
2. Τα Μέρη συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε θέματα κλιματικής αλλαγής συναφή με το εμπόριο, σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στο πλαίσιο σχετικών διεθνών φόρουμ. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζοντας τον ρόλο του εμπορίου στη συμβολή στην αντιμετώπιση της επείγουσας απειλής της κλιματικής αλλαγής, κάθε Μέρος παραμένει καλή τη πίστει συμβαλλόμενο μέρος της UNFCCC και της οικείας Συμφωνίας του Παρισιού¹.
3. Τα Μέρη συμφωνούν ότι η δεύτερη περίοδος της παραγράφου 2 συνιστά ουσιώδες στοιχείο της παρούσας Συμφωνίας.

---

¹ Οι αναφερόμενες διεθνείς πράξεις δεν περιλαμβάνουν τροποποιήσεις αυτών ή των διάδοχων συμφωνιών τους, ούτε αποφάσεις, ερμηνείες ή πράξεις που έχουν εκδοθεί από τα όργανα που διέπουν τις εν λόγω πράξεις, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν θίγει το δικαίωμα των Μερών να προσφεύγουν στις διαδικασίες επίλυσης διαφορών που προβλέπονται σε οποιαδήποτε άλλη διεθνή συμφωνία στην οποία τα μέρη είναι συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας ΠΟΕ.

5. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, και με βάση την UNFCCC και την οικεία Συμφωνία του Παρισιού, τα Μέρη θα πρέπει να ενισχύσουν τη συνεργασία και τον διάλογο πολιτικής για την προώθηση της μετάβασης στην ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες και τις ικανότητές τους, και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπειρίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τα εξής:

- α) την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, με γνώμονα την ισότητα και τα επιστημονικά στοιχεία, ιδίως μέσω της εφαρμογής των αντίστοιχων εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους και της περαιτέρω συνεργασίας όσον αφορά τη δράση μετριασμού και προσαρμογής για την αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού·
- β) την ενίσχυση των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που θα μπορούσαν να στηρίξουν αποτελεσματικά τη δράση για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή στις αρνητικές επιπτώσεις της·
- γ) την προώθηση συνεργατικών δράσεων στον τομέα της τεχνολογικής έρευνας, ανάπτυξης, διάδοσης, εφαρμογής και μεταφοράς με σκοπό τη βελτίωση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μεταξύ άλλων μέσω διαλόγων προσανατολισμένων στις επιχειρήσεις·
- δ) την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και την επαλήθευση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων μετριασμού και προσαρμογής·
- ε) την υλοποίηση της Συμφωνίας του Παρισιού και τη δημιουργία συνθηκών για την προώθηση της ανάπτυξης με χαμηλά επίπεδα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αύξηση της ικανότητας προσαρμογής στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή κατά τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων, σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συμφωνίας του Παρισιού·

- στ) τη διασφάλιση της ταχείας ανάπτυξης του πλαισίου διαφάνειας της Συμφωνίας του Παρισιού για τη δράση και τη στήριξη, συμπεριλαμβανομένου του διαλόγου πολιτικής και της συνεργασίας σε αμοιβαία συμφωνηθέντες τομείς προτεραιότητας·
- ζ) την προώθηση εγχώριων πολιτικών και προγραμμάτων για το κλίμα στο πλαίσιο της Συμφωνίας του Παρισιού που σχετίζονται με τον μετριασμό και την προσαρμογή, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αποψίλωση, την υποβάθμιση και την αποκατάσταση των δασών, καθώς και μέσων για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης, των βιώσιμων μεταφορών και της ανάπτυξης βιώσιμων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή υποδομών· και
- η) την ενίσχυση άλλων τομέων διμερούς διαλόγου σχετικά με την πολιτική μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν ή άλλων τομέων αμοιβαίου ενδιαφέροντος που ενδέχεται να προκύψουν, μεταξύ άλλων σε άλλα σχετικά πολυμερή φόρουμ, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας, ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός και το πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, που συνήφθη στο Μόντρεαλ στις 16 Σεπτεμβρίου 1987, και η τροποποίηση του Κιγκάλι, κατά περίπτωση.

6. Για τους σκοπούς αυτούς, τα Μέρη συμφωνούν να βελτιώσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών στον τομέα αυτό, καθώς και τη συνέχιση των υφιστάμενων υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της UNFCCC και της οικείας Συμφωνίας του Παρισιού. Για τον σκοπό αυτό, οι ανεπτυγμένες χώρες θα παράσχουν χρηματοδοτικούς πόρους για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, και θα κινητοποιήσουν χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής από ευρύ φάσμα πηγών, μέσων και διαύλων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των συμβαλλόμενων αναπτυσσόμενων χωρών, καθώς και άλλα μέσα εφαρμογής για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στη Συμφωνία του Παρισιού.

ΑΡΘΡΟ 7.8

Ωκεανοί και θάλασσες

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης των θαλάσσιων πόρων, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης και υπεύθυνης διαχείρισης της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και άλλων θαλάσσιων δραστηριοτήτων, καθώς και τη συμβολή τους στην παροχή περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών ευκαιριών για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές, στο πλαίσιο της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων, με μακροπρόθεσμο στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των ωκεανών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση του πλαισίου διεθνών οργανισμών και φόρουμ, κατά περίπτωση.
2. Κατά τρόπο συνεπή προς τις υποχρεώσεις τους βάσει του διεθνούς δικαίου, ιδίως της UNCLOS, τα Μέρη αναλαμβάνουν:
  - α) να συνεργαστούν για την επίτευξη του ΣΒΑ 14 —«Διατήρηση και βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων»— της Ατζέντας του 2030·
  - β) να προωθήσουν τη βελτίωση της συνεργασίας και της διαβούλευσης, κατά περίπτωση, εντός και μεταξύ των αρμόδιων διεθνών οργανισμών, μέσων και φορέων, κατά περίπτωση·
  - γ) να θεσπίσουν αποτελεσματικά μέτρα παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων διατήρησης της αλιείας·
  - δ) να συνεργαστούν στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την ανάπτυξη ενός διεθνούς νομικά δεσμευτικού μέσου στο πλαίσιο της UNCLOS για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας· και

- ε) να συνεργαστούν, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο υποπεριφερειακών, περιφερειακών και πολυμερών οργάνων στα οποία τα μέρη είναι μέλη, παρατηρητές ή συνεργαζόμενα μη συμβαλλόμενα μέρη, για την επίτευξη του ΣΒΑ 14 και άλλων συναφών ΣΒΑ.
3. Τα Μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τον διάλογο και τη συνεργασία όσον αφορά τα εξής:
- α) τη στήριξη της βιώσιμης αλιευτικής παραγωγής, των τομέων της ιχθυοκαλλιέργειας και ιδίως της διατήρησης των αλιευτικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής διαπεριφερειακής συνεργασίας σε διάφορους τομείς, ανάλογα με το συμφέρον του παράκτιου κράτους, όπως η επιστημονική, τεχνολογική, βιομηχανική, οικονομική και εμπορική συνεργασία, καθώς και η οικοδόμηση θεσμών και η κατάρτιση·
- β) τη στήριξη της ανάπτυξης ενός περιβαλλοντικά υπεύθυνου και οικονομικά ανταγωνιστικού κλάδου υδατοκαλλιέργειας·
- γ) τη στήριξη της θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας και της ανάπτυξης ερευνητικής και τεχνολογικής ικανότητας, καθώς και την προώθηση της λήψης επιστημονικά τεκμηριωμένων αποφάσεων·
- δ) την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλάσσιων οικονομικών δραστηριοτήτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τα Μέρη, όπως η ωκεάνια ενέργεια, η ναυτιλία, ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός ή η θαλάσσια βιοτεχνολογία·
- ε) την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης (εφεξής καλούμενης: «ΠΑΑ») αλιείας, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με δραστηριότητες ΠΑΑ αλιείας και της στήριξης για τη δημιουργία της τεχνικής και διοικητικής ικανότητας για την αντιμετώπιση της ΠΑΑ αλιείας·

- στ) την ανάπτυξη μέτρων διατήρησης και εργαλείων διαχείρισης βάσει περιοχής, μεταξύ άλλων και στις θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές, σύμφωνα με το εθνικό και το διεθνές δίκαιο και με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές πληροφορίες για την προστασία και την αποκατάσταση των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών και πόρων·
- ζ) τη μείωση των πιέσεων στους ωκεανούς μέσω, μεταξύ άλλων, της καταπολέμησης των θαλάσσιων απορριμμάτων και της ρύπανσης, μεταξύ άλλων από χερσαίες πηγές και θαλάσσιες ανθρώπινες δραστηριότητες·
- η) την προώθηση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων περιοχών· και
- θ) την αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με το κλίμα, όπως ο μετριασμός των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της ανόδου της στάθμης της θάλασσας, της οξίνισης των ωκεανών και των ακτών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και η προσαρμογή σε αυτά.

ΑΡΘΡΟ 7.9

Συνεργασία στον τομέα της ενέργειας

1. Τα Μέρη αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ανταλλαγής ιδεών, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της πρόσβασης σε ασφαλή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή ενέργεια, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης νέων επενδύσεων και της μεταφοράς τεχνολογίας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών οικονομικών φορέων των Μερών, ιδίως όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια, τους υδρογονάνθρακες, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης παραγωγής και χρήσης, τα βιοκαύσιμα και την αποδοτική χρήση της ενέργειας.

2. Η συνεργασία βάσει του παρόντος άρθρου, η οποία βασίζεται στην αρχή του κυριαρχικού δικαιώματος των κρατών να διαχειρίζονται τους δικούς τους φυσικούς πόρους, με σκοπό τη διασφάλιση της πρόσβασης όλων σε οικονομικά προσιτή, αξιόπιστη, βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια, λαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη μορφή:
- α) συνεργασίας μεταξύ φορέων που ασχολούνται με θέματα πολιτικής, σχεδιασμού και μοντελοποίησης στον τομέα της ενέργειας·
  - β) ανταλλαγής επιστημονικών, τεχνικών και άλλων αποτελεσμάτων, εμπειριών, δημοσιεύσεων, πληροφοριών και δεδομένων έρευνας στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κοινών βάσεων δεδομένων που μοιράζονται οι φορείς εκμετάλλευσης των Μερών, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους·
  - γ) προώθησης κοινών συνεδρίων και τεχνικής κατάρτισης, μεταξύ άλλων σε μεταπτυχιακό επίπεδο·
  - δ) μεταφορών τεχνολογιών, ιδίως εκείνων που σχετίζονται με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
  - ε) προώθησης μελετών σκοπιμότητας και υλοποίησης κοινών έργων στον τομέα της ενέργειας μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών οικονομικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων των μερών·
  - στ) συμμετοχής οικονομικών φορέων από τις δύο περιφέρειες σε κοινά έργα τεχνολογίας, ανάπτυξης και υποδομής, συμπεριλαμβανομένων δικτύων με άλλες χώρες· και
  - ζ) εξορθολογισμού και σταδιακής κατάργησης των αναποτελεσματικών επιδοτήσεων των ορυκτών καυσίμων που ενθαρρύνουν τη σπάταλη κατανάλωση, με πλήρη συνεκτίμηση των ειδικών αναγκών και συνθηκών των αναπτυσσόμενων χωρών και με ελαχιστοποίηση των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων στην ανάπτυξή τους κατά τρόπο που να προστατεύει τους φτωχούς και τις πληγείσες κοινότητες.

ΑΡΘΡΟ 7.10

Συνεργασία στον τομέα των πρώτων υλών

Τα Μέρη συνεργάζονται στον τομέα των πρώτων υλών με σκοπό, μεταξύ άλλων:

- α) την προώθηση αποτελεσματικών, ευέλικτων, ανταγωνιστικών και διαφανών διεθνών αγορών·
- β) την ενθάρρυνση της ανταλλαγής δεδομένων της αγοράς στον τομέα των πρώτων υλών·
- δ) την προώθηση της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας στον τομέα των πρώτων υλών·
- ε) την ενθάρρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τις εξελίξεις στην εγχώρια πολιτική· και
- στ) την προώθηση προτύπων ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος για τις υπεράκτιες εξορυκτικές δραστηριότητες, με την αύξηση της διαφάνειας και με την ανταλλαγή πληροφοριών, μεταξύ άλλων σχετικά με την ασφάλεια της βιομηχανίας και τις περιβαλλοντικές επιδόσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

ΑΡΘΡΟ 8.1

Στόχοι

1. Στο πλαίσιο της συνεργασίας τους, τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι όλοι οι λαοί έχουν το δικαίωμα να επιδιώκουν την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική τους ανάπτυξη. Αναγνωρίζοντας ότι η κοινωνική ανάπτυξη θα πρέπει να συμβαδίζει με την οικονομική ανάπτυξη, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής μέσω της μείωσης της φτώχειας, της αδικίας και της ανισότητας.
2. Οι κύριοι στόχοι της οικονομικής συνεργασίας είναι η συμβολή στην επέκταση, τη διαφοροποίηση και την εμπάθυνση των οικονομικών και εμπορικών δεσμών μεταξύ των Μερών, η ενίσχυση του παραγωγικού τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ, η δημιουργία νέων ευκαιριών και η αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας, καθώς και η ενίσχυση της διαδικασίας περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης.
3. Η οικονομική συνεργασία θα πρέπει να ενισχυθεί ως μέσο συμβολής στην άμβλυνση των οικονομικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από διαρθρωτικές αλλαγές που απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία.
4. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται κάθε μέτρο που θα μπορούσε να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης ή στην ενίσχυση των διαπεριφερειακών σχέσεων μεταξύ των Μερών σε κοινωνικούς, οικονομικούς και πολιτιστικούς τομείς.

ΑΡΘΡΟ 8.2

Εταιρική κοινωνική ευθύνη

1. Τα Μέρη προωθούν την εταιρική κοινωνική ευθύνη σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές για τη δέουσα επιμέλεια.
2. Τα Μέρη υποστηρίζουν τη διάδοση και την εφαρμογή, σε εθελοντική βάση, των κατευθυντήριων αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ τονίζουν τη σημασία μιας ολοκληρωμένης συζήτησης με όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.
3. Τα Μέρη προωθούν την εκούσια ενσωμάτωση, από τις εταιρείες, των αρχών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ή της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς στις εσωτερικές πολιτικές τους, μεταξύ άλλων μέσω ενθάρρυνσης της υιοθέτησης σχετικών πρακτικών, σύμφωνα με τις διεθνείς πράξεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 8.3

Βιομηχανική συνεργασία, επιχειρηματικές ευκαιρίες και πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, και επιχειρηματίες

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προώθησης των ΜΜΕ και της ενίσχυσης της βιομηχανίας για την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης σε όλες τις περιφέρειες, καθώς και για την προώθηση υψηλότερων επιπέδων κοινωνικής συνοχής και την κάλυψη των εδαφικών κενών, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της ισότητας στις περιοχές που υστερούν. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η προώθηση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ συμβάλλει θετικά στην ενίσχυση του κοινωνικού ιστού, μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της μείωσης της φτώχειας, καθώς και στη μείωση άλλων οικονομικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από διαρθρωτικές αλλαγές που απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία.

2. Τα Μέρη στηρίζουν την οικονομική χειραφέτηση των γυναικών μέσω της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων.
3. Τα Μέρη προωθούν τη βιομηχανική συνεργασία και ενισχύουν τη συνεργασία σχετικά με τις ΜΜΕ, με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, ώστε να τονωθούν το εμπόριο και οι επενδύσεις μεταξύ των Μερών, με παράλληλη εξισορρόπηση των ευκαιριών που παρέχει η παρούσα Συμφωνία σε αμφότερα τα Μέρη.
4. Τα Μέρη προωθούν ένα ελκυστικό και σταθερό κλίμα για περισσότερες αμοιβαία επωφελείς επιχειρηματικές ευκαιρίες, μεταξύ άλλων για τις ΜΜΕ, και δεσμεύονται να ενισχύσουν τη συνεργασία με σκοπό τη συμβολή στην επέκταση, τη διαφοροποίηση και την εμβάθυνση των οικονομικών και εμπορικών δεσμών μεταξύ των Μερών.
5. Τα Μέρη συμφωνούν να προωθήσουν την ανάπτυξη των ΜΜΕ, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο τις αγροτικές όσο και τις αστικές επιχειρήσεις, και να ενθαρρύνουν την εισαγωγή τους στις διεθνείς αγορές.
6. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου μπορεί να περιλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες καλύπτουν όλα τα είδη επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ:
  - α) στήριξη των τακτικών επαφών μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων των Μερών μέσω εκδηλώσεων ή αποστολών, εμπορικών εκθέσεων, σεμιναρίων και συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης μεταξύ επιχειρήσεων και συνεργατικών σχηματισμών, με σκοπό την προώθηση του εντοπισμού και της διάδοσης πληροφοριών σχετικά με τις επιχειρηματικές ευκαιρίες για επενδύσεις, τη βιομηχανική και τεχνολογική συνεργασία σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, καθώς και την προώθηση δικτύων πληροφόρησης και συνεργασίας μεταξύ οικονομικών φορέων, ιδίως ΜΜΕ και συνεργατικών σχηματισμών·

- β) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών που στηρίζουν τη βιομηχανική ανάπτυξη, τις διαδικασίες καινοτομίας και τις βιομηχανικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των περιφερειακών βιομηχανικών πολιτικών για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε βιομηχανικούς τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
- γ) προώθηση έργων βιομηχανικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας, σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
- δ) προώθηση αμοιβαίων και κοινών επενδύσεων και ενθάρρυνση κοινών επιχειρήσεων και συνεργατικών σχηματισμών και καθιέρωση συνεταιριστικών διαδικασιών σε στρατηγικούς τομείς·
- ε) ανάπτυξη μηχανισμών για τη στήριξη της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, διευκόλυνση της πρόσβασης σε καινοτόμο χρηματοδότηση σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους, και βιομηχανική συνεργασία για την τόνωση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής επικαιροποιημένων πληροφοριών σχετικά με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα για τις MME·
- στ) στήριξη των επιχειρήσεων ώστε να προσαρμοστούν στην τρέχουσα τάση αυτοματοποίησης και ανταλλαγής δεδομένων στις τεχνολογίες μεταποίησης·
- ζ) προώθηση κοινών έργων μεταξύ ερευνητικών κέντρων της ΕΕ και της MERCOSUR που είναι προσανατολισμένα στην τεχνολογία, τη βιομηχανία και τις εφαρμογές· και
- η) ενίσχυση των διαπεριφερειακών και παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης προμηθευτών για τη βιομηχανία.

7. Εκτός από τη συνεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 4, τα Μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία σχετικά με τις ΜΜΕ μπορεί να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- α) διευκόλυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με δημόσιες πολιτικές και προγράμματα, κανονιστικά πλαίσια, εμπειρίες, σχετικές πληροφορίες και τεχνογνωσία για την προώθηση και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας, ανάπτυξης και καινοτομίας των ΜΜΕ·
- β) προώθηση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε εκθέσεις, εμπορικές αποστολές και άλλους μηχανισμούς σε τοπικό και διεθνές επίπεδο·
- γ) ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών που στηρίζουν την πρόσβαση των ΜΜΕ στις αγορές δημόσιων συμβάσεων·
- δ) αξιοποίηση των υφιστάμενων επιτυχημένων εταιρικών σχέσεων και ανάπτυξη νέων στρατηγικών εταιρικών σχέσεων και επαφών μεταξύ οικονομικών φορέων και επιχειρηματικών δικτύων μέσω υφιστάμενων ή νέων οριζόντιων προγραμμάτων της ΕΕ ή της MERCOSUR, αφιερωμένων στις ΜΜΕ·
- ε) στήριξη της διεθνοποίησης των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας για την ανάπτυξη εξειδικευμένων ιστοτόπων·
- στ) προώθηση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε κοινά προγράμματα και πιλοτικά έργα, ιδίως σε τομείς όπως η ψηφιακή οικονομία· και
- ζ) παροχή στήριξης και εμπειρογνωσίας σχετικά με τις υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας, και προώθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου για την ενίσχυση των ΜΜΕ.

ΑΡΘΡΟ 8.4

Φορολογικά θέματα

Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται σε διαπεριφερειακό επίπεδο σε φορολογικά θέματα και δεσμεύονται να εφαρμόζουν τα παγκόσμια πρότυπα για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και τα ελάχιστα πρότυπα κατά της διάβρωσης της φορολογικής βάσης και κατά της μετατόπισης των κερδών (BEPS).

ΑΡΘΡΟ 8.5

Μακροοικονομικός διάλογος

Τα Μέρη προωθούν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις αντίστοιχες μακροοικονομικές τάσεις και πολιτικές τους, καθώς και την ανταλλαγή των εμπειριών τους, στον τομέα του συντονισμού των μακροοικονομικών πολιτικών. Για τον σκοπό αυτόν, τα Μέρη θα επιδιώξουν να εμβαθύνουν τον διάλογο μεταξύ των αρχών τους για μακροοικονομικά θέματα. Η συνεργασία στον εν λόγω τομέα μπορεί να περιλαμβάνει τη διοργάνωση σεμιναρίων και διασκέψεων.

ΑΡΘΡΟ 8.6

Συνεργασία για τα δικαιώματα των καταναλωτών

Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και, για τον σκοπό αυτόν, επιδιώκουν να συνεργάζονται στον τομέα της πολιτικής για τους καταναλωτές. Τα Μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία στον τομέα αυτόν μπορεί να περιλαμβάνει, στο μέτρο του δυνατού:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα οικεία αντίστοιχα πλαίσια προστασίας των καταναλωτών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη νομοθεσία για τους καταναλωτές, την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων, τα μέσα έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους οι καταναλωτές και την επιβολή της νομοθεσίας για τους καταναλωτές·
- β) ενθάρρυνση της ανάπτυξης ανεξάρτητων ενώσεων καταναλωτών καθώς και επαφών μεταξύ εκπροσώπων των καταναλωτών· και
- γ) ανταλλαγή πληροφοριών και προώθηση κοινών δραστηριοτήτων μεταξύ οργάνωσης καταναλωτών αμφοτέρων των Μερών κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 8.7

Συνεργασία στον τομέα της στατιστικής

Τα Μέρη συνεργάζονται στον τομέα της στατιστικής με σκοπό τη διασφάλιση της συγκρισιμότητας των στατιστικών δεδομένων μεταξύ των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR και μεταξύ της MERCOSUR και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δραστηριότητες θα μπορούσαν να αναπτυχθούν, μεταξύ άλλων, υπό τις εξής μορφές:

- α) υποστήριξη για την ενίσχυση ενός στατιστικού συστήματος, το οποίο θα δημιουργηθεί βάσει διοικητικών δομών και νομικών βάσεων που θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις αναγκαίες απαιτήσεις στατιστικής πληροφόρησης·
- β) υποστήριξη για την εφαρμογή ορθών στατιστικών πρακτικών που βασίζονται σε διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα·
- γ) ανάπτυξη συγκρίσιμων στατιστικών πληροφοριών, οι οποίες επικεντρώνονται κυρίως στους τομείς του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών και των άμεσων ξένων επενδύσεων, καθώς και ανάπτυξη συγκρίσιμων μακροοικονομικών δεικτών· και
- δ) ανταλλαγή ορθών πρακτικών και εμπειριών, μεταξύ άλλων μέσω κατάρτισης, εργαστηρίων και επισκέψεων μελέτης.

ΑΡΘΡΟ 8.8

Έρευνα και καινοτομία

1. Τα Μέρη συνεργάζονται στους τομείς της επιστημονικής έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας με βάση το κοινό συμφέρον και το αμοιβαίο όφελος και σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία τους. Η συνεργασία αυτή αποσκοπεί στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων, την επίτευξη επιστημονικής αριστείας, τη βελτίωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των Μερών, λαμβανομένων υπόψη των ικανοτήτων τους στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας και των ειδικών προτεραιοτήτων τους. Τα Μέρη προάγουν τον πολιτικό διάλογο σε περιφερειακό επίπεδο και χρησιμοποιούν τα διάφορα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, μεταξύ των οποίων και τις συμφωνίες για συνεργασία στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας (εφεξής καλούμενοι: «ΕΤΚ»), με συμπληρωματικούς τρόπους.

2. Για τη βελτίωση των συνθηκών συνεργασίας, τα μέρη επιδιώκουν επίσης:

- α) να αυξήσουν την κινητικότητα των ερευνητών, των επιστημόνων, των εμπειρογνομόνων, των σπουδαστών και των επιχειρηματιών, καθώς και τη διασυνοριακή κυκλοφορία επιστημονικού εξοπλισμού·
- β) να διευκολύνουν την αμοιβαία πρόσβαση στα προγράμματα ΕΤΚ, στις ερευνητικές υποδομές και εγκαταστάσεις, στις δημοσιεύσεις και στα επιστημονικά δεδομένα του άλλου Μέρους·
- γ) να ενισχύσουν τη συνεργασία σε δραστηριότητες προ-τυποποιητικής έρευνας και τυποποίησης· και
- δ) να προωθήσουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας σε έργα έρευνας και καινοτομίας.

3. Τα Μέρη προωθούν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες δραστηριότητες που αναλαμβάνουν κυβερνητικοί οργανισμοί, δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργανισμοί και δίκτυα καινοτομίας, καθώς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ:

- α) κοινές πρωτοβουλίες για την ευαισθητοποίηση σχετικά με προγράμματα ΕΤΚ και ανάπτυξης ικανοτήτων, καθώς και σχετικά με ευκαιρίες συμμετοχής στα προγράμματα του άλλου Μέρους·
- β) κοινές συσκέψεις και εργαστήρια με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, και τον προσδιορισμό τομέων για κοινή έρευνα·
- γ) κοινές ερευνητικές δράσεις σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος· και
- δ) αμοιβαία αναγνωρισμένη εκτίμηση και αξιολόγηση της επιστημονικής συνεργασίας, καθώς και διάδοση των αντίστοιχων αποτελεσμάτων.

ΑΡΘΡΟ 8.9

Συνεργασία σε θέματα ανταγωνισμού

1. Τα Μέρη αναλαμβάνουν δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων στον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού ανάλογα με τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης αυτών των δραστηριοτήτων με βάση τις πράξεις και τα προγράμματα συνεργασίας των Μερών.

2. Η τεχνική βοήθεια επικεντρώνεται στην ανάπτυξη θεσμικών ικανοτήτων και στην κατάρτιση των ανθρώπινων πόρων των αρχών ανταγωνισμού, προκειμένου να τις στηρίξει στη θέσπιση των αντίστοιχων καθεστώτων του ανταγωνισμού και στην αποτελεσματική επιβολή τους. Στόχος είναι η ενίσχυση και η αποτελεσματική επιβολή του δικαίου του ανταγωνισμού στους τομείς των αντανταγωνιστικών πρακτικών και των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του ανταγωνισμού.

ΑΡΘΡΟ 8.10

Συνεργασία στην ψηφιακή οικονομία

1. Οι δραστηριότητες συνεργασίας στον τομέα αυτόν αποσκοπούν ιδίως στο να προωθήσουν:
  - α) την ανταλλαγή ιδεών, εμπειριών και πρακτικών σχετικά με τις πολιτικές των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (εφεξής καλούμενες: «ΤΠΕ») με σκοπό την οικοδόμηση μιας κοινωνίας της πληροφορίας χωρίς αποκλεισμούς, προκειμένου να γεφυρωθεί το ψηφιακό χάσμα μέσω της ανταλλαγής αρχών πολιτικής, πληροφοριών, εμπειριών και ορθών πρακτικών για την ενίσχυση της συνεργασίας μας τόσο στη διαμόρφωση ψηφιακών πολιτικών όσο και ρυθμιστικών πλαισίων, στο άνοιγμα των αγορών και στη συζήτηση της ερευνητικής συνεργασίας·
  - β) τη χρήση των ΤΠΕ ως εργαλείων για την προώθηση της κοινωνικής, πολιτιστικής και οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης και της πολιτιστικής πολυμορφίας, με έμφαση στο επιχειρηματικό πνεύμα και τη συμμετοχική συνεργατική εργασία·
  - γ) τη συνεργασία σε ρυθμιστικές πτυχές των πολιτικών για τις τηλεπικοινωνίες και τα οπτικοακουστικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ανταλλαγής πληροφοριών για τα πρότυπα, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και την έγκριση τύπου, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα στη διαδικασία, κατά περίπτωση·
  - δ) την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου ως μέσου συμβολής στην οικονομική ανάπτυξη·

- ε) την αποτελεσματική διαχείριση του φάσματος, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η διαθεσιμότητά του και να βελτιστοποιηθεί η κατανομή και η χρήση του·
- στ) πολιτικές και κοινές δράσεις για τη διάδοση, τη χρήση και τη μεταφορά νέων ΤΠΕ, μεταξύ άλλων, με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα στη διαδικασία, κατά περίπτωση·
- ζ) τη συνεργασία στην έρευνα και την καινοτομία στον τομέα των ΤΠΕ εντός του ισχύοντος πλαισίου έρευνας και καινοτομίας·
- η) την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλες τις ηλικίες σε επίσημα και άτυπα μαθησιακά περιβάλλοντα και τον προσδιορισμό των αναγκών κατάρτισης για την ψηφιακή οικονομία, μεταξύ άλλων για τους επαγγελματίες ΤΠΕ·
- θ) την κοινή διαμόρφωση δράσεων με σκοπό την προώθηση θέσεων εργασίας και επενδύσεων στις ΜΜΕ και για τους αυτοαπασχολούμενους, καθώς και με σκοπό την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, μέσω της αξιοποίησης των ευκαιριών που προσφέρουν οι ΤΠΕ·
- ι) τη συνεργασία στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και των υπηρεσιών εμπιστοσύνης, όπως η ηλεκτρονική υπογραφή και η ηλεκτρονική ταυτοποίηση eID, με έμφαση στην ανταλλαγή αρχών πολιτικής, πληροφοριών και ορθών πρακτικών σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, την προώθηση δημόσιων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, τη βελτίωση της οργανωτικής αποδοτικότητας και τη διαφανή διαχείριση των δημόσιων πόρων· και
- ια) τον ευρύ πολιτικό συντονισμό σε διεθνές επίπεδο για να διασφαλιστεί ότι η παγκόσμια διακυβέρνηση του διαδικτύου εξακολουθεί να στηρίζει τη συνέχιση και την ανάπτυξη ενός εξαιρετικά ισχυρού, δυναμικού και γεωγραφικά διαφοροποιημένου καθεστώτος διαδικτύου, αξιοποιώντας την ανά δεκαετία επανεξέταση του εγγράφου αποτελεσμάτων της Παγκόσμιας διάσκεψης κορυφής για την κοινωνία της πληροφορίας (WSIS) με τίτλο «Implementing World Summit on the Information Society outcomes: a 10-year review» (Εφαρμογή των αποτελεσμάτων της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για την Κοινωνία της Πληροφορίας: η δεκαετής επανεξέταση).

2. Τα Μέρη θεωρούν ότι η παγκόσμια διαχείριση του διαδικτύου θα πρέπει να βασίζεται σε ένα διαφανές και δημοκρατικό πολυσυμμετοχικό μοντέλο, με την πλήρη συμμετοχή, μεταξύ άλλων, των κυβερνήσεων, του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών, της ακαδημαϊκής κοινότητας, της επιστημονικής και τεχνολογικής κοινότητας και των διεθνών οργανισμών, σύμφωνα με τους αντίστοιχους ρόλους και τις αρμοδιότητές τους. Θα πρέπει να διασφαλίζει την ισότιμη διαχείριση των πόρων και την ελεύθερη ροή πληροφοριών, να διευκολύνει την πρόσβαση για όλους και να διασφαλίζει την ανθεκτική, σταθερή και ασφαλή λειτουργία του διαδικτύου, λαμβανομένης υπόψη της πολυγλωσσίας.

3. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους να συνεργαστούν για μια κοινωνία της πληροφορίας ανθρωποκεντρική, χωρίς αποκλεισμούς και προσανατολισμένη στην ανάπτυξη, και επιβεβαιώνουν εκ νέου τη συμφωνία τους να συνεχίσουν να συντονίζουν τις θέσεις τους για τους μηχανισμούς παρακολούθησης της WSIS, καθώς και στα άλλα φόρουμ ή οργανισμούς που σχετίζονται με τη διακυβέρνηση του διαδικτύου.

4. Τα Μέρη τονίζουν ότι θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια στα φόρουμ διακυβέρνησης του διαδικτύου για την κινητοποίηση και τη διασφάλιση της ουσιαστικής και αποτελεσματικής συμμετοχής όλων των χωρών, ιδίως των αναπτυσσόμενων χωρών, συμπεριλαμβανομένων όλων των ενδιαφερόμενων μερών, στο πλαίσιο των δικών τους ρόλων, όπως οι κυβερνήσεις, ο ιδιωτικός τομέας, η κοινωνία των πολιτών, η ακαδημαϊκή κοινότητα, η επιστημονική και τεχνολογική κοινότητα και οι διεθνείς οργανισμοί.

ΑΡΘΡΟ 8.11

Μη στρατιωτικές διαστημικές δραστηριότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τον θετικό αντίκτυπο που μπορούν να έχουν οι διαστημικές δραστηριότητες στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα, τα Μέρη συμφωνούν να προωθήσουν τη συνεργασία σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των μη στρατιωτικών διαστημικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την τήρηση και την εκπλήρωση των διεθνών συμβάσεων και της αντίστοιχης νομοθεσίας τους, και ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

- α) γεωσκόπηση και γεωεπιστήμη, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας στο πλαίσιο πολυμερών φόρουμ και, ιδίως, της διακυβερνητικής ομάδας «Γεωσκόπηση» και της Επιτροπής Δορυφόρων Γεωσκόπησης, με σκοπό την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων και τη διευκόλυνση των συμπράξεων επιχειρήσεων και καινοτομίας στον τομέα της γεωσκόπησης στο πλαίσιο του Copernicus, με τον προσδιορισμό τομέων κοινού ενδιαφέροντος·
- β) δορυφορικές επικοινωνίες· και
- γ) άλλες ειρηνικές χρήσεις του διαστήματος, συμπεριλαμβανομένης της διαστημικής επιστήμης, της εξερεύνησης του διαστήματος και της βιωσιμότητας του διαστήματος.

ΑΡΘΡΟ 8.12

Μεταφορές

1. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν στους σχετικούς τομείς της πολιτικής μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της χάραξης ολοκληρωμένης πολιτικής μεταφορών, με σκοπό την ανάπτυξη και την υποστήριξη αποτελεσματικού, βιώσιμου, ασφαλούς, προστατευμένου και φιλικού προς το περιβάλλον συστήματος μεταφορών τόσο για τους επιβάτες όσο και για τα εμπορεύματα.

2. Η συνεργασία μεταξύ των Μερών αποσκοπεί στο να προωθήσει, μεταξύ άλλων:
- α) τον διάλογο και την ανταλλαγή πληροφοριών για τις αντίστοιχες πολιτικές, τα πρότυπα και τις ορθές πρακτικές στον τομέα των μεταφορών και για άλλα θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
  - β) τον διάλογο σε επίπεδο εμπειρογνομόνων και τη συνεργασία στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ·
  - γ) τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα των δικτύων·
  - δ) την προσέγγιση συστήματος πολυτροπικών μεταφορών·
  - ε) φιλικά προς το περιβάλλον, ασφαλή και προστατευμένα συστήματα μεταφορών·
  - στ) λύσεις μεταφορών χαμηλών και μηδενικών ανθρακούχων εκπομπών, της έρευνας και της καινοτομίας, έξυπνες και ψηφιακές λύσεις·
  - ζ) βιώσιμες λύσεις στον τομέα των μεταφορών, μεταξύ άλλων σε σχέση με την αστική κινητικότητα· και
  - η) τη διευκόλυνση και την αύξηση της αποδοτικότητας των μετακινήσεων φορτίων σε όλους τους τρόπους μεταφοράς μέσω της ψηφιοποίησης, της απλούστευσης των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων και της βελτιστοποίησης των μεταφορών.

ΑΡΘΡΟ 8.13

Συνεργασία στον τομέα του τουρισμού

1. Η συνεργασία μεταξύ των Μερών αποσκοπεί πρωτίστως στη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και στην καθιέρωση βέλτιστων πρακτικών, ώστε να διασφαλιστεί η ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού και να στηριχθούν η δημιουργία θέσεων εργασίας, η οικονομική ανάπτυξη και η βελτίωση της ποιότητας ζωής.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα Μέρη επικεντρώνονται, μεταξύ άλλων, στα εξής:
  - α) στη στήριξη της δημιουργίας και της εδραίωσης τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και διαύλων προώθησης του τουρισμού·
  - β) στη διασφάλιση και μέγιστη αξιοποίηση του δυναμικού της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς·
  - γ) στον σεβασμό της ακεραιότητας και των συμφερόντων των τοπικών κοινοτήτων·
  - δ) στη βελτίωση της κατάρτισης και της εκπαίδευσης στις τουριστικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου του ξενοδοχειακού κλάδου· και
  - ε) στην προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας για τους δημιουργικούς κλάδους και την καινοτομία στον τομέα του τουρισμού.

Συνεργασία στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης

1. Αναγνωρίζοντας ότι η κοινωνική ανάπτυξη συμβαδίζει με την οικονομική ανάπτυξη, τα Μέρη συμφωνούν να δώσουν προτεραιότητα στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της εξάλειψης της φτώχειας, της μείωσης της ανισότητας και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης, ιδίως με γνώμονα την εκπλήρωση της Ατζέντας του 2030 και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) της.

2. Τα Μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία στον τομέα των κοινωνικών υποθέσεων με στόχο να συμβάλουν στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη και να προωθήσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά, μεταξύ άλλων:
  - α) την προώθηση των κοινωνικών δικαιωμάτων·

  - β) την ανάπτυξη καινοτόμων και βιώσιμων έργων στα οποία συμμετέχουν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως οικογένειες χαμηλού εισοδήματος, άτομα αφρικανικής καταγωγής και αυτόχθονες και άλλες μειονότητες, καθώς και άτομα με αναπηρία, μεταξύ άλλων μέσω της ένταξης στην αγορά εργασίας·

  - γ) την προώθηση της ισότητας των φύλων και της πλήρους χειραφέτησης των γυναικών σε όλους τους τομείς·

  - δ) την προώθηση της προστασίας των μητέρων και των παιδιών, καθώς και την προώθηση προσβάσιμων και χωρίς αποκλεισμούς εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας·

  - ε) την προώθηση ειδικών προγραμμάτων για τους νέους, ιδίως για όσους ανήκουν σε ευάλωτους κοινωνικούς τομείς· και

  - στ) τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης σε πυκνοκατοικημένες και λιγότερο ευνοημένες περιοχές.

Συνεργασία στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης

1. Σύμφωνα με τον στόχο που έχει συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο σχετικά με την προώθηση της δίκαιης παγκοσμιοποίησης και λαμβανομένων υπόψη των στόχων του ΣΒΑ 8, τα Μέρη προωθούν την πλήρη απασχόληση, την αξιοπρεπή εργασία για όλους και τον σεβασμό των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία που προσδιορίζονται στις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) (εξάλειψη των διακρίσεων, κατάργηση όλων των μορφών καταναγκαστικής εργασίας, βιώσιμη εξάλειψη της παιδικής εργασίας, ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και των συλλογικών διαπραγματεύσεων) σύμφωνα με τη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση και άλλες διεθνείς δεσμεύσεις.
2. Τα Μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία στον τομέα της απασχόλησης και να προωθήσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών, ιδίως όσον αφορά:
  - α) την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους, της κοινωνικής πρόνοιας και της ασφάλειας της απασχόλησης και του σεβασμού των αρχών που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα στην εργασία, σύμφωνα με τη Διακήρυξη της ΔΟΕ του 1998 σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία, τα διεθνώς αναγνωρισμένα εργασιακά πρότυπα και άλλα σχετικά πρότυπα της ΔΟΕ, καθώς και τις διαρκείς και συνεχείς προσπάθειες για την επικύρωση άλλων πράξεων της ΔΟΕ που δεν έχουν ακόμη κυρωθεί·
  - β) την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των εργασιακών σχέσεων, των συνθηκών εργασίας, της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, καθώς και όσον αφορά την προώθηση προγραμμάτων στον τομέα της επιθεώρησης εργασίας, της επαγγελματικής εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της προώθησης της απασχόλησης·
  - γ) την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των εργασιακών σχέσεων και διαδικασιών, με έμφαση στην προώθηση του κοινωνικού διαλόγου·

- δ) την προώθηση της ανάπτυξης της αντιστοίχισης δεξιοτήτων και την προώθηση των αναγκών της αγοράς εργασίας·
- ε) την απόδοση προτεραιότητας σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που απευθύνονται σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όσον αφορά την απασχόληση και την επαγγελματική επιμόρφωση·
- στ) τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στις ΜΜΕ·
- ζ) την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων και προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας·
- η) την προώθηση της απαγόρευσης των διακρίσεων μεταξύ γυναικών και ανδρών και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην ανάπτυξη της πολιτικής για την εργασία· και
- θ) τον συντονισμό, στα σχετικά διεθνή φόρουμ, για την επίτευξη διεθνών δεσμεύσεων.

ΑΡΘΡΟ 8.16

Συνεργασία στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού

1. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στον τομέα της επίσημης και μη τυπικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με προοπτική τη διά βίου μάθηση. Στους τομείς αυτούς, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην προώθηση ποιοτικής εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς για τις γυναίκες και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
2. Με σκοπό την ανάπτυξη ικανοτήτων και εμπειρογνώσιας, τα Μέρη προωθούν την κινητικότητα και τη συνεργασία των οικείων ενδιαφερόμενων μερών τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την έρευνα, και προωθούν τους δεσμούς μεταξύ της των πανεπιστημίων, των ερευνητικών κέντρων και της επιχειρηματικής κοινότητας.

3. Τα Μέρη προωθούν τις διαπροσωπικές επαφές και την αμοιβαία κατανόηση μέσω συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης, της νεολαίας και του αθλητισμού, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής στήριξης για την κινητικότητα φοιτητών, υποψήφιων διδασκτόρων, ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητών, και συμπεριλαμβανομένων των δράσεων ανάπτυξης ικανοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 8.17

Συνεργασία στους τομείς του πολιτισμού, των οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης

1. Τα Μέρη αναλαμβάνουν να προωθούν τη συνεργασία στον τομέα του πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς, με τον δέοντα σεβασμό προς την πολυμορφία τους. Σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των μερών, η συνεργασία αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης και του διαπολιτισμικού διαλόγου και στην προώθηση ισορροπημένων πολιτιστικών ανταλλαγών και επαφών με τους οικείους φορείς.

2. Τα Μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ, όπως η Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό (εφεξής καλούμενη: «UNESCO»), ούτως ώστε να επιδιώξουν κοινούς στόχους και να προωθήσουν την πολιτιστική πολυμορφία, ιδίως μέσω της εφαρμογής της σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης.

3. Τα Μέρη ενθαρρύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών και υποστηρίζουν και διευκολύνουν τη συνεργασία και τον διάλογο μεταξύ των οικείων θεσμικών οργάνων και φορέων στους τομείς του πολιτισμού, των οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης.

ΑΡΘΡΟ 8.18

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Τα Μέρη συμφωνούν να προωθήσουν την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των δύο περιοχών, με σκοπό την ενίσχυση των αντίστοιχων διαδικασιών ολοκλήρωσής τους.
2. Τα Μέρη συμφωνούν ιδίως να προωθήσουν τη στενότερη συνεργασία σε θέματα ολοκλήρωσης μεταξύ των θεσμικών οργάνων των Μερών, καθώς και την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας μέσω συνεδριάσεων μεταξύ του προσωπικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των φορέων της MERCOSUR, τις τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών, τις μελέτες, τα κοινά σχέδια και την κατάρτιση.
3. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συνεργασία στον τομέα της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, δίνεται προτεραιότητα:
  - α) στην ανταλλαγή πληροφοριών, γνώσεων και πείρας, μεταξύ άλλων σχετικά με μεθοδολογίες για τη διαμόρφωση πολιτικών περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και τη συμμετοχική διακυβέρνηση·
  - β) στην εφαρμογή πολιτικών περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, ιδίως όσον αφορά τις μειονεκτούσες περιφέρειες και περιοχές, ειδικά τις παραμεθόριες περιοχές·
  - γ) στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης περιφερειακών υποδομών και διασυνδεσιμότητας.
4. Η συνεργασία για την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει:
  - α) τη διοργάνωση σεμιναρίων και διασκέψεων·

- β) κατάρτιση και τεχνική βοήθεια για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση έργων περιφερειακής ανάπτυξης·
- γ) την εκπόνηση μελετών για θέματα κοινού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με την ένταξη· και
- δ) κοινή δράση μεταξύ ιδρυμάτων και κέντρων εκπαίδευσης και κατάρτισης στον τομέα της ένταξης.

ΑΡΘΡΟ 8.19

Αύξηση της συμμετοχής των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR στις εξαγωγές υπηρεσιών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 4, τα Μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, όπως με την παροχή υποστήριξης για τεχνική βοήθεια, κατάρτιση και ανάπτυξη ικανοτήτων, μεταξύ άλλων, όσον αφορά:

- α) τη βελτίωση της ικανότητας των παρόχων υπηρεσιών από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR να συλλέγουν πληροφορίες και να πληρούν τους κανονισμούς και τα πρότυπα του Μέρους ΕΕ σε ενωσιακό, εθνικό και υποεθνικό επίπεδο·
- β) τη βελτίωση της εξαγωγικής ικανότητας των παρόχων υπηρεσιών των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR, με ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των ΜΜΕ· και
- γ) τη θέσπιση μηχανισμών για την προώθηση των επενδύσεων και των κοινών επιχειρήσεων μεταξύ παρόχων υπηρεσιών του μέρους ΕΕ και των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΡΧΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α

ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΡΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 9.1

Εγκαθίδρυση ζώνης ελεύθερων συναλλαγών και σχέση με τη Συμφωνία ΠΟΕ

1. Τα Μέρη της παρούσας Συμφωνίας εγκαθιδρύουν ζώνη ελεύθερων συναλλαγών σύμφωνα με το άρθρο XXIV της GATT 1994 και το άρθρο V της GATS.
2. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τα μεταξύ τους δικαιώματα και υποχρεώσεις δυνάμει της Συμφωνίας ΠΟΕ.
3. Καμία διάταξη στο παρόν μέρος της παρούσας Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιβάλλει σε Μέρος την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο ασύμβατο με τις υποχρεώσεις του βάσει της Συμφωνίας ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 9.2

Στόχοι

Οι διατάξεις του παρόντος μέρους της παρούσας Συμφωνίας έχουν τους εξής στόχους:

- α) ανάπτυξη σύγχρονης και αμοιβαία επωφελούς εμπορικής συμφωνίας που θα δημιουργήσει προβλέψιμο πλαίσιο για την τόνωση της εμπορικής και οικονομικής δραστηριότητας, με παράλληλη προώθηση και προστασία των κοινών μας αξιών και αντιλήψεων σχετικά με τον ρόλο της κυβέρνησης στην κοινωνία, και με διατήρηση του δικαιώματος των Μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης για την επίτευξη στόχων δημόσιας πολιτικής·
- β) ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών, ώστε να συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική της διάσταση, κατά τρόπο που να συνάδει και να υποστηρίζει τις αντίστοιχες διεθνείς υποχρεώσεις τους στους εν λόγω τομείς·
- γ) προώθηση μιας πιο βιώσιμης, δίκαιης και συμπεριληπτικής οικονομίας, με σκοπό τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, τη μείωση της φτώχειας και τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης·
- δ) εδραίωση, ενίσχυση και διαφοροποίηση του εμπορίου γεωργικών και μη γεωργικών προϊόντων μεταξύ των Μερών, μέσω της μείωσης ή της εξάλειψης των δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων στο εμπόριο και της περαιτέρω ενσωμάτωσης στις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες·
- ε) διευκόλυνση των εμπορευματικών συναλλαγών, ιδίως με την εφαρμογή των συμφωνηθεισών διατάξεων σχετικά με τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών, τα πρότυπα, τους τεχνικούς κανονισμούς, τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης καθώς και τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα·

- στ) ελευθέρωση και διευκόλυνση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών καθώς και ανάπτυξη περιβάλλοντος που να ευνοεί την αύξηση των επενδυτικών ροών, της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης και, ιδίως, τη βελτίωση των όρων εγκατάστασης των επιχειρήσεων μεταξύ των Μερών·
- ζ) ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που αφορούν τις άμεσες επενδύσεις και τις τρέχουσες πληρωμές σύμφωνα με το κεφάλαιο 19·
- η) πραγματικό, διαφανές και ανταγωνιστικό άνοιγμα των αγορών δημόσιων συμβάσεων των Μερών·
- θ) προώθηση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας με την εξασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες που ισχύουν μεταξύ των Μερών, ώστε να διασφαλίζεται η ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων των δικαιούχων και του δημόσιου συμφέροντος·
- ι) άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων, ιδίως δραστηριοτήτων που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ των Μερών, σύμφωνα με την αρχή του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού·
- ια) θέσπιση πλαισίου για τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτών, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των οργανώσεων εργαζομένων και των επιχειρηματικών οργανώσεων καθώς και των περιβαλλοντικών ομάδων, με σκοπό την υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής του παρόντος μέρους της παρούσας Συμφωνίας·
- ιβ) καθιέρωση ταχέος και αποτελεσματικού μηχανισμού επίλυσης διαφορών· και

- ιγ) διαμόρφωση διαφανούς και προβλέψιμου ρυθμιστικού περιβάλλοντος και αποτελεσματικών διαδικασιών για τους οικονομικούς φορείς, ιδίως τις ΜΜΕ, με παράλληλη διατήρηση της ικανότητας των Μερών να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν τις δικές τους νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για τη ρύθμιση της οικονομικής δραστηριότητας προς το δημόσιο συμφέρον, καθώς και να επιτυγχάνουν θεμιτούς στόχους δημόσιας πολιτικής, όπως η προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η δημόσια εκπαίδευση, η ασφάλεια, το περιβάλλον, τα χρηστά ήθη, η κοινωνική προστασία ή η προστασία των καταναλωτών, η προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων και η προώθηση και προστασία της πολιτιστικής πολυμορφίας.

ΑΡΘΡΟ 9.3

Γενικοί ορισμοί

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, για τους σκοπούς του παρόντος μέρους της παρούσας Συμφωνίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «γεωργικό προϊόν»: προϊόν που απαριθμείται στο παράρτημα 1 της συμφωνίας για τη γεωργία·
- β) «δασμός»: οποιοδήποτε τέλος ή επιβάρυνση οποιουδήποτε είδους που επιβάλλεται κατά την εισαγωγή ενός εμπορεύματος ή σε σχέση μ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένων τυχόν πρόσθετων τελών ή επιβαρύνσεων οποιασδήποτε μορφής που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή σε σχέση μ' αυτήν¹, αλλά χωρίς να περιλαμβάνονται τυχόν:
- ι) εσωτερικοί φόροι ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο III της GATT 1994·

---

¹ Μεταξύ άλλων μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος, περιλαμβάνονται οι κατ' αξία εισαγωγικοί δασμοί, τα γεωργικά στοιχεία, οι πρόσθετοι δασμοί επί της περιεκτικότητας σε ζάχαρη, οι πρόσθετοι δασμοί επί της περιεκτικότητας σε αλεύρι, οι ειδικοί δασμοί, οι μεικτοί δασμοί, οι εποχιακοί δασμοί και οι πρόσθετοι δασμοί από τα συστήματα τιμών εισόδου.

- ii) δασμοί αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικοί δασμοί που επιβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα VI και XVI της GATT 1994 και τη Συμφωνία του ΠΟΕ για την εφαρμογή του άρθρου VI της GATT 1994 και τη Συμφωνία του ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το κεφάλαιο 16 της παρούσας συμφωνίας·
- iii) μέτρα που εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο XIX της GATT 1994 και με τη Συμφωνία του ΠΟΕ για τα μέτρα διασφάλισης, ή άλλα μέτρα διασφάλισης που εφαρμόζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο 16 της παρούσας συμφωνίας·
- iv) μέτρα που εγκρίνονται από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ ή δυνάμει του κεφαλαίου 29 της παρούσας συμφωνίας·
- v) τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο VIII της GATT 1994· ή
- vi) μέτρα που θεσπίζονται για τη διασφάλιση της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης και του ισοζυγίου πληρωμών ενός Μέρους, σύμφωνα με το άρθρο XII της GATT 1994 και το Μνημόνιο Συμφωνίας για τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 που αφορούν το ισοζύγιο πληρωμών·
- γ) «CPC»: η προσωρινή κεντρική ταξινόμηση προϊόντων (στατιστικά δελτία, σειρά Μ, αριθ. 77, Υπηρεσία Διεθνών Οικονομικών και Κοινωνικών Υποθέσεων, Στατιστική Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών, Νέα Υόρκη, 1991)·
- δ) «ημέρες»: οι ημερολογιακές ημέρες, στις οποίες περιλαμβάνονται τα Σαββατοκύριακα και οι αργίες·
- ε) «υφιστάμενος»: σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας·
- στ) «εμπόρευμα ενός Μέρους»: εγχώριο προϊόν όπως νοείται στην GATT 1994, συμπεριλαμβανομένων των εμπορευμάτων καταγωγής του εν λόγω Μέρους·

- ζ) «εναρμονισμένο σύστημα» ή «ΕΣ»: το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των γενικών κανόνων ερμηνείας, των σημειώσεων τμημάτων και κεφαλαίων, το οποίο υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 14 Ιουνίου 1983·
- η) «κλάση»: τα πρώτα τέσσερα ψηφία του αριθμού δασμολογικής κατάταξης στο πλαίσιο του εναρμονισμένου συστήματος·
- θ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή με άλλο τρόπο οργανωθεί βάσει του εφαρμοστέου δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, ιδιωτικής ή δημόσιας ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
- ι) «μέτρο»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται από ένα Μέρος υπό μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης, απαίτησης ή πρακτικής¹·
- ια) «φυσικό πρόσωπο ενός Μέρους»: για την Ευρωπαϊκή Ένωση, υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και για τη MERCOSUR, υπήκοος υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR, σύμφωνα με τις αντίστοιχες ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις τους·
- ιβ) «πρόσωπο»: φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο· και
- ιγ) «υγειονομικό ή φυτοϋγειονομικό μέτρο»: κάθε μέτρο που ορίζεται στο παράρτημα Α της Συμφωνίας ΥΦΠ.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος «μέτρο» περιλαμβάνει παραλείψεις και νομοθετικές διατάξεις που δεν είχαν εφαρμοστεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων της παρούσας Συμφωνίας καθώς και των εκτελεστικών της πράξεων.

ΑΡΘΡΟ 9.4

Συμφωνίες ΠΟΕ

- α) «ΣΑ»: η Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VI της GATT 1994·
- β) «Συμφωνία για τη γεωργία»: η Συμφωνία για τη γεωργία, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας ΠΟΕ·
- γ) «DSU»: το Μνημόνιο Συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών, το οποίο περιέχεται στο παράρτημα 2 της Συμφωνίας ΠΟΕ·
- δ) «GATS»: η Γενική Συμφωνία για τις Συναλλαγές στον Τομέα των Υπηρεσιών, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Β της συμφωνίας ΠΟΕ·
- ε) «GATT 1994»: η Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας ΠΟΕ·
- στ) «Συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης»: η Συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας ΠΟΕ·
- ζ) «Συμφωνία ΕΑΜ»: η Συμφωνία για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας ΠΟΕ·
- η) «Συμφωνία ΥΦΠ»: η Συμφωνία για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της Συμφωνίας ΠΟΕ·

- θ) «Συμφωνία ΤΕΕ»: η Συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1 της Συμφωνίας ΠΟΕ·
- ι) «Συμφωνία TRIPS»: η Συμφωνία για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Γ της Συμφωνίας ΠΟΕ· και
- ια) «Συμφωνία ΠΟΕ»: η Συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία υπογράφηκε στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994.

ΑΡΘΡΟ 9.5

Μέρη

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι υπεύθυνη για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που απορρέουν από το παρόν μέρος της παρούσας Συμφωνίας.
2. Καθένα από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR και Μέρη της παρούσας Συμφωνίας είναι υπεύθυνο για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που απορρέουν από το παρόν μέρος της παρούσας Συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 9.6

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Τα Μέρη, αναγνωρίζοντας τις διαφορές όσον αφορά τις οικείες αντίστοιχες διαδικασίες περιφερειακής ολοκλήρωσης, και με την επιφύλαξη των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του παρόντος μέρους της παρούσας Συμφωνίας, προάγουν τη διαμόρφωση συνθηκών που διευκολύνουν την κυκλοφορία εμπορευμάτων και υπηρεσιών μεταξύ και εντός των δύο περιοχών.
2. Όσον αφορά την κυκλοφορία εμπορευμάτων, σύμφωνα με την παράγραφο 1:
  - α) εμπορεύματα καταγωγής υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR τα οποία τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Ένωση επωφελούνται από την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τους όρους που καθορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
  - β) τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR εφαρμόζουν στα εμπορεύματα καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης που εισάγονται στο έδαφος της από άλλο υπογράφον κράτος της MERCOSUR τελωνειακά καθεστώτα που δεν είναι λιγότερο ευνοϊκά από εκείνα που εφαρμόζονται στα εμπορεύματα καταγωγής του εν λόγω υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR·
  - γ) τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR επανεξετάζουν περιοδικά τα τελωνειακά τους καθεστώτα με σκοπό τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των εμπορευμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταξύ των εδαφών τους και την αποφυγή της αλληλεπικάλυψης διαδικασιών και ελέγχων, όταν αυτό είναι εφικτό και σύμφωνα με την εξέλιξη της διαδικασίας ολοκλήρωσής τους· και

- δ) τα οφέλη που απορρέουν από την εναρμόνιση των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης, των απαιτήσεων ΥΦΠ και των διαδικασιών έγκρισης εντός της MERCOSUR, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών και των ελέγχων εισαγωγής, επεκτείνονται, υπό όρους που δεν εισάγουν διακρίσεις, στα εμπορεύματα καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον έχουν εισαχθεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του υπογράφοντος κράτους εισαγωγής της MERCOSUR.

Η μεταχείριση που αναφέρεται στα στοιχεία α) και β) της παρούσας παραγράφου δεν καλύπτει τη δασμολογική μεταχείριση των εμπορευμάτων, η οποία διέπεται από το κεφάλαιο 10.

3. Όσον αφορά την κυκλοφορία υπηρεσιών, σύμφωνα με την παράγραφο 1:

- α) τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να διευκολύνουν, κατά περίπτωση, την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις επιχειρήσεις που ανήκουν ή ελέγχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR και είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης· και
- β) τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να διευκολύνουν, κατά περίπτωση, την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών μεταξύ των εδαφών τους για τις επιχειρήσεις που ανήκουν ή ελέγχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι εγκατεστημένες σε υπογράφων κράτος της MERCOSUR.

ΤΜΗΜΑ Β

ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 9.7

Ειδικά καθήκοντα του μεικτού συμβουλίου στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου

1. Όταν το μεικτό συμβούλιο που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 2.2 εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με το παρόν μέρος της Συμφωνίας, έχει τις ακόλουθες εξουσίες:
  - α) να εποπτεύει την εκπλήρωση των στόχων του παρόντος μέρους της Συμφωνίας και να επιβλέπει την εφαρμογή του·
  - β) να συζητά κάθε θέμα που καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας και, με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 29, να εξετάζει κάθε σημαντικό ζήτημα που προκύπτει από την εφαρμογή του·
  - γ) να λαμβάνει αποφάσεις και να διατυπώνει κατάλληλες συστάσεις προς τα Μέρη, όπως προβλέπεται στο παρόν μέρος της Συμφωνίας·
  - δ) να εγκρίνει, μέσω αποφάσεων, ερμηνείες των διατάξεων του παρόντος μέρους της παρούσας Συμφωνίας, οι οποίες είναι δεσμευτικές για τα Μέρη και όλες τις υποεπιτροπές και τα άλλα όργανα που συγκροτούνται βάσει του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών ομάδων που συγκροτούνται σύμφωνα με το κεφάλαιο 29·
  - ε) να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη ενέργεια κατά την άσκηση των καθηκόντων του για την οποία συμφωνούν τα Μέρη· και

- στ) να εκδίδει αποφάσεις για την τροποποίηση, προς εκπλήρωση των στόχων του παρόντος μέρους της Συμφωνίας:
- i) του παραρτήματος 10-A, σύμφωνα με το άρθρο 10.4 παράγραφος 9·
  - ii) του προσαρτήματος 10-Δ-1, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 6 του παραρτήματος 10-Δ·
  - iii) του προσαρτήματος 10-Δ-2, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 του παραρτήματος 10-Δ·
  - iv) του προσαρτήματος 10-Δ-3, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 του παραρτήματος 10-Δ·
  - v) του κεφαλαίου 11, σύμφωνα με το άρθρο 11.34·
  - vi) του τμήματος Α του παραρτήματος 13-A σύμφωνα με το άρθρο 13.8 παράγραφος 9·
  - vii) του παραρτήματος 14-A, σύμφωνα με το άρθρο 14.18·
  - viii) των παραρτημάτων 20-A έως 20-E, σύμφωνα με το άρθρο 20.26·
  - ix) των παραρτημάτων 20-ΣΤ έως 20-I, σύμφωνα με το άρθρο 20.12·
  - x) του παραρτήματος 21-A, σύμφωνα με το άρθρο 21.39·
  - xi) του παραρτήματος 21-B, σύμφωνα με το άρθρο 21.39·
  - xii) του παραρτήματος 21-Γ, σύμφωνα με το άρθρο 21.39·
  - xiii) του παραρτήματος 21-E, σύμφωνα με το άρθρο 21.39·

- xiv) του παραρτήματος 25-A, σύμφωνα με το άρθρο 25.7·
- xv) των παραρτημάτων 29-A και 29-B, σύμφωνα με το άρθρο 29.22· και
- xvi) κάθε άλλης διάταξης, παραρτήματος, προσαρτήματος ή πρωτοκόλλου, για τα οποία η δυνατότητα λήψης τέτοιας απόφασης προβλέπεται ρητά στο παρόν μέρος της Συμφωνίας.

2. Οι αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο στ) υπόκεινται στο άρθρο 30.5 παράγραφος 2.

3. Εκτός εάν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, 3 (τρία) έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας και στη συνέχεια κάθε 5 (πέντε) έτη, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου κινεί διαδικασία επανεξέτασης του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας. Με βάση το αποτέλεσμα κάθε επανεξέτασης, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου συσκέπτεται σχετικά με την ανάγκη τροποποίησης του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 9.8

Ειδικά καθήκοντα της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου

1. Όταν η μεικτή επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 2.3 εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με το παρόν μέρος της Συμφωνίας, η μεικτή επιτροπή έχει τις ακόλουθες εξουσίες:
  - α) να επιβλέπει τις εργασίες όλων των υποεπιτροπών που συγκροτούνται σύμφωνα με το παρόν μέρος της Συμφωνίας·
  - β) να αναζητά τον πλέον κατάλληλο τρόπο για την πρόληψη ή την επίλυση κάθε δυσκολίας που μπορεί να προκύψει σε σχέση με την ερμηνεία και την εφαρμογή του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 29·

- γ) να συγκροτεί πρόσθετες υποεπιτροπές, να αναθέτει αρμοδιότητες σε υποεπιτροπές στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, να αποφασίζει να τροποποιεί τα καθήκοντα των υποεπιτροπών που συγκροτεί, μεταξύ άλλων με την ανάθεση νέων, ή να λύει τις υποεπιτροπές·
- δ) να εκπονεί αποφάσεις προς έγκριση από το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου, σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ), ή να εκδίδει τις εν λόγω αποφάσεις κατά τα διαστήματα μεταξύ των συνεδριάσεων του μεικτού συμβουλίου στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου ή όταν το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου δεν μπορεί να συνεδριάσει·
- ε) να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη ενέργεια κατά την άσκηση των καθηκόντων της για την οποία συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη ή κατόπιν εντολής του μεικτού συμβουλίου στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου· και
- στ) να επανεξετάζει την εφαρμογή του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας, μεταξύ άλλων με σκοπό την εκτίμηση των επιπτώσεών της στην απασχόληση, στις επενδύσεις και στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών· κατά την επανεξέταση συνεκτιμώνται οι απόψεις ή οι συστάσεις των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων, οργανώσεων επιχειρήσεων και εργοδοτών, κοινωνικών κινημάτων και συνδικαλιστικών οργανώσεων, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των διατάξεων των άρθρων 2.6 έως 2.8, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους.

2. Οι αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2.3 παράγραφος 7 και στο στοιχείο δ) παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου με τις οποίες εισάγονται τροποποιήσεις στην παρούσα Συμφωνία υπόκεινται στο άρθρο 30.5 παράγραφος 2.

ΑΡΘΡΟ 9.9

Υποεπιτροπές

1. Οι υποεπιτροπές που συγκροτούνται σύμφωνα με την παράγραφο 4 απαρτίζονται από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και καθενός από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR, αφετέρου.
2. Οι υποεπιτροπές συνεδριάζουν σε κατάλληλο επίπεδο κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους και, σε κάθε περίπτωση, τουλάχιστον μία φορά ετησίως. Οι συνεδριάσεις που διεξάγονται διά ζώσης πραγματοποιούνται εναλλάξ στις Βρυξέλλες και σε ένα από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR. Οι υποεπιτροπές μπορούν επίσης να συνεδριάζουν μέσω τηλεδιάσκεψης, βιντεοδιάσκεψης ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, όπως συμφωνείται αμοιβαία από τα Μέρη. Η προεδρία των υποεπιτροπών ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκπρόσωπο της MERCOSUR.
3. Κάθε υποεπιτροπή συμφωνεί σχετικά με το χρονοδιάγραμμα των συνεδριάσεών της και καθορίζει την ημερήσια διάταξή της βάσει αμοιβαίας συναίνεσης.
4. Συγκροτούνται οι ακόλουθες υποεπιτροπές υπό την αιγίδα της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου:
  - α) υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών·
  - β) υποεπιτροπή για το εμπόριο αμπελοοινικών προϊόντων και οινοπνευματωδών ποτών·
  - γ) υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής·
  - δ) υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ·
  - ε) υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα·

- στ) υποεπιτροπή για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση·
- ζ) υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων·
- η) υποεπιτροπή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας· και
- θ) υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης.

5. Όσον αφορά τα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους, οι υποεπιτροπές έχουν τις ακόλουθες εξουσίες:

- α) να παρακολουθούν την εφαρμογή και να μεριμνούν για την ορθή λειτουργία του παρόντος μέρους της Συμφωνίας·
- β) να εκδίδουν, με συμφωνία των Μερών, αποφάσεις και συστάσεις για όλα τα θέματα για τα οποία υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο παρόν μέρος της Συμφωνίας·
- γ) να συζητούν ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος μέρους της Συμφωνίας ή οποιασδήποτε συμπληρωματικής συμφωνίας με σκοπό την επίλυσή τους, με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 29· και
- δ) να παρέχουν ένα φόρουμ όπου τα Μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες, συζητούν βέλτιστες πρακτικές και ανταλλάσσουν εμπειρίες σε θέματα υλοποίησης.

6. Τα καθήκοντα των υποεπιτροπών ορίζονται περαιτέρω, κατά περίπτωση, στα σχετικά κεφάλαια του παρόντος μέρους της Συμφωνίας και μπορούν να τροποποιούνται, εάν κρίνεται αναγκαίο, με απόφαση της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου.

7. Οι υποεπιτροπές διεξάγουν τις προπαρασκευαστικές τεχνικές εργασίες που είναι απαραίτητες για την υποστήριξη των καθηκόντων του μεικτού συμβουλίου και της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή τους για θέματα εμπορίου, μεταξύ άλλων όταν τα εν λόγω όργανα πρέπει να εκδώσουν αποφάσεις ή συστάσεις.

ΑΡΘΡΟ 9.10

Συντονιστές για το παρόν μέρος της Συμφωνίας

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR διορίζουν από έναν συντονιστή για το παρόν μέρος της Συμφωνίας και ενημερώνουν σχετικά το άλλο Μέρος εντός 30 (τριάντα) ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.
2. Οι συντονιστές:
  - α) καταρτίζουν την ημερήσια διάταξη και συντονίζουν την προετοιμασία του μεικτού συμβουλίου και της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή τους για θέματα εμπορίου σύμφωνα με τα άρθρα 9.7 και 9.8·
  - β) παρακολουθούν τις αποφάσεις που εκδίδει το μεικτό συμβούλιο ή η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή τους για θέματα εμπορίου, κατά περίπτωση·
  - γ) ενεργούν ως σημεία επαφής για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των Μερών σχετικά με κάθε θέμα που καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν μέρος της Συμφωνίας·

- δ) λαμβάνουν τυχόν κοινοποίηση και πληροφορίες που υποβάλλονται στο πλαίσιο του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν κοινοποιήσεων ή πληροφοριών που υποβάλλονται στο μεικτό συμβούλιο ή στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή τους για θέματα εμπορίου, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν μέρος της Συμφωνίας· και
- ε) εκπληρώνουν κάθε άλλο καθήκον που ζητείται από το μεικτό συμβούλιο ή τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή τους για θέματα εμπορίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΡΘΡΟ 10.1

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

- 1 Τα μέρη εγκαθιδρύουν ζώνη ελεύθερων εμπορευματικών συναλλαγών για μεταβατική περίοδο η οποία ξεκινά από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.
2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν μέρος της Συμφωνίας, οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στις εμπορευματικές συναλλαγές ενός Μέρους.

ΤΜΗΜΑ Α

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ

ΑΡΘΡΟ 10.2

Εθνική μεταχείριση

Κάθε Μέρος παρέχει εθνική μεταχείριση στα εμπορεύματα του άλλου Μέρους σύμφωνα με το άρθρο III της GATT 1994, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών διατάξεων αυτού. Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο III της GATT 1994 καθώς και οι σημειώσεις και οι συμπληρωματικές διατάξεις του ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 10.3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «καταγόμενο εμπόρευμα» ή «εμπόρευμα καταγωγής» νοείται το εμπόρευμα που πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως καταγόμενο από ένα Μέρος σύμφωνα με τους κανόνες καταγωγής που ορίζονται στο κεφάλαιο 11.

ΑΡΘΡΟ 10.4

Μείωση και κατάργηση δασμών

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν μέρος της Συμφωνίας, κάθε Μέρος μειώνει ή καταργεί τους δασμούς του σε καταγόμενα εμπορεύματα σύμφωνα με το παράρτημα 10-A.
2. Η κατάταξη των εμπορευμάτων κατά τις συναλλαγές μεταξύ των Μερών συνάδει με την αντίστοιχη δασμολογική ονοματολογία κάθε Μέρους σύμφωνα με το εναρμονισμένο σύστημα. Κάθε Μέρος προσδιορίζει στο οικείο αντίστοιχο προσάρτημα του παραρτήματος 10-A την έκδοση του εναρμονισμένου συστήματος που χρησιμοποιείται για τον σκοπό αυτόν.
3. Ένα Μέρος μπορεί να δημιουργήσει νέα δασμολογική κλάση. Στην περίπτωση αυτή και όσον αφορά τις συναλλαγές μεταξύ των Μερών, ο δασμός που επιβάλλεται στα αντίστοιχα εμπορεύματα στο πλαίσιο της νέας δασμολογικής κλάσης είναι ίσος ή χαμηλότερος από τον δασμό που επιβάλλεται στα αντίστοιχα εμπορεύματα στο πλαίσιο της αρχικής δασμολογικής κλάσης που προσδιορίζεται στο παράρτημα 10-A, και η συμφωνημένη δασμολογική παραχώρηση παραμένει αμετάβλητη.
4. Για κάθε εμπόρευμα καταγωγής του άλλου Μέρους, ο βασικός δασμολογικός συντελεστής στις εισαγωγές στον οποίο εφαρμόζονται οι διαδοχικές μειώσεις σύμφωνα με την παράγραφο 1 προσδιορίζεται στο παράρτημα 10-A.

5. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 3, για περίοδο 2 (δύο) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν αυξάνει τους δασμούς που ίσχυαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 για τα εμπορεύματα καταγωγής Παραγουάης τα οποία κατατάσσονται στις ακόλουθες δασμολογικές κλάσεις που ορίζονται στο προσάρτημα 10-A-1 ως εμπορεύματα «ΡΥ»: 20019030, 21012098, 21069098 και 33021029. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως «εμπορεύματα καταγωγής Παραγουάης» νοούνται τα εμπορεύματα που πληρούν τις απαιτήσεις καταγωγής οι οποίες προβλέπονται στον τίτλο II κεφάλαιο 1 τμήμα 2 υποτιμήματα 2 και 3 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής, της 28ης Ιουλίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά λεπτομερείς κανόνες σχετικούς με ορισμένες από τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα¹ και στον τίτλο II κεφάλαιο 2 τμήμα 2 υποτιμήματα 3 έως 9 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα².

6. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν μέρος της Συμφωνίας, κανένα Μέρος δεν επιβάλλει νέους δασμούς ούτε αυξάνει τους δασμούς που εφαρμόζονται ήδη σύμφωνα με τους βασικούς συντελεστές που καθορίζονται στο παράρτημα 10-A στις εμπορευματικές συναλλαγές καταγόμενων εμπορευμάτων μεταξύ των Μερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα Μέρος μπορεί να αυξήσει δασμό που εφαρμόζεται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών, όπως καθορίζεται στο παράρτημα 10-A, ο οποίος έχει μειωθεί μονομερώς από το εν λόγω μέρος στο επίπεδο που καθορίζεται στο εν λόγω παράρτημα για το αντίστοιχο έτος που έπεται αυτής της μονομερούς μείωσης.

---

¹ ΕΕ ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 1.

² ΕΕ ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ 558.

7. Εάν ένα Μέρος μειώσει τον εφαρμοζόμενο δασμολογικό συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους σε επίπεδο χαμηλότερο από τον βασικό συντελεστή για συγκεκριμένη δασμολογική κλάση που προσδιορίζεται στο παράρτημα 10-A, ο εν λόγω δασμολογικός συντελεστής θεωρείται ότι αντικαθιστά τον βασικό συντελεστή του παραρτήματος 10-A, εάν και για όσο διάστημα είναι χαμηλότερος από τον βασικό συντελεστή, για τους σκοπούς του υπολογισμού του προτιμησιακού συντελεστή για την εν λόγω δασμολογική κλάση. Στο πλαίσιο αυτό, το Μέρος εφαρμόζει τη δασμολογική μείωση στον εφαρμοζόμενο συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους για τον υπολογισμό του εφαρμοστέου δασμολογικού συντελεστή, διατηρώντας πάντοτε το σχετικό περιθώριο προτίμησης για οποιαδήποτε δασμολογική κλάση. Αυτό το περιθώριο προτίμησης για μια δασμολογική κλάση αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του βασικού συντελεστή που καθορίζεται στο παράρτημα 10-A και του εφαρμοζόμενου δασμολογικού συντελεστή για τη συγκεκριμένη δασμολογική κλάση σύμφωνα με το παράρτημα 10-A, διαιρούμενη με τον εν λόγω βασικό συντελεστή, και εκφράζεται ως ποσοστό.

8. Κάθε Μέρος μπορεί να επισπεύσει την κατάργηση των δασμών στα εμπορεύματα καταγωγής του άλλου Μέρους ή να βελτιώσει με άλλον τρόπο τους όρους πρόσβασης στην αγορά για τα εμπορεύματα καταγωγής του άλλου Μέρους, εάν το επιτρέπει η γενική οικονομική του κατάσταση και η κατάσταση του οικείου οικονομικού τομέα.

9. Αφού παρέλθουν 3 (τρία) έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των Μερών, η υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών που αναφέρεται στο άρθρο 10.14 εξετάζει μέτρα που προβλέπουν βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά. Το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου έχει την εξουσία να εκδίδει αποφάσεις για την τροποποίηση του παραρτήματος 10-A. Οι αποφάσεις αυτές αντικαθιστούν κάθε δασμολογικό συντελεστή ή κατηγορία σταδιακής κατάργησης που καθορίζεται στο παράρτημα 10-A για τα εν λόγω καταγόμενα εμπορεύματα.

ΑΡΘΡΟ 10.5

Εμπορεύματα που επανεισάγονται μετά από επισκευή

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, με τον όρο «επισκευή» νοείται κάθε εργασία τελειοποίησης που πραγματοποιείται σε εμπόρευμα για την επανόρθωση λειτουργικών ελαττωμάτων ή υλικής φθοράς, και η οποία συνεπάγεται την επαναφορά του εμπορεύματος στην αρχική του λειτουργία, ή για τη διασφάλιση της συμμόρφωσής του με τις τεχνικές απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση του, χωρίς την οποία το εμπόρευμα δεν θα μπορούσε πλέον να χρησιμοποιηθεί κανονικά για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζεται. Η επισκευή εμπορεύματος περιλαμβάνει την αποκατάσταση και τη συντήρηση, αλλά δεν περιλαμβάνει εργασία ή διαδικασία η οποία:
  - α) καταστρέφει τα βασικά χαρακτηριστικά ενός εμπορεύματος ή δημιουργεί νέο ή διαφορετικό από εμπορική άποψη εμπόρευμα·
  - β) μετατρέπει ημιτελές εμπόρευμα σε τελικό· ή
  - γ) χρησιμοποιείται για τη βελτίωση της τεχνικής επίδοσης ενός εμπορεύματος.
2. Κανένα Μέρος δεν επιβάλλει δασμούς σε εμπόρευμα, ανεξάρτητα από την καταγωγή του, το οποίο εισέρχεται εκ νέου στο τελωνειακό έδαφος του εν λόγω Μέρους αφού το συγκεκριμένο εμπόρευμα έχει προσωρινά εξαχθεί από το τελωνειακό έδαφος του στο τελωνειακό έδαφος του άλλου Μέρους για επισκευή, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω επισκευή θα μπορούσε να έχει πραγματοποιηθεί στο τελωνειακό έδαφος του Μέρους από το οποίο το εμπόρευμα εξήχθη για επισκευή, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.
3. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται σε εμπορεύματα που εισάγονται με εγγύηση, σε ζώνες ελεύθερων συναλλαγών ή σε ζώνες με παρόμοιο καθεστώς, και τα οποία εξάγονται για επισκευή και δεν επανεισάγονται με εγγύηση, σε ζώνες ελεύθερων συναλλαγών ή σε ζώνες με παρόμοιο καθεστώς.

4. Κανένα Μέρος δεν εφαρμόζει δασμούς σε εμπόρευμα, ανεξάρτητα από την καταγωγή του, το οποίο εισάγεται προσωρινά από το τελωνειακό έδαφος του άλλου Μέρους με σκοπό την επισκευή.

ΤΜΗΜΑ Β

ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 10.6

Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις επί των εισαγωγών και εξαγωγών

1. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει, σύμφωνα με το άρθρο VIII της GATT 1994 συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών διατάξεών του, ότι κάθε είδους τέλη και άλλες επιβαρύνσεις οποιασδήποτε φύσης¹, εκτός των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών που επιβάλλονται στην εισαγωγή ή στην εξαγωγή ή σε σχέση μ' αυτήν, περιορίζονται ως προς το ποσό στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών, δεν υπολογίζονται κατ' αξία και δεν συνιστούν έμμεση προστασία των εγχώριων προϊόντων ή επιβάρυνση των εισαγωγών ή των εξαγωγών για φορολογικούς σκοπούς.
2. Κάθε Μέρος μπορεί να επιβάλλει επιβαρύνσεις ή να ανακτά το κόστος μόνο εάν παρέχονται συγκεκριμένες υπηρεσίες, ειδικότερα για τα εξής:
  - α) παρουσία, κατόπιν αιτήματος, προσωπικού των τελωνείων εκτός των επίσημων ωρών λειτουργίας των τελωνείων ή σε εγκαταστάσεις άλλες από το τελωνειακό κατάστημα·

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα «tasa consular» της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης και τα «tasa estadística» της Δημοκρατίας της Αργεντινής διέπονται από την παράγραφο 3.

- β) αναλύσεις ή εκθέσεις εμπειρογνομόνων σχετικά με εμπορεύματα και ταχυδρομικά τέλη για την επιστροφή εμπορευμάτων σε αιτούντα, ιδίως σε σχέση με αποφάσεις που αφορούν δεσμευτικές πληροφορίες ή την παροχή πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή των τελωνειακών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων·
- γ) εξέταση ή δειγματοληψία εμπορευμάτων για λόγους επαλήθευσης, ή καταστροφή εμπορευμάτων, εάν υπεισέρχονται άλλα έξοδα εκτός από αυτά που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση του τελωνειακού προσωπικού· ή
- δ) έκτακτα μέτρα ελέγχου, όταν είναι απαραίτητα λόγω της φύσης των εμπορευμάτων ή λόγω πιθανού κινδύνου.
3. Κανένα Μέρος δεν απαιτεί προξενικές διατυπώσεις, συμπεριλαμβανομένων συναφών τελών και επιβαρύνσεων, σε σχέση με την εισαγωγή εμπορευμάτων από το άλλο Μέρος. Τα Μέρη έχουν στη διάθεσή τους μεταβατική περίοδο 3 (τριών) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της παρούσας παραγράφου¹.
4. Κάθε Μέρος δημοσιεύει κατάλογο τελών και επιβαρύνσεων που επιβάλλει σε σχέση με την εισαγωγή ή την εξαγωγή εμπορευμάτων.

---

¹ Κατά παρέκκλιση από την παρούσα παράγραφο, η μεταβατική περίοδος για τη Δημοκρατία της Παραγουάης θα είναι 10 (δέκα) έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 10.7

Διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής και εξαγωγής

1. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι όλες οι διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής και εξαγωγής που εφαρμόζονται στις εμπορευματικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών είναι ουδέτερες ως προς την εφαρμογή τους και υλοποιούνται με θεμιτό, δίκαιο, αμερόληπτο και διαφανή τρόπο.
2. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες έκδοσης αδειών ως προϋπόθεση για την εισαγωγή στο έδαφός του από το έδαφος του άλλου Μέρους ή για την εξαγωγή από το έδαφός του στο έδαφος του άλλου Μέρους, μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη δυνατότητα για άλλες κατάλληλες διαδικασίες προκειμένου να επιτευχθεί ένας διοικητικός σκοπός.
3. Τα Μέρη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μη αυτοματοποιημένες διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής¹, παρά μόνο εάν αυτό είναι αναγκαίο για την εφαρμογή μέτρου που συνάδει με το παρόν μέρος της παρούσας Συμφωνίας. Όταν ένα Μέρος θεσπίζει μη αυτοματοποιημένες διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής, αναφέρει σαφώς το μέτρο που εφαρμόζεται μέσω της εν λόγω διαδικασίας έκδοσης αδειών.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «μη αυτοματοποιημένες διαδικασίες έκδοσης αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής» νοούνται οι διαδικασίες έκδοσης αδειών κατά τις οποίες η έγκριση της αίτησης δεν χορηγείται για όλα τα νομικά και φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις του οικείου Μέρους ως προς την άσκηση δραστηριοτήτων εισαγωγής ή εξαγωγής που αφορούν εμπορεύματα τα οποία υπόκεινται σε διαδικασίες έκδοσης αδειών.

4. Τα Μέρη καθιερώνουν και διαχειρίζονται κάθε διαδικασία έκδοσης αδειών σύμφωνα με τα άρθρα 1 έως 3 της Συμφωνίας του ΠΟΕ για την έκδοση αδειών εισαγωγής (εφεξής καλούμενη: «Συμφωνία για την έκδοση αδειών εισαγωγής»). Προς τον σκοπό αυτόν, τα άρθρα 1 έως 3 της Συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής ενσωματώνονται στην παρούσα Συμφωνία και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών, και εφαρμόζονται σε κάθε διαδικασία έκδοσης αδειών εξαγωγής.

5. Κάθε Μέρος που θεσπίζει ή τροποποιεί οποιαδήποτε διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής και εξαγωγής δημοσιοποιεί τις σχετικές πληροφορίες σε επίσημο ιστότοπο. Οι πληροφορίες αυτές διατίθενται, όποτε είναι εφικτό, τουλάχιστον 21 (είκοσι μία) ημέρες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής των θεσπισθεισών ή των τροποποιημένων διαδικασιών έκδοσης αδειών και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία αυτή. Οι πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο περιέχουν τα στοιχεία που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 5 της Συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής. Κάθε Μέρος κοινοποιεί στο άλλο Μέρος τυχόν θέσπιση ή τροποποίηση των διαδικασιών έκδοσης αδειών εξαγωγής, και η εν λόγω κοινοποίηση περιέχει τις ίδιες πληροφορίες με εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 5 της Συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής.

6. Κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους, το άλλο Μέρος παρέχει αμελλητί κάθε σχετική πληροφορία που αφορά οποιαδήποτε διαδικασία έκδοσης αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής τις οποίες το Μέρος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα προτίθεται να θεσπίσει ή έχει θεσπίσει ή διατηρεί, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 3 της Συμφωνίας για την έκδοση αδειών εισαγωγής, τηρουμένων των αναλογιών.

ΑΡΘΡΟ 10.8

Ανταγωνισμός στο εξαγωγικό εμπόριο

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις τους όπως εκφράστηκαν στην απόφαση της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ της 19ης Δεκεμβρίου 2015 [WT/MIN (15)/45, WT/L/980] για τον ανταγωνισμό στο εξαγωγικό εμπόριο (εφεξής καλούμενη «απόφαση της υπουργικής διάσκεψης για τον ανταγωνισμό στο εξαγωγικό εμπόριο»).
2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «εξαγωγικές επιδοτήσεις» νοούνται οι επιδοτήσεις κατά την έννοια των άρθρων 1 και 3 της Συμφωνίας ΕΑΜ που εξαρτώνται από τις εξαγωγικές επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένων των επιδοτήσεων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συμφωνίας ΕΑΜ και των επιδοτήσεων που απαριθμούνται στο άρθρο 9 της Συμφωνίας για τη γεωργία.
3. Κανένα Μέρος δεν διατηρεί, δεν θεσπίζει ούτε θεσπίζει εκ νέου εξαγωγικές επιδοτήσεις σε γεωργικό προϊόν που εξάγεται ή ενσωματώνεται σε προϊόν που εξάγεται.
4. Κανένα Μέρος δεν διατηρεί, δεν θεσπίζει ούτε θεσπίζει εκ νέου εξαγωγικές πιστώσεις, εγγυήσεις εξαγωγικών πιστώσεων, προγράμματα ασφάλισης, κρατικές εμπορικές επιχειρήσεις ή διεθνή επισιτιστική βοήθεια, ή άλλα μέτρα που έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με εξαγωγική επιδότηση, σε γεωργικό προϊόν που εξάγεται ή ενσωματώνεται σε προϊόν που εξάγεται στο έδαφος του άλλου Μέρους, εκτός εάν τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με τις υποχρεώσεις του Μέρους εξαγωγής δυνάμει των συμφωνιών και των αποφάσεων της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ και του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της απόφασης της υπουργικής διάσκεψης για τον ανταγωνισμό στο εξαγωγικό εμπόριο.

5. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευση που ανέλαβαν στο πλαίσιο της υπουργικής δήλωσης του Μπαλί; η οποία εγκρίθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2013 (WT/MIN (13)/DEC) και ενισχύθηκε με την απόφαση της υπουργικής διάσκεψης για τον ανταγωνισμό στο εξαγωγικό εμπόριο, να αυξήσουν τη διαφάνεια και να βελτιώσουν την παρακολούθηση σε σχέση με όλες τις μορφές εξαγωγικών επιδοτήσεων και εξαγωγικών πιστώσεων, εγγυήσεων εξαγωγικών πιστώσεων, προγραμμάτων ασφάλισης, κρατικών εμπορικών επιχειρήσεων και διεθνούς επισιτιστικής βοήθειας καθώς και άλλα μέτρα που έχουν αποτέλεσμα ισοδύναμο με εξαγωγική επιδότηση.

6. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν στο πλαίσιο της απόφασης της υπουργικής διάσκεψης για τον ανταγωνισμό στο εξαγωγικό εμπόριο όσον αφορά τη διεθνή επισιτιστική βοήθεια, και συνεργάζονται για να ενθαρρύνουν βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά την παροχή επισιτιστικής βοήθειας στο πλαίσιο των σχετικών διεθνών φόρουμ, επιδιώκοντας να περιορίσουν τη χρηματική αποτίμηση της επισιτιστικής βοήθειας και την παροχή επισιτιστικής βοήθειας σε είδος μόνο σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

ΑΡΘΡΟ 10.9

Δασμοί, φόροι και άλλα τέλη και επιβαρύνσεις επί των εξαγωγών

Κανένα Μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί δασμούς ή επιβαρύνσεις οποιουδήποτε είδους επί της εξαγωγής εμπορεύματος στο άλλο Μέρος ή σε σχέση μ' αυτή, παρά μόνο σύμφωνα με το παράρτημα 10-B, μετά από 3 (τρία) έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 10.10

Κρατικές εμπορικές επιχειρήσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα Μέρος να διατηρεί ή να ιδρύει κρατική εμπορική επιχείρηση σύμφωνα με το άρθρο XVII της GATT 1994, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών του διατάξεων καθώς και του μνημονίου συμφωνίας του ΠΟΕ για την ερμηνεία του άρθρου XVII της GATT 1994, που ενσωματώνονται στην παρούσα Συμφωνία και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.
2. Εάν ένα Μέρος ζητήσει πληροφορίες από το άλλο Μέρος για μεμονωμένες περιπτώσεις που αφορούν κρατικές εμπορικές επιχειρήσεις, τον τρόπο λειτουργίας τους ή τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους στις διμερείς εμπορικές συναλλαγές, το Μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα εξασφαλίζει την πλήρη διαφάνεια σύμφωνα με το άρθρο XVII της GATT 1994.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, κανένα Μέρος δεν ορίζει ούτε διατηρεί ορισθέν μονοπώλιο εισαγωγών ή εξαγωγών, εκτός από εκείνα που έχουν ήδη θεσπιστεί από ένα Μέρος ή προβλέπονται από το σύνταγμά του, όπως παρατίθενται στο παράρτημα 10-Γ. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ως μονοπώλιο εισαγωγών ή εξαγωγών νοείται το αποκλειστικό δικαίωμα ή η χορήγηση άδειας από ένα Μέρος σε οντότητα για την εισαγωγή εμπορεύματος από το άλλο Μέρος ή για την εξαγωγή εμπορεύματος στο άλλο Μέρος.

ΑΡΘΡΟ 10.11

Απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών

1. Κανένα Μέρος δεν μπορεί να θεσπίσει ούτε να διατηρήσει οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό επί της εισαγωγής οποιουδήποτε εμπορεύματος από το άλλο Μέρος ή επί της εξαγωγής ή πώλησης με σκοπό την εξαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος το οποίο προορίζεται για το άλλο Μέρος, είτε μέσω ποσοτώσεων, είτε μέσω αδειών, είτε μέσω άλλων μέτρων, παρά μόνο σύμφωνα με το άρθρο XI της GATT 1994, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών διατάξεων του εν λόγω άρθρου. Προς τον σκοπό αυτόν, το άρθρο XI της GATT 1994 καθώς και οι σημειώσεις και οι συμπληρωματικές διατάξεις του ενσωματώνονται στο παρόν μέρος της Συμφωνίας και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.
2. Κανένα Μέρος δεν μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί απαιτήσεις ως προς τις τιμές κατά την εξαγωγή ή την εισαγωγή, πέραν εκείνων που επιτρέπονται κατά την εκτέλεση αποφάσεων επιβολής δασμών αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικών δασμών ή αναλήψεων υποχρεώσεων ως προς τις τιμές.

ΑΡΘΡΟ 10.12

Χρησιμοποίηση προτιμήσεων

1. Για την παρακολούθηση της λειτουργίας του παρόντος μέρους της Συμφωνίας και τον υπολογισμό των ποσοτών χρησιμοποίησης προτιμήσεων, τα Μέρη ανταλλάσσουν, σε ετήσια βάση, στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις εισαγωγές για περίοδο που αρχίζει 1 (ένα) έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας και λήγει μετά από 10 (δέκα) έτη από την ολοκλήρωση της κατάργησης των δασμών για όλα τα εμπορεύματα σύμφωνα με το παράρτημα 10-A. Εκτός εάν η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου αποφασίσει διαφορετικά, η περίοδος αυτή παρατείνεται αυτομάτως για 5 (πέντε) έτη και η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου μπορεί να αποφασίσει να την παρατείνει περαιτέρω.

2. Η ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις εισαγωγές που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καλύπτει τα δεδομένα που αφορούν το πλέον πρόσφατο διαθέσιμο έτος, συμπεριλαμβανομένων της αξίας και, κατά περίπτωση, του όγκου, στο επίπεδο δασμολογικής κλάσης για τις εισαγωγές εμπορευμάτων από το άλλο Μέρος οι οποίες υπόκεινται σε προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βάσει του παρόντος μέρους της Συμφωνίας και για εκείνες οι οποίες υπόκειντο σε μη προτιμησιακή μεταχείριση.
3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 και των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας βάσει των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων κάθε Μέρους, τα Μέρη δεν υποχρεούνται να ανταλλάσσουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις εισαγωγές.

ΑΡΘΡΟ 10.13

Ειδικά μέτρα σχετικά με τη διαχείριση της προτιμησιακής μεταχείρισης

1. Τα Μέρη συνεργάζονται για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την καταπολέμηση παραβάσεων των νομοθετικών και κανονιστικών τους διατάξεων, παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης που σχετίζονται με την προτιμησιακή μεταχείριση που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, σύμφωνα με το κεφάλαιο 11 και το παράρτημα 12-A.
2. Ένα Μέρος μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στην παράγραφο 4, να αποφασίσει να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση των οικείων προϊόντων, εάν το εν λόγω Μέρος διαπιστώσει, βάσει αντικειμενικών, πειστικών και επαληθεύσιμων πληροφοριών, ότι:
- α) έχουν διαπραχθεί μεγάλης κλίμακας συστηματικές παραβάσεις των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, παρατυπίες ή απάτες με σκοπό την εξασφάλιση προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου· και
  - β) το άλλο Μέρος αρνείται συστηματικά ή με άλλον τρόπο δεν συμμορφώνεται με τις οικείες υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με το κεφάλαιο 11 και το παράρτημα 12-A.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σημαίνει, μεταξύ άλλων, σαφώς αποδεδειγμένη και συστηματική:
- α) μη τήρηση της υποχρέωσης επαλήθευσης του χαρακτήρα καταγωγής των οικείων προϊόντων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στα άρθρα 11.24 και 11.25· και
  - β) άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση όσον αφορά την κοινοποίηση του αποτελέσματος της επαλήθευσης της καταγωγής που διενεργήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 11.25 και 11.26· ή
  - γ) έλλειψη διοικητικής συνεργασίας σύμφωνα με το παράρτημα 12-A.
4. Το Μέρος το οποίο προέβη στη διαπίστωση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 ενημερώνει σχετικά τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, και της παρέχει τις πληροφορίες στις οποίες στηρίζεται η διαπίστωσή του.
5. Όταν πληρούνται οι απαιτήσεις της παραγράφου 4, το Μέρος που προέβη σε διαπίστωση αρχίζει διαβουλεύσεις με το άλλο Μέρος, στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής και από τα δύο Μέρη. Εάν τα Μέρη δεν συμφωνήσουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση εντός 3 (τριών) μηνών μετά την ημερομηνία κοινοποίησης, το Μέρος το οποίο προέβη στη διαπίστωση μπορεί να αποφασίσει να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση των οικείων προϊόντων. Στις περιπτώσεις αυτές, το Μέρος το οποίο προέβη στη διαπίστωση κοινοποιεί την προσωρινή αναστολή στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

6. Η απόφαση για προσωρινή αναστολή της σχετικής προτιμησιακής μεταχείρισης του οικείου προϊόντος σύμφωνα με την παράγραφο 4 εφαρμόζεται μόνο για περίοδο ανάλογη με τον αντίκτυπο στα οικονομικά συμφέροντα του οικείου Μέρους και για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 3 (τρεις) μήνες. Εάν μπορεί να εξακριβωθεί με αντικειμενικά και επαληθεύσιμα κριτήρια ότι οι συνθήκες που οδήγησαν στην εν λόγω απόφαση αναστολής εξακολουθούν να υφίστανται κατά τη λήξη της περιόδου αναστολής, το οικείο Μέρος μπορεί να αποφασίσει να ανανεώσει την εν λόγω απόφαση αναστολής για αντίστοιχο χρονικό διάστημα. Όλες οι αναστολές αποτελούν αντικείμενο περιοδικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου. Σε περίπτωση ανανέωσης, πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου τουλάχιστον 15 (δεκαπέντε) ημέρες πριν από τη λήξη της περιόδου αναστολής.

7. Κάθε Μέρος δημοσιεύει, σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες του, τις ανακοινώσεις προς τους εισαγωγείς σχετικά με κάθε κοινοποίηση διαπίστωσης σύμφωνα με την παράγραφο 4 και την απόφαση προσωρινής αναστολής που αναφέρεται στις παραγράφους 5 και 6.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 10.14

Υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών

1. Η υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4, 9.9 και 13.14:

- α) προώθηση των εμπορευματικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών·
- β) αξιολόγηση, σε ετήσια βάση, της χρήσης και της διαχείρισης των ποσοτώσεων και των προτιμήσεων που χορηγούνται με το παρόν μέρος της Συμφωνίας· και
- γ) εξέταση, αποσαφήνιση και αντιμετώπιση οποιωνδήποτε τεχνικών ζητημάτων ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ των Μερών σε θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή της δασμολογικής ονοματολογίας κάθε Μέρους, όπως ορίζεται στις παραγράφους 3 και 4 του παραρτήματος 10-A.

ΑΡΘΡΟ 10.15

Υποεπιτροπή για το εμπόριο αμπελοοινικών προϊόντων και οινοπνευματωδών ποτών

1. Η υποεπιτροπή για το εμπόριο αμπελοοινικών προϊόντων και οινοπνευματωδών ποτών, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4 και 9.9:
  - α) διασφάλιση της έγκαιρης κοινοποίησης των τροποποιήσεων των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων σε θέματα που καλύπτονται από το παράρτημα 10-Δ, οι οποίες έχουν αντίκτυπο στα αμπελοοινικά προϊόντα και στα οινοπνευματώδη ποτά που αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών· και
  - β) έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό των λεπτομερειών των κανόνων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του προσαρτήματος 10-Δ-3, ιδίως όσον αφορά τα έντυπα που πρέπει να χρησιμοποιούνται και τις λεπτομέρειες των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στην έκθεση ανάλυσης.

ΑΡΘΡΟ 10.16

Συνεργασία σε θέματα που αφορούν το εμπόριο αμπελοοινικών προϊόντων
και οινοπνευματωδών ποτών και σημεία επαφής

1. Τα Μέρη συνεργάζονται και εξετάζουν θέματα που αφορούν το εμπόριο αμπελοοινικών προϊόντων και οινοπνευματωδών ποτών, ιδίως:
  - α) τους ορισμούς των προϊόντων, την πιστοποίηση και την επισήμανση των αμπελοοινικών προϊόντων·
  - β) τη χρήση ποικιλιών αμπέλου στην παρασκευή των οίνων και στην επισήμανσή τους· και
  - γ) τους ορισμούς των προϊόντων, την πιστοποίηση και την επισήμανση των οινοπνευματωδών ποτών.

2. Τα Μέρη συνεργάζονται στενά και αναζητούν τρόπους για τη βελτίωση της μεταξύ τους συνδρομής κατά την εφαρμογή του παραρτήματος 10-Δ, ιδίως για την καταπολέμηση δόλιων πρακτικών.
3. Για τη διευκόλυνση της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των φορέων επιβολής και των αρχών των Μερών όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από το παράρτημα 10-Δ, κάθε Μέρος ορίζει τους φορείς και τις αρχές που είναι υπεύθυνοι για την εφαρμογή και την επιβολή του εν λόγω παραρτήματος. Εάν ένα Μέρος ορίσει περισσότερους από έναν αρμόδιους φορείς ή αρχές, διασφαλίζει τον συντονισμό των εργασιών των εν λόγω φορέων και αρχών. Στις περιπτώσεις αυτές, το Μέρος ορίζει επίσης ενιαίο οργανισμό ή αρχή σύνδεσης που θα λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής για τον φορέα ή την αρχή του άλλου Μέρους.
4. Τα Μέρη αλληλοενημερώνονται, μέσω της υποεπιτροπής για το εμπόριο αμπελοοινικών προϊόντων και οινοπνευματωδών ποτών, σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των φορέων, των αρχών και των σημείων επαφής που αναφέρονται στην παράγραφο 3, το αργότερο 6 (έξι) μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Τα Μέρη αλληλοενημερώνονται για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας των εν λόγω φορέων, αρχών και σημείων επαφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 11.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «κατάταξη»: η κατάταξη προϊόντος ή ύλης σε συγκεκριμένο τμήμα, κεφάλαιο, κλάση ή διάκριση του εναρμονισμένου συστήματος·
- β) «αποστολή»: τα προϊόντα που είτε αποστέλλονται ταυτόχρονα από κάποιον εξαγωγέα σε κάποιον παραλήπτη είτε καλύπτονται από ένα μόνο έγγραφο μεταφοράς το οποίο καλύπτει τη μεταφορά τους από τον εξαγωγέα στον παραλήπτη ή, όταν δεν υπάρχει τέτοιο έγγραφο, από ένα μόνο τιμολόγιο·

- γ) «τελωνειακή αρχή ή αρμόδια κρατική αρχή»:
- i) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που είναι αρμόδιες για τελωνειακά ζητήματα και οι τελωνειακές διοικήσεις και οποιεσδήποτε άλλες αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες είναι αρμόδιες για την εφαρμογή και επιβολή της τελωνειακής νομοθεσίας· και
  - ii) στη MERCOSUR, οι αρμόδιες αρχές των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR ή των διαδόχων τους, όπως παρατίθενται κατωτέρω:
    - A) Αργεντινή: Subsecretaría de Comercio Exterior del Ministerio de Economía·
    - B) Βραζιλία: Secretaria de Comércio Exterior do Ministério do Desenvolvimento, Indústria, Comércio e Serviços και Secretaria Especial da Receita Federal do Brasil του Ministério da Fazenda·
    - Γ) Παραγουάη: Subsecretaría de Estado de Comercio y Servicios del Ministerio de Industria y Comercio· και
    - Δ) Ουρουγουάη: Asesoría de Política Comercial del Ministerio de Economía y Finanzas·
- δ) «εξαγωγέας»: πρόσωπο που εδρεύει σε ένα Μέρος, το οποίο εξάγει το καταγόμενο προϊόν και εκδίδει βεβαίωση καταγωγής·

- ε) «ανταλλάξιμες ύλες»: οι ύλες του ίδιου είδους και της ίδιας εμπορικής ποιότητας, με τα ίδια τεχνικά και φυσικά χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων δεν μπορεί να γίνει διάκριση όταν ενσωματωθούν στο προϊόν·
- στ) «εμπορεύματα»: τόσο οι ύλες όσο και τα προϊόντα·
- ζ) «εισαγωγέας»: το πρόσωπο που εισάγει το καταγόμενο προϊόν και ζητεί προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση για το εν λόγω προϊόν·
- η) «κατασκευή»/«παρασκευή»: κάθε μορφή επεξεργασίας ή μεταποίησης, συμπεριλαμβανομένων της συναρμολόγησης ή ειδικών εργασιών·
- θ) «ύλη»: κάθε συστατικό, πρώτη ύλη, κατασκευαστικό στοιχείο ή μέρος που χρησιμοποιείται για την κατασκευή/παρασκευή ενός προϊόντος· και
- ι) «προϊόν»: το προϊόν που έχει κατασκευαστεί ή παρασκευαστεί, ακόμη και αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί αργότερα σε άλλη κατασκευαστική εργασία.

ΑΡΘΡΟ 11.2

Γενικές απαιτήσεις

1. Για τον σκοπό της εφαρμογής, από ένα Μέρος, προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης στα εμπορεύματα καταγωγής του άλλου Μέρους σύμφωνα με τον παρόν μέρος της Συμφωνίας, τα ακόλουθα προϊόντα θεωρούνται προϊόντα καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν όλες τις άλλες εφαρμοστέες απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου:

- α) προϊόντα που έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με το άρθρο 11.4·
- β) προϊόντα που παράγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποκλειστικά από καταγόμενες ύλες· ή
- γ) προϊόντα που παράγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και περιέχουν μη καταγόμενες ύλες, υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα 11-B.

2. Για τον σκοπό της εφαρμογής, από ένα Μέρος, προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης στα εμπορεύματα καταγωγής του άλλου Μέρους σύμφωνα με το παρόν μέρος της Συμφωνίας, τα ακόλουθα προϊόντα θεωρούνται προϊόντα καταγωγής MERCOSUR, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν όλες τις άλλες εφαρμοστέες απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου:

- α) προϊόντα που έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου στη MERCOSUR σύμφωνα με το άρθρο 11.4·
- β) προϊόντα που παράγονται στη MERCOSUR αποκλειστικά από καταγόμενες ύλες· ή
- γ) προϊόντα που παράγονται στη MERCOSUR και περιέχουν μη καταγόμενες ύλες, υπό την προϋπόθεση ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο παράρτημα 11-B.

3. Εάν ένα προϊόν έχει αποκτήσει χαρακτήρα καταγωγής, οι μη καταγόμενες ύλες που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή/παρασκευή του προϊόντος αυτού δεν θεωρούνται μη καταγόμενες, εάν το εν λόγω προϊόν ενσωματώνεται ως ύλη σε άλλο προϊόν.

ΑΡΘΡΟ 11.3

Διμερής σόρευση καταγωγής

1. Τα προϊόντα καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρούνται ύλες καταγωγής MERCOSUR όταν ενσωματώνονται σε προϊόν που παράγεται σ' αυτήν, υπό την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία ή μεταποίηση που διεξήχθη υπερβαίνει τις εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 11.6.

2. Τα προϊόντα καταγωγής MERCOSUR θεωρούνται ύλες καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν ενσωματώνονται σε προϊόν που παράγεται σ' αυτήν, υπό την προϋπόθεση ότι η επεξεργασία ή μεταποίηση που διεξήχθη υπερβαίνει τις εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 11.6.

ΑΡΘΡΟ 11.4

Εξ ολοκλήρου παραγόμενα προϊόντα

1. Ως προϊόντα «παραγόμενα εξ ολοκλήρου» στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR θεωρούνται τα εξής:

- α) ορυκτά προϊόντα και άλλες φυσικές ουσίες που εξορύσσονται από το έδαφός τους ή από τον θαλάσσιο πυθμένα τους·
- β) φυτά και λαχανικά που καλλιεργούνται ή συγκομίζονται στο εν λόγω Μέρος·

- γ) ζώντα ζώα που γεννιούνται και εκτρέφονται στο εν λόγω Μέρος·
- δ) προϊόντα που προέρχονται από ζώντα ζώα τα οποία εκτρέφονται στο εν λόγω Μέρος·
- ε) προϊόντα που λαμβάνονται με τη σφαγή ζώων τα οποία έχουν γεννηθεί και εκτραφεί στο εν λόγω Μέρος·
- στ) προϊόντα που θηρεύονται ή αλιεύονται στο εν λόγω Μέρος·
- ζ) προϊόντα υδατοκαλλιέργειας όταν τα ψάρια, τα μαλακόστρακα, τα μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια γεννιούνται και εκτρέφονται στο εν λόγω Μέρος·
- η) προϊόντα αλιείας και άλλα προϊόντα που λαμβάνονται από τη θάλασσα από τα σκάφη τους¹·
- θ) προϊόντα που παράγονται επί των πλοίων-εργοστασίων τους αποκλειστικά από προϊόντα που αναφέρονται στο στοιχείο η)·
- ι) ορυκτά προϊόντα και άλλοι μη ζώντες φυσικοί οργανισμοί που λαμβάνονται ή εξορύσσονται από τον θαλάσσιο πυθμένα, το υπέδαφος ή τον ωκεάνιο βυθό:
  - i) της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως καθορίζεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους και σύμφωνα με το μέρος V της UNCLOS·
  - ii) της υφαλοκρηπίδας των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως καθορίζεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους και σύμφωνα με το μέρος VI της UNCLOS· ή

---

¹ Το παρόν σημείο δεν θίγει τα κυριαρχικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Μερών δυνάμει της UNCLOS, ιδίως εντός της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης και της υφαλοκρηπίδας.

- iii) της «περιοχής», όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της UNCLOS, στην οποία ένα Μέρος ή ένα πρόσωπο Μέρους έχει αποκλειστικά δικαιώματα εκμετάλλευσης, σύμφωνα με το μέρος XI της UNCLOS και τη Συμφωνία σχετικά με την εφαρμογή του μέρους XI της UNCLOS·
- ια) μεταχειρισμένα είδη που συγκεντρώνονται στο εν λόγω Μέρος και τα οποία είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν μόνο για την ανάκτηση πρώτων υλών·
- ιβ) απορρίμματα και υπολείμματα προερχόμενα από βιοτεχνικές ή βιομηχανικές εργασίες που πραγματοποιούνται σε ένα Μέρος¹· ή
- ιγ) εμπορεύματα που παράγονται στο εν λόγω Μέρος αποκλειστικά από τα προϊόντα που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως ιβ).
2. Οι όροι «σκάφη τους» και «των πλοίων-εργοστασίων τους» στην παράγραφο 1 στοιχεία η) και θ) χρησιμοποιούνται μόνο για τα σκάφη και τα πλοία-εργοστάσια τα οποία:
- α) είναι νηολογημένα σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε υπογράφων κράτος της MERCOSUR και, κατά περίπτωση, διαθέτουν άδειες αλιείας που έχουν εκδοθεί από υπογράφων κράτος της MERCOSUR ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο όνομα αλιευτικών εταιρειών που έχουν δεόντως νηολογηθεί για να δραστηριοποιούνται στο εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στο εν λόγω υπογράφων κράτος της MERCOSUR·

---

¹ Τα στοιχεία ια) και ιβ) ισχύουν με την επιφύλαξη των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων κάθε Μέρους σχετικά με την εισαγωγή των εμπορευμάτων που αναφέρονται σ' αυτά.

- β) φέρουν τη σημαία του ίδιου κράτους μέλους νηολόγησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR¹ και
- γ) πληρούν έναν από τους εξής όρους:
- i) ανήκουν κατά τουλάχιστον 50 % (πενήντα τοις εκατό) σε ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα² των Μερών·
  - ii) ανήκουν σε νομικά πρόσωπα³:
    - A) τα οποία έχουν την έδρα τους και τον κύριο τόπο δραστηριοτήτων τους σε ένα Μέρος· και
    - B) στα οποία τουλάχιστον το 50 % (πενήντα τοις εκατό) της κυριότητας ανήκει σε φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα των Μερών· ή
  - iii) τουλάχιστον τα δύο τρίτα του πληρώματος είναι φυσικά πρόσωπα των Μερών.

---

¹ Προϊόντα αλιείας ή άλλα προϊόντα που λαμβάνονται από τη θάλασσα από σκάφη ναυλωμένα από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από υπογράφον κράτος της MERCOSUR τα οποία φέρουν τη σημαία του εν λόγω κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του εν λόγω υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR θεωρούνται καταγόμενα από το κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή το υπογράφον κράτος της MERCOSUR στο οποίο έχει ναυλωθεί το σκάφος και έχει εκδοθεί η άδεια, υπό τον όρο ότι πληρούν όλα τα κριτήρια της παρούσας παραγράφου.

² Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύει ο ορισμός του άρθρου 18.2 στοιχείο ιγ).

³ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύει ο ορισμός του άρθρου 18.2 στοιχείο η).

ΑΡΘΡΟ 11.5

Όρια ανοχής

1. Εάν μη καταγόμενη ύλη που χρησιμοποιείται για την κατασκευή/παρασκευή ενός προϊόντος δεν πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος 11-B, το εν λόγω προϊόν θεωρείται, παρόλα αυτά, καταγωγής ενός Μέρους, εάν:

- α) η συνολική αξία των μη καταγόμενων υλών δεν υπερβαίνει το 10 % (δέκα τοις εκατό) της τιμής εκ του εργοστασίου του προϊόντος· και
- β) με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου δεν σημειώνεται υπέρβαση οποιουδήποτε από τα ποσοστά για τη μέγιστη αξία ή βάρος των μη καταγόμενων υλών που καθορίζονται στο παράρτημα 11-B.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε προϊόντα που κατατάσσονται στα κεφάλαια 50 έως 63 του εναρμονισμένου συστήματος, για τα οποία ισχύουν τα όρια ανοχής που καθορίζονται στις σημειώσεις 6 και 7 του παραρτήματος 11-A.

ΑΡΘΡΟ 11.6

Ανεπαρκείς εργασίες επεξεργασίας ή μεταποίησης

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 11.2 παράγραφος 1 στοιχείο γ) και παράγραφος 2 στοιχείο γ), ένα προϊόν δεν θεωρείται καταγόμενο από ένα Μέρος, εάν κατά την κατασκευή/παρασκευή του προϊόντος στο εν λόγω Μέρος πραγματοποιούνται μόνο μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες εργασίες σε μη καταγόμενες ύλες:

- α) εργασίες συντήρησης που εξασφαλίζουν τη διατήρηση των προϊόντων σε καλή κατάσταση κατά τη μεταφορά και αποθήκευσή τους·

- β) αλλαγές συσκευασίας και διαιρέσεις και συνενώσεις δεμάτων·
- γ) πλύσιμο, καθάρισμα ή αφαίρεση σκόνης, οξειδίων, ελαίων, χρωμάτων ή άλλων επικαλύψεων·
- δ) σιδέρωμα ή πρεσάρισμα υφασμάτων·
- ε) απλές εργασίες βαφής και στίλβωσης·
- στ) αποφλοιώση, μερική ή πλήρης λεύκανση, λείανση και γυάλισμα των δημητριακών και του ρυζιού·
- ζ) εργασίες που συνίστανται στην προσθήκη χρωστικών ή αρωματικών ουσιών στη ζάχαρη ή στην κατασκευή κύβων ζάχαρης, και μερική ή ολική άλεση κρυσταλλικής ζάχαρης·
- η) αφαίρεση του φλοιού, των πυρήνων και του κελύφους φρούτων, καρπών και λαχανικών·
- θ) ακόνισμα, απλή λείανση, διαχωρισμός ή απλός τεμαχισμός·
- ι) κοσκίνισμα, διαλογή, ταξινόμηση, κατάταξη, διαβάθμιση και συνδυασμός, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης συνδυασμού ειδών·
- ια) απλή τοποθέτηση σε φιάλες, κονσέρβες, φιαλίδια, σάκους, θήκες ή κουτιά, στερέωση σε σανίδες ή πλάκες και κάθε άλλη απλή εργασία συσκευασίας·
- ιβ) επίθεση ή εκτύπωση σημάτων, ετικετών, λογοτύπων και άλλων παρόμοιων διακριτικών σημάτων στα προϊόντα ή στη συσκευασία τους·
- ιγ) απλή ανάμειξη προϊόντων, έστω και διαφορετικού είδους, και απλή ανάμειξη της ζάχαρης με οποιαδήποτε άλλη ύλη·

- ιδ) απλή συνένωση μη καταγόμενων μερών για την κατασκευή πλήρους προϊόντος ή αποσυναρμολόγηση προϊόντων στα μέρη τους·
- ιε) απλή προσθήκη νερού, αραίωση, αφυδάτωση ή μετουσίωση προϊόντων·
- ιστ) ο συνδυασμός δύο ή περισσότερων εργασιών που προσδιορίζονται στα στοιχεία α) έως ιε)· ή
- ιζ) σφαγή ζώων.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι εργασίες θεωρούνται απλές εάν για την εκτέλεσή τους δεν απαιτούνται ούτε ειδικές δεξιότητες ούτε μηχανές, συσκευές ή εργαλεία που κατασκευάζονται ή εγκαθίστανται ειδικά για τις εργασίες αυτές.

ΑΡΘΡΟ 11.7

Μονάδα χαρακτηρισμού

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, η μονάδα χαρακτηρισμού είναι το συγκεκριμένο προϊόν που κατατάσσεται σύμφωνα με το εναρμονισμένο σύστημα.
2. Για ένα προϊόν που αποτελείται από μια ομάδα ή ένα συναρμολογημένο σύνολο ειδών, το οποίο κατατάσσεται σε μία μόνο κλάση του εναρμονισμένου συστήματος, το όλο προϊόν αποτελεί τη μονάδα χαρακτηρισμού.
3. Για αποστολή που αποτελείται από ορισμένα πανομοιότυπα προϊόντα που κατατάσσονται στην ίδια κλάση του εναρμονισμένου συστήματος, κάθε προϊόν λαμβάνεται υπόψη μεμονωμένα κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 11.8

Υλικά συσκευασίας, υλικά πακεταρίσματος και περιέκτες

1. Εάν, βάσει του γενικού κανόνα 5 για την ερμηνεία του εναρμονισμένου συστήματος, η συσκευασία συμπεριλαμβάνεται στο προϊόν για τον σκοπό της κατάταξης, τότε αυτή συμπεριλαμβάνεται και για τον προσδιορισμό της καταγωγής.
2. Υλικά συσκευασίας και περιέκτες μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για την προστασία των προϊόντων κατά τη μεταφορά δεν λαμβάνονται υπόψη για να καθοριστεί η καταγωγή των εν λόγω προϊόντων.

ΑΡΘΡΟ 11.9

Εξαρτήματα, ανταλλακτικά και εργαλεία

Τα εξαρτήματα, τα ανταλλακτικά και τα εργαλεία που παραδίδονται μαζί με ένα τεμάχιο εξοπλισμού, μηχανή, συσκευή ή όχημα και τα οποία είναι συνήθη για το εν λόγω προϊόν και συμπεριλαμβάνονται στην τιμή του ή δεν τιμολογούνται χωριστά θεωρούνται ενιαίο σύνολο με το εν λόγω τεμάχιο εξοπλισμού, τη μηχανή, τη συσκευή ή το όχημα.

ΑΡΘΡΟ 11.10

Λογιστικός διαχωρισμός

1. Εάν για την κατασκευή/παρασκευή ενός προϊόντος χρησιμοποιούνται καταγόμενες και μη καταγόμενες ανταλλάξιμες ύλες, κατά την αποθήκευση οι ύλες αυτές διαχωρίζονται, ανάλογα με την καταγωγή τους, ώστε οι καταγόμενες ύλες να διατηρούν τον χαρακτήρα καταγωγής τους.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο φυσικός διαχωρισμός καταγόμενων και μη καταγόμενων ανταλλάξιμων υλών δεν είναι απαραίτητος για την κατασκευή/παρασκευή ενός προϊόντος, εάν η καταγωγή του εν λόγω προϊόντος καθορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο λογιστικού διαχωρισμού για τη διαχείριση των αποθεμάτων.
3. Ο λογιστικός διαχωρισμός καταγράφεται και εφαρμόζεται σύμφωνα με τις γενικώς αποδεκτές λογιστικές αρχές που ισχύουν στο Μέρος στο οποίο κατασκευάζεται/παρασκευάζεται το προϊόν.
4. Η μέθοδος λογιστικού διαχωρισμού μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο εάν μπορεί να εξασφαλιστεί ότι, ανά πάσα στιγμή, δεν αποκτούν χαρακτήρα καταγωγής περισσότερα προϊόντα από όσα θα αποκτούσαν χαρακτήρα καταγωγής εάν τα προϊόντα τηρούνταν χωριστά.
5. Ένα Μέρος μπορεί να απαιτήσει η εφαρμογή της μεθόδου λογιστικού διαχωρισμού να υπόκειται σε προηγούμενη άδεια από τις σχετικές αρμόδιες αρχές. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να χορηγούν άδεια υπό οποιουδήποτε όρους κρίνουν κατάλληλους και, στις περιπτώσεις αυτές, παρακολουθούν τη χρήση της άδειας. Οι εν λόγω αρχές μπορούν να ανακαλέσουν την άδεια ανά πάσα στιγμή εάν ο δικαιούχος της άδειας κάνει κακή χρήση της μεθόδου λογιστικού διαχωρισμού με οποιονδήποτε τρόπο ή δεν πληροί οποιονδήποτε από τους άλλους όρους που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 11.11

Συνδυασμοί εμπορευμάτων

Κατά την έννοια του γενικού κανόνα 3 για την ερμηνεία του εναρμονισμένου συστήματος, οι συνδυασμοί εμπορευμάτων θεωρούνται καταγόμενοι, εάν όλα τα συστατικά μέρη τους είναι καταγόμενα προϊόντα. Ωστόσο, εάν ένας συνδυασμός εμπορευμάτων αποτελείται από καταγόμενα και μη καταγόμενα προϊόντα, ο συνδυασμός θεωρείται στο σύνολό του καταγόμενος, με την προϋπόθεση ότι η αξία των μη καταγόμενων προϊόντων δεν υπερβαίνει το 15 % (δεκαπέντε τοις εκατό) της τιμής εκ του εργοστασίου του συνδυασμού εμπορευμάτων.

ΑΡΘΡΟ 11.12

Ουδέτερα στοιχεία

Για να προσδιοριστεί αν ένα προϊόν είναι καταγόμενο, δεν είναι αναγκαίο να καθορίζεται η καταγωγή των ακόλουθων στοιχείων που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή/παρασκευή του:

- α) της ενέργειας και των καυσίμων·
- β) των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού·
- γ) των μηχανημάτων και των εργαλείων· ή
- δ) των εμπορευμάτων που δεν υπεισέρχονται και δεν πρόκειται να υπεισέλθουν στην τελική σύνθεση του προϊόντος.

ΑΡΘΡΟ 11.13

Αρχή της εδαφικότητας

1. Οι όροι που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο σχετικά με την απόκτηση του χαρακτήρα καταγωγής πληρούνται ανελλιπώς στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR.
2. Εάν τα καταγόμενα εμπορεύματα τα οποία εξάγονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή τη MERCOSUR προς τρίτη χώρα επανεισαχθούν, θεωρούνται μη καταγόμενα, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό για τις τελωνειακές αρχές ότι τα επανεισαγόμενα εμπορεύματα:
  - α) είναι τα ίδια μ' αυτά που είχαν εξαχθεί· και
  - β) δεν έχουν υποβληθεί σε καμία εργασία, εκτός αυτών που είναι αναγκαίες για να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση, ενώ βρίσκονταν στην τρίτη χώρα ή κατά την εξαγωγή τους.

ΑΡΘΡΟ 11.14

Συνθήκες μεταφοράς

1. Τα προϊόντα που δηλώνονται για εισαγωγή σε ένα Μέρος είναι τα ίδια προϊόντα που εξάγονται από το Μέρος στο οποίο θεωρούνται καταγόμενα. Δεν έχουν υποστεί αλλοίωση ή με οποιονδήποτε τρόπο μετατροπή ούτε έχουν υποβληθεί σε εργασίες, εκτός από τις εργασίες για τη διατήρησή τους σε καλή κατάσταση ή από τις εργασίες για την προσθήκη ή την επίθεση σημάτων, ετικετών, σφραγίδων ή οποιωνδήποτε άλλων διακριτικών σημάτων, ώστε να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με συγκεκριμένες εγχώριες απαιτήσεις του Μέρους εισαγωγής, πριν από τη δήλωση εισαγωγής.

2. Η αποθήκευση προϊόντων ή αποστολών και η κατάτμηση αποστολών επιτρέπονται εάν πραγματοποιούνται υπό την ευθύνη του εξαγωγέα ή μεταγενέστερου κατόχου των εμπορευμάτων και τα προϊόντα παραμένουν υπό τελωνειακό έλεγχο στη χώρα ή στις χώρες διαμετακόμισης.

3. Σε περίπτωση αμφιβολίας όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2, οι τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής μπορούν να απαιτήσουν από τον εισαγωγέα να αποδείξει τη συμμόρφωση, με τη χρήση οποιουδήποτε μέσου, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων των συμβάσεων μεταφοράς, όπως φορτωτικές, πραγματικά ή απτά αποδεικτικά στοιχεία που βασίζονται στη σήμανση ή την αρίθμηση συσκευασιών ή κάθε αποδεικτικό στοιχείο που συνδέεται με το προϊόν καθαυτό.

ΑΡΘΡΟ 11.15

Εκθέσεις

1. Καταγόμενα προϊόντα που αποστέλλονται για να συμμετάσχουν σε έκθεση σε τρίτη χώρα και πωλούνται μετά την έκθεση για να εισαχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR εμπίπτουν, κατά την εισαγωγή, στις διατάξεις του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, εάν αποδεικνύεται στις τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής κατά ικανοποιητικό τρόπο ότι:

- α) εξαγωγέας απέστειλε τα προϊόντα από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή τη MERCOSUR στην τρίτη χώρα στην οποία πραγματοποιήθηκε η έκθεση και τα εξέθεσε σ' αυτήν·
- β) ο ίδιος εξαγωγέας πώλησε τα προϊόντα ή τα διέθεσε με άλλον τρόπο σε πρόσωπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR·

γ) τα προϊόντα απεστάλησαν, κατά τη διάρκεια της έκθεσης ή αμέσως μετά, στην κατάσταση στην οποία είχαν αποσταλεί στην έκθεση· και

δ) τα προϊόντα, από τη στιγμή που απεστάλησαν στην έκθεση, δεν χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς άλλους από την επίδειξή τους στη συγκεκριμένη έκθεση.

2. Συντάσσεται βεβαίωση καταγωγής σύμφωνα με το τμήμα Β και υποβάλλεται στις τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής. Στη βεβαίωση αναγράφεται η ονομασία και η διεύθυνση της έκθεσης.

3. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται για κάθε έκθεση εμπορικού, βιομηχανικού, γεωργικού ή βιοτεχνικού χαρακτήρα, εμποροπανήγυρη ή παρόμοια δημόσια εκδήλωση που διοργανώνεται για σκοπούς άλλους από ιδιωτικούς σκοπούς, σε καταστήματα ή εμπορικούς χώρους με σκοπό την πώληση αλλοδαπών προϊόντων και κατά τη διάρκεια της οποίας τα προϊόντα παραμένουν υπό τελωνειακό έλεγχο.

ΤΜΗΜΑ Β

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 11.16

Γενικές απαιτήσεις

Τα προϊόντα καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την εισαγωγή τους στη MERCOSUR και τα προϊόντα καταγωγής MERCOSUR κατά την εισαγωγή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση επωφελούνται, δυνάμει του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, από προτιμησησική δασμολογική μεταχείριση, με την υποβολή βεβαίωσης καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 11.17 και τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους¹.

ΑΡΘΡΟ 11.17

Προϋποθέσεις για τη σύνταξη βεβαίωσης καταγωγής

1. Η βεβαίωση καταγωγής που αναφέρεται στο άρθρο 11.16 μπορεί να συντάσσεται από:
  - α) εξαγωγή σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους εξαγωγής· ή

---

¹ Το πιστοποιητικό καταγωγής θα ισχύει σύμφωνα με τα μεταβατικά μέτρα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 11-Δ, για το χρονικό διάστημα που ορίζεται σ' αυτό.

- β) οποιονδήποτε εξαγωγέα για κάθε μικρή αποστολή που αποτελείται από ένα ή περισσότερα δέματα τα οποία περιέχουν καταγόμενα προϊόντα των οποίων η συνολική αξία δεν υπερβαίνει το όριο που ορίζεται στις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους εξαγωγής.
2. Τα Μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1:
- α) κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας·
- β) σε περίπτωση τυχόν τροποποιήσεων των εν λόγω νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, πριν από την έναρξη ισχύος των τροποποιήσεων αυτών· και
- γ) κατόπιν αιτήματος ενός εκ των Μερών, οποιαδήποτε στιγμή μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.
3. Βεβαίωση καταγωγής μπορεί να συντάσσεται εάν τα οικεία προϊόντα είναι προϊόντα καταγωγής Ευρωπαϊκής Ένωσης ή MERCOSUR και πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου.
4. Ο εξαγωγέας που συντάσσει βεβαίωση καταγωγής είναι σε θέση να προσκομίσει ανά πάσα στιγμή, εάν του ζητηθεί από τις τελωνειακές αρχές ή από τις αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εξαγωγής, κάθε κατάλληλο έγγραφο που αποδεικνύει τον χαρακτήρα καταγωγής των οικείων προϊόντων και την τήρηση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος κεφαλαίου.
5. Ο εξαγωγέας συντάσσει βεβαίωση καταγωγής στο τιμολόγιο, στο δελτίο παράδοσης ή σε κάθε άλλο εμπορικό έγγραφο που περιγράφει το καταγόμενο προϊόν με επαρκείς λεπτομέρειες ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίησή του, χρησιμοποιώντας μία από τις γλώσσες που παρατίθενται στο παράρτημα 11-Γ και σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους εξαγωγής.

6. Η βεβαίωση καταγωγής φέρει την πρωτότυπη ιδιόχειρη υπογραφή του εξαγωγέα, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους εξαγωγής.

7. Βεβαίωση καταγωγής μπορεί να συντάσσεται από τον εξαγωγέα κατά την εξαγωγή των προϊόντων τα οποία αφορά ή μετά την εξαγωγή, υπό τον όρο ότι αυτή προσκομίζεται στο Μέρος εισαγωγής το αργότερο 2 (δύο) έτη μετά την εισαγωγή των προϊόντων τα οποία αφορά.

ΑΡΘΡΟ 11.18

Ισχύς της βεβαίωσης καταγωγής

1. Η βεβαίωση καταγωγής ισχύει για 12 (δώδεκα) μήνες από την ημερομηνία σύνταξης της βεβαίωσης από τον εξαγωγέα, και υποβάλλεται εντός της εν λόγω προθεσμίας στις τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής.

2. Οι βεβαιώσεις καταγωγής που υποβάλλονται μετά την προθεσμία που ορίζεται στην παράγραφο 1 μπορούν να γίνουν δεκτές για τον σκοπό της εφαρμογής προτιμησιακής μεταχείρισης μόνον εάν η μη υποβολή τους εντός της εν λόγω προθεσμίας οφειλόταν σε εξαιρετικές περιστάσεις.

3. Σε άλλες περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής, οι τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής μπορούν να αποδέχονται τη βεβαίωση καταγωγής εάν τα προϊόντα έχουν προσκομιστεί πριν από τη λήξη της οριστικής προθεσμίας.

ΑΡΘΡΟ 11.19

Εισαγωγή με τμηματικές αποστολές

Εάν, κατόπιν αιτήματος του εισαγωγέα και με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται από τις τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής, αποσυναρμολογημένα ή μη συναρμολογημένα προϊόντα κατά την έννοια του γενικού κανόνα 2 στοιχείο α) για την ερμηνεία του εναρμονισμένου συστήματος, που κατατάσσονται στα τμήματα XV έως XXI του εναρμονισμένου συστήματος, εισάγονται με τμηματικές αποστολές, υποβάλλεται στις τελωνειακές αρχές ενιαία βεβαίωση καταγωγής για τα εν λόγω προϊόντα κατά την εισαγωγή της πρώτης τμηματικής αποστολής.

ΑΡΘΡΟ 11.20

Απαλλαγές από την υποχρέωση υποβολής βεβαίωσης καταγωγής

1. Τα προϊόντα που αποστέλλονται ως μικροδέματα από ιδιώτες σε ιδιώτες ή που αποτελούν μέρος των προσωπικών αποσκευών ταξιδιωτών γίνονται δεκτά ως καταγόμενα προϊόντα χωρίς να απαιτείται η υποβολή βεβαίωσης καταγωγής, εάν τα εν λόγω προϊόντα δεν εισάγονται στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών και δηλώνονται ως πληρούντα τις απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου και εάν δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς την ειλικρίνεια της δήλωσης. Στην περίπτωση προϊόντων που αποστέλλονται ταχυδρομικώς, η δήλωση μπορεί να αναγράφεται στις τελωνειακές δηλώσεις CN22/CN23 ή σε φύλλο χαρτιού που επισυνάπτεται στο εν λόγω έγγραφο.
2. Περιστασιακές εισαγωγές και εισαγωγές αποτελούμενες αποκλειστικά από προϊόντα για προσωπική χρήση των παραληπτών ή των ταξιδιωτών ή των οικογενειών τους δεν θεωρούνται εισαγωγές στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών, εάν είναι προφανές, λόγω της φύσης και της ποσότητας των προϊόντων, ότι δεν επιδιώκεται εμπορικός σκοπός.

3. Η συνολική αξία των προϊόντων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν υπερβαίνει τις τιμές που ορίζονται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους εισαγωγής. Τα Μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις τιμές αυτές.

ΑΡΘΡΟ 11.21

Δικαιολογητικά έγγραφα

Στα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 11.17 παράγραφος 4 μπορούν να περιλαμβάνονται τα εξής:

- α) άμεση απόδειξη των διαδικασιών παραγωγής των οικείων εμπορευμάτων τις οποίες εφαρμόζει ο εξαγωγέας ή ο προμηθευτής και οι οποίες περιλαμβάνονται για παράδειγμα στα λογιστικά του βιβλία ή στα εσωτερικά λογιστικά του στοιχεία·
- β) έγγραφα τα οποία αποδεικνύουν τον χαρακτήρα καταγωγής των υλών που χρησιμοποιήθηκαν και τα οποία εκδόθηκαν ή συντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR, εάν τα εν λόγω έγγραφα έχουν εκδοθεί ή συνταχθεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του εν λόγω Μέρους·
- γ) έγγραφα τα οποία αποδεικνύουν ότι η επεξεργασία ή η μεταποίηση των υλών πραγματοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR και τα οποία εκδόθηκαν ή συντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR, εάν τα εν λόγω έγγραφα χρησιμοποιούνται, εκδίδονται ή συντάσσονται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του εν λόγω Μέρους· και
- δ) βεβαίωση καταγωγής που αποδεικνύει τον χαρακτήρα καταγωγής των υλών που χρησιμοποιήθηκαν και η οποία έχει συνταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 11.22

Απαιτήσεις τήρησης αρχείων

Ο εξαγωγέας που συντάσσει βεβαίωση καταγωγής τηρεί, επί τουλάχιστον 3 (τρία) έτη από την ημερομηνία σύνταξης της βεβαίωσης καταγωγής, αντίγραφο της εν λόγω βεβαίωσης καταγωγής και των εγγράφων που αναφέρονται στο άρθρο 11.17 παράγραφος 4. Ο εισαγωγέας τηρεί την εν λόγω βεβαίωση καταγωγής, ή αντίγραφο αυτής, εάν το πρωτότυπο βρίσκεται στην κατοχή της τελωνειακής αρχής ή της αρμόδιας κρατικής αρχής, επί τουλάχιστον 3 (τρία) έτη από την ημερομηνία εισαγωγής των προϊόντων τα οποία αφορά η εν λόγω βεβαίωση καταγωγής.

ΑΡΘΡΟ 11.23

Ανακολουθίες και τυπογραφικά σφάλματα

1. Οι ανακολουθίες ή σσωνος σημασίας μεταξύ των βεβαιώσεων καταγωγής και των εγγράφων που υποβάλλονται στο τελωνείο για τη διεκπεραίωση των διατυπώσεων εισαγωγής των προϊόντων δεν καθιστούν άκυρη τη βεβαίωση καταγωγής, εάν αποδεικνύεται δεόντως ότι η βεβαίωση καταγωγής αντιστοιχεί στα προϊόντα που προσκομίστηκαν.
2. Προφανή τυπογραφικά σφάλματα σε βεβαίωση καταγωγής δεν συνεπάγονται την απόρριψη της βεβαίωσης καταγωγής, εάν τα σφάλματα αυτά δεν δημιουργούν αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται στη βεβαίωση καταγωγής.

Συνεργασία μεταξύ τελωνειακών αρχών και αρμόδιων κρατικών αρχών

1. Οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR κοινοποιούν αμοιβαία, μέσω επικοινωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της γραμματείας της MERCOSUR, τις διευθύνσεις των τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών που είναι υπεύθυνες για την επαλήθευση των βεβαιώσεων καταγωγής.
2. Για να διασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η MERCOSUR παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, μέσω των τελωνειακών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών τους, για τον έλεγχο της γνησιότητας των βεβαιώσεων καταγωγής και της ακρίβειας των πληροφοριών που περιέχονται στις εν λόγω βεβαιώσεις.
3. Για την πρόληψη, τη διερεύνηση και την καταπολέμηση των παραβάσεων της τελωνειακής νομοθεσίας, το παράρτημα 12-A προβλέπει την καθιέρωση συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίας δεόντως εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων του ενός Μέρους στο έδαφος του άλλου Μέρους, με την επιφύλαξη της συμφωνίας και των προϋποθέσεων που καθορίζει το Μέρος στο έδαφος του οποίου παρέχεται η συνδρομή.

Επαλήθευση των βεβαιώσεων καταγωγής

1. Οι επαληθεύσεις των βεβαιώσεων καταγωγής διενεργούνται δειγματοληπτικά ή κάθε φορά που οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής έχουν εύλογες αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα των βεβαιώσεων αυτών, τον χαρακτήρα καταγωγής των οικείων προϊόντων ή την τήρηση των λοιπών απαιτήσεων του παρόντος κεφαλαίου.
2. Για τον σκοπό της εφαρμογής της παραγράφου 1, οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής επιστρέφουν τη βεβαίωση καταγωγής, ή αντίγραφό της, στις τελωνειακές αρχές ή στις αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εξαγωγής, αιτιολογώντας το αίτημα επαλήθευσης. Για να στηρίξουν το οικείο αίτημα επαλήθευσης, παρέχουν όλα τα έγγραφα ή στοιχεία που έχουν συγκεντρώσει τα οποία υποδεικνύουν ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στη βεβαίωση καταγωγής είναι ανακριβείς.
3. Το αίτημα επαλήθευσης και η επακόλουθη απάντηση υποβάλλονται σε επίσημη γλώσσα της τελωνειακής αρχής ή της αρμόδιας κρατικής αρχής του Μέρους εισαγωγής που ζητεί την επαλήθευση, σε γλώσσα αποδεκτή από το εν λόγω Μέρος ή σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 του παραρτήματος 12-A.
4. Η επαλήθευση διενεργείται από τις τελωνειακές αρχές ή τις αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εξαγωγής. Για τον σκοπό αυτόν, οι εν λόγω αρχές έχουν την εξουσία να ζητούν την προσκόμιση κάθε αποδεικτικού στοιχείου και να διενεργούν ελέγχους των λογιστικών βιβλίων του εξαγωγέα καθώς και οποιονδήποτε άλλον έλεγχο κρίνουν σκόπιμο.

5. Εάν οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής αποφασίσουν να αναστείλουν τη χορήγηση προτιμησιακής μεταχείρισης στα οικεία προϊόντα εν αναμονή των αποτελεσμάτων της επαλήθευσης, προσφέρουν στον εισαγωγέα τη δυνατότητα παράδοσης των προϊόντων με την επιφύλαξη τυχόν προληπτικών μέτρων που οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές κρίνουν αναγκαία. Τυχόν αναστολή της προτιμησιακής μεταχείρισης λήγει το συντομότερο δυνατόν αφότου το Μέρος εισαγωγής προσδιορίσει την καταγωγή των προϊόντων.

6. Οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εξαγωγής ενημερώνουν το συντομότερο δυνατόν τις αρχές του Μέρους εισαγωγής που ζητεί την επαλήθευση των αποτελεσμάτων. Το Μέρος εξαγωγής παρέχει στις τελωνειακές αρχές ή στις αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τα αποτελέσματα της επαλήθευσης·
- β) περιγραφή του προϊόντος που υπόκειται σε επαλήθευση και τη δασμολογική κατάταξη που σχετίζεται με την εφαρμογή των κανόνων καταγωγής·
- γ) περιγραφή και επεξήγηση των εργασιών κατασκευής/παρασκευής επαρκείς για την τεκμηρίωση του σκεπτικού σχετικά με τον χαρακτήρα καταγωγής του προϊόντος·
- δ) στοιχεία σχετικά με τον τρόπο διενέργειας της επαλήθευσης· και
- ε) κατά περίπτωση, έγγραφα τεκμηρίωσης.

7. Εάν δεν δοθεί απάντηση εντός 10 (δέκα) μηνών από την ημερομηνία του αιτήματος επαλήθευσης ή εάν η απάντηση δεν περιέχει επαρκείς πληροφορίες για τη διαπίστωση της γνησιότητας της εν λόγω βεβαίωσης ή της καταγωγής των προϊόντων, οι αιτούσες τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές αρνούνται να χορηγήσουν, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων, προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση στα προϊόντα που καλύπτονται από τη βεβαίωση καταγωγής. Η προθεσμία των 10 (δέκα) μηνών μπορεί να παραταθεί με αμοιβαία συμφωνία των Μερών, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού των αιτημάτων επαλήθευσης και της πολυπλοκότητας των επαληθεύσεων.

8. Κατόπιν αιτήματος των τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών του Μέρους εξαγωγής, οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής που ζητεί την επαλήθευση κοινοποιούν στις εν λόγω αρχές την απόφασή τους σχετικά με τη διαδικασία επαλήθευσης.

ΑΡΘΡΟ 11.26

Διαβουλεύσεις

1. Εάν, σε σχέση με τις διαδικασίες επαλήθευσης που προβλέπονται στο άρθρο 11.25, οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής προτίθενται να προβούν σε προσδιορισμό της καταγωγής που δεν συνάδει με την απάντηση την οποία έχουν δώσει οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εξαγωγής σύμφωνα με το άρθρο 11.25 παράγραφος 6, το Μέρος εισαγωγής κοινοποιεί την πρόθεση αυτή στο Μέρος εξαγωγής εντός 60 (εξήντα) ημερών από την παραλαβή της απάντησης σύμφωνα με το άρθρο 11.25 παράγραφος 6.

2. Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των Μερών, τα Μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις εντός 90 (ενενήντα) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή εντός συμφωνημένου χρονικού διαστήματος, με σκοπό την επίλυση των διαφορών σε σχέση με τις διαδικασίες επαλήθευσης. Η περίοδος διαβούλευσης μπορεί να παραταθεί κατά περίπτωση κατόπιν αμοιβαίας γραπτής συμφωνίας μεταξύ των Μερών.
3. Εάν σε σχέση με τις διαδικασίες επαλήθευσης υπάρχουν διαφορές οι οποίες δεν μπορούν να επιλυθούν μεταξύ των τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών του Μέρους εισαγωγής που ζητεί την επαλήθευση και των τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών του Μέρους εξαγωγής που είναι υπεύθυνες για τη διενέργεια της εν λόγω επαλήθευσης, ή εάν οι διαφορές αυτές εγείρουν ζητήματα ως προς την ερμηνεία του παρόντος κεφαλαίου, οι εν λόγω διαφορές ή τα εν λόγω ζητήματα υποβάλλονται στην υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής που αναφέρεται στο άρθρο 11.32.
4. Οι τελωνειακές αρχές ή οι αρμόδιες κρατικές αρχές του Μέρους εισαγωγής που ζητεί την επαλήθευση μπορούν να προσδιορίσουν την καταγωγή μετά από διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της υποεπιτροπής για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής και μόνο βάσει επαρκούς αιτιολόγησης, αφού παραχωρήσουν στον εισαγωγέα το δικαίωμα ακρόασης. Ο προσδιορισμός κοινοποιείται στο Μέρος εξαγωγής.
5. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζει τις διαδικασίες ή τα δικαιώματα των Μερών βάσει του κεφαλαίου 29.
6. Σε κάθε περίπτωση, οι διαφορές μεταξύ του εισαγωγέα και των τελωνειακών αρχών ή των αρμόδιων κρατικών αρχών του Μέρους εισαγωγής επιλύονται σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 11.27

Εμπιστευτικότητα

1. Κάθε Μέρος τηρεί, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των στοιχείων που συλλέγονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου και προστατεύει τα εν λόγω στοιχεία από τυχόν κοινοποίηση.
2. Στοιχεία που λαμβάνονται από τις αρχές του Μέρους εισαγωγής μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο από τις εν λόγω αρχές για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα στοιχεία εμπιστευτικού χαρακτήρα που συλλέγονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου δεν χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς πέραν της εφαρμογής και της επιβολής του προσδιορισμού της καταγωγής και τελωνειακών θεμάτων, εκτός εάν έχει χορηγηθεί σχετική έγκριση από το πρόσωπο ή το Μέρος το οποίο παρείχε αυτά τα στοιχεία εμπιστευτικού χαρακτήρα.
3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, το Μέρος εισαγωγής μπορεί να επιτρέπει τη χρήση ή τη δημοσιοποίηση των στοιχείων που συλλέγονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου στο πλαίσιο τυχόν διοικητικών, δικαστικών ή δικαιοδοτικών διαδικασιών οι οποίες κινούνται για λόγους μη συμμόρφωσης με τις τελωνειακές νομοθετικές διατάξεις για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει το Μέρος εξαγωγής για τη χρήση ή τη δημοσιοποίηση των στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 11.28

Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις

Κάθε Μέρος επιβάλλει, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές του διατάξεις, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις σε κάθε πρόσωπο που συντάσσει ή αναθέτει τη σύνταξη εγγράφου το οποίο περιέχει ανακριβείς πληροφορίες με σκοπό την εξασφάλιση προτιμησιακής μεταχείρισης για προϊόντα.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 11.29

Θέουτα και Μελίγια

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο όρος «Μέρος» δεν περιλαμβάνει τη Θέουτα και τη Μελίγια.
2. Τα προϊόντα καταγωγής MERCOSUR, όταν εισάγονται στη Θέουτα και στη Μελίγια, υπάγονται από κάθε άποψη στην ίδια τελωνειακή μεταχείριση, βάσει της παρούσας Συμφωνίας, μ' αυτή που χορηγείται στα προϊόντα καταγωγής του τελωνειακού εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του πρωτοκόλλου 2 της πράξης προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η MERCOSUR χορηγεί στις εισαγωγές προϊόντων που καλύπτονται από την παρούσα Συμφωνία και είναι καταγωγής Θέουτας και Μελίγιας την ίδια τελωνειακή μεταχείριση μ' αυτή που χορηγεί στα προϊόντα που εισάγονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και κατάγονται από αυτήν.
3. Οι κανόνες καταγωγής και οι διαδικασίες καταγωγής που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών στα προϊόντα που εξάγονται από τη MERCOSUR στη Θέουτα και στη Μελίγια και στα προϊόντα που εξάγονται από τη Θέουτα και τη Μελίγια στη MERCOSUR.
4. Η Θέουτα και η Μελίγια θεωρούνται ενιαίο έδαφος.

5. Ο εξαγωγέας εισάγει τους όρους «MERCOSUR» ή «Θέουτα και Μελίγια» στο πεδίο 2 του κειμένου της βεβαίωσης καταγωγής, ανάλογα με την καταγωγή του προϊόντος.
6. Οι τελωνειακές αρχές του Βασιλείου της Ισπανίας είναι υπεύθυνες για την εκτέλεση και την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου στη Θέουτα και στη Μελίγια.

ΑΡΘΡΟ 11.30

Δασμολογικές ποσοτώσεις

Τα προϊόντα που εξάγονται στο πλαίσιο δασμολογικών ποσοτώσεων οι οποίες χορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση συνοδεύονται από επίσημο έγγραφο που εκδίδεται από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR και το υπόδειγμα του οποίου θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τη MERCOSUR το αργότερο κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας¹.

ΑΡΘΡΟ 11.31

Εμπορεύματα υπό διαμετακόμιση ή υπό αποθήκευση

Η παρούσα Συμφωνία μπορεί να εφαρμόζεται στα εμπορεύματα τα οποία συμμορφώνονται με το παρόν κεφάλαιο και τα οποία, κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, βρίσκονται είτε υπό διαμετακόμιση είτε υπό προσωρινή αποθήκευση σε τελωνειακές αποθήκες ή σε ελεύθερες ζώνες στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή στη MERCOSUR, με την επιφύλαξη της υποβολής στις τελωνειακές αρχές του Μέρους εισαγωγής, εντός 6 (έξι) μηνών από την εν λόγω ημερομηνία, βεβαίωσης καταγωγής και, κατά περίπτωση, των εγγράφων που αποδεικνύουν ότι τα εμπορεύματα συμμορφώνονται με το άρθρο 11.14.

---

¹ Η παρούσα διάταξη ισχύει υπό την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 11.32

Υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής

1. Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4, 9.9, στο άρθρο 12.6 παράγραφος 10 και στο άρθρο 12.21:
  - α) εκτέλεση των προπαρασκευαστικών εσωτερικών εργασιών που είναι αναγκαίες για τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου σχετικά με τα εξής:
    - i) την εφαρμογή και τη λειτουργία του παρόντος κεφαλαίου· και
    - ii) τυχόν τροποποιήσεις του παρόντος κεφαλαίου που προτείνονται από Μέρος·
  - β) έγκριση επεξηγηματικών σημειώσεων για τη διευκόλυνση της εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου· και
  - γ) διεξαγωγή, όπου απαιτείται, των διαβουλεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 11.26.

ΑΡΘΡΟ 11.33

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής εγκρίνει, κατά περίπτωση, επεξηγηματικές σημειώσεις σχετικά με την ερμηνεία, την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 11.34

Τροποποιήσεις του παρόντος κεφαλαίου

Το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου μπορεί να τροποποιήσει το παρόν κεφάλαιο σύμφωνα με το άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΡΘΡΟ 12.1

Στόχοι και πεδίο εφαρμογής

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των ζητημάτων που αφορούν τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο μεταβαλλόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον.
2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι οι διεθνείς πράξεις και τα διεθνή πρότυπα στον τομέα του εμπορίου και των τελωνείων αποτελούν τη βάση για τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης.

3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η νομοθεσία τους δεν θα πρέπει να εισάγει διακρίσεις και ότι τα τελωνειακά καθεστώτα και άλλες συναφείς με το εμπόριο διαδικασίες θα πρέπει να βασίζονται στη χρήση σύγχρονων μεθόδων και αποτελεσματικών ελέγχων για την καταπολέμηση της απάτης, την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών και την προώθηση του νόμιμου εμπορίου. Κάθε Μέρος θα πρέπει να επανεξετάζει περιοδικά τη νομοθεσία και τα τελωνειακά καθεστώτα του. Τα Μέρη αναγνωρίζουν επίσης ότι οι τελωνειακά καθεστώτα τους και άλλες συναφείς με το εμπόριο διαδικασίες δεν θα πρέπει να είναι περισσότερο διοικητικά επαχθή ή να περιορίζουν το εμπόριο περισσότερο από όσο απαιτείται για την επίτευξη θεμιτών στόχων και ότι θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο προβλέψιμο, συνεπή και διαφανή.

4. Τα Μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις καθώς και η διοικητική ικανότητα των σχετικών διοικητικών αρχών πληρούν τους στόχους που αφορούν την προώθηση της διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών, διασφαλίζοντας παράλληλα τον αποτελεσματικό έλεγχο των εισαγωγών, των εξαγωγών και της διαμετακόμισης των εμπορευμάτων στα σύνορα.

5. Τα Μέρη συνεργάζονται με σκοπό τη στήριξη της ανάπτυξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και εντός της MERCOSUR.

ΑΡΘΡΟ 12.2

Τελωνειακή συνεργασία

1. Τα Μέρη συνεργάζονται, μέσω των αντίστοιχων αρχών τους, σε τελωνειακά και άλλα θέματα συναφή με το εμπόριο, προκειμένου να διασφαλίσουν την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 12.1.

2. Η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:

α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την τελωνειακή και άλλη συναφή με το εμπόριο νομοθεσία, την εφαρμογή αυτής της νομοθεσίας και τα τελωνειακά καθεστώτα, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

i) απλούστευση και εκσυγχρονισμός των τελωνειακών καθεστώτων·

ii) επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τις τελωνειακές αρχές·

iii) ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και περιφερειακή ολοκλήρωση·

iv) διευκόλυνση των πράξεων διαμετακόμισης και της μεταφόρτωσης·

v) διωπηρεσιακός συντονισμός στα σύνορα·

vi) σχέσεις με την επιχειρηματική κοινότητα·

vii) ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού και διαχείριση κινδύνων· και

viii) χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών, απαιτήσεις δεδομένων και εγγράφων και συστήματα ενιαίας θυρίδας, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών για τη μελλοντική διαλειτουργικότητά τους·

β) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πράξεις και τα πρότυπα στο τομέα του διεθνούς εμπορίου και των τελωνείων·

- γ) συνεργασία για τις σχετικές με τα τελωνεία πτυχές της διασφάλισης και της διευκόλυνσης της αλυσίδας εφοδιασμού του διεθνούς εμπορίου σύμφωνα με το πλαίσιο προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου (εφεξής καλούμενο: «πλαίσιο SAFE») του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (εφεξής καλούμενος: «ΠΟΤ»)
- δ) ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών σχετικά με τις διαδικασίες εισαγωγής και εξαγωγής, συμπεριλαμβανομένων τεχνικής βοήθειας, ανάπτυξης ικανοτήτων και μέτρων που αποσκοπούν στην παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών στην επιχειρηματική κοινότητα
- ε) ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Μερών στους τομείς της διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών όπως ο ΠΟΕ, ο ΠΟΤ και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (εφεξής καλούμενη: «UNCTAD»)
- στ) καθιέρωση, όπου αρμόζει και ενδείκνυται, της αμοιβαίας αναγνώρισης προγραμμάτων εμπορικών εταιρικών σχέσεων και τελωνειακών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των ισοδύναμων μέτρων διευκόλυνσης του εμπορίου
- ζ) προώθηση της συνεργασίας μεταξύ τελωνειακών και άλλων κρατικών αρχών ή υπηρεσιών σε σχέση με προγράμματα εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, για παράδειγμα με την ευθυγράμμιση των απαιτήσεων, τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε οφέλη και την ελαχιστοποίηση των περιττών αλληλεπικαλύψεων
- η) συνεργασία με σκοπό την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ζητήματα που αφορούν τη δασμολογητέα αξία και
- θ) συνεργασία για την περαιτέρω μείωση των χρόνων παράδοσης και την παράδοση των εμπορευμάτων, ιδίως των αναλώσιμων εμπορευμάτων, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

3. Τα Μέρη παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος 12-A.

ΑΡΘΡΟ 12.3

Τελωνειακές και άλλες συναφείς με το εμπόριο νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις

1. Οι τελωνειακές και οι συναφείς με το εμπόριο νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους¹ βασίζονται στα εξής:

- α) σε διεθνείς πράξεις και σε διεθνή πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, μεταξύ των οποίων: η Συμφωνία του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου, η οποία υπογράφηκε στο Μπαλί στις 7 Δεκεμβρίου 2013 (εφεξής καλούμενη: «Συμφωνία του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου»); η Διεθνής Σύμβαση για το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 14 Ιουνίου 1983· το πλαίσιο SAFE και το υπόδειγμα για τα δεδομένα του ΠΟΤ, που εγκρίθηκαν τον Ιούνιο του 2005, και, στο μέτρο του δυνατού, τα κύρια στοιχεία της αναθεωρημένης Σύμβασης του Κιότο για την απλούστευση και εναρμόνιση των τελωνειακών καθεστώτων, η οποία υπογράφηκε στο Κιότο στις 18 Μαΐου 1973·
- β) στον κοινό στόχο της διευκόλυνσης του νόμιμου εμπορίου με την αποτελεσματική επιβολή και τήρηση των νομοθετικών απαιτήσεων· και
- γ) σε νομοθεσία που είναι αναλογική και δεν εισάγει διακρίσεις, αποφεύγει τη δημιουργία περιττών επιβαρύνσεων στους οικονομικούς φορείς, προβλέπει την περαιτέρω διευκόλυνση για τους φορείς με υψηλά επίπεδα συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης ευνοϊκής μεταχείρισης όσον αφορά τους τελωνειακούς ελέγχους πριν από την παράδοση των εμπορευμάτων, και παράλληλα παρέχει εγγυήσεις κατά της απάτης και των παράνομων ή επιζήμιων δραστηριοτήτων.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η αναφορά σε νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις καλύπτει τις διαδικασίες που κατοχυρώνονται στις διατάξεις αυτές.

2. Για να βελτιωθούν οι μέθοδοι εργασίας καθώς και για να εξασφαλιστούν η μη διακριτική μεταχείριση, η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα, η ακεραιότητα και η απόδοση ευθυνών για τις διάφορες πράξεις, κάθε Μέρος:

- α) απλουστεύει και επανεξετάζει τις απαιτήσεις και τις διατυπώσεις, όποτε είναι δυνατόν, με σκοπό την ταχεία παράδοση και διασάφηση των εμπορευμάτων·
- β) καταβάλλει προσπάθειες για την περαιτέρω απλούστευση και τυποποίηση των δεδομένων και των εγγράφων που ζητούν οι τελωνειακές αρχές και άλλες υπηρεσίες· και
- γ) διασφαλίζει ότι τηρούνται τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας, μέσω της εφαρμογής μέτρων που αντανακλούν τις αρχές των σχετικών διεθνών συμβάσεων και πράξεων στον τομέα αυτόν.

ΑΡΘΡΟ 12.4

Παράδοση των εμπορευμάτων

- 1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί απαιτήσεις και διαδικασίες οι οποίες:
  - α) προβλέπουν την άμεση παράδοση των εμπορευμάτων εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει το απαιτούμενο για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις οικείες τελωνειακές και άλλες συναφείς με το εμπόριο νομοθετικές διατάξεις και διατυπώσεις·

- β) προβλέπουν την εκ των προτέρων ηλεκτρονική υποβολή και επεξεργασία εγγράφων και κάθε άλλης απαιτούμενης πληροφορίας πριν από την άφιξη των εμπορευμάτων, ώστε να καθίσταται δυνατή η παράδοση των εμπορευμάτων κατά την άφιξή τους¹ και
- γ) επιτρέπουν την παράδοση των εμπορευμάτων πριν από τον τελικό καθορισμό των δασμών, φόρων, τελών και επιβαρύνσεων, εάν αυτός ο καθορισμός δεν έχει πραγματοποιηθεί πριν από την άφιξη, ταυτόχρονα μ' αυτήν, ή το ταχύτερο δυνατό μετά την άφιξη, και εάν πληρούνται όλες οι άλλες κανονιστικές απαιτήσεις.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο γ), ως προϋπόθεση της εν λόγω παράδοσης, κάθε Μέρος μπορεί να απαιτήσει εγγύηση για κάθε ποσό που δεν έχει ακόμη καθοριστεί υπό μορφή ασφάλειας, κατάθεσης ή άλλου κατάλληλου μέσου που προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του. Η εγγύηση αυτή δεν είναι μεγαλύτερη από το ποσό που το Μέρος απαιτεί για να διασφαλίσει την πληρωμή των δασμών, φόρων, τελών και επιβαρύνσεων που οφείλονται τελικά για τα εμπορεύματα που καλύπτονται από την εγγύηση. Η εγγύηση αποδεσμεύεται όταν δεν είναι πλέον απαραίτητη².

3. Κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την περαιτέρω μείωση των χρόνων παράδοσης και την παράδοση των εμπορευμάτων χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

---

¹ Τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR συμμορφώνονται με τις δεσμεύσεις της παρούσας παραγράφου σύμφωνα με το άρθρο 16 (Κοινοποίηση των οριστικών ημερομηνιών εφαρμογής των κατηγοριών Β και Γ) της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

² Τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR συμμορφώνονται με τις δεσμεύσεις της παρούσας παραγράφου σύμφωνα με το άρθρο 16 (Κοινοποίηση των οριστικών ημερομηνιών εφαρμογής των κατηγοριών Β και Γ) της Συμφωνίας του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 12.5

Αναλώσιμα εμπορεύματα

1. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ως αναλώσιμα εμπορεύματα νοούνται τα εμπορεύματα τα οποία υφίστανται ταχεία σήψη λόγω των φυσικών χαρακτηριστικών τους, ιδίως όταν δεν υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες αποθήκευσης.
2. Κάθε Μέρος δίνει τη δέουσα προτεραιότητα στα αναλώσιμα εμπορεύματα κατά τον προγραμματισμό και τη διενέργεια τυχόν απαιτούμενων εξετάσεων.
3. Κατόπιν αιτήματος οικονομικού φορέα, κάθε Μέρος, εφόσον είναι εφικτό και σύμφωνο με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του:
  - α) προβλέπει τον εκτελωνισμό αποστολής αναλώσιμων εμπορευμάτων εκτός του ωραρίου εργασίας των τελωνειακών και άλλων αρμόδιων αρχών· και
  - β) επιτρέπει τον εκτελωνισμό αποστολών αναλώσιμων εμπορευμάτων στις εγκαταστάσεις του οικονομικού φορέα.

ΑΡΘΡΟ 12.6

Εκ των προτέρων αποφάσεις

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η «εκ των προτέρων απόφαση» είναι η γραπτή απόφαση που παρέχεται σε αιτούντα πριν από την εισαγωγή εμπορεύματος που καλύπτεται από την αίτηση, και η οποία πρόκειται να καθορίσει τη μεταχείριση που παρέχει το Μέρος στο εμπόρευμα κατά τη στιγμή της εισαγωγής όσον αφορά:

α) τη δασμολογική κατάταξη του εμπορεύματος· και

β) την καταγωγή του εμπορεύματος.

2. Κάθε Μέρος εκδίδει, μέσω των τελωνειακών αρχών του, εκ των προτέρων απόφαση με την οποία καθορίζεται η μεταχείριση που προβλέπεται για τα οικεία εμπορεύματα. Εάν ο αιτών υποβάλει —μεταξύ άλλων, ηλεκτρονικά— γραπτή αίτηση η οποία περιέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους έκδοσης, η εν λόγω απόφαση εκδίδεται κατά τρόπο εύλογο και χρονικά δεσμευτικό.

3. Η εκ των προτέρων απόφαση ισχύει για περίοδο τουλάχιστον 3 (τριών) ετών από την έκδοσή της, εκτός εάν έχει τροποποιηθεί η νομοθεσία ή έχουν μεταβληθεί τα πραγματικά περιστατικά ή οι περιστάσεις στις οποίες στηρίζεται η αρχική εκ των προτέρων απόφαση.

4. Ένα Μέρος μπορεί να αρνηθεί να εκδώσει εκ των προτέρων απόφαση, εάν το ζήτημα που εγείρεται αποτελεί αντικείμενο διοικητικής ή δικαστικής επανεξέτασης ή εάν η αίτηση δεν σχετίζεται με οποιαδήποτε προβλεπόμενη χρήση της εκ των προτέρων απόφασης. Εάν ένα Μέρος αρνείται να εκδώσει εκ των προτέρων απόφαση, ενημερώνει αμέσως τον αιτούντα εγγράφως, παραθέτοντας τα πραγματικά περιστατικά και τη βάση για την απόφασή του.

5. Κάθε Μέρος δημοσιεύει τουλάχιστον τα εξής:
- α) τις απαιτήσεις για την αίτηση έκδοσης εκ των προτέρων απόφασης, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται και τον μορφότυπο·
  - β) τη χρονική περίοδο εντός της οποίας θα εκδώσει εκ των προτέρων απόφαση· και
  - γ) το χρονικό διάστημα ισχύος της εκ των προτέρων απόφασης.
6. Εάν ένα Μέρος ανακαλέσει, τροποποιήσει ή ακυρώσει την εκ των προτέρων απόφαση, ενημερώνει γραπτώς τον αιτούντα και παραθέτει τα σχετικά πραγματικά περιστατικά και τη βάση για την απόφασή του. Ένα Μέρος μπορεί να ανακαλέσει, να τροποποιήσει ή να ακυρώσει μια εκ των προτέρων απόφαση με αναδρομική ισχύ, μόνο εάν η απόφαση έχει στηριχθεί σε ελλιπείς, ανακριβείς, ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες.
7. Εκ των προτέρων απόφαση που εκδόθηκε από ένα Μέρος είναι δεσμευτική για το εν λόγω Μέρος έναντι του αιτούντος που τη ζήτησε. Το Μέρος μπορεί να προβλέψει ότι η εκ των προτέρων απόφαση είναι δεσμευτική για τον αιτούντα.
8. Κάθε Μέρος προβαίνει, κατόπιν γραπτού αιτήματος αιτούντος, στην επανεξέταση της εκ των προτέρων απόφασης ή της απόφασης ανάκλησης, τροποποίησης ή ακύρωσής της¹.
9. Με την επιφύλαξη τυχόν απαιτήσεων εμπιστευτικότητας, τα κύρια στοιχεία των εν λόγω αποφάσεων δημοσιεύονται στο διαδίκτυο ή σε άλλους κατάλληλους μορφότυπους.

---

¹ Βάσει της παρούσας παραγράφου, η επανεξέταση μπορεί, είτε πριν από είτε μετά τη λήψη της απόφασης, να διενεργείται από τον υπάλληλο, την υπηρεσία ή την αρχή που εξέδωσε την απόφαση, από ανώτερη ή ανεξάρτητη διοικητική αρχή ή από δικαστική αρχή.

10. Για τη διευκόλυνση του εμπορίου, η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 12.21, περιλαμβάνει τακτικά στις συζητήσεις της ενημερώσεις σχετικά με αλλαγές των αντίστοιχων νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των Μερών για τα θέματα που απαριθμούνται στο παρόν άρθρο.

11. Τα Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν σε εκ των προτέρων αποφάσεις για οποιοδήποτε άλλο θέμα.

ΑΡΘΡΟ 12.7

Διαμετακόμιση και μεταφόρτωση

1. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει την ελευθερία διαμετακόμισης από το έδαφος του μέσω της πλέον κατάλληλης για τη διαμετακόμιση διαδρομής.
2. Με την επιφύλαξη του νόμιμου ελέγχου, κάθε Μέρος επιφυλάσσει στα εμπορεύματα που διαμετακομίζονται προς ή από το έδαφος του άλλου Μέρους μεταχείριση τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή με εκείνη που επιφυλάσσει στα δικά του ομοειδή εμπορεύματα και στην κυκλοφορία τους, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών και των εξαγωγών, όταν τα εν λόγω εμπορεύματα μεταφέρονται στην ίδια διαδρομή υπό παρόμοιες συνθήκες.
3. Κάθε Μέρος εφαρμόζει, στο μέτρο του δυνατού, στα μεταφορτωμένα εμπορεύματα τελωνειακά καθεστώτα τα οποία είναι λιγότερο επαχθή από εκείνα που εφαρμόζονται στη διαμετακόμιση.
4. Κάθε Μέρος θέτει σε λειτουργία καθεστώτα μεταφοράς υπό τελωνειακό έλεγχο, τα οποία επιτρέπουν τη διαμετακόμιση των εμπορευμάτων χωρίς καταβολή δασμών ή άλλων επιβαρύνσεων εκτός από την παροχή κατάλληλης εγγύησης.
5. Κάθε Μέρος προωθεί και εφαρμόζει περιφερειακές ρυθμίσεις διαμετακόμισης με σκοπό τη διευκόλυνση της διαμετακόμισης και τη μείωση των εμπορικών εμποδίων.

6. Κάθε Μέρος βασίζεται στα διεθνή πρότυπα και πράξεις για τη διαμετακόμιση και τα χρησιμοποιεί.
7. Καθεστώτα τελωνειακής διαμετακόμισης μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται εάν η διαμετακόμιση εμπορευμάτων αρχίζει ή τελειώνει στο έδαφος ενός εκ των Μερών (εσωτερική διαμετακόμιση).
8. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι όλες οι οικείες αρχές και υπηρεσίες στα αντίστοιχα εδάφη τους συνεργάζονται και συντονίζονται σε τελωνειακά θέματα με σκοπό τη διευκόλυνση της διαμετακόμισης.

ΑΡΘΡΟ 12.8

Εγκεκριμένος οικονομικός φορέας

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί πρόγραμμα εταιρικής σχέσης για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών για τους φορείς που πληρούν καθορισμένα κριτήρια (εφεξής καλούμενοι «εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς»).
2. Τα καθορισμένα κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι φορείς προκειμένου να μπορούν να χαρακτηριστούν εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς (εφεξής καλούμενα «καθορισμένα κριτήρια») σχετίζονται με τη συμμόρφωση ή τον κίνδυνο μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους. Τα καθορισμένα κριτήρια, τα οποία δημοσιεύονται, μπορούν να περιλαμβάνουν:
  - α) την απουσία ιστορικού σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων των τελωνειακών και φορολογικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, συμπεριλαμβανομένης της απουσίας ιστορικού σοβαρών ποινικών αδικημάτων σχετιζόμενων με την οικονομική δραστηριότητα του αιτούντος·

- β) την επίδειξη από τον αιτούντα υψηλού επιπέδου ελέγχου των δραστηριοτήτων του και της ροής των εμπορευμάτων μέσω συστήματος διαχείρισης εμπορικών και, κατά περίπτωση, μεταφορικών καταχωρίσεων το οποίο να επιτρέπει τη διεξαγωγή κατάλληλων τελωνειακών ελέγχων·
- γ) την οικονομική φερεγγυότητα, η οποία τεκμαίρεται όταν ο αιτών διαθέτει ικανοποιητική οικονομική επιφάνεια που να του επιτρέπει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των χαρακτηριστικών του είδους της ασκούμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας·
- δ) αποδεδειγμένες ικανότητες ή επαγγελματικά προσόντα που σχετίζονται άμεσα με την ασκούμενη δραστηριότητα· και
- ε) ενδεδειγμένα πρότυπα ασφάλειας και προστασίας.

3. Τα καθορισμένα κριτήρια δεν σχεδιάζονται ούτε εφαρμόζονται για να παρέχουν ή να δημιουργούν αυθαίρετες ή αδικαιολόγητες διακρίσεις μεταξύ των φορέων όταν επικρατούν οι ίδιες συνθήκες, και επιτρέπουν τη συμμετοχή ΜΜΕ.

4. Το πρόγραμμα εταιρικής σχέσης για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών περιλαμβάνει τουλάχιστον τέσσερα από τα ακόλουθα οφέλη:

- α) λιγότερες απαιτήσεις εγγράφων και δεδομένων, κατά περίπτωση·
- β) χαμηλό αριθμό φυσικών επιθεωρήσεων και εξετάσεων, κατά περίπτωση·
- γ) σύντομο χρόνο παράδοσης, κατά περίπτωση·
- δ) διαφοροποιημένη πληρωμή δασμών, φόρων, τελών και επιβαρύνσεων·

- ε) χρήση εκτενών εγγυήσεων ή μειωμένων εγγυήσεων·
- στ) ενιαία τελωνειακή διασάφηση για όλες τις εισαγωγές ή εξαγωγές σε δεδομένη περίοδο· και
- ζ) εκτελωνισμό των εμπορευμάτων στις εγκαταστάσεις του εγκεκριμένου οικονομικού φορέα ή σε άλλο χώρο που έχει εγκριθεί από τις τελωνειακές αρχές.

5. Τα Μέρη θα πρέπει να διασφαλίζουν τον συντονισμό μεταξύ τελωνειακών αρχών και άλλων συνοριακών υπηρεσιών κατά την ανάπτυξη των οικείων αντίστοιχων προγραμμάτων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων με μέσα όπως η ευθυγράμμιση των απαιτήσεων, η ελαχιστοποίηση των περιττών αλληλεπικαλύψεων και η πρόσβαση σε οφέλη σχετιζόμενα με τους ελέγχους και τις απαιτήσεις που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης από υπηρεσίες εκτός των τελωνειακών αρχών.

ΑΡΘΡΟ 12.9

Ενιαία θυρίδα

Κάθε Μέρος επιδιώκει να δημιουργήσει συστήματα ενιαίας θυρίδας, τα οποία θα επιτρέπουν στους εμπόρους να υποβάλλουν στις συμμετέχουσες αρχές ή υπηρεσίες, μέσω ενιαίου σημείου εισόδου, έγγραφα και απαιτήσεις δεδομένων για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων.

ΑΡΘΡΟ 12.10

Διαφάνεια

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διενέργειας έγκαιρων διαβουλεύσεων με εκπροσώπους του εμπορικού κλάδου σχετικά με τις αντίστοιχες προτεινόμενες νομοθετικές διατάξεις και διαδικασίες τους οι οποίες αφορούν θέματα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών.
2. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι οι αντίστοιχες τελωνειακές και συναφείς με το εμπόριο απαιτήσεις και διαδικασίες του εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της εμπορικής κοινότητας, ακολουθούν τις βέλτιστες πρακτικές και παραμένουν όσο το δυνατόν λιγότερο περιοριστικές για το εμπόριο.
3. Κάθε Μέρος προβλέπει, κατά περίπτωση, τακτικές διαβουλεύσεις μεταξύ των συνοριακών υπηρεσιών του και των εμπόρων ή άλλων συμφεροντούχων που εδρεύουν στο έδαφός του.
4. Κάθε Μέρος δημοσιεύει αμέσως, χωρίς διακρίσεις και σε προσιτή μορφή, και στο μέτρο του δυνατού με ηλεκτρονικά μέσα, τις νέες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και τις γενικές διαδικασίες που αφορούν θέματα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών, πριν από την εφαρμογή των εν λόγω νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων ή γενικών διαδικασιών, καθώς και τυχόν τροποποιήσεις και ερμηνείες των εν λόγω νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων και γενικών διαδικασιών. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:
  - α) διαδικασίες εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που αφορούν λιμένες, αερολιμένες και άλλα σημεία εισόδου καθώς και ώρες λειτουργίας, και απαιτούμενα έντυπα και έγγραφα·
  - β) εφαρμοζόμενοι συντελεστές δασμών και φόρων κάθε είδους που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή ή συνδέονται μ' αυτές·
  - γ) τέλη και επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από κρατικές υπηρεσίες ή γι' αυτές κατά την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση ή σε σχέση μ' αυτές·

- δ) κανόνες για την κατάταξη ή την αποτίμηση προϊόντων για τελωνειακούς σκοπούς·
- ε) νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και διοικητικές αποφάσεις γενικής εφαρμογής που έχουν σχέση με κανόνες καταγωγής·
- στ) περιορισμοί ή απαγορεύσεις εισαγωγής, εξαγωγής ή διαμετακόμισης·
- ζ) διατάξεις για την εφαρμογή κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των διατυπώσεων εισαγωγής, εξαγωγής ή διαμετακόμισης·
- η) διαδικασίες προσφυγής·
- θ) συμφωνίες ή μέρη αυτών με οποιαδήποτε χώρα ή χώρες σχετικά με την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση·
- ι) διαδικασίες που αφορούν τη διαχείριση δασμολογικών ποσοστώσεων·
- ια) σημεία επαφής που είναι αρμόδια για την παροχή πληροφοριών· και
- ιβ) άλλες σχετικές ανακοινώσεις διοικητικής φύσης σε σχέση με τα ανωτέρω.

5. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι μεσολαβεί εύλογο χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσίευσης των νέων ή τροποποιημένων νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων και γενικών διαδικασιών καθώς και των τελών ή επιβαρύνσεων και της έναρξης ισχύος τους.

6. Κάθε Μέρος καθιστά διαθέσιμα στο διαδίκτυο και επικαιροποιεί, κατά περίπτωση, τα εξής:
- α) περιγραφή των οικείων διαδικασιών εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών προσφυγής, μέσω της οποίας γνωστοποιούνται τα πρακτικά στάδια που απαιτούνται για την εισαγωγή και την εξαγωγή καθώς και για τη διαμετακόμιση·

- β) τα έντυπα και τα έγγραφα που απαιτούνται για την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση μέσω του εδάφους του εν λόγω Μέρους· και
- γ) στοιχεία επικοινωνίας των κέντρων πληροφόρησης.

7. Κάθε Μέρος δημιουργεί ή διατηρεί ένα ή περισσότερα κέντρα πληροφόρησης τα οποία απαντούν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, σε αιτήσεις παροχής πληροφοριών εκ μέρους κυβερνήσεων, εμπόρων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά τελωνειακά και άλλα συναφή με το εμπόριο θέματα. Τα Μέρη δεν απαιτούν την καταβολή τέλους για απαντήσεις στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή για την παροχή των απαιτούμενων εντύπων και εγγράφων. Τα κέντρα πληροφόρησης απαντούν στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών και παρέχουν τα απαιτούμενα έντυπα και έγγραφα εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που ορίζεται από κάθε Μέρος και το οποίο μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τη φύση ή την πολυπλοκότητα της αίτησης.

ΑΡΘΡΟ 12.11

Δασμολογητέα αξία

Η Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της GATT του 1994 διέπει τους κανόνες για τη δασμολογητέα αξία που εφαρμόζονται στις αμοιβαίες εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών. Οι διατάξεις της ενσωματώνονται στην παρούσα Συμφωνία και καθίστανται μέρος αυτής.

ΑΡΘΡΟ 12.12

Διαχείριση κινδύνων

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί σύστημα διαχείρισης κινδύνων για τους τελωνειακούς ελέγχους.

2. Κάθε Μέρος σχεδιάζει και εφαρμόζει διαχείριση κινδύνων κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται αυθαίρετες ή αδικαιολόγητες διακρίσεις ή συγκεκαλυμμένοι περιορισμοί του διεθνούς εμπορίου.
3. Κάθε Μέρος επικεντρώνει τον τελωνειακό έλεγχο και άλλους σχετικούς συνοριακούς ελέγχους στις αποστολές υψηλού κινδύνου και επιταχύνει την παράδοση των αποστολών χαμηλού κινδύνου. Κάθε Μέρος μπορεί επίσης να επιλέγει, σε τυχαία βάση, αποστολές για ελέγχους αυτού του είδους στο πλαίσιο της οικείας διαχείρισης κινδύνων.
4. Κάθε Μέρος βασίζει τη διαχείριση κινδύνων σε εκτίμηση κινδύνου, μέσω κατάλληλων κριτηρίων επιλεκτικότητας.
5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται, στο μέτρο του δυνατού, στις διαδικασίες τις οποίες διαχειρίζονται άλλες συνοριακές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 12.13

Έλεγχος μετά τον εκτελωνισμό

1. Με σκοπό να επιταχυνθεί η παράδοση των εμπορευμάτων, κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό, για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις τελωνειακές και άλλες συναφείς με το εμπόριο νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.
2. Κάθε Μέρος διενεργεί ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό με βάση την επικινδυνότητα.
3. Κάθε Μέρος διενεργεί ελέγχους μετά τον εκτελωνισμό με διαφανή τρόπο. Εάν διενεργηθεί έλεγχος και προκύψουν αξιοποιήσιμα αποτελέσματα, το Μέρος ενημερώνει αμελλητί το πρόσωπο του οποίου το μητρώο έχει ελεγχθεί σχετικά με τα αποτελέσματα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσώπου και την αιτιολόγηση των αποτελεσμάτων.

4. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται σε έλεγχο μετά τον εκτελωνισμό μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περαιτέρω διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες.
5. Τα Μέρη χρησιμοποιούν, όπου είναι δυνατόν, τα αποτελέσματα του ελέγχου μετά τον εκτελωνισμό κατά την εφαρμογή διαχείρισης κινδύνων.

ΑΡΘΡΟ 12.14

Εκτελωνιστές

Κάθε Μέρος δημοσιεύει τα οικεία μέτρα σχετικά με τη χρήση εκτελωνιστών. Κάθε Μέρος εφαρμόζει διαφανείς, μη διακρισιακούς και αναλογικούς κανόνες εάν και όταν χορηγεί άδειες σε εκτελωνιστές. Κανένα Μέρος δεν εγκρίνει νέα μέτρα που θεσπίζουν την υποχρεωτική χρήση εκτελωνιστών.

ΑΡΘΡΟ 12.15

Έλεγχοι πριν από την αποστολή

Κανένα Μέρος δεν απαιτεί την υποχρεωτική διενέργεια ελέγχων πριν από την αποστολή, όπως ορίζεται στη Συμφωνία του ΠΟΕ για τον έλεγχο πριν από την αποστολή, ή οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας ελέγχου στον προορισμό, πριν από τον εκτελωνισμό, από ιδιωτικές εταιρείες.

Προσφυγές

1. Κάθε Μέρος παρέχει αποτελεσματικές, άμεσες, μη διακρισιακές και εύκολα προσβάσιμες διαδικασίες για την κατοχύρωση του δικαιώματος προσφυγής κατά των διοικητικών ενεργειών και αποφάσεων των τελωνειακών ή άλλων αρμόδιων αρχών που επηρεάζουν την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων.
2. Οι διαδικασίες προσφυγής μπορούν να περιλαμβάνουν διοικητική επανεξέταση από την εποπτεύουσα αρχή και δικαστικό έλεγχο των αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε διοικητικό επίπεδο, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους.
3. Κάθε πρόσωπο το οποίο υποβάλλει αίτηση για έκδοση απόφασης στις τελωνειακές αρχές χωρίς να επιτυγχάνει την έκδοση απόφασης βάσει της αίτησης αυτής εντός των ισχυουσών προθεσμιών έχει επίσης δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή.
4. Κάθε Μέρος γνωστοποιεί στο πρόσωπο προς το οποίο εκδίδει διοικητική απόφαση τους λόγους για τους οποίους ελήφθη απόφαση αυτή, ώστε το εν λόγω πρόσωπο να έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση διαδικασιών προσφυγής, εάν είναι αναγκαίο.

ΑΡΘΡΟ 12.17

Διατυπώσεις εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης και απαιτήσεις δεδομένων και εγγράφων

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι διατυπώσεις εισαγωγής, εξαγωγής και διαμετακόμισης καθώς και οι απαιτήσεις δεδομένων και εγγράφων:
  - α) θεσπίζονται ή εφαρμόζονται με σκοπό την ταχεία παράδοση εμπορευμάτων, ιδίως των αναλώσιμων εμπορευμάτων, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την παράδοση·
  - β) θεσπίζονται ή εφαρμόζονται κατά τρόπο που αποσκοπεί στη μείωση του χρόνου και του κόστους συμμόρφωσης για τους εμπόρους και τους φορείς·
  - γ) αποτελούν το λιγότερο περιοριστικό για το εμπόριο μέτρο που επιλέγεται, εάν δύο ή περισσότερα εναλλακτικά μέτρα είναι ευλόγως διαθέσιμα για την επίτευξη του εν λόγω στόχου ή στόχων πολιτικής· και
  - δ) δεν διατηρούνται, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων τους, εάν αυτές, ή τμήματά τους, δεν απαιτούνται πλέον.
2. Η MERCOSUR εργάζεται για την εφαρμογή κοινών τελωνειακών καθεστώτων και ενιαίων απαιτήσεων τελωνειακών δεδομένων για την παράδοση εμπορευμάτων.

ΑΡΘΡΟ 12.18

Χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών

1. Κάθε Μέρος χρησιμοποιεί τεχνολογίες πληροφοριών οι οποίες επιταχύνουν τις διαδικασίες για την παράδοση των εμπορευμάτων με σκοπό τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών.

2. Κάθε Μέρος:

- α) καθιστά διαθέσιμες με ηλεκτρονικά μέσα τις τελωνειακές διασαφήσεις και, όποτε είναι δυνατόν, άλλα έγγραφα που απαιτούνται για την εισαγωγή, τη διαμετακόμιση ή την εξαγωγή εμπορευμάτων·
- β) επιτρέπει την υποβολή της τελωνειακής διασαφήσης και, όποτε είναι δυνατόν, τυχόν άλλων απαιτήσεων δεδομένων για την εισαγωγή και την εξαγωγή εμπορευμάτων, σε ηλεκτρονική μορφή·
- γ) θεσπίζει μέσο που προβλέπει την ηλεκτρονική ανταλλαγή τελωνειακών πληροφοριών με την εμπορική του κοινότητα·
- δ) προωθεί την ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των οικείων αντίστοιχων εμπορών, των τελωνειακών διοικήσεων και άλλων συναφών με το εμπόριο υπηρεσιών· και
- ε) χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά συστήματα διαχείρισης κινδύνων για σκοπούς εκτίμησης και στόχευσης τα οποία, αφενός, επιτρέπουν στις τελωνειακές αρχές του και, όποτε είναι δυνατόν, σε άλλες συνοριακές υπηρεσίες να επικεντρώνουν τις επιθεωρήσεις τους σε εμπορεύματα υψηλού κινδύνου και, αφετέρου, διευκολύνουν την παράδοση και τη διακίνηση εμπορευμάτων χαμηλού κινδύνου.

3. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα ηλεκτρονικής πληρωμής για δασμούς, φόρους, τέλη και επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή και εισπράττονται από τις τελωνειακές αρχές και, όποτε είναι δυνατό και κατά περίπτωση, από άλλες συνοριακές υπηρεσίες.

Ποινές

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι τελωνειακές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του προβλέπουν ότι οι ποινές που επιβάλλονται για παραβάσεις των τελωνειακών κανονιστικών διατάξεων ή των διαδικαστικών απαιτήσεων είναι αναλογικές και δεν εισάγουν διακρίσεις.
2. Ποινές για παράβαση των τελωνειακών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων ή των διαδικαστικών απαιτήσεων ενός Μέρους επιβάλλονται μόνο στο πρόσωπο που είναι υπεύθυνο, βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω Μέρους, για την εν λόγω παράβαση.
3. Οι ποινές που επιβάλλονται βασίζονται στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις της υπόθεσης και είναι ανάλογες με τον βαθμό και τη σοβαρότητα της παράβασης. Κάθε Μέρος αποφεύγει τυχόν κίνητρα για την εκτίμηση ή την είσπραξη ποινών ή συγκρούσεις συμφερόντων κατά την εκτίμηση και την είσπραξη των ποινών.
4. Σε περίπτωση εκούσιας προηγούμενης γνωστοποίησης σε τελωνειακή διοίκηση των περιστάσεων παράβασης τελωνειακής νομοθετικής και κανονιστικής διάταξης ή διαδικαστικής απαίτησης, κάθε Μέρος ενθαρρύνεται να εξετάζει το γεγονός αυτό ως πιθανό ελαφρυντικό στοιχείο κατά την επιβολή ποινών.
5. Όταν επιβάλλεται ποινή για παράβαση τελωνειακής νομοθετικής και κανονιστικής διάταξης ή διαδικαστικής απαίτησης, παρέχονται γραπτώς στο πρόσωπο στο οποίο επιβάλλεται η ποινή εξηγήσεις, στις οποίες προσδιορίζονται η φύση της παράβασης και η εφαρμοστέα νομοθετική και κανονιστική διάταξη ή διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας καθορίστηκε το ποσό ή το εύρος της ποινής που επιφέρει η παράβαση.

Προσωρινή εισαγωγή

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «προσωρινή εισαγωγή» νοείται το τελωνειακό καθεστώς στο πλαίσιο του οποίου ορισμένα εμπορεύματα, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορικών μέσων τους, τα οποία εισάγονται σε τελωνειακό έδαφος για συγκεκριμένο σκοπό, υπόκεινται σε υπό όρους απαλλαγή από την καταβολή εισαγωγικών δασμών και φόρων, χωρίς την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών οικονομικού χαρακτήρα κατά την εισαγωγή. Τα εμπορεύματα αυτά πρέπει να προορίζονται για επανεξαγωγή εντός καθορισμένης περιόδου και χωρίς να έχουν υποστεί καμία μεταβολή εκτός από τη συνήθη μείωση της αξίας τους λόγω της χρήσης τους.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι απαλλάσσει τα εισαγόμενα εμπορεύματα από την εκπλήρωση μη συναφών με το εμπόριο απαιτήσεων μη οικονομικού χαρακτήρα, ιδίως υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων.

3. Κάθε Μέρος εγκρίνει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, την προσωρινή εισαγωγή, με πλήρη υπό όρους απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς και φόρους και χωρίς εφαρμογή περιορισμών ή απαγορεύσεων οικονομικού χαρακτήρα κατά την εισαγωγή, για τα ακόλουθα εμπορεύματα:
  - α) εμπορεύματα που προορίζονται για παρουσίαση ή χρήση σε εκθέσεις, εμπορικές εκθέσεις, συνέδρια ή παρόμοιες εκδηλώσεις·

  - β) επαγγελματικό εξοπλισμό για τον Τύπο ή για ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές· κινηματογραφικό εξοπλισμό· κάθε άλλο εξοπλισμό που είναι απαραίτητος για την άσκηση του επιτηδεύματος ή του επαγγέλματος προσώπου που μεταβαίνει στο έδαφος άλλης χώρας για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου·

  - γ) εμπορεύματα που εισάγονται στο πλαίσιο εμπορικής πράξης, αλλά η εισαγωγή των οποίων δεν αποτελεί αυτή καθαυτήν εμπορική πράξη·

- δ) εμπορεύματα που εισάγονται στο πλαίσιο κατασκευαστικής ή παρασκευαστικής εργασίας (όπως τύποι, εικόνες, καλούπια, σχέδια και μοντέλα, για να χρησιμοποιηθούν στη διαδικασία κατασκευής ή παρασκευής εμπορευμάτων)· υποκατάστατα μέσα παραγωγής·
- ε) εμπορεύματα που εισάγονται αποκλειστικά για εκπαιδευτικό, επιστημονικό ή μορφωτικό σκοπό·
- στ) προσωπικά είδη επιβατών και εμπορεύματα που εισάγονται για αθλητικούς σκοπούς·
- ζ) υλικό τουριστικής διαφήμισης·
- η) εμπορεύματα που εισάγονται για ανθρωπιστικούς σκοπούς· και
- θ) ζώα που εισάγονται για ειδικούς σκοπούς.

3. Κάθε Μέρος αποδέχεται, για την προσωρινή εισαγωγή των εμπορευμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, δελτία ΑΤΑ τα οποία έχουν εκδοθεί και φέρουν θεώρηση από το άλλο Μέρος, σύμφωνα με την τελωνειακή σύμβαση σχετικά με το δελτίο ΑΤΑ για την προσωρινή εισδοχή των εμπορευμάτων, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 6 Δεκεμβρίου 1961, και καλύπτονται από εγγύηση οργανισμού ο οποίος ανήκει σε διεθνή εγγυοδοτικό όμιλο, έχουν πιστοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές και ισχύουν στο έδαφος του Μέρους εισαγωγής¹.

---

¹ Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται μόνο σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης για την προσωρινή εισαγωγή που υπογράφηκε στην Κωνσταντινούπολη στις 26 Ιουνίου 1990, και σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της εν λόγω Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 12.21

Υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής

Η υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, εκτός από τις αρμοδιότητες που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4, 9.9, 11.32 και στο άρθρο 12.6 παράγραφος 10, είναι επιφορτισμένη με την ενίσχυση της συνεργασίας για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επιβολή των τελωνειακών καθεστώτων και των συναφών με το εμπόριο διαδικασιών, την αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά θέματα, τους κανόνες καταγωγής και τη διοικητική συνεργασία.

ΑΡΘΡΟ 12.22

Μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου

Για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου έχει την εξουσία να εκδίδει αποφάσεις σχετικά με τα προγράμματα εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και την αμοιβαία αναγνώρισή τους καθώς και σχετικά με κοινές πρωτοβουλίες που αφορούν τα τελωνειακά καθεστώτα και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 13.1

Στόχος

Ο στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η διευκόλυνση των εμπορευματικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών, με τον εντοπισμό, την πρόληψη και την εξάλειψη των περιττών τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο (εφεξής καλούμενα: «ΤΕΕ»), καθώς και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Μερών σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 13.2

Σχέση με τη Συμφωνία ΤΕΕ

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη Συμφωνία ΤΕΕ, η οποία ενσωματώνεται στην παρούσα Συμφωνία και καθίσταται μέρος της.
2. Στο πλαίσιο της Συμφωνίας ΤΕΕ, οι αναφορές στην «παρούσα Συμφωνία» νοούνται, κατά περίπτωση, ως αναφορές στη Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της κοινής αγοράς του Νότου, της Δημοκρατίας της Αργεντινής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, της Δημοκρατίας της Παραγουάης και της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης, αφετέρου.
3. Ως «μέλη» στη Συμφωνία ΤΕΕ νοούνται τα Μέρη της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 13.3

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στην εκπόνηση, τη θέσπιση και την εφαρμογή των προτύπων, τεχνικών κανονισμών και μεθόδων αξιολόγησης της συμμόρφωσης που ενδέχεται να επηρεάσουν τις εμπορευματικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται:
  - α) στις προδιαγραφές προμηθειών που έχουν καταρτιστεί από κρατικούς φορείς για τις απαιτήσεις παραγωγής ή κατανάλωσης των κρατικών φορέων· και
  - β) στα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα, όπως ορίζονται στο παράρτημα Α της Συμφωνίας ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 13.4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) οι ορισμοί που παρατίθενται στο παράρτημα 1 της Συμφωνίας ΤΕΕ·
- β) «δήλωση συμμόρφωσης προμηθευτή»: επιβεβαίωση πρώτου μέρους που εκδίδεται από τον κατασκευαστή με αποκλειστική ευθύνη του, με βάση τα αποτελέσματα κατάλληλου τύπου δραστηριότητας αξιολόγησης της συμμόρφωσης και εξαιρουμένης της υποχρεωτικής αξιολόγησης από τρίτο μέρος·

- γ) «ISO»: ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης
- δ) «ΔΗΕ»: η Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή
- ε) «ΔΕΤ»: η Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών
- στ) «Codex Alimentarius»: η επιτροπή του Codex Alimentarius
- ζ) «ILAC»: η Διεθνής Διάσκεψη για την Έγκριση των Εργαστηρίων Δοκιμών
- η) «IAF»: το Διεθνές Φόρουμ Διαπίστευσης και
- θ) «δίκτυο IECCE CB»: το σύστημα της ΔΗΕ για τα δίκτυα αξιολόγησης της συμμόρφωσης ηλεκτροτεχνικού εξοπλισμού και κατασκευαστικών στοιχείων για αμοιβαία αναγνώριση πιστοποιητικών δοκιμής ηλεκτρικού εξοπλισμού.

ΑΡΘΡΟ 13.5

Κοινή συνεργασία για πρωτοβουλίες διευκόλυνσης του εμπορίου

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της εντατικοποίησης της συνεργασίας τους με σκοπό την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης των αντίστοιχων συστημάτων τους και τη συμβολή στην εξάλειψη ή την αποφυγή της δημιουργίας ΤΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, τα Μέρη εργάζονται για τον προσδιορισμό, την προώθηση, την ανάπτυξη και την εφαρμογή, όπου κρίνεται σκόπιμο, πρωτοβουλιών διευκόλυνσης του εμπορίου, κατά περίπτωση.

2. Ένα Μέρος μπορεί να προτείνει στο άλλο Μέρος ειδικές τομεακές πρωτοβουλίες για θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Οι εν λόγω προτάσεις διαβιβάζονται στον συντονιστή του κεφαλαίου ΤΕΕ, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 13.13, και μπορούν να περιλαμβάνουν:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ρυθμιστικές προσεγγίσεις και πρακτικές·
- β) από κοινού ανάλυση ενός τομέα ή μιας ομάδας προϊόντων·
- γ) πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ευθυγράμμιση των τεχνικών κανονισμών και των διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης με τα σχετικά διεθνή πρότυπα·
- δ) την προώθηση της χρήσης διαπίστευσης για την αξιολόγηση της επάρκειας των οργανισμών αξιολόγησης της συμμόρφωσης· και
- ε) την εξέταση του ενδεχομένου αμοιβαίας ή μονομερούς αναγνώρισης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

3. Όποτε ένα από τα Μέρη προτείνει συγκεκριμένη πρωτοβουλία διευκόλυνσης του εμπορίου, το άλλο Μέρος εξετάζει δεόντως την εν λόγω πρόταση και απαντά εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Εάν το άλλο Μέρος απορρίψει την προτεινόμενη πρωτοβουλία, αιτιολογεί την απόφασή του στο Μέρος που την πρότεινε.

4. Οι όροι των εργασιών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο καθορίζονται, αφενός, από την Ευρωπαϊκή Ένωση και, αφετέρου, από τη MERCOSUR ή τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR που συμμετέχουν σε κάθε δραστηριότητα διευκόλυνσης του εμπορίου, αν χρειαστεί, και μπορούν να περιλαμβάνουν τη σύσταση ad hoc ομάδων εργασίας. Κάθε Μέρος, προκειμένου να μπορέσει να συγκεντρώσει στοιχεία από μη κυβερνητικούς φορείς όσον αφορά θέματα που σχετίζονται με το παρόν άρθρο, μπορεί, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του, να διαβουλευεται με συμφεροντούχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

5. Η υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, συζητά τα αποτελέσματα των εργασιών που διεξάγονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάληψης κατάλληλων δράσεων.
6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να επιβάλλει σε οποιοδήποτε Μέρος την υποχρέωση:
- α) να παρεκκλίνει από τις εσωτερικές διαδικασίες εκπόνησης και θέσπισης ρυθμιστικών μέτρων·
  - β) να αναλαμβάνει δράσεις που υπονομεύουν ή εμποδίζουν την έγκαιρη θέσπιση ρυθμιστικών μέτρων με στόχο την επίτευξη των στόχων δημόσιας πολιτικής του· ή
  - γ) να εγκρίνει οποιοδήποτε ειδικό ρυθμιστικό αποτέλεσμα.
7. Εάν συμφωνηθούν πρωτοβουλίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την εφαρμογή τους, κάθε Μέρος διευκολύνει την αλληλεπίδραση των τεχνικών ομάδων για την παρουσίαση των οικείων συστημάτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης με σκοπό την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης.
8. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η Ευρωπαϊκή Ένωση εκπροσωπείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 13.6

Τεχνικοί κανονισμοί

1. Κάθε Μέρος αξιολογεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ορθές ρυθμιστικές πρακτικές όσον αφορά την εκπόνηση, τη θέσπιση και την εφαρμογή τεχνικών κανονισμών, όπως προβλέπεται στη Συμφωνία ΤΕΕ, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, της προτίμησης για τεχνικούς κανονισμούς βασισμένους στην απόδοση, της χρήσης εκτιμήσεων των επιπτώσεων ή της διαβούλευσης με συμφεροντούχους.

2. Ειδικότερα, τα Μέρη:

- α) χρησιμοποιούν τα σχετικά διεθνή πρότυπα ως βάση για τους τεχνικούς κανονισμούς τους, συμπεριλαμβανομένων τυχόν στοιχείων αξιολόγησης της συμμόρφωσης που περιέχονται σ' αυτούς, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες τα εν λόγω διεθνή πρότυπα θα ήταν αναποτελεσματικό ή ακατάλληλο μέσο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων· εάν τα διεθνή πρότυπα δεν χρησιμοποιούνται ως βάση για τεχνικό κανονισμό που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο, ένα Μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου Μέρους, εξηγεί τους λόγους για τους οποίους τα εν λόγω πρότυπα θεωρούνται ακατάλληλα ή αναποτελεσματικά για την επίτευξη του επιδιωκόμενου θεμιτού στόχου·
- β) κατά την επανεξέταση των αντίστοιχων τεχνικών κανονισμών τους, επιπλέον του άρθρου 2.3 της Συμφωνίας ΤΕΕ και με την επιφύλαξη των άρθρων 2.4 και 12.4 της Συμφωνίας ΤΕΕ, βελτιώνουν την ευθυγράμμιση των εν λόγω κανονισμών με τα σχετικά διεθνή πρότυπα· ένα Μέρος λαμβάνει, μεταξύ άλλων, υπόψη τυχόν νέες εξελίξεις στα σχετικά διεθνή πρότυπα και εξετάζει αν εξακολουθούν να υφίστανται οι περιστάσεις που οδήγησαν σε απόκλιση από τυχόν σχετικά διεθνή πρότυπα·
- γ) προωθούν την ανάπτυξη περιφερειακών τεχνικών κανονισμών και ενθαρρύνουν την έγκρισή τους σε εθνικό επίπεδο και την αντικατάσταση των υφιστάμενων, προκειμένου να διευκολύνεται το εμπόριο μεταξύ των Μερών·
- δ) προβλέπουν εύλογο χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσίευσης των τεχνικών κανονισμών και της έναρξης ισχύος τους, έτσι ώστε να προσαρμοστούν οι οικονομικοί φορείς του άλλου Μέρους¹.

---

¹ Ως «εύλογο χρονικό διάστημα» νοείται κατά κανόνα περίοδος τουλάχιστον 6 (έξι) μηνών, εκτός εάν αυτό δεν θα ήταν πρόσφορο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων.

- ε) διενεργούν, σύμφωνα με τους οικείους αντίστοιχους κανόνες και διαδικασίες, ανάλυση των επιπτώσεων των σχεδιαζόμενων τεχνικών κανονισμών και
- στ) κατά την κατάρτιση τεχνικών κανονισμών, λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα χαρακτηριστικά και τις ειδικές ανάγκες των ΜΜΕ.

ΑΡΘΡΟ 13.7

Πρότυπα

1. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 4.1 της Συμφωνίας ΤΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη λήψη κάθε εύλογου μέτρου για να διασφαλίζεται ότι όλοι οι οργανισμοί τυποποίησης στο έδαφός τους αποδέχονται και συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας για την εκπόνηση, έκδοση και εφαρμογή των προτύπων του παραρτήματος 3 της Συμφωνίας ΤΕΕ.
2. Τα διεθνή πρότυπα που αναπτύσσονται από τον ISO, τη ΔΗΕ, τη ΔΕΤ ή τον Codex Alimentarius θεωρούνται ως σχετικά διεθνή πρότυπα κατά την έννοια των άρθρων 2 και 5 και του παραρτήματος 3 της Συμφωνίας ΤΕΕ.

3. Ένα πρότυπο που έχει αναπτυχθεί από άλλους διεθνείς οργανισμούς μπορεί επίσης να θεωρηθεί σχετικό διεθνές πρότυπο κατά την έννοια των άρθρων 2 και 5 και του παραρτήματος 3 της Συμφωνίας ΤΕΕ, εάν:

- α) έχει αναπτυχθεί από όργανο με δραστηριότητα τυποποίησης, το οποίο επιδιώκει την επίτευξη συναίνεσης είτε:
  - i) μεταξύ των εθνικών αντιπροσωπειών των συμμετεχόντων μελών του ΠΟΕ που εκπροσωπούν όλους τους εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης στο έδαφός τους οι οποίοι έχουν εγκρίνει ή αναμένεται να εγκρίνουν πρότυπα για το αντικείμενο με το οποίο σχετίζεται η διεθνής δραστηριότητα τυποποίησης· ή
  - ii) μεταξύ κρατικών φορέων των συμμετεχόντων μελών του ΠΟΕ· και
- β) έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με την απόφαση της επιτροπής ΤΕΕ του ΠΟΕ σχετικά με τις αρχές για την ανάπτυξη διεθνών προτύπων, οδηγών και συστάσεων σε σχέση με τα άρθρα 2 και 5 και το παράρτημα 3 της Συμφωνίας ΤΕΕ.

4. Με σκοπό την εναρμόνιση των προτύπων σε όσο το δυνατόν ευρύτερη βάση, κάθε Μέρος ενθαρρύνει, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων και των πόρων του, τους οργανισμούς τυποποίησης στο έδαφός του καθώς και τους περιφερειακούς φορείς τυποποίησης στους οποίους είναι μέλος το Μέρος ή οι οργανισμοί τυποποίησης στο έδαφός του:

- α) να συμμετέχουν, εντός των ορίων των πόρων τους, στην εκπόνηση διεθνών προτύπων από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης·
- β) να συνεργάζονται με τους αρμόδιους εθνικούς και περιφερειακούς οργανισμούς τυποποίησης του άλλου Μέρους στο πλαίσιο διεθνών εργασιών τυποποίησης·

- γ) να χρησιμοποιούν τα σχετικά διεθνή πρότυπα ως βάση για τα πρότυπα που εκπονούν, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες τα εν λόγω διεθνή πρότυπα θα ήταν αναποτελεσματικά ή ακατάλληλα, για παράδειγμα λόγω ανεπαρκούς επιπέδου προστασίας ή θεμελιωδών κλιματικών ή γεωγραφικών παραγόντων ή βασικών τεχνολογικών προβλημάτων·
- δ) να αποφεύγουν την επανάληψη των εργασιών ή την αλληλεπικάλυψη με τις εργασίες των διεθνών οργανισμών τυποποίησης·
- ε) να προωθούν την ανάπτυξη προτύπων σε περιφερειακό επίπεδο και την έγκριση των προτύπων αυτών από εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης, τα οποία θα αντικαταστήσουν με τον τρόπο αυτόν τα υφιστάμενα εθνικά πρότυπα·
- στ) να επανεξετάζουν τα εθνικά και περιφερειακά πρότυπά τους τα οποία δεν βασίζονται στα σχετικά διεθνή πρότυπα, σε τακτά χρονικά διαστήματα, με σκοπό τη βελτίωση της ευθυγράμμισής τους με τα σχετικά διεθνή πρότυπα· και
- ζ) να προωθούν τη διμερή συνεργασία με τους οργανισμούς τυποποίησης του άλλου Μέρους.

5. Τα Μέρη θα πρέπει να ανταλλάσσουν πληροφορίες μέσω των συντονιστών του κεφαλαίου ΤΕΕ, οι οποίοι ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 13.13, στους εξής τομείς:

- α) την εκ μέρους τους χρήση των προτύπων ως βάση για τους τεχνικούς κανονισμούς ή σε σχέση με αυτούς·
- β) τις συμφωνίες συνεργασίας που εφαρμόζονται από οποιοδήποτε Μέρος για την τυποποίηση, για παράδειγμα για θέματα τυποποίησης σε συμφωνίες ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών με τρίτες χώρες· και
- γ) τις οικείες αντίστοιχες διαδικασίες τυποποίησης και τον βαθμό στον οποίο χρησιμοποιούν τα διεθνή, περιφερειακά ή υποπεριφερειακά πρότυπα ως βάση για τα εθνικά τους πρότυπα.

ΑΡΘΡΟ 13.8

Διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης και διαπίστευση

1. Οι διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 13.6 σχετικά με την εκπόνηση, την έγκριση και την εφαρμογή των τεχνικών κανονισμών εφαρμόζονται επίσης στις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης.
2. Εάν ένα Μέρος απαιτεί αξιολόγηση της συμμόρφωσης ως θετική διαβεβαίωση ότι ένα προϊόν συμμορφώνεται με τεχνικό κανονισμό, το εν λόγω Μέρος:
  - α) επιλέγει διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης αναλογικές προς τους συνεπαγόμενους κινδύνους·
  - β) εξετάζει το ενδεχόμενο χρήσης της δήλωσης συμμόρφωσης προμηθευτή, μεταξύ άλλων επιλογών, κατά τη ρυθμιστική διαδικασία, προς απόδειξη της συμμόρφωσης με τους τεχνικούς κανονισμούς· και
  - γ) παρέχει, κατόπιν αιτήματος, στο άλλο Μέρος πληροφορίες για τους λόγους επιλογής μιας ειδικής διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης για συγκεκριμένα προϊόντα.
3. Εάν ένα Μέρος απαιτεί αξιολόγηση της συμμόρφωσης από τρίτο μέρος ως θετική διαβεβαίωση ότι ένα προϊόν συμμορφώνεται με τεχνικό κανονισμό, και δεν έχει αναθέσει το εν λόγω καθήκον αποκλειστικά σε κρατικό φορέα όπως διευκρινίζεται στην παράγραφο 5, το εν λόγω Μέρος:
  - α) χρησιμοποιεί κατά προτίμηση διαπίστευση για την επιλογή οργανισμών αξιολόγησης της συμμόρφωσης·

- β) αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα διεθνή πρότυπα για τη διαπίστευση και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης καθώς και τις διεθνείς συμφωνίες στις οποίες συμμετέχουν οι οργανισμοί διαπίστευσης των Μερών, για παράδειγμα μέσω των μηχανισμών της ILAC και του IAF·
- γ) εξετάζει το ενδεχόμενο προσχώρησης ή, κατά περίπτωση, ενθαρρύνει τους οικείους οργανισμούς διενέργειας δοκιμών, επιθεωρήσεων και πιστοποίησης να προσχωρήσουν σε οποιοσδήποτε ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις για την εναρμόνιση ή τη διευκόλυνση της αποδοχής των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
- δ) προωθεί, στο έδαφός του, τον ανταγωνισμό μεταξύ των οργανισμών αξιολόγησης της συμμόρφωσης οι οποίοι ορίζονται από τις αρχές για συγκεκριμένο προϊόν ή σύνολο προϊόντων, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους οικονομικούς φορείς να επιλέξουν μεταξύ αυτών·
- ε) διασφαλίζει ότι οι οργανισμοί αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ανεξάρτητοι έναντι των κατασκευαστών, των εισαγωγέων και των διανομέων, υπό την έννοια ότι ασκούν τις δραστηριότητές τους με αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία κρίσης·
- στ) διασφαλίζει ότι δεν υφίστανται συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των οργανισμών διαπίστευσης και των οργανισμών αξιολόγησης της συμμόρφωσης, ή μεταξύ των δραστηριοτήτων των αρχών εποπτείας της αγοράς και των δραστηριοτήτων των οργανισμών αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
- ζ) επιτρέπει, στο μέτρο του δυνατού, στους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης να χρησιμοποιούν υπεργολάβους για τη διενέργεια δοκιμών ή επιθεωρήσεων σε σχέση με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων υπεργολάβων που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου Μέρους· και
- η) δημοσιεύει στο διαδίκτυο κατάλογο των οργανισμών τους οποίους έχει ορίσει για τη διεξαγωγή αυτής της αξιολόγησης της συμμόρφωσης και σχετικές πληροφορίες που αφορούν το πεδίο εφαρμογής του ορισμού κάθε τέτοιου οργανισμού.

4. Η παράγραφος 3 στοιχείο στ) δεν θεωρείται με κανέναν τρόπο ότι απαγορεύει σε ένα Μέρος να απαιτεί από τους υπεργολάβους να πληρούν τις απαιτήσεις που θα έπρεπε να πληροί ο οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης, με τον οποίο έχει συναφθεί η σύμβαση, προκειμένου να εκτελέσει ο ίδιος τις δοκιμές ή την επιθεώρηση που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης υπεργολαβίας.
5. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει τη δυνατότητα ενός Μέρους να απαιτεί τη διεξαγωγή αξιολόγησης της συμμόρφωσης σε σχέση με συγκεκριμένα προϊόντα από τις καθορισμένες κρατικές αρχές του εν λόγω Μέρους. Στις περιπτώσεις αυτές, το εν λόγω Μέρος:
- α) καθορίζει τα τέλη αξιολόγησης της συμμόρφωσης σύμφωνα με το κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και, εφόσον το ζητήσει ο αιτών την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, παρέχει τα διάφορα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα εν λόγω τέλη· και
  - β) καταρχήν, δημοσιοποιεί τα τέλη αξιολόγησης της συμμόρφωσης ή, όταν οι πληροφορίες αυτές δεν είναι δημοσίως διαθέσιμες, τις παρέχει κατόπιν αιτήματος.

6. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 3 έως 5 του παρόντος άρθρου, στους τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα 13-A, στους οποίους η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδέχεται τη δήλωση συμμόρφωσης προμηθευτή ως διαβεβαίωση ότι ένα προϊόν συμμορφώνεται με τεχνικό κανονισμό, και στους οποίους υπογράφων κράτος της MERCOSUR απαιτεί υποχρεωτικές δοκιμές ή πιστοποίηση από τρίτους για τους τομείς αυτούς, το υπογράφων κράτος της MERCOSUR, ως διαβεβαίωση ότι ένα προϊόν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των τεχνικών κανονισμών υπογράφωντος κράτους της MERCOSUR, αποδέχεται πιστοποιητικά ή, στις περιπτώσεις που η αποδοχή αυτή δεν προβλέπεται από τις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, αποδέχεται εκθέσεις δοκιμών που εκδίδονται από οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης εγκατεστημένους στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι οποίοι έχουν διαπιστευθεί για το σχετικό πεδίο εφαρμογής από οργανισμό διαπίστευσης που είναι μέλος των διεθνών ρυθμίσεων της ILAC και της IAF για την αμοιβαία αναγνώριση· ή αποδέχεται πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο του δικτύου IECEE CB. Ένα υπογράφων κράτος της MERCOSUR, για να αποδεχθεί τα εν λόγω πιστοποιητικά ή τις εν λόγω εκθέσεις δοκιμών, μπορεί να απαιτήσει στις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του την ύπαρξη διμερών ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων μνημονίων συνεννόησης, μεταξύ του οργανισμού αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι εγκατεστημένος στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του οργανισμού αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι εγκατεστημένος στο έδαφος του υπογράφωντος κράτους της MERCOSUR.

7. Εάν η δήλωση συμμόρφωσης προμηθευτή θεωρείται έγκυρη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι εκθέσεις δοκιμών που εκδίδονται από οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης εγκατεστημένους στο έδαφος του υπογράφωντος κράτους της MERCOSUR γίνονται δεκτές ως έγκυρο έγγραφο στο πλαίσιο της διαδικασίας απόδειξης της συμμόρφωσης ενός προϊόντος με τις απαιτήσεις των τεχνικών κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο κατασκευαστής παραμένει σε κάθε περίπτωση υπεύθυνος για τη συμμόρφωση του προϊόντος.

8. Η παράγραφος 6 εφαρμόζεται επίσης όταν ένα υπογράφον κράτος της MERCOSUR θεσπίζει νέες υποχρεωτικές απαιτήσεις δοκιμών ή πιστοποίησης από τρίτους για τους τομείς που προσδιορίζονται στο παράρτημα 13-A, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου. Εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίσει υποχρεωτικές απαιτήσεις δοκιμών ή πιστοποίησης από τρίτους για τους τομείς που προσδιορίζονται στο παράρτημα 13-A, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, τα Μέρη εξετάζουν, στο πλαίσιο της υποεπιτροπής εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 13.14, αν πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη διασφάλιση της αμοιβαιότητας όσον αφορά την αποδοχή των εκθέσεων δοκιμών ή των πιστοποιητικών που εκδίδονται από οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος του υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR.

9. Το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου μπορεί να εκδώσει απόφαση για την τροποποίηση του τμήματος A του παραρτήματος 13-A.

10. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, οποιοδήποτε Μέρος μπορεί να θεσπίσει απαιτήσεις για υποχρεωτικές δοκιμές ή πιστοποίηση από τρίτους για τους τομείς που προσδιορίζονται στο παράρτημα 13-A, όσον αφορά τα προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω παραρτήματος, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η θέσπιση τέτοιων απαιτήσεων ή διαδικασιών δικαιολογείται βάσει των θεμιτών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 2.2 της Συμφωνίας ΤΕΕ·
- β) οι λόγοι για την εισαγωγή αυτών των απαιτήσεων ή διαδικασιών υποστηρίζονται από τεκμηριωμένα τεχνικά ή επιστημονικά στοιχεία που αφορούν τις επιδόσεις των υπό εξέταση προϊόντων·
- γ) αυτές οι απαιτήσεις ή διαδικασίες δεν περιορίζουν το εμπόριο σε βαθμό μεγαλύτερο από τον απαιτούμενο για την επίτευξη του θεμιτού στόχου του Μέρους, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που θα δημιουργούσε η μη επίτευξη του στόχου· και

δ) το Μέρος δεν θα μπορούσε εύλογα να προβλέψει την ανάγκη θέσπισης τέτοιων απαιτήσεων ή διαδικασιών κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

11. Η παράγραφος 6 δεν θίγει την αμερόληπτη άσκηση των αρμοδιοτήτων εποπτείας της αγοράς από τις αρχές ενός Μέρους, συμπεριλαμβανομένης της διενέργειας πρόσθετων δοκιμών σε δείγματα στο σημείο εισόδου.

ΑΡΘΡΟ 13.9

Διαφάνεια

1. Όσον αφορά την εκπόνηση, έγκριση και εφαρμογή προτύπων, τεχνικών κανονισμών και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης, κάθε Μέρος:

α) λαμβάνει υπόψη τις απόψεις του άλλου Μέρους εάν η διαδικασία ανάπτυξης τεχνικού κανονισμού είναι ανοικτή σε δημόσια διαβούλευση, εν όλω ή εν μέρει·

β) όταν εκπονεί σημαντικούς τεχνικούς κανονισμούς και αναπτύσσει διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο, διασφαλίζει, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, ότι υφίστανται διαδικασίες διαφάνειας οι οποίες επιτρέπουν σε πρόσωπα των Μερών να παρέχουν στοιχεία μέσω επίσημης διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης, εκτός εάν υφίστανται ή υπάρχει κίνδυνος να προκύψουν επείγοντα προβλήματα ασφάλειας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος ή εθνικής ασφάλειας·

γ) επιτρέπει σε πρόσωπα του άλλου Μέρους να συμμετέχουν στη διαδικασία διαβούλευσης που αναφέρεται στο στοιχείο β) υπό όρους όχι λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που παρέχει στα δικά του πρόσωπα και, όποτε είναι δυνατό, δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα της εν λόγω διαδικασίας διαβούλευσης·

- δ) παρέχει, καταρχήν, στο άλλο Μέρος προθεσμία τουλάχιστον 60 (εξήντα) ημερών για να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με τους προτεινόμενους τεχνικούς κανονισμούς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης και εξετάζει κάθε εύλογο αίτημα για παράταση της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων·
- ε) παρέχει, στις περιπτώσεις που το κοινοποιηθέν κείμενο δεν έχει συνταχθεί σε μία από τις επίσημες γλώσσες του ΠΟΕ, σαφή και πλήρη περιγραφή του περιεχομένου του μέτρου στον μορφότυπο κοινοποίησης του ΠΟΕ·
- στ) εάν λάβει γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με τον οικείο προτεινόμενο τεχνικό κανονισμό ή διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης από το άλλο Μέρος:
- i) συζητά, εάν του ζητηθεί από το άλλο Μέρος, τις γραπτές παρατηρήσεις, όποτε είναι δυνατόν με τη συμμετοχή της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής του και σε χρονική περίοδο κατά την οποία μπορούν να ληφθούν υπόψη· και
  - ii) απαντά γραπτώς στις παρατηρήσεις, όποτε είναι δυνατόν το αργότερο μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
- ζ) παρέχει, εάν του ζητηθεί από το άλλο Μέρος, πληροφορίες σχετικά με τους στόχους, τη νομική βάση και το σκεπτικό ενός τεχνικού κανονισμού ή μιας διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης που έχει εγκρίνει ή προτίθεται να εγκρίνει·
- η) παρέχει πληροφορίες σχετικά με την έγκριση και την έναρξη ισχύος του τεχνικού κανονισμού ή της διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης, καθώς και σχετικά με το εγκριθέν τελικό κείμενο με προσθήκη στην αρχική κοινοποίηση προς τον ΠΟΕ·

- θ) εξετάζει κάθε εύλογο αίτημα από το άλλο Μέρος, το οποίο ελήφθη πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων μετά τη διαβίβαση προτεινόμενου τεχνικού κανονισμού, για παράταση της χρονικής περιόδου μεταξύ της έγκρισης του τεχνικού κανονισμού και της έναρξης ισχύος του, εκτός εάν η καθυστέρηση θα ήταν αναποτελεσματική για την επίτευξη των επιδιωκόμενων θεμιτών στόχων· και
- ι) παρέχει δωρεάν πρόσβαση στην ηλεκτρονική έκδοση του κοινοποιηθέντος κειμένου μαζί με την κοινοποίηση.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο δ), όταν υφίστανται ή υπάρχει κίνδυνος να προκύψουν επείγοντα προβλήματα ασφάλειας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος ή εθνικής ασφάλειας, εφαρμόζονται τα άρθρα 2.10 και 5.7 της Συμφωνίας ΤΕΕ.

3. Εάν πρότυπα καθίστανται υποχρεωτικά μέσω ενσωμάτωσης ή παραπομπής σε σχέδιο τεχνικού κανονισμού ή σε διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης, τηρούνται οι υποχρεώσεις διαφάνειας που σχετίζονται με την κοινοποίηση ΤΕΕ οι οποίες ορίζονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 2 ή 5 της Συμφωνίας ΤΕΕ.

4. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι όλοι οι τεχνικοί κανονισμοί και οι υποχρεωτικές διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης που εγκρίνονται και βρίσκονται σε ισχύ διατίθενται δωρεάν στο κοινό σε επίσημο ιστότοπο. Κάθε Μέρος παρέχει πάντα απεριόριστη πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με την επίτευξη συμμόρφωσης με τεχνικό κανονισμό. Εάν τα πρότυπα παρέχουν τεκμήριο συμμόρφωσης με τους τεχνικούς κανονισμούς και οι εν λόγω τεχνικοί κανονισμοί δεν περιλαμβάνουν αναφορά στα πρότυπα αυτά, κάθε Μέρος διασφαλίζει την πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τα αντίστοιχα πρότυπα.

5. Κάθε Μέρος παρέχει, κατόπιν εύλογου αιτήματος του άλλου Μέρους ή των οικονομικών φορέων του και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες σχετικά με τους ισχύοντες τεχνικούς κανονισμούς και, όπου ενδείκνυται και υφίσταται, γραπτή καθοδήγηση σχετικά με τη συμμόρφωση με τους τεχνικούς κανονισμούς.

ΑΡΘΡΟ 13.10

Σήμανση και τοποθέτηση ετικέτας

1. Οι τεχνικοί κανονισμοί των Μερών οι οποίοι περιλαμβάνουν ή αφορούν αποκλειστικά την υποχρεωτική σήμανση ή τοποθέτηση ετικέτας συμμορφώνονται με τις αρχές του άρθρου 2 της Συμφωνίας ΤΕΕ.
2. Ειδικότερα, εάν ένα Μέρος απαιτεί υποχρεωτική σήμανση ή τοποθέτηση ετικέτας σε προϊόντα:
  - α) απαιτεί μόνο πληροφορίες που είναι χρήσιμες για τους καταναλωτές ή τους χρήστες του προϊόντος ή τις αρχές, και οι οποίες επισημαίνουν τη συμμόρφωση του προϊόντος με τις υποχρεωτικές τεχνικές απαιτήσεις·
  - β) και, εάν ένα Μέρος απαιτεί προηγούμενη έγκριση, καταχώριση ή πιστοποίηση των ετικετών ή σημάνσεων των προϊόντων ως προϋπόθεση για τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που κατά τα άλλα συμμορφώνονται με τις υποχρεωτικές τεχνικές απαιτήσεις του, διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις σχετικά με τα αιτήματα που υποβάλλονται από τους οικονομικούς φορείς του άλλου Μέρους λαμβάνονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και χωρίς διακρίσεις·
  - γ) και, εάν ένα Μέρος απαιτεί τη χρήση ενιαίου αριθμού ταυτοποίησης, χορηγεί τον αριθμό αυτόν στους οικονομικούς φορείς του άλλου Μέρους χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και χωρίς διακρίσεις·

- δ) και, υπό την προϋπόθεση ότι δεν προκαλείται παρανόηση, αντίφαση ή σύγχυση σε σχέση με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Μέρους εισαγωγής και ότι δεν διακυβεύεται η επίτευξη των θεμιτών στόχων βάσει της Συμφωνίας ΤΕΕ, επιτρέπει:
- i) την παροχή πληροφοριών σε άλλες γλώσσες επιπλέον της γλώσσας που απαιτείται στο Μέρος εισαγωγής των προϊόντων· και
  - ii) τη χρήση ονοματολογιών, εικονογραμμάτων, συμβόλων ή γραφημάτων που έχουν εγκριθεί σε διεθνή πρότυπα·
- ε) αποδέχεται, όποτε είναι δυνατόν, τη διεξαγωγή εργασιών τοποθέτησης συμπληρωματικής ετικέτας και διορθώσεων της ετικέτας σε αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης ή σε άλλους καθορισμένους χώρους στο σημείο εισαγωγής εναλλακτικά προς τη διεξαγωγή των εργασιών τοποθέτησης ετικέτας στη χώρα καταγωγής·
- στ) εάν κρίνει ότι δεν διακυβεύονται η προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, η προστασία από δόλιες πρακτικές και άλλοι θεμιτοί στόχοι βάσει της Συμφωνίας ΤΕΕ, καταβάλλει προσπάθειες ώστε να αποδέχεται τη χρήση μη μόνιμων ή αποσπώμενων ετικετών, αντί της επικόλλησης σήμανσης ή ετικετών επί του προϊόντος, ή την ενσωμάτωση σχετικών πληροφοριών στο συνοδευτικό έγγραφο.
3. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται στη σήμανση ή στην τοποθέτηση ετικέτας σε φάρμακα.
4. Εάν ένα Μέρος θεωρεί ότι οι απαιτήσεις σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας για προϊόν ή για έναν τομέα στο άλλο Μέρος θα μπορούσαν να βελτιωθούν, μπορεί να προτείνει πρωτοβουλία διευκόλυνσης του εμπορίου για την αντιμετώπιση των ανησυχιών του σύμφωνα με το άρθρο 13.5.

ΑΡΘΡΟ 13.11

Συνεργασία και τεχνική βοήθεια

1. Κάθε Μέρος, για να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου, αναλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις εξής ενέργειες:
  - α) προωθεί τη συνεργασία και τις κοινές δραστηριότητες και έργα μεταξύ των οικείων αντίστοιχων οργανισμών, δημόσιων ή ιδιωτικών, εθνικών ή περιφερειακών, στους τομείς των τεχνικών κανονισμών, της τυποποίησης, της αξιολόγησης της συμμόρφωσης, της μετρολογίας και της διαπίστευσης·
  - β) προωθεί ορθές ρυθμιστικές πρακτικές μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά, μεταξύ άλλων, με την εκτίμηση των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων, τη ρυθμιστική διαχείριση των αποθεμάτων και την εκτίμηση κινδύνου καθώς και σχετικά με τη δημόσια διαβούλευση·
  - γ) ανταλλάσσει απόψεις σχετικά με την εποπτεία της αγοράς·
  - δ) ενισχύει την τεχνική και θεσμική ικανότητα των εθνικών ρυθμιστικών φορέων, των υπηρεσιών μετρολογίας και των οργανισμών τυποποίησης, αξιολόγησης της συμμόρφωσης και διαπίστευσης, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη της τεχνικής υποδομής τους, συμπεριλαμβανομένων των εργαστηρίων και του εξοπλισμού δοκιμών, και μεριμνώντας για τη συνεχή κατάρτιση των ανθρώπινων πόρων·
  - ε) προωθεί, διευκολύνει και, όποτε είναι δυνατόν, συντονίζει τη συμμετοχή του σε διεθνείς οργανισμούς και άλλα φόρουμ που σχετίζονται με τους τεχνικούς κανονισμούς, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, τα πρότυπα, τη διαπίστευση και τη μετρολογία·

- στ) υποστηρίζει δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας από εθνικούς, περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς στους τομείς των τεχνικών κανονισμών, της τυποποίησης, της αξιολόγησης της συμμόρφωσης, της μετρολογίας και της διαπίστευσης· και
- ζ) επιδιώκει την ανταλλαγή διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων και τεχνικών πληροφοριών μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών των Μερών, στον βαθμό που απαιτείται για τη συνεργασία ή τη διεξαγωγή τεχνικών συζητήσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, με εξαίρεση τις εμπιστευτικές ή άλλες ευαίσθητες πληροφορίες.
2. Κάθε Μέρος λαμβάνει δεόντως υπόψη τις προτάσεις του άλλου Μέρους για συνεργασία στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 13.12

Τεχνικές συζητήσεις

1. Κάθε Μέρος μπορεί να ζητήσει να συζητηθεί οποιαδήποτε ανησυχία προκύψει δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε σχεδίου ή πρότασης τεχνικού κανονισμού ή διαδικασίας αξιολόγησης της συμμόρφωσης του άλλου Μέρους που θεωρεί ότι μπορεί να έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες στο εμπόριο μεταξύ των Μερών. Το Μέρος που υποβάλλει το αίτημα το διαβιβάζει στον συντονιστή του κεφαλαίου ΤΕΕ του άλλου Μέρους ο οποίος έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 13.13 και προσδιορίζει:
- α) το ζήτημα·
- β) τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου με τις οποίες συνδέονται οι ανησυχίες· και
- γ) τους λόγους υποβολής του αιτήματος, συμπεριλαμβανομένης περιγραφής των ανησυχιών του Μέρους που υποβάλλει το αίτημα.

2. Κάθε πληροφορία ή επεξήγηση που ζητείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 παρέχεται το αργότερο 60 (εξήντα) ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος του Μέρους σύμφωνα με την παράγραφο 1. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί βάσει προηγούμενης αιτιολόγησης από το Μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα.
3. Εάν ένα ζήτημα έχει ήδη εξεταστεί μεταξύ των Μερών σε οποιοδήποτε φόρουμ, ένα Μέρος μπορεί να ζητήσει απευθείας να διεξαχθεί συζήτηση, με φυσική παρουσία ή μέσω βιντεοδιάσκεψης ή τηλεδιάσκεψης, το αργότερο εντός 60 (εξήντα) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του εν λόγω αιτήματος. Στις περιπτώσεις αυτές, το Μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να είναι διαθέσιμο για την εν λόγω συζήτηση.
4. Εάν τα Μέρη δεν έχουν διεξαγάγει συζήτηση βάσει του παρόντος άρθρου κατά τους προηγούμενους 12 μήνες, το άλλο Μέρος δεν μπορεί να απορρίψει το αίτημα. Εάν το Μέρος που υποβάλλει το αίτημα εκτιμά ότι το ζήτημα είναι επείγον, μπορεί να ζητήσει τη διεξαγωγή συνεδρίασης εντός συντομότερου χρονικού διαστήματος. Στις περιπτώσεις αυτές, το Μέρος που απαντά εξετάζει θετικά το εν λόγω αίτημα. Τα Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξεύρεση αμοιβαία ικανοποιητικής λύσης στο ζήτημα.
5. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα Μέρος μπορεί επίσης να ζητήσει τη διεξαγωγή τεχνικών συζητήσεων με το άλλο Μέρος σύμφωνα με την παράγραφο 2 όσον αφορά τους τεχνικούς κανονισμούς ή τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης των εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών κυβερνήσεων, ανάλογα με την περίπτωση, σε επίπεδο άμεσα χαμηλότερο από εκείνο της κεντρικής κυβέρνησης, το οποίο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο εμπόριο.
6. Μετά την τεχνική συζήτηση, τα Μέρη μπορούν να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι το ζήτημα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί καλύτερα μέσω πρωτοβουλίας διευκόλυνσης του εμπορίου, σύμφωνα με το άρθρο 13.5.
7. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των Μερών βάσει του κεφαλαίου 29.

ΑΡΘΡΟ 13.13

Συντονιστής του κεφαλαίου ΤΕΕ

1. Κάθε Μέρος ορίζει συντονιστή του κεφαλαίου ΤΕΕ και κοινοποιεί στο άλλο Μέρος τυχόν αλλαγές. Οι συντονιστές του κεφαλαίου ΤΕΕ εργάζονται από κοινού για να διευκολύνουν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και τη συνεργασία μεταξύ των Μερών σε όλα τα θέματα ΤΕΕ.
2. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του συντονιστή του κεφαλαίου ΤΕΕ περιλαμβάνονται τα εξής:
  - α) υποστήριξη της υποεπιτροπής εμπορευματικών συναλλαγών, που αναφέρεται στο άρθρο 13.14, κατά την άσκηση των καθηκόντων της·
  - β) στήριξη πρωτοβουλιών διευκόλυνσης του εμπορίου και τεχνικών συζητήσεων, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 13.5 και 13.12 αντίστοιχα·
  - γ) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εργασίες που αναλαμβάνονται σε μη κυβερνητικά, περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ σχετικά με τα πρότυπα, τους τεχνικούς κανονισμούς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης· και
  - δ) αναφορά κάθε σχετικής εξέλιξης που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου στην υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών που αναφέρεται στο άρθρο 13.14, κατά περίπτωση.
3. Οι συντονιστές του κεφαλαίου ΤΕΕ επικοινωνούν μεταξύ τους με οποιαδήποτε συμφωνημένη μέθοδο που είναι κατάλληλη για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεδιασκέψεων, βιντεοδιασκέψεων και συνεδριάσεων.

ΑΡΘΡΟ 13.14

Υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών

Η υποεπιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4, 9.9 και 10.14:

- α) συζήτηση των αποτελεσμάτων των εργασιών που διεξάγονται σύμφωνα με το άρθρο 13.5 και εξέταση κατάλληλων δράσεων·
- β) εξασφάλιση φόρουμ στο οποίο τα Μέρη συζητούν την ανάγκη λήψης μέτρων για τη διασφάλιση της αμοιβαιότητας σύμφωνα με το άρθρο 13.8 παράγραφος 8·
- γ) προώθηση της συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 13.11 και υποστήριξη των τεχνικών συζητήσεων, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 13.12·
- δ) επιδίωξη διενέργειας συζητήσεων, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, σχετικά με τα ζητήματα που καλύπτονται από το παράρτημα 13-B τμήμα Γ παράγραφος 2· και
- ε) εξασφάλιση φόρουμ στο οποίο τα Μέρη συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες για κάθε ζήτημα σχετικό με την εφαρμογή του παραρτήματος 13-B.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 14.1

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι οι εξής:

- α) η προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών στο έδαφος των Μερών, παράλληλα με τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των Μερών όσον αφορά τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας (εφεξής καλούμενα: «ΥΦΠ»)
- β) η ανάπτυξη συνεργασίας για την εφαρμογή της Συμφωνίας ΥΦΠ
- γ) η διασφάλιση ότι τα μέτρα ΥΦΠ δεν δημιουργούν αδικαιολόγητα εμπόδια στο εμπόριο μεταξύ των Μερών
- δ) η ενίσχυση της συνεργασίας σε τεχνικά και επιστημονικά ζητήματα που σχετίζονται με τη θέσπιση και την εφαρμογή μέτρων ΥΦΠ
- ε) η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και των διαβουλεύσεων μεταξύ των Μερών σε θέματα ΥΦΠ και

στ) η ανάπτυξη συνεργασίας σε πολυμερή φόρουμ που ασχολούνται με θέματα ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 14.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλα τα μέτρα ΥΦΠ¹ τα οποία μπορούν να επηρεάσουν, άμεσα ή έμμεσα, τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών.
2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στη συνεργασία σε πολυμερή φόρουμ που ασχολούνται με θέματα ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 14.3

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - α) οι ορισμοί που παρατίθενται στο παράρτημα Α της Συμφωνίας ΥΦΠ·
  - β) οι ορισμοί που έχει εγκρίνει ο Codex Alimentarius·
  - γ) οι ορισμοί που έχει εγκρίνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων (εφεξής καλούμενος: «WOAH»).

---

¹ Σε περίπτωση σύγκρουσης, το παρόν κεφάλαιο υπερισχύει έναντι άλλων κεφαλαίων του παρόντος μέρους της Συμφωνίας όταν εφαρμόζονται σε μέτρα ΥΦΠ, μεταξύ άλλων και όταν τα εν λόγω μέτρα αποτελούν μέρος μέτρου.

- δ) οι ορισμοί που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο της Διεθνούς Σύμβασης για την προστασία των φυτών (εφεξής καλούμενοι: «IPPC»)· και
- ε) «προστατευόμενη ζώνη»: επίσημα καθορισμένο γεωγραφικό τμήμα του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο είναι γνωστό ότι δεν έχει εγκατασταθεί συγκεκριμένος επιβλαβής οργανισμός παρά τις ευνοϊκές συνθήκες και την παρουσία του σε άλλα τμήματα του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι προστατευόμενες ζώνες είναι περιοχές στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς υπό τον έλεγχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναγνωρίζονται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ¹. Η έννοια αυτή δεν εφαρμόζεται εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για εμπορικούς σκοπούς, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν απαιτεί από το άλλο Μέρος να δημιουργήσει προστατευόμενες ζώνες στο έδαφός του. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται οι όροι που ισχύουν για τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές. Για τους σκοπούς του κεφαλαίου 14 και για την αναγνώριση προστατευόμενων ζωνών, ισχύουν οι ίδιοι όροι που ισχύουν για τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές.

2. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των ορισμών του παραρτήματος Α της Συμφωνίας ΥΦΠ και των ορισμών που έχουν συμφωνηθεί από τα Μέρη ή των ορισμών που έχουν εγκριθεί από τον Codex Alimentarius, τον WOHΑ και την IPPC, υπερισχύουν οι ορισμοί του παραρτήματος Α της Συμφωνίας ΥΦΠ.

---

¹ ΕΕ ΕΕ L 317 της 23.11.2016, σ 4.

ΑΡΘΡΟ 14.4

Δικαιώματα και υποχρεώσεις

Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της Συμφωνίας ΥΦΠ. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε Μέρους που απορρέουν από τη Συμφωνία ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 14.5

Αρμόδιες αρχές

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, η επίσημη αρμόδια αρχή ενός Μέρους είναι η αρχή η οποία, σύμφωνα με τη νομοθεσία του Μέρους, έχει την εξουσία να επιβάλλει τις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του, ή οποιαδήποτε άλλη αρχή στην οποία οι εν λόγω αρχές έχουν μεταβιβάσει την εξουσία αυτή (εφεξής καλούμενες: «αρμόδιες αρχές»).
2. Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, κάθε Μέρος παρέχει γραπτώς στο άλλο Μέρος την ονομασία των αρμόδιων αρχών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, προσδιορίζοντας πού δημοσιοποιούνται οι πληροφορίες αυτές και παρέχοντας περιγραφή της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των αντίστοιχων αρμόδιων αρχών.
3. Τα Μέρη αλληλοενημερώνονται, σύμφωνα με το άρθρο 14.11 παράγραφος 4, για κάθε αλλαγή που αφορά τις εν λόγω αρμόδιες αρχές.

ΑΡΘΡΟ 14.6

Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα προϊόντα που εξάγονται από ένα Μέρος πληρούν τις ισχύουσες απαιτήσεις ΥΦΠ του Μέρους εισαγωγής.
2. Οι απαιτήσεις ΥΦΠ του Μέρους εισαγωγής είναι οι ίδιες για ολόκληρο το έδαφος του Μέρους εξαγωγής, εφόσον επικρατούν οι ίδιες συνθήκες ΥΦΠ στο σύνολο του εδάφους αυτού, με την επιφύλαξη των αποφάσεων και των μέτρων που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 14.10. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα οικεία μέτρα ΥΦΠ εφαρμόζονται με αναλογικό τρόπο και δεν εισάγουν αυθαίρετες ή αδικαιολόγητες διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR στα οποία επικρατούν πανομοιότυπες ή παρόμοιες συνθήκες, μεταξύ άλλων μεταξύ του εδάφους του ενός Μέρους και του εδάφους του άλλου Μέρους. Τα μέτρα ΥΦΠ δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που να αποτελεί συγκεκαλυμμένο περιορισμό των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών.
3. Οι διαδικασίες που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και με διαφανή τρόπο και οι ζητούμενες πληροφορίες περιορίζονται στα αναγκαία για τους ενδεδειγμένους σκοπούς έγκρισης, ελέγχου, επιθεώρησης και επαλήθευσης.
4. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τυχόν τέλη που επιβάλλονται για διαδικασίες εισαγωγής με σκοπό τον έλεγχο και τη διασφάλιση της εκπλήρωσης των απαιτήσεων ΥΦΠ είναι ισότιμα σε σχέση με τυχόν τέλη που επιβάλλονται σε ομοειδή εγχώρια προϊόντα ή προϊόντα καταγωγής οποιουδήποτε άλλου μέλους του ΠΟΕ και δεν υπερβαίνουν το πραγματικό κόστος της υπηρεσίας.

5. Με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στο άρθρο 14.14, κατά την τροποποίηση των απαιτήσεων ΥΦΠ για τις εισαγωγές, κάθε Μέρος και, κατά περίπτωση, η MERCOSUR, προβλέπουν μεταβατική περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της τροποποίησης, προκειμένου να αποφευχθεί η περιττή διακοπή ή διαταραχή των εμπορικών ροών των προϊόντων και να δοθεί η δυνατότητα στο Μέρος εξαγωγής να προσαρμόσει αναλόγως τις οικείες διαδικασίες εξαγωγής στην εν λόγω τροποποίηση.
6. Η εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου δεν θέτει σε κίνδυνο τις απαιτήσεις ΥΦΠ για το εμπόριο μεταξύ των Μερών και οι οποίες υφίστανται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.
7. Με την επιφύλαξη παρόμοιων διατάξεων σε άλλα κεφάλαια του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε Μέρους όσον αφορά την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών, σύμφωνα με τις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους. Κάθε Μέρος διασφαλίζει την εφαρμογή διαδικασιών με σκοπό την πρόληψη της κοινοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών που αποκτώνται στο πλαίσιο των διαδικασιών που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο.
8. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι διατίθενται οι αναγκαίοι πόροι για την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 14.7

Μέτρα διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών

Έγκριση εγκαταστάσεων για την εισαγωγή ζώων, ζωικών προϊόντων, προϊόντων ζωικής προέλευσης και ζωικών υποπροϊόντων

1. Το Μέρος εισαγωγής μπορεί να απαιτήσει την έγκριση των εγκαταστάσεων που βρίσκονται στο έδαφος του Μέρους εξαγωγής για την εισαγωγή ζώων, ζωικών προϊόντων, προϊόντων ζωικής προέλευσης και ζωικών υποπροϊόντων από τις εγκαταστάσεις αυτές.
2. Η εν λόγω έγκριση χορηγείται χωρίς προηγούμενη επιθεώρηση των μεμονωμένων εγκαταστάσεων από το Μέρος εισαγωγής εάν:
  - α) το Μέρος εισαγωγής έχει αναγνωρίσει το σύστημα επίσημων ελέγχων της αρμόδιας αρχής του Μέρους εξαγωγής·
  - β) το Μέρος εισαγωγής έχει επιτρέψει την εισαγωγή των οικείων προϊόντων· και
  - γ) η αρμόδια αρχή του Μέρους εξαγωγής έχει παράσχει επαρκείς εγγυήσεις ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις συμμορφώνονται με τις υγειονομικές απαιτήσεις του Μέρους εισαγωγής.
3. Το Μέρος εξαγωγής επιτρέπει τις εξαγωγές μόνο από εγκεκριμένες εγκαταστάσεις, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1. Το Μέρος εξαγωγής αναστέλλει ή ανακαλεί την έγκριση εγκαταστάσεων που δεν συμμορφώνονται με τις υγειονομικές απαιτήσεις του Μέρους εισαγωγής, και κοινοποιεί την εν λόγω αναστολή ή ανάκληση στο Μέρος εισαγωγής.

4. Το Μέρος εξαγωγής προτείνει στο Μέρος εισαγωγής κατάλογο προς έγκριση εγκαταστάσεων. Ο κατάλογος αυτός συνοδεύεται από εγγυήσεις της αρμόδιας αρχής του Μέρους εξαγωγής ότι οι εγκαταστάσεις συμμορφώνονται με τις εγγυήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ).
5. Το Μέρος εισαγωγής επιτρέπει τις εισαγωγές από τις εγκεκριμένες εγκαταστάσεις το αργότερο 40 (σαράντα) εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή του καταλόγου και των εγγυήσεων του Μέρους εξαγωγής που αναφέρονται στην παράγραφο 4. Εάν ζητηθούν πρόσθετες πληροφορίες και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να χορηγηθεί άδεια εντός της προθεσμίας των 40 (σαράντα) εργάσιμων ημερών, το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει το Μέρος εξαγωγής και ορίζει νέα προθεσμία για τη χορήγηση της εν λόγω άδειας. Η προθεσμία αυτή δεν υπερβαίνει τις 40 (σαράντα) εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή των συμπληρωματικών πληροφοριών.
6. Το Μέρος εισαγωγής καταρτίζει καταλόγους εγκεκριμένων εγκαταστάσεων και τους δημοσιοποιεί.
7. Το Μέρος εισαγωγής μπορεί να αρνηθεί την έγκριση εγκαταστάσεων που δεν συμμορφώνονται με τις υγειονομικές απαιτήσεις του. Στις περιπτώσεις αυτές, το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει το Μέρος εξαγωγής σχετικά με την εν λόγω άρνηση, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής αιτιολόγησης.
8. Το Μέρος εισαγωγής μπορεί να διενεργεί επαληθεύσεις του συστήματος επίσημων ελέγχων σύμφωνα με το άρθρο 14.15. Με βάση τα αποτελέσματα των εν λόγω επαληθεύσεων, το Μέρος εισαγωγής μπορεί να τροποποιήσει τους καταλόγους των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων.

Έλεγχοι ΥΦΠ κατά την εισαγωγή

9. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες σχετικά με τους ελέγχους ΥΦΠ κατά την εισαγωγή, οι οποίες επιτρέπουν την ταχεία διάθεση των προϊόντων προς εισαγωγή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

10. Κάθε Μέρος απλουστεύει, κατά περίπτωση, τους ελέγχους και τις επαληθεύσεις και μειώνει τη συχνότητα των ελέγχων ΥΦΠ κατά την εισαγωγή, οι οποίοι διενεργούνται από το Μέρος εισαγωγής σε προϊόντα του Μέρους εξαγωγής. Κάθε Μέρος βασίζει την απόφασή στα εξής:

- α) στους συνεπαγόμενους κινδύνους·
- β) στους ελέγχους που διενεργούν οι παραγωγοί ή οι εισαγωγείς, οι οποίοι επικυρώνονται από τις αρμόδιες αρχές των Μερών·
- γ) στις εγγυήσεις που παρέχει η αρμόδια αρχή του Μέρους εξαγωγής ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις συμμορφώνονται με τις υγειονομικές απαιτήσεις του Μέρους εισαγωγής· και
- δ) στις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, τα πρότυπα και τις συστάσεις του Codex Alimentarius, του WOAΗ ή της IPPC, κατά περίπτωση.

11. Κάθε Μέρος μπορεί να εφαρμόζει άλλα κριτήρια για την απλούστευση των ελέγχων και επαληθεύσεων σύμφωνα με την παράγραφο 10, εάν δεν υπονομεύουν τα από κοινού συμφωνηθέντα κριτήρια που απαριθμούνται σ' αυτήν.

12. Εάν από τους ελέγχους κατά την εισαγωγή διαπιστωθεί μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις ΥΦΠ για τις εισαγωγές και τα προϊόντα ή οι αποστολές απορριφθούν, το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει σχετικά το Μέρος εξαγωγής σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 14.12, το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός 5 (πέντε) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία απόρριψης.

13. Εάν από τους ελέγχους κατά την εισαγωγή διαπιστωθεί μη συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις ΥΦΠ για τις εισαγωγές, τα μέτρα που θα λάβει το Μέρος εισαγωγής είναι δικαιολογημένα, βασίζονται στη διαπιστωθείσα μη συμμόρφωση και δεν περιορίζουν το εμπόριο περισσότερο απ' όσο απαιτείται για να επιτευχθεί το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του Μέρους.

Απλούστευση των διαδικασιών εισαγωγής και έγκρισης της MERCOSUR

14. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τα διαφορετικά επίπεδα των διαδικασιών περιφερειακής ολοκλήρωσης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της MERCOSUR, αφετέρου. Με σκοπό τη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των αντίστοιχων εδαφών των Μερών, η MERCOSUR καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη σταδιακή θέσπιση διαδικασιών εισαγωγής και έγκρισης για τα προϊόντα και τις εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά περίπτωση:

- α) ένα ενιαίο ερωτηματολόγιο·
- β) ένα ενιαίο πιστοποιητικό· και
- γ) έναν κατάλογο εγκεκριμένων εγκαταστάσεων.

15. Η MERCOSUR θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εναρμόνιση των απαιτήσεων ΥΦΠ για τις εισαγωγές, των πιστοποιητικών και των ελέγχων κατά την εισαγωγή των επιμέρους υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR.

ΑΡΘΡΟ 14.8

Εναλλακτικά μέτρα

1. Κατόπιν αιτήματος του Μέρους εξαγωγής, το Μέρος εισαγωγής εξετάζει αν, κατ' εξαίρεση, ένα εναλλακτικό μέτρο ΥΦΠ, αντί του μέτρου ΥΦΠ του Μέρους εισαγωγής, διασφαλίζει το κατάλληλο επίπεδο προστασίας του Μέρους εισαγωγής. Το εναλλακτικό μέτρο μπορεί να βασίζεται στις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, στα πρότυπα και τις συστάσεις του Codex Alimentarius, του WOHAI ή της IPPC ή σε μέτρα ΥΦΠ του Μέρους εξαγωγής.

2. Το άρθρο 14.9 δεν εφαρμόζεται σε εναλλακτικά μέτρα ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 14.9

Ισοδυναμία

1. Ένα Μέρος εξαγωγής μπορεί να ζητήσει από το Μέρος εισαγωγής να κρίνει ότι υπάρχει ισοδυναμία συγκεκριμένου μέτρου ΥΦΠ ή συγκεκριμένων μέτρων ΥΦΠ που σχετίζονται με ένα προϊόν ή μια ομάδα προϊόντων ή σε επίπεδο συστήματος με τα δικά του μέτρα ΥΦΠ.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 14.18 διατυπώνει συστάσεις για τη θέσπιση διαδικασίας αναγνώρισης της ισοδυναμίας με βάση την απόφαση για την εφαρμογή του άρθρου 4 της συμφωνίας για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας της επιτροπής υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων του ΠΟΕ¹ και τυχόν μεταγενέστερες επικαιροποιήσεις της καθώς και με βάση τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, τα πρότυπα και τις συστάσεις που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του Codex Alimentarius, του WOHΑ και της IPPC. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων μεταξύ των Μερών για τον προσδιορισμό της ισοδυναμίας των μέτρων ΥΦΠ, των πληροφοριών που πρέπει να ζητούνται από τα Μέρη, των αρμοδιοτήτων των Μερών και των προθεσμιών για την αναγνώριση της ισοδυναμίας.

3. Μετά την παραλαβή ειδικού αιτήματος, τα Μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις με βάση τη διαδικασία που θα καθοριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με την αναγνώριση της ισοδυναμίας.

---

¹ Έγγραφο του ΠΟΕ G/SPS/19/Rev.2 της 13ης Ιουλίου 2004.

4. Κατόπιν αιτήματος του Μέρους εξαγωγής, το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει το Μέρος εξαγωγής σχετικά με το στάδιο της διαδικασίας αναγνώρισης της ισοδυναμίας.

ΑΡΘΡΟ 14.10

Αναγνώριση του καθεστώτος υγείας των ζώων
και του καθεστώτος επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών και περιφερειακές συνθήκες

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν την έννοια της διαίρεσης σε ζώνες και της διαμερισματοποίησης, η οποία περιλαμβάνει απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές ή απαλλαγμένες από νόσους περιοχές και περιοχές χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών ή νόσων, και την εφαρμόζουν στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές, σύμφωνα με τη Συμφωνία ΥΦΠ, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών για την προώθηση της πρακτικής εφαρμογής του άρθρου 6 της Συμφωνίας ΥΦΠ που έχει εγκρίνει η επιτροπή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων του ΠΟΕ¹ και των σχετικών κατευθυντήριων γραμμών, συστάσεων και προτύπων του WOAΗ ή της IPPC.

2. Κατόπιν αιτήματος του Μέρους εξαγωγής, το Μέρος εισαγωγής αποφασίζει αν θα αναγνωρίσει περιοχές απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς και νόσους, περιοχές χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών και νόσων και διαμερίσματα του Μέρους εξαγωγής, είτε για πρώτη φορά είτε μετά την εκδήλωση εστίας ασθένειας των ζώων ή την εμφάνιση επιβλαβούς για τα φυτά οργανισμού. Το Μέρος εισαγωγής βασίζει την απόφαση αυτή στις πληροφορίες που παρέχει το Μέρος εξαγωγής σύμφωνα με τη Συμφωνία ΥΦΠ και τα πρότυπα του WOAΗ και της IPPC και λαμβάνει υπόψη τον καθορισμό περιοχών απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς και νόσους, περιοχών χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών και νόσων και διαμερισμάτων από το Μέρος εξαγωγής. Τα Μέρη ακολουθούν τις διαδικασίες που προβλέπονται στο παράρτημα 14-A.

---

¹ Έγγραφο του ΠΟΕ G/SPS/48 της 16ης Μαΐου 2008.

3. Η απόφαση του Μέρους εισαγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 2 λαμβάνεται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Εάν, με την επιφύλαξη του άρθρου 14.14, το Μέρος εισαγωγής αποφασίσει να αναγνωρίσει περιοχές απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς και νόσους, περιοχές χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών και νόσων και διαμερίσματα του Μέρους εξαγωγής, επιτρέπει το εμπόριο από τις εν λόγω περιοχές ή διαμερίσματα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4. Η υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 14.18 μπορεί να καθορίσει περαιτέρω λεπτομέρειες για τη διαδικασία αναγνώρισης απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς και νόσους περιοχών, περιοχών χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών και νόσων και διαμερισμάτων που ορίζονται στην παράγραφο 2, λαμβάνοντας υπόψη τη Συμφωνία ΥΦΠ και τις κατευθυντήριες γραμμές, τα πρότυπα και τις συστάσεις της IPPC και του WOH.Η.

Ζώα, ζωικά προϊόντα, προϊόντα ζωικής προέλευσης και ζωικά υποπροϊόντα

5. Η διαδικασία για την αναγνώριση των απαλλαγμένων από νόσους ζωνών ή διαμερισμάτων για ζώα, ζωικά προϊόντα, προϊόντα ζωικής προέλευσης και ζωικά υποπροϊόντα καθορίζεται στις παραγράφους 7 έως 9 του παρόντος άρθρου και στο παράρτημα 14-Α.

6. Κατά τον καθορισμό ή τη διατήρηση των ζωνών ή των διαμερισμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 για ζώα, ζωικά προϊόντα, προϊόντα ζωικής προέλευσης και ζωικά υποπροϊόντα, τα Μέρη λαμβάνουν υπόψη παράγοντες όπως η γεωγραφική θέση, τα οικοσυστήματα, η επιδημιολογική επιτήρηση και η αποτελεσματικότητα των υγειονομικών ελέγχων.

7. Το αργότερο 60 (εξήντα) εργάσιμες ημέρες μετά την παραλαβή των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 2 από το Μέρος εξαγωγής, το Μέρος εισαγωγής μπορεί:

α) να αντιταχθεί ρητά στο αίτημα αναγνώρισης απαλλαγμένων από νόσους ζωνών ή διαμερισμάτων για ζώα, ζωικά προϊόντα, προϊόντα ζωικής προέλευσης και ζωικά υποπροϊόντα·

β) να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες από το Μέρος εξαγωγής· ή

γ) να ζητήσει επαληθεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 14.15.

Το Μέρος εισαγωγής αξιολογεί κάθε συμπληρωματική πληροφορία το αργότερο εντός 30 (τριάντα) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της. Εάν απαιτούνται επαληθεύσεις από το Μέρος εισαγωγής, η προθεσμία για την αξιολόγηση των πρόσθετων πληροφοριών διακόπτεται.

8. Το Μέρος εισαγωγής επισπεύδει τη διαδικασία που καθορίζεται στην παράγραφο 7, εάν οι ζώνες ή τα διαμερίσματα για τα οποία ζητείται αναγνώριση από το Μέρος εξαγωγής αναγνωρίζονται επίσημα από τον WOHΑ ως ζώνες ή διαμερίσματα με καθεστώς απαλλαγμένου από νόσο ή εάν το καθεστώς απαλλαγμένου από νόσο έχει αποκατασταθεί μετά από εκδήλωση εστίας.

9. Εάν, μετά την εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 7, το Μέρος εισαγωγής αποφασίσει να μην αναγνωρίσει τις ζώνες ή τα διαμερίσματα για τα οποία ζητήθηκε αναγνώριση από το Μέρος εξαγωγής, κοινοποιεί την απόφασή του στο Μέρος εξαγωγής και εξηγεί τους λόγους της μη αναγνώρισης των εν λόγω ζωνών ή διαμερισμάτων και, κατόπιν αιτήματος, διεξάγει διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 14.13.

Φυτά και φυτικά προϊόντα

10. Κάθε Μέρος καταρτίζει κατάλογο των ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών και των ρυθμιζόμενων φυτών και φυτικών προϊόντων για τα οποία υφίστανται φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις. Το Μέρος εισαγωγής θέτει στη διάθεση του άλλου Μέρους τον οικείο κατάλογο ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών και ρυθμιζόμενων φυτών και φυτικών προϊόντων καθώς και τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις εισαγωγής που ισχύουν γι' αυτά. Οι φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις εισαγωγής για τα ρυθμιζόμενα φυτά και φυτικά προϊόντα περιορίζονται σε όσα είναι αναγκαία για την προστασία της υγείας των φυτών ή τη διασφάλιση της προβλεπόμενης χρήσης των φυτών και των φυτικών προϊόντων. Το Μέρος εισαγωγής ενημερώνει το άλλο Μέρος σχετικά με κάθε απαιτούμενη πρόσθετη δήλωση.

11. Οι φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις του Μέρους εισαγωγής καθορίζονται λαμβανομένου υπόψη του φυτοϋγειονομικού καθεστώτος στο Μέρος εξαγωγής και, εφόσον απαιτείται από το Μέρος εισαγωγής, του αποτελέσματος ανάλυσης κινδύνου επιβλαβούς οργανισμού. Η ανάλυση κινδύνου επιβλαβούς οργανισμού διενεργείται σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα της IPPC. Κατά την εν λόγω ανάλυση κινδύνου λαμβάνονται υπόψη τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία καθώς και η προβλεπόμενη χρήση των υπό εξέταση φυτών και φυτικών προϊόντων.

12. Το Μέρος εισαγωγής επικαιροποιεί τους καταλόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 10 όταν το Μέρος εξαγωγής υποβάλλει αίτημα εξαγωγής νέων προϊόντων στο άλλο Μέρος. Όταν το Μέρος εισαγωγής απαιτεί τη διενέργεια ανάλυσης κινδύνου επιβλαβούς οργανισμού για να επιτρέψει την εισαγωγή συγκεκριμένου προϊόντος, προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση ανάλυση κινδύνου επιβλαβούς οργανισμού που έχει ήδη διενεργηθεί για τα ίδια ή παρόμοια προϊόντα, μαζί με τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που το Μέρος εισαγωγής θεωρεί αναγκαίο να αναλυθούν.

13. Το Μέρος εισαγωγής, κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας για τον καθορισμό του καθεστώτος επιβλαβών οργανισμών του Μέρους εξαγωγής, λαμβάνει υπόψη τις παραγράφους 10 έως 17 του παρόντος άρθρου, το παράρτημα 14-A και τις συστάσεις των διεθνών προτύπων για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα της IPPC.

14. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τις έννοιες των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχών, των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς τόπων παραγωγής και των απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεων παραγωγής καθώς και των περιοχών χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών, όπως ορίζονται στα διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα της IPPC, και των προστατευόμενων ζωνών τις οποίες εφαρμόζουν στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές.

15. Κατά τη θέσπιση ή τη διατήρηση φυτοϋγειονομικών μέτρων, το Μέρος εισαγωγής λαμβάνει υπόψη τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές, τους απαλλαγμένους από επιβλαβείς οργανισμούς τόπους παραγωγής, τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεις παραγωγής και τις περιοχές χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών καθώς και τις προστατευόμενες ζώνες, εάν έχουν καθοριστεί από το Μέρος εξαγωγής.

16. Το Μέρος εξαγωγής κοινοποιεί τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές, τους απαλλαγμένους από επιβλαβείς οργανισμούς τόπους παραγωγής, τις απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεις παραγωγής ή τις περιοχές χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών στο άλλο Μέρος και παρέχει, κατόπιν αιτήματος, εξηγήσεις και συμπληρωματικές πληροφορίες, όπως προβλέπεται στα σχετικά διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα ή με όποιον άλλον τρόπο κρίνεται σκόπιμο. Το καθεστώς του Μέρους εξαγωγής αναγνωρίζεται από το Μέρος εισαγωγής εκτός εάν το Μέρος εισαγωγής:

- α) αντιταχθεί ρητά στο αίτημα έγκρισης απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχών, απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς τόπων παραγωγής, απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεων παραγωγής ή περιοχών χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών του άλλου Μέρους ή προστατευόμενων ζωνών, εάν έχουν καθοριστεί από το Μέρος εξαγωγής·
- β) ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες από το Μέρος εξαγωγής·
- γ) ζητήσει επαληθεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 14.15· ή
- δ) ξεκινήσει διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 14.13 το αργότερο 150 (εκατόν πενήντα) εργάσιμες ημέρες μετά την παραλαβή των εν λόγω πληροφοριών.

17. Το Μέρος εισαγωγής αξιολογεί κάθε συμπληρωματική πληροφορία που ζητήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 16 το αργότερο εντός 90 (ενενήντα) εργάσιμων ημερών μετά την παραλαβή της. Τυχόν επαληθεύσεις που ζητούνται από το Μέρος εισαγωγής δυνάμει της παραγράφου 16 διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 14.15, λαμβανομένων υπόψη των βιολογικών χαρακτηριστικών του οικείου επιβλαβούς οργανισμού και φυτού. Εάν το Μέρος εισαγωγής ζητήσει επαληθεύσεις αυτού του είδους, η προθεσμία για την αξιολόγηση των πρόσθετων πληροφοριών διακόπτεται.

18. Εάν, μετά την εφαρμογή της διαδικασίας της παραγράφου 16, το Μέρος εισαγωγής αποφασίσει να μην εγκρίνει απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς περιοχές, απαλλαγμένους από επιβλαβείς οργανισμούς τόπους παραγωγής, απαλλαγμένες από επιβλαβείς οργανισμούς εγκαταστάσεις παραγωγής ή περιοχές χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών ή προστατευόμενες ζώνες, εάν έχουν καθοριστεί από το Μέρος εξαγωγής για τα οποία ζητήθηκε αναγνώριση από το Μέρος εξαγωγής, κοινοποιεί την απόφασή του στο Μέρος εξαγωγής και εξηγεί τους λόγους της μη έγκρισης των οικείων ζωνών ή διαμερισμάτων και, κατόπιν αιτήματος, διεξάγει διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 14.13.

ΑΡΘΡΟ 14.11

Διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους και το αργότερο εντός 15 (δεκαπέντε) εργάσιμων ημερών μετά την ημερομηνία υποβολής του εν λόγω αιτήματος, τα Μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα εξής:
  - α) τις διαδικασίες για την άδεια εισαγωγής προϊόντος, συμπεριλαμβανομένου, ει δυνατόν, του αναμενόμενου χρονοδιαγράμματος·
  - β) τις απαιτήσεις για την εισαγωγή ενός προϊόντος, συμπεριλαμβανομένου του υποδείγματος πιστοποιητικού, κατά περίπτωση·
  - γ) το καθεστώς ασθένειας των ζώων και επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών ενός προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων επιτήρησης, εξάλειψης και περιορισμού και των αποτελεσμάτων τους, προκειμένου να τεκμηριωθούν το εν λόγω καθεστώς ασθένειας και επιβλαβών οργανισμών και τα υγειονομικά ή φυτοϋγειονομικά μέτρα εισαγωγής·
  - δ) το στάδιο προόδου της διαδικασίας έγκρισης της εισαγωγής ενός προϊόντος· και

ε) τη σχέση μεταξύ ενός μέτρου ΥΦΠ και των διεθνών κατευθυντήριων γραμμών, προτύπων και συστάσεων και, εάν ένα μέτρο ΥΦΠ δεν βασίζεται στις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, πρότυπα και συστάσεις, τα επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το μέτρο ΥΦΠ δεν συμμορφώνεται με τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, πρότυπα και συστάσεις καθώς και επεξήγηση των λόγων για το εν λόγω μέτρο.

2. Στις περιπτώσεις που τα σχετικά επιστημονικά στοιχεία είναι ανεπαρκή, ένα Μέρος που θεσπίζει προσωρινό μέτρο ΥΦΠ παρέχει τις διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες στις οποίες βασίζεται το μέτρο και, εάν είναι διαθέσιμες, πρόσθετες πληροφορίες για μια πιο αντικειμενική εκτίμηση του κινδύνου και επανεξετάζει το μέτρο ΥΦΠ εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

3. Τα Μέρη δημοσιοποιούν, με κάθε μέσο, επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

α) τις απαιτήσεις ΥΦΠ για τις εισαγωγές και τις διαδικασίες έγκρισης· και

β) κατάλογο ρυθμιζόμενων επιβλαβών οργανισμών.

4. Τα Μέρη αλληλοενημερώνονται σχετικά με τα εξής:

α) κάθε μεταβολή του καθεστώτος ΥΦΠ που ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των Μερών·

β) θέματα που σχετίζονται με την ανάπτυξη και την εφαρμογή μέτρων ΥΦΠ που ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των Μερών· και

γ) κάθε άλλη συναφή πληροφορία για την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, εάν οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο έχουν καταστεί διαθέσιμες από τα Μέρη μέσω κοινοποίησης στον ΠΟΕ ή στον αρμόδιο διεθνή φορέα τυποποίησης σύμφωνα με τους οικείους σχετικούς κανόνες, ή σε δημόσια προσβάσιμους και δωρεάν ιστοτόπους των Μερών, δεν απαιτείται η ανταλλαγή πληροφοριών σύμφωνα με την παράγραφο 1.

6. Κάθε Μέρος ορίζει σημείο επαφής για την επικοινωνία σχετικά με όλα τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, και ενημερώνει σχετικά το άλλο Μέρος το αργότερο 1 (έναν) μήνα μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Κάθε Μέρος ενημερώνει αμέσως το άλλο Μέρος για κάθε αλλαγή του σημείου επαφής του.

ΑΡΘΡΟ 14.12

Κοινοποιήσεις

1. Κάθε σοβαρός ή σημαντικός κίνδυνος για τη ζωή ή την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν επειγουσών αναγκών ελέγχου τροφίμων ή ζωοτροφών, κοινοποιείται στα σημεία επαφής του άλλου Μέρους που ορίζονται στο άρθρο 14.11, εντός 2 (δύο) εργάσιμων ημερών από τον εντοπισμό του εν λόγω κινδύνου.

2. Οι μη σοβαροί κίνδυνοι για τη ζωή ή την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών κοινοποιούνται επίσης στα σημεία επαφής του άλλου Μέρους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος το οποίο είναι επαρκές για να αποφευχθεί η απειλή κατά της ζωής ή της υγείας του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών ή θέση του υφιστάμενου εμπορίου μεταξύ των Μερών σε κίνδυνο.

3. Οι κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 πραγματοποιούνται μέσω καθιερωμένου συστήματος κοινοποιήσεων ή μέσω ειδικών ad hoc κοινοποιήσεων, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κοινοποιούντος Μέρους. Και στις δύο περιπτώσεις, η κοινοποίηση αποστέλλεται στις αρμόδιες αρχές των οικείων Μερών.
4. Εάν το κοινοποιούν Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί οποιοδήποτε μέτρο ΥΦΠ σε σχέση με την κοινοποίηση (συμπεριλαμβανομένης της απόρριψης προϊόντος ή αποστολής), η εν λόγω κοινοποίηση συνοδεύεται από επεξήγηση των λόγων που δικαιολογούν το μέτρο αυτό.
5. Το κοινοποιούν Μέρος ανακαλεί κάθε κοινοποίηση που βασίζεται σε πληροφορίες οι οποίες στη συνέχεια διαπιστώνεται ότι δεν είναι τεκμηριωμένες ή διαβιβάστηκαν εσφαλμένα. Η ανάκληση αυτή πραγματοποιείται το συντομότερο δυνατόν και κοινοποιείται στο Μέρος εξαγωγής, προκειμένου να αποφευχθούν αρνητικές επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ των Μερών.
6. Τα Μέρη ορίζουν σημεία επαφής για τις κοινοποιήσεις βάσει του παρόντος άρθρου και ενημερώνουν σχετικά το άλλο Μέρος, εάν δεν είναι τα ίδια με τα σημεία επαφής που προσδιορίζονται δυνάμει του άρθρου 14.11 παράγραφος 6.

ΑΡΘΡΟ 14.13

Διαβουλεύσεις

1. Με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 29, εάν τα μέτρα ΥΦΠ ή τα σχέδια μέτρων του Μέρους εισαγωγής, ή η εφαρμογή τους, θεωρείται ότι δεν συνάδουν με το παρόν κεφάλαιο, τα Μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις το αργότερο εντός 60 (εξήντα) ημερών από την υποβολή αιτιολογημένου αιτήματος από το Μέρος εξαγωγής για τη διενέργεια των εν λόγω διαβουλεύσεων.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, εάν ένα Μέρος έχει προβεί σε κοινοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 14.12 ή εάν ένα Μέρος έχει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με κίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, ο οποίος επηρεάζει τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των Μερών, διεξάγονται διαβουλεύσεις, κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους, το συντομότερο δυνατόν. Κάθε Μέρος προσπαθεί, υπό τις συνθήκες αυτές, να παρέχει τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αποφυγή διαταραχής του εμπορίου, καθώς και τυχόν περιορισμού του.
3. Κατόπιν αιτήματος του Μέρους εξαγωγής, το Μέρος εισαγωγής παρέχει τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την αποφυγή διαταραχής του εμπορίου, καθώς και τυχόν περιορισμού του. Οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 14.11 παράγραφος 1.
4. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να διεξάγονται για εύλογο χρονικό διάστημα που επιτρέπει στα Μέρη να καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική λύση.
5. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, βιντεοδιάσκεψης, ηχοδιάσκεψης ή κάθε άλλου μέσου επικοινωνίας που είναι διαθέσιμο και στα δύο Μέρη. Το Μέρος που ζήτησε τις διαβουλεύσεις είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση των πρακτικών. Τα πρακτικά εγκρίνονται επίσημα από τα μέρη που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις.
6. Εάν τα μέρη που συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις δεν καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική λύση, το θέμα μπορεί να υποβληθεί στην υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ που αναφέρεται στο άρθρο 14.18.

ΑΡΘΡΟ 14.14

Μέτρα έκτακτης ανάγκης

1. Εάν ένα Μέρος θεσπίσει οποιοδήποτε μέτρο για τον έλεγχο σοβαρών κινδύνων για τη ζωή ή την υγεία του ανθρώπου, των ζώων και των φυτών, το εν λόγω μέτρο, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, αποσκοπεί επίσης στην πρόληψη της εισαγωγής οποιοδήποτε ΥΦΠ κινδύνου στο έδαφος του άλλου Μέρους.
2. Το Μέρος εισαγωγής μπορεί, σε περίπτωση σοβαρών κινδύνων για τη ζωή ή την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών, να θεσπίζει μέτρα έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων.
3. Όσον αφορά τα προϊόντα υπό διαμετακόμιση μεταξύ των Μερών, το Μέρος εισαγωγής εξετάζει την καταλληλότερη και αναλογικότερη λύση προκειμένου να αποφευχθούν περιττές διαταραχές στο εμπόριο.
4. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να θεσπίζονται χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 14.12. Το Μέρος που θεσπίζει μέτρα έκτακτης ανάγκης κοινοποιεί στο άλλο Μέρος, το συντομότερο δυνατόν, τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο 48 (σαράντα οκτώ) ώρες μετά.
5. Κάθε Μέρος μπορεί να ζητήσει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με την κατάσταση ΥΦΠ και τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που θεσπίστηκαν. Κάθε Μέρος απαντά στα αιτήματα αυτά αμέσως μόλις έχει στη διάθεσή του τις ζητούμενες πληροφορίες.
6. Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των δύο Μερών και σύμφωνα με το άρθρο 14.13, τα Μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις σχετικά με τα μέτρα έκτακτης ανάγκης το αργότερο 15 (δεκαπέντε) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση των μέτρων έκτακτης ανάγκης. Τα Μέρη μπορούν να εξετάζουν εναλλακτικές δυνατότητες για τη διευκόλυνση της εφαρμογής ή της αντικατάστασης των μέτρων έκτακτης ανάγκης.

ΑΡΘΡΟ 14.15

Επαληθεύσεις του συστήματος επίσημων ελέγχων

1. Κάθε Μέρος, εντός του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, έχει το δικαίωμα:
  - α) να διενεργεί επαληθεύσεις, συμπεριλαμβανομένων λογιστικών ελέγχων, του συστήματος επίσημων ελέγχων του άλλου Μέρους, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων επαληθεύσεων και
  - β) να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το σύστημα επίσημων ελέγχων του άλλου Μέρους και τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργούνται στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.
2. Η φύση και η συχνότητα των επαληθεύσεων, συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών ελέγχων, καθορίζονται από το Μέρος εισαγωγής, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων εισαγωγής, των εγγενών χαρακτηριστικών του οικείου προϊόντος, του ιστορικού προηγούμενων ελέγχων κατά την εισαγωγή και άλλων διαθέσιμων πληροφοριών, όπως λογιστικοί έλεγχοι και επιθεωρήσεις που διενεργούνται από την αρμόδια αρχή του Μέρους εξαγωγής.
3. Στόχος των επαληθεύσεων είναι η αξιολόγηση της ικανότητας των αρμόδιων αρχών του Μέρους εξαγωγής να διασφαλίζουν ότι τα εξαγόμενα ή προς εξαγωγή προϊόντα πληρούν τις απαιτήσεις ΥΦΠ του Μέρους εισαγωγής.
4. Οι επιτόπιες επαληθεύσεις πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και κοινοποιούνται στο Μέρος εξαγωγής τουλάχιστον 60 (εξήντα) εργάσιμες ημέρες πριν από τη διενέργεια των εν λόγω επαληθεύσεων, εκτός από περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης ή εάν τα Μέρη αποφασίσουν διαφορετικά. Κάθε τροποποίηση της ημερομηνίας της επιτόπιας επαλήθευσης συμφωνείται από τα Μέρη.

5. Οι επαληθεύσεις διενεργούνται σύμφωνα με το σχέδιο λογιστικού ελέγχου που έχει συμφωνηθεί από τα οικεία Μέρη, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές για τον σχεδιασμό, τη λειτουργία, την αξιολόγηση και τη διαπίστευση των συστημάτων επιθεώρησης και πιστοποίησης εισαγωγών και εξαγωγών τροφίμων¹. Το Μέρος εισαγωγής γνωστοποιεί στο άλλο Μέρος τους λόγους οποιασδήποτε τροποποίησης του σχεδίου λογιστικού ελέγχου της επιτόπιας επαλήθευσης.
6. Τα έξοδα που πραγματοποιεί το Μέρος που διενεργεί την επαλήθευση βαρύνουν το εν λόγω Μέρος.
7. Το Μέρος που διενεργεί την επαλήθευση αποστέλλει σχέδιο έκθεσης σχετικά με την επαλήθευση στο Μέρος που υπόκειται στην επαλήθευση το αργότερο 60 (εξήντα) εργάσιμες ημέρες μετά το τέλος της επιτόπιας επαλήθευσης. Το Μέρος που υπόκειται στην επαλήθευση μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με το σχέδιο έκθεσης το αργότερο εντός 60 (εξήντα) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του. Στην τελική έκθεση επισυνάπτονται παρατηρήσεις και σχέδιο δράσης, εάν απαιτείται. Το Μέρος που διενεργεί την επαλήθευση αποστέλλει την τελική έκθεση στο Μέρος που υπόκειται στην επαλήθευση το αργότερο 30 (τριάντα) εργάσιμες ημέρες μετά την παραλαβή των παρατηρήσεων σχετικά με το σχέδιο έκθεσης.
8. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται ως επακόλουθο των επαληθεύσεων είναι αναλογικό προς τις ελλείψεις ή τους κινδύνους που εντοπίστηκαν. Εάν υποβληθεί σχετικό αίτημα, διεξάγονται τεχνικές διαβουλεύσεις σχετικά με το θέμα σύμφωνα με το άρθρο 14.13.
9. Εάν, κατά τη διάρκεια της επαλήθευσης, εντοπίστηκε σημαντικός κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών, το Μέρος που υπόκειται στην επαλήθευση ενημερώνεται το ταχύτερο δυνατόν και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο 10 (δέκα) εργάσιμες ημέρες μετά το τέλος της επαλήθευσης.

---

¹ Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), CAC/GL 26-1997.

ΑΡΘΡΟ 14.16

Συνεργασία στο πλαίσιο πολυμερών φόρουμ

1. Τα Μέρη προωθούν τη μεταξύ τους συνεργασία στο πλαίσιο όλων των πολυμερών φόρουμ σχετικά με θέματα ΥΦΠ, ιδίως σε διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης που αναγνωρίζονται στο πλαίσιο της Συμφωνίας ΥΦΠ, και ανταλλάσσουν πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν.
2. Η υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ, που αναφέρεται στο άρθρο 14.18, αποτελεί το φόρουμ για την προώθηση της συνεργασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 14.17

Συνεργασία

1. Τα Μέρη επιδιώκουν τη μεταξύ τους συνεργασία για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και τη βελτιστοποίηση των αποτελεσμάτων του με σκοπό τη διεύρυνση των ευκαιριών και την επίτευξη των μεγαλύτερων οφελών για τα Μέρη. Η συνεργασία αυτή αναπτύσσεται εντός του νομικού και θεσμικού πλαισίου που διέπει τις σχέσεις συνεργασίας μεταξύ των Μερών.
2. Για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα Μέρη λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες συνεργασίας που προσδιορίζονται από την υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 14.18.

ΑΡΘΡΟ 14.18

Υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ

1. Η υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, συνεδριάζει για πρώτη φορά το αργότερο 1 (ένα) έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.
2. Η υποεπιτροπή για θέματα ΥΦΠ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4 και 9.9:
  - α) εξασφάλιση φόρουμ για την εξέταση των προβλημάτων που ανακύπτουν από την εφαρμογή μέτρων ΥΦΠ με σκοπό την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτών λύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι τα Μέρη έχουν αρχικά επιχειρήσει να τα αντιμετωπίσουν μέσω τεχνικών διαβουλεύσεων σύμφωνα με το άρθρο 14.13 και ότι το θέμα παραπέμφθηκε στην υποεπιτροπή εν συνεχεία·
  - β) εξασφάλιση φόρουμ για την εξέταση των πληροφοριών που ανταλλάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 14.11·
  - γ) προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και της συνεργασίας στο πλαίσιο πολυμερών φόρουμ σύμφωνα με το άρθρο 14.16·
  - δ) ανταλλαγή των καταλόγων με τα σημεία επαφής σύμφωνα με το άρθρο 14.11 παράγραφος 6 για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με το παρόν κεφάλαιο·
  - ε) διεξαγωγή των προπαρασκευαστικών εσωτερικών εργασιών που απαιτούνται για την τροποποίηση του παραρτήματος 14-A από το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου·
  - στ) διατύπωση συστάσεων για τη θέσπιση διαδικασίας αναγνώρισης της ισοδυναμίας σύμφωνα με το άρθρο 14.9 παράγραφος 2·

- ζ) δυνατότητα καθορισμού περαιτέρω λεπτομερειών για τη διαδικασία αναγνώρισης περιοχών απαλλαγμένων από επιβλαβείς οργανισμούς και νόσους, περιοχών χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών και νόσων και διαμερισμάτων σύμφωνα με το άρθρο 14.10 παράγραφος 4· και
- η) προσδιορισμός των αναγκών συνεργασίας κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 14.17 παράγραφος 2.

ΑΡΘΡΟ 14.19

Ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση

Σύμφωνα με το άρθρο 10 της Συμφωνίας ΥΦΠ, εάν η Παραγουάη εντοπίσει δυσκολίες σε σχέση με προτεινόμενο μέτρο το οποίο έχει κοινοποιηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Παραγουάη μπορεί να ζητήσει, στο πλαίσιο των παρατηρήσεων που υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το παράρτημα Β της Συμφωνίας ΥΦΠ, να της δοθεί η δυνατότητα συζήτησης του θέματος. Με την επιφύλαξη του άρθρου 14.13, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Παραγουάη αρχίζουν διαβουλεύσεις προκειμένου να συμφωνήσουν:

- α) σε εναλλακτικούς όρους εισαγωγής προς εφαρμογή από το Μέρος εισαγωγής σύμφωνα με το άρθρο 14.8 του παρόντος κεφαλαίου·
- β) στην παροχή τεχνικής βοήθειας σύμφωνα με το άρθρο 14.17 του παρόντος κεφαλαίου· ή
- γ) σε μεταβατική περίοδο 6 (έξι) μηνών για τα προτεινόμενα μέτρα που θα εφαρμοστούν στα προϊόντα από την Παραγουάη, και η οποία θα μπορούσε κατ' εξαίρεση να παραταθεί για ένα επιπλέον χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 6 (έξι) μήνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

ΑΡΘΡΟ 15.1

Στόχοι

Με σκοπό την ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και κατανόησης, τα Μέρη δρομολογούν διαλόγους και ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα θέματα:

- α) την καλή μεταχείριση των ζώων·
- β) την εφαρμογή της γεωργικής βιοτεχνολογίας·
- γ) την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής· και
- δ) επιστημονικά θέματα σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και την υγεία των ζώων και των φυτών.

ΑΡΘΡΟ 15.2

Υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα

Η υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, επιπλέον των αρμοδιοτήτων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4, 9.9 και 15.7, συνεδριάζει σε επίπεδο εμπειρογνομόνων για τη διεξαγωγή των διαλόγων που αναφέρονται στο άρθρο 15.1.

ΑΡΘΡΟ 15.3

Καλή μεταχείριση των ζώων

Η υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα, αναγνωρίζοντας ότι τα ζώα είναι ευαίσθητα όντα, διεξάγει διάλογο που καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:

- α) ειδικά θέματα σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων που ενδέχεται να επηρεάσουν τις αμοιβαίες εμπορικές συναλλαγές·
- β) ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειρογνωσίας και εμπειριών στον τομέα της καλής μεταχείρισης των ζώων με σκοπό τη βελτίωση, προς όφελος των Μερών, των αντίστοιχων προσεγγίσεών τους όσον αφορά τα ρυθμιστικά πρότυπα που αφορούν την εκτροφή, την εκμετάλλευση, τη μεταχείριση, τη μεταφορά και τη σφαγή των ζώων·
- γ) ενίσχυση της ερευνητικής συνεργασίας τους· και
- δ) συνεργασία στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ με σκοπό την προώθηση της περαιτέρω ανάπτυξης διεθνών προτύπων για την καλή μεταχείριση των ζώων από τον WOAΗ και βέλτιστων πρακτικών καλής μεταχείρισης των ζώων και εφαρμογής τους.

ΑΡΘΡΟ 15.4

Γεωργική βιοτεχνολογία

Η υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα διεξάγει διάλογο σχετικά με τη γεωργική βιοτεχνολογία, ο οποίος καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές, τη νομοθεσία, τις κατευθυντήριες γραμμές, τις ορθές πρακτικές και τα έργα στον τομέα των βιοτεχνολογικών προϊόντων·
- β) συζητήσεις για συγκεκριμένα θέματα που σχετίζονται με τη βιοτεχνολογία τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν τις αμοιβαίες εμπορικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς (εφεξής καλούμενοι: «ΓΤΟ»);
- γ) ανταλλαγή πληροφοριών για θέματα που σχετίζονται με τις μη συγχρονισμένες εγκρίσεις ΓΤΟ προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανές επιπτώσεις στο εμπόριο·
- δ) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις οικονομικές και εμπορικές προοπτικές για τις εγκρίσεις ΓΤΟ· και
- ε) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με περιπτώσεις παρουσίας μικρών ποσοτήτων ΓΤΟ που δεν έχουν εγκριθεί από το Μέρος εισαγωγής αλλά έχουν εγκριθεί από το Μέρος εξαγωγής.

Καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής

Η υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα διεξάγει διάλογο σχετικά με την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής, ο οποίος καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:

- α) συνεργασία για την παρακολούθηση των υφιστάμενων και μελλοντικών κατευθυντήριων γραμμών, προτύπων, συστάσεων και δράσεων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο σχετικών διεθνών οργανισμών, των πρωτοβουλιών και των εθνικών σχεδίων που αποσκοπούν στην προώθηση της συνετής και υπεύθυνης χρήσης των αντιβιοτικών και σε σχέση με τις πρακτικές ζωικής παραγωγής και τις κτηνιατρικές πρακτικές·
- β) συνεργασία για την εφαρμογή των συστάσεων του WOAΗ, του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (εφεξής καλούμενος: «ΠΟΥ») και του Codex Alimentarius, ιδίως του κώδικα πρακτικής για την ελαχιστοποίηση και τον περιορισμό της μικροβιακής αντοχής παθογόνων που προκαλούν τροφιμογενή νοσήματα (CAC/RCP 61-2005)·
- γ) ανταλλαγή πληροφοριών για τις ορθές γεωργικές πρακτικές·
- δ) προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας και της ανάπτυξης· και
- ε) προώθηση πολυεπιστημονικών προσεγγίσεων για την καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής, συμπεριλαμβανομένης της προσέγγισης «Μία υγεία» του ΠΟΥ, του WOAΗ και του Codex Alimentarius.

ΑΡΘΡΟ 15.6

Επιστημονικά θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των τροφίμων,
την υγεία των ζώων και των φυτών

1. Τα Μέρη θα πρέπει να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων επίσημων επιστημονικών φορέων τους που είναι αρμόδιοι για τους επιστημονικούς τομείς της ασφάλειας των τροφίμων και της υγείας των ζώων και των φυτών. Στόχος της συνεργασίας αυτής είναι η εμβάθυνση των επιστημονικών πληροφοριών που έχουν στη διάθεσή τους τα Μέρη, προκειμένου να στηρίζουν τις αντίστοιχες προσεγγίσεις τους όσον αφορά τα ρυθμιστικά πρότυπα που ενδέχεται να επηρεάσουν τις αμοιβαίες εμπορικές συναλλαγές.

2. Η υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 15.2, διεξάγει διάλογο για επιστημονικά θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των τροφίμων και την υγεία των ζώων και των φυτών, ο οποίος καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα θέματα:
  - α) ανταλλαγή επιστημονικών και τεχνικών πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, τους τομείς της υγείας των ζώων και των φυτών, συμπεριλαμβανομένων εκτίμησης κινδύνου και των επιστημονικών στοιχείων που δικαιολογούν τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων·

  - β) συλλογή δεδομένων· και

  - γ) συνεργασία για τη διαμόρφωση κοινής αντίληψης όσον αφορά τα πρότυπα του WOH, της IPPC και του Codex Alimentarius.

ΑΡΘΡΟ 15.7

Συμπληρωματικές διατάξεις

1. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες της υποεπιτροπής διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα, που αναφέρεται στο άρθρο 15.2 δεν θέτουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία των αντίστοιχων εθνικών ή περιφερειακών υπηρεσιών τους. Η υποεπιτροπή διαλόγων για θέματα που σχετίζονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα θεσπίζει τους κανόνες σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων για τους συμμετέχοντες στις συνεδριάσεις της.
2. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε Μέρους όσον αφορά την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία κάθε Μέρους. Κάθε Μέρος διασφαλίζει την εφαρμογή διαδικασιών με σκοπό την πρόληψη της κοινοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών που αποκτώνται στο πλαίσιο της διαδικασίας που καθιερώνεται στο παρόν κεφάλαιο.
3. Με πλήρη σεβασμό του δικαιώματος των Μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις, καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να υποχρεώνει ένα Μέρος:
  - α) να παρεκκλίνει από τις εσωτερικές διαδικασίες προετοιμασίας και θέσπισης ρυθμιστικών μέτρων·
  - β) να αναλαμβάνει δράση που υπονομεύει ή εμποδίζει την έγκαιρη θέσπιση ρυθμιστικών μέτρων με στόχο την επίτευξη των στόχων δημόσιας πολιτικής του· ή
  - γ) να εγκρίνει οποιοδήποτε ειδικό ρυθμιστικό αποτέλεσμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΑΡΘΡΟ 16.1

Σχέση με τις Συμφωνία του ΠΟΕ

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των Μερών που απορρέουν από τη ΣΑ, τη Συμφωνία ΕΑΜ, τη Συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης και το DSU.
2. Τα Μέρη εξαιρούν τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές που υπόκεινται σε προτιμησιακή μεταχείριση από την εφαρμογή των ειδικών διασφαλίσεων για τη γεωργία της Συμφωνίας για τη γεωργία.
3. Οι προτιμησιακοί κανόνες καταγωγής βάσει του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν εφαρμόζονται στις έρευνες εμπορικής άμυνας και στις συνολικές έρευνες διασφάλισης που διεξάγονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 16.2

Διαφάνεια

1. Τα μέτρα εμπορικής άμυνας και τα μέτρα διασφάλισης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με πλήρη σεβασμό των σχετικών απαιτήσεων του ΠΟΕ και να βασίζονται σε δίκαιο και διαφανές σύστημα.
2. Το συντομότερο δυνατόν μετά την επιβολή προσωρινού μέτρου, ένα Μέρος παρέχει στα ενδιαφερόμενα μέρη πλήρη πρόσβαση στα στοιχεία που αποτελούν τη βάση για τον προσδιορισμό, την εκτίμηση της ζημίας, τους υπολογισμούς των περιθωρίων ντάμπινγκ και επιδοτήσεων και την αιτιώδη συνάφεια. Επιπλέον, πριν από τη λήψη τελικής απόφασης, το Μέρος γνωστοποιεί πλήρως και ουσιαστικά όλα τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και το σκεπτικό που αποτελούν τη βάση για την απόφαση εφαρμογής ενός μέτρου. Η παρούσα παράγραφος ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 6.5 της ΣΑ, του άρθρου 12.4 της Συμφωνίας ΕΑΜ και του άρθρου 3.2 της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης.
3. Το Μέρος αποστέλλει γραπτώς όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2, κατά προτίμηση σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ θα πρέπει να παρέχεται στα ενδιαφερόμενα μέρη επαρκής χρόνος για να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους. Για τα Μέρη των οποίων οι ερευνητικές αρχές τηρούν ηλεκτρονικούς φακέλους υποθέσεων, όλες οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να διατίθενται ηλεκτρονικά.

ΤΜΗΜΑ Β

ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΝΤΑΜΠΙΝΓΚ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 16.3

Εκτιμήσεις σχετικά με τα μέτρα αντιντάμπινγκ και τα αντισταθμιστικά μέτρα

Κάθε Μέρος:

- α) αναλύει με ιδιαίτερη προσοχή τις προτάσεις ανάληψης υποχρεώσεων ως προς τις τιμές που υποβάλλουν οι εξαγωγείς του άλλου Μέρους·
- β) ευνοεί την επιβολή δασμού χαμηλότερου από το περιθώριο ντάμπινγκ ή επιδότησης, εάν το επίπεδο αυτό επαρκεί για την εξάλειψη της ζημίας που υφίσταται ο εγχώριος κλάδος παραγωγής·
- γ) αναλύει με ιδιαίτερη προσοχή τα αιτήματα επέκτασης των επιβληθέντων μέτρων κατά των εξαγωγέων του άλλου Μέρους· και
- δ) λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχουν βιομηχανικοί χρήστες του υπό έρευνα προϊόντος, εισαγωγείς και, κατά περίπτωση, αντιπροσωπευτικές οργανώσεις καταναλωτών στο πλαίσιο του άρθρου 6.12 της ΣΑ και του άρθρου 12.10 της Συμφωνίας ΕΑΜ.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 16.4

Διαφάνεια όσον αφορά τα συνολικά μέτρα διασφάλισης

1. Κατόπιν αιτήματος του Μέρους εξαγωγής, και υπό την προϋπόθεση ότι έχει ουσιαστικό συμφέρον για εξαγωγή του οικείου προϊόντος, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, το Μέρος που κινεί έρευνα διασφάλισης ή προτίθεται να θεσπίσει προσωρινά ή οριστικά μέτρα διασφάλισης παρέχει αμέσως:
  - α) τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 12.2 της Συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης, στη μορφή που ορίζει η επιτροπή του ΠΟΕ για τα μέτρα διασφάλισης·
  - β) τη δημόσια έκδοση της καταγγελίας που υπέβαλε ο εγχώριος κλάδος παραγωγής, ανάλογα με την περίπτωση· και
  - γ) τη δημόσια έκθεση στην οποία παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις και τα αιτιολογημένα συμπεράσματα επί όλων των σχετικών πραγματικών και νομικών ζητημάτων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας διασφάλισης.

Η δημόσια έκθεση που αναφέρεται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου περιλαμβάνει ανάλυση που αποδίδει τη ζημία στους παράγοντες που την προκάλεσαν και καθορίζει τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό των μέτρων διασφάλισης.

2. Σε περίπτωση παροχής πληροφοριών σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το Μέρος εισαγωγής προσφέρει τη δυνατότητα διεξαγωγής άτυπων διαβουλεύσεων με το Μέρος εξαγωγής, ώστε να εξεταστούν οι παρεχόμενες πληροφορίες.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, θεωρείται ότι ένα Μέρος έχει ουσιαστικό συμφέρον, εάν συγκαταλέγεται μεταξύ των 5 (πέντε) μεγαλύτερων προμηθευτών των εισαγόμενων οικείων προϊόντων κατά την αμέσως προηγούμενη τριετή (3ετή) χρονική περίοδο, είτε βάσει του όγκου είτε βάσει της αξίας τους σε απόλυτες τιμές.

ΑΡΘΡΟ 16.5

Εφαρμογή οριστικών μέτρων

1. Ένα Μέρος που θεσπίζει μέτρα διασφάλισης καταβάλλει προσπάθειες ώστε να τα εφαρμόσει κατά τρόπο που επηρεάζει τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές στον μικρότερο δυνατό βαθμό.
2. Το Μέρος εισαγωγής προσφέρει τη δυνατότητα διεξαγωγής άτυπων διαβουλεύσεων με το Μέρος εξαγωγής, ώστε να εξεταστεί το ζήτημα που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Το Μέρος εισαγωγής δεν θεσπίζει μέτρα εντός 30 (τριάντα) ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η προσφορά διεξαγωγής άτυπων διαβουλεύσεων.

ΤΜΗΜΑ Δ

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 16.6

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα Μέρος δεν προσφεύγει στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο κεφάλαιο 29 για οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΔΙΜΕΡΗ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 17.1

Πεδίο εφαρμογής

1. Τα τμήματα Β έως Θ του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλα τα εμπορεύματα εκτός από τα οχήματα που κατατάσσονται στις κλάσεις ΕΣ 8703 και 8704.
2. Οι διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται στα οχήματα που κατατάσσονται στις κλάσεις ΕΣ 8703 και 8704 περιγράφονται λεπτομερώς στο παράρτημα 17-Α.

ΤΜΗΜΑ Β

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΑΡΘΡΟ 17.2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «αρμόδια ερευνητική αρχή»:
- i) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· και
  - ii) στην περίπτωση της MERCOSUR, το Ministerio de Economía ή ο διάδοχός του στην Αργεντινή, το Secretaria de Comercio Exterior του Ministério do Desenvolvimento, Indústria, Comércio e Serviços ή ο διάδοχός του στη Βραζιλία, το Ministerio de Industria y Comercio ή ο διάδοχός του στην Παραγουάη, και η Asesoría de Política Comercial del Ministerio de Economía y Finanzas ή ο διάδοχός της στην Ουρουγουάη·
- β) «εγχώριος κλάδος παραγωγής»: το σύνολο των παραγωγών ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο έδαφος ενός Μέρους ή, σε διαφορετική περίπτωση, των παραγωγών των οποίων η συνδυασμένη παραγωγή ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων αντιπροσωπεύει συνήθως περισσότερο από το 50 % (πενήντα τοις εκατό) και, σε εξαιρετικές περιστάσεις, τουλάχιστον το 25 % (είκοσι πέντε τοις εκατό) της συνολικής παραγωγής των εν λόγω προϊόντων·

γ) ο όρος «ενδιαφερόμενα μέρη» περιλαμβάνει:

- i) τους εξαγωγείς ή τους αλλοδαπούς παραγωγούς ή τους εισαγωγείς προϊόντος που αποτελεί αντικείμενο έρευνας ή εμπορική ή επιχειρηματική ένωση της οποίας η πλειονότητα των μελών αποτελείται από παραγωγούς, εξαγωγείς ή εισαγωγείς του συγκεκριμένου προϊόντος·
- ii) την κυβέρνηση του Μέρους εξαγωγής· και
- iii) τους παραγωγούς του ομοειδούς ή άμεσα ανταγωνιστικού προϊόντος στο Μέρος εισαγωγής ή εμπορική και επιχειρηματική ένωση της οποίας η πλειονότητα των μελών παράγει το ομοειδές ή άμεσα ανταγωνιστικό προϊόν στο έδαφος του Μέρους εισαγωγής·

η ανωτέρω απαρίθμηση δεν εμποδίζει τα Μέρη να επιτρέπουν την προσθήκη εγχώριων ή αλλοδαπών μερών, εκτός από εκείνα που αναφέρονται ανωτέρω, ως ενδιαφερόμενων μερών·

δ) «ομοειδές ή άμεσα ανταγωνιστικό προϊόν»:

- i) προϊόν πανομοιότυπο, δηλαδή προϊόν που είναι όμοιο από κάθε άποψη με το υπό εξέταση προϊόν·
- ii) άλλο προϊόν το οποίο, παρότι δεν είναι όμοιο από κάθε άποψη, έχει χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν μεγάλη ομοιότητα με εκείνα του υπό εξέταση προϊόντος· ή

iii) προϊόν το οποίο ανταγωνίζεται άμεσα στην εσωτερική αγορά του Μέρους εισαγωγής, δεδομένων της δυνατότητάς του για υποκατάσταση, των βασικών φυσικών χαρακτηριστικών και των τεχνικών προδιαγραφών του, των τελικών του χρήσεων και των διαύλων διανομής του·

η ανωτέρω απαρίθμηση παραγόντων δεν είναι εξαντλητική ούτε μπορούν ένας ή περισσότεροι από τους παράγοντες αυτούς να θεωρηθούν βαρύνουσας σημασίας για την εξαγωγή συμπερασμάτων·

ε) «σοβαρή ζημία»: σοβαρή γενική επιδείνωση της θέσης εγχώριου κλάδου παραγωγής·

στ) «κίνδυνος πρόκλησης σοβαρής ζημίας»: σοβαρή ζημία η οποία είναι πέραν αμφιβολίας επικείμενη, βάσει πραγματικών περιστατικών και όχι απλώς ισχυρισμών, εικασιών ή απομακρυσμένων πιθανοτήτων· και

ζ) «μεταβατική περίοδος»:

i) περίοδος 12 (δώδεκα) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας· ή

ii) όσον αφορά εμπορεύματα εκτός των οχημάτων που κατατάσσονται στις κλάσεις ΕΣ 8703 και 8704, για τα οποία ο πίνακας κατάργησης δασμών του Μέρους που εφαρμόζει τα μέτρα προβλέπει περίοδο 10 (δέκα) ετών ή μεγαλύτερη για την κατάργηση των δασμών, περίοδος 18 (δεκαοκτώ) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΜΕΡΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 17.3

Εφαρμογή διμερών μέτρων διασφάλισης

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 16, ένα Μέρος μπορεί, σε εξαιρετικές περιστάσεις, και όσον αφορά εμπορεύματα εκτός των οχημάτων που κατατάσσονται στις κλάσεις ΕΣ 8703 και 8704, να εφαρμόζει διμερή μέτρα διασφάλισης υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν τμήμα, εάν, μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, οι εισαγωγές ενός προϊόντος από το άλλο Μέρος υπό προτιμησιακούς όρους έχουν αυξηθεί σε τόσο μεγάλες ποσότητες, σε απόλυτα μεγέθη ή σε σχέση με την εγχώρια παραγωγή ή κατανάλωση, και υπό τέτοιες συνθήκες, ώστε να προκαλείται ή να υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί σοβαρή ζημία στον οικείο εγχώριο κλάδο παραγωγής ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων.
2. Διμερή μέτρα διασφάλισης εφαρμόζονται στα εμπορεύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μόνο στον βαθμό που απαιτείται για την αποτροπή ή την αποκατάσταση σοβαρής ζημίας ή του κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας.
3. Διμερή μέτρα διασφάλισης εφαρμόζονται κατόπιν έρευνας από τις αρμόδιες ερευνητικές αρχές του Μέρους εισαγωγής σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 17.4

Χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή διμερών μέτρων διασφάλισης

Κανένα Μέρος δεν εφαρμόζει, ούτε παρατείνει ούτε διατηρεί σε ισχύ διμερές μέτρο διασφάλισης πέραν της λήξης της μεταβατικής περιόδου.

ΑΡΘΡΟ 17.5

Όροι και περιορισμοί

1. Η MERCOSUR μπορεί να θεσπίζει διμερή μέτρα διασφάλισης για τις εισαγωγές από την Ευρωπαϊκή Ένωση:
  - α) ως ενιαία οντότητα, εφόσον πληρούνται όλες οι απαιτήσεις για τη διαπίστωση της ύπαρξης σοβαρής ζημίας ή του κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας από τις εισαγωγές ενός προϊόντος υπό προτιμησιακούς όρους, με βάση τους όρους που ισχύουν για τη MERCOSUR· ή
  - β) εξ ονόματος ενός ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR, περίπτωση στην οποία οι απαιτήσεις για τη διαπίστωση της ύπαρξης σοβαρής ζημίας ή του κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας από τις εισαγωγές ενός προϊόντος υπό προτιμησιακούς όρους βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στο σχετικό υπογράφων κράτος της MERCOSUR ή στα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR που συμμετέχουν στην τελωνειακή ένωση· και το μέτρο περιορίζεται στο συγκεκριμένο υπογράφων κράτος της MERCOSUR ή στα συγκεκριμένα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR. Η θέσπιση διμερούς μέτρου διασφάλισης από τη MERCOSUR εξ ονόματος ενός ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR δεν εμποδίζει άλλο υπογράφων κράτος της MERCOSUR να θεσπίσει σε μεταγενέστερο στάδιο μέτρο σχετικά με το ίδιο προϊόν.

2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να εφαρμόζει διμερή μέτρα διασφάλισης στις εισαγωγές από τη MERCOSUR ως ενιαία οντότητα ή από ένα ή περισσότερα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR, εάν η σοβαρή ζημία ή ο κίνδυνος πρόκλησης σοβαρής ζημίας οφείλεται στις εισαγωγές προϊόντων υπό προτιμησιακούς όρους.

3. Σε περίπτωση που η Ευρωπαϊκή Ένωση διαπιστώσει ότι ένα μέτρο πρέπει να εφαρμόζεται στη MERCOSUR ως ενιαία οντότητα, η Παραγουάη εξαιρείται από την εφαρμογή του μέτρου, εκτός εάν, βάσει του αποτελέσματος έρευνας, αποδειχθεί ότι η ύπαρξη σοβαρής ζημίας ή ο κίνδυνος πρόκλησης σοβαρής ζημίας οφείλεται επίσης στις εισαγωγές προϊόντων από την Παραγουάη υπό προτιμησιακούς όρους.

ΤΜΗΜΑ Δ

ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΜΕΡΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 17.6

Μορφή διμερών μέτρων διασφάλισης

Όσον αφορά εμπορεύματα εκτός των οχημάτων που κατατάσσονται στις κλάσεις ΕΣ 8703 και 8704, τα διμερή μέτρα διασφάλισης που θεσπίζονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο συνίστανται:

- α) σε προσωρινή αναστολή του παραρτήματος 10-Α για το οικείο προϊόν, το οποίο προβλέπεται στην παρούσα Συμφωνία· ή

- β) σε προσωρινή μείωση της δασμολογικής προτίμησης για το οικείο προϊόν, ώστε ο δασμολογικός συντελεστής να μην υπερβαίνει τον χαμηλότερο από τους ακόλουθους συντελεστές:
- i) τον δασμολογικό συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους που εφαρμόζοταν στο συγκεκριμένο προϊόν και ίσχυε όταν ελήφθη το μέτρο· και
  - ii) τον βασικό δασμολογικό συντελεστή για το προϊόν ο οποίος αναφέρεται στο παράρτημα 10-A.

ΑΡΘΡΟ 17.7

Περιθώριο προτίμησης

Μετά τη λήξη της ισχύος του διμερούς μέτρου διασφάλισης, το περιθώριο προτίμησης είναι εκείνο που θα εφαρμόζοταν στο προϊόν εάν δεν είχε επιβληθεί το μέτρο βάσει του παραρτήματος 10-A.

ΑΡΘΡΟ 17.8

Διάρκεια διμερών μέτρων διασφάλισης

Τα διμερή μέτρα διασφάλισης εφαρμόζονται μόνο για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την αποτροπή ή την αποκατάσταση της σοβαρής ζημίας και για τη διευκόλυνση της προσαρμογής του εγχώριου κλάδου παραγωγής. Το διάστημα αυτό, συμπεριλαμβανομένου του διαστήματος εφαρμογής τυχόν προσωρινών μέτρων, δεν υπερβαίνει τα 2 (δύο) έτη.

ΑΡΘΡΟ 17.9

Παράταση διμερών μέτρων διασφάλισης

1. Τα διμερή μέτρα διασφάλισης μπορούν να παραταθούν μία φορά για μέγιστη περίοδο ίση με την αρχικά προβλεπόμενη περίοδο εφαρμογής, εάν έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες του παρόντος κεφαλαίου, ότι το μέτρο εξακολουθεί να είναι αναγκαίο για την αποτροπή ή την αποκατάσταση σοβαρής ζημίας και εάν ο εγχώριος κλάδος παραγωγής αποδειξει ότι βρίσκεται σε στάδιο προσαρμογής. Το παραταθέν μέτρο δεν είναι περισσότερο περιοριστικό από το ισχύον κατά το τέλος της αρχικής περιόδου.
2. Δεν εφαρμόζεται εκ νέου μέτρο διασφάλισης στις εισαγωγές προϊόντος σύμφωνα με το παράρτημα 10-A το οποίο υπόκειται σε τέτοιο μέτρο, εκτός εάν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα ίσο με το ήμισυ της συνολικής διάρκειας εφαρμογής του προηγούμενου μέτρου διασφάλισης.

ΤΜΗΜΑ Ε

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 17.10

Έρευνα

1. Η αρμόδια ερευνητική αρχή, όταν διεξάγει την έρευνα για να διαπιστώσει αν οι αυξημένες εισαγωγές προκάλεσαν ή υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσουν σοβαρή ζημία σε εγχώριο κλάδο παραγωγής, όπως αναφέρεται στο άρθρο 17.3, αξιολογεί όλους τους σχετικούς αντικειμενικούς και ποσοτικοποιήσιμους παράγοντες που επηρεάζουν την κατάσταση του εν λόγω κλάδου παραγωγής, ιδίως το ποσοστό και το ποσό της αύξησης των εισαγωγών του οικείου προϊόντος σε απόλυτες και σχετικές τιμές· το μερίδιο της εγχώριας αγοράς που καταλαμβάνουν οι αυξημένες εισαγωγές· και τυχόν μεταβολές στο επίπεδο των πωλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, της παραγωγής, της παραγωγικότητας, της χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας, των κερδών και των ζημιών καθώς και της απασχόλησης.

2. Η αρμόδια ερευνητική αρχή αποδεικνύει, βάσει αντικειμενικών αποδεικτικών στοιχείων, την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της αύξησης των εισαγωγών του οικείου προϊόντος και της σοβαρής ζημίας ή του κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας. Η αρμόδια ερευνητική αρχή αξιολογεί επίσης όλους τους γνωστούς παράγοντες, εκτός από την αύξηση των εισαγωγών υπό προτιμησιακούς όρους της παρούσας Συμφωνίας, οι οποίοι ενδέχεται να προκαλούν ταυτόχρονα ζημία στον εγχώριο κλάδο παραγωγής. Οι επιπτώσεις της αύξησης των εισαγωγών των οικείων προϊόντων από άλλες χώρες δεν αποδίδονται στις εισαγωγές υπό προτιμησιακούς όρους.

3. Κατά τη διεξαγωγή έρευνας της ζημίας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, η αρμόδια ερευνητική αρχή θα πρέπει να συλλέγει δεδομένα για περίοδο τουλάχιστον 36 (τριάντα έξι) μηνών η οποία λήγει όσο το δυνατόν πλησιέστερα στην ημερομηνία υποβολής του αιτήματος για την έναρξη έρευνας.

ΑΡΘΡΟ 17.11

Έναρξη έρευνας

1. Εάν υπάρχουν επαρκή εκ πρώτης όψεως αποδεικτικά στοιχεία που δικαιολογούν την έναρξη έρευνας, μπορεί να κινηθεί έρευνα διμερούς διασφάλισης κατόπιν αιτήματος:

- α) του εγχώριου κλάδου παραγωγής ή εμπορικής και επιχειρηματικής ένωσης που ενεργεί για λογαριασμό εγχώριων παραγωγών ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων στο Μέρος εισαγωγής· ή
- β) ενός ή περισσότερων κρατών μελών εισαγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογραφόντων κρατών εισαγωγής της MERCOSUR.

2. Το αίτημα για την έναρξη έρευνας περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) την ονομασία και την περιγραφή του οικείου εισαγόμενου προϊόντος, τη δασμολογική του κλάση και την ισχύουσα δασμολογική μεταχείριση καθώς και την ονομασία και την περιγραφή του ομοειδούς ή άμεσα ανταγωνιστικού προϊόντος·
- β) τα ονόματα και τις διευθύνσεις των παραγωγών ή των ενώσεων που υποβάλλουν το αίτημα, κατά περίπτωση·

- γ) κατάλογο, εάν είναι ευλόγως διαθέσιμος, όλων των γνωστών παραγωγών του ομοειδούς ή άμεσα ανταγωνιστικού προϊόντος· και
- δ) στοιχεία που αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επιβολή του μέτρου διασφάλισης που ορίζονται στο άρθρο 17.3 παράγραφος 1.

Για τους σκοπούς του στοιχείου δ) της παρούσας παραγράφου, το αίτημα για έναρξη έρευνας περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- i) τον όγκο παραγωγής των παραγωγών που υποβάλλουν το αίτημα ή εκπροσωπούνται στο αίτημα, και εκτίμηση της παραγωγής άλλων γνωστών παραγωγών του ομοειδούς ή άμεσα ανταγωνιστικού προϊόντος·
- ii) το ποσοστό και το ποσό της αύξησης των συνολικών και των διμερών εισαγωγών του οικείου προϊόντος σε απόλυτες και σχετικές τιμές, για τουλάχιστον 36 (τριάντα έξι) μήνες πριν από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος για την έναρξη έρευνας, για τους οποίους υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες·
- iii) το επίπεδο των τιμών εισαγωγής κατά την ίδια περίοδο· και
- iv) εάν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες, αντικειμενικά και ποσοτικοποιήσιμα στοιχεία σχετικά με το ομοειδές ή άμεσα ανταγωνιστικό προϊόν σχετικά με τον όγκο της συνολικής παραγωγής και των συνολικών πωλήσεων στην εσωτερική αγορά, τα αποθέματα, τις τιμές για την εσωτερική αγορά, την παραγωγικότητα, τη χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας, την απασχόληση, τα κέρδη και τις ζημιές καθώς και το μερίδιο αγοράς των αιτουσών επιχειρήσεων ή εκείνων που εκπροσωπούνται στο αίτημα, τουλάχιστον κατά την περίοδο των τελευταίων 36 (τριάντα έξι) μηνών πριν από την υποβολή του αιτήματος, για τους οποίους υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες.

Εμπιστευτικές πληροφορίες

1. Οι αρμόδιες ερευνητικές αρχές, όταν αποδεικνύεται ότι συντρέχει λόγος, αντιμετωπίζουν ως εμπιστευτική κάθε πληροφορία που είναι από τη φύση της εμπιστευτική ή παρέχεται σε εμπιστευτική βάση. Απαγορεύεται η αποκάλυψη τέτοιων πληροφοριών χωρίς την άδεια του ενδιαφερόμενου μέρους που την υπέβαλε. Ενδιαφερόμενο μέρος που υποβάλλει εμπιστευτικές πληροφορίες μπορεί να κληθεί να προσκομίσει μη εμπιστευτικές περιλήψεις τους, ή, εάν το εν λόγω ενδιαφερόμενο μέρος υποστηρίζει ότι οι πληροφορίες αυτές δεν είναι δυνατό να παρουσιαστούν σε περιληπτική μορφή, καλείται να αναπτύξει τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να προσκομιστεί περίληψη.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, εάν οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι το αίτημα για τήρηση εμπιστευτικότητας δεν είναι αιτιολογημένο και εάν το ενδιαφερόμενο μέρος δεν είναι διατεθειμένο ούτε να δημοσιοποιήσει τις πληροφορίες ούτε να επιτρέψει την κοινοποίησή τους σε γενικευμένη ή περιληπτική μορφή, οι αρχές μπορούν να μη λάβουν υπόψη τις εν λόγω πληροφορίες, εκτός εάν πειστούν, βάσει στοιχείων από κατάλληλες πηγές, ότι οι πληροφορίες είναι ακριβείς.
3. Εάν οι πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή, την παραγωγική ικανότητα, την απασχόληση, τους μισθούς, τον όγκο και την αξία των εγχώριων πωλήσεων ή τη μέση τιμή παρέχονται σε εμπιστευτική βάση, οι αρμόδιες ερευνητικές αρχές διασφαλίζουν ότι υποβάλλονται ουσιαστικές μη εμπιστευτικές περιλήψεις που γνωστοποιούν τουλάχιστον συγκεντρωτικά στοιχεία ή, στις περιπτώσεις στις οποίες η γνωστοποίηση συγκεντρωτικών στοιχείων θα έθετε σε κίνδυνο την εμπιστευτικότητα των στοιχείων της εταιρείας, δείκτες για κάθε υπό έρευνα περίοδο 12 (δώδεκα) μηνών, ώστε να εξασφαλίζεται το κατάλληλο δικαίωμα άμυνας των ενδιαφερόμενων μερών. Στο πλαίσιο αυτό, τα αιτήματα για τήρηση εμπιστευτικότητας θα πρέπει να εξετάζονται σε καταστάσεις στις οποίες αυτό δικαιολογείται από τις συγκεκριμένες δομές της αγοράς ή του εγχώριου κλάδου παραγωγής. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει την υποβολή λεπτομερέστερων μη εμπιστευτικών περιλήψεων.

4. Αιτήματα για τήρηση εμπιστευτικότητας δεν δικαιολογούνται όσον αφορά πληροφορίες σχετικά με βασικά τεχνικά και ποιοτικά πρότυπα ή χρήσεις του οικείου προϊόντος. Αιτήματα για τήρηση εμπιστευτικότητας όσον αφορά πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των αιτούντων και άλλων γνωστών εταιρειών κατασκευής που δεν περιλαμβάνονται στην προσφυγή δικαιολογούνται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες αιτιολογούνται δεόντως από τις αρμόδιες ερευνητικές αρχές. Στο πλαίσιο αυτό, οι απλοί ισχυρισμοί δεν αρκούν για την αιτιολόγηση των αιτημάτων για τήρηση εμπιστευτικότητας. Εάν η ταυτότητα των αιτούντων δεν μπορεί να γνωστοποιηθεί, οι αρμόδιες ερευνητικές αρχές γνωστοποιούν τον συνολικό αριθμό των παραγωγών που περιλαμβάνει ο εγχώριος κλάδος παραγωγής και το ποσοστό της παραγωγής που αντιπροσωπεύουν οι αιτούντες σε σχέση με τη συνολική παραγωγή του εγχώριου κλάδου παραγωγής.

ΑΡΘΡΟ 17.13

Χρονοδιάγραμμα της έρευνας

Το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας δημοσίευσης της απόφασης για την έναρξη της έρευνας και της δημοσίευσης της τελικής απόφασης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 1 (ένα) έτος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το διάστημα αυτό μπορεί να παραταθεί, αλλά σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει τους 18 (δεκαοκτώ) μήνες. Κανένα Μέρος δεν εφαρμόζει μέτρα διασφάλισης εάν οι αρμόδιες ερευνητικές αρχές δεν έχουν τηρήσει την εν λόγω προθεσμία.

ΑΡΘΡΟ 17.14

Διαφάνεια

Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαφανείς, αποτελεσματικές και δίκαιες διαδικασίες για την αμερόληπτη και εύλογη εφαρμογή των μέτρων διασφάλισης, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 17.15

Προσωρινά μέτρα διασφάλισης

1. Σε κρίσιμες περιστάσεις στις οποίες τυχόν καθυστέρηση μπορεί να προκαλέσει ζημία που θα ήταν δύσκολο να αποκατασταθεί, κάθε Μέρος, μετά από δέουσα κοινοποίηση, μπορεί να λάβει προσωρινό μέτρο διασφάλισης εφόσον διαπιστωθεί με προκαταρκτική απόφαση ότι υπάρχουν σαφή στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι εισαγωγές υπό προτιμησιακούς όρους έχουν αυξηθεί και ότι οι εν λόγω εισαγωγές έχουν προκαλέσει ή υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσουν σοβαρή ζημία. Η διάρκεια του προσωρινού μέτρου δεν υπερβαίνει τις 200 (διακόσιες) ημέρες, κατά τη διάρκεια των οποίων πληρούνται οι απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου. Εάν ληφθεί τελική απόφαση με την οποία διαπιστώνεται ότι οι εισαγωγές υπό προτιμησιακούς όρους δεν προκάλεσαν σοβαρή ζημία ούτε υπήρξε κίνδυνος πρόκλησης σοβαρής ζημίας στον εγχώριο κλάδο παραγωγής, ο αυξημένος δασμός ή η προσωρινή εγγύηση, εάν εισπραχθεί ή επιβληθεί βάσει προσωρινών μέτρων, επιστρέφεται αμέσως, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του οικείου Μέρους.

2. Προσωρινά μέτρα διασφάλισης δεν λαμβάνονται σε βάρος της Παραγωγής, εκτός εάν το αποτέλεσμα της προκαταρκτικής απόφασης σύμφωνα με την παράγραφο 1 αποδεικνύει ότι η ύπαρξη σοβαρής ζημίας ή ο κίνδυνος πρόκλησης σοβαρής ζημίας οφείλεται επίσης στις εισαγωγές προϊόντων από την Παραγωγή υπό προτιμησιακούς όρους.

ΤΜΗΜΑ Ζ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΑΡΘΡΟ 17.16

Δημόσια ανακοίνωση σχετικά με την έναρξη έρευνας

Η δημόσια ανακοίνωση για την έναρξη έρευνας διασφάλισης περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το όνομα του αιτούντος·
- β) την πλήρη περιγραφή του εισαγόμενου υπό έρευνα προϊόντος και την κατάταξή του στο πλαίσιο του εναρμονισμένου συστήματος·
- γ) την προθεσμία για το αίτημα ακρόασης·
- δ) τις προθεσμίες για την καταχώριση μέρους ως ενδιαφερόμενου μέρους και για την υποβολή πληροφοριών, δηλώσεων και άλλων εγγράφων·
- ε) τη διεύθυνση στην οποία μπορεί να εξεταστεί η αίτηση και άλλα έγγραφα που σχετίζονται με την έρευνα·
- στ) το όνομα, τη διεύθυνση και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τον αριθμό τηλεφώνου ή φαξ του φορέα που μπορεί να παράσχει περαιτέρω πληροφορίες· και

- ζ) περίληψη των πραγματικών περιστατικών στα οποία βασίστηκε η έναρξη της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σχετικά με τις εισαγωγές οι οποίες, κατά τους ισχυρισμούς, αυξήθηκαν σε απόλυτες τιμές ή σε σχέση με τη συνολική παραγωγή, και ανάλυση της κατάστασης του εγχώριου κλάδου παραγωγής με βάση όλα τα στοιχεία που περιέχονται στην αίτηση.

ΑΡΘΡΟ 17.17

Δημόσια ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή διμερών μέτρων διασφάλισης

Η δημόσια ανακοίνωση της απόφασης για την εφαρμογή προσωρινού μέτρου διασφάλισης και για το αν θα εφαρμοστεί ή όχι οριστικό μέτρο διασφάλισης περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) την πλήρη περιγραφή των προϊόντων που υπόκεινται στο μέτρο διασφάλισης και τη δασμολογική τους κατάταξη στο πλαίσιο του εναρμονισμένου συστήματος·
- β) πληροφορίες και αποδεικτικά στοιχεία που οδήγησαν στη λήψη της απόφασης, όπως:
- i) οι αυξανόμενες ή αυξημένες προτιμησιακές εισαγωγές, κατά περίπτωση·
  - ii) η κατάσταση του εγχώριου κλάδου παραγωγής·
  - iii) η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των αυξημένων προτιμησιακών εισαγωγών των οικείων προϊόντων και της σοβαρής ζημίας ή του κινδύνου πρόκλησης σοβαρής ζημίας στον εγχώριο κλάδο παραγωγής, κατά περίπτωση·
  - iv) σε περίπτωση προκαταρκτικής απόφασης, η ύπαρξη κρίσιμων περιστάσεων·

- γ) άλλες αιτιολογημένες διαπιστώσεις και συμπεράσματα για όλα τα σχετικά πραγματικά και νομικά ζητήματα·
- δ) περιγραφή του μέτρου που πρόκειται να ληφθεί, κατά περίπτωση· και
- ε) την ημερομηνία έναρξης ισχύος του μέτρου και τη διάρκειά του, κατά περίπτωση.

ΤΜΗΜΑ Η

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 17.18

Κοινοποιήσεις

1. Το Μέρος εισαγωγής κοινοποιεί εγγράφως στο Μέρος εξαγωγής την απόφασή του:
  - α) να κινήσει την έρευνα βάσει του παρόντος κεφαλαίου·
  - β) να εφαρμόσει προσωρινό μέτρο διασφάλισης· και
  - γ) να εφαρμόσει ή να μην εφαρμόσει οριστικό μέτρο διασφάλισης.

2. Η απόφαση κοινοποιείται από το Μέρος εισαγωγής το αργότερο 10 (δέκα) ημέρες μετά τη δημοσίευσή της και συνοδεύεται από την κατάλληλη δημόσια ανακοίνωση. Σε περίπτωση απόφασης για την έναρξη έρευνας, στην κοινοποίηση περιλαμβάνεται αντίγραφο του αιτήματος για έναρξη έρευνας.

ΑΡΘΡΟ 17.19

Διαβουλεύσεις

1. Εάν ένα Μέρος διαπιστώσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επιβολή οριστικού μέτρου, ενημερώνει γραπτώς το άλλο Μέρος και ταυτόχρονα το καλεί σε διαβουλεύσεις.
2. Η κοινοποίηση και η πρόσκληση για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πραγματοποιούνται τουλάχιστον 30 (τριάντα) ημέρες πριν από την αναμενόμενη έναρξη ισχύος του οριστικού μέτρου. Κανένα Μέρος δεν εφαρμόζει οριστικό μέτρο αν δεν υπάρξει τέτοια κοινοποίηση.
3. Η κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει:
  - α) τα στοιχεία και τις αντικειμενικές πληροφορίες που αποδεικνύουν την ύπαρξη σοβαρής ζημίας ή τον κίνδυνο πρόκλησης σοβαρής ζημίας στον εγχώριο κλάδο παραγωγής λόγω των αυξημένων εισαγωγών υπό προτιμησιακούς όρους·
  - β) πλήρη περιγραφή του εισαγόμενου προϊόντος που υπόκειται στο μέτρο και την κατάταξή του στο πλαίσιο του εναρμονισμένου συστήματος·
  - γ) περιγραφή του προτεινόμενου μέτρου·

δ) την ημερομηνία έναρξης ισχύος του μέτρου και τη διάρκειά του· και

ε) την πρόσκληση για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων.

4. Στόχος των διαβουλεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι η εξασφάλιση αμοιβαίας κατανόησης των δημοσίως γνωστών πραγματικών περιστατικών και η ανταλλαγή απόψεων, προκειμένου να επιτευχθεί αμοιβαία ικανοποιητική λύση. Εάν δεν επιτευχθεί ικανοποιητική λύση εντός 30 (τριάντα) ημερών από την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το Μέρος μπορεί να εφαρμόσει το μέτρο στο τέλος της περιόδου των 30 (τριάντα) ημερών.

5. Σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας, το Μέρος στο οποίο απευθύνεται η κοινοποίηση μπορεί να ζητήσει διαβουλεύσεις με το άλλο Μέρος ή οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία κρίνει αναγκαία.

ΤΜΗΜΑ Θ

ΕΞΟΧΩΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ¹

ΑΡΘΡΟ 17.20

Εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 17.3, εάν ένα προϊόν καταγωγής ενός ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR εισάγεται υπό προτιμησιακούς όρους στο έδαφος μίας ή περισσότερων εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τόσο αυξημένες ποσότητες και υπό τέτοιες συνθήκες ώστε να προκαλεί ή να υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσει σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της/των εξόχως απόκεντρης/-ων περιοχής/-ών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί κατ' εξαίρεση να λάβει μέτρα διασφάλισης των οποίων η ισχύς περιορίζεται στο έδαφος της/των οικείας/-ων περιοχής/-ών, εκτός εάν επιτευχθεί αμοιβαία ικανοποιητική λύση.

---

¹ Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, οι εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι οι εξής: Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα, Μαρτινίκα, Μαγιότ, Ρεϊνιόν, Άγιος Μαρτίνος, Αζόρες, Μαδέρα και Κανάριες Νήσοι. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται επίσης σε χώρα ή υπερπόντιο έδαφος του οποίου το καθεστώς μεταβάλλεται σε εξόχως απόκεντρη περιοχή με απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 355 παράγραφος 6 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την έναρξη ισχύος της εν λόγω απόφασης. Σε περίπτωση μεταβολής του καθεστώτος εξόχως απόκεντρης περιοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ίδια διαδικασία, το παρόν άρθρο παύει να εφαρμόζεται μετά την έναρξη ισχύος της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιεί γραπτώς στο άλλο Μέρος κάθε αλλαγή στα εδάφη που θεωρούνται εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, άλλοι κανόνες που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο και εφαρμόζονται στα διμερή μέτρα διασφάλισης εφαρμόζονται και σε κάθε μέτρο διασφάλισης που θεσπίζεται δυνάμει του παρόντος άρθρου.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως σοβαρή επιδείνωση νοούνται οι σημαντικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει τομέας της οικονομίας ο οποίος παράγει ομοειδή ή άμεσα ανταγωνιστικά προϊόντα. Ο προσδιορισμός της σοβαρής επιδείνωσης βασίζεται σε αντικειμενικούς παράγοντες, στους οποίους περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) η αύξηση του όγκου των εισαγωγών σε απόλυτες τιμές ή σε σχέση με την εγχώρια παραγωγή και τις εισαγωγές από άλλες χώρες· και
- β) ο αντίκτυπος αυτών των εισαγωγών στην κατάσταση του σχετικού κλάδου παραγωγής ή του οικείου οικονομικού τομέα καθώς και, μεταξύ άλλων, στο επίπεδο πωλήσεων, στην παραγωγή, στη δημοσιονομική κατάσταση και στην απασχόληση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΤΜΗΜΑ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 18.1

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Τα Μέρη, επαναβεβαιώνοντας τις αντίστοιχες δεσμεύσεις τους που απορρέουν από τη Συμφωνία ΠΟΕ, θεσπίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την ελευθέρωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση.
2. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι απαιτεί την ιδιωτικοποίηση δημόσιων υπηρεσιών ή ότι επιβάλλει οποιαδήποτε υποχρέωση όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών.
3. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται σε επιδοτήσεις ή επιχορηγήσεις που παρέχονται από ένα Μέρος, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, εγγυήσεων και ασφαλίσεων με τη στήριξη του Δημοσίου.
4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, κάθε Μέρος διατηρεί το δικαίωμα ρύθμισης και θέσπισης νέων κανονιστικών ρυθμίσεων ή παροχής υπηρεσιών για την επίτευξη των οικείων στόχων πολιτικής.
5. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης οποιουδήποτε Μέρους.

6. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις υπηρεσίες που παρέχονται ή στις δραστηριότητες που ασκούνται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας, δηλαδή σε κάθε υπηρεσία που δεν παρέχεται ή σε κάθε δραστηριότητα που δεν ασκείται ούτε σε εμπορική βάση ούτε σε ανταγωνισμό με έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών ή επενδυτές.

7. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στα μέτρα που λαμβάνονται από κάθε Μέρος και τα οποία επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση, με εξαίρεση τα εξής:

α) τις εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές¹.

β) τις εθνικές και διεθνείς υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών, είτε τακτικές είτε έκτακτες, και τις υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας, με εξαίρεση:

i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·

ii) την πώληση και εμπορική προώθηση υπηρεσιών αερομεταφοράς·

iii) τις υπηρεσίες που αφορούν ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (CRS)· και

---

¹ Χωρίς να περιορίζεται το φάσμα των δραστηριοτήτων που μπορούν να θεωρηθούν ενδομεταφορές (καμποτάζ) βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας, οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου καλύπτουν τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων μεταξύ λιμένα ή σημείου που βρίσκεται σε υπογράφων κράτος της MERCOSUR ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλου λιμένα ή σημείου που βρίσκεται στο ίδιο υπογράφων κράτος της MERCOSUR ή στο ίδιο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της υφαλοκρηπίδας τους, όπως προβλέπεται στην UNCLOS, καθώς και μεταφορές που έχουν αφετηρία και προορισμό τον ίδιο λιμένα ή το ίδιο σημείο που βρίσκεται στο υπογράφων κράτος της MERCOSUR ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- iv) τις υπηρεσίες επίγειας εξυπηρέτησης·
- γ) την εσωτερική ναυσιπλοΐα· και
- δ) τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 18.2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «κατανάλωση στο εξωτερικό»: η παροχή υπηρεσίας στο έδαφος ενός Μέρους προς τον καταναλωτή της υπηρεσίας του άλλου Μέρους (τρόπος 2)·
- β) «διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών»: η παροχή υπηρεσίας από το έδαφος ενός Μέρους στο έδαφος του άλλου Μέρους (τρόπος 1)·
- γ) «οικονομική δραστηριότητα»: κάθε δραστηριότητα οικονομικής φύσης, ανεξάρτητα από το αν σχετίζεται με τους τομείς των υπηρεσιών ή με τους τομείς εκτός των υπηρεσιών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 18.1·
- δ) «επιχείρηση»: νομικό πρόσωπο ενός Μέρους ή υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας του εν λόγω νομικού προσώπου ενός Μέρους, που έχει συσταθεί μέσω εγκατάστασης όπως ορίζεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο·

- ε) «είσοδος και προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων»: η είσοδος και η προσωρινή διαμονή στελεχών, ασκούμενων πτυχιούχων, επαγγελματιών πωλητών, παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητων επαγγελματιών ενός Μέρους στο έδαφος του άλλου Μέρους, σύμφωνα με το τμήμα Β του παρόντος κεφαλαίου·
- στ) «εγκατάσταση»:
- i) η σύσταση, απόκτηση ή διατήρηση νομικού προσώπου¹· ή
  - ii) η δημιουργία ή διατήρηση υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας νομικού προσώπου, εντός του εδάφους Μέρους με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας·
- ζ) «επενδυτής» ενός Μέρους: κάθε πρόσωπο που επιδιώκει να ασκήσει ή ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω εγκατάστασης στο έδαφος του άλλου Μέρους²·

---

¹ Οι όροι «σύσταση» και «απόκτηση» νομικού προσώπου νοείται ότι περιλαμβάνουν την κεφαλαιακή συμμετοχή σε νομικό πρόσωπο με σκοπό τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών οικονομικών δεσμών.

² Εάν η οικονομική δραστηριότητα δεν ασκείται άμεσα από νομικό πρόσωπο αλλά μέσω άλλων μορφών εγκατάστασης, όπως υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας, ο επενδυτής (δηλαδή το νομικό πρόσωπο), μέσω της εν λόγω εγκατάστασης, έχει την ίδια μεταχείριση με εκείνη που προβλέπεται για τους επενδυτές δυνάμει του μέρους ΙΙΙ της Συμφωνίας. Η μεταχείριση αυτή επεκτείνεται στην εγκατάσταση μέσω της οποίας διεξάγεται η οικονομική δραστηριότητα και δεν είναι αναγκαίο να επεκταθεί σε κανένα άλλο τμήμα του επενδυτή το οποίο είναι εγκατεστημένο εκτός του εδάφους στο οποίο διεξάγεται η οικονομική δραστηριότητα.

- η) «νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή με άλλο τρόπο οργανωθεί βάσει του εφαρμοστέου δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, ιδιωτικής ή δημόσιας ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
- θ) νομικό πρόσωπο:
- i) «ανήκει» σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα Μέρους εάν πάνω από το 50 % (πενήντα τοις εκατό) του μετοχικού κεφαλαίου του ανήκει κατά πλήρη κυριότητα σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα του εν λόγω Μέρους· και
  - ii) «ελέγχεται» από φυσικά ή νομικά πρόσωπα Μέρους εάν τα εν λόγω φυσικά ή νομικά πρόσωπα έχουν το δικαίωμα να ορίζουν την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου του ή να διευθύνουν νομίμως τις δραστηριότητές του·
- ι) «νομικό πρόσωπο Μέρους»: το νομικό πρόσωπο το οποίο είτε:
- i) έχει συσταθεί ή οργανωθεί με άλλο τρόπο βάσει του δικαίου του εν λόγω Μέρους και ασκεί ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος του εν λόγω Μέρους ή του άλλου Μέρους· ή
  - ii) σε περίπτωση εγκατάστασης, ανήκει ή ελέγχεται από:
    - A) φυσικά πρόσωπα του εν λόγω Μέρους· ή
    - B) νομικά πρόσωπα του εν λόγω Μέρους που προσδιορίζονται στο στοιχείο i) σημείο i)·

Κατά παρέκκλιση από το σημείο ii), οι ναυτιλιακές εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της MERCOSUR και ελέγχονται από φυσικά πρόσωπα που έχουν ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR, αντίστοιχα, διέπονται επίσης από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις στο εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφον κράτος της MERCOSUR και φέρουν τη σημαία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR¹.

- ια) «μέτρο»: κάθε μέτρο που λαμβάνεται από ένα Μέρος υπό μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης ή υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή·
- ιβ) «μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από Μέρος»: τα μέτρα που λαμβάνονται από:
  - i) κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αρχές· και
  - ii) μη κυβερνητικούς φορείς κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές·
- ιγ) «μέτρα των Μερών που επηρεάζουν την εγκατάσταση, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, την κατανάλωση στο εξωτερικό και την είσοδο και προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων»:
  - i) την αγορά, πληρωμή ή χρήση μιας υπηρεσίας·

---

¹ Το στοιχείο i) του παρόντος άρθρου δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να επιτρέπει σε ναυτιλιακή εταιρεία που έχει ιδρυθεί ή συσταθεί σε έδαφος που αποτελεί αντικείμενο διαφοράς περί την κυριαρχία στην οποία εμπλέκεται η Δημοκρατία της Αργεντινής, ή άλλως οργανωθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που εφαρμόζεται σε αυτό, να επωφελείται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Η διάταξη αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι συνεπάγεται τη νομιμότητα των νόμων που εφαρμόζονται στα εδάφη αυτά.

- ii) τη δυνατότητα πρόσβασης και χρήσης, σε σχέση με την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, υπηρεσιών για τις οποίες τα εν λόγω Μέρη απαιτούν την εν γένει διάθεσή τους στο κοινό· και
- iii) την πρόσβαση, μεταξύ άλλων μέσω εγκατάστασης, προσώπων ενός Μέρους στο έδαφος του άλλου Μέρους για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας στο εν λόγω έδαφος·
- ιδ) «φυσικό πρόσωπο»: πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια, ή είναι μόνιμος κάτοικος¹, ενός από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR ή ενός από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους·
- ιε) «τομέας» οικονομικής δραστηριότητας:
  - i) όσον αφορά ειδική δέσμευση, ένας ή περισσότεροι τομείς ή το σύνολο των υποτομέων της συγκεκριμένης υπηρεσίας ή των τομέων εκτός των υπηρεσιών, όπως προσδιορίζονται στις ειδικές δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 18-A έως 18-E· ή
  - ii) σε αντίθετη περίπτωση, το σύνολο του συγκεκριμένου τομέα υπηρεσιών ή τομέα εκτός των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων όλων των υποτομέων του·
- ιστ) «πάροχος υπηρεσιών»: κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να παράσχει ή που παρέχει υπηρεσία²· και
- ιζ) «παροχή υπηρεσίας»: η παραγωγή, η διανομή, η εμπορική προώθηση, η πώληση και η διάθεση υπηρεσίας.

---

¹ Εάν ένα Μέρος παρέχει ουσιαστικά την ίδια μεταχείριση στους μόνιμους κατοίκους του με εκείνη που επιφυλάσσει στα φυσικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια του εν λόγω Μέρους, οι μόνιμοι κάτοικοί του καλύπτονται από τον ορισμό των φυσικών προσώπων, όσον αφορά μέτρα που επηρεάζουν τις διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, την κατανάλωση στο εξωτερικό και την εγκατάσταση.

² Εάν η υπηρεσία δεν παρέχεται απευθείας από νομικό πρόσωπο, η μεταχείριση που παρέχεται βάσει του παρόντος κεφαλαίου επεκτείνεται στο υποκατάστημα ή στο γραφείο αντιπροσωπείας μέσω του οποίου παρέχεται η υπηρεσία και δεν είναι αναγκαίο να επεκταθεί σε τμήματα του παρόχου που βρίσκονται εκτός του εδάφους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 18.3

Πρόσβαση στην αγορά

1. Όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω εγκατάστασης, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, την κατανάλωση στο εξωτερικό και την είσοδο και προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων, όπως προβλέπεται στο τμήμα Β του παρόντος κεφαλαίου, κάθε Μέρος παρέχει στις επιχειρήσεις, στους επενδυτές, στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου Μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που προβλέπεται βάσει των όρων, των περιορισμών και των προϋποθέσεων που έχουν συμφωνηθεί και καθορίζεται στις ειδικές δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 18-Α έως 18-Ε.

2. Σε τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται δεσμεύσεις για την πρόσβαση στην αγορά, τα Μέρη δεν διατηρούν σε ισχύ ούτε θεσπίζουν, είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους τους, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα παραρτήματα 18-Α έως 18-Ε, τα εξής μέτρα:

- α) περιορισμούς ως προς τον αριθμό των παρόχων υπηρεσιών ή των επιχειρήσεων με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικών δικαιωμάτων ή απαιτήσεων για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- β) περιορισμούς ως προς τη συνολική αξία συναλλαγών ή περιουσιακών στοιχείων με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- γ) περιορισμούς ως προς τον συνολικό αριθμό δραστηριοτήτων ή στη συνολική ποσότητα παραγωγής η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες με τη μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- δ) περιορισμούς όσον αφορά τη συμμετοχή ξένου κεφαλαίου υπό μορφή ανώτατων ποσοστιαίων περιορισμών στις μετοχές που κατέχουν αλλοδαποί ή στη συνολική αξία μεμονωμένων ή συνολικών ξένων επενδύσεων·

- ε) μέτρα που επιβάλλουν περιορισμούς ή απαιτούν ειδικές μορφές νομικής οντότητας ή κοινές επιχειρήσεις μέσω των οποίων επενδυτής ή πάροχος υπηρεσιών του άλλου Μέρους μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα· ή
- στ) περιορισμούς στον συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων που μπορούν να απασχοληθούν σε συγκεκριμένο τομέα ή από συγκεκριμένη επιχείρηση και τα οποία είναι αναγκαία για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και συνδέονται άμεσα μ' αυτή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοτώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών.
3. Η εξέταση των οικονομικών αναγκών περιγράφεται συνοπτικά και με σαφήνεια, ενώ επισημαίνονται τα στοιχεία που τις καθιστούν μη συμβιβάσιμες με το παρόν άρθρο και προσδιορίζονται τα κριτήρια στα οποία βασίζεται η εξέταση.

ΑΡΘΡΟ 18.4

Εθνική μεταχείριση

1. Στους τομείς που παρατίθενται στα παραρτήματα 18-A έως 18-E, και με την επιφύλαξη τυχόν προϋποθέσεων και προσόντων που καθορίζονται σ' αυτά, όσον αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν την εγκατάσταση¹, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, την κατανάλωση στο εξωτερικό και την είσοδο και προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων, όπως προβλέπεται στο τμήμα Β του παρόντος κεφαλαίου, κάθε Μέρος παρέχει στις επιχειρήσεις, στους επενδυτές, στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου Μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχει στις δικές του παρεμφερείς επιχειρήσεις, επενδυτές, υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών.

---

¹ Η υποχρέωση της παρούσας παραγράφου ισχύει επίσης για τα μέτρα που διέπουν τη σύνθεση των διοικητικών συμβουλίων μιας επιχείρησης, όπως οι απαιτήσεις ιθαγένειας και διαμονής.

2. Κάθε Μέρος μπορεί να πληροί την απαίτηση της παραγράφου 1 παρέχοντας στις επιχειρήσεις, στους επενδυτές, στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου Μέρους είτε τυπικά πανομοιότυπη μεταχείριση μ' αυτή που παρέχει στις δικές του επιχειρήσεις, επενδυτές, υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών, είτε τυπικά διαφορετική μεταχείριση.
3. Η τυπικά πανομοιότυπη ή η τυπικά διαφορετική μεταχείριση θεωρείται ότι είναι λιγότερο ευνοϊκή εάν τροποποιεί τους όρους ανταγωνισμού υπέρ των επιχειρήσεων επενδυτών, υπηρεσιών ή παρόχων υπηρεσιών του Μέρους σε σύγκριση με παρεμφερείς επιχειρήσεις, επενδυτές, υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών του άλλου Μέρους.
4. Οι ειδικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι επιβάλλουν σε οποιοδήποτε Μέρος την υποχρέωση να αντισταθμίζει τυχόν εγγενή ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που απορρέουν από τον εξωγενή χαρακτήρα των σχετικών επιχειρήσεων, επενδυτών, υπηρεσιών ή παρόχων υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 18.5

Κατάλογος ειδικών δεσμεύσεων

1. Οι τομείς που απελευθερώνονται από κάθε Μέρος σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο και οι περιορισμοί όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά και την εθνική μεταχείριση που εφαρμόζονται, μέσω επιφυλάξεων, σε υπηρεσίες, παρόχους υπηρεσιών, επιχειρήσεις και επενδυτές του άλλου Μέρους στους εν λόγω τομείς καθορίζονται στα παραρτήματα 18-A έως 18-E.
2. Τα Μέρη δεν εφαρμόζουν κανέναν περιορισμό όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά ή την εθνική μεταχείριση πέραν εκείνων που προβλέπονται στα παραρτήματα 18-A έως 18-E.

ΤΜΗΜΑ Β

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΑΜΟΝΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 18.6

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν τμήμα εφαρμόζεται στα μέτρα που λαμβάνονται από ένα Μέρος όσον αφορά την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφος του στελεχών, ασκούμενων πτυχιούχων, επαγγελματιών πωλητών, παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητων επαγγελματιών του άλλου Μέρους σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.
2. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν εφαρμόζονται σε μέτρα που αφορούν φυσικά πρόσωπα τα οποία επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ενός Μέρους, ούτε σε μέτρα που λαμβάνονται από ένα Μέρος τα οποία αφορούν την ιθαγένεια, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.
3. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν εμποδίζουν κανένα Μέρος να εφαρμόζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για τη ρύθμιση της εισόδου, και της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφος του, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας των συνόρων του και για τη διασφάλιση της ομαλής κυκλοφορίας φυσικών προσώπων διαμέσου αυτών, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν ακυρώνουν ούτε αποδυναμώνουν τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε από τα Μέρη από τους όρους ειδικής δέσμευσης¹.

---

¹ Το γεγονός και μόνον ότι απαιτείται θεώρηση για τα φυσικά πρόσωπα ορισμένων χωρών και όχι για τα φυσικά πρόσωπα άλλων χωρών δεν θεωρείται ότι ακυρώνει ή αποδυναμώνει τα οφέλη που απορρέουν από ειδική δέσμευση.

4. Με την επιφύλαξη των άρθρων 18.17 και 18.18, καμία διάταξη του παρόντος τμήματος δεν εμποδίζει ένα Μέρος να απαιτεί από τα φυσικά πρόσωπα να διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα ή την επαγγελματική πείρα στο έδαφος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία για τον συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας.

ΑΡΘΡΟ 18.7

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - α) «επαγγελματίες πωλητές»: τα φυσικά πρόσωπα που είναι εκπρόσωποι νομικού προσώπου ενός Μέρους και επιζητούν εισοδο και προσωρινή διαμονή στο έδαφος του άλλου Μέρους με σκοπό τη διαπραγμάτευση της πώλησης υπηρεσιών ή εμπορευμάτων ή τη σύναψη συμφωνιών για την πώληση υπηρεσιών ή εμπορευμάτων για τον εν λόγω πάροχο· δεν συμμετέχουν στην πραγματοποίηση απευθείας πωλήσεων προς το ευρύ κοινό, δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται εντός του Μέρους υποδοχής και δεν είναι παραγγελιοδόχοι·
  - β) «πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει»: φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο Μέρους, το οποίο δεν είναι εγκατεστημένο στο έδαφος του άλλου Μέρους και δεν έχει συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο άλλο Μέρος για την οποία απαιτείται η παρουσία σε προσωρινή βάση των υπαλλήλων του στο εν λόγω Μέρος προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών¹.

---

¹ Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών που αναφέρεται στο στοιχείο δ) είναι σύμβαση καλή τη πίστει και συμμορφώνεται με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους στο οποίο εκτελείται η σύμβαση.

- γ) «ασκούμενοι πτυχιούχοι»: φυσικά πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από νομικό πρόσωπο ενός Μέρους επί τουλάχιστον 1 (ένα) έτος, διαθέτουν πανεπιστημιακό πτυχίο και μετατίθενται προσωρινά σε επιχείρηση στο έδαφος του άλλου Μέρους, με σκοπό την επαγγελματική εξέλιξη ή την απόκτηση κατάρτισης σε επιχειρηματικές τεχνικές ή μεθόδους¹.
- δ) «ανεξάρτητοι επαγγελματίες»: φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσίας και είναι εγκατεστημένα ως αυτοαπασχολούμενοι στο έδαφος ενός Μέρους και τα οποία δεν έχουν εγκατασταθεί στο έδαφος του άλλου Μέρους και έχουν συνάψει σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών προς τελικό καταναλωτή στο έδαφος του άλλου Μέρους, βάσει της οποίας απαιτείται η παρουσία τους σε προσωρινή βάση στο εν λόγω μέρος προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών².
- ε) «στελέχη»: τα φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο ενός Μέρους, εξαιρουμένων των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, και τα οποία είναι υπεύθυνα για τη σύσταση ή τον κατάλληλο έλεγχο, τη διοίκηση και τη λειτουργία επιχείρησης, και μπορούν να είναι:
- ι) «επιχειρηματικοί επισκέπτες»: φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ανώτερη θέση και είναι υπεύθυνα για τη σύσταση επιχείρησης· δεν συμμετέχουν σε απευθείας συναλλαγές με το ευρύ κοινό και δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται εντός του Μέρους υποδοχής· και

---

¹ Η επιχείρηση υποδοχής μπορεί να κληθεί να υποβάλει για προηγούμενη έγκριση ένα πρόγραμμα κατάρτισης που να καλύπτει τη διάρκεια της διαμονής, από το οποίο θα αποδεικνύεται ότι ο σκοπός της διαμονής είναι η κατάρτιση. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ζητήσουν να υπάρξει σύνδεση ανάμεσα στην κατάρτιση και τον πανεπιστημιακό τίτλο.

² Η σύμβαση παροχής υπηρεσιών που αναφέρεται στο στοιχείο δ) είναι σύμβαση καλή τη πίστη και συμμορφώνεται με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους στο οποίο εκτελείται η σύμβαση.

ii) «ενδοεταιρικούς μετατιθέμενοι»: φυσικά πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από νομικό πρόσωπο ενός Μέρους ή υπήρξαν εταίροι σ' αυτό για τουλάχιστον ένα 1 (ένα) έτος, τα οποία μετατίθενται προσωρινά σε επιχείρηση ή στην έδρα του εν λόγω νομικού προσώπου στο έδαφος του άλλου Μέρους και τα οποία ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

A) διευθυντικά στελέχη:

φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ανώτερη θέση εντός νομικού προσώπου τα οποία κατά κύριο λόγο ασκούν διευθυντικά καθήκοντα στην επιχείρηση, εποπτεύονται γενικά ή λαμβάνουν οδηγίες κυρίως από το διοικητικό συμβούλιο ή τους μετόχους της επιχείρησης ή ομολόγους αυτών και τα οποία έχουν, μεταξύ άλλων, τις εξής αρμοδιότητες:

- τη διοίκηση της επιχείρησης ή τμήματος ή υποδιαίρεσης αυτής·
- την επίβλεψη και τον έλεγχο των εργασιών άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, επαγγελματικές ή διοικητικές αρμοδιότητες· ή
- την εξουσία να προσλαμβάνουν και να απολύουν αυτοπροσώπως προσωπικό ή να προτείνουν προσλήψεις, απολύσεις ή άλλες ενέργειες που αφορούν το προσωπικό·

B) ειδικοί:

φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε νομικό πρόσωπο και διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις καίριας σημασίας για την οικονομική δραστηριότητα, τις τεχνικές ή τη διαχείριση της επιχείρησης.

ΑΡΘΡΟ 18.8

Στελέχη και ασκούμενοι πτυχιούχοι

Για κάθε τομέα για τον οποίο έχουν αναληφθεί δεσμεύσεις όσον αφορά την εγκατάσταση, όπως παρατίθενται στα παραρτήματα 18-B και 18-E, και λαμβανομένων υπόψη τυχόν επιφυλάξεων που παρατίθενται στα παραρτήματα 18-Γ και 18-E, κάθε Μέρος επιτρέπει στους επενδυτές του άλλου Μέρους να απασχολούν στην επιχείρησή τους φυσικά πρόσωπα του εν λόγω άλλου Μέρους, εάν οι υπάλληλοι αυτοί είναι στελέχη ή ασκούμενοι πτυχιούχοι. Η είσοδος και προσωρινή διαμονή στελεχών και ασκούμενων πτυχιούχων διαρκούν:

- α) για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εκτέλεση της σύμβασης ή έως 3 (τρία) έτη για τους ενδοεταιρικούς μετατιθέμενους, ανάλογα με το ποιο διάστημα από τα δύο είναι βραχύτερο·
- β) έως 60 (εξήντα) ημέρες σε οποιαδήποτε περίοδο 12 (δώδεκα) μηνών για τους επιχειρηματικούς επισκέπτες· και
- γ) έως 1 (ένα) έτος για τους ασκούμενους πτυχιούχους.

ΑΡΘΡΟ 18.9

Επαγγελματίες πωλητές

Για κάθε τομέα για τον οποίο έχουν αναληφθεί δεσμεύσεις όσον αφορά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών και την εγκατάσταση, οι οποίες παρατίθενται στα παραρτήματα 18-Α, 18-Β και 18-Ε, και λαμβανομένων υπόψη τυχόν επιφυλάξεων που παρατίθενται στα παραρτήματα 18-Γ και 18-Ε, κάθε Μέρος επιτρέπει την είσοδο και προσωρινή διαμονή επαγγελματιών πωλητών για περίοδο έως 90 (ενενήντα) ημερών σε οποιαδήποτε περίοδο 12 (δώδεκα) μηνών¹.

ΑΡΘΡΟ 18.10

Πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητοι επαγγελματίες

1. Για τους τομείς που προσδιορίζονται στα παραρτήματα 18-Δ και 18-Ε και λαμβανομένων υπόψη τυχόν επιφυλάξεων που παρατίθενται σ' αυτά, κάθε Μέρος επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφος του από παρόχους υπηρεσιών επί συμβάσει του άλλου Μέρους, μέσω της παρουσίας φυσικών προσώπων, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το νομικό πρόσωπο που απασχολεί το φυσικό πρόσωπο πρέπει να έχει συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 (δώδεκα) μήνες·
- β) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο Μέρος πρέπει να διαθέτουν κατάλληλη εκπαίδευση ή πείρα σχετική με την υπηρεσία που πρόκειται να παρασχεθεί·

---

¹ Το παρόν άρθρο δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ μεμονωμένων υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR και μεμονωμένων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- γ) το φυσικό πρόσωπο δεν λαμβάνει αμοιβή για την παροχή υπηρεσίας πέραν της αμοιβής που καταβάλλεται από τον πάροχο υπηρεσιών επί συμβάσει κατά τη διάρκεια της διαμονής του φυσικού προσώπου στο άλλο Μέρος·
- δ) η είσοδος και προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων στο έδαφος του οικείου Μέρους υπολογίζεται αθροιστικά για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 6 (έξι) μήνες σε οποιαδήποτε περίοδο 12 (δώδεκα) μηνών ή για τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποιο από τα δύο διαστήματα είναι βραχύτερο· και
- ε) η πρόσβαση που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορά μόνο τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης και δεν παρέχει στα φυσικά πρόσωπα δικαίωμα χρήσης του επαγγελματικού τίτλου του Μέρους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία.

2. Για τους τομείς που προσδιορίζονται στα παραρτήματα 18-Δ και 18-Ε και λαμβανομένων υπόψη τυχόν επιφυλάξεων που παρατίθενται σ' αυτά, κάθε Μέρος επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφος του από ανεξάρτητους επαγγελματίες του άλλου Μέρους, μέσω της παρουσίας φυσικών προσώπων, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 (δώδεκα) μήνες·
- β) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο Μέρος πρέπει να διαθέτουν κατάλληλη εκπαίδευση και επαγγελματικά προσόντα σχετικά με την υπηρεσία που πρόκειται να παρασχεθεί·
- γ) η είσοδος και προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων εντός του οικείου Μέρους υπολογίζεται αθροιστικά για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 6 (έξι) μήνες σε οποιαδήποτε περίοδο 12 (δώδεκα) μηνών ή για τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποιο από τα δύο διαστήματα είναι βραχύτερο· και

- δ) η πρόσβαση που παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορά μόνο τη δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης και δεν παρέχει στο φυσικό πρόσωπο δικαίωμα χρήσης του επαγγελματικού τίτλου του Μέρους στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 18.11

Αμοιβαία αναγνώριση

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα Μέρος να απαιτεί από τα φυσικά πρόσωπα να διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα ή την επαγγελματική πείρα που απαιτούνται στο έδαφος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία για τον συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας.
2. Ένα Μέρος, για τους σκοπούς της τήρησης των προτύπων του ή της πλήρωσης των κριτηρίων του, εν όλω ή εν μέρει, για την έγκριση, την αδειοδότηση ή την πιστοποίηση επενδυτών και παρόχων υπηρεσιών, μπορεί να αναγνωρίζει την αποκτηθείσα εκπαίδευση ή πείρα, την εκπλήρωση των απαιτήσεων ή την έκδοση αδειών ή πιστοποιητικών στο άλλο Μέρος. Η αναγνώριση αυτή, η οποία μπορεί να επιτυγχάνεται μέσω εναρμόνισης ή με άλλον τρόπο, είναι δυνατό να βασίζεται σε συμφωνία ή διακανονισμό ή να χορηγείται αυτόνομα.

Διαφάνεια

1. Κάθε Μέρος δημοσιεύει αμέσως και, εκτός επειγουσών περιπτώσεων, το αργότερο κατά την έναρξη ισχύος τους, όλα τα σχετικά μέτρα γενικής εφαρμογής που αφορούν ή επηρεάζουν το παρόν κεφάλαιο.
2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν μέτρα που εφαρμόζονται σε όλους τους τρόπους παροχής, μεταξύ άλλων και για τη διαδικασία εισόδου και την προσωρινή διαμονή των κατηγοριών φυσικών προσώπων που καθορίζονται στο άρθρο 18.7. Οι πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα αυτά επικαιροποιούνται. Κάθε Μέρος διευκολύνει την πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες υποδεικνύοντας στο άλλο Μέρος πού υπάρχουν σχετικές δημοσιεύσεις και ιστότοποι.
3. Εάν η δημοσίευση των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν είναι εφικτή, τα μέτρα αυτά δημοσιοποιούνται με άλλον τρόπο.
4. Κάθε Μέρος απαντά αμέσως σε όλα τα αιτήματα του άλλου Μέρους για παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με οποιοδήποτε από τα οικεία συναφή μέτρα γενικής εφαρμογής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αφορούν την είσοδο και προσωρινή διαμονή παρόχων υπηρεσιών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2.
5. Κάθε Μέρος δημιουργεί ένα ή περισσότερα κέντρα πληροφόρησης για την παροχή, κατόπιν αιτήματος, συγκεκριμένων πληροφοριών στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου Μέρους σχετικά με οποιοδήποτε από τα οικεία μέτρα γενικής εφαρμογής που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Τα Μέρη κοινοποιούν αμοιβαία τα εν λόγω κέντρα πληροφόρησης το αργότερο 1 (ένα) έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας. Τα κέντρα πληροφόρησης δεν είναι αναγκαίο να αποτελούν θεματοφύλακες νόμων και κανονισμών.

6. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν επιβάλλει σε οποιοδήποτε Μέρος την υποχρέωση παροχής εμπιστευτικών πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση θα δυσχέραινε την επιβολή του νόμου ή θα αντέβαινε άλλως στο δημόσιο συμφέρον, ή θα έθιγε τα θεμιτά εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων επιχειρήσεων, δημόσιων ή ιδιωτικών.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 18.13

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν υποτμήμα εφαρμόζεται μόνο στους τομείς για τους οποίους ένα Μέρος έχει αναλάβει ειδικές δεσμεύσεις όπως παρατίθενται στα παραρτήματα 18-A έως 18-E και στον βαθμό που ισχύουν οι εν λόγω ειδικές δεσμεύσεις.
2. Το παρόν υποτμήμα δεν εφαρμόζεται σε μέτρα στον βαθμό που συνιστούν περιορισμούς σύμφωνα με τα άρθρα 18.3 και 18.4.
3. Στους τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται ειδικές δεσμεύσεις, όπως παρατίθενται στα παραρτήματα 18-A έως 18-E, κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής που επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση εφαρμόζονται με τρόπο εύλογο, αντικειμενικό και αμερόληπτο.
4. Κάθε Μέρος συμμορφώνεται με το παρόν υποτμήμα όσον αφορά τα μέτρα που σχετίζονται με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες αδειοδότησης καθώς και με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες αναγνώρισης προσόντων.

5. Το παρόν υποτιμήμα εφαρμόζεται σε μέτρα που λαμβάνονται από κάθε Μέρος όσον αφορά τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες αδειοδότησης και αναγνώρισης προσόντων που επηρεάζουν:

- α) τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών·
- β) την εγκατάσταση στο έδαφος του επιχείρησης που ορίζεται στο άρθρο 18.2· ή
- γ) την προσωρινή διαμονή στο έδαφος του των κατηγοριών φυσικών προσώπων που ορίζονται στο άρθρο 18.7.

ΑΡΘΡΟ 18.14

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «αρμόδια αρχή»: κάθε κεντρική, περιφερειακή ή τοπική διοίκηση ή αρχή ή κάθε μη κυβερνητική οντότητα κατά την άσκηση των εξουσιών που της έχουν εκχωρηθεί από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές, και η οποία είναι εξουσιοδοτημένη να λαμβάνει απόφαση σχετικά με τη χορήγηση έγκρισης παροχής υπηρεσίας ή σχετικά με τη χορήγηση έγκρισης σύστασης επιχείρησης με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας·
- β) «διαδικασίες αδειοδότησης»: οι διοικητικοί και διαδικαστικοί κανόνες τους οποίους πρέπει να ακολουθεί ένας πάροχος υπηρεσιών ή ένας επενδυτής ο οποίος ζητεί έγκριση για την παροχή υπηρεσίας ή τη σύσταση επιχείρησης, προκειμένου να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις αδειοδότησης·

- γ) «απαιτήσεις αδειοδότησης»: οι ουσιαστικές απαιτήσεις, εκτός των απαιτήσεων πρόκρισης, τις οποίες πρέπει να πληροί ένας πάροχος υπηρεσιών ή επενδυτής προκειμένου να εκδοθεί, από αρμόδια αρχή, απόφαση σχετικά με την έγκριση παροχής υπηρεσίας ή σχετικά με την έγκριση σύστασης επιχείρησης για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης για την τροποποίηση ή την ανανέωση της εν λόγω έγκρισης·
- δ) «διαδικασίες πρόκρισης»: οι διοικητικοί ή διαδικαστικοί κανόνες τους οποίους πρέπει να ακολουθεί ένα φυσικό πρόσωπο προκειμένου να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις πρόκρισης για την απόκτηση έγκρισης παροχής υπηρεσίας· και
- ε) «απαιτήσεις πρόκρισης»: οι ουσιαστικές απαιτήσεις που σχετίζονται με την ικανότητα ενός φυσικού προσώπου να παρέχει μια υπηρεσία, και η εκπλήρωση των οποίων απαιτείται για τη χορήγηση έγκρισης παροχής υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 18.15

Προϋποθέσεις αδειοδότησης

1. Τα μέτρα που λαμβάνονται από κάθε Μέρος σχετικά με τις απαιτήσεις αδειοδότησης βασίζονται σε κριτήρια τα οποία:
  - α) είναι αναλογικά προς έναν στόχο δημόσιας πολιτικής·
  - β) είναι σαφή και μονοσήμαντα·
  - γ) είναι αντικειμενικά· και
  - δ) έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων.

2. Άδεια θα πρέπει χορηγείται από την αρμόδια αρχή αμέσως μόλις αποδειχθεί, βάσει κατάλληλης εξέτασης, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας.

3. Εάν ο αριθμός των διαθέσιμων αδειών για συγκεκριμένη δραστηριότητα είναι περιορισμένος λόγω της σπανιότητας των διαθέσιμων φυσικών πόρων ή τεχνικών δυνατοτήτων, κάθε Μέρος επιλέγει υποψηφίους μέσω αμερόληπτης και διαφανούς διαδικασίας επιλογής η οποία παρέχει ιδίως την κατάλληλη δημοσιοποίηση της έναρξης, της διεξαγωγής και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, κάθε Μέρος μπορεί να λαμβάνει υπόψη στόχους δημόσιας πολιτικής κατά τη θέσπιση των κανόνων για τις διαδικασίες επιλογής.

ΑΡΘΡΟ 18.16

Διαδικασίες αδειοδότησης

1. Οι διαδικασίες αδειοδότησης είναι σαφείς και δημοσιοποιούνται εκ των προτέρων. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες αδειοδότησης που εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές του καθώς και οι σχετικές αποφάσεις τους είναι αντικειμενικές και αμερόληπτες έναντι όλων των αιτούντων.

2. Οι διαδικασίες αδειοδότησης δεν είναι αποτρεπτικές και δεν περιπλέκουν ούτε καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή της υπηρεσίας.

3. Τα τέλη αδειοδότησης¹ που ενδέχεται να επιβαρύνουν τους αιτούντες για την αίτησή τους είναι εύλογα και δεν περιορίζουν αυτά καθαυτά την παροχή της υπηρεσίας. Στο μέτρο του δυνατού, τα εν λόγω τέλη θα πρέπει να είναι αναλογικά προς το κόστος των εν λόγω διαδικασιών αδειοδότησης.
4. Οι αρμόδιες αρχές ενός Μέρους παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, ενδεικτικό χρονικό πλαίσιο για την εξέταση της αίτησης. Οι αιτήσεις εξετάζονται εντός εύλογης προθεσμίας. Η προθεσμία αρχίζει να υπολογίζεται μόνον από τη χρονική στιγμή της παραλαβής όλων των εγγράφων από τις αρμόδιες αρχές. Εάν δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα του θέματος, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί από την αρμόδια αρχή για εύλογο χρονικό διάστημα. Η παράταση και η διάρκειά της αιτιολογούνται δεόντως και κοινοποιούνται στον αιτούντα, στο μέτρο του δυνατού, πριν από τη λήξη της αρχικής προθεσμίας.
5. Εάν η αίτηση είναι ελλιπής, ο αιτών ενημερώνεται το συντομότερο δυνατόν σχετικά με την ανάγκη υποβολής συμπληρωματικών εγγράφων. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 4 μπορεί να ανασταλεί από τις αρμόδιες αρχές έως ότου λάβουν όλα τα έγγραφα.
6. Εάν μια αίτηση απορριφθεί λόγω μη τήρησης των απαιτούμενων διαδικασιών ή διατυπώσεων, ο αιτών ενημερώνεται για την απόρριψη και για τα διαθέσιμα ένδικα μέσα το συντομότερο δυνατόν.

---

¹ Στα τέλη αδειοδότησης δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές για δημοπρασίες, διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 18.17

Απαιτήσεις πρόκρισης

1. Οι απαιτήσεις πρόκρισης βασίζονται σε κριτήρια τα οποία:
  - α) είναι αναλογικά προς έναν στόχο δημόσιας πολιτικής·
  - β) είναι σαφή και μονοσήμαντα·
  - γ) είναι αντικειμενικά· και
  - δ) έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων.

2. Εάν ένα Μέρος επιβάλλει απαιτήσεις πρόκρισης για την παροχή υπηρεσίας, διασφαλίζει την εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών για την επαλήθευση και την αξιολόγηση των προσόντων των παρόχων υπηρεσιών του άλλου Μέρους. Εάν η αρμόδια αρχή ενός Μέρους κρίνει ότι η ιδιότητα του μέλους σε σχετική επαγγελματική ένωση στο έδαφος άλλου Μέρους είναι ενδεικτική του επιπέδου επάρκειας ή της έκτασης της πείρας του αιτούντος, η ιδιότητα αυτή λαμβάνεται δεόντως υπόψη.

3. Για την παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών, το εύρος των εξετάσεων και τυχόν άλλων απαιτήσεων πρόκρισης από αρμόδια αρχή σχετίζεται με τα δικαιώματα άσκησης επαγγέλματος για το οποίο ζητείται έγκριση, ώστε να αποφεύγεται ο αδικαιολόγητος περιορισμός της δυνατότητας υποβολής αίτησης προσώπων του άλλου Μέρους.

4. Υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών έχει προσκομίσει όλα τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία των προσόντων του, η αρμόδια αρχή, κατά την επαλήθευση και αξιολόγηση των εν λόγω προσόντων, εντοπίζει τυχόν ελλείψεις και ενημερώνει τον αιτούντα σχετικά με τις απαιτήσεις για την κάλυψη τέτοιας έλλειψης. Οι απαιτήσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν μαθήματα, εξετάσεις και κατάρτιση. Η υποβολή από αιτούντα ενός Μέρους αποδεικτικών στοιχείων για τους τίτλους που έχει αποκτήσει στο έδαφος τρίτης χώρας δεν συνιστά από μόνη της εκ των προτέρων λόγο για να απορρίψει η αρμόδια αρχή του άλλου Μέρους την αίτηση και να μην προβεί σε αξιολόγηση των τίτλων που υποβλήθηκαν.

5. Εάν απαιτούνται εξετάσεις, κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι αυτές προγραμματίζονται ανά ευλόγως συχνά χρονικά διαστήματα. Οι υποψήφιοι των εξετάσεων έχουν στη διάθεσή τους εύλογο χρονικό διάστημα για να υποβάλουν τις αιτήσεις τους.

6. Μόλις εκπληρωθούν οι απαιτήσεις πρόκρισης και οποιοσδήποτε άλλες ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις, κάθε Μέρος θα πρέπει να διασφαλίζει ότι επιτρέπεται στον πάροχο υπηρεσιών να παρέχει την υπηρεσία χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

ΑΡΘΡΟ 18.18

Διαδικασίες πρόκρισης

1. Οι διαδικασίες πρόκρισης βασίζονται σε κριτήρια τα οποία:
  - α) είναι σαφή και μονοσήμαντα·
  - β) είναι αντικειμενικά· και
  - γ) έχουν δημοσιοποιηθεί εκ των προτέρων.

2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες πρόκρισης που εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές του καθώς και οι σχετικές αποφάσεις τους είναι αμερόληπτες έναντι όλων των αιτούντων.
3. Ο αιτών δεν υποχρεούται, καταρχήν, να απευθυνθεί σε περισσότερες από 1 (μία) αρμόδιες αρχές για διαδικασίες πρόκρισης.
4. Εάν ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες για την υποβολή αιτήσεων, παρέχεται στους αιτούντες εύλογη προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων. Η αρμόδια αρχή κινεί τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Στο μέτρο του δυνατού, οι αιτήσεις σε ηλεκτρονική μορφή γίνονται δεκτές από την αρμόδια αρχή με τους ίδιους όρους γνησιότητας που ισχύουν για την υποβολή αίτησης σε έντυπη μορφή.
5. Επικυρωμένα αντίγραφα θα πρέπει να γίνονται δεκτά από την αρμόδια αρχή, ει δυνατόν, αντί των πρωτότυπων εγγράφων.
6. Εάν η αρμόδια αρχή απορρίψει μια αίτηση, ενημερώνει τον αιτούντα, στο μέτρο του δυνατού, γραπτώς και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Ενημερώνει τον αιτούντα, κατόπιν αιτήματος, σχετικά με τους λόγους απόρριψης της αίτησης και προσδιορίζει τυχόν ελλείψεις και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις αυτές. Ενημερώνει τον αιτούντα σχετικά με την προθεσμία προσφυγής κατά της απόφασης, εφόσον προβλέπεται. Επιτρέπει στον αιτούντα να υποβάλει εκ νέου αίτηση εντός εύλογης προθεσμίας.
7. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι η εξέταση μιας αίτησης, συμπεριλαμβανομένων της επαλήθευσης και της αξιολόγησης ενός τίτλου, ολοκληρώνεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία υποβολής της πλήρους αίτησης. Κάθε Μέρος επιδιώκει να καθορίσει ένα κανονικό χρονικό πλαίσιο για την εξέταση μιας αίτησης.

8. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα τέλη που σχετίζονται με τις διαδικασίες πρόκρισης είναι ανάλογα με τις δαπάνες που πραγματοποιούν οι αρμόδιες αρχές και δεν περιορίζουν αυτά καθαυτά την παροχή της υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 18.19

Επανεξέταση διοικητικών αποφάσεων

Κάθε Μέρος διατηρεί ή ιδρύει τακτικά, διαιτητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή διαδικασίες που εξασφαλίζουν, κατόπιν αιτήματος θιγόμενου επενδυτή ή παρόχου υπηρεσιών του άλλου Μέρους, ταχεία επανεξέταση των διοικητικών αποφάσεων που επηρεάζουν την εγκατάσταση, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών ή είσοδο και την προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες και, εάν δικαιολογείται, την επιβολή των κατάλληλων μέτρων αποκατάστασης. Στις περιπτώσεις που οι εν λόγω διαδικασίες δεν είναι ανεξάρτητες από την αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η σχετική διοικητική απόφαση, κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι οι διαδικασίες παρέχουν πράγματι δυνατότητα αντικειμενικής και αμερόληπτης επανεξέτασης.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3

TACHYΔΡΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 18.20

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν υποτίμημα καθορίζει τις αρχές του ρυθμιστικού πλαισίου για τις ταχυδρομικές υπηρεσίες σε σχέση με τις οποίες κάθε Μέρος έχει αναλάβει ειδικές δεσμεύσεις, όπως παρατίθενται στα παραρτήματα 18-A και 18-E, σύμφωνα με το παρόν υποτίμημα.
2. Το παρόν υποτίμημα δεν υποχρεώνει κανένα Μέρος να ελευθερώσει υπηρεσίες που επιφυλάσσονται αποκλειστικά για 1 (έναν) ή περισσότερους καθορισμένους φορείς εκμετάλλευσης, όπως παρατίθενται στα παραρτήματα 18-A και 18-E.

ΑΡΘΡΟ 18.21

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «βασικές απαιτήσεις»: γενικοί λόγοι μη οικονομικής φύσης για την επιβολή όρων στην παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών μεταξύ των οποίων μπορεί να περιλαμβάνονται η εμπιστευτικότητα της αλληλογραφίας, η ασφάλεια του δικτύου όσον αφορά τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, η προστασία των δεδομένων, η προστασία του περιβάλλοντος και ο χωροταξικός σχεδιασμός·

- β) «άδεια»: κάθε μορφή έγκρισης ή άδειας¹ που καθορίζει ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις για τον τομέα των ταχυδρομείων, η οποία χορηγείται σε μεμονωμένο πάροχο από ρυθμιστική αρχή ή από οποιονδήποτε άλλο αρμόδιο φορέα και η οποία απαιτείται πριν από την παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας·
- γ) «ταχυδρομικό αντικείμενο»: αντικείμενο αποστελλόμενο υπό την τελική μορφή υπό την οποία πρόκειται να μεταφερθεί από πάροχο ταχυδρομικών υπηρεσιών, δημόσιο ή ιδιωτικό, και το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει αντικείμενα, όπως επιστολή, δέμα, εφημερίδα, κατάλογο και άλλα·
- δ) «ταχυδρομική υπηρεσία»²: οι υπηρεσίες που περιλαμβάνουν τη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και παράδοση ταχυδρομικών αντικειμένων, ανεξάρτητα από τον προορισμό (στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό), την ταχύτητα της υπηρεσίας (προτεραιότητας, απλή, ταχεία, κατεπείγουσα ή άλλη) ή τον φορέα εκμετάλλευσης (δημόσιο ή ιδιωτικό)·
- ε) «ρυθμιστική αρχή»: ο ανεξάρτητος φορέας ή οι ανεξάρτητοι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη ρύθμιση των ταχυδρομικών υπηρεσιών που αναφέρονται στο παρόν υποτομήμα· και
- στ) «καθολική υπηρεσία»: η μόνιμη παροχή ταχυδρομικής υπηρεσίας συγκεκριμένης ποιότητας σε όλα τα σημεία του εδάφους ενός Μέρους σε τιμές προσιτές για όλους τους χρήστες.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος περιλαμβάνει την παραχώρηση, καταχώριση, δήλωση, κοινοποίηση ή τις ειδικές άδειες.

² Ο όρος «ταχυδρομικές υπηρεσίες» καλύπτει τις CPC 7511 και CPC 7512.

ΑΡΘΡΟ 18.22

Πρόληψη αντιανταγωνιστικών πρακτικών στον τομέα των ταχυδρομείων

Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι πάροχος ταχυδρομικών υπηρεσιών ο οποίος υποχρεούται σε παροχή καθολικής υπηρεσίας ή κατέχει το μονοπώλιο των ταχυδρομικών υπηρεσιών δεν προβαίνει σε αντιανταγωνιστικές πρακτικές, όπως:

- α) χρήση εσόδων που προέρχονται από την παροχή αυτής της υπηρεσίας για τη διεπίδότηση της παροχής υπηρεσίας ταχείας επίδοσης αλληλογραφίας ή οποιασδήποτε μη καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας και
- β) διάκριση μεταξύ πελατών, όπως επιχειρήσεις, αποστολείς μεγάλων όγκων αλληλογραφίας ή φορείς συγκεντρωτικής διαχείρισης, σε σχέση με τα τιμολόγια ή άλλους όρους και προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσίας υποκείμενης σε υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας ή ταχυδρομικού μονοπωλίου, εάν αυτή η διάκριση δεν βασίζεται σε αντικειμενικά ή αμερόληπτα κριτήρια.

ΑΡΘΡΟ 18.23

Καθολική υπηρεσία

Κάθε Μέρος έχει το δικαίωμα να ορίζει το είδος της υποχρέωσης παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει και να αποφασίζει σχετικά με το εύρος και την εφαρμογή της. Κάθε Μέρος μπορεί να θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της εφαρμογής, της ανάπτυξης και της διατήρησης της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας. Αυτά τα μέτρα και οι υποχρεώσεις δεν θεωρούνται αντιανταγωνιστικά εάν εφαρμόζονται με διαφανή, αμερόληπτο και αναλογικό τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 18.24

Άδειες παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών

1. Κάθε Μέρος μπορεί να απαιτήσει άδειες για την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η άδεια θα πρέπει να χορηγείται, στο μέτρο του δυνατού, μέσω απλουστευμένης διαδικασίας αδειοδότησης σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.
2. Για τη χορήγηση άδειας μπορεί να απαιτείται η συμμόρφωση με βασικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων ποιότητας και του σεβασμού των αποκλειστικών και ειδικών δικαιωμάτων των καθορισμένων φορέων παροχής αποκλειστικών υπηρεσιών ή καθολικών ταχυδρομικών υπηρεσιών.
3. Εάν ένα Μέρος απαιτεί άδεια:
  - α) δημοσιοποιεί σε εύκολα προσβάσιμη μορφή:
    - i) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εν λόγω άδεια·
    - ii) τα κριτήρια, τους όρους και τις προϋποθέσεις αδειοδότησης· και
    - iii) στο μέτρο του δυνατού, το χρονικό διάστημα που απαιτείται κανονικά για την έκδοση απόφασης σχετικά με αίτηση για τη χορήγηση άδειας·
  - β) οι διαδικασίες για τη χορήγηση άδειας είναι διαφανείς, δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι αναλογικές και βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια· και

γ) τυχόν τέλη αδειοδότησης¹ που ενδέχεται να επιβαρύνουν τους αιτούντες για την αίτησή τους είναι εύλογα και δεν περιορίζουν αυτά καθαυτά την παροχή της υπηρεσίας.

4. Η πορεία της αίτησης για τη χορήγηση άδειας και οι λόγοι για την άρνηση χορήγησης άδειας γνωστοποιούνται στον αιτούντα κατόπιν αιτήματος. Κάθε Μέρος διατηρεί ή θεσπίζει, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, διαδικασία προσφυγής που μπορούν να ακολουθούν οι αιτούντες κατά της άρνησης χορήγησης άδειας ενώπιον εγχώριου ανεξάρτητου φορέα. Η εν λόγω διαδικασία είναι διαφανής, δεν εισάγει διακρίσεις και βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια.

ΑΡΘΡΟ 18.25

Ανεξαρτησία του ρυθμιστικού φορέα

Κάθε Μέρος μπορεί να ορίσει ρυθμιστικό φορέα, είτε ειδικά για τον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών είτε όχι. Οι ρυθμιστικός φορέας είναι νομικά διακριτός από τους παρόχους ταχυδρομικών υπηρεσιών και δεν είναι υπόλογος στους εν λόγω παρόχους. Οι αποφάσεις των ρυθμιστικών φορέων και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτούς είναι αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

---

¹ Στα τέλη αδειοδότησης δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές για δημοπρασίες, διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικών υπηρεσιών.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 4

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 18.26

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν υποτίμημα καθορίζει τις αρχές του ρυθμιστικού πλαισίου για τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, εκτός από τη ραδιοηλεκτρική μετάδοση¹, σε σχέση με τις οποίες κάθε Μέρος έχει αναλάβει ειδικές δεσμεύσεις σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.
2. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι:
  - α) επιβάλλει σε ένα Μέρος την υποχρέωση να εξουσιοδοτήσει πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών του άλλου Μέρους να εγκαταστήσει, να κατασκευάσει, να αποκτήσει, να μισθώσει, να θέσει σε λειτουργία ή να παράσχει δίκτυα ή υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, εκτός αυτών που προβλέπονται στα παραρτήματα 18-A, 18-B, 18-Γ και 18-E· ή

---

¹ Ως «ραδιοηλεκτρική μετάδοση» νοείται η ραδιοεπικοινωνία κατά την οποία οι διαβιβάσεις προορίζονται για άμεση λήψη από το ευρύ κοινό και μπορεί να περιλαμβάνουν μετάδοση ήχου και τηλεοπτική μετάδοση. Οι πάροχοι υπηρεσιών ραδιοηλεκτρικών μεταδόσεων θεωρούνται πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και τα δίκτυά τους θεωρούνται δημόσια δίκτυα μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, εάν και στον βαθμό που τα εν λόγω δίκτυα χρησιμοποιούνται επίσης για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών.

- β) απαιτεί από ένα Μέρος να υποχρεώνει τους παρόχους υπηρεσιών που υπάρχουν στη δικαιοδοσία του να εγκαταστήσουν, να κατασκευάσουν, να αποκτήσουν, να μισθώσουν, να θέσουν σε λειτουργία ή να παράσχουν δίκτυα ή υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών που δεν προσφέρονται γενικά στο κοινό.

ΑΡΘΡΟ 18.27

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «βασικές εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών»¹: οι εγκαταστάσεις δημόσιου δικτύου μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και δημόσιας υπηρεσίας μεταφοράς τηλεπικοινωνιών οι οποίες:
- i) παρέχονται αποκλειστικά ή κυρίως από έναν και μόνο πάροχο ή από περιορισμένο αριθμό παρόχων· και
  - ii) δεν είναι εφικτό να αντικατασταθούν από οικονομική ή τεχνική άποψη με σκοπό την παροχή υπηρεσίας·
- β) «διασύνδεση»: η σύνδεση με παρόχους δικτύων μεταφοράς τηλεπικοινωνιών ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, ώστε οι χρήστες ενός παρόχου υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών να μπορούν να επικοινωνούν με χρήστες άλλου παρόχου υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών που παρέχονται από άλλον πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών·

---

¹ Για τη Δημοκρατία της Παραγουάης και την Ανατολική Δημοκρατία της Ουρουγουάης, ως «βασικές εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών» νοούνται οι εγκαταστάσεις δημόσιου δικτύου μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και δημόσιας υπηρεσίας μεταφοράς τηλεπικοινωνιών σύμφωνα με τον ορισμό που προβλέπεται στο-εθνικό τους δίκαιο.

- γ) «άδεια»: κάθε μορφή έγκρισης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών καταχώρισης, δήλωσης ή κοινοποίησης ή άλλων, όπως ορίζεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις ενός Μέρους, η οποία καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ειδικά για τον τομέα των τηλεπικοινωνιών και χορηγείται σε μεμονωμένο πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών από ρυθμιστική αρχή και απαιτείται για την παροχή υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών·
- δ) «κύριος πάροχος»: στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, πάροχος δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, ο οποίος έχει την ικανότητα να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τους όρους συμμετοχής, όσον αφορά την τιμή και την προσφορά, σε σχετική αγορά υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, ως αποτέλεσμα του ελέγχου βασικών εγκαταστάσεων ή της χρήσης της θέσης του στην εν λόγω αγορά·
- ε) «δημόσιο δίκτυο μεταφοράς τηλεπικοινωνιών»: η δημόσια υποδομή τηλεπικοινωνιών που καθιστά δυνατές τις τηλεπικοινωνίες μεταξύ δύο ή περισσότερων καθορισμένων σημείων τερματισμού δικτύου·
- στ) «δημόσια υπηρεσία μεταφοράς τηλεπικοινωνιών»: κάθε υπηρεσία μεταφοράς τηλεπικοινωνιών για την οποία ένα Μέρος απαιτεί, ρητώς ή στην πράξη, την εν γένει διάθεσή της στο κοινό·
- ζ) «ρυθμιστική αρχή»: ο φορέας ή φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών οι οποίες αναφέρονται στο παρόν υποτομήμα·
- η) «πάροχος υπηρεσιών»: πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί άδεια παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών·
- θ) «υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών»: όλες οι υπηρεσίες που συνίστανται στη μετάδοση και λήψη ηλεκτρομαγνητικών σημάτων, εξαιρουμένων των υπηρεσιών που παρέχουν μεταδιδόμενο περιεχόμενο ή ασκούν έλεγχο επί του περιεχομένου αυτού· και

- ι) «καθολική υπηρεσία»: το σύνολο υπηρεσιών καθορισμένης ποιότητας που πρέπει να καθίστανται διαθέσιμες σε όλους τους χρήστες στο έδαφος ενός Μέρους ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση και σε προσιτή τιμή.

ΑΡΘΡΟ 18.28

Ρυθμιστική αρχή

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι η οικεία ρυθμιστική αρχή για τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών είναι νομικά διακριτή και λειτουργικά ανεξάρτητη από κάθε πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.
2. Στη ρυθμιστική αρχή χορηγούνται επαρκείς αρμοδιότητες και πόροι για τη ρύθμιση του τομέα. Οι αρμοδιότητες της ρυθμιστικής αρχής δημοσιοποιούνται σε εύκολα προσβάσιμη και σαφή μορφή, ιδίως εάν ανατίθενται σε περισσότερους από έναν φορείς.
3. Οι αποφάσεις της ρυθμιστικής αρχής και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτήν είναι αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.
4. Ο πάροχος υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που θίγεται από απόφαση ρυθμιστικής αρχής έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον εθνικού οργάνου προσφυγής το οποίο είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη και από τη ρυθμιστική αρχή. Εάν το όργανο προσφυγής δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα, αιτιολογεί εγγράφως την απόφασή του και οι αποφάσεις του υπόκεινται επίσης σε επανεξέταση από αμερόληπτη και ανεξάρτητη εθνική δικαστική ή διοικητική αρχή.

ΑΡΘΡΟ 18.29

Άδειες παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, τη χορήγηση άδειας μέσω απλουστευμένης διαδικασίας.
2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης αριθμών και συχνοτήτων δημοσιοποιούνται.
3. Εάν ένα Μέρος απαιτεί άδεια:
  - α) όλα τα κριτήρια αδειοδότησης δημοσιοποιούνται·
  - β) το εύλογο χρονικό διάστημα που απαιτείται κανονικά για να εκδοθεί απόφαση σχετικά με τη χορήγηση άδειας, μετά την υποβολή της πλήρους αίτησης, δημοσιοποιείται·
  - γ) σε περίπτωση άρνησης χορήγησης της άδειας, οι λόγοι της άρνησης αυτής γνωστοποιούνται γραπτώς στον αιτούντα κατόπιν αιτήματος· και
  - δ) ο αιτών άδεια μπορεί να καταθέσει προσφυγή σε εθνικό όργανο προσφυγής προκειμένου να διαπιστωθεί αν η αίτησή του για χορήγηση άδειας απορρίφθηκε αδικαιολόγητα.

ΑΡΘΡΟ 18.30

Αντιανταγωνιστικές πρακτικές

Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί κατάλληλα μέτρα με σκοπό να αποτρέψει όλους τους παρόχους υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών οι οποίοι, μόνοι τους ή από κοινού, αποτελούν κύριους¹ παρόχους, από τη συμμετοχή σε αντιανταγωνιστικές πρακτικές ή τη συνέχιση τέτοιων πρακτικών. Αυτές οι αντιανταγωνιστικές πρακτικές μπορούν να περιλαμβάνουν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης και όλες τις μεμονωμένες ή εναρμονισμένες πρακτικές, συμπεριφορές ή συστάσεις που έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση, τον περιορισμό, την παρεμπόδιση, τη νόθευση ή την παρακώλυση του υφιστάμενου ή μελλοντικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

ΑΡΘΡΟ 18.31

Πρόσβαση σε βασικές εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών

Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι ένας κύριος πάροχος² στο έδαφός του χορηγεί στους παρόχους πρόσβαση στις οικείες βασικές εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών υπό εύλογους όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις³, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις τιμές, τα τεχνικά πρότυπα, τις προδιαγραφές, την ποιότητα και τη συντήρηση.

---

¹ Για την Ανατολική Δημοκρατία της Ουρουγουάης, το πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου καλύπτει όλους τους παρόχους υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

² Για την Ανατολική Δημοκρατία της Ουρουγουάης, το πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου καλύπτει όλους τους παρόχους.

³ Για τους σκοπούς του παρόντος υποπαραγράφου, η «μη εισαγωγή διακρίσεων» νοείται ότι αναφέρεται σε εθνική μεταχείριση όπως ορίζεται στο άρθρο 18.4 και ότι αντικατοπτρίζει τη χρήση του όρου στον συγκεκριμένο τομέα υπό την εξής έννοια: όροι και προϋποθέσεις που δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που παρέχονται σε οποιονδήποτε άλλο χρήστη ομοειδών δημόσιων δικτύων μεταφοράς τηλεπικοινωνιών ή δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών υπό παρόμοιες συνθήκες.

Διασύνδεση

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι κάθε πάροχος που διαθέτει άδεια παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών στο έδαφός του έχει το δικαίωμα να διαπραγματεύεται τη διασύνδεση με άλλους παρόχους δημόσιων δικτύων μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών. Η διασύνδεση θα πρέπει καταρχήν να συμφωνείται βάσει εμπορικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των οικείων παρόχων.
2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που αποκτούν πληροφορίες από άλλον πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης των ρυθμίσεων διασύνδεσης χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκαν και τηρούν πάντοτε τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν ή αποθηκεύτηκαν.
3. Η διασύνδεση με κύριο πάροχο¹ διασφαλίζεται σε οποιοδήποτε τεχνικά εφικτό σημείο του δικτύου. Η διασύνδεση αυτή πραγματοποιείται:
  - α) υπό όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, και τιμές που δεν εισάγουν διακρίσεις, και με ποιότητα όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται για τις ομοειδείς υπηρεσίες του εν λόγω κύριου παρόχου ή για ομοειδείς υπηρεσίες μη συνδεδεμένων παρόχων υπηρεσιών ή για τις θυγατρικές του ή άλλες συνδεδεμένες εταιρείες·

---

¹ Για την Ανατολική Δημοκρατία της Ουρουγουάης, το πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου καλύπτει όλους τους παρόχους υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

- β) εγκαίρως, υπό όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, που είναι διαφανείς, εύλογες όσον αφορά την οικονομική σκοπιμότητα και επαρκώς διαχωρισμένες ανά στοιχείο, ώστε ο πάροχος να μη χρειάζεται να πληρώσει για στοιχεία δικτύου ή εγκαταστάσεις που δεν απαιτούνται για την υπηρεσία που πρόκειται να παρασχεθεί· και
- γ) κατόπιν αιτήματος άλλου παρόχου υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, και με την επιφύλαξη αξιολόγησης εκ μέρους της ρυθμιστικής αρχής, κατά περίπτωση, σε οποιοδήποτε τεχνικά εφικτό σημείο πέραν των σημείων τερματισμού δικτύου στα οποία έχει πρόσβαση η πλειονότητα των χρηστών, έναντι εύλογων τιμών.
4. Οι κανόνες που εφαρμόζονται για τη διασύνδεση με κύριο πάροχο δημοσιοποιούνται.
5. Οι κύριοι πάροχοι δημοσιοποιούν είτε τις συμφωνίες διασύνδεσής τους είτε τις οικείες προσφορές διασύνδεσης αναφοράς, κατά περίπτωση.
6. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι ένας πάροχος υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που ζητεί διασύνδεση με κύριο πάροχο έχει δικαίωμα προσφυγής, είτε ανά πάσα στιγμή είτε μετά από εύλογο χρονικό διάστημα το οποίο έχει δημοσιοποιηθεί, σε ανεξάρτητο εθνικό φορέα για την επίλυση διαφορών σχετικά με τους κατάλληλους όρους, προϋποθέσεις και τιμές διασύνδεσης. Ο εν λόγω ανεξάρτητος εθνικός φορέας μπορεί να είναι η ρυθμιστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 18.28.

ΑΡΘΡΟ 18.33

Ανεπαρκείς πόροι

Κάθε Μέρος εφαρμόζει τις διαδικασίες του για την εκχώρηση δικαιωμάτων χρήσης ανεπαρκών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των συχνοτήτων, των αριθμών και των δικαιωμάτων διέλευσης, με τρόπο αντικειμενικό, έγκαιρο και διαφανή και χωρίς διακρίσεις. Στο μέτρο του δυνατού, κάθε Μέρος δημοσιοποιεί την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις κατανεμημένες ζώνες συχνοτήτων, αλλά δεν απαιτείται λεπτομερής προσδιορισμός των συχνοτήτων για ειδική χρήση από το κράτος.

ΑΡΘΡΟ 18.34

Καθολική υπηρεσία

1. Κάθε Μέρος έχει το δικαίωμα να ορίζει το είδος των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει και να αποφασίζει σχετικά με το εύρος και την εφαρμογή τους. Κάθε Μέρος διαχειρίζεται τις υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας κατά τρόπο διαφανή, αντικειμενικό, αναλογικό και χωρίς διακρίσεις.
2. Εάν ο καθορισμός φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας είναι ανοικτός σε πολλούς παρόχους δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, οι διαδικασίες αυτές είναι ανοικτές σε όλους τους παρόχους υπηρεσιών. Ο καθορισμός πραγματοποιείται μέσω αποδοτικού, διαφανούς μηχανισμού που δεν εισάγει διακρίσεις.

ΑΡΘΡΟ 18.35

Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών

Κάθε Μέρος διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των τηλεπικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης που διαβιβάζονται μέσω δημόσιων δικτύων μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, υπό την προϋπόθεση ότι τυχόν μέτρα που εφαρμόζονται για τον σκοπό αυτόν δεν συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης ή συγκεκριμένο περιορισμό στις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 18.36

Διαφορές μεταξύ παρόχων

Κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ παρόχων, η οικεία ρυθμιστική αρχή¹ εκδίδει, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών της διαφοράς, δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς το συντομότερο δυνατόν.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, στην περίπτωση της MERCOSUR, πρόκειται για τη ρυθμιστική αρχή κάθε υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR.

ΑΡΘΡΟ 18.37

Υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία

1. Κάθε Μέρος προσπαθεί να συνεργαστεί για την προώθηση διαφανών και λογικών τιμών για τις υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής με σκοπό την προώθηση της αύξησης των συναλλαγών μεταξύ των Μερών και τη βελτίωση της ευημερίας των καταναλωτών.
2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που παρέχουν υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία για φωνητικές κλήσεις, γραπτά μηνύματα και αποστολή δεδομένων παρέχουν τις εν λόγω υπηρεσίες:
  - α) με ποιότητα παρόμοια με εκείνη που παρέχεται στους οικείους πελάτες λιανικής στη χώρα εγκατάστασής τους· και
  - β) με σαφείς και άμεσα διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στις υπηρεσίες και τις τιμές τους.
3. Τα Μέρη συνεργάζονται για την παρακολούθηση της επίτευξης των οριζομένων στις παραγράφους 1 και 2 καθώς και για άλλα θέματα που σχετίζονται με τις υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία που ενδέχεται να προκύψουν.
4. Το παρόν άρθρο δεν υποχρεώνει κανένα Μέρος να ρυθμίσει τις τιμές ή τους όρους παροχής υπηρεσιών διεθνούς περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 5

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 18.38

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν υποτμήμα εφαρμόζεται σε μέτρα που λαμβάνονται από Μέρος και επηρεάζουν την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 18.39

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - α) «χρηματοπιστωτική υπηρεσία»: κάθε υπηρεσία χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα που προσφέρεται από πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ενός Μέρους· οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:
    - ι) ασφαλιστικές και συναφείς με ασφαλίσεις υπηρεσίες:
      - A) πρωτασφάλιση (συμπεριλαμβανομένης της συνασφάλισης):
        - 1) ζώης· και
        - 2) ζημιών·

- B) αντασφάλιση και αντεκχώρηση·
  - Γ) ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όπως υπηρεσίες μεσιτείας και πρακτορείας ασφαλειών· και
  - Δ) επικουρικές ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως παροχή συμβουλών, αναλογιστικές μελέτες, εκτίμηση κινδύνου και διακανονισμός αποζημιώσεων· και
- ii) τραπεζικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (εκτός των ασφαλιστικών):
- A) αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό·
  - B) κάθε μορφής δανειοδότηση, συμπεριλαμβανομένων της καταναλωτικής πίστης, των ενυπόθηκων πιστώσεων, της πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων και της χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών·
  - Γ) χρηματοδοτική μίσθωση·
  - Δ) όλες οι υπηρεσίες πληρωμής και μεταφοράς χρημάτων, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών και των καρτών προθεσμιακής χρέωσης καθώς και των ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών·
  - E) εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων·
- ΣΤ) συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό πελατών, είτε στο χρηματιστήριο ή σε εξωχρηματιστηριακές αγορές είτε με άλλο τρόπο επί:
- 1) τίτλων χρηματαγοράς (συμπεριλαμβανομένων των επιταγών, των συναλλαγματικών, των πιστοποιητικών καταθέσεων)·
  - 2) συναλλάγματος·

- 3) παράγωγων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των προθεσμιακών συμβολαίων και των δικαιωμάτων προαίρεσης·
  - 4) μέσων συναλλαγματικών ισοτιμιών και επιτοκίου, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων όπως συμφωνίες ανταλλαγής ή προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίου·
  - 5) κινητών αξιών· και
  - 6) άλλων διαπραγματεύσιμων μέσων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων ράβδων χρυσού ή αργύρου·
- Z) συμμετοχή σε εκδόσεις κάθε μορφής τίτλων, συμπεριλαμβανομένων της αναδοχής και της διάθεσης (δημόσια ή ιδιωτικά) υπό την ιδιότητα μεσίτη και της παροχής υπηρεσιών που συνδέονται με τις σχετικές εκδόσεις·
- H) υπηρεσίες χρηματομεσιτείας·
- Θ) διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, όπως διαχείριση ρευστών διαθεσίμων ή χαρτοφυλακίου, διαχείριση συλλογικών επενδύσεων κάθε είδους, διαχείριση συνταξιοδοτικών ταμείων, υπηρεσίες φύλαξης, θεματοφύλακα και καταπιστευματοδόχου·
- I) υπηρεσίες διακανονισμού και συμψηφισμού χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων, παράγωγων προϊόντων και άλλων διαπραγματεύσιμων μέσων·
- IA) παροχή και μεταφορά χρηματοοικονομικών πληροφοριών και λογισμικού επεξεργασίας χρηματοοικονομικών δεδομένων και συναφούς λογισμικού από παρόχους άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών· και

- IB) υπηρεσίες παροχής συμβουλών, διαμεσολάβησης και άλλες επικουρικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με το σύνολο των δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στα στοιχεία Α) έως ΙΑ), συμπεριλαμβανομένων της αξιολόγησης και της ανάλυσης της πιστοληπτικής ικανότητας, της έρευνας και της παροχής συμβουλών για επενδύσεις και συγκρότηση χαρτοφυλακίων, της παροχής συμβουλών για εξαγορές, καθώς και για αναδιάρθρωση και στρατηγική επιχειρήσεων·
- β) «πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός Μέρους, εξαιρουμένων των δημόσιων φορέων, το οποίο επιθυμεί να παρέχει ή παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·
- γ) «νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που έχουν σχέση με υφιστάμενα και νέα προϊόντα ή με τον τρόπο παράδοσης ενός προϊόντος, οι οποίες δεν παρέχονται από κανέναν πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στο έδαφος ενός Μέρους, παρέχονται όμως στο έδαφος του άλλου Μέρους·
- δ) «αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός»: μη κυβερνητικός φορέας, συμπεριλαμβανομένων οργανισμών ή ενώσεων, ο οποίος ασκεί ρυθμιστικά ή εποπτικά καθήκοντα επί των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω αντιπροσωπείας για λογαριασμό ενός Μέρους·
- ε) «δημόσιος φορέας»:
- i) δημόσια αρχή, κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή Μέρους ή οποιοσδήποτε φορέας που ανήκει σε ένα Μέρος ή ελέγχεται από αυτό, που έχει επιφορτιστεί κυρίως με την εκτέλεση διοικητικών λειτουργιών ή δραστηριοτήτων προς εξυπηρέτηση σκοπών του Δημοσίου, μη συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται κυρίως με την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εμπορικού χαρακτήρα· ή
  - ii) ιδιωτικός φορέας επιφορτισμένος με λειτουργίες οι οποίες κανονικά εκτελούνται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή, όταν ασκεί αυτές τις λειτουργίες.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος και μόνο σε σχέση με υπηρεσίες που καλύπτονται από το παρόν υποτίμημα, ως «υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας» νοούνται:

- α) οι δραστηριότητες που ασκούνται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή ή οποιονδήποτε άλλο οργανισμό του δημοσίου τομέα κατά την εφαρμογή νομισματικών ή συναλλαγματικών πολιτικών·
- β) οι δραστηριότητες που αποτελούν μέρος θεσμοθετημένου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης ή προγραμμάτων συνταξιοδότησης του Δημοσίου· και
- γ) άλλες δραστηριότητες που διεξάγονται από δημόσιο φορέα για λογαριασμό ή με την εγγύηση ή με τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων της κυβέρνησης.

Εάν ένα Μέρος επιτρέπει την εκτέλεση οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο στοιχείο β) ή γ) από τους παρόχους χρηματοοικονομικών υπηρεσιών του σε ανταγωνισμό με δημόσιο φορέα ή πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ο όρος «χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες» περιλαμβάνει τις εν λόγω δραστηριότητες, οι οποίες στην περίπτωση αυτή εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

3. Ο γενικός ορισμός των «υπηρεσιών που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας» ο οποίος περιλαμβάνεται στο άρθρο 18.1 παράγραφος 6 δεν ισχύει για τις υπηρεσίες που καλύπτονται από το παρόν υποτίμημα.

ΑΡΘΡΟ 18.40

Μέτρα προληπτικής εποπτείας

1. Καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να εμποδίζει ένα Μέρος να λαμβάνει μέτρα για λόγους προληπτικής εποπτείας, μεταξύ των οποίων:

- α) για την προστασία των επενδυτών, των καταθετών, των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων ή των προσώπων τα οποία έχουν καταπιστευματική αξίωση έναντι του παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών· ή

- β) για τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος ενός Μέρους.
2. Εάν τα μέτρα αυτά δεν είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος υποτιμήματος, δεν χρησιμοποιούνται από τα Μέρη για να αποφευχθούν οι δεσμεύσεις ή οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν υποτίμημα.
3. Καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να υποχρεώνει ένα Μέρος να αποκαλύπτει πληροφορίες σχετικές με επιχειρηματικές υποθέσεις και λογαριασμούς μεμονωμένων πελατών ή πληροφορίες εμπιστευτικού ή αποκλειστικού χαρακτήρα που έχουν στην κατοχή τους δημόσιοι φορείς.

ΑΡΘΡΟ 18.41

Αποτελεσματικές και διαφανείς ρυθμίσεις στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να γνωστοποιεί εκ των προτέρων σε όλους τους ενδιαφερομένους κάθε μέτρο γενικής εφαρμογής που προτίθεται να θεσπίσει. Το εν λόγω μέτρο γνωστοποιείται:
- α) με επίσημη δημοσίευση· ή
- β) σε άλλη έγγραφη ή ηλεκτρονική μορφή.
2. Οι αρμόδιες δημοσιονομικές αρχές κάθε Μέρους κοινοποιούν στους ενδιαφερομένους τις οικείες απαιτήσεις συμπλήρωσης των αιτήσεων που αφορούν την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
3. Οι αρμόδιες δημοσιονομικές αρχές παρέχουν, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, πληροφορίες σχετικά με την πορεία της αίτησής του. Αν οι αρχές αυτές επιθυμούν συμπληρωματικά στοιχεία από τον αιτούντα, ενημερώνουν τον αιτούντα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

4. Κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διασφαλίζεται ότι τα διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα για τη ρύθμιση και την εποπτεία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής τίθενται σε ισχύ και εφαρμόζονται στο έδαφός του. Τα εν λόγω διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα περιλαμβάνουν εκείνα που εγκρίθηκαν από την Ομάδα των 20 (G20), το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, τη Διεθνή Ένωση Ασφαλιστικών Εποπτών, τη Διεθνή Οργάνωση Επιτροπών Εποπτείας Χρηματιστηρίων, την FATF, το Παγκόσμιο φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους του ΟΟΣΑ και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Για τον σκοπό αυτόν, τα Μέρη συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπειρίες σχετικά με τα θέματα αυτά.

ΑΡΘΡΟ 18.42

Νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

1. Κάθε Μέρος επιτρέπει σε πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου Μέρους ο οποίος είναι εγκατεστημένος στο έδαφός του να παρέχει στο έδαφός του νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες εντός του πεδίου εφαρμογής των υποτομέων των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών για τις οποίες έχουν αναληφθεί δεσμεύσεις στα παραρτήματα 18-A, 18-B, 18-Γ και 18-E και με την επιφύλαξη των όρων, των περιορισμών, των προϋποθέσεων και των προσόντων που καθορίζονται σ' αυτά.
2. Νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες παρέχονται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους στο έδαφος του οποίου πρόκειται να παρασχεθούν, και υπόκεινται στην έγκριση, ρύθμιση και εποπτεία των αρμόδιων αρχών του εν λόγω Μέρους.

Αναγνώριση μέτρων προληπτικής εποπτείας

1. Ένα Μέρος μπορεί να αναγνωρίζει μέτρα προληπτικής εποπτείας του άλλου Μέρους κατά τον καθορισμό των μέσων εφαρμογής των μέτρων που αφορούν τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Η αναγνώριση αυτή, η οποία μπορεί να επιτυγχάνεται μέσω εναρμόνισης ή με άλλον τρόπο, είναι δυνατό να βασίζεται σε συμφωνία ή διακανονισμό ή να χορηγείται αυτόνομα.
2. Ένα Μέρος, που αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος σε συμφωνίες ή διακανονισμούς με τρίτη χώρα, όπως αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είτε προβλέπονται για το μέλλον είτε υφίστανται, παρέχει επαρκή δυνατότητα στο άλλο Μέρος να διαπραγματεύεται την προσχώρησή του στις σχετικές συμφωνίες ή διακανονισμούς ή να διαπραγματεύεται τη σύναψη παρεμφερών συμφωνιών και διακανονισμών μ' αυτό, υπό προϋποθέσεις που θα εξασφάλιζαν ισοδύναμες ρυθμίσεις, μηχανισμούς εποπτείας, διαδικασίες εφαρμογής των ρυθμίσεων αυτών και, εφόσον αρμόζει, διαδικασίες σχετικές με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας ή του διακανονισμού. Σε περίπτωση που ένα Μέρος πραγματοποιεί την αναγνώριση αυτόνομα, παρέχει επαρκή δυνατότητα στο άλλο Μέρος να αποδείξει ότι ισχύουν οι σχετικές προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 18.44

Αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί

1. Εάν ένα Μέρος απαιτεί από παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου Μέρους να είναι μέλη, να συμμετέχουν ή να έχουν πρόσβαση σε αυτορρυθμιζόμενο οργανισμό προκειμένου να παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες επί ίσοις όροις με τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του εν λόγω Μέρους, ή εάν το Μέρος παρέχει άμεσα ή έμμεσα στον αυτορρυθμιζόμενο οργανισμό προνόμια ή πλεονεκτήματα κατά την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το εν λόγω Μέρος διασφαλίζει ότι αυτός ο αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός τηρεί την εφαρμογή του άρθρου 18.4 έναντι των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος του συγκεκριμένου Μέρους.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει αυτορρυθμιζόμενο οργανισμό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να θεσπίζει δικές του απαιτήσεις ή διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις. Στον βαθμό που τα εν λόγω μέτρα λαμβάνονται από μη κυβερνητικούς φορείς και δεν λαμβάνονται σε σχέση με την άσκηση εξουσιών που ανατίθενται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις ή αρχές, δεν θεωρούνται μέτρα που λαμβάνονται από Μέρος και δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 18.45

Συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού

Με βάση τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και σύμφωνα με το άρθρο 18.4, κάθε Μέρος παρέχει στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου Μέρους που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος του πρόσβαση στα συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού που διαχειρίζονται δημόσιοι φορείς καθώς και σε επίσημη χρηματοδότηση και αναχρηματοδότηση που είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο των συνήθων εμπορικών πράξεων. Το παρόν άρθρο δεν έχει σκοπό να χορηγήσει πρόσβαση στους μηχανισμούς δανεισμού έσχατης ανάγκης ενός Μέρους (εθνική κεντρική τράπεζα ή άλλη νομισματική αρχή).

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 6

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 18.46

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Τα Μέρη, αναγνωρίζοντας ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο αυξάνει τις ευκαιρίες εμπορικών συναλλαγών σε πολλές οικονομικές δραστηριότητες, συμφωνούν να προωθήσουν την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ τους, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας στα θέματα που προκύπτουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος υποτιμήματος.
2. Το παρόν υποτίμημα εφαρμόζεται σε μέτρα που θίγουν τις συναλλαγές με ηλεκτρονικά μέσα.
3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας στο ηλεκτρονικό εμπόριο.
4. Οι διατάξεις του παρόντος υποτιμήματος δεν εφαρμόζονται στις υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών, στις υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες, στις υπηρεσίες συμβολαιογράφων ή ισοδύναμων επαγγελματιών και στις υπηρεσίες νομικής εκπροσώπησης.

ΑΡΘΡΟ 18.47

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο, εάν προβλέπεται από τις εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους, που χρησιμοποιεί ή ζητεί δημόσια υπηρεσία μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 18.27 στοιχείο ε), για σκοπούς εκτός της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας·
- β) «επικοινωνία με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση»: κάθε μορφή διαφήμισης, με την οποία ένα πρόσωπο αποστέλλει μηνύματα εμπορικής προώθησης άμεσα σε τελικούς χρήστες μέσω δημόσιου δικτύου τηλεπικοινωνιών και, για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας, καλύπτει τουλάχιστον το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα μηνύματα κειμένου και τα μηνύματα πολυμέσων (SMS και MMS)·
- γ) «ηλεκτρονική υπηρεσία επαλήθευσης ταυτότητας»: υπηρεσία που καθιστά δυνατή την επιβεβαίωση:
  - i) της ηλεκτρονικής ταυτότητας προσώπου· ή
  - ii) της προέλευσης και της ακεραιότητας των δεδομένων σε ηλεκτρονική μορφή·
- δ) «ηλεκτρονική υπογραφή»: δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή που είναι συνημμένα ή συσχετίζονται λογικά με άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα και ικανοποιούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:
  - i) χρησιμοποιούνται από φυσικό πρόσωπο για να συμφωνήσει σχετικά με τα ηλεκτρονικά δεδομένα στα οποία αυτά αναφέρονται, ή χρησιμοποιούνται από νομικό πρόσωπο για τη διασφάλιση της προέλευσης και της ακεραιότητας των ηλεκτρονικών δεδομένων στα οποία αναφέρονται· και

- ii) συνδέονται με τα ηλεκτρονικά δεδομένα στα οποία αναφέρονται, κατά τρόπο ώστε να μπορεί να εντοπιστεί τυχόν επακόλουθη αλλοίωση των δεδομένων· και
- ε) «τελικός χρήστης»: κάθε πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή ζητεί δημοσίως διαθέσιμη υπηρεσία τηλεπικοινωνιών, είτε ως καταναλωτής είτε για εμπορικούς, επιχειρηματικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς.

ΑΡΘΡΟ 18.48

Δασμοί στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις

1. Κανένα Μέρος δεν επιβάλλει δασμούς στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις μεταξύ προσώπου του ενός Μέρους και προσώπου του άλλου Μέρους.
2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει τα Μέρη να επιβάλλουν εσωτερικούς φόρους, τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω φόροι, τέλη ή επιβαρύνσεις επιβάλλονται κατά τρόπο που συνάδει με το παρόν μέρος της Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 18.49

Αρχή της μη απαίτησης προηγούμενης έγκρισης

1. Τα Μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια ώστε να μην απαιτούν προηγούμενη έγκριση για την παροχή υπηρεσίας με ηλεκτρονικά μέσα, αποκλειστικά με την αιτιολογία ότι η υπηρεσία παρέχεται με ηλεκτρονικά μέσα, και ώστε να μη θεσπίζουν και να μη διατηρούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ισοδυνάμου αποτελέσματος.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών όπως ορίζονται στο άρθρο 18.27 στοιχείο θ) και στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες όπως ορίζονται στο άρθρο 18.39 παράγραφος 1 στοιχείο α).

3. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τίποτα δεν εμποδίζει ένα Μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα που δεν συνάδουν με την παράγραφο 1 για την επίτευξη θεμιτού στόχου δημόσιας πολιτικής σύμφωνα με:

α) το άρθρο 18.1 παράγραφος 4·

β) το άρθρο 18.40·

γ) το άρθρο 28.1· και

δ) το άρθρο 28.2.

ΑΡΘΡΟ 18.50

Σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα

Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι το νομικό του σύστημα επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα και ότι οι νομοθετικές και κανονιστικές του διατάξεις σχετικά με τις συμβατικές διαδικασίες δεν δημιουργούν εμπόδια στη χρήση ηλεκτρονικών συμβάσεων ούτε έχουν ως αποτέλεσμα τη στέρηση της νομικής ισχύος και της εγκυρότητας των συμβάσεων αυτών εξαιτίας του ότι έχουν συναφθεί με ηλεκτρονικά μέσα, εκτός εάν αυτό προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του¹.

---

¹ Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις που θεμελιώνουν ή μεταβιβάζουν δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας· συμβάσεις που απαιτούν εκ του νόμου την προσφυγή σε δικαστήρια, δημόσιες αρχές ή επαγγέλματα που ασκούν δημόσια εξουσία· συμβάσεις εγγυοδοσίας ή εμπράγματης ασφαλείας από πρόσωπα που επιδιώκουν στόχους μη εντασσόμενους στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής ή επαγγελματικής τους δραστηριότητας· και συμβάσεις οι οποίες εμπίπτουν στο οικογενειακό ή κληρονομικό δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 18.51

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες υπογραφής και επαλήθευσης ταυτότητας

1. Τα Μέρη δεν αρνούνται τη νομική ισχύ και το παραδεκτό μιας ηλεκτρονικής υπηρεσίας υπογραφής και επαλήθευσης ταυτότητας ως αποδεικτικών στοιχείων σε δικαστικές διαδικασίες αποκλειστικά με βάση το γεγονός ότι είναι σε ηλεκτρονική μορφή.
2. Τα Μέρη δεν θεσπίζουν ούτε διατηρούν μέτρα που ρυθμίζουν τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υπογραφής και επαλήθευσης ταυτότητας τα οποία:
  - α) απαγορεύουν στα μέρη μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής να προσδιορίσουν αμοιβαία τις κατάλληλες ηλεκτρονικές μεθόδους για τη συναλλαγή τους· ή
  - β) στερούν από τα μέρη μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής την ευκαιρία να αποδείξουν ενώπιον δικαστικών και διοικητικών αρχών ότι η ηλεκτρονική συναλλαγή τους συμμορφώνεται με οποιεσδήποτε νομικές απαιτήσεις ως προς τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υπογραφής και επαλήθευσης ταυτότητας.

ΑΡΘΡΟ 18.52

Μη ζητηθείσα επικοινωνία με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση

1. Κάθε Μέρος επιδιώκει να προστατεύει αποτελεσματικά τους τελικούς χρήστες έναντι της μη ζητηθείσας επικοινωνίας με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση.

2. Κάθε Μέρος επιδιώκει να διασφαλίσει ότι τα πρόσωπα δεν αποστέλλουν επικοινωνία με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση σε καταναλωτές που δεν έχουν δώσει τη συγκατάθεσή¹ τους για τη λήψη επικοινωνίας αυτού του είδους.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, κάθε Μέρος επιτρέπει σε πρόσωπα που έχουν συλλέξει, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, τα στοιχεία επικοινωνίας ενός καταναλωτή στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντος ή υπηρεσίας να αποστέλλουν επικοινωνία με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση στον εν λόγω καταναλωτή για δικά τους παρόμοια προϊόντα ή υπηρεσίες.

4. Κάθε Μέρος επιδιώκει να διασφαλίζει ότι η επικοινωνία με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση μπορεί σαφώς να αναγνωριστεί ως τέτοια, γνωστοποιεί ευθέως το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται και περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να μπορούν οι τελικοί χρήστες να ζητήσουν διακοπή χωρίς επιβάρυνση και ανά πάσα στιγμή.

ΑΡΘΡΟ 18.53

Προστασία των καταναλωτών

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της θέσπισης και διατήρησης διαφανών και αποτελεσματικών μέτρων για την προστασία των καταναλωτών, μεταξύ άλλων από δόλιες και παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές, όταν αυτοί πραγματοποιούν συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου.

---

¹ Η συγκατάθεση ορίζεται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε Μέρους.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα Μέρη θεσπίζουν ή διατηρούν μέτρα που συμβάλλουν στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που απαγορεύουν τις δόλιες και παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές. Τα μέτρα αυτά προβλέπουν, μεταξύ άλλων:

- α) το δικαίωμα πρόσβασης των καταναλωτών σε σαφείς και διεξοδικές πληροφορίες σχετικά με την υπηρεσία και τον πάροχό της·
- β) την υποχρέωση των εμπόρων να ενεργούν καλόπιστα και να τηρούν τα χρηστά συναλλακτικά ήθη, μεταξύ άλλων απαντώντας σε ερωτήσεις των καταναλωτών·
- γ) την απαγόρευση χρέωσης των καταναλωτών για υπηρεσίες που δεν έχουν ζητηθεί ή έχουν παρασχεθεί για χρονικό διάστημα που δεν έχει εγκριθεί από τον καταναλωτή· και
- δ) την πρόσβαση των καταναλωτών σε διαδικασίες προσφυγής για τα δικαιώματά τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά το οικείο δικαίωμα έννομης προστασίας για υπηρεσίες που πληρώθηκαν και δεν παρασχέθηκαν όπως συμφωνήθηκε.

3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων οργανισμών τους που είναι αρμόδιοι για την προστασία των καταναλωτών, ή άλλων σχετικών φορέων, για δραστηριότητες σχετικές με το ηλεκτρονικό εμπόριο, με σκοπό την προστασία των καταναλωτών και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης τους.

ΑΡΘΡΟ 18.54

Ρυθμιστική συνεργασία στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου

1. Τα Μέρη διατηρούν συνεργασία και διάλογο σχετικά με τα ρυθμιστικά ζητήματα που προκύπτουν στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού εμπορίου με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους και προϋποθέσεις που καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα ζητήματα:

- α) την αναγνώριση και τη διευκόλυνση διαλειτουργικών διασυνοριακών ηλεκτρονικών υπηρεσιών υπογραφής και επαλήθευσης ταυτότητας·
- β) την ευθύνη ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών όσον αφορά τη μεταβίβαση ή την αποθήκευση πληροφοριών·
- γ) τη μεταχείριση των επικοινωνιών με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση·
- δ) την προστασία των καταναλωτών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου·
- ε) την προώθηση των εμπορικών συναλλαγών χωρίς χαρτί· και
- στ) τυχόν άλλα ζητήματα σχετικά με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Η συνεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 επικεντρώνεται στην ανταλλαγή πληροφοριών για τις αντίστοιχες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των Μερών σχετικά με τα ζητήματα αυτά καθώς και για την εφαρμογή των εν λόγω νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων.

ΑΡΘΡΟ 18.55

Συμφωνία σχετικά με τις υπηρεσίες υπολογιστών

1. Τα Μέρη συμφωνούν ότι, για τους σκοπούς της ελευθέρωσης των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών σύμφωνα με τα άρθρα 18.3 και 18.4, οι ακόλουθες υπηρεσίες θεωρούνται υπηρεσίες υπολογιστών και συναφείς υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το αν παρέχονται μέσω δικτύου, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου:
- α) συμβουλές, στρατηγική, ανάλυση, σχεδιασμός, εξειδίκευση, μελέτη, ανάπτυξη, εγκατάσταση, εφαρμογή, ολοκλήρωση, δοκιμή, διόρθωση σφαλμάτων, ενημέρωση, υποστήριξη, τεχνική βοήθεια ή διαχείριση υπολογιστών ή συστημάτων υπολογιστών·
  - β) προγράμματα πληροφορικής τα οποία ορίζονται ως τα σύνολα εντολών που απαιτούνται για τη λειτουργία και την επικοινωνία των υπολογιστών (στο εσωτερικό τους και μεταξύ τους), καθώς και συμβουλές, στρατηγική, ανάλυση, σχεδιασμό, εξειδίκευση, μελέτη, ανάπτυξη, εγκατάσταση, εφαρμογή, ολοκλήρωση, δοκιμή, διόρθωση σφαλμάτων, ενημέρωση, αναπροσαρμογή, συντήρηση, υποστήριξη, τεχνική βοήθεια, διαχείριση ή χρήση προγραμμάτων υπολογιστών ή για προγράμματα υπολογιστών·
  - γ) επεξεργασία δεδομένων, αποθήκευση δεδομένων, φιλοξενία δεδομένων ή υπηρεσίες βάσης δεδομένων·
  - δ) υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων και εξοπλισμού γραφείου, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών· και
  - ε) υπηρεσίες κατάρτισης για το προσωπικό πελατών, οι οποίες σχετίζονται με προγράμματα υπολογιστών, υπολογιστές ή συστήματα υπολογιστών και υπηρεσίες και δεν κατατάσσονται κάπου αλλού.
2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω υπηρεσιών υπολογιστών και συναφών υπηρεσιών δεν θεωρούνται οι ίδιες απαραίτητες υπηρεσίες υπολογιστών και συναφείς υπηρεσίες.

ΤΜΗΜΑ Δ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 18.56

Σημεία επαφής

1. Το αργότερο 1 (ένα) έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συμφωνίας, κάθε Μέρος ορίζει σημεία επαφής και κοινοποιεί στο Μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας τους με σκοπό:
  - α) τη διευκόλυνση της παροχής πληροφοριών στο άλλο Μέρος σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, όπως σχετικά με τα εξής:
    - i) τις εμπορικές και τεχνικές πτυχές της παροχής υπηρεσιών· και
    - ii) την καταγραφή, αναγνώριση και απόκτηση επαγγελματικών προσόντων· και
  - β) την εξέταση κάθε άλλου ζητήματος που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και το οποίο παραπέμπεται από ένα Μέρος.
2. Κάθε Μέρος ενημερώνει αμέσως το άλλο Μέρος για κάθε μεταβολή των εν λόγω σημείων επαφής.

ΑΡΘΡΟ 18.57

Υποεπιτροπή για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση

1. Η υποεπιτροπή για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4 και 9.9:
  - α) διεξαγωγή των προπαρασκευαστικών τεχνικών εργασιών σε περίπτωση αναθεώρησης του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με το άρθρο 18.58· και
  - β) συζήτηση σχετικών θεμάτων για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών για επέκταση των αμοιβαίων επενδύσεων σε τομείς υπηρεσιών και εκτός υπηρεσιών.
2. Η υποεπιτροπή για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών και την εγκατάσταση μπορεί να προσκαλεί, σε ad hoc βάση, εκπροσώπους σχετικών φορέων, οι οποίοι διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρογνώσια σχετικά με τα προς εξέταση ζητήματα.

ΑΡΘΡΟ 18.58

Ρήτρα επανεξέτασης

Το παρόν κεφάλαιο μπορεί, υπό το πρίσμα των στόχων του, να επανεξεταστεί το νωρίτερο 3 (τρία) έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας ή στο πλαίσιο συνολικής επανεξέτασης της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 18.59

Άρνηση χορήγησης των οφελών

Ένα Μέρος μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση των οφελών που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο:

- α) για την παροχή υπηρεσίας, εάν διαπιστώσει ότι η υπηρεσία παρέχεται από το έδαφος τρίτης χώρας ή στο εσωτερικό της· ή
- β) σε νομικό πρόσωπο, εάν διαπιστώσει ότι πρόκειται για νομικό πρόσωπο τρίτης χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ Ή ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ, ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 19.1

Λογαριασμός κεφαλαίου

Όσον αφορά τις συναλλαγές στον λογαριασμό κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πράξεων του ισοζυγίου πληρωμών, κάθε Μέρος επιτρέπει την ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων για τον σκοπό της εγκατάστασης άμεσων επενδύσεων, όπως προβλέπεται στο κεφάλαιο 18. Οι κινήσεις αυτές περιλαμβάνουν την εκκαθάριση ή τον επαναπατρισμό των εν λόγω κεφαλαίων.

ΑΡΘΡΟ 19.2

Τρέχουσες συναλλαγές

Κάθε Μέρος επιτρέπει, σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα και σύμφωνα με τα άρθρα της Συμφωνίας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου που εγκρίθηκε κατά τη Νομισματική και Χρηματοοικονομική Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών, στο Bretton Woods, New Hampshire, στις 22 Ιουλίου 1944 (εφεξής καλούμενη: «Συμφωνία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου»), τυχόν πληρωμές και μεταφορές σε σχέση με τις συναλλαγές που αφορούν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 19.3

Εφαρμογή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που αφορούν τις πληρωμές ή τις μεταφορές για τις τρέχουσες συναλλαγές και τις κινήσεις κεφαλαίων

Καμία διάταξη των άρθρων 19.1 και 19.2 δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι εμποδίζει ένα Μέρος να εφαρμόζει, με δίκαιο τρόπο και χωρίς διακρίσεις, και κατά τρόπο που δεν θα συνιστούσε συγκεκριμένο περιορισμό των μεταφορών ή των πληρωμών για τρέχουσες συναλλαγές ή των κινήσεων κεφαλαίων, τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του σχετικά με τα εξής:

- α) την πτώχευση, την αφερεγγυότητα ή την προστασία των δικαιωμάτων των πιστωτών·
- β) την έκδοση, την εμπορία ή τη διαπραγμάτευση κινητών αξιών·

- γ) τις εγκληματικές ή αξιόποινες πράξεις¹.
- δ) τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση ή την τήρηση αρχείων των μεταφορών, εάν αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη συνδρομή στις αρχές επιβολής του νόμου ή στις χρηματοπιστωτικές ρυθμιστικές αρχές· ή
- ε) την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο διαδικασιών επίλυσης διαφορών.

ΑΡΘΡΟ 19.4

Προσωρινά μέτρα διασφάλισης

Εάν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, οι μεταφορές ή οι πληρωμές για τρέχουσες συναλλαγές ή οι κινήσεις κεφαλαίων προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρές δυσχέρειες ως προς τη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα διασφάλισης που είναι απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση των εν λόγω δυσχερειών ή της απειλής εμφάνισης τέτοιων δυσχερειών, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 6 (έξι) μήνες.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνονται οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

ΑΡΘΡΟ 19.5

Περιορισμοί για τη διασφάλιση του ισοζυγίου πληρωμών

1. Εάν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, ένα Μέρος αντιμετωπίζει ή κινδυνεύει να αντιμετωπίσει σοβαρές δυσχέρειες ως προς το ισοζύγιο πληρωμών, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη λειτουργία της νομισματικής ή της συναλλαγματικής πολιτικής, ή δυσχέρειες ως προς την εξωτερική χρηματοδότησή του, μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τις μεταφορές ή τις πληρωμές για τρέχουσες συναλλαγές ή τις κινήσεις κεφαλαίων.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) δεν επιφέρουν διακρίσεις σε σύγκριση με αυτά που εφαρμόζονται σε τρίτες χώρες σε παρεμφερείς καταστάσεις·

β) συνάδουν, κατά περίπτωση, με τα άρθρα της Συμφωνίας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου·

γ) δεν επιφέρουν αδικαιολόγητη βλάβη στα εμπορικά, οικονομικά και χρηματοπιστωτικά συμφέροντα του άλλου Μέρους· και

δ) είναι προσωρινά, αναλογικά και απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση των δυσχερειών.

Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 καταργούνται σταδιακά ενόσω βελτιώνονται οι συνθήκες που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Εάν προκύψουν ιδιαίτερα εξαιρετικές περιστάσεις λόγω των οποίων ένα Μέρος ζητεί την παράταση των εν λόγω μέτρων πέραν του 1 (ενός) έτους, ενημερώνει το άλλο Μέρος ότι θα θεσπίσει την εν λόγω παράταση.

ΑΡΘΡΟ 19.6

Τελικές διατάξεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να περιορίζει το δικαίωμα των οικονομικών φορέων των Μερών να επωφελούνται από οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση που μπορεί να προβλέπεται σε οποιαδήποτε υφιστάμενη διμερή ή πολυμερή συμφωνία στην οποία είναι συμβαλλόμενο μέρος ένα Μέρος.
2. Τα Μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους για να διευκολύνουν την αμοιβαία κυκλοφορία κεφαλαίων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας με σκοπό την προώθηση των στόχων της παρούσας Συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 20.1

Στόχοι

Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη συμβολή των διαφανών, ανταγωνιστικών διαγωνισμών με ανοικτή διαδικασία στην οικονομική ανάπτυξη και θέτουν ως στόχο τους το αποτελεσματικό άνοιγμα των οικείων αντίστοιχων αγορών δημόσιων συμβάσεων.

ΑΡΘΡΟ 20.2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες»: ο τύπος αγαθών ή υπηρεσιών που κατά γενικό κανόνα πωλούνται ή προσφέρονται προς πώληση στην εμπορική αγορά σε μη δημόσιους φορείς-αγοραστές, από τους οποίους και αγοράζονται συνήθως, για μη δημόσιους σκοπούς·
- β) «κατασκευαστικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες που αποβλέπουν στην εκτέλεση, ανεξαρτήτως μέσου, έργων πολιτικού μηχανικού ή οικοδομικών εργασιών κατά την έννοια του κλάδου 51 της Κεντρικής Ταξινόμησης Προϊόντων (CPC) των Ηνωμένων Εθνών·
- γ) «ηλεκτρονικός πλειστηριασμός»: επαναληπτική διαδικασία που περιλαμβάνει τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων τα οποία επιτρέπουν στους παρόχους να παρουσιάζουν είτε νέες τιμές είτε νέες αξίες ποσοτικοποιήσιμων, μη συνδεδεμένων με τις τιμές, στοιχείων μιας προσφοράς σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης, είτε αμφοτέρως, επιτρέποντας την κατάταξη ή την ανακατάταξη των προσφορών·
- δ) «γραπτώς» ή «εγγράφως»: κάθε έκφραση που αποτελείται από λέξεις ή αριθμούς η οποία είναι δυνατό να αναγνωσθεί, να αναπαραχθεί και εν συνεχεία να κοινοποιηθεί, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται ηλεκτρονικά·
- ε) «διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση»: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας απευθύνεται σε πάροχο ή παρόχους της επιλογής του·
- στ) «μέτρο»: κάθε νόμος, κανονισμός, διαδικασία, διοικητική οδηγία ή πρακτική, ή οποιαδήποτε ενέργεια αναθέτοντος φορέα η οποία αφορά καλυπτόμενες συμβάσεις·

- ζ) «κατάλογος πολλαπλής χρήσης»: κατάλογος των παρόχων για τους οποίους ο αναθέτων φορέας έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούν τους όρους ένταξης στον εν λόγω κατάλογο, και τους οποίους ο αναθέτων φορέας προτίθεται να χρησιμοποιήσει περισσότερες από μία φορές·
- η) «διαπραγμάτευση»: τρόπος διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης σύμβασης σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της μη διακριτικής μεταχείρισης, ο οποίος περιορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται στους αναθέτοντες φορείς να διαπραγματεύονται με παρόχους όταν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις·
- θ) «προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης»: προκήρυξη που δημοσιεύεται από αναθέτοντα φορέα, με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής, προσφορά ή και τα δύο·
- ι) «αντισταθμιστικές ρήτρες»: μέτρα που χρησιμοποιούνται για να ενθαρρύνουν την τοπική ανάπτυξη ή να βελτιώσουν το ισοζύγιο πληρωμών μέσω της χρήσης εγχώριου περιεχομένου, της χορήγησης αδειών εκμετάλλευσης τεχνολογίας, επενδυτικών απαιτήσεων, αντισταθμιστικού εμπορίου ή παρόμοιων απαιτήσεων·
- ια) «διαγωνισμός με ανοικτή διαδικασία»: η μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι δύνανται να υποβάλουν προσφορά·
- ιβ) «αναθέτων φορέας»: φορέας που καλύπτεται από τα προσαρτήματα των παραρτημάτων 20-A έως 20-E·
- ιγ) «προκριθείς πάροχος»: πάροχος για τον οποίο αναγνωρίζεται από αναθέτοντα φορέα ότι πληροί τους όρους συμμετοχής·
- ιδ) «διαγωνισμός με επιλεκτική διαδικασία προκήρυξης»: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας καλεί μόνον προκριθέντες παρόχους να υποβάλουν προσφορά·
- ιε) «υπηρεσίες»: ο όρος αυτός περιλαμβάνει τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά·

- ιστ) «πρότυπο»: έγγραφο εγκεκριμένο από αναγνωρισμένο όργανο, το οποίο προβλέπει, για συνήθη και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά προϊόντων ή υπηρεσιών, ή σχετικές διεργασίες και μεθόδους παραγωγής, η τήρηση των οποίων δεν είναι υποχρεωτική· μπορεί επίσης να περιλαμβάνει ή να αφορά αποκλειστικά τις απαιτήσεις ορολογίας, συμβόλων, συσκευασίας, σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας οι οποίες ισχύουν για αγαθό, υπηρεσία, διεργασία ή μέθοδο παραγωγής·
- ιζ) «πάροχος»: πρόσωπο ή πρόσωπα που παρέχουν ή θα μπορούσαν να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες· και
- ιη) «τεχνική προδιαγραφή»: η απαίτηση διαγωνισμού, η οποία:
- i) καθορίζει τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων της ποιότητας, των επιδόσεων, της ασφάλειας και των διαστάσεων, ή τις διεργασίες και τις μεθόδους για την παραγωγή ή την παροχή τους· ή
  - ii) αφορά τις απαιτήσεις ορολογίας, συμβόλων, συσκευασίας, σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας οι οποίες ισχύουν για κάποιο αγαθό ή υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 20.3

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στις καλυπτόμενες συμβάσεις. Ως καλυπτόμενη σύμβαση νοείται η σύμβαση που συνάπτεται προς εξυπηρέτηση σκοπών του Δημοσίου:

- α) για την προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών ή οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών:
  - i) όπως προσδιορίζεται στα προσαρτήματα κάθε Μέρους στα παραρτήματα 20-A έως 20-E· και

- ii) των οποίων η προμήθεια δεν πραγματοποιείται με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς ή για χρήση στην παραγωγή ή την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς·
- β) με οποιοδήποτε συμβατικό μέσο, συμπεριλαμβανομένων: της αγοράς· της χρηματοδοτικής μίσθωσης· και της μίσθωσης ή της πώλησης με δόσεις, με ή χωρίς προαίρεση αγοράς·
- γ) της οποίας η οποία αξία είναι ίση ή υπερβαίνει το σχετικό κατώτατο όριο που προσδιορίζεται στα προσαρτήματα κάθε Μέρους στα παραρτήματα 20-A έως 20-E, κατά τη χρονική στιγμή της δημοσίευσης μιας προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 20.13·
- δ) από αναθέτοντα φορέα όπως προσδιορίζεται στα προσαρτήματα κάθε Μέρους στα παραρτήματα 20-A έως 20-E· και
- ε) η οποία δεν αποκλείεται κατά τα λοιπά από την κάλυψη.

2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στα προσαρτήματα κάθε Μέρους στα παραρτήματα 20-A έως 20-E, το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται:

- α) στην απόκτηση ή μίσθωση γης, υφιστάμενων κτιρίων ή άλλης ακίνητης περιουσίας ή στα σχετικά δικαιώματα·
- β) σε εξωσυμβατικές συμφωνίες ή οποιαδήποτε μορφή βοήθειας που παρέχεται από ένα Μέρος, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών συνεργασίας, των επιχορηγήσεων, των δανείων, των εισφορών κεφαλαίου, των εγγυήσεων και των φορολογικών κινήτρων, της παροχής αγαθών και υπηρεσιών από το Δημόσιο σε φορείς της κεντρικής, περιφερειακής ή τοπικής διοίκησης·

- γ) στην προμήθεια ή αγορά υπηρεσιών οικονομικής διαχείρισης ή θεματοφυλακίου, υπηρεσιών εκκαθάρισης και διαχείρισης για ρυθμιζόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή υπηρεσιών που αφορούν την πώληση, την απόσβεση και τη διανομή τίτλων δημόσιου χρέους, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και των κρατικών ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων τίτλων·
- δ) σε δημόσιες συμβάσεις εργασίας· ή
- ε) σε σύμβαση προμήθειας που συνάπτεται:
  - i) με συγκεκριμένο στόχο την παροχή διεθνούς βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής βοήθειας·
  - ii) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς συμφωνίας που αφορά τη στάθμευση στρατιωτικών δυνάμεων·
  - iii) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς συμφωνίας που αφορά την από κοινού υλοποίηση έργων από τα συμβαλλόμενα κράτη· ή
  - iv) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς οργανισμού, ή που χρηματοδοτείται από διεθνείς επιχορηγήσεις, δάνεια ή άλλη μορφή βοήθειας, στις περιπτώσεις που η διαδικασία ή ο όρος που εφαρμόζεται δεν συνάδει με το παρόν κεφάλαιο.

3. Κάθε Μέρος προσδιορίζει σε καθένα από τα προσαρτήματα των παραρτημάτων 20-A έως 20-E τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) στα προσαρτήματα 20-A-1, 20-B-1, 20-Γ-1, 20-Δ-1 και 20-E-1, τους φορείς της κεντρικής κυβέρνησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

- β) στα προσαρτήματα 20-A-2, 20-B-2, 20-Γ-2, 20-Δ-2 και 20-E-2, τους υποκεντρικούς κυβερνητικούς φορείς των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
  - γ) στα προσαρτήματα 20-A-3, 20-B-3, 20-Γ-3, 20-Δ-3 και 20-E-3, όλους τους άλλους φορείς των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
  - δ) στα προσαρτήματα 20-A-4, 20-B-4, 20-Γ-4, 20-Δ-4 και 20-E-4, τα αγαθά που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
  - ε) στα προσαρτήματα 20-A-5, 20-B-5, 20-Γ-5, 20-Δ-5 και 20-E-5, τις υπηρεσίες, εκτός από τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
  - στ) στα προσαρτήματα 20-A-6, 20-B-6, 20-Γ-6, 20-Δ-6 και 20-E-6, τις κατασκευαστικές υπηρεσίες που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο· και
  - ζ) στα προσαρτήματα 20-A-7, 20-B-7, 20-Γ-7, 20-Δ-7 και 20-E-7, τυχόν γενικές σημειώσεις.
4. Όταν αναθέτων φορέας, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης, ζητεί από πρόσωπα που δεν καλύπτονται από τα προσαρτήματα ενός Μέρους στα παραρτήματα 20-A έως 20-E να συνάψουν σύμβαση για λογαριασμό του, εφαρμόζεται κατ' αναλογία το άρθρο 20.6.

ΑΡΘΡΟ 20.4

Αποτίμηση συμβάσεων

1. Κατά την εκτίμηση της αξίας μιας σύμβασης προκειμένου να εξακριβωθεί αν πρόκειται για καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας:

- α) δεν διαιρεί τη σύμβαση σε χωριστές συμβάσεις, ούτε επιλέγει ούτε χρησιμοποιεί συγκεκριμένη μέθοδο αποτίμησης για την εκτίμηση της αξίας της σύμβασης με σκοπό τον πλήρη ή εν μέρει αποκλεισμό της από την εφαρμογή του παρόντος μέρους της Συμφωνίας· και
- β) περιλαμβάνει την εκτιμώμενη μέγιστη συνολική αξία της σύμβασης καθ' όλη τη διάρκειά της, ανεξάρτητα από το αν συνάπτεται με έναν ή περισσότερους παρόχους, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις μορφές αμοιβής, όπως:
  - i) ασφάλιστρα, τέλη, προμήθειες και τόκους· και
  - ii) εάν η σύμβαση προβλέπει δυνατότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, τη συνολική αξία των εν λόγω δικαιωμάτων.

2. Εάν μια συγκεκριμένη απαίτηση σε σύμβαση έχει ως αποτέλεσμα τη σύναψη περισσότερων της μίας συμβάσεων ή τη σύναψη συμβάσεων σε χωριστά μέρη (αμφότερες εφεξής καλούμενες: «επαναλαμβανόμενες συμβάσεις»), ο υπολογισμός της εκτιμώμενης μέγιστης συνολικής αξίας βασίζεται:

- α) στην αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών του ίδιου τύπου οι οποίες έχουν συναφθεί κατά τους προηγούμενους 12 (δώδεκα) μήνες ή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα, προσαρμοσμένη, εάν είναι δυνατόν, ώστε να ληφθούν υπόψη οι προβλεπόμενες μεταβολές στην ποσότητα ή την αξία των αγαθών ή υπηρεσιών που θα παρέχονται κατά τους επόμενους 12 (δώδεκα) μήνες· ή

- β) στην εκτιμώμενη αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών του ίδιου τύπου οι οποίες πρόκειται να ανατεθούν κατά τους 12 (δώδεκα) μήνες που ακολουθούν την ανάθεση της αρχικής σύμβασης ή το οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα.
3. Σε περίπτωση σύμβασης προμήθειας αγαθών ή υπηρεσιών μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, απλής μίσθωσης ή πώλησης με δόσεις, ή σύμβασης για την οποία δεν έχει καθοριστεί συνολική τιμή, η αποτίμηση βασίζεται:
- α) για σύμβαση ορισμένου χρόνου
- i) εάν η διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τους 12 (δώδεκα) μήνες, στην εκτιμώμενη συνολική μέγιστη αξία για όλη τη διάρκειά της· ή
- ii) εάν η διάρκεια της σύμβασης υπερβαίνει τους 12 (δώδεκα) μήνες, στη συνολική εκτιμώμενη μέγιστη αξία, συμπεριλαμβανομένης της τυχόν εκτιμώμενης υπολειμματικής αξίας·
- β) εάν η σύμβαση είναι αορίστου χρόνου, στην εκτιμώμενη μηνιαία δόση πολλαπλασιασμένη επί 48 (σαράντα οκτώ)· και
- γ) εάν δεν είναι βέβαιο αν η σύμβαση είναι αορίστου ή ορισμένου χρόνου, εφαρμόζεται το στοιχείο β).

ΑΡΘΡΟ 20.5

Εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας και γενικές εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι εμποδίζει κάποιο Μέρος να προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια ή να μην κοινοποιεί οποιαδήποτε πληροφορία κρίνει αναγκαία για την προώθηση των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς του και η οποία αφορά την προμήθεια οπλισμού, πυρομαχικών, αμυντικών προϊόντων ή πολεμικού υλικού ή αφορούν συμβάσεις απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια ή την εθνική άμυνα.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των Μερών, όταν επικρατούν οι ίδιες συνθήκες, ή συγκεκριμένο περιορισμό στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των Μερών, καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι εμποδίζει κάποιο Μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα τα οποία:
  - α) αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες προσώπων με αναπηρία, φιλανθρωπικών ιδρυμάτων ή εργασίας στις φυλακές·
  - β) είναι αναγκαία για την προστασία των χρηστών ηθών, της τάξης ή της ασφάλειας·
  - γ) είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για το περιβάλλον· ή
  - δ) είναι αναγκαία για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 20.6

Απαγόρευση των διακρίσεων

1. Όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετίζεται με καλυπτόμενη σύμβαση:
  - α) η Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων της, παρέχει αμέσως και ανεπιφύλακτα στα αγαθά και στις υπηρεσίες των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR, και στους παρόχους των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR που διαθέτουν τα συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται στα οικεία εγχώρια αγαθά, υπηρεσίες και παρόχους·
  - β) κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων του, παρέχει αμέσως και ανεπιφύλακτα στα αγαθά και στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και στους παρόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαθέτουν τα συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται στα οικεία εγχώρια αγαθά, υπηρεσίες και παρόχους.

2. Όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο αφορά καλυπτόμενες συμβάσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση και κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων αναθετώντων φορέων τους:

- α) δεν επιφυλάσσουν σε πάροχο με τοπική έδρα μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσουν σε άλλο πάροχο με τοπική έδρα ανάλογα με τον βαθμό αλλοδαπής συμμετοχής ή ιδιοκτησίας από πρόσωπα του άλλου Μέρους^{1 2} ή
- β) δεν εφαρμόζουν διακρίσεις σε πάροχο με τοπική έδρα λόγω του γεγονότος ότι τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που παρέχει ο εν λόγω πάροχος στο πλαίσιο συγκεκριμένης σύμβασης αποτελούν αγαθά ή υπηρεσίες του άλλου Μέρους.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στους δασμούς ή σε οποιοδήποτε άλλο μέτρο ισοδύναμου χαρακτήρα που έχει αντίκτυπο στο εξωτερικό εμπόριο, ή σε άλλους κανονισμούς και μέτρα κατά την εισαγωγή που επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, εκτός εκείνων που ρυθμίζουν ειδικά τις δημόσιες συμβάσεις που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

---

¹ Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20.3 παράγραφος 1, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αργεντινής, η παράγραφος 2 στοιχείο α) εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις στην Αργεντινή που αφορούν προμηθευτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στην Αργεντινή, και στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις συμβάσεις που αφορούν προμηθευτές της Αργεντινής που είναι νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό εξακολουθεί να υπόκειται σε εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας και σε γενικές εξαιρέσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 20.5.

² Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20.3 παράγραφος 1, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Βραζιλίας, η παράγραφος 2 στοιχείο α) εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις στη Βραζιλία που αφορούν προμηθευτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στην Βραζιλία, και στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις συμβάσεις που αφορούν προμηθευτές της Βραζιλίας που είναι νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό εξακολουθεί να υπόκειται σε εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας και σε γενικές εξαιρέσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 20.5.

ΑΡΘΡΟ 20.7

Χρήση ηλεκτρονικών μέσων

1. Κάθε Μέρος προβαίνει στη σύναψη καλυπτόμενων συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα στον μέγιστο δυνατό βαθμό και συνεργάζεται για την ανάπτυξη και την επέκταση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων στα συστήματα δημόσιων συμβάσεων.
2. Εάν αναθέτων φορέας προβαίνει στη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα:
  - α) εξασφαλίζει ότι η διαδικασία διεξάγεται με τη χρήση συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την επαλήθευση ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών, τα οποία είναι γενικά διαθέσιμα και διαλειτουργικά με άλλα γενικά διαθέσιμα συστήματα τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικό· και
  - β) διατηρεί μηχανισμούς που εξασφαλίζουν, αφενός, την ακεραιότητα των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, συμπεριλαμβανομένων του προσδιορισμού του χρόνου και της παραλαβής τους, και, αφετέρου, την πρόληψη της μη ενδεδειγμένης πρόσβασης.

ΑΡΘΡΟ 20.8

Σύναψη των συμβάσεων

Ο αναθέτων φορέας προβαίνει στη σύναψη καλυπτόμενων συμβάσεων κατά τρόπο διαφανή και αμερόληπτο που αποφεύγει συγκρούσεις συμφερόντων, προλαμβάνει πρακτικές διαφθοράς και συνάδει με το παρόν κεφάλαιο, χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες μεθόδους: διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία, με επιλεκτική διαδικασία προκήρυξης ή απευθείας ανάθεση. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί κυρώσεις κατά των πρακτικών διαφθοράς σύμφωνα με το δίκαιό του.

ΑΡΘΡΟ 20.9

Κανόνες καταγωγής

Για τους σκοπούς του άρθρου 20.6, ο προσδιορισμός της καταγωγής των εμπορευμάτων πραγματοποιείται σε μη προτιμησιακή βάση.

ΑΡΘΡΟ 20.10

Άρνηση χορήγησης των οφελών

Με την επιφύλαξη των προθεσμιών της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων και με την επιφύλαξη προηγούμενης κοινοποίησης σε πάροχο υπηρεσιών του άλλου Μέρους και, εφόσον ζητηθεί, διαβουλεύσεων με πάροχο υπηρεσιών του άλλου Μέρους, ένα Μέρος μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση των οφελών του παρόντος κεφαλαίου στον εν λόγω πάροχο, εάν ο συγκεκριμένος πάροχος είναι νομικό πρόσωπο του άλλου Μέρους που δεν ασκεί ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος του εν λόγω άλλου Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 20.11

Αντισταθμίσεις

Όσον αφορά τις καλυπτόμενες συμβάσεις, τα Μέρη δεν ζητούν, δεν λαμβάνουν υπόψη, δεν επιβάλλουν ούτε εφαρμόζουν αντισταθμιστικές ρήτρες.

Δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις

1. Κάθε Μέρος:
  - α) δημοσιεύει αμέσως κάθε νόμο, κανονιστική διάταξη, δικαστική απόφαση ή διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής, τυπικές συμβατικές ρήτρες που επιβάλλονται από νόμο ή κανονισμό και ενσωματώνονται διά παραπομπής σε προκηρύξεις και τεύχη δημοπράτησης, και διαδικασίες που αφορούν καλυπτόμενες συμβάσεις καθώς και κάθε τροποποίηση αυτών, στα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα ευρείας κυκλοφορίας τα οποία έχουν οριστεί επισήμως και στα οποία έχει εύκολη πρόσβαση το κοινό·
  - β) παρέχει, εάν το ζητήσει το άλλο Μέρος, περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων αυτών·
  - γ) παραθέτει, στα προσαρτήματα 20-ΣΤ-1, 20-Z-1, 20-H-1, 20-Θ-1 και 20-I-1, τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία το Μέρος δημοσιεύει τις πληροφορίες που περιγράφονται στο στοιχείο α)·
  - δ) παραθέτει, εφόσον είναι διαθέσιμα στα προσαρτήματα 20-ΣΤ-2, 20-Z-2, 20-H-2, 20-Θ-2 και 20-I-2, τα ηλεκτρονικά μέσα στα οποία το Μέρος δημοσιεύει τις προκηρύξεις που απαιτούνται από το άρθρο 20.13, το άρθρο 20.15 παράγραφος 4 και το άρθρο 20.23 παράγραφος 2.
2. Κάθε Μέρος κοινοποιεί αμέσως στο άλλο Μέρος κάθε τροποποίηση των πληροφοριών που παρατίθενται στα οικεία προσαρτήματα των παραρτημάτων 20-ΣΤ έως 20-I. Το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου τροποποιεί αναλόγως τα παραρτήματα 20-ΣΤ έως 20-I, σύμφωνα με το άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ).

Δημοσίευση προκηρύξεων

Προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας

1. Για κάθε καλυπτόμενη σύμβαση, εκτός από τις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 20.20, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας, η οποία είναι άμεσα προσβάσιμη με ηλεκτρονικά μέσα, δωρεάν, μέσω ενιαίου σημείου πρόσβασης, για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε ευρωπαϊκό επίπεδο και για τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR σε εθνικό επίπεδο ή μόλις δημιουργηθεί τέτοιο ενιαίο σημείο πρόσβασης σε επίπεδο MERCOSUR. Η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας παραμένει άμεσα προσβάσιμη στο κοινό τουλάχιστον έως τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην προκήρυξη. Κάθε Μέρος παραθέτει τα ηλεκτρονικά μέσα στα οικεία προσαρτήματα των παραρτημάτων 20-ΣΤ έως 20-I. Κάθε τέτοια προκήρυξη περιλαμβάνει τις πληροφορίες που καθορίζονται στο παράρτημα 20-IA.

Περίληψη της προκήρυξης

2. Σε κάθε περίπτωση προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει εύκολα προσβάσιμη περίληψη της προκήρυξης, συγχρόνως με τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας, σε μία από τις επίσημες γλώσσες του ΠΟΕ στις οποίες η Συμφωνία ΠΟΕ είναι αυθεντική. Κάθε τέτοια προκήρυξη περιλαμβάνει τις πληροφορίες που καθορίζονται στο παράρτημα 20-IA.

Προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης προμήθειας

3. Οι αναθέτοντες φορείς ενθαρρύνονται να δημοσιεύουν στα κατάλληλα έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα που παρατίθενται στα προσαρτήματα των παραρτημάτων 20-ΣΤ έως 20-I, όσο το δυνατόν νωρίτερα κάθε οικονομικό έτος, προκήρυξη σχετικά με τον προγραμματισμό των μελλοντικών τους συμβάσεων προμήθειας. Η εν λόγω προκήρυξη θα πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της σύμβασης και την προγραμματισμένη ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας.

4. Αναθέτων φορέας ο οποίος καλύπτεται από τα προσαρτήματα των παραρτημάτων 12-A-2, 12-A-3, 12-B-2, 12-B-3, 12-Γ-2, 12-Γ-3, 12-Δ-2, 12-Δ-3, 12-E-2 και 12-E-3 των παραρτημάτων 20-A έως 20-E, μπορεί να χρησιμοποιήσει προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης προμήθειας ως προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή περιέχει όσο το δυνατόν περισσότερες από τις διαθέσιμες πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα 20-IE καθώς και δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι θα πρέπει να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για τη σύμβαση στον αναθέτοντα φορέα.

ΑΡΘΡΟ 20.14

Όροι συμμετοχής

1. Ο αναθέτων φορέας περιορίζει τους όρους συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας στους όρους που είναι απαραίτητοι ώστε να διασφαλίζεται ότι ο πάροχος διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες για να αναλάβει τη σχετική προμήθεια.
2. Όταν αξιολογείται αν ο πάροχος πληροί τους όρους συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας αξιολογεί τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες του παρόχου βάσει των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εν λόγω παρόχου εντός και εκτός του εδάφους του Μέρους του αναθέτοντος φορέα.
3. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητήσει από πάροχο να αποδείξει ότι διαθέτει σχετική προηγούμενη πείρα· δεν μπορεί, ωστόσο, να επιβάλει ως όρο για τη συμμετοχή ενός παρόχου σε διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας να έχουν ανατεθεί κατά το παρελθόν στον πάροχο μία ή περισσότερες συμβάσεις από αναθέτοντα φορέα συγκεκριμένου Μέρους ή να διαθέτει ο πάροχος προηγούμενη επαγγελματική πείρα στο έδαφος συγκεκριμένου Μέρους.
4. Ο αναθέτων φορέας, κατά την αξιολόγηση αυτή, βασίζεται στους όρους που έχει προσδιορίσει εκ των προτέρων στις προκηρύξεις ή στα τεύχη δημοπράτησης.

5. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλείσει πάροχο για τους ακόλουθους λόγους:
- α) πτώχευση·
  - β) ψευδείς δηλώσεις·
  - γ) σημαντικές ελλείψεις κατά την εκπλήρωση ουσιαστικής απαίτησης ή υποχρέωσης που υπείχει στο πλαίσιο μίας ή περισσότερων προηγούμενων συμβάσεων·
  - δ) τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις σε σχέση με εγκλήματα ή σοβαρές αξιόποινες πράξεις·
  - ε) άλλες κυρώσεις που αποκλείουν τον προμηθευτή από τη σύναψη σύμβασης με φορείς ενός Μέρους·
  - στ) σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που θέτει υπό αμφισβήτηση την ακεραιότητα των παρόχων· ή
  - ζ) μη καταβολή φόρων.
6. Η πλήρωση των όρων συμμετοχής που καθορίζονται από αναθέτοντα φορέα, όπως ορίζονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, αποδεικνύεται από τους παρόχους των Μερών μέσω της υποβολής των εγγράφων που απαιτούνται από τον διαγωνισμό ή μέσω ισοδύναμων εγγράφων.

Πρόκριση των παρόχων

Διαγωνισμοί με επιλεκτική διαδικασία προκήρυξης

1. Σε περίπτωση που ένας αναθέτων φορέας προτίθεται να προκηρύξει διαγωνισμό με επιλεκτική διαδικασία προκήρυξης, ο φορέας:
  - α) περιλαμβάνει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας τουλάχιστον τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στα στοιχεία α), β), γ), θ), ι) και ια) του παραρτήματος 20-ΙΕ και καλεί τους παρόχους να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής και
  - β) έως την έναρξη της χρονικής περιόδου υποβολής προσφορών, παρέχει στους προκριθέντες παρόχους τουλάχιστον τις πληροφορίες που καθορίζονται στα στοιχεία δ) έως η) του παραρτήματος 20-ΙΕ.
2. Ο αναθέτων φορέας αναγνωρίζει ως προκριθέντες παρόχους όλους τους εγχώριους παρόχους και όλους τους παρόχους του άλλου Μέρους που πληρούν τους όρους συμμετοχής σε συγκεκριμένη σύμβαση προμήθειας, εκτός εάν αναφέρει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας οποιονδήποτε περιορισμό στον αριθμό των παρόχων στους οποίους επιτρέπεται να υποβάλουν προσφορές καθώς και τα κριτήρια επιλογής του περιορισμένου αριθμού παρόχων.
3. Στις περιπτώσεις που τα τεύχη δημοπράτησης δεν διατίθενται δημόσια κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο αναθέτων φορέας μεριμνά ώστε τα εν λόγω τεύχη να διατίθενται ταυτόχρονα σε όλους τους προκριθέντες παρόχους που επελέγησαν σύμφωνα με την παράγραφο 2.

Κατάλογοι πολλαπλής χρήσης

4. Εάν το δίκαιο ενός Μέρους προβλέπει ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να τηρούν κατάλογο πολλαπλής χρήσης παρόχων, διασφαλίζει ότι η σχετική προκήρυξη με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο:

- α) δημοσιεύεται ετησίως· και
- β) όταν δημοσιεύεται με ηλεκτρονικά μέσα, διατίθεται σε συνεχή βάση με τα κατάλληλα μέσα που παρατίθενται στα προσαρτήματα των παραρτημάτων 20-ΣΤ έως 20-Ι. Η εν λόγω προκήρυξη περιλαμβάνει τις πληροφορίες που καθορίζονται στο παράρτημα 20-ΙΒ.

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4, εάν ο κατάλογος πολλαπλής χρήσης έχει ισχύ διάρκειας έως 3 (τριών) ετών, ο αναθέτων φορέας δύναται να δημοσιεύει την προκήρυξη που αναφέρεται στην παράγραφο 4 μόνο μία φορά, κατά την έναρξη της περιόδου ισχύος του καταλόγου, εφόσον η προκήρυξη:

- α) προσδιορίζει την περίοδο ισχύος και ορίζει ότι δεν θα δημοσιευτούν περαιτέρω προκηρύξεις· και
- β) δημοσιεύεται ηλεκτρονικά και διατίθεται σε συνεχή βάση κατά την περίοδο ισχύος του.

6. Ο αναθέτων φορέας επιτρέπει στους παρόχους να υποβάλουν ανά πάσα στιγμή αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης και περιλαμβάνει στον κατάλογο όλους τους προκριθέντες παρόχους εντός ευλόγως σύντομου χρονικού διαστήματος.

7. Όταν ένας πάροχος που δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης υποβάλει αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας βάσει καταλόγου πολλαπλής χρήσης καθώς και όλα τα σχετικά απαιτούμενα έγγραφα, εντός της χρονικής περιόδου που προβλέπεται στο παράρτημα 20-ΠΓ, ο αναθέτων φορέας εξετάζει την αίτηση. Ο αναθέτων φορέας δεν αποκλείει τον πάροχο με την αιτιολογία ότι δεν διαθέτει επαρκή χρόνο για την εξέταση της αίτησής του, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα της σύμβασης, ο φορέας δεν είναι σε θέση να ολοκληρώσει την εξέταση της αίτησης εντός της χρονικής περιόδου που προβλέπεται για την υποβολή των προσφορών.

Οντότητες που απαριθμούνται στα προσαρτήματα 20-A-2, 20-A-3, 20-B-2, 20-B-3, 20-Γ-2, 20-Γ-3, 20-Δ-2, 20-Δ-3, 20-E-2 και 20-E-3

8. Οι αναθέτοντες φορείς που προσδιορίζονται στα προσαρτήματα 20-A-2, 20-A-3, 20-B-2, 20-B-3, 20-Γ-2, 20-Γ-3, 20-Δ-2, 20-Δ-3, 20-E-2 και 20-E-3 μπορούν να χρησιμοποιούν προκήρυξη με την οποία καλούνται οι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης ως προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, εφόσον:

- α) η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με την παράγραφο 4 και περιλαμβάνει τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα 20-ΙΒ, όσες περισσότερες από τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα 20-ΙΕ είναι διαθέσιμες, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι η προκήρυξη συνιστά προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας ή ότι μόνο οι πάροχοι που περιλαμβάνονται στον κατάλογο πολλαπλής χρήσης θα λάβουν περαιτέρω προκηρύξεις συμβάσεων προμήθειας που καλύπτονται από τον κατάλογο πολλαπλής χρήσης· και
- β) ο αναθέτων φορέας παρέχει πάραυτα στους παρόχους οι οποίοι εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους για συγκεκριμένη σύμβαση πληροφορίες οι οποίες είναι επαρκείς ώστε οι πάροχοι να είναι σε θέση να αξιολογήσουν τη σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπόλοιπων πληροφοριών που απαιτούνται δυνάμει του παραρτήματος 20-ΙΕ, στον βαθμό που οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.

9. Οι αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από τα προσαρτήματα 20-A-2, 20-A-3, 20-B-2, 20-B-3, 20-Γ-2, 20-Γ-3, 20-Δ-2, 20-Δ-3, 20-E-2 και 20-E-3 δύνανται να επιτρέψουν σε πάροχο, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση για να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης σύμφωνα με την παράγραφο 6, να υποβάλει προσφορά για συγκεκριμένη σύμβαση προμήθειας, εάν οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν επαρκή χρόνο ώστε να εξετάσουν αν ο πάροχος πληροί τους όρους συμμετοχής.

Ενημέρωση για τις αποφάσεις του αναθέτοντος φορέα

10. Ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως κάθε πάροχο ο οποίος υποβάλλει αίτηση για συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας, ή για συμπερίληψη σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης, για την απόφασή του σχετικά με την εν λόγω αίτηση.

11. Ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως τον πάροχο και, κατόπιν αιτήματος του παρόχου, του παρέχει αμέσως γραπτή αιτιολόγηση της απόφασής του, εάν ο φορέας:

- α) απορρίπτει την αίτηση του παρόχου για συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας ή για συμπερίληψη σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης·
- β) παύσει να αναγνωρίζει τον πάροχο ως προκριθέντα· ή
- γ) διαγράψει τον πάροχο από κατάλογο πολλαπλής χρήσης.

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Ο αναθέτων φορέας δεν καταρτίζει, δεν εγκρίνει και δεν εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές, ούτε προβλέπει διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης με σκοπό ή με αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού, τη δημιουργία περιττών εμποδίων στο διεθνές εμπόριο ή την εισαγωγή διακρίσεων μεταξύ παρόχων.
2. Κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας, κατά περίπτωση:
  - α) καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές όσον αφορά τις επιδόσεις και τις λειτουργικές απαιτήσεις, και όχι τα σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά· και
  - β) βασίζει τις τεχνικές προδιαγραφές σε διεθνή πρότυπα, εφόσον υπάρχουν· σε διαφορετική περίπτωση, τις βασίζει σε εθνικούς τεχνικούς κανονισμούς, αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα ή οικοδομικούς κώδικες· κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη φράση «ή ισοδύναμο».
3. Όταν στις τεχνικές προδιαγραφές χρησιμοποιούνται σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά, ο αναθέτων φορέας θα πρέπει να επισημαίνει, ανάλογα με την περίπτωση, ότι θα εξετάσει προσφορές ισοδύναμων αγαθών ή υπηρεσιών που αποδεδειγμένα πληρούν τις απαιτήσεις της σύμβασης, περιλαμβάνοντας στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».
4. Ο αναθέτων φορέας δεν καθορίζει τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες απαιτούν ή αναφέρονται σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα ή εμπορική επωνυμία, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δικαίωμα δημιουργού, σχέδιο, τύπο, συγκεκριμένη καταγωγή, παραγωγό ή πάροχο, εκτός εάν δεν υπάρχει άλλος αρκετά ακριβής ή κατανοητός τρόπος περιγραφής των απαιτήσεων της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι, σ' αυτές τις περιπτώσεις, ο φορέας περιλαμβάνει στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».

5. Ο αναθέτων φορέας δεν αναζητά ούτε αποδέχεται, κατά τρόπο που να παρακωλύει τον ανταγωνισμό, συμβουλές που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν κατά την κατάρτιση ή τη θέσπιση οποιασδήποτε τεχνικής προδιαγραφής για συγκεκριμένη σύμβαση από πρόσωπο που μπορεί να έχει εμπορικό συμφέρον σε σχέση με τη σύμβαση.

6. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι κάθε Μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετότων φορέων του, μπορεί, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να καταρτίζει, να θεσπίζει ή να εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές για την προώθηση της διατήρησης των φυσικών πόρων ή για την προστασία του περιβάλλοντος.

ΑΡΘΡΟ 20.17

Τεύχη δημοπράτησης

1. Ο αναθέτων φορέας θέτει στη διάθεση των παρόχων τα τεύχη δημοπράτησης, τα οποία περιλαμβάνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες που θα επιτρέψουν στους παρόχους να καταρτίσουν και να υποβάλουν τις κατάλληλες προσφορές. Εάν οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχονται ήδη στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας, τα εν λόγω τεύχη περιλαμβάνουν πλήρη περιγραφή των ακόλουθων στοιχείων:

- α) της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της ποσότητας των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας και τυχόν απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε τεχνικών προδιαγραφών, πιστοποίησης σχετικά με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων ή οδηγιών·
- β) τυχόν όρων συμμετοχής των παρόχων, συμπεριλαμβανομένων καταλόγου πληροφοριών και εγγράφων που πρέπει να υποβάλουν οι πάροχοι σε σχέση με τους όρους αυτούς·

- γ) όλων των κριτηρίων αξιολόγησης που θα ληφθούν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης και, εκτός εάν το μόνο κριτήριο είναι η τιμή, της σχετικής σημασίας των εν λόγω κριτηρίων
- δ) σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας διενεργεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας με ηλεκτρονικά μέσα, τυχόν απαιτήσεων που αφορούν την επαλήθευση ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών ή άλλων απαιτήσεων σχετικά με την υποβολή των πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα
- ε) σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας διεξάγει ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, των κανόνων, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των στοιχείων της προσφοράς που αφορούν τα κριτήρια αξιολόγησης, βάσει των οποίων θα διεξαχθεί ο πλειστηριασμός
- στ) σε περίπτωση που η αποσφράγιση των προσφορών πρόκειται να διεξαχθεί δημοσίως, της ημερομηνίας, του χρόνου και του τόπου της αποσφράγισης καθώς και, ανάλογα με την περίπτωση, των προσώπων στα οποία επιτρέπεται να παρίστανται
- ζ) τυχόν άλλων όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των όρων πληρωμής και τυχόν περιορισμών όσον αφορά τα μέσα με τα οποία μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές, για παράδειγμα εντύπως ή με ηλεκτρονικό μέσο και
- η) τυχόν προθεσμιών για την παράδοση των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών.

2. Για να προσδιοριστεί στα τεύχη δημοπράτησης ημερομηνία παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως ο σύνθετος χαρακτήρας της σύμβασης, η αναμενόμενη έκταση των υπεργολαβιών και μια ρεαλιστική εκτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την παραγωγή, τη διάθεση των αποθεμάτων και τη μεταφορά των αγαθών από το σημείο εφοδιασμού ή για την παροχή των υπηρεσιών.

3. Στα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας ή στα τεύχη δημοπράτησης μπορούν να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η τιμή και άλλοι συντελεστές κόστους, η ποιότητα, τα τεχνικά πλεονεκτήματα, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και οι όροι παράδοσης.

4. Ο αναθέτων φορέας παρέχει αμέσως τα τεύχη δημοπράτησης σε κάθε πάροχο που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας, εάν το ζητήσει ο εν λόγω πάροχος, και απαντά σε κάθε εύλογο αίτημα παροχής σχετικών πληροφοριών που υποβάλλεται από πάροχο που συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχουν στον εν λόγω πάροχο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών του στη διαδικασία σύναψης σύμβασης προμήθειας και ότι το αίτημα υποβλήθηκε εντός των ισχυουσών προθεσμιών.

5. Σε περίπτωση κατά την οποία, πριν από την αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με το άρθρο 20.22, αναθέτων φορέας μεταβάλει ή τροποποιήσει τα κριτήρια ή τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας ή στα τεύχη δημοπράτησης που παρασχέθηκαν στους συμμετέχοντες παρόχους, κοινοποιεί γραπτώς όλες αυτές τις τροποποιήσεις:

- α) σε όλους τους παρόχους που συμμετέχουν κατά τη χρονική στιγμή της τροποποίησης των πληροφοριών, εάν οι εν λόγω πάροχοι είναι γνωστοί και, σε κάθε άλλη περίπτωση, κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο διατέθηκαν οι αρχικές πληροφορίες· και
- β) σε χρονική στιγμή που επιτρέπει στους εν λόγω παρόχους να τροποποιήσουν τις προσφορές τους και, ανάλογα με την περίπτωση, να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές.

6. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν από τους συμμετέχοντες παρόχους να παράσχουν εγγυήσεις ότι θα διατηρήσουν την προσφορά και από τον επιλεγέντα πάροχο να παράσχει εγγύηση εκτέλεσης.

ΑΡΘΡΟ 20.18

Προθεσμίες

Ο αναθέτων φορέας παρέχει, ανάλογα με τις ανάγκες του, στους παρόχους επαρκή χρόνο για να καταρτίσουν και να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής σε διαγωνισμό και κατάλληλες προσφορές, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η φύση και ο σύνθετος χαρακτήρας της σύμβασης, η αναμενόμενη έκταση των υπεργολαβιών και ο χρόνος για τη διαβίβαση των προσφορών από σημεία της αλλοδαπής και της ημεδαπής, σε περίπτωση που δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα. Οι εν λόγω χρονικές περίοδοι, συμπεριλαμβανομένης τυχόν παράτασής τους, είναι ίδιες για όλους τους ενδιαφερόμενους ή συμμετέχοντες παρόχους. Οι εφαρμοστέες προθεσμίες καθορίζονται στο παράρτημα 20-ΙΓ.

ΑΡΘΡΟ 20.19

Διαπραγματεύσεις

1. Εάν η νομοθεσία ενός Μέρους προβλέπει ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μέσω διαπραγματεύσεων, μπορούν να το πράττουν στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α) στο πλαίσιο προμηθειών; για τις οποίες έχει επισημανθεί τέτοιου είδους πρόθεση στην προκήρυξη της προβλεπόμενης σύμβασης προμήθειας; ή
  - β) όταν από την αξιολόγηση προκύπτει ότι καμία προσφορά δεν είναι εμφανώς η πλέον συμφέρουσα με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στις προκηρύξεις ή στα τεύχη δημοπράτησης.

2. Ο αναθέτων φορέας:

- α) διασφαλίζει ότι κάθε αποκλεισμός παρόχων που συμμετείχαν σε διαπραγματεύσεις διενεργείται σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στις προκηρύξεις ή στα τεύχη δημοπράτησης· και
- β) όταν ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, ορίζει για τους υπόλοιπους παρόχους κοινή προθεσμία για την υποβολή τυχόν νέων ή αναθεωρημένων προσφορών.

ΑΡΘΡΟ 20.20

Διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση

1. Υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία διαγωνισμού δεν χρησιμοποιείται με σκοπό την αποφυγή του ανταγωνισμού ή την προστασία των εγχώριων παρόχων, ο αναθέτων φορέας μπορεί να αναθέτει συμβάσεις μέσω διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν:
  - i) δεν υποβλήθηκαν προσφορές ή κανένας πάροχος δεν ζήτησε να συμμετάσχει·
  - ii) δεν υποβλήθηκαν προσφορές που να πληρούν τις βασικές απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης·
  - iii) κανένας από τους παρόχους δεν πληρούσε τους όρους συμμετοχής· ή

iv) οι υποβληθείσες προσφορές αφορούσαν αθέμιτη σύμπραξη·

υπό τον όρο ότι δεν τροποποιούνται ουσιαστικά οι απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης·

β) στην περίπτωση στην οποία, όταν πρόκειται για έργο τέχνης, ή για λόγους προστασίας αποκλειστικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή πληροφορίες αποκλειστικής χρήσης, ή ελλείψει ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από συγκεκριμένο πάροχο και δεν υφίσταται εύλογη εναλλακτική λύση, ούτε υποκατάστατα αγαθά ή υπηρεσίες·

γ) για συμπληρωματικές παραδόσεις αγαθών και υπηρεσιών από τον αρχικό πάροχο οι οποίες δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, σε περίπτωση που η αλλαγή παρόχου για τα εν λόγω συμπληρωματικά αγαθά ή υπηρεσίες:

i) δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, όπως απαιτήσεις αμοιβαίας αντικατάστασης ή διαλειτουργικότητας με υφιστάμενο εξοπλισμό, λογισμικό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις η προμήθεια των οποίων έγινε στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης· και

ii) θα επέφερε σημαντικές δυσλειτουργίες ή σημαντική αύξηση του κόστους για τον αναθέτοντα φορέα·

δ) για αγαθά που αγοράζονται σε αγορά βασικών εμπορευμάτων·

ε) εάν ο αναθέτων φορέας προμηθεύεται πρωτότυπο ή πρώτο προϊόν ή υπηρεσία που έχει αναπτυχθεί μετά από αίτημά του κατά τη διάρκεια και για τον σκοπό συγκεκριμένης σύμβασης για έρευνα, πείραμα, μελέτη ή πρωτότυπη ανάπτυξη· μετά την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, οι μεταγενέστερες προμήθειες αγαθών ή υπηρεσιών υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου·

- στ) στο μέτρο που είναι αυστηρά αναγκαίο, όταν, για λόγους έκτακτης ανάγκης που προκύπτει λόγω απρόβλεπτων για τον αναθέτοντα φορέα γεγονότων, ένας διαγωνισμός με ανοικτή ή επιλεκτική διαδικασία δεν θα επέτρεπε την εμπρόθεσμη παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών·
- ζ) όταν η σύμβαση ανατίθεται στον επιτυχόντα διαγωνισμού μελετών εφόσον ο διαγωνισμός έχει οργανωθεί κατά τρόπο που να συνάδει με τις αρχές του παρόντος κεφαλαίου και οι συμμετέχοντες αξιολογούνται από ανεξάρτητη κριτική επιτροπή με σκοπό την ανάθεση σύμβασης μελετών στον επιτυχόντα· ή
- η) για αγορές που πραγματοποιούνται υπό εξαιρετικά ευνοϊκές προϋποθέσεις, οι οποίες προκύπτουν μόνο σε πολύ βραχυπρόθεσμη κλίμακα, όπως ασυνήθιστη διάθεση προϊόντων ή υπηρεσιών από νομικά πρόσωπα που δεν είναι κανονικά πάροχοι ή εκποίηση περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων υπό εκκαθάριση ή υπό δικαστική διαχείριση.
2. Οι αναθέτοντες φορείς τηρούν πρακτικά ή καταρτίζουν γραπτές εκθέσεις παρέχοντας ειδική αιτιολόγηση για κάθε σύμβαση που ανατίθεται δυνάμει της παραγράφου 1.

ΑΡΘΡΟ 20.21

Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

Σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας σκοπεύει να προσφύγει σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με σκοπό τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης, πριν από την έναρξη του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού γνωστοποιεί σε όλους τους συμμετέχοντες:

- α) τη μέθοδο αυτόματης αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου του μαθηματικού τύπου, η οποία βασίζεται στα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης και τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στην αυτόματη κατάταξη ή ανακατάταξη κατά τον πλειστηριασμό·

- β) τα αποτελέσματα κάθε αρχικής αξιολόγησης των στοιχείων της προσφοράς τους, σε περίπτωση που η σύμβαση ανατίθεται με γνώμονα την πλέον συμφέρουσα προσφορά· και
- γ) κάθε άλλη σχετική πληροφορία όσον αφορά τη διεξαγωγή του πλειστηριασμού.

ΑΡΘΡΟ 20.22

Εξέταση προσφορών και ανάθεση συμβάσεων

1. Ο αναθέτων φορέας παραλαμβάνει, αποσφραγίζει και εξετάζει όλες τις προσφορές βάσει διαδικασιών που εγγυώνται τη δίκαιη και αμερόληπτη ανάθεση των συμβάσεων καθώς και το απόρρητο των προσφορών.
2. Ο αναθέτων φορέας δεν επιβάλλει κυρώσεις σε πάροχο η προσφορά του οποίου λαμβάνεται εκπρόθεσμα, εφόσον η καθυστέρηση οφείλεται αποκλειστικά σε παράλειψη του αναθέτοντος φορέα.
3. Η προσφορά, για να εξεταστεί ενόψει ενδεχόμενης ανάθεσης, πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και, κατά τον χρόνο της αποσφράγισης, να συνάδει με τις ουσιώδεις απαιτήσεις που καθορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης και, κατά περίπτωση, στις προκηρύξεις· επίσης, υποβάλλεται από πάροχο ο οποίος πληροί τους όρους συμμετοχής.
4. Εκτός εάν ο αναθέτων φορέας αποφασίσει ότι η ανάθεση της σύμβασης αντιβαίνει στο δημόσιο συμφέρον, ο εν λόγω φορέας αναθέτει τη σύμβαση στον πάροχο για τον οποίο έχει διαπιστωθεί ότι είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης και ο οποίος, αποκλειστικά βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης που καθορίζονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης έχει υποβάλει την πλέον συμφέρουσα προσφορά, ή, όταν η τιμή αποτελεί το μοναδικό κριτήριο, έχει προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή.

5. Σε περίπτωση που ο αναθέτων φορέας λάβει προσφορά σε τιμή ασυνήθιστα χαμηλότερη από τις τιμές των άλλων προσφορών που έχουν υποβληθεί, μπορεί να εξακριβώσει μέσω του παρόχου αν αυτός πληροί τους όρους συμμετοχής και είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης.

6. Ο αναθέτων φορέας δεν κάνει χρήση δικαιωμάτων προαίρεσης, δεν ακυρώνει διαδικασία σύναψης σύμβασης ούτε τροποποιεί ανατεθείσες συμβάσεις κατά τρόπο που να καταστρατηγεί τις υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.

7. Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι, εάν για λόγους που μπορούν να αποδοθούν στον επιλεγέντα πάροχο η σύμβαση δεν συναφθεί εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ή ο επιλεγείς πάροχος δεν εκπληρώσει την υποχρέωση παροχής εγγύησης για την εκτέλεση της σύμβασης που αναφέρεται στο άρθρο 20.17 ή δεν συμμορφωθεί με τους όρους της σύμβασης, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί στον πάροχο που υπέβαλε την επόμενη πλέον συμφέρουσα προσφορά.

ΑΡΘΡΟ 20.23

Διαφάνεια των πληροφοριών που αφορούν συμβάσεις

1. Ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως τους συμμετέχοντες παρόχους για τις αποφάσεις του όσον αφορά την ανάθεση της σύμβασης και, εάν του ζητηθεί από κάποιον πάροχο, το πράττει εγγράφως. Με την επιφύλαξη του άρθρου 20.24 παράγραφοι 2 και 3, ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί, κατόπιν αιτήματος, στους μη επιλεγέντες παρόχους τους λόγους για τους οποίους ο φορέας δεν επέλεξε την προσφορά τους καθώς και τα σχετικά πλεονεκτήματα της προσφοράς του επιλεγέντος παρόχου.

2. Μετά την ανάθεση κάθε σύμβασης που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει, το συντομότερο δυνατόν, σύμφωνα με τις προθεσμίες που καθορίζονται στο δίκαιο κάθε Μέρους, ανακοίνωση στο κατάλληλο έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο που αναφέρεται στα προσαρτήματα των παρατηρημάτων 20-ΣΤ έως 20-Ι. Όταν χρησιμοποιείται μόνο ηλεκτρονικό μέσο, οι πληροφορίες παραμένουν στη διάθεση των ενδιαφερομένων για εύλογο χρονικό διάστημα. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) περιγραφή των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη φύση και την ποσότητα των αγαθών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης καθώς και τη φύση και την έκταση των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης·
- β) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα·
- γ) την ονομασία του επιλεγέντος παρόχου·
- δ) την αξία της επιλεγείσας προσφοράς ή την υψηλότερη και τη χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης·
- ε) την ημερομηνία της ανάθεσης· και
- στ) τον τύπο της μεθόδου σύναψης σύμβασης προμήθειας που χρησιμοποιήθηκε και, εάν διενεργήθηκε διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση, περιγραφή των περιστάσεων που δικαιολογούν τη χρήση αυτού του τύπου διαγωνισμού.

3. Κάθε Μέρος κοινοποιεί στο άλλο Μέρος τα διαθέσιμα και συγκρίσιμα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις συμβάσεις που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

Κοινοποίηση πληροφοριών

1. Κάθε Μέρος, κατόπιν αιτήματος άλλου Μέρους, παρέχει αμέσως όλες τις σχετικές πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση καλυπτόμενης σύμβασης, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η διαδικασία σύναψης σύμβασης διεξήχθη σύμφωνα με τους κανόνες του παρόντος κεφαλαίου. Στις περιπτώσεις που η κοινοποίηση των πληροφοριών αυτών ενδέχεται να θίξει τον ανταγωνισμό σε μεταγενέστερους διαγωνισμούς, το Μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες αυτές δεν τις κοινοποιεί σε άλλους παρόχους παρά μόνο κατόπιν διαβούλευσης με το Μέρος που τις παρείχε και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του.
2. Κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη του παρόντος κεφαλαίου, τα Μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, δεν κοινοποιούν σε κανέναν πάροχο πληροφορίες που θα μπορούσαν να βλάψουν τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων.
3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιβάλλει σε κάποιο Μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, των αρχών και των οργάνων προσφυγής του, την υποχρέωση να κοινοποιεί εμπιστευτικές πληροφορίες, στις περιπτώσεις που η κοινοποίηση αυτή:
  - α) θα παρεμπόδιζε την επιβολή του νόμου·
  - β) θα μπορούσε να βλάψει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων·
  - γ) θα έθιγε τα θεμιτά εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας· ή
  - δ) θα ήταν, με άλλο τρόπο, αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον.

Εγχώριες διαδικασίες προσφυγής

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί έγκαιρες, αποτελεσματικές, διαφανείς και χωρίς διακρίσεις διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες προσφυγής, οι οποίες επιτρέπουν στους παρόχους να ασκήσουν προσφυγή:

α) για παράβαση των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου· ή

β) μη τήρηση από ένα Μέρος των μέτρων που έχει θεσπίσει για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, εάν ο πάροχος δεν έχει το δικαίωμα άμεσης προσφυγής για παράβαση των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου βάσει του εσωτερικού δικαίου ενός Μέρους,

στο πλαίσιο καλυπτόμενων συμβάσεων προμήθειας για τις οποίες έχουν ή είχαν ενδιαφέρον οι πάροχοι. Οι διαδικαστικοί κανόνες που διέπουν όλες τις προσφυγές δημοσιεύονται εγγράφως και δημοσιοποιούνται.

2. Κάθε Μέρος δύναται να προβλέψει στη νομοθεσία του ότι, σε περίπτωση καταγγελίας από πάροχο στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης προμήθειας, το οικείο Μέρος παροτρύνει τον αναθέτοντα φορέα του και τον πάροχο να επιδιώξουν την επίλυση του θέματος με διαβουλεύσεις. Ο αναθέτων φορέας προβαίνει σε αμερόληπτη και έγκαιρη εξέταση όλων των καταγγελιών κατά τρόπο ώστε να μη θίγεται η συμμετοχή του παρόχου σε τρέχουσες ή μελλοντικές διαδικασίες σύναψης σύμβασης προμήθειας, ούτε το δικαίωμά του να ζητήσει τη λήψη διορθωτικών μέτρων στο πλαίσιο της διοικητικής ή της δικαστικής διαδικασίας προσφυγής.

3. Σε κάθε πάροχο παρέχεται επαρκής προθεσμία για την κατάρτιση και την υποβολή προσφυγής, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 10 (δέκα) ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία του γνωστοποιείται, ή θα έπρεπε ευλόγως να του έχει γνωστοποιηθεί, το έρεισμα της προσφυγής.

4. Κάθε Μέρος συγκροτεί ή ορίζει τουλάχιστον μία αμερόληπτη διοικητική ή δικαστική αρχή, ανεξάρτητη από τους αναθέτοντες φορείς του, η οποία είναι επιφορτισμένη με την παραλαβή και την εξέταση της προσφυγής που υποβάλλεται από πάροχο στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης.

5. Σε περίπτωση που η αρχική εξέταση μιας προσφυγής γίνεται από όργανο άλλο από την αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 4, το υπόψη Μέρος μεριμνά ώστε ο πάροχος να μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της αρχικής απόφασης ενώπιον αμερόληπτης διοικητικής ή δικαστικής αρχής, ανεξάρτητης από τον αναθέτοντα φορέα του οποίου η σύμβαση αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής. Σε περίπτωση που το όργανο προσφυγής δεν είναι δικαστήριο, είτε υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο είτε εφαρμόζει δικονομικές εγγυήσεις βάσει των οποίων:

- α) ο αναθέτων φορέας απαντά εγγράφως στην προσφυγή και γνωστοποιεί όλα τα σχετικά έγγραφα στο όργανο προσφυγής·
- β) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία έχουν το δικαίωμα ακρόασης πριν από την απόφαση του οργάνου προσφυγής σχετικά με την προσφυγή·
- γ) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται και να συνοδεύονται·
- δ) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία έχουν πρόσβαση σε όλα τα στάδια της διαδικασίας·
- ε) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη διεξαγωγή ανοικτής διαδικασίας και την παρουσία μαρτύρων· και
- στ) οι αποφάσεις ή συστάσεις που αφορούν προσφυγές παρόχων κοινοποιούνται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, εγγράφως, ενώ παρέχεται αιτιολόγηση για κάθε απόφαση ή σύσταση.

6. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή τηρεί διαδικασίες οι οποίες προβλέπουν:
- α) άμεσα προσωρινά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η δυνατότητα του παρόχου να συμμετάσχει στη σύμβαση. Τα εν λόγω προσωρινά μέτρα ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης. Οι διαδικασίες μπορεί να προβλέπουν ότι, όταν πρέπει να αποφασιστεί η σκοπιμότητα εφαρμογής αυτών των μέτρων, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι κυριότερες αρνητικές συνέπειες για τα εν λόγω συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος. Η μη λήψη μέτρων αιτιολογείται εγγράφως και
  - β) τη λήψη διορθωτικών μέτρων ή τη χορήγηση αποζημίωσης για τις απώλειες ή τις ζημιές που έχουν προκληθεί, η οποία μπορεί να περιορίζεται είτε στο κόστος κατάρτισης της προσφοράς είτε στο κόστος της προσφυγής, ή και στα δύο, εάν το όργανο προσφυγής αποφανθεί ότι υπήρξε παράβαση ή παράλειψη κατά την έννοια της παραγράφου 1.

ΑΡΘΡΟ 20.26

Τροποποιήσεις και διορθώσεις της κάλυψης

1. Ένα Μέρος μπορεί να προτείνει την τροποποίηση ή τη διόρθωση των οικείων αντίστοιχων παραρτημάτων 20-A έως 20-E.

Τροποποιήσεις

2. Εάν ένα Μέρος προτίθεται να τροποποιήσει τα παραρτήματά του, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, το Μέρος:

- α) προβαίνει εγγράφως σε σχετική κοινοποίηση προς το άλλο Μέρος και

β) περιλαμβάνει στην κοινοποίηση πρόταση προς το άλλο Μέρος σχετικά με κατάλληλες αντισταθμιστικές προσαρμογές για τη διατήρηση επιπέδου κάλυψης συγκρίσιμου με εκείνο που υπήρχε πριν από την τροποποίηση.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 στοιχείο β), ένα Μέρος δεν χρειάζεται να παρέχει αντισταθμιστικές προσαρμογές, εάν η τροποποίηση καλύπτει φορέα επί του οποίου το Μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή.

4. Το άλλο Μέρος μπορεί να προβάλει αντιρρήσεις στην τροποποίηση εάν:

α) η προσαρμογή που προτείνεται δυνάμει της παραγράφου 2 στοιχείο β) δεν είναι ικανή να διατηρήσει σε συγκρίσιμο επίπεδο το αμοιβαίως αποδεκτό πεδίο κάλυψης· ή

β) η τροποποίηση καλύπτει φορέα επί του οποίου το Μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή δυνάμει της παραγράφου 3.

Το άλλο Μέρος υποβάλλει τις αντιρρήσεις του εγγράφως εντός 45 (σαράντα πέντε) ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α). Εάν δεν υποβληθεί αντίρρηση εντός 45 (σαράντα πέντε) ημερών μετά την παραλαβή της κοινοποίησης, θεωρείται ότι το Μέρος συμφωνεί με την προτεινόμενη τροποποίηση.

Διορθώσεις

5. Οι ακόλουθες αλλαγές στα παραρτήματα ενός Μέρους θεωρούνται διόρθωση καθαρά τυπικού χαρακτήρα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν επηρεάζουν το αμοιβαία αποδεκτό πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στο κεφάλαιο:

α) αλλαγή της ονομασίας φορέα·

- β) συγχώνευση δύο ή περισσότερων φορέων που αναφέρονται σε προσάρτημα· και
- γ) διάσπαση ενός φορέα που αναφέρεται σε προσάρτημα σε 2 (δύο) ή περισσότερους φορείς οι οποίοι προστίθενται όλοι στους φορείς που αναφέρονται στο ίδιο προσάρτημα.

Το Μέρος που προβαίνει σε τέτοια διόρθωση καθαρά τυπικού χαρακτήρα δεν υποχρεούται να προβλέψει αντισταθμιστικές προσαρμογές.

6. Σε περίπτωση προτεινόμενων διορθώσεων στα παραρτήματα ενός Μέρους, το εν λόγω Μέρος κοινοποιεί τις προτεινόμενες διορθώσεις προς το άλλο Μέρος ανά 2 (δύο) έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

7. Κάθε Μέρος μπορεί να κοινοποιήσει στο άλλο Μέρος αντίρρηση κατά προτεινόμενης διόρθωσης εντός 45 (σαράντα πέντε) ημερών μετά την παραλαβή της κοινοποίησης. Εάν ένα Μέρος υποβάλει αντίρρηση, παραθέτει τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η προτεινόμενη διόρθωση δεν συνιστά τροποποίηση κατά την έννοια της παραγράφου 5 και περιγράφει τις επιπτώσεις της προτεινόμενης διόρθωσης στο αμοιβαίως αποδεκτό πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο. Εάν δεν υποβληθεί εγγράφως αντίρρηση εντός 45 (σαράντα πέντε) ημερών μετά την παραλαβή της κοινοποίησης, θεωρείται ότι το Μέρος συμφωνεί με την προτεινόμενη διόρθωση.

Διαβουλεύσεις και επίλυση διαφορών

8. Εάν το άλλο Μέρος υποβάλει αντίρρηση κατά της προτεινόμενης τροποποίησης ή διόρθωσης, τα Μέρη επιδιώκουν να επιλύσουν το ζήτημα μέσω διαβουλεύσεων. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός 60 (εξήντα) ημερών από την παραλαβή της αντίρρησης, το Μέρος που επιδιώκει να τροποποιήσει ή να διορθώσει τα παραρτήματά του μπορεί να παραπέμψει το θέμα στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο κεφάλαιο 29, εκτός εάν τα Μέρη συμφωνήσουν να παρατείνουν την προθεσμία.

9. Η διαδικασία διαβούλευσης που προβλέπεται στην παράγραφο 8 δεν θίγει τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο 29.

10. Εάν ένα Μέρος δεν προβάλλει αντιρρήσεις ως προς την προτεινόμενη τροποποίηση σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3 ή σε προτεινόμενη διόρθωση σύμφωνα με την παράγραφο 5, ή εάν η τροποποίηση ή οι διορθώσεις συμφωνηθούν μεταξύ των Μερών μέσω διαβουλεύσεων, ή εάν υπάρξει οριστική επίλυση του ζητήματος σύμφωνα με το κεφάλαιο 29, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου τροποποιεί το σχετικό παράρτημα για να αποδώσει τη συμφωνηθείσα τροποποίηση ή διορθώσεις ή τις συμφωνηθείσες αντισταθμιστικές προσαρμογές.

ΑΡΘΡΟ 20.27

Υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων

1. Η υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4 και 9.9:

- α) εξέταση του αμοιβαίου ανοίγματος των αγορών δημόσιων συμβάσεων·
- β) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις ευκαιρίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων σε κάθε Μέρος, συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών στατιστικών στοιχείων για τις δημόσιες συμβάσεις· και
- γ) συζήτηση της έκτασης και των μέσων συνεργασίας στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων μεταξύ των Μερών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 20.28.

Συνεργασία στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων

1. Τα Μέρη συνεργάζονται για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Τα Μέρη χρησιμοποιούν τα διαθέσιμα και υφιστάμενα μέσα, πόρους και μηχανισμούς.
2. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες συνεργασίας στον τομέα αυτόν διεξάγονται, μεταξύ άλλων, μέσω:
  - α) ανταλλαγής πληροφοριών, ορθών πρακτικών, στατιστικών στοιχείων, εμπειρογνομώνων, εμπειριών και πολιτικών σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
  - β) ανταλλαγής ορθών πρακτικών όσον αφορά τη χρήση βιώσιμων πρακτικών σύναψης συμβάσεων και άλλους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
  - γ) προώθησης δικτύων, σεμιναρίων και εργαστηρίων σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος·
  - δ) μεταφοράς γνώσεων, συμπεριλαμβανομένων επαφών μεταξύ εμπειρογνομώνων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR· και
  - ε) ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR, με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των προμηθευτών των Μερών, ιδίως για τις ΜΜΕ, στις αγορές δημόσιων συμβάσεων των Μερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ

ΑΡΘΡΟ 21.1

Γενικές διατάξεις

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν αμοιβαία τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που υπέχουν στο πλαίσιο του ΠΟΕ, της Συμφωνίας TRIPS και κάθε άλλης πολυμερούς συμφωνίας που σχετίζεται με τη διανοητική ιδιοκτησία και στην οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη.
2. Κάθε Μέρος είναι ελεύθερο να καθορίζει τη μέθοδο που κρίνει κατάλληλη για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου στο πλαίσιο της εσωτερικής του έννομης τάξης και πρακτικής, κατά τρόπο που συνάδει με τους στόχους και τις αρχές της Συμφωνίας TRIPS και του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 21.2

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι οι εξής:

- α) η διευκόλυνση της πρόσβασης, της παραγωγής και της διάθεσης στο εμπόριο καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων και η προώθηση του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των Μερών, κατά τρόπο που να συμβάλλει σε μια περισσότερο βιώσιμη, δίκαιη και συμπεριληπτική οικονομία για τα Μέρη·
- β) η επίτευξη επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που παρέχει κίνητρα και μέσα επιβράβευσης για την καινοτομία, συμβάλλοντας παράλληλα στην αποτελεσματική μεταφορά και διάδοση της τεχνολογίας και ευνοώντας την κοινωνική και οικονομική ευημερία και την ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων των δικαιούχων και του δημόσιου συμφέροντος· και
- γ) η ενθάρρυνση μέτρων που θα βοηθήσουν τα Μέρη να προωθήσουν την έρευνα και την ανάπτυξη καθώς και την πρόσβαση στη γνώση, μεταξύ άλλων και στον πλούτο των πόρων ελευθέρως χρήσης.

ΑΡΘΡΟ 21.3

Φύση και έκταση των υποχρεώσεων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, ως «δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας» νοούνται όλες οι κατηγορίες διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από τα τμήματα 1 έως 7 του μέρους II της Συμφωνίας TRIPS και τα άρθρα 21.9 έως 21.43 της παρούσας Συμφωνίας.

2. Η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει την προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10α της Σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1883, όπως αναθεωρήθηκε τελευταία στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 (εφεξής καλούμενη: «Σύμβαση των Παρισίων»).

3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα Μέρος να θεσπίζει τα μέτρα που κρίνει αναγκαία για την πρόληψη της κατάχρησης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τους δικαιούχους ή της προσφυγής σε πρακτικές που περιορίζουν αδικαιολόγητα το εμπόριο ή επηρεάζουν δυσμενώς τη διεθνή μεταφορά τεχνολογίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με το παρόν κεφάλαιο.

4. Κανένα Μέρος δεν υποχρεούται να παρέχει μέσω της νομοθεσίας του ευρύτερη προστασία από αυτήν που απαιτείται από το παρόν κεφάλαιο. Το παρόν κεφάλαιο δεν εμποδίζει ένα Μέρος να εφαρμόζει, μέσω της νομοθεσίας του, υψηλότερα πρότυπα για την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 21.4

Αρχές

1. Κάθε Μέρος αναγνωρίζει ότι η προστασία και η επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας μπορούν και πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να ευνοεί την οικονομική, κοινωνική και επιστημονική πρόοδο. Κάθε Μέρος διασφαλίζει την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο πλαίσιο της εσωτερικής του έννομης τάξης και πρακτικής.

2. Κάθε Μέρος, κατά τη διατύπωση ή τροποποίηση των νομοθετικών και κανονιστικών του διατάξεων, μπορεί να θεσπίζει εξαιρέσεις και δυνατότητες ευελιξίας που επιτρέπονται από τις πολυμερείς πράξεις τις οποίες τα Μέρη έχουν υπογράψει.

3. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τις διατάξεις της Συμφωνίας TRIPS σχετικά με τον ανταγωνισμό.
4. Τα Μέρη υποστηρίζουν την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
5. Τα Μέρη υποστηρίζουν το ψήφισμα ΠΣΥ 60.28 της Παγκόσμιας Συνέλευσης Υγείας και το Πλαίσιο Ετοιμότητας για την Πανδημία Γρίπης που εγκρίθηκε κατά την εξηκοστή τέταρτη Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας.
6. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προώθησης της εφαρμογής της παγκόσμιας στρατηγικής και του σχεδίου δράσης για τη δημόσια υγεία, την καινοτομία και την πνευματική ιδιοκτησία, που εγκρίθηκαν από την Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας στις 24 Μαΐου 2008 (ψήφισμα ΠΣΥ 61.21, όπως τροποποιήθηκε με το ψήφισμα ΠΣΥ 62.16).
7. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο αναπτυξιακό πρόγραμμα το οποίο εγκρίθηκε το 2007 από τη Γενική Συνέλευση του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (εφεξής καλούμενος: «ΠΟΔΙ»).
8. Όταν η απόκτηση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας εξαρτάται από την αναγνώριση ή την καταχώριση του δικαιώματος, κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσει ότι οι διαδικασίες που διέπουν την αναγνώριση ή την καταχώριση του δικαιώματος είναι ευνοϊκές για την αναγνώριση ή την καταχώριση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ώστε να αποτρέπεται η αδικαιολόγητη συρρίκνωση της περιόδου προστασίας.

ΑΡΘΡΟ 21.5

Εθνική μεταχείριση

Κάθε Μέρος παρέχει στους υπηκόους¹ του άλλου Μέρους μεταχείριση τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκή με εκείνη που παρέχει στους δικούς του υπηκόους όσον αφορά την προστασία² των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 5 της Συμφωνίας TRIPS³.

-
- ¹ Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «υπήκοος» νοείται, όσον αφορά το σχετικό δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, πρόσωπο ενός Μέρους το οποίο πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας για προστασία που προβλέπονται στη Συμφωνία TRIPS ή σε πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται και τίθενται σε διαχείριση υπό την αιγίδα του ΠΟΔΙ, στις οποίες ένα Μέρος συμμετέχει ως συμβαλλόμενο μέρος.
- ² Για τους σκοπούς του άρθρου 21.5, ο όρος «προστασία» περιλαμβάνει τα ζητήματα που επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα, την απόκτηση, την έκταση, τη διατήρηση και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας καθώς και τα ζητήματα που επηρεάζουν τη χρήση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τα οποία ρυθμίζονται ρητά από το παρόν κεφάλαιο.
- ³ Ως προς τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, τους παραγωγούς φωνογραφημάτων και τους οργανισμούς ραδιοτηλεόρασης, η υποχρέωση αυτή ισχύει μόνο για τα δικαιώματα που προβλέπει το παρόν κεφάλαιο.

Προστασία της βιοποικιλότητας και των παραδοσιακών γνώσεων

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία και την αξία της βιοποικιλότητας και των στοιχείων της καθώς και των συναφών παραδοσιακών γνώσεων, των καινοτομιών και των πρακτικών των αυτόχθονων και τοπικών κοινοτήτων¹. Επιπλέον, τα Μέρη επιβεβαιώνουν τα κυριαρχικά τους δικαιώματα επί των φυσικών τους πόρων και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, όπως θεσπίζονται στη Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα του 1992, η οποία υπογράφηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο στις 5 Ιουνίου 1992 (εφεξής καλούμενη: «ΣΒΠ») όσον αφορά την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τη δίκαιη και ισότιμη κατανομή των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των εν λόγω γενετικών πόρων.
2. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη φύση της γεωργικής βιοποικιλότητας, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της και τα προβλήματά της για τα οποία απαιτούνται ειδικές λύσεις, ότι η πρόσβαση σε γενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία υπόκειται σε ειδική μεταχείριση σύμφωνα με τη Διεθνή Συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 3 Νοεμβρίου 2001 (εφεξής καλούμενη: «Διεθνής Συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία»).
3. Τα Μέρη μπορούν, με αμοιβαία συμφωνία, να επανεξετάσουν το παρόν άρθρο με την επιφύλαξη των αποτελεσμάτων και των συμπερασμάτων των πολυμερών συζητήσεων.

---

¹ Για τους σκοπούς του άρθρου 21.6, ο όρος «αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες» μπορεί να περιλαμβάνει απογόνους Αφρικανών σκλάβων και γεωργούς μικρής κλίμακας.

ΑΡΘΡΟ 21.7

Ανάλωση δικαιωμάτων

Κάθε Μέρος είναι ελεύθερο να θεσπίσει το δικό του σύστημα για την ανάλωση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας με την επιφύλαξη της Συμφωνίας TRIPS.

ΑΡΘΡΟ 21.8

Συμφωνία TRIPS και δημόσια υγεία

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της δήλωσης σχετικά με τη Συμφωνία TRIPS και τη Δημόσια Υγεία, η οποία εγκρίθηκε στις 14 Νοεμβρίου 2001 (εφεξής καλούμενη: «δήλωση της Ντόχα») από την υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ. Κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, τα Μέρη εξασφαλίζουν τη συνοχή με τη δήλωση της Ντόχα.
2. Κάθε Μέρος εφαρμόζει το άρθρο 31α της Συμφωνίας TRIPS καθώς και το παράρτημα και το προσάρτημα του παραρτήματος αυτής, το οποίο άρχισε να ισχύει στις 23 Ιανουαρίου 2017.

ΤΜΗΜΑ Β

ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ¹

ΑΡΘΡΟ 21.9

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε Μέρος επιβεβαιώνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει των ακόλουθων διεθνών συμφωνιών, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συμφωνίες δεν είναι δεσμευτικές για τα μέρη που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη τους:

- α) Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, η οποία υπογράφηκε στη Βέρνη στις 9 Σεπτεμβρίου 1886, όπως τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (εφεξής καλούμενη: «Σύμβαση της Βέρνης»).
- β) Διεθνής Σύμβαση περί της προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφήματων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 18 Μαΐου 1964 (εφεξής καλούμενη: «Σύμβαση της Ρώμης»).

---

¹ Τα Μέρη είναι ελεύθερα να χρησιμοποιούν, στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους, διαφορετικές ονομασίες για τα δικαιώματα που ορίζονται στο παρόν υποτίμημα, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το συμφωνηθέν επίπεδο προστασίας.

- γ) τη συνθήκη του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένα έργα προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων, που υιοθετήθηκε στο Μαρακές στις 27 Ιουνίου 2013·
- δ) Συνθήκη του ΠΟΔΙ για την πνευματική ιδιοκτησία, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996·
- ε) Συνθήκη του ΠΟΔΙ για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996· και
- στ) Συνθήκη του Πεκίνου σχετικά με τις ερμηνείες και τις εκτελέσεις οπτικοακουστικών έργων, η οποία υπογράφηκε στο Πεκίνο στις 24 Ιουνίου 2012.

ΑΡΘΡΟ 21.10

Δημιουργοί

Κάθε Μέρος παρέχει στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των έργων τους με κάθε μέσο και σε κάθε μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- β) οποιαδήποτε μορφή διανομής στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, του πρωτοτύπου ή αντιγράφων των έργων τους·
- γ) κάθε παρουσίαση των έργων τους στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα· και
- δ) τη διάθεση των έργων τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σ' αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 21.11

Ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

Κάθε Μέρος παρέχει στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την εγγραφή των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους·
- β) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των εγγεγραμμένων ερμηνειών ή εκτελέσεών τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- γ) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους·
- δ) τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση με ασύρματα ή ενσύρματα μέσα, εάν το προβλέπουν οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους, και την παρουσίαση στο κοινό των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η ερμηνεία ή η εκτέλεση αποτελεί ήδη μέρος ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ή γίνεται από εγγραφή· και
- ε) τη διάθεση στο κοινό των εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σ' αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 21.12

Παραγωγοί φωνογραφημάτων

Κάθε Μέρος παρέχει στους παραγωγούς φωνογραφημάτων το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των φωνογραφημάτων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- β) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή με άλλον τρόπο, των φωνογραφημάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των αντιτύπων τους· και
- γ) τη διάθεση στο κοινό των φωνογραφημάτων τους κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σ' αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

ΑΡΘΡΟ 21.13

Ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί

Κάθε Μέρος μπορεί να ορίζει στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του τις νομικές απαιτήσεις σχετικά με το τι πρέπει να θεωρείται ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός και παρέχει στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την εγγραφή των εκπομπών τους·

- β) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή των εκπομπών τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- γ) τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, των εγγεγραμμένων εκπομπών τους, είτε μεταδίδονται ενσυρμάτως είτε ασυρμάτως, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να μπορεί να έχει πρόσβαση στις εγγραφές αυτές όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος·
- δ) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή με άλλον τρόπο, των εγγεγραμμένων εκπομπών τους¹ και
- ε) την ασύρματη ραδιοηλεκτρονική αναμετάδοση των εκπομπών τους, ή εάν οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους το προβλέπουν, την ενσύρματη αναμετάδοση, καθώς και την παρουσίαση των εκπομπών τους στο κοινό, εάν η παρουσίαση αυτή γίνεται σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου².

---

¹ Το άρθρο 21.13 στοιχεία γ) και δ) δεν εφαρμόζεται σε Μέρος στον βαθμό που το εν λόγω Μέρος δεν προβλέπει στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του τα δικαιώματα που ορίζονται σ' αυτά. Στην περίπτωση αυτή, τα άλλα Μέρη μπορούν να εξαιρούν τους ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς του εν λόγω Μέρους από την προστασία που παρέχεται στο άρθρο 21.13 στοιχεία γ) και δ), και η υποχρέωση βάσει του άρθρου 21.5 δεν ισχύει όσον αφορά τα δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 21.13 στοιχεία γ) και δ).

² Κάθε Μέρος μπορεί να παραχωρεί εκτενέστερα δικαιώματα όσον αφορά την παρουσίαση στο κοινό εκπομπών που πραγματοποιούνται από ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς.

Δικαίωμα αμοιβής για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς.

1. Κάθε Μέρος προβλέπει την παροχή δικαιώματος προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο χρήστης καταβάλλει αμοιβή στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και στους παραγωγούς φωνογραφημάτων, εάν ένα φωνογράφημα, ή η αναπαραγωγή του, που εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς, χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για παρουσίαση στο κοινό¹.
2. Κάθε Μέρος προβλέπει ότι ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης ή ο παραγωγός φωνογραφήματος ή και οι δύο μπορούν να ζητήσουν την καταβολή της αμοιβής που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Κάθε Μέρος μπορεί να θεσπίζει νομοθετικές διατάξεις οι οποίες, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, προβλέπουν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους η εν λόγω αμοιβή κατανέμεται μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων.

---

¹ Κάθε Μέρος μπορεί να παραχωρεί σε ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και παραγωγούς φωνογραφημάτων εκτενέστερα δικαιώματα, αντί του δικαιώματος αμοιβής ή επιπλέον του δικαιώματος αυτού, όσον αφορά τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς.

Διάρκεια της προστασίας

1. Τα δικαιώματα του δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου κατά την έννοια του άρθρου 2 της Σύμβασης της Βέρνης προστατεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και για τουλάχιστον 50 (πενήντα) έτη μετά τον θάνατο του δημιουργού ή, εάν προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους, για 70 (εβδομήντα) έτη μετά τον θάνατο του δημιουργού. Όσον αφορά τα φωτογραφικά και κινηματογραφικά έργα, κάθε Μέρος καθορίζει τη διάρκεια προστασίας σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του.
2. Στην περίπτωση έργου κοινής δημιουργίας, η διάρκεια προστασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 υπολογίζεται από τον θάνατο του τελευταίου επιζώντος δημιουργού.
3. Για τα ανώνυμα ή ψευδώνυμα έργα, η διάρκεια προστασίας είναι τουλάχιστον 50 (πενήντα) έτη από το έργο κατέστη νομίμως διαθέσιμο στο κοινό ή, εάν προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους, για 70 (εβδομήντα) έτη από το έργο κατέστη νομίμως διαθέσιμο στο κοινό. Κατά παρέκκλιση από την πρώτη περίοδο, εάν το υιοθετηθέν από τον δημιουργό ψευδώνυμο δεν αφήνει καμία αμφιβολία για την ταυτότητα του δημιουργού ή εάν ο δημιουργός αποκαλύψει την ταυτότητά του κατά την περίοδο που αναφέρεται στην πρώτη περίοδο, εφαρμόζεται η διάρκεια της προστασίας που ορίζεται στην παράγραφο 1.
4. Τα δικαιώματα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών σε ερμηνεία ή εκτέλεση που έχει αποτυπωθεί κατ' άλλον τρόπο εκτός του φωνογραφήματος λήγουν τουλάχιστον 50 (πενήντα) έτη μετά την ημερομηνία της ερμηνείας ή της εκτέλεσης.

5. Τα δικαιώματα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων λήγουν τουλάχιστον 50 (πενήντα) έτη αφότου η εγγραφή δημοσιεύτηκε νομίμως ή παρουσιάστηκε νομίμως στο κοινό ή, εάν προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους, 70 (εβδομήντα) έτη αφότου η εγγραφή δημοσιεύτηκε νομίμως ή παρουσιάστηκε νομίμως στο κοινό¹. Κάθε Μέρος μπορεί, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, να θεσπίσει αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίζεται ότι τα κέρδη που παράγονται κατά τα 20 (είκοσι) έτη προστασίας που έπονται των 50 (πενήντα) ετών κατανέμονται δίκαια μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών.
6. Η διάρκεια προστασίας των δικαιωμάτων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών είναι τουλάχιστον 20 (είκοσι) έτη από την πρώτη εκπομπή ή, εάν προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του Μέρους, 50 (πενήντα) έτη από την πρώτη εκπομπή.
7. Οι περίοδοι προστασίας που καθορίζονται στο παρόν άρθρο υπολογίζονται από την 1η (πρώτη) ημέρα του Ιανουαρίου του έτους που έπεται του γενεσιουργού γεγονότος.
8. Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει μεγαλύτερες περιόδους προστασίας από αυτές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

---

¹ Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι η δημοσίευση ή η νόμιμη παρουσίαση στο κοινό της εγγραφής της ερμηνείας ή εκτέλεσης ή του φωνογραφήματος πρέπει να πραγματοποιείται εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου από την ημερομηνία της ερμηνείας ή της εκτέλεσης (στην περίπτωση των ερμηνευτών ή εκτελεστών) ή την ημερομηνία της εγγραφής (στην περίπτωση των παραγωγών φωνογραφημάτων).

ΑΡΘΡΟ 21.16

Δικαίωμα παρακολούθησης

1. Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει, υπέρ του δημιουργού έργου γραφικής ή εικαστικής τέχνης, δικαίωμα παρακολούθησης το οποίο ορίζεται ως το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμα, από το οποίο δεν χωρεί παραίτηση ούτε εκ των προτέρων, είσπραξης ποσοστού επί του τιμήματος κάθε μεταπώλησης του εν λόγω έργου, μετά την πρώτη μεταβίβασή του εκ μέρους του δημιουργού.
2. Το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εφαρμόζεται σε όλες τις μεταπωλήσεις στις οποίες συμμετέχουν, ως πωλητές, αγοραστές ή διαμεσολαβητές, επαγγελματίες της αγοράς έργων τέχνης, όπως οίκοι δημοπρασιών, γκαλερί έργων τέχνης και γενικά οποιοσδήποτε έμπορος έργων τέχνης.
3. Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν εφαρμόζεται στις μεταπωλήσεις, εάν ο πωλητής απέκτησε το έργο απευθείας από τον δημιουργό λιγότερο από 3 (τρία) έτη πριν από την εν λόγω μεταπώληση και εάν η τιμή μεταπώλησης δεν υπερβαίνει ένα ελάχιστο ποσό.
4. Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι οι δημιουργοί που είναι υπήκοοι του άλλου Μέρους και οι δικαιοδόχοι τους απολαύουν του δικαιώματος παρακολούθησης σύμφωνα με το παρόν άρθρο και τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του οικείου Μέρους, υπό την προϋπόθεση ότι οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της χώρας της οποίας είναι υπήκοος ο δημιουργός ή ο δικαιοδόχος του δημιουργού επιτρέπουν την προστασία του δικαιώματος παρακολούθησης στην εν λόγω χώρα για τους δημιουργούς του οικείου Μέρους και τους δικαιοδόχους τους.

ΑΡΘΡΟ 21.17

Συνεργασία για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων

1. Τα Μέρη προάγουν τη συνεργασία, τη διαφάνεια και την απαγόρευση των διακρίσεων ως προς τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά τα έσοδα που εισπράττουν, τις μειώσεις που εφαρμόζουν στα έσοδα αυτά, τη χρήση των δικαιωμάτων που εισπράττουν, την πολιτική διανομής και το ρεπερτόριό τους, μεταξύ άλλων και στο ψηφιακό περιβάλλον.
2. Εάν οργανισμός συλλογικής διαχείρισης εγκατεστημένος στο έδαφος ενός Μέρους εκπροσωπεί οργανισμό συλλογικής διαχείρισης εγκατεστημένο στο έδαφος του άλλου Μέρους μέσω συμφωνίας εκπροσώπησης, το πρώτο Μέρος επιδιώκει να διασφαλίσει ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης που ενεργεί ως εκπρόσωπος:
  - α) δεν εισάγει διακρίσεις σε βάρος των δικαιούχων μελών του εκπροσωπούμενου οργανισμού· και
  - β) καταβάλλει τα ποσά που οφείλονται στον εκπροσωπούμενο οργανισμό με ακρίβεια, τακτικά, επιμελώς και με πλήρη διαφάνεια, και παρέχει στον εκπροσωπούμενο οργανισμό πληροφορίες σχετικά με τα ποσά των εσόδων που εισέπραξε για λογαριασμό του και τις μειώσεις που εφαρμόστηκαν.

ΑΡΘΡΟ 21.18

Εξαιρέσεις και περιορισμοί

1. Κάθε Μέρος θέτει εξαιρέσεις και περιορισμούς στα δικαιώματα του παρόντος υποτιμήματος σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα νόμιμα συμφέροντα των δικαιούχων.

2. Κάθε Μέρος εξαιρεί από το δικαίωμα αναπαραγωγής τις προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής οι οποίες είναι μεταβατικές ή παρεπόμενες και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες μέρος τεχνολογικής μεθόδου, έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέπουν:

- α) την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή· ή
- β) τη νόμιμη χρήση ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, και οι οποίες δεν έχουν ανεξάρτητη οικονομική σημασία.

ΑΡΘΡΟ 21.19

Προστασία τεχνολογικών μέτρων

1. Κάθε Μέρος παρέχει επαρκή έννομη προστασία και αποτελεσματικά ένδικα βοηθήματα κατά της καταστρατήγησης των αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων που χρησιμοποιούνται από τους δικαιούχους σε σχέση με την άσκηση των δικαιωμάτων τους βάσει του παρόντος υποτομήματος και τα οποία περιορίζουν πράξεις που δεν επιτρέπονται από τους οικείους δικαιούχους ή δεν επιτρέπονται από τον νόμο.

2. Κάθε Μέρος μπορεί, εφόσον το επιτρέπει η νομοθεσία του, να διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι θέτουν στη διάθεση του επωφελούμενου εξαίρεσης ή περιορισμού τα μέσα που του επιτρέπουν να επωφεληθεί, στον βαθμό που είναι αναγκαίο, από την εν λόγω εξαίρεση ή περιορισμό.

Υποχρεώσεις σχετικά με τις πληροφορίες για τη διαχείριση των δικαιωμάτων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «πληροφορίες για τη διαχείριση των δικαιωμάτων» νοούνται οι παρεχόμενες από τους δικαιούχους πληροφορίες οι οποίες προσδιορίζουν το έργο ή άλλο προστατευόμενο αντικείμενο που αναφέρεται στο παρόν υποτίμημα, τον δημιουργό ή κάθε άλλο δικαιούχο, ή πληροφορίες σχετικές με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου καθώς και κάθε αριθμός ή κωδικός που αντιπροσωπεύει τις πληροφορίες αυτές.

2. Κάθε Μέρος παρέχει επαρκή έννομη προστασία κατά οποιουδήποτε προσώπου το οποίο προβαίνει εν γνώσει του και χωρίς άδεια σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες, εφόσον το εν λόγω πρόσωπο γνωρίζει ή έχει βάσιμους λόγους να γνωρίζει ότι με την ενέργεια αυτή το πρόσωπο αυτό προτρέπει, επιτρέπει, διευκολύνει ή συγκαλύπτει την προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων:
  - α) αφαίρεση ή αλλοίωση οποιασδήποτε πληροφορίας σε ηλεκτρονική μορφή για τη διαχείριση των δικαιωμάτων· και

  - β) διανομή, εισαγωγή προς διανομή, ραδιοηλεκτρονική μετάδοση, παρουσίαση στο κοινό ή διάθεση στο κοινό έργων ή άλλου αντικειμένου που προστατεύονται βάσει του παρόντος υποτιμήματος, από τα οποία έχουν αφαιρεθεί ή αλλοιωθεί χωρίς άδεια οι πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή για τη διαχείριση των δικαιωμάτων.

3. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται όταν οποιαδήποτε από τις εν λόγω πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή συνοδεύει αντίγραφο ή εμφανίζεται σε συνδυασμό με την παρουσίαση στο κοινό ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου που αναφέρεται στο παρόν υποτίμημα.

4. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο δεν θίγουν τις χρήσεις που δεν συνιστούν παραβίαση.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 21.21

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε Μέρος:

- α) συμμορφώνεται με τη Συμφωνία της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώρηση σημάτων, η οποία υπογράφηκε στη Νίκαια στις 15 Ιουνίου 1957 (εφεξής καλούμενη: «ταξινόμηση της Νίκαιας»)¹ και
- β) καταβάλλει κάθε προσπάθεια προσχώρησης στο πρωτόκολλο που αφορά τη Συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώριση σημάτων, η οποία υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 27 Ιουνίου 1989, όπως τροποποιήθηκε τελευταία στις 12 Νοεμβρίου 2007.

---

¹ Η υποχρέωση αυτή ισχύει μόνο για τα εμπορικά σήματα που έχουν καταχωριστεί μετά την ημερομηνία έγκρισης των κριτηρίων ταξινόμησης της Νίκαιας ή προσχώρησης στην πράξη.

ΑΡΘΡΟ 21.22

Διαδικασία καταχώρισης

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει σύστημα για την καταχώριση εμπορικών σημάτων, σύμφωνα με το οποίο κάθε τελική αρνητική απόφαση που εκδίδεται από την αρμόδια για τα εμπορικά σήματα διοικητική αρχή, συμπεριλαμβανομένης της μερικής απόρριψης της αίτησης καταχώρισης, κοινοποιείται εγγράφως, αιτιολογείται δεόντως και υπόκειται σε προσφυγή.
2. Κάθε Μέρος προβλέπει τη δυνατότητα υποβολής ένστασης κατά αιτήσεων καταχώρισης εμπορικών σημάτων ή, κατά περίπτωση, κατά της καταχώρισης εμπορικού σήματος. Η εν λόγω διαδικασία ενστάσεων διεξάγεται κατ' αντιπαράθεση.
3. Κάθε Μέρος προβλέπει ηλεκτρονική βάση δεδομένων προσβάσιμη στο κοινό, η οποία περιλαμβάνει τις αιτήσεις και τις καταχωρίσεις εμπορικών σημάτων.

ΑΡΘΡΟ 21.23

Δικαιώματα που παρέχει το εμπορικό σήμα

Το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δύναται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στο πλαίσιο της εμπορικής του δραστηριότητας, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου:

- α) κάθε σημείο πανομοιότυπο με το εμπορικό σήμα για αγαθά ή υπηρεσίες που είναι πανομοιότυπες με εκείνες για τις οποίες έχει καταχωριστεί το εμπορικό σήμα· και

- β) κάθε σημείο πανομοιότυπο ή παρόμοιο με το εμπορικό σήμα που χρησιμοποιείται για αγαθά ή υπηρεσίες που είναι πανομοιότυπα ή παρόμοια με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες για τα οποία έχει καταχωριστεί το εμπορικό σήμα, εάν υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του κοινού, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου συσχέτισης του σημείου με το σήμα.

ΑΡΘΡΟ 21.24

Παγκοίως γνωστά εμπορικά σήματα

1. Το άρθρο 6α της Σύμβασης των Παρισίων εφαρμόζεται κατ' αναλογία και ως προς τις υπηρεσίες. Κάθε Μέρος, για να αποφανθεί αν ένα εμπορικό σήμα είναι παγκοίως γνωστό, εξετάζει πόσο γνωστό είναι το εν λόγω εμπορικό σήμα στο σχετικό τμήμα του κοινού καθώς και τον βαθμό γνώσης του εμπορικού σήματος στο οικείο Μέρος, ο οποίος είναι απόρροια των προσπαθειών προώθησης του εμπορικού σήματος.
2. Το άρθρο 6α της Σύμβασης των Παρισίων εφαρμόζεται κατ' αναλογία και για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που δεν είναι παρόμοια με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες σε σχέση με τα οποία έχει καταχωριστεί ένα εμπορικό σήμα, υπό τον όρο ότι η χρήση του συγκεκριμένου εμπορικού σήματος σε σχέση με τα συγκεκριμένα αγαθά ή τη συγκεκριμένη υπηρεσία ενδέχεται να ερμηνευτεί ως δηλούσα κάποια σχέση μεταξύ του εν λόγω αγαθού ή της εν λόγω υπηρεσίας και του προσώπου στο οποίο ανήκει το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα και εφόσον η χρήση αυτή ενέχει τον κίνδυνο να θιγούν τα συμφέροντα του προσώπου στο οποίο ανήκει το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα.

3. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της προστασίας των παγκοίως γνωστών εμπορικών σημάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 6α της Σύμβασης των Παρισίων και στο άρθρο 16 παράγραφοι 2 και 3 της Συμφωνίας TRIPS, κάθε Μέρος λαμβάνει δεόντως υπόψη τις αρχές που ορίζονται στην κοινή σύσταση σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας των παγκοίως γνωστών σημάτων, που εξέδωσαν η Συνέλευση της Ένωσης των Παρισίων για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και η Γενική Συνέλευση του ΠΟΔΙ κατά την τριακοστή τέταρτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών του ΠΟΔΙ κατά το διάστημα από τις 20 έως τις 29 Σεπτεμβρίου 1999.

ΑΡΘΡΟ 21.25

Αιτήσεις που υποβάλλονται κακόπιστα

Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι ένα εμπορικό σήμα μπορεί να κηρυχθεί άκυρο εάν η αίτηση καταχώρισης του εμπορικού σήματος υποβλήθηκε κακόπιστα από τον αιτούντα. Κάθε Μέρος μπορεί επίσης να προβλέπει ότι αυτό το εμπορικό σήμα δεν καταχωρίζεται.

ΑΡΘΡΟ 21.26

Εξαιρέσεις στα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα

1. Κάθε Μέρος προβλέπει περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις στα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα, όπως είναι η θεμιτή χρήση περιγραφικών όρων, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης των γεωγραφικών ενδείξεων, και μπορεί να προβλέπει περαιτέρω περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις, εάν οι εν λόγω εξαιρέσεις λαμβάνουν υπόψη τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου του εμπορικού σήματος και των τρίτων ενδιαφερομένων.

2. Το εμπορικό σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο του να απαγορεύει σε τρίτους να χρησιμοποιούν τα ακόλουθα στοιχεία, όταν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στο εμπόριο και στη βιομηχανία:

- α) το όνομα ή τη διεύθυνσή του τρίτου, εάν ο εν λόγω τρίτος είναι φυσικό πρόσωπο·
- β) ενδείξεις σχετικά με το είδος, την ποιότητα, την ποσότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, τον χρόνο παραγωγής των αγαθών ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλα χαρακτηριστικά των αγαθών ή υπηρεσιών· ή
- γ) το εμπορικό σήμα, εάν είναι αναγκαίο, για να δηλωθεί ο προορισμός προϊόντος ή υπηρεσίας, ιδίως όταν πρόκειται για εξαρτήματα ή ανταλλακτικά.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 3

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΑΡΘΡΟ 21.27

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να προσχωρήσει στην Πράξη της Γενεύης (1999) του Διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 2 Ιουλίου 1999.

ΑΡΘΡΟ 21.28

Προστασία καταχωρισμένων σχεδίων και υποδειγμάτων

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ρυθμίσεις για την προστασία νέων ή πρωτότυπων σχεδίων και υποδειγμάτων που έχουν δημιουργηθεί κατά τρόπο ανεξάρτητο^{1 2}. Η εν λόγω προστασία παρέχεται με καταχώριση και χορηγεί στους οικείους δικαιούχους αποκλειστικό δικαίωμα σύμφωνα με το παρόν υποτιμήμα.
2. Ο δικαιούχος καταχωρισμένου σχεδίου ή υποδείγματος έχει το δικαίωμα να εμποδίζει τρίτους να προβαίνουν, χωρίς τη συγκατάθεσή του, στην παραγωγή, την προσφορά προς πώληση, την πώληση, τη διάθεση στην αγορά, την εισαγωγή, την εξαγωγή, την αποθεματοποίηση του προϊόντος αυτού ή τη χρήση αντικειμένων που φέρουν ή ενσωματώνουν το προστατευόμενο σχέδιο ή υπόδειγμα, εάν οι εν λόγω πράξεις επιχειρούνται για εμπορικούς σκοπούς.

ΑΡΘΡΟ 21.29

Διάρκεια της προστασίας

Η διάρκεια της προστασίας που παρέχεται, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσεων, ανέρχεται σε τουλάχιστον 15 (δεκαπέντε) έτη από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα Μέρη μπορούν να θεωρούν ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα που διαθέτει ατομικό χαρακτήρα είναι πρωτότυπο.

² Η Αργεντινή θεσπίζει ρυθμίσεις για την προστασία νέων ή πρωτότυπων σχεδίων και υποδειγμάτων που έχουν δημιουργηθεί κατά τρόπο ανεξάρτητο.

ΑΡΘΡΟ 21.30

Προστασία μη καταχωρισμένων σχεδίων και υποδειγμάτων

Κάθε Μέρος μπορεί να θεσπίσει νομικά μέσα για να εμποδίσει τη χρήση μη καταχωρισμένων σχεδίων και υποδειγμάτων.

ΑΡΘΡΟ 21.31

Εξαιρέσεις και αποκλεισμοί

1. Κάθε Μέρος μπορεί να θεσπίζει περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις όσον αφορά την προστασία των σχεδίων και υποδειγμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι οι εξαιρέσεις αυτές δεν συνεπάγονται υπέρμετρους περιορισμούς όσον αφορά την κανονική εκμετάλλευση των προστατευόμενων σχεδίων και υποδειγμάτων και δεν θίγουν σε υπερβολικό βαθμό τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου του προστατευόμενου σχεδίου ή υποδείγματος, λαμβανομένων υπόψη των έννομων συμφερόντων τρίτων.
2. Η προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων δεν επεκτείνεται σε σχέδια και υποδείγματα τα οποία είναι απόρροια κυρίως τεχνικών ή λειτουργικών παραμέτρων.

ΑΡΘΡΟ 21.32

Σχέση με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας

Κάθε Μέρος διασφαλίζει, στον βαθμό που προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, ότι σχέδιο ή υπόδειγμα τυγχάνει επίσης προστασίας βάσει της νομοθεσίας του για την πνευματική ιδιοκτησία από την ημερομηνία κατά την οποία το σχέδιο ή το υπόδειγμα δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε με οποιαδήποτε μορφή. Κάθε Μέρος καθορίζει την έκταση και τις προϋποθέσεις παροχής αυτής της προστασίας καθώς και τον απαιτούμενο βαθμό πρωτοτυπίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 4

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 21.33

Προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων

1. Το παρόν υποτίμημα εφαρμόζεται στην αναγνώριση και προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων καταγωγής του εδάφους των Μερών.
2. Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή, στα εδάφη τους, της προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθορίζοντας την κατάλληλη μέθοδο για την εφαρμογή αυτή στο πλαίσιο της δικής τους έννομης τάξης και πρακτικής.
3. Οι γεωγραφικές ενδείξεις ενός Μέρους υπάγονται στο παρόν άρθρο μόνον εάν προστατεύονται ως γεωγραφικές ενδείξεις στο έδαφος του Μέρους καταγωγής στο πλαίσιο του οικείου συστήματος καταχώρισης και προστασίας γεωγραφικών ενδείξεων.
4. Κάθε Μέρος, αφού εξετάσει τη νομοθεσία του άλλου Μέρους στο παράρτημα 21-A και τις γεωγραφικές ενδείξεις του παραρτήματος 21-B, και αφού ολοκληρώσει διαδικασία ένστασης ή δημόσια διαβούλευση σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις του παραρτήματος 21-B, δεσμεύεται να προστατεύει, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, τις εν λόγω γεωγραφικές ενδείξεις σύμφωνα με το επίπεδο προστασίας που ορίζεται στο παρόν υποτίμημα, συμπεριλαμβανομένου του ειδικού επιπέδου προστασίας, ιδίως όπως ορίζεται στο άρθρο 21.35 παράγραφος 8 και στο προσάρτημα 21-B-1.

5. Κάθε Μέρος μπορεί να προστατεύει γεωγραφικές ενδείξεις για άλλα προϊόντα πέραν των γεωργικών τροφίμων, των οίνων, των οινοπνευματωδών ποτών ή των αρωματισμένων οίνων στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι οι γεωγραφικές ενδείξεις που παρατίθενται στο παράρτημα 21-Δ προστατεύονται ως γεωγραφικές ενδείξεις στη χώρα καταγωγής.

ΑΡΘΡΟ 21.34

Προσθήκη νέων γεωγραφικών ενδείξεων

Κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους, και αφού ολοκληρωθούν τα στάδια που περιγράφονται στο άρθρο 21.33 παράγραφος 4, η υποεπιτροπή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρεται στο άρθρο 21.59 μπορεί να συστήσει στο μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου να εκδώσει απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ), για την προσθήκη νέων γεωγραφικών ενδείξεων στο παράρτημα 21-B, μεταξύ άλλων και για τη μεταφορά των γεωγραφικών ενδείξεων του παραρτήματος 21-Γ στο παράρτημα 21-B.

ΑΡΘΡΟ 21.35

Πεδίο εφαρμογής της προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων

1. Κάθε Μέρος θέτει, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, στη διάθεση των ενδιαφερομένων τα νομικά μέσα με τα οποία μπορεί να αποτραπεί:
  - α) η χρήση γεωγραφικής ένδειξης του άλλου Μέρους που παρατίθενται στα μέρη 1 και 2 του παραρτήματος 21-B για κάθε προϊόν το οποίο εμπίπτει στη σχετική κατηγορία προϊόντων, όπως προσδιορίζεται στο τμήμα 3 του παραρτήματος 21-B και το οποίο είτε:
    - θ) δεν κατάγεται από τη χώρα καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 21-B για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη· ή
    - ii) κατάγεται από τη χώρα καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 21-B για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη, αλλά δεν έχει παραχθεί ή κατασκευαστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του άλλου Μέρους που θα ίσχυαν εάν το προϊόν προοριζόταν για κατανάλωση στο άλλο Μέρος·
  - β) η χρήση οποιουδήποτε μέσου για την περιγραφή ή την παρουσίαση εμπορεύματος με το οποίο δηλώνεται ή υπονοείται ότι το εν λόγω εμπόρευμα κατάγεται από γεωγραφική περιοχή που δεν συμπίπτει με τον πραγματικό τόπο καταγωγής του, με τρόπο ο οποίος ενέχει τον κίνδυνο παραπλάνησης του κοινού όσον αφορά τη γεωγραφική καταγωγή του εμπορεύματος·
  - γ) κάθε άλλη χρήση που συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 10α της Σύμβασης των Παρισίων·

- δ) κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση προστατευόμενης ονομασίας για συγκρίσιμα προϊόντα που δεν πληρούν την προδιαγραφή του προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας, ή η οποία εκμεταλλεύεται τη φήμη μιας γεωγραφικής ένδειξης·
- ε) η χρήση γεωγραφικής ένδειξης που δεν κατάγεται από τον τόπο που ορίζεται από τη γεωγραφική ένδειξη, ακόμη και αν αναφέρεται η πραγματική καταγωγή των εμπορευμάτων ή η γεωγραφική ένδειξη χρησιμοποιείται σε μετάφραση ή συνοδεύεται από εκφράσεις όπως «είδος», «τύπος», «στυλ», «απομίμηση» ή παρόμοιες εκφράσεις· και
- στ) κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή παραπλανητική χρήση προστατευόμενης ονομασίας γεωγραφικής ένδειξης· ή κάθε ψευδής ή παραπλανητική ένδειξη προστατευόμενης ονομασίας γεωγραφικής ένδειξης· ή κάθε πρακτική ικανή να παραπλανήσει τους καταναλωτές ως προς την πραγματική καταγωγή, προέλευση και φύση του προϊόντος.

2. Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ εμπορικών σημάτων και γεωγραφικών ενδείξεων:

- α) εάν μια γεωγραφική ένδειξη προστατεύεται βάσει του παρόντος υποτιμήματος, κάθε Μέρος αρνείται την καταχώριση εμπορικού σήματος για το ίδιο ή παρόμοιο προϊόν, η χρήση του οποίου θα αντέβαινε στο παρόν υποτίμημα, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση καταχώρισης του εμπορικού σήματος υποβλήθηκε μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης στο οικείο έδαφος· τα εμπορικά σήματα που έχουν καταχωριστεί κατά παράβαση της παρούσας παραγράφου ακυρώνονται σύμφωνα με τη νομοθεσία των Μερών·
- β) όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις που παρατίθενται στο παράρτημα 21-B κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, η ημερομηνία υποβολής της αίτησης προστασίας που αναφέρεται στο στοιχείο α) είναι η ημερομηνία δημοσίευσης της διαδικασίας ένστασης ή της δημόσιας διαβούλευσης στα αντίστοιχα εδάφη·

- γ) όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 21.34, η ημερομηνία υποβολής της αίτησης προστασίας είναι η ημερομηνία διαβίβασης του αιτήματος προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε άλλο Μέρος·
- δ) με την επιφύλαξη του στοιχείου ε), κάθε Μέρος προστατεύει τις γεωγραφικές ενδείξεις που αναφέρονται στο παράρτημα 21-B και εάν υπάρχει προηγούμενο εμπορικό σήμα· ως προηγούμενο εμπορικό σήμα νοείται το εμπορικό σήμα για το οποίο έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης ή το οποίο έχει καταχωριστεί ή καθιερωθεί με τη χρήση καλή τη πίστη, εάν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του οικείου Μέρους, στο έδαφος ενός Μέρους πριν από την ημερομηνία κατά την οποία η αίτηση προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, υποβάλλεται από το άλλο Μέρος στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας·

κάθε προηγούμενο εμπορικό σήμα αυτού του είδους μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται, να ανανεωθεί και να υπόκειται σε τροποποιήσεις που απαιτούν την κατάθεση νέων αιτήσεων εμπορικών σημάτων, κατά παρέκκλιση της προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν συντρέχουν λόγοι ακύρωσης ή ανάκλησης του εμπορικού σήματος στο δίκαιο περί εμπορικών σημάτων βάσει του οποίου έχει καταχωριστεί ή καθιερωθεί το εμπορικό σήμα·

ούτε το προηγούμενο εμπορικό σήμα ούτε η γεωγραφική ένδειξη χρησιμοποιούνται κατά τρόπο που θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς τη φύση του οικείου δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας· και

- ε) τα Μέρη δεν έχουν υποχρέωση να προστατεύουν μια γεωγραφική ένδειξη για ένα εμπορικό σήμα με φήμη ή αναγνωρισιμότητα, εάν η προστασία μπορεί να οδηγήσει στην παραπλάνηση των καταναλωτών όσον αφορά την αληθινή ταυτότητα του προϊόντος.

3. Καμία διάταξη του παρόντος υποτομήματος δεν εμποδίζει τη χρήση από ένα Μέρος, σε σχέση με οποιοδήποτε προϊόν, συνήθους ονομασίας φυτικής ποικιλίας ή ζωικής φυλής, που συναντάται στο έδαφος του εν λόγω Μέρους¹.

---

¹ Τα Μέρη καθορίζουν στο προσάρτημα 21-B-1 τις φυτικές ποικιλίες και τις ζωικές φυλές των οποίων η χρήση δεν εμποδίζεται.

4. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν εμποδίζει τη χρήση από ένα Μέρος μεμονωμένου συστατικού μιας ένδειξης πολλών συστατικών που προστατεύεται ως γεωγραφική ένδειξη στο έδαφος του εν λόγω Μέρους, εάν το εν λόγω μεμονωμένο συστατικό είναι όρος που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη ως κοινή ονομασία του σχετικού προϊόντος¹.
5. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν υποχρεώνει τα Μέρη να προστατεύουν γεωγραφική ένδειξη η οποία είναι ταυτόσημη με τον όρο που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη ως κοινή ονομασία του σχετικού προϊόντος στο έδαφος του εν λόγω Μέρους.
6. Εάν η μετάφραση μιας γεωγραφικής ένδειξης είναι πανομοιότυπη με, ή περιέχει, όρο που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη ως κοινή ονομασία προϊόντος στο έδαφος ενός Μέρους, ή εάν η γεωγραφική ένδειξη δεν είναι πανομοιότυπη, αλλά περιέχει έναν τέτοιου είδους όρο, οι διατάξεις του παρόντος υποτιμήματος δεν θίγουν το δικαίωμα ενός προσώπου να χρησιμοποιεί αυτόν τον όρο σε σχέση με το εν λόγω προϊόν.
7. Όσον αφορά τις ομώνυμες γεωγραφικές ενδείξεις:
- α) στην περίπτωση υφιστάμενων ή μελλοντικών ομώνυμων γεωγραφικών ενδείξεων των Μερών για προϊόντα που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία προϊόντων², και οι δύο συνυπάρχουν αυτόνομα, και κάθε Μέρος εκδίδει απόφαση για τον καθορισμό των πρακτικών προϋποθέσεων υπό τις οποίες οι εν λόγω ομώνυμες ενδείξεις διαφοροποιούνται μεταξύ τους, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ισότιμης μεταχείρισης των οικείων παραγωγών και μη παραπλάνησης των καταναλωτών· και

---

¹ Τα Μέρη καθορίζουν στο προσάρτημα 21-B-1 τις ενδείξεις για τις οποίες δεν ζητείται ούτε χορηγείται προστασία.

² Σύμφωνα με την ταξινόμηση της Νίκαιας και τις τροποποιήσεις της.

β) εάν ένα Μέρος, στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων με τρίτη χώρα, προτείνει την προστασία μιας γεωγραφικής ένδειξης της εν λόγω τρίτης χώρας, και η ονομασία είναι ομώνυμη με γεωγραφική ένδειξη του άλλου Μέρους, το Μέρος αυτό ενημερώνεται και του δίνεται η ευκαιρία να διατυπώσει σχόλια προτού η εν λόγω ονομασία τεθεί υπό προστασία.

8. Με την επιφύλαξη του άρθρου 21.35 παράγραφος 1 έως το άρθρο 21.35 παράγραφος 7, ορίζεται ειδικό επίπεδο προστασίας για τις ακόλουθες περιπτώσεις γεωγραφικών ενδείξεων που παρατίθενται στο παράρτημα 21-B¹:

α) «Genièvre», «Jenever» ή «Genever»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Genièvre», «Jenever» ή «Genever» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Ginebra» στο έδαφος της Αργεντινής, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Genièvre», «Jenever» ή «Genever» στην Αργεντινή, και τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Genebra» στο έδαφος της Βραζιλίας, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Genièvre», «Jenever» ή «Genever» στη Βραζιλία, να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τους όρους αυτούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην πραγματική καταγωγή της ευρωπαϊκής γεωγραφικής ένδειξης και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το ειδικό επίπεδο προστασίας που παρέχει κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR, όπως ορίζεται στο άρθρο 21.35 παράγραφος 8, ισχύει μόνο υπέρ των προηγούμενων χρηστών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο προηγούμενων χρηστών του συγκεκριμένου υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR.

- β) «Queso Manchego»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Queso Manchego» για τυριά που παρασκευάζονται στην Ισπανία σύμφωνα με τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές, με τη χρήση πρόβειου γάλακτος, δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Queso Manchego» στο έδαφος της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Queso Manchego», εάν αφορά τυριά που παρασκευάζονται με αγελαδινό γάλα, να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή και τη σύνθεση του προϊόντος·
- γ) «Grappa»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Grappa» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Grappamiel» ή «Grapamiel» στο έδαφος της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Grappa», να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτούς τους όρους, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν με μη διαφορούμενο τρόπο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·

- δ) «Steinhäger»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Steinhäger» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες της ένδειξης «Steinhäger» στο έδαφος της Βραζιλίας, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Steinhäger», να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·
- ε) «Parmigiano Reggiano»:
- i) η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Parmigiano Reggiano» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Parmesão» στο έδαφος της Βραζιλίας και του όρου «Parmesano» στα εδάφη της Αργεντινής, της Παραγουάης και της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τους όρους αυτούς καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Parmigiano Reggiano», να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτούς τους όρους, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·

- ii) η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Parmigiano Reggiano» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Reggianito» στο έδαφος της Αργεντινής, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον εν λόγω όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Parmigiano Reggiano», και τους προηγούμενους χρήστες στα εδάφη της Παραγουάης και της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον εν λόγω όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Parmigiano Reggiano», να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν με μη διαφορούμενο τρόπο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·
- στ) «Fontina»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Fontina» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Fontina» στα εδάφη της Αργεντινής, της Βραζιλίας, της Παραγουάης και της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Fontina», να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·

ζ) Gruyère (Γαλλία):

- i) η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Gruyère» (Γαλλία) δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες των όρων «Gruyère» και «Gruyere» στα εδάφη της Αργεντινής, της Βραζιλίας, της Παραγουάης και της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Gruyère» (Γαλλία), να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτούς τους όρους, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·

- ii) η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Gruyère» (Γαλλία) δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες των όρων «Gruyerito» και «Gruyer» στο έδαφος της Ουρουγουάης, οι οποίοι χρησιμοποίησαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Gruyère» (Γαλλία), να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτούς τους όρους, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν με μη διαφορούμενο τρόπο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος·

- η) «Grana Padano»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Grana Padano» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Grana» στο έδαφος της Βραζιλίας, οι οποίοι χρησιμοποίησαν τον όρο καλή τη πίστει και κατά τρόπο συνεχή επί τουλάχιστον 5 (πέντε) έτη πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων ως προς τη γεωγραφική ένδειξη «Grana Padano», να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην προστατευόμενη ευρωπαϊκή γεωγραφική ένδειξη και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος· και
- θ) «Gorgonzola»: η προστασία της γεωγραφικής ένδειξης «Gorgonzola» δεν εμποδίζει τους προηγούμενους χρήστες του όρου «Gorgonzola» στο έδαφος της Βραζιλίας, οι οποίοι χρησιμοποίησαν τον όρο καλή τη πίστει πριν από τη δημοσίευση που επιτρέπει την υποβολή ενστάσεων, να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αυτόν τον όρο, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω προϊόντα δεν διατίθενται στο εμπόριο με τη χρήση γραφικών, ονομασιών, εικόνων ή σημαιών ως αναφορών στην πραγματική καταγωγή της γεωγραφικής ένδειξης και υπό την προϋπόθεση ότι ο όρος εμφανίζεται με μέγεθος γραμματοσειράς το οποίο, ενώ είναι ευανάγνωστο, είναι σημαντικά μικρότερο από αυτό της εμπορικής ονομασίας και διαφοροποιείται από αυτήν κατά τρόπο μη διαφορούμενο όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος.
9. Οι προηγούμενοι χρήστες που αναφέρονται στην παράγραφο 8 στοιχεία α) έως θ) παρατίθενται στο παράρτημα 21-E. Η διαδοχή προηγούμενων χρηστών και τα αποτελέσματά της καθορίζονται από τις εσωτερικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR.
10. Οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις που παρατίθενται στο παράρτημα 21-B δεν καθίστανται κοινές στα εδάφη των Μερών.
11. Καμία διάταξη του παρόντος υποτομήματος δεν δημιουργεί υποχρέωση για τα Μέρη να προστατεύουν γεωγραφικές ενδείξεις που δεν προστατεύονται ή παύουν να προστατεύονται στον τόπο καταγωγής τους.

12. Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει το δικαίωμα οποιουδήποτε προσώπου να χρησιμοποιεί για εμπορικούς σκοπούς το όνομά του ή το όνομα του προκατόχου του στην επιχείρηση, εκτός αν το εν λόγω όνομα χρησιμοποιείται με στόχο την παραπλάνηση του κοινού.

ΑΡΘΡΟ 21.36

Δικαίωμα χρήσης γεωγραφικών ενδείξεων

1. Κάθε επιχείρηση που διαθέτει στην αγορά γεωργικά προϊόντα, τρόφιμα, οίνους, αρωματισμένους οίνους ή οινοπνευματώδη ποτά τα οποία πληρούν τις αντίστοιχες προδιαγραφές μπορεί να χρησιμοποιεί γεωγραφική ένδειξη στο πλαίσιο του παρόντος μέρους της Συμφωνίας.
2. Εφόσον μια γεωγραφική ένδειξη προστατεύεται δυνάμει του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, η χρήση της εν λόγω προστατευόμενης ονομασίας δεν υπόκειται σε καμία καταχώριση των χρηστών ή σε άλλες απαιτήσεις.

ΑΡΘΡΟ 21.37

Επιβολή της προστασίας

Κάθε Μέρος θέτει στη διάθεση των ενδιαφερομένων μερών τα νομικά μέσα που θα τους επιτρέψουν να επιδιώξουν την επιβολή της προστασίας που προβλέπεται στο άρθρο 21.35 μέσω κατάλληλων διοικητικών και δικαστικών ενεργειών στο πλαίσιο της εσωτερικής του έννομης τάξης και πρακτικής.

ΑΡΘΡΟ 21.38

Εισαγωγή, εξαγωγή και εμπορία

Η εισαγωγή, η εξαγωγή και η εμπορία προϊόντων τα οποία φέρουν τις ονομασίες που παρατίθενται στο παράρτημα 21-B διεξάγονται σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που εφαρμόζονται στο έδαφος του Μέρους στο οποίο τα προϊόντα διατίθενται στην αγορά.

ΑΡΘΡΟ 21.39

Συνεργασία και διαφάνεια όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις

1. Η υποεπιτροπή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρεται στο άρθρο 21.59 παρακολουθεί την ορθή λειτουργία του παρόντος υποτιμήματος και μπορεί να εξετάζει κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή και την υλοποίησή του. Είναι υπεύθυνη για τα εξής:
  - α) την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τις νομοθετικές εξελίξεις και τις εξελίξεις πολιτικής ως προς τις γεωγραφικές ενδείξεις και τυχόν άλλα θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στον τομέα των γεωγραφικών ενδείξεων και
  - β) τη συνεργασία για την ανάπτυξη εναλλακτικών ονομασιών για προϊόντα που διατίθεντο στο εμπόριο από παραγωγούς ενός Μέρους με όρους που αντιστοιχούν σε γεωγραφικές ενδείξεις του άλλου Μέρους, ιδίως στις περιπτώσεις που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση.
2. Η υποεπιτροπή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας μπορεί να συστήσει στο μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου να τροποποιήσει, σύμφωνα με το άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ):
  - α) το παράρτημα 21-A όσον αφορά τις παραπομπές στο εφαρμοστέο δίκαιο των Μερών

β) το παράρτημα 21-B όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις και την ανταλλαγή πληροφοριών για τον σκοπό αυτόν·

γ) το παράρτημα 21-Γ όσον αφορά γεωγραφικές ενδείξεις· και

δ) το παράρτημα 21-E όσον αφορά τους προηγούμενους χρήστες.

3. Κάθε Μέρος ενημερώνει το άλλο Μέρος σε περίπτωση παύσης της προστασίας, στο έδαφός του, γεωγραφικής ένδειξης που αναφέρεται στο παράρτημα 21-B. Μετά την εν λόγω κοινοποίηση, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου τροποποιεί το παράρτημα 21-B σύμφωνα με το άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ) ώστε να τερματιστεί η προστασία βάσει του παρόντος μέρους της Συμφωνίας. Μόνο το Μέρος από το οποίο κατάγεται το προϊόν δικαιούται να ζητήσει τον τερματισμό της προστασίας, βάσει του παρόντος υποτιμήματος, μιας γεωγραφικής ένδειξης που αναφέρεται στο παράρτημα 21-B.

4. Η MERCOSUR ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση εάν, μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, εντοπίσει επιπλέον προηγούμενους χρήστες οι οποίοι πληρούν τις ειδικές απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 21.35 παράγραφος 8 α στοιχεία α) έως θ). Μετά την εν λόγω κοινοποίηση και υπό την προϋπόθεση ότι τα Μέρη συμφωνούν ότι οι προτεινόμενοι επιπλέον προηγούμενοι χρήστες πληρούν τις προαναφερθείσες απαιτήσεις, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου τροποποιεί το παράρτημα 21-E σύμφωνα με το άρθρο 9.7 παράγραφος 1 στοιχείο στ) προσθέτοντας τους εν λόγω επιπλέον προηγούμενους χρήστες.

5. Τα Μέρη, είτε άμεσα είτε μέσω της υποεπιτροπής δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, παραμένουν σε άμεση επαφή για όλα τα θέματα που αφορούν την εφαρμογή και τη λειτουργία του παρόντος υποτιμήματος. Ειδικότερα, ένα Μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο Μέρος πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές προϊόντος και τις τροποποιήσεις τους καθώς και τα σημεία επαφής για τον έλεγχο.

6. Η προδιαγραφή προϊόντος που αναφέρεται στο παρόν υποτίμημα είναι εκείνη που εγκρίνεται, συμπεριλαμβανομένων τυχόν επίσης εγκεκριμένων τροποποιήσεων, από τις αρχές του Μέρους από το έδαφος του οποίου κατάγεται το προϊόν.

7. Κάθε Μέρος μπορεί να δημοσιεύει τις προδιαγραφές προϊόντος, ή σύνοψή τους, που αντιστοιχούν στις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις του άλλου Μέρους που προστατεύονται δυνάμει του παρόντος υποτμήματος στην πορτογαλική, στην ισπανική ή στην αγγλική γλώσσα.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 5

ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 21.40

Διεθνείς συνθήκες

Κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να προσχωρήσει στη Συνθήκη συνεργασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον στις 19 Ιουνίου 1970¹.

---

¹ Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η διάταξη αυτή μπορεί να εκπληρωθεί μέσω της προσχώρησης των κρατών μελών της.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 6

ΦΥΤΙΚΕΣ ΠΟΙΚΙΛΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 21.41

Διεθνείς συμφωνίες

Τα Μέρη προστατεύουν τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση για την προστασία των νέων ποικιλιών φυτών η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 2 Δεκεμβρίου 1961, όπως αναθεωρήθηκε στη Γενεύη στις 10 Νοεμβρίου 1972, και στις 23 Οκτωβρίου 1978 (ΠΡΑΞΗ ΥΡΟΝ 1978) ή στις 19 Μαρτίου 1991 (ΠΡΑΞΗ ΥΡΟΝ 1991), και συνεργάζονται για την προώθηση της προστασίας των φυτικών ποικιλιών.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 7

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΗ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 21.42

Έκταση της προστασίας των εμπορικών απορρήτων

1. Κάθε Μέρος, στο πλαίσιο της εκπλήρωσης της υποχρέωσης που υπέχει δυνάμει του άρθρου 21.1 παράγραφος 1 για συμμόρφωσης με τη Συμφωνία TRIPS, και ιδίως με το άρθρο 39 παράγραφοι 1 και 2 της Συμφωνίας TRIPS, προβλέπει κατάλληλες δικαστικές διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης αστικού δικαίου ώστε κάθε κάτοχος εμπορικού απορρήτου να μπορεί να εμποδίζει και να εξασφαλίζει αποκατάσταση για την απόκτηση, τη χρήση ή τη γνωστοποίηση εμπορικού απορρήτου, όταν οι εν λόγω πράξεις εκτελούνται κατά τρόπο που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - α) «εμπορικό απόρρητο»: πληροφορίες:
    - i) οι οποίες είναι απόρρητες, υπό την έννοια ότι, είτε ως σύνολο είτε από την άποψη του ακριβούς περιεχομένου και της διάταξης των συνιστωσών τους, δεν είναι ευρέως γνωστές σε πρόσωπα που ανήκουν στους κύκλους που ασχολούνται συνήθως μ' αυτό το είδος πληροφοριών ούτε άμεσα προσβάσιμες από τα πρόσωπα αυτά·
    - ii) οι οποίες έχουν εμπορική αξία η οποία απορρέει από τον απόρρητο χαρακτήρα τους· και
    - iii) το πρόσωπο που έχει αποκτήσει νομίμως τον έλεγχο επί των εν λόγω πληροφοριών έχει καταβάλει εύλογες προσπάθειες, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, για την προστασία του απόρρητου χαρακτήρα τους· και

β) «κάτοχος εμπορικού απορρήτου»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ελέγχει νομίμως εμπορικό απόρρητο.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, ένα Μέρος θεωρεί ότι αντίκεινται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη τουλάχιστον οι ακόλουθες συμπεριφορές:

α) η απόκτηση εμπορικού απορρήτου χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, όποτε διενεργείται μέσω μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης σε έγγραφα, αντικείμενα, υλικά, ουσίες ή ηλεκτρονικά αρχεία, ή μέσω ιδιοποίησης ή αντιγραφής εγγράφων, αντικειμένων, υλικών, ουσιών ή ηλεκτρονικών αρχείων, που βρίσκονται νομίμως υπό τον έλεγχο του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, τα οποία περιέχουν το εμπορικό απόρρητο ή από τα οποία μπορεί να συναχθεί το εμπορικό απόρρητο·

β) η χρήση ή η γνωστοποίηση εμπορικού απορρήτου, όποτε διενεργείται χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου από πρόσωπο το οποίο:

i) έχει αποκτήσει το εμπορικό απόρρητο παρανόμως·

ii) αθέτησε συμφωνία εμπιστευτικότητας ή οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση μη κοινοποίησης του εμπορικού απορρήτου· ή

iii) αθέτησε συμβατική ή οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση να περιορίζει τη χρήση του εμπορικού απορρήτου· και

γ) η απόκτηση, η χρήση ή η κοινοποίηση εμπορικού απορρήτου, όποτε διενεργείται από πρόσωπο το οποίο, κατά τη στιγμή της απόκτησης, της χρήσης ή της κοινοποίησης, γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει, υπό τις περιστάσεις, ότι το εμπορικό απόρρητο αποκτήθηκε άμεσα ή έμμεσα από άλλο πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιούσε ή κοινοποιούσε το εμπορικό απόρρητο παρανόμως, κατά την έννοια του στοιχείου β).

4. Κανένα Μέρος δεν υποχρεούται να θεωρεί ότι οποιαδήποτε από τις ακόλουθες συμπεριφορές αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη βάσει του παρόντος υποτιμήματος:

- α) ανεξάρτητη ανακάλυψη ή δημιουργία της οικείας πληροφορίας από κάποιο πρόσωπο·
- β) ανάδρομη τεχνική έρευνα προϊόντος από πρόσωπο που κατέχει το εν λόγω προϊόν νομίμως και δεν υπόκειται σε καμία νομικά έγκυρη υποχρέωση περιορισμού της απόκτησης της οικείας πληροφορίας·
- γ) απόκτηση, χρήση ή κοινοποίηση πληροφοριών που απαιτείται ή επιτρέπεται από τη νομοθεσία του οικείου Μέρους· ή
- δ) χρήση από τους εργαζομένους της πείρας και των δεξιοτήτων που έχουν αποκτήσει νομότυπα στο σύνηθες πλαίσιο της εργασίας τους.

5. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν έχει την έννοια ότι περιορίζει την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, όπως προστατεύεται στη δικαιοδοσία κάθε Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 21.43

Δικαστικές διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης αστικού δικαίου για το εμπορικό απόρρητο

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στις δικαστικές διαδικασίες αστικού δικαίου που αναφέρονται στο άρθρο 21.42 ή το οποίο έχει πρόσβαση σε έγγραφα τα οποία σχετίζονται με τις εν λόγω διαδικασίες δεν δικαιούται να χρησιμοποιεί ή να γνωστοποιεί οποιοδήποτε εμπορικό απόρρητο ή εικαζόμενο εμπορικό απόρρητο το οποίο οι αρμόδιες δικαστικές αρχές έχουν χαρακτηρίσει, απαντώντας σε δεόντως αιτιολογημένη αίτηση ενδιαφερομένου, εμπιστευτικό και του οποίου το εν λόγω πρόσωπο έλαβε γνώση ως αποτέλεσμα της ως άνω συμμετοχής ή πρόσβασης.

2. Στις δικαστικές διαδικασίες αστικού δικαίου που αναφέρονται στο άρθρο 21.42, κάθε Μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία να προβαίνουν τουλάχιστον στα εξής:

- α) να διατάσσουν τη λήψη προσωρινών μέτρων, όπως ορίζεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, για την αποτροπή της απόκτησης, της χρήσης ή της κοινοποίησης του εμπορικού απορρήτου κατά τρόπο που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη·
- β) να διατάσσουν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την αποτροπή της απόκτησης, της χρήσης ή της κοινοποίησης του εμπορικού απορρήτου κατά τρόπο που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη·
- γ) να διατάσσουν το πρόσωπο που γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι αποκτά, χρησιμοποιεί ή κοινοποιεί το εμπορικό απόρρητο κατά τρόπο που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη να καταβάλει στον κάτοχο του εμπορικού απορρήτου αποζημίωση που είναι αντίστοιχη προς την πραγματική ζημία που αυτός υπέστη ως αποτέλεσμα της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή κοινοποίησης του εμπορικού απορρήτου·
- δ) να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα για τη διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας κάθε εμπορικού απορρήτου ή εικαζόμενου εμπορικού απορρήτου που προσκομίζεται σε διαδικασία αστικού δικαίου σχετικά με την εικαζόμενη απόκτηση, χρήση και γνωστοποίηση εμπορικού απορρήτου κατά τρόπο που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη· τα εν λόγω συγκεκριμένα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του Μέρους, τη δυνατότητα περιορισμού της πρόσβασης σε ορισμένα έγγραφα, εν όλω ή εν μέρει, περιορισμού της πρόσβασης σε συνεδριάσεις και στα αντίστοιχα αρχεία ή πρακτικά τους, και διάθεσης μη εμπιστευτικής έκδοσης της δικαστικής απόφασης από την οποία έχουν αφαιρεθεί ή διαγραφεί τα αποσπάσματα που περιέχουν εμπορικά απόρρητα· και
- ε) να επιβάλλουν κυρώσεις σε διαδίκους ή σε άλλα πρόσωπα που υπάγονται στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου για παραβίαση δικαστικών αποφάσεων που αφορούν την προστασία εμπορικού απορρήτου ή εικαζόμενου εμπορικού απορρήτου που προσκομίζεται στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών.

3. Κανένα Μέρος δεν υποχρεούται να προβλέπει τις δικαστικές διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που αναφέρονται στο άρθρο 21.42, εάν η συμπεριφορά που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη έχει ως στόχο να αποκαλύψει, σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω Μέρους, παράπτωμα, αθέμιτη πράξη ή παράνομη δραστηριότητα, ή να εξασφαλίσει την προστασία έννομου συμφέροντος που αναγνωρίζεται από το δίκαιο.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 1

ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 21.44

Γενικές υποχρεώσεις

1. Κάθε Μέρος επιβεβαιώνει τις δεσμεύσεις του στο πλαίσιο της Συμφωνίας TRIPS και ειδικότερα στο πλαίσιο του μέρους III αυτής και διασφαλίζει την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σύμφωνα με το δίκαιό του και στο πλαίσιο της εσωτερικής του έννομης τάξης και πρακτικής.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, ως «δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας» νοούνται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας όπως ορίζονται στο άρθρο 21.3 παράγραφος 1, με εξαίρεση τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 21.42 και 21.43.

3. Οι διαδικασίες¹ που θεσπίζονται, διατηρούνται ή υλοποιούνται για την εφαρμογή του παρόντος τμήματος είναι αποτελεσματικές, θεμιτές και δίκαιες και δεν είναι περίπλοκες ή δαπανηρές άνευ λόγου, ούτε προβλέπουν ανέφικτες προθεσμίες ούτε συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, και λειτουργούν αποτρεπτικά για περαιτέρω παραβιάσεις. Κάθε Μέρος λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να υπάρχει αναλογική σχέση ανάμεσα στην προσβολή, στα δικαιώματα όλων των εμπλεκόμενων μερών, τα συμφέροντα τρίτων και τα εφαρμοστέα μέτρα καθώς και τα μέτρα αποκατάστασης και τις κυρώσεις.

4. Τα Μέρη εφαρμόζουν τις διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 όσον αφορά την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται η ανόρθωση εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να παρέχονται εγγυήσεις κατά της καταχρηστικής προσφυγής σε αυτά.

5. Τα άρθρα 21.44 έως 21.58 δεν δημιουργούν καμία υποχρέωση για τα Μέρη ως προς τη θέσπιση δικαστικού συστήματος για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας το οποίο να είναι διακριτό από το υφιστάμενο για την εν γένει επιβολή του νόμου σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω Μέρους, ούτε επηρεάζουν την ικανότητα των Μερών να επιβάλλουν εν γένει τη νομοθεσία τους.

ΑΡΘΡΟ 21.45

Πρόσωπα που νομιμοποιούνται να υποβάλλουν αίτηση για διαδικασίες

Κάθε Μέρος αναγνωρίζει τουλάχιστον τα ακόλουθα πρόσωπα ως πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ζητούν την εφαρμογή των διαδικασιών σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στο παρόν τμήμα και στο μέρος III της Συμφωνίας TRIPS, σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου στον οποίο διεξάγεται η διαδικασία:

α) δικαιούχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, οι «διαδικασίες» περιλαμβάνουν μέτρα καθώς και μέτρα αποκατάστασης.

- β) κατόχους αδειών αποκλειστικής εκμετάλλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εξουσιοδοτηθεί από τους δικαιούχους· και
- γ) οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναγνωρίζεται νομικά και ρητά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 21.46

Αποδεικτικά στοιχεία

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάσσουν, κατόπιν υποβολής αίτησης από διάδικο ο οποίος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς επίρρωση των ισχυρισμών του μέρους περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας του εν λόγω μέρους, την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη προσβολή, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών¹.
2. Τα προσωρινά μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των παράνομων, κατά τους ισχυρισμούς, εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των σχετικών εγγράφων.
3. Κάθε Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να είναι σε θέση, σε περιπτώσεις παραποίησης/απομίμησης εμπορικών σημάτων ή παράνομης εκμετάλλευσης δικαιώματος δημιουργού σε εμπορική κλίμακα², να διατάσσουν, κατά περίπτωση, μετά από αίτηση του διαδίκου, και εφόσον απαιτείται για τη διαπίστωση της ύπαρξης και της έκτασης της προσβολής, την κοινοποίηση σχετικών τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι «εμπιστευτικές πληροφορίες» μπορούν να περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

² Ένα Μέρος μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου σε άλλα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

4. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι δικαστικές αρχές έχουν την αρμοδιότητα να ορίζουν ότι τα μέτρα για τη διατήρηση αποδεικτικών στοιχείων εξαρτώνται από τη σύσταση κατάλληλης εγγύησης ή ισοδύναμης ασφάλειας από τον προσφεύγοντα προκειμένου να διασφαλιστεί η αποζημίωση για τυχόν ζημία που θα υποστεί ο διάδικος κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή.

5. Εάν τα μέτρα για τη διατήρηση αποδεικτικών στοιχείων ανακληθούν, εάν παύσουν να ισχύουν εξαιτίας οποιασδήποτε πράξης ή παράλειψης του προσφεύγοντος ή εάν διαπιστωθεί εκ των υστέρων ότι δεν υπήρξε προσβολή ή απειλή προσβολής δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάξουν τον προσφεύγοντα, κατόπιν αίτησης του διαδίκου κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, να καταβάλει στον τελευταίο τη δέουσα αποζημίωση για κάθε ζημία που υπέστη εξαιτίας των εν λόγω μέτρων.

ΑΡΘΡΟ 21.47

Δικαίωμα πληροφόρησης

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι σε υποθέσεις προσβολής δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές μπορούν να διατάξουν τον παραβάτη ή κάθε άλλο πρόσωπο να παράσχει συναφείς πληροφορίες σχετικά με την καταγωγή και τα δίκτυα διανομής των παράνομων αγαθών ή υπηρεσιών.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) ως «κάθε άλλο πρόσωπο» νοείται το πρόσωπο το οποίο:

i) διαπιστώθηκε ότι κατέχει τα παράνομα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα·

ii) διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα·

- iii) διαπιστώθηκε ότι παρείχε, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος· ή
  - iv) υποδείχθηκε, από το πρόσωπο που αναφέρεται στα σημεία i) έως iii), ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των αγαθών ή στην παροχή των υπηρεσιών.
- β) οι «σχετικές πληροφορίες» μπορούν να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με κάθε πρόσωπο το οποίο εμπλέκεται, σε εμπορική κλίμακα, στην προσβολή ή την εικαζόμενη προσβολή, καθώς και σχετικά με τα μέσα παραγωγής και τα δίκτυα διανομής των αγαθών ή υπηρεσιών.
3. Το παρόν άρθρο ισχύει με την επιφύλαξη άλλων προβλεπόμενων εκ του νόμου διατάξεων οι οποίες:
- α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης πληροφόρησης·
  - β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας, των πληροφοριών που κοινοποιούνται βάσει του παρόντος άρθρου·
  - γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης·
  - δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ιδίου ή στενών συγγενών του· ή
  - ε) διέπουν την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Προσωρινά και προληπτικά μέτρα

1. Κάθε Μέρος προβλέπει ότι οι δικαστικές αρχές του έχουν την εξουσία να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών και προληπτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης προσωρινής διαταγής, κατά ενός μέρους ή, κατά περίπτωση, σε βάρος τρίτου ο οποίος υπάγεται στη δικαιοδοσία των οικείων δικαστικών αρχών, ώστε να αποτρέψουν την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, και ιδίως να αποτρέψουν την είσοδο παράνομων αγαθών στους εμπορικούς διαύλους.
2. Προσωρινή διαταγή μπορεί επίσης να εκδίδεται με σκοπό την κατάσχεση ή την παράδοση εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, ώστε να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στους εμπορικούς διαύλους.
3. Κάθε Μέρος μεριμνά ώστε, σε περίπτωση εικαζόμενης προσβολής που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα, εφόσον ο προσφεύγων αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατό να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης, οι δικαστικές αρχές να είναι σε θέση να διατάσσουν τη συντηρητική κατάσχεση των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του φερόμενου ως παραβάτη, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων του φερόμενου ως παραβάτη. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές είναι σε θέση να διατάσσουν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων, ή την προσήκουσα πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.
4. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να απαιτούν από τον προσφεύγοντα να προσκομίσει κάθε ευλόγως διαθέσιμο αποδεικτικό στοιχείο για να σχηματίσουν με επαρκή βεβαιότητα την πεποίθηση ότι ο προσφεύγων είναι ο δικαιούχος του δικαιώματος και ότι το δικαίωμά του προσβάλλεται ή ότι επίκειται προσβολή, και να διατάσσουν τον προσφεύγοντα να καταβάλει επαρκή εγγύηση ή ισοδύναμη ασφάλεια, με σκοπό την προστασία του διαδίκου κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή και την αποτροπή καταχρήσεων.

Μέτρα αποκατάστασης

1. Κάθε Μέρος μεριμνά ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάσσουν, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με την επιφύλαξη της αποζημίωσης που οφείλεται στον δικαιούχο λόγω της προσβολής, χωρίς οποιαδήποτε αποζημίωση, την καταστροφή ή τουλάχιστον την οριστική απομάκρυνση, από τους εμπορικούς διαύλους, των εμπορευμάτων για τα οποία διαπιστώθηκε ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας. Τα εμπορεύματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος. Οι δικαστικές αρχές έχουν επίσης την εξουσία να διατάσσουν να αποσυρθούν από τα δίκτυα εμπορίας τα υλικά και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται κατά κύριο λόγο για την παραγωγή των παράνομων αγαθών, χωρίς να είναι αναγκαία η καταβολή οιασδήποτε αποζημίωσης, κατά τρόπον ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος επανάληψης των παραβιάσεων. Κατά την εξέταση τέτοιων αιτημάτων, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη να υπάρχει αναλογική σχέση ανάμεσα στη σοβαρότητα της προσβολής και στα διατασσόμενα μέτρα αποκατάστασης, καθώς και τα συμφέροντα τρίτων.

2. Οι αρμόδιες δικαστικές αρχές κάθε Μέρους έχουν την εξουσία να διατάσσουν την εκτέλεση των εν λόγω μέτρων με δαπάνες του παραβάτη, εκτός εάν ειδικοί λόγοι συνηγορούν για το αντίθετο.

ΑΡΘΡΟ 21.50

Δικαστικές εντολές

Κάθε Μέρος μεριμνά ώστε, όταν με δικαστική απόφαση διαπιστώνεται προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν να εκδίδουν διαταγή απαγόρευσης της συνέχισης της προσβολής από τον παραβάτη ή, κατά περίπτωση, από τρίτο ο οποίος υπάγεται στη δικαιοδοσία των οικείων δικαστικών αρχών.

ΑΡΘΡΟ 21.51

Εναλλακτικά μέτρα

Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι, εφόσον ενδείκνυται και κατόπιν αίτησης του προσώπου έναντι του οποίου ενδέχεται να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 21.49 ή στο άρθρο 21.50, οι δικαστικές αρχές μπορούν, αντί της εφαρμογής των μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 21.49 ή στο άρθρο 21.50, να διατάσσουν την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα, εάν διαπιστωθεί ότι το εν λόγω πρόσωπο ενήργησε χωρίς δόλο ή αμέλεια ή εάν η εκτέλεση των εν λόγω μέτρων θα του προκαλούσε δυσανάλογη ζημία ή εάν η καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα κρίνεται επαρκώς ικανοποιητική¹.

---

¹ Για να αποφασίσει τι είναι «επαρκώς ικανοποιητικό», ο δικαστής μπορεί να λάβει υπόψη το δημόσιο συμφέρον.

Αποζημίωση

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία, κατόπιν αιτήματος του ζημιωθέντος μέρους, να διατάσσουν παραβάτη ο οποίος, εν γνώσει του ή ενώ είχε εύλογους λόγους να το γνωρίζει, επιδόθηκε σε δραστηριότητα που προσέβαλε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, να καταβάλει στον δικαιούχο αποζημίωση κατάλληλη για την αποκατάσταση της πραγματικής ζημίας που υπέστη ο δικαιούχος εξαιτίας της προσβολής του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Κατά τον καθορισμό της αποζημίωσης, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές:

- α) λαμβάνουν υπόψη όλες τις συναφείς πτυχές, όπως τις αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαφυγόντων κερδών, τις οποίες υπέστη ο ζημιωθείς και τα τυχόν αθέμιτα κέρδη¹ που αποκόμισε ο παραβάτης και, κατά περίπτωση, άλλα στοιχεία, πέραν των οικονομικών παραγόντων, όπως η ηθική βλάβη την οποία προκάλεσε στον δικαιούχο η προσβολή· ή
- β) εναλλακτικά προς το στοιχείο α), μπορούν, εφόσον ενδείκνυται, να καθορίζουν την αποζημίωση ως κατ' αποκοπήν ποσό βάσει στοιχείων όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφείλονταν αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

---

¹ «Αθέμιτα κέρδη» είναι εκείνα που αποκομίζονται από την προσβολή, σύμφωνα με το δίκαιο ενός Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 21.53

Δικαστικά έξοδα

Κάθε Μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές του να έχουν, κατά περίπτωση, την εξουσία να διατάσσουν, κατά την περάτωση δικαστικών διαδικασιών αστικού δικαίου σχετικά με την επιβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, την καταβολή των δικαστικών εξόδων και άλλων δαπανών στον νικήσαντα διάδικο από τον ηττηθέντα διάδικο, σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 21.54

Δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων

Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι δικαστικές αρχές του είναι σε θέση να διατάσσουν τη δημοσίευση της απόφασης σε περιπτώσεις προσβολής δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, εκτός εάν αυτό δεν είναι αναλογικό προς τη σοβαρότητα της προσβολής.

ΑΡΘΡΟ 21.55

Τεκμήριο διανοητικής ιδιοκτησίας ή κατοχής συγγενικών δικαιωμάτων

Κάθε Μέρος προβλέπει, τουλάχιστον σε περιπτώσεις προσωρινών μέτρων που ζητούνται στο πλαίσιο αστικών διαδικασιών που αφορούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα, το τεκμήριο ότι, ελλείψει αποδείξεων περί του αντιθέτου, το πρόσωπο ή η οντότητα το όνομα ή η επωνυμία του/της οποίου/-ας υποδεικνύεται ως δημιουργός ή κάτοχος συγγενικού δικαιώματος του έργου ή του αντικειμένου της υπόθεσης κατά τον συνήθη τρόπο είναι ο ορισθείς δικαιούχος για το εν λόγω έργο ή αντικείμενο.

ΑΡΘΡΟ 21.56

Ευαισθητοποίηση του κοινού

Τα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να ενισχύσουν την ευαισθητοποίηση του κοινού ως προς την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης έργων εκπαίδευσης και διάδοσης σχετικά με τη χρήση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, καθώς και σχετικά με την επιβολή τους.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ 2

ΕΠΙΒΟΛΗ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

ΑΡΘΡΟ 21.57

Συνοχή με την GATT και τη Συμφωνία TRIPS

Κάθε Μέρος, κατά την εφαρμογή συνοριακών μέτρων για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τις τελωνειακές αρχές, είτε καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο είτε όχι, εξασφαλίζει τη συνοχή με τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της GATT και της Συμφωνίας TRIPS, και ιδίως με το άρθρο V της GATT, καθώς και με το άρθρο 41 και το τμήμα 4 του μέρους III της Συμφωνίας TRIPS.

Συνοριακά μέτρα

1. Όσον αφορά τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε τελωνειακό έλεγχο, κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες βάσει των οποίων ένας δικαιούχος μπορεί να ζητήσει, με αίτησή του, από τις τελωνειακές αρχές να αναστείλουν την παράδοση εμπορευμάτων ή να δεσμεύσουν εμπορεύματα για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες, τουλάχιστον, παραποίησης/απομίμησης εμπορικών σημάτων, παράνομης εκμετάλλευσης δικαιώματος δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων σε εμπορική κλίμακα ή παραβίασης γεωγραφικών ενδείξεων (εφεξής καλούμενα: «ύποπτα εμπορεύματα»).
2. Τα Μέρη δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διαδικασίες του παρόντος υποτιμήματος σε εμπορεύματα υπό διαμετακόμιση.
3. Κάθε Μέρος ενθαρρύνει τη χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων για τη διαχείριση, από τις τελωνειακές αρχές, των αιτήσεων που έγιναν δεκτές ή καταγράφηκαν.
4. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι τελωνειακές αρχές ενημερώνουν τον αιτούντα εντός εύλογου χρονικού διαστήματος σχετικά με το αν έκαναν δεκτή ή αν κατέγραψαν την αίτησή του.
5. Κάθε Μέρος προβλέπει ότι η εν λόγω αίτηση ή καταγραφή εφαρμόζεται σε πολλαπλές αποστολές, όταν αυτό επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του δικαίου του Μέρους.
6. Κάθε Μέρος μπορεί να προβλέπει ότι οι τελωνειακές αρχές του έχουν την εξουσία, όσον αφορά τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε τελωνειακό έλεγχο, να αναστέλλουν την παράδοση ή να δεσμεύουν ύποπτα εμπορεύματα με δική τους πρωτοβουλία.
7. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι τελωνειακές αρχές είναι σε θέση να χρησιμοποιούν ανάλυση κινδύνου για τον εντοπισμό ύποπτων εμπορευμάτων.

8. Κάθε Μέρος μπορεί να εφαρμόζει διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, σύμφωνα με το δίκαιο του Μέρους, οι οποίες επιτρέπουν την καταστροφή ύποπτων εμπορευμάτων, εάν τα οικεία πρόσωπα αποδέχονται ή δεν αντιτίθενται στην καταστροφή τους. Σε περίπτωση μη καταστροφής αυτών των εμπορευμάτων, κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι αυτά αποσύρονται από τους εμπορικούς διαύλους κατά τρόπο που να αποτρέπεται η πρόκληση βλάβης στον δικαιούχο.
9. Τα Μέρη δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν το παρόν άρθρο στις εισαγωγές εμπορευμάτων που έχουν διατεθεί στην αγορά άλλης χώρας από τους δικαιούχους ή με τη συγκατάθεσή τους. Ένα Μέρος μπορεί να αποκλείσει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου εμπορεύματα μη εμπορικού χαρακτήρα που περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές ταξιδιωτών.
10. Τα Μέρη διασφαλίζουν ότι οι τελωνειακές αρχές κάθε Μέρους διατηρούν τακτικό διάλογο και προωθούν τη συνεργασία με τους σχετικούς συμφεροντούχους και με άλλες αρχές που συμμετέχουν στην επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
11. Τα Μέρη συνεργάζονται όσον αφορά το διεθνές εμπόριο ύποπτων εμπορευμάτων και, ειδικότερα, για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το εν λόγω εμπόριο.
12. Με την επιφύλαξη άλλων μορφών συνεργασίας, το παράρτημα 12-A εφαρμόζεται σε παραβάσεις της νομοθεσίας σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, η επιβολή της οποίας εμπίπτει στην αρμοδιότητα των τελωνειακών αρχών σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

ΤΜΗΜΑ Δ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 21.59

Υποεπιτροπή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

1. Η υποεπιτροπή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4, 9.9 και 21.39:

α) ανταλλαγή πληροφοριών:

i) σχετικά με το νομικό πλαίσιο που αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και τους σχετικούς κανόνες προστασίας και επιβολής· και

ii) σχετικά με το κοινό κτήμα στα εδάφη των Μερών· και

β) ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με:

i) τη νομοθετική πρόοδο·

ii) την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας· και

iii) την επιβολή σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο από τελωνειακούς, αστυνομικούς, διοικητικούς και δικαστικούς φορείς.

ΑΡΘΡΟ 21.60

Συνεργασία

1. Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, τα Μέρη συνεργάζονται:
  - α) στο πλαίσιο της υποεπιτροπής δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
  - β) σε διεθνή φόρουμ·
  - γ) μέσω διαφόρων οργανισμών· ή
  - δ) με όποιον άλλον τρόπο κρίνεται σκόπιμος.
2. Στους τομείς συνεργασίας περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δραστηριότητες:
  - α) ο συντονισμός με σκοπό την πρόληψη των εξαγωγών εμπορευμάτων που αποτελούν προϊόν παραποίησης ή απομίμησης, τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλες χώρες·
  - β) η τεχνική βοήθεια, η ανάπτυξη ικανοτήτων, η ανταλλαγή και η εκπαίδευση του προσωπικού·
  - γ) η προστασία και η επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και η διάδοση πληροφοριών στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων, στους επιχειρηματικούς κύκλους και στην κοινωνία των πολιτών·
  - δ) η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και των δικαιούχων και η ενίσχυση της θεσμικής συνεργασίας, ιδίως μεταξύ των υπηρεσιών διανοητικής ιδιοκτησίας·

- ε) η ενεργή προώθηση της ευαισθητοποίησης και η εκπαίδευση του ευρύτερου κοινού σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
- στ) η συνεργασία με τις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων σε εκδηλώσεις ή συγκεντρώσεις με επίκεντρο τις ΜΜΕ, όσον αφορά τη χρήση, την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ζ) η εφαρμογή της ΣΒΠ και των σχετικών πράξεων και των εγχώριων πλαισίων για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και στις συναφείς παραδοσιακές γνώσεις, καινοτομίες και πρακτικές· και
- η) η διευκόλυνση των εθελοντικών πρωτοβουλιών συμφεροντούχων για τη μείωση των προσβολών των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, μεταξύ άλλων μέσω του διαδικτύου και σε άλλες αγορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 22.1

Γενικές αρχές

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι ΜΜΕ συμβάλλουν σημαντικά στο εμπόριο, την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την καινοτομία. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν την πρόθεσή τους να στηρίξουν τη μεγέθυνση και την ανάπτυξη των ΜΜΕ ενισχύοντας την ικανότητά τους να συμμετέχουν στις ευκαιρίες που δημιουργεί η παρούσα Συμφωνία και να επωφελούνται από αυτές.

2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της μείωσης των μη δασμολογικών φραγμών που επιβαρύνουν δυσανάλογα τις ΜΜΕ. Αναγνωρίζουν επίσης ότι, πέραν των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, υπάρχουν και άλλες διατάξεις στην παρούσα Συμφωνία οι οποίες αποσκοπούν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Μερών σε ζητήματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τις ΜΜΕ ή μπορούν με άλλον τρόπο να ωφελήσουν ιδιαίτερα τις ΜΜΕ.

ΑΡΘΡΟ 22.2

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί τον δικό του δημόσια προσβάσιμο ιστότοπο ειδικά για τις ΜΜΕ που περιέχει πληροφορίες σχετικά με το παρόν μέρος της Συμφωνίας, μεταξύ άλλων:
  - α) το κείμενο του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων, των δασμολογικών πινάκων και των ειδικών κανόνων καταγωγής ανά προϊόν·
  - β) σύνοψη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας· και
  - γ) πληροφορίες σχεδιασμένες για τις ΜΜΕ που περιλαμβάνουν:
    - i) περιγραφή των διατάξεων του παρόντος μέρους της Συμφωνίας τις οποίες το εν λόγω Μέρος θεωρεί σημαντικές για τις ΜΜΕ· και
    - ii) κάθε πρόσθετη πληροφορία την οποία το εν λόγω Μέρος θεωρεί χρήσιμη για τις ΜΜΕ που ενδιαφέρονται να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που παρέχει το παρόν μέρος της Συμφωνίας.

2. Κάθε Μέρος περιλαμβάνει στον ιστότοπο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 συνδέσμους προς:

- α) τον αντίστοιχο ιστότοπο του άλλου Μέρους·
- β) τους ιστοτόπους των δικών του κυβερνητικών αρχών και άλλων κατάλληλων φορέων που το Μέρος θεωρεί ότι θα παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σε πρόσωπα που ενδιαφέρονται για εμπορικές συναλλαγές, επενδύσεις ή άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος του εν λόγω Μέρους, συμπεριλαμβανομένων διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με τα ακόλουθα:
  - i) δασμολογικούς συντελεστές του μάλλον ευνοούμενου κράτους και προτιμησιακούς δασμούς και ποσοτώσεις, κανόνες καταγωγής και τελωνειακά ή άλλα τέλη που επιβάλλονται στα σύνορα·
  - ii) τελωνειακές κανονιστικές διατάξεις και διαδικασίες για την εισαγωγή, την εξαγωγή και τη διαμετακόμιση, καθώς και άλλα απαιτούμενα σχετικά έντυπα και έγγραφα·
  - iii) κανονισμούς και διαδικασίες που αφορούν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
  - iv) τεχνικές κανονιστικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, υποχρεωτικών διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης·
  - v) συνδέσμους προς καταλόγους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης, όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο 13·
  - vi) μέτρα ΥΦΠ που σχετίζονται με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο 14·
  - vii) δημόσιες συμβάσεις, κανόνες διαφάνειας και δημοσίευση προκηρύξεων δημόσιων συμβάσεων, καθώς και άλλες σχετικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 20·

- viii) διαδικασίες καταχώρισης επιχειρήσεων· και
  - ix) άλλες πληροφορίες τις οποίες οι συντονιστές για τις ΜΜΕ θεωρούν χρήσιμες για τις ΜΜΕ.
- γ) βάση δεδομένων με δυνατότητα ηλεκτρονικής αναζήτησης ανά κωδικό δασμολογικής ονοματολογίας, η οποία περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο στοιχείο β) σημείο i), καθώς και τις ακόλουθες πληροφορίες:
- i) τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης·
  - ii) τους φόρους (τον φόρο προστιθέμενης αξίας ή τον φόρο πωλήσεων)·
  - iii) άλλα δασμολογικά μέτρα·
  - iv) την αναστολή ή άλλου είδους ευνοϊκό μέτρο που οδηγεί σε μείωση, επιστροφή ή απαλλαγή από τους δασμούς·
  - v) τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων·
  - vi) κατά περίπτωση, τις απαιτήσεις σήμανσης της χώρας καταγωγής, συμπεριλαμβανομένων της τοποθέτησης και της μεθόδου της σήμανσης·
  - vii) απαιτούμενες πληροφορίες για τις διαδικασίες εισαγωγής· και
  - viii) πληροφορίες σχετικά με μη δασμολογικά μέτρα.

3. Κάθε υπογράφων κράτος της MERCOSUR καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσει ότι, το αργότερο 3 (τρία) έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, θα δημιουργηθούν οι ιστότοποι και η βάση δεδομένων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και θα περιέχουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά την πρόσβαση στις αγορές του.
4. Κάθε Μέρος επικαιροποιεί τις πληροφορίες και τους συνδέσμους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 τακτικά, ή κατόπιν αιτήματος του άλλου Μέρους.
5. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που παρατίθενται στο παρόν άρθρο παρέχονται με τρόπο εύχρηστο για τις ΜΜΕ. Ει δυνατόν, κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι πληροφορίες να είναι διαθέσιμες στην αγγλική γλώσσα.
6. Κανένα Μέρος δεν επιβάλλει τέλος πρόσβασης στις πληροφορίες που παρέχονται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 σε οποιοδήποτε πρόσωπο ενός Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 22.3

Συντονιστές για τις ΜΜΕ

1. Κάθε Μέρος κοινοποιεί στο άλλο Μέρος, μέσω των συντονιστών για τις ΜΜΕ, τον συντονιστή του για τις ΜΜΕ που είναι αρμόδιος για την εκτέλεση των καθηκόντων που απαριθμούνται στο παρόν άρθρο, καθώς και κάθε μεταβολή στα στοιχεία επικοινωνίας του συντονιστή του για τις ΜΜΕ. Οι συντονιστές για τις ΜΜΕ:
  - α) καταρτίζουν πρόγραμμα εργασίας για την εκτέλεση των καθηκόντων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο·

- β) εκτελούν το έργο τους μέσω των διαύλων επικοινωνίας που συμφωνούνται από τους συντονιστές για τις ΜΜΕ, και που μπορούν να περιλαμβάνουν το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τις συνεδριάσεις με αυτοπρόσωπη παρουσία, τις συνεδριάσεις ή την επικοινωνία μέσω τηλεφωνικής διάσκεψης ή μέσω βιντεοδιάσκεψης ή την επικοινωνία με άλλα μέσα· και
- γ) υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητές τους στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου προς εξέταση.

2. Τα καθήκοντα των συντονιστών για τις ΜΜΕ είναι τα εξής:

- α) διασφαλίζουν ότι οι ανάγκες των ΜΜΕ λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του παρόντος μέρους της Συμφωνίας·
- β) παρακολουθούν την εφαρμογή του άρθρου 22.2 με σκοπό να διασφαλίσουν ότι παραμένει επικαιροποιημένο και συναφές για τις ΜΜΕ·
- γ) προτείνουν πρόσθετες πληροφορίες που μπορούν να συμπεριληφθούν στους ιστοτόπους των Μερών που αναφέρονται στο άρθρο 22.2·
- δ) συνεργάζονται και ανταλλάσσουν πληροφορίες ώστε οι ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της MERCOSUR να αξιοποιήσουν νέες ευκαιρίες στο πλαίσιο του παρόντος μέρους της Συμφωνίας για να αυξήσουν το εμπόριο και τις επενδύσεις·
- ε) εξετάζουν κάθε άλλο ζήτημα που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τις ΜΜΕ σε σχέση με την εφαρμογή του παρόντος μέρους της Συμφωνίας·
- στ) κατά περίπτωση, συμμετέχουν στις εργασίες των υποεπιτροπών που συγκροτούνται σύμφωνα με το άρθρο 9.9, όταν οι εν λόγω υποεπιτροπές εξετάζουν θέματα που αφορούν τις ΜΜΕ·

- ζ) ανταλλάσσουν πληροφορίες για να συνδράμουν τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου στην παρακολούθηση και την εφαρμογή του παρόντος μέρους της Συμφωνίας όσον αφορά τις ΜΜΕ· και
  - η) εξετάζουν κάθε άλλο ζήτημα που προκύπτει από το παρόν μέρος της Συμφωνίας και αφορά τις ΜΜΕ.
3. Οι συντονιστές για τις ΜΜΕ μπορούν να συνεργάζονται με εμπειρογνώμονες και εξωτερικούς οργανισμούς, ανάλογα με την περίπτωση, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

ΑΡΘΡΟ 22.4

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα Μέρος δεν προσφεύγει στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο κεφάλαιο 29 για οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΑΡΘΡΟ 23.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «αντιανταγωνιστικές πρακτικές»: κάθε συμπεριφορά ή πράξη η οποία ορίζεται σύμφωνα με το δίκαιο ανταγωνισμού ενός Μέρους και η οποία υπόκειται στην επιβολή κυρώσεων·
- β) «αρχή ανταγωνισμού»:
  - i) για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· και
  - ii) για τη MERCOSUR, οι αρμόδιες αρχές καθενός από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR·

- γ) «δίκαιο ανταγωνισμού»:
- i) για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα άρθρα 101, 102 και 106 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων¹, καθώς και οι εκτελεστικοί κανονισμοί² που αφορούν τα εν λόγω άρθρα και τον εν λόγω κανονισμό· και
  - ii) για τη MERCOSUR, το δίκαιο ανταγωνισμού καθενός από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR και οι αντίστοιχοι εκτελεστικοί κανονισμοί·
- δ) «συγκεντρώσεις μεταξύ επιχειρήσεων»: κάθε συναλλαγή ή πράξη όπως ορίζεται στο δίκαιο ανταγωνισμού ενός Μέρους· και
- ε) «δραστηριότητες επιβολής της νομοθεσίας»: κάθε εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού με τη διεξαγωγή έρευνας ή την κίνηση διαδικασίας από τις αρχές ανταγωνισμού ενός Μέρους.

---

¹ ΕΕ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1.

² Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το δίκαιο ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζεται στον γεωργικό τομέα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671).

Αρχές

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανοθέτου ανταγωνισμού για τις εμπορικές σχέσεις τους. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι οι αντιανταγωνιστικές πρακτικές και οι συγκεντρώσεις μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες παρακωλύουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό μπορούν να επηρεάσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και τα οφέλη που προκύπτουν από την ελευθέρωση του εμπορίου.
2. Τα ακόλουθα είναι ασυμβίβαστα με το παρόν μέρος της Συμφωνίας, στον βαθμό που ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των Μερών:
  - α) συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού¹, όπως ορίζονται σύμφωνα με το αντίστοιχο δίκαιο ανταγωνισμού κάθε Μέρους·
  - β) κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, όπως ορίζεται στο αντίστοιχο δίκαιο ανταγωνισμού κάθε Μέρους· και
  - γ) συγκεντρώσεις μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες παρακωλύουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, όπως ορίζονται στο αντίστοιχο δίκαιο ανταγωνισμού κάθε Μέρους.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν σημείο δεν ερμηνεύεται ως περιορισμός του πεδίου εφαρμογής της ανάλυσης που πρέπει να διενεργείται στην περίπτωση συμφωνιών μεταξύ επιχειρήσεων, αποφάσεων ενώσεων επιχειρήσεων και εναρμονισμένων πρακτικών μεταξύ επιχειρήσεων βάσει του αντίστοιχου δικαίου ανταγωνισμού κάθε Μέρους.

3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού με τρόπο διαφανή, έγκαιρο και μη διακρισιακό, τηρώντας τις αρχές του δίκαιου χαρακτήρα των διαδικασιών έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων άμυνας των υπό έρευνα μερών.

ΑΡΘΡΟ 23.3

Εφαρμογή

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί σε ισχύ ολοκληρωμένο δίκαιο ανταγωνισμού, που αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις αντιανταγωνιστικές πρακτικές και τις συγκεντρώσεις μεταξύ επιχειρήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 23.2 παράγραφος 2 και τηρεί τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 23.2 παράγραφος 3. Κάθε Μέρος συγκροτεί ή διατηρεί αρχές ανταγωνισμού που είναι επιφορτισμένες και κατάλληλα εξοπλισμένες για τη διαφανή και αποτελεσματική εφαρμογή του οικείου δικαίου ανταγωνισμού.

2. Οι αρχές ανταγωνισμού κάθε Μέρους ορίζουν ένα σημείο επαφής και αλληλοενημερώνονται σχετικά. Τα σημεία επαφής μπορούν να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 23.5, 23.6 και 23.7.

ΑΡΘΡΟ 23.4

Κρατικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα Μέρος να συστήνει ή να διατηρεί κρατικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια ή να ορίζει ή να διατηρεί μονοπώλια σύμφωνα με το αντίστοιχο δίκαιό του.

2. Οι οντότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υπόκεινται στο δίκαιο ανταγωνισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η εφαρμογή του εν λόγω δικαίου δεν παρακωλύει την εκτέλεση, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, των ιδιαίτερων καθηκόντων δημόσιου συμφέροντος που τους έχουν ανατεθεί από ένα Μέρος.

ΑΡΘΡΟ 23.5

Ανταλλαγή μη εμπιστευτικών πληροφοριών και συνεργασία για την επιβολή της νομοθεσίας

1. Οι αρχές ανταγωνισμού, στην προσπάθειά τους να διευκολύνουν την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου ανταγωνισμού κάθε Μέρους, δύνανται να ανταλλάσσουν μη εμπιστευτικές πληροφορίες.
2. Η αρχή ανταγωνισμού ενός Μέρους δύναται να ζητήσει τη συνεργασία της αρχής ανταγωνισμού του άλλου Μέρους όσον αφορά τις δραστηριότητες επιβολής της νομοθεσίας. Η εν λόγω συνεργασία δεν εμποδίζει τα Μέρη να λαμβάνουν αυτόνομες αποφάσεις.
3. Δεν απαιτείται από Μέρος να κοινοποιεί πληροφορίες στο άλλο Μέρος δυνάμει του παρόντος άρθρου. Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη περίοδο, εάν ένα Μέρος παράσχει πληροφορίες στο άλλο Μέρος δυνάμει του παρόντος άρθρου, μπορεί να απαιτήσει οι εν λόγω πληροφορίες να χρησιμοποιηθούν υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που το ίδιο καθορίζει.

ΑΡΘΡΟ 23.6

Διαβουλεύσεις

1. Μια αρχή ανταγωνισμού ενός Μέρους μπορεί να ζητήσει διαβουλεύσεις με αρχή ανταγωνισμού του άλλου Μέρους, εάν κρίνει ότι τα συμφέροντά της επηρεάζονται ουσιωδώς και δυσμενώς από:
  - α) αντιανταγωνιστικές πρακτικές που εφαρμόζονται ή έχουν εφαρμοστεί από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που βρίσκονται στο έδαφος του άλλου Μέρους·
  - β) συγκεντρώσεις μεταξύ επιχειρήσεων όπως αναφέρονται στο άρθρο 23.2 παράγραφος 2 στοιχείο γ)· ή
  - γ) τις δραστηριότητες επιβολής της νομοθεσίας της αρχής ανταγωνισμού του άλλου Μέρους.
2. Η έναρξη των διαβουλεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν θίγει καμία ενέργεια αρχής ανταγωνισμού ενός Μέρους βάσει του οικείου δικαίου ανταγωνισμού ούτε την αυτονομία της οικείας διαδικασίας λήψης αποφάσεων.
3. Η αρχή ανταγωνισμού που κλήθηκε να συμμετάσχει σε διαβούλευση σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορεί να λάβει οποιαδήποτε διορθωτικά μέτρα κρίνει κατάλληλα, σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, και με την επιφύλαξη της διακριτικής της ευχέρειας να επιβάλλει τη νομοθεσία ανταγωνισμού.

ΑΡΘΡΟ 23.7

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα Μέρος δεν προσφεύγει στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο κεφάλαιο 29 για οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 24.1

Αρχές

Κάθε Μέρος μπορεί να χορηγεί επιδοτήσεις, εάν αυτές είναι αναγκαίες για την επίτευξη στόχου δημόσιας πολιτικής. Ωστόσο, τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι ορισμένες επιδοτήσεις μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την ελευθέρωση του εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 24.2

Συνεργασία

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη συνεργασίας, τόσο σε πολυμερές όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου:
  - α) να αναζητούν αποτελεσματικούς τρόπους συντονισμού των θέσεων και των προτάσεών τους σχετικά με τις επιδοτήσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ·
  - β) να διερευνούν τρόπους για τη βελτίωση της διαφάνειας όσον αφορά τις επιδοτήσεις· και
  - γ) να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των οικείων συστημάτων ελέγχου των επιδοτήσεων.
2. Το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου μπορεί να εξετάσει τρόπους για την περαιτέρω ενίσχυση της κατανόησης των Μερών όσον αφορά τις επιπτώσεις των επιδοτήσεων στο εμπόριο.
3. Τα Μέρη επανεξετάζουν τη λειτουργία της συνεργασίας τους το αργότερο 3 (τρία) έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας και στη συνέχεια ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Τα Μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους σχετικά με τρόπους βελτίωσης της συνεργασίας τους, με βάση την αποκτηθείσα πείρα και κάθε πρωτοβουλία σχετικά με τους κανόνες για τις επιδοτήσεις που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του ΠΟΕ.
4. Οι λεπτομέρειες της συνεργασίας αυτής μπορούν να καθορίζονται σε διοικητική συμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ Ή ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ

ΑΡΘΡΟ 25.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εμπορικές δραστηριότητες»: δραστηριότητες που ασκεί μια επιχείρηση με σκοπό το κέρδος, των οποίων το τελικό αποτέλεσμα είναι η παραγωγή ενός αγαθού ή παροχή μιας υπηρεσίας που θα πωληθεί στη σχετική αγορά σε ποσότητες και τιμές που καθορίζονται από την επιχείρηση¹.
- β) «εμπορικά κριτήρια»: η τιμή, η ποιότητα, η διαθεσιμότητα, η εμπορευσιμότητα, η μεταφορά και άλλοι όροι και προϋποθέσεις αγοράς ή πώλησης· ή άλλοι παράγοντες που λαμβάνονται συνήθως υπόψη κατά τη λήψη εμπορικών αποφάσεων από μια ιδιωτική επιχείρηση η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας της αγοράς στον σχετικό επιχειρηματικό ή βιομηχανικό κλάδο·
- γ) «επιχείρηση στην οποία χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια»: επιχείρηση, δημόσια ή ιδιωτική, συμπεριλαμβανομένης θυγατρικής, στην οποία ένα Μέρος έχει χορηγήσει, νομικά ή πραγματικά, αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια·

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι εξαιρούνται οι δραστηριότητες που ασκεί μια επιχείρηση η οποία λειτουργεί: α) σε μη κερδοσκοπική βάση· ή β) με βάση την ανάκτηση του κόστους.

- δ) «αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια»: δικαιώματα ή προνόμια που χορηγούνται από ένα Μέρος σε μεμονωμένη επιχείρηση ή σε περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων στις οποίες επιτρέπεται να παρέχουν ένα αγαθό ή μια υπηρεσία, τα οποία δεν χορηγούνται σύμφωνα με αντικειμενικά και αναλογικά κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις, λαμβάνοντας υπόψη τον ειδικό τομεακό κανονισμό βάσει του οποίου έχει συντελεστεί η χορήγηση του δικαιώματος ή του προνομίου, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται ουσιωδώς η ικανότητα οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης να παρέχει το ίδιο αγαθό ή την ίδια υπηρεσία στην ίδια γεωγραφική περιοχή υπό ουσιαστικά ισοδύναμους όρους¹.
- ε) «υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας»: υπηρεσία παρεχόμενη κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας όπως ορίζεται στο άρθρο I παράγραφος 3 στοιχείο γ) της GATS και, κατά περίπτωση, στο άρθρο 1 στοιχεία β), γ) και δ) του παραρτήματος της GATS για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες· και
- στ) «κρατική επιχείρηση»: επιχείρηση που ανήκει σε ένα Μέρος ή ελέγχεται από αυτό².

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η χορήγηση άδειας σε περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων στο πλαίσιο της κατανομής ανεπαρκών πόρων μέσω αντικειμενικών και αναλογικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις δεν συνιστά αυτή καθαυτή αποκλειστικό ή ειδικό προνόμιο.

² Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, ο όρος «ανήκει ή ελέγχεται» αναφέρεται σε καταστάσεις στις οποίες ένα Μέρος κατέχει ποσοστό άνω του 50 % (πενήντα τοις εκατό) του μετοχικού κεφαλαίου ή ελέγχει την άσκηση άνω του 50 % (πενήντα τοις εκατό) των δικαιωμάτων ψήφου, ή με άλλον τρόπο ασκεί ισοδύναμο βαθμό ελέγχου επί της επιχείρησης σύμφωνα με τους κανόνες διακυβέρνησης της εν λόγω επιχείρησης.

ΑΡΘΡΟ 25.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κρατικές επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις που ασκούν εμπορικές δραστηριότητες στις οποίες ένα Μέρος έχει χορηγήσει, νομικά ή πραγματικά, αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια. Εάν μια επιχείρηση συνδυάζει εμπορικές και μη εμπορικές δραστηριότητες, το παρόν κεφάλαιο καλύπτει μόνον τις εμπορικές δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις προμήθειας από ένα Μέρος αγαθών ή υπηρεσιών που αγοράζονται για να χρησιμοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές και όχι για να μεταπωληθούν στο εμπορικό κύκλωμα ή για να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών που προορίζονται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν καλυπτόμενες συμβάσεις κατά την έννοια του άρθρου 20.3.
3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο της άσκησης κρατικής εξουσίας.
4. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε κρατικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια, εάν σε κάποιο από τα 3 (τρία) προηγούμενα διαδοχικά οικονομικά έτη τα ετήσια έσοδα από τις εμπορικές δραστηριότητες της οικείας επιχείρησης οι οποίες καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο ήταν λιγότερα από 200 (διακόσια) εκατομμύρια ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα.
5. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στις εμπορικές δραστηριότητες κρατικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια σε σχέση με τομείς ή υποτομείς για τους οποίους δεν αναλαμβάνονται ειδικές δεσμεύσεις σύμφωνα με τα προσαρτήματα 25-A-1 και 25-A-2 ή τομείς ή υποτομείς για τους οποίους αναλαμβάνονται ειδικές δεσμεύσεις που υπόκεινται σε περιορισμούς σύμφωνα με τα προσαρτήματα 25-A-1 και 25-A-2, κατά το μέτρο των εν λόγω περιορισμών και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτά.

6. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε κρατικές επιχειρήσεις στον τομέα της άμυνας.
7. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε κρατικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια και αναφέρονται στα προσαρτήματα 25-A-1 και 25-A-2. Το άρθρο 25.4 δεν εφαρμόζεται στις κρατικές επιχειρήσεις που παρατίθενται στο προσάρτημα 25-A-1.

ΑΡΘΡΟ 25.3

Γενικές διατάξεις

1. Κάθε Μέρος επιβεβαιώνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το άρθρο XVII της GATT 1994, το Μνημόνιο Συμφωνίας για την ερμηνεία του άρθρου XVII της GATT 1994, καθώς και με το άρθρο VIII της GATS.
2. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει ένα Μέρος να ιδρύει ή να διατηρεί κρατικές επιχειρήσεις, να ορίζει ή να διατηρεί μονοπώλια ή να χορηγεί αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια σε επιχειρήσεις.

Εμπορικά κριτήρια

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι οι οικείες κρατικές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια, όταν ασκούν εμπορικές δραστηριότητες στο έδαφος ενός Μέρους, ενεργούν σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια κατά τις αγορές ή πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών που πραγματοποιούν, με εξαίρεση την εκπλήρωση της δημόσιας εντολής ή του σκοπού τους¹, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία του εν λόγω Μέρους.

2. Η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει τις επιχειρήσεις αυτές:

- α) να αγοράζουν ή να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες με διαφορετικούς όρους ή προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων όρων ή προϋποθέσεων που αφορούν την τιμή, εάν οι εν λόγω διαφορετικοί όροι ή προϋποθέσεις ορίζονται σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια· ή
- β) να αρνούνται να αγοράζουν ή να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες, εάν η εν λόγω άρνηση βασίζεται σε εμπορικά κριτήρια.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η έννοια της «δημόσιας εντολής ή σκοπού» περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις δραστηριότητες των εθνικών τραπεζών όσον αφορά την αγορά αγαθών και υπηρεσιών βάσει ομοσπονδιακής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις και τις δανειοδοτικές πολιτικές για τη στήριξη οικονομικά προσιτής στέγασης, εξαγωγών ή εισαγωγών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και γεωργών, ή τυχόν καθήκοντα που ανατίθενται από ένα Μέρος στις οικείες κρατικές επιχειρήσεις και στις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια από ένα Μέρος. Η έννοια της «δημόσιας εντολής ή σκοπού» περιλαμβάνει επίσης δραστηριότητες που ασκούνται από δημόσια οντότητα ή καταπίστευμα και σχετίζονται με την κοινωνική ασφάλιση ή τα δημόσια συνταξιοδοτικά προγράμματα.

ΑΡΘΡΟ 25.5

Διαφάνεια

1. Μέρος που έχει λόγους να πιστεύει ότι τα συμφέροντά του επηρεάζονται δυσμενώς από τις εμπορικές δραστηριότητες κρατικής επιχείρησης ή επιχείρησης στην οποία χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια του άλλου Μέρους μπορεί να ζητήσει από το άλλο Μέρος να παράσχει εγγράφως πληροφορίες σχετικά με τις εμπορικές δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης που υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Το Μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα παρέχει εγκαίρως απάντηση, στο μέτρο του δυνατού.
2. Στα αιτήματα παροχής πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επισημαίνονται η επιχείρηση, τα σχετικά αγαθά, οι υπηρεσίες και αγορές που αυτά αφορούν, καθώς και τα συμφέροντα δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου τα οποία το αιτούν Μέρος θεωρεί ότι επηρεάζονται δυσμενώς.

ΑΡΘΡΟ 25.6

Συνεργασία

Τα Μέρη συνεργάζονται:

- α) διερευνώντας τη δυνατότητα ανάληψης πρόσθετων δεσμεύσεων σχετικά με τις κρατικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται αποκλειστικά ή ειδικά προνόμια· και
- β) ανταλλάσσοντας εμπειρίες όσον αφορά την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 25.7

Τροποποίηση του παραρτήματος 25-A

Το παράρτημα 25-A υπόκειται σε επανεξέταση από το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου 5 (πέντε) έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, με σκοπό να διερευνηθεί η δυνατότητα ανάληψης πρόσθετων δεσμεύσεων. Το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου μπορεί να εκδώσει απόφαση για την τροποποίηση του παραρτήματος 25-A, κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 26.1

Στόχοι και πεδίο εφαρμογής

1. Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η ενίσχυση της ενσωμάτωσης της βιώσιμης ανάπτυξης στις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις μεταξύ των Μερών, κυρίως με τη θέσπιση αρχών και δράσεων που αφορούν εργασιακές¹ και περιβαλλοντικές πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης και έχουν ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο του εμπορίου και των επενδύσεων.

---

¹ Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «εργασία» νοούνται οι στρατηγικοί στόχοι της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στο πλαίσιο της ατζέντας για την αξιοπρεπή εργασία, η οποία εκφράζεται στη διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση.

2. Τα Μέρη υπενθυμίζουν την Ατζέντα 21 για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, που εγκρίθηκε κατά τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο από τις 3 έως τις 14 Ιουνίου 1992, τη Διακήρυξη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη του 1992 και τη Διακήρυξη του Γιοχάνεσμπουργκ για την αειφόρο ανάπτυξη και το πρόγραμμα εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη του 2002, την υπουργική διακήρυξη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών για τη δημιουργία περιβάλλοντος, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ευνοϊκού για τη δημιουργία πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους και τις επιπτώσεις του στην αειφόρο ανάπτυξη του 2006, τη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση) και το έγγραφο αποτελεσμάτων της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2012 με τίτλο «Το μέλλον που θέλουμε» και το έγγραφο για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας του 2030.

3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η οικονομική, η κοινωνική και η περιβαλλοντική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης είναι αλληλεξαρτώμενες και αλληλοενισχυόμενες, και επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους για την προώθηση της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο που θα συμβάλει στον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης, για την ευημερία των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

4. Σύμφωνα με τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2, τα Μέρη προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω:

- α) της ανάπτυξης εμπορικών και οικονομικών σχέσεων κατά τρόπο που συμβάλλει στον σκοπό της επίτευξης των ΣΒΑ και υποστηρίζει τα αντίστοιχα εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα και τους στόχους τους σε ένα πλαίσιο εμπορικών σχέσεων που είναι ελεύθερες, ανοικτές, διαφανείς και σέβονται τις πολυμερείς συμφωνίες των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη·
- β) της τήρησης των πολυμερών δεσμεύσεών τους στους τομείς της εργασίας και του περιβάλλοντος· και

γ) της ενισχυμένης συνεργασίας και κατανόησης των αντίστοιχων εργασιακών και περιβαλλοντικών πολιτικών και μέτρων τους που σχετίζονται με το εμπόριο, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες, ικανότητες, ανάγκες και επίπεδα ανάπτυξης και με σεβασμό των εθνικών πολιτικών και προτεραιοτήτων.

5. Αναγνωρίζοντας τις διαφορές στα επίπεδα ανάπτυξής τους, τα Μέρη συμφωνούν ότι το παρόν κεφάλαιο ενσωματώνει μια συνεργατική προσέγγιση που βασίζεται σε κοινές αξίες και συμφέροντα.

ΑΡΘΡΟ 26.2

Δικαίωμα ρύθμισης και επίπεδα προστασίας

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε Μέρους να καθορίζει τις πολιτικές και τις προτεραιότητές του για τη βιώσιμη ανάπτυξη, να καθορίζει τα επίπεδα εγχώριας προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας που κρίνει κατάλληλα και να θεσπίζει ή να τροποποιεί τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και τις πολιτικές του. Τα εν λόγω επίπεδα, οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και οι πολιτικές συνάδουν με τη δέσμευση κάθε Μέρους ως προς τις διεθνείς συμφωνίες και πρότυπα που αναφέρονται στα άρθρα 26.4 και 26.5.

2. Κάθε Μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη βελτίωση των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων και των πολιτικών του, ώστε να διασφαλίζονται υψηλά και αποτελεσματικά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας.

3. Τα Μέρη δεν θα πρέπει να αποδυναμώνουν τα επίπεδα προστασίας που παρέχουν οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους για το περιβάλλον ή την εργασία με σκοπό την ενθάρρυνση του εμπορίου ή των επενδύσεων.

4. Κανένα Μέρος δεν παραβλέπει ούτε παρεκκλίνει από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του για το περιβάλλον ή την εργασία, ούτε παρέχει σε άλλους αυτή τη δυνατότητα, προκειμένου να ενθαρρύνει το εμπόριο ή τις επενδύσεις.

5. Κανένα Μέρος δεν παραλείπει να επιβάλλει αποτελεσματικά τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του για το περιβάλλον ή την εργασία, μέσω της διατήρησης ή της επανάληψης συγκεκριμένων ενεργειών ή μέσω της αδράνειας, προκειμένου να ενθαρρύνει το εμπόριο ή τις επενδύσεις.

6. Κανένα Μέρος δεν εφαρμόζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του για το περιβάλλον και την εργασία κατά τρόπο που θα συνιστούσε συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου ή αδικαιολόγητη ή αυθαίρετη διάκριση.

ΑΡΘΡΟ 26.3

Διαφάνεια

1. Κάθε Μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με το κεφάλαιο 27, ότι η ανάπτυξη, η θέσπιση και η εφαρμογή των ακόλουθων μέτρων πραγματοποιείται με διαφανή τρόπο, διασφαλίζοντας την ευαισθητοποίηση και ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή του κοινού, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του:

- α) μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και των συνθηκών εργασίας και τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές ή τις επενδύσεις· και
- β) εμπορικά ή επενδυτικά μέτρα που ενδέχεται να επηρεάσουν την προστασία του περιβάλλοντος ή των συνθηκών εργασίας.

Πολυμερή εργασιακά πρότυπα και συμφωνίες

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν την αξία της μεγαλύτερης συνοχής μεταξύ των πολιτικών για την αξιοπρεπή εργασία, όπου περιλαμβάνονται τα βασικά εργασιακά πρότυπα, καθώς και των υψηλών επιπέδων προστασίας της εργασίας, σε συνδυασμό με την αποτελεσματική επιβολή τους, και αναγνωρίζουν τον ωφέλιμο ρόλο που μπορούν να έχουν τα στοιχεία αυτά για την οικονομική αποδοτικότητα, την καινοτομία και την παραγωγικότητα, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγικών επιδόσεων. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζουν επίσης τη σημασία του κοινωνικού διαλόγου για εργασιακά θέματα μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, και των αντίστοιχων οργανώσεών τους και των κυβερνήσεων, και δεσμεύονται να προάγουν αυτόν τον διάλογο.
2. Τα Μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους για προώθηση της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο ώστε να προάγεται η αξιοπρεπής εργασία για όλους, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και των νέων. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε Μέρος επιβεβαιώνει τη δέσμευσή του να προωθεί και να εφαρμόζει αποτελεσματικά τις συμβάσεις και τα πρωτόκολλα της ΔΟΕ που έχουν επικυρωθεί από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR και από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και έχουν ταξινομηθεί ως επικαιροποιημένα από τη ΔΟΕ.
3. Σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της ΔΟΕ και τη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία και τη συνέχειά της, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 18 Ιουνίου 1998 (εφεξής καλούμενη: «Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία»), κάθε Μέρος σέβεται, προωθεί και εφαρμόζει αποτελεσματικά τα διεθνώς αναγνωρισμένα βασικά εργασιακά πρότυπα, όπως ορίζονται στις θεμελιώδεις Συμβάσεις της ΔΟΕ, τα οποία είναι:
  - α) η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και η ουσιαστική αναγνώριση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης·
  - β) η εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας·

γ) η ουσιαστική κατάργηση της παιδικής εργασίας· και

δ) η εξάλειψη των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση και την εργασία.

4. Κάθε Μέρος καταβάλλει συνεχείς και διαρκείς προσπάθειες για την επικύρωση των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ, των πρωτοκόλλων και άλλων σχετικών συμβάσεων της ΔΟΕ στις οποίες δεν είναι ακόμη συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως επικαιροποιημένες από τη ΔΟΕ. Τα Μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη πρόοδό τους στον εν λόγω τομέα.

5. Τα Μέρη υπενθυμίζουν ότι μεταξύ των στόχων της Ατζέντας του 2030 συγκαταλέγεται η εξάλειψη της αναγκαστικής εργασίας και υπογραμμίζουν τη σημασία της επικύρωσης και της αποτελεσματικής εφαρμογής του Πρωτοκόλλου του 2014 της Σύμβασης περί της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας.

6. Τα Μέρη διενεργούν διαβουλεύσεις και συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε σχέση με εργασιακά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που σχετίζονται με το εμπόριο, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της ΔΟΕ.

7. Τα Μέρη, υπενθυμίζοντας τη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία και τη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση, επισημαίνουν ότι η παραβίαση των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία δεν μπορεί να προβληθεί ούτε να χρησιμοποιηθεί με άλλον τρόπο ως θεμιτό συγκριτικό πλεονέκτημα και ότι τα εργασιακά πρότυπα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για σκοπούς εμπορικού προστατευτισμού.

8. Κάθε Μέρος προωθεί την αξιοπρεπή εργασία, όπως προβλέπεται στη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση. Κάθε Μέρος δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:

- α) στην ανάπτυξη και την ενίσχυση μέτρων για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης σε περίπτωση επαγγελματικού τραυματισμού ή ασθένειας, όπως ορίζεται στις σχετικές συμβάσεις της ΔΟΕ και σε άλλες διεθνείς δεσμεύσεις·
- β) στις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για όλους, σε σχέση, μεταξύ άλλων, με τους μισθούς και τα κέρδη, τις ώρες εργασίας και άλλες συνθήκες εργασίας·
- γ) στην επιθεώρηση της εργασίας, ειδικότερα μέσω της αποτελεσματικής εφαρμογής των σχετικών προτύπων της ΔΟΕ για τις επιθεωρήσεις εργασίας· και
- δ) στην αποφυγή των διακρίσεων όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, μεταξύ των άλλων και για τους διακινούμενους εργαζομένους.

9. Κάθε Μέρος διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών προκειμένου να είναι δυνατή η ανάληψη αποτελεσματικής δράσης κατά των παραβιάσεων των εργασιακών δικαιωμάτων που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο.

Πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι το περιβάλλον είναι μία από τις τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης —οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική— και ότι οι τρεις αυτές διαστάσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με ισορροπημένο και ολοκληρωμένο τρόπο. Επιπλέον, τα Μέρη αναγνωρίζουν τη συμβολή που μπορεί να έχει το εμπόριο στη βιώσιμη ανάπτυξη.
2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον, του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (εφεξής καλούμενο: «UNEP») και των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών (εφεξής καλούμενες: «ΠΠΣ»), ως απάντησης της διεθνούς κοινότητας στις παγκόσμιες ή περιφερειακές περιβαλλοντικές προκλήσεις, και τονίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της αμοιβαίας υποστήριξης μεταξύ εμπορικών και περιβαλλοντικών πολιτικών.
3. Κάθε Μέρος επιβεβαιώνει τις δεσμεύσεις του για την προώθηση και την αποτελεσματική εφαρμογή των ΠΠΣ, των πρωτοκόλλων και των τροποποιήσεών τους στα οποία είναι συμβαλλόμενο μέρος.
4. Τα Μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη πρόοδό τους όσον αφορά την επικύρωση των ΠΠΣ, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοκόλλων και των τροποποιήσεών τους.
5. Τα Μέρη διενεργούν διαβουλεύσεις και συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε σχετικά με το εμπόριο περιβαλλοντικά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, ιδίως όσον αφορά τις ΠΠΣ.
6. Τα Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμά τους να επικαλούνται το άρθρο 28.2 σε σχέση με περιβαλλοντικά μέτρα.

7. Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα Μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα για την εφαρμογή των ΠΠΣ στα οποία είναι συμβαλλόμενο μέρος, εάν τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με το άρθρο 26.2 παράγραφος 6.

ΑΡΘΡΟ 26.6

Εμπόριο και κλιματική αλλαγή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της επιδίωξης του απώτερου στόχου της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επείγουσα απειλή της κλιματικής αλλαγής, καθώς επίσης αναγνωρίζουν τον ρόλο του εμπορίου προς τον σκοπό αυτόν.

2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε Μέρος:

- α) εφαρμόζει αποκλειστικά την UNFCCC και τη συμφωνία του Παρισιού, η οποία θεσπίστηκε βάσει αυτής· και
- β) σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συμφωνίας του Παρισιού, προωθεί τη θετική συμβολή του εμπορίου στην πορεία προς την επίτευξη χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και κλιματικά ανθεκτικής ανάπτυξης, καθώς και στην αύξηση της ικανότητας προσαρμογής στις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής κατά τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων.

3. Τα Μέρη συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε θέματα κλιματικής αλλαγής συναφή με το εμπόριο, σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ, ιδίως στο πλαίσιο της UNFCCC.

Εμπόριο και βιοποικιλότητα

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας σύμφωνα με τη Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα, η οποία υπογράφηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο στις 5 Ιουνίου 1992, τη Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσινγκτον στις 3 Μαρτίου 1973 (εφεξής καλούμενη: «CITES»), τη Διεθνή Συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, και τις αποφάσεις που εκδίδονται βάσει αυτής, καθώς και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το εμπόριο στη συμβολή στους στόχους των εν λόγω Συμβάσεων και της εν λόγω Συνθήκης.

2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε Μέρος:

- α) προωθεί τη χρήση της CITES ως μέσου για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων, μέσω της συμπερίληψης ζωικών και φυτικών ειδών στα προσαρτήματα της CITES, όπου η κατάσταση διατήρησης των εν λόγω ειδών θεωρείται ότι βρίσκεται σε κίνδυνο λόγω του διεθνούς εμπορίου·
- β) εφαρμόζει αποτελεσματικά μέτρα που οδηγούν σε μείωση του παράνομου εμπορίου άγριων ειδών, σύμφωνα με τις διεθνείς συμφωνίες των οποίων είναι συμβαλλόμενο μέρος·
- γ) ενθαρρύνει το εμπόριο προϊόντων που προέρχονται από φυσικούς πόρους που λαμβάνονται μέσω της βιώσιμης χρήσης των βιολογικών πόρων ή που συμβάλλουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του· και

δ) προωθεί τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που προκύπτουν από τη χρήση γενετικών πόρων και, κατά περίπτωση, θεσπίζει μέτρα που αφορούν την πρόσβαση στους πόρους αυτούς και την εκ των προτέρων συναίνεση μετά από ενημέρωση.

3. Τα Μέρη ανταλλάσσουν επίσης πληροφορίες σχετικά με πρωτοβουλίες και ορθές πρακτικές σχετικά με το εμπόριο προϊόντων που προέρχονται από φυσικούς πόρους με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ όσον αφορά ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 26.8

Εμπόριο και βιώσιμη διαχείριση των δασών

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της βιώσιμης διαχείρισης των δασών και τον ρόλο του εμπορίου στην επίτευξη αυτού του στόχου και της αποκατάστασης των δασών για διατήρηση και βιώσιμη χρήση.

2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε Μέρος:

α) ενθαρρύνει το εμπόριο προϊόντων που προέρχονται από δάση υπό βιώσιμη διαχείριση τα οποία έχουν υλοτομηθεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις της χώρας υλοτόμησης·

β) προωθεί, κατά περίπτωση και με την εκ των προτέρων συναίνεση μετά από ενημέρωση, τη συμπερίληψη των δασικών τοπικών κοινοτήτων και των αυτοχθόνων πληθυσμών σε βιώσιμες αλυσίδες εφοδιασμού ξυλείας και δασικών προϊόντων εκτός ξυλείας, ως μέσο ενίσχυσης των μέσων διαβίωσής τους και προώθησης της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης των δασών·

γ) εφαρμόζει μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου·

- δ) ανταλλάσσει πληροφορίες σχετικά με εμπορικές πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη διαχείριση των δασών, τη διακυβέρνηση των δασών και τη διατήρηση της δασικής κάλυψης, και συνεργάζεται για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου και τη διασφάλιση της αμοιβαίας υποστήριξης των οικείων αντίστοιχων πολιτικών αμοιβαίου ενδιαφέροντος· και
- ε) συνεργάζεται, κατά περίπτωση, σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ όσον αφορά ζητήματα που αφορούν το εμπόριο και τη διατήρηση της δασικής κάλυψης καθώς και τη βιώσιμη διαχείριση των δασών, σύμφωνα με την Ατζέντα του 2030.

ΑΡΘΡΟ 26.9

Εμπόριο και βιώσιμη διαχείριση της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της βιώσιμης διαχείρισης των θαλάσσιων βιολογικών πόρων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, καθώς και της προώθησης της υπεύθυνης και βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας, και τον ρόλο του εμπορίου στην επιδίωξη αυτών των στόχων, καθώς και την κοινή τους δέσμευση για την επίτευξη του ΣΒΑ 14 της Ατζέντας του 2030, και ειδικότερα των στόχων 4 και 6 αυτού.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 και κατά τρόπο συνεπή προς τις διεθνείς δεσμεύσεις του, κάθε Μέρος:
  - α) εφαρμόζει μακροπρόθεσμα μέτρα διατήρησης και διαχείρισης, καθώς και βιώσιμη εκμετάλλευση των έμβιων θαλάσσιων πόρων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, όπως κατοχυρώνεται στην UNCLOS και σε άλλες σχετικές πράξεις του ΟΗΕ και του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (εφεξής καλούμενος: «FAO») στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος·

- β) ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές του κώδικα δεοντολογίας του FAO για την υπεύθυνη αλιεία που εγκρίθηκε με το ψήφισμα 4/95 της 31ης Οκτωβρίου 1995 (εφεξής καλούμενος: «κώδικας δεοντολογίας του FAO για υπεύθυνη αλιεία»).
- γ) συμμετέχει και συνεργάζεται ενεργά στο πλαίσιο των περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας και άλλων σχετικών διεθνών φόρουμ των οποίων είναι μέλος, παρατηρητής ή συνεργαζόμενο μη συμβαλλόμενο μέρος, με στόχο την επίτευξη χρηστής διακυβέρνησης της αλιείας και βιώσιμης αλιείας, μεταξύ άλλων μέσω της θέσπισης αποτελεσματικού ελέγχου, παρακολούθησης και επιβολής των μέτρων διαχείρισης και, κατά περίπτωση, της εφαρμογής συστημάτων τεκμηρίωσης ή πιστοποίησης των αλιευμάτων.
- δ) εφαρμόζει, σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις του, ολοκληρωμένα, αποτελεσματικά και διαφανή μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας και αποκλείει από το διεθνές εμπόριο προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με τα εν λόγω μέτρα, και συνεργάζεται για τον σκοπό αυτόν, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών.
- ε) εργάζεται με σκοπό τον συντονισμό των μέτρων που είναι αναγκαία για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των αλληλοεπικαλυπτόμενων αποθεμάτων ιχθύων σε περιοχές κοινού ενδιαφέροντος και
- στ) προωθεί την ανάπτυξη βιώσιμης και υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και περιβαλλοντικές πτυχές της, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εφαρμογή των στόχων και των αρχών που περιέχονται στον κώδικα δεοντολογίας του FAO για την υπεύθυνη αλιεία.

Επιστημονική και τεχνική πληροφόρηση

1. Κατά τη θέσπιση ή την εφαρμογή μέτρων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος ή των συνθηκών εργασίας και τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές ή τις επενδύσεις, κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι τα επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία στα οποία βασίζονται τα μέτρα προέρχονται από αναγνωρισμένους τεχνικούς και επιστημονικούς φορείς και ότι τα μέτρα βασίζονται σε σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές ή συστάσεις, εφόσον υπάρχουν.
2. Σε περιπτώσεις στις οποίες τα επιστημονικά στοιχεία ή οι πληροφορίες είναι ανεπαρκή ή ασαφή και υπάρχει κίνδυνος σοβαρής υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία στο έδαφός του, ένα Μέρος μπορεί να λάβει μέτρα με βάση την αρχή της προφύλαξης. Τα μέτρα αυτά βασίζονται σε διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες και υπόκεινται σε περιοδική επανεξέταση. Το Μέρος που θεσπίζει τα εν λόγω μέτρα επιδιώκει να συγκεντρώσει νέες ή πρόσθετες επιστημονικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για μια πιο καθοριστική αξιολόγηση, και επανεξετάζει τα μέτρα αυτά, κατά περίπτωση.
3. Εάν ένα μέτρο που θεσπίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 έχει αντίκτυπο στο εμπόριο ή στις επενδύσεις, ένα Μέρος μπορεί να ζητήσει από το Μέρος που θεσπίσει το μέτρο να παράσχει πληροφορίες που να υποδεικνύουν ότι τα επιστημονικά στοιχεία ή οι πληροφορίες είναι ανεπαρκή ή ασαφή σε σχέση με το επίμαχο ζήτημα και ότι το μέτρο που θεσπίστηκε συνάδει με το δικό του επίπεδο προστασίας, και μπορεί να ζητήσει συζητήσεις επί του θέματος στην υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης, που αναφέρεται στο άρθρο 26.14.
4. Τα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ο οποίος θα συνιστούσε μέσο αυθαίρετων ή αδικαιολόγητων διακρίσεων ή συγκεκριμένο περιορισμό του διεθνούς εμπορίου.

Εμπόριο και υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της υπεύθυνης διαχείρισης των αλυσίδων εφοδιασμού μέσω της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς και των πρακτικών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης βάσει διεθνώς συμφωνημένων κατευθυντήριων γραμμών.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε Μέρος:
  - α) στηρίζει τη διάδοση και τη χρήση σχετικών διεθνών πράξεων που έχει εγκρίνει ή υποστηρίζει, όπως η τριμερής δήλωση αρχών της ΔΟΕ σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική, που εγκρίθηκε στη Γενεύη τον Νοέμβριο του 1977, το Παγκόσμιο Συμβόλαιο των Ηνωμένων Εθνών και οι κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών με το ψήφισμά του 17/4 της 16ης Ιουνίου 2011 και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις: συστάσεις για υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά σε παγκόσμιο πλαίσιο, οι οποίες προσαρτώνται στη δήλωση του ΟΟΣΑ σχετικά με τις διεθνείς επενδύσεις και τις πολυεθνικές επιχειρήσεις που υπογράφηκε στο Παρίσι στις 21 Ιουνίου 1976.
  - β) προωθεί την εθελοντική υιοθέτηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ή υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών από τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αρχές που αναφέρονται στο στοιχείο α)· και
  - γ) παρέχει υποστηρικτικό πλαίσιο πολιτικής για την αποτελεσματική εφαρμογή των αρχών και των κατευθυντήριων γραμμών που αναφέρονται στο στοιχείο α).

3. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη χρησιμότητα των διεθνών ειδικών ανά τομέα κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς και προωθούν τη συνεργασία στο πλαίσιο αυτό. Σε σχέση με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού με ορυκτά από περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις και περιοχές υψηλού κινδύνου και τα συμπληρώματά τους, τα Μέρη που τηρούν ή υποστηρίζουν τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές προωθούν επίσης την υιοθέτησή τους.

4. Τα Μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες καθώς και βέλτιστες πρακτικές και, εάν ενδείκνυται, συνεργάζονται σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο, μεταξύ άλλων στα σχετικά περιφερειακά και διεθνή φόρουμ.

ΑΡΘΡΟ 26.12

Άλλες πρωτοβουλίες στον τομέα του εμπορίου και των επενδύσεων που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη

1. Τα Μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη συμβολή του εμπορίου και των επενδύσεων στον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης, στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάστασή της.

2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα Μέρη:

α) προωθούν τους στόχους της ατζέντας της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία, σύμφωνα με τη Διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση, συμπεριλαμβανομένων των ελάχιστων αποδοχών διαβίωσης, της συμπεριληπτικής κοινωνικής προστασίας, της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία και άλλων πτυχών που σχετίζονται με τις συνθήκες εργασίας·

- β) ενθαρρύνουν το εμπόριο και τις επενδύσεις σε αγαθά και υπηρεσίες, καθώς και την εθελοντική ανταλλαγή πρακτικών και τεχνολογιών που συμβάλλουν στη βελτίωση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, κατά τρόπο συνεπή με το παρόν μέρος της Συμφωνίας· και
- γ) συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε διμερές και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 26.13

Συνεργασία στον τομέα του εμπορίου και της βιώσιμης ανάπτυξης

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας με σκοπό την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου. Μπορούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, όσον αφορά:
  - α) τις εργασιακές και περιβαλλοντικές πτυχές του εμπορίου και της βιώσιμης ανάπτυξης σε διεθνή φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων ιδίως του ΠΟΕ, της ΔΟΕ, του UNEP, της UNCTAD, του πολιτικού φόρουμ υψηλού επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη και των ΠΠΣ·
  - β) τις επιπτώσεις της εργατικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των εργασιακών και περιβαλλοντικών προτύπων στο εμπόριο και στις επενδύσεις·
  - γ) τις επιπτώσεις του εμπορικού δικαίου και του δικαίου των επενδύσεων στην εργασία και στο περιβάλλον· και
  - δ) εθελοντικά καθεστάτα διασφάλισης της βιωσιμότητας, όπως καθεστάτα δίκαιου και ηθικού εμπορίου και οικολογικά σήματα, μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και πληροφοριών σχετικά με τα εν λόγω καθεστάτα.

2. Για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου, τα Μέρη μπορούν επίσης να συνεργάζονται σχετικά με τις εμπορικές πτυχές που συνδέονται με τα ακόλουθα:
- α) την εφαρμογή των θεμελιωδών συμβάσεων, των συμβάσεων προτεραιότητας και άλλων επικαιροποιημένων συμβάσεων της ΔΟΕ·
  - β) την ατζέντα της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων μεταξύ εμπορίου και πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης, την προσαρμογή της αγοράς εργασίας, τα βασικά εργασιακά πρότυπα, την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη, τον κοινωνικό διάλογο, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ισότητα των φύλων·
  - γ) την εφαρμογή των ΠΠΣ και την αμοιβαία υποστήριξη της συμμετοχής τους στις εν λόγω ΠΠΣ·
  - δ) το δυναμικό διεθνές καθεστώς για την κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο της UNFCCC, ιδίως την εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού·
  - ε) το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος, το οποίο έγινε στο Μόντρεαλ στις 16 Σεπτεμβρίου 1987, και τυχόν τροποποιήσεις του που έχουν επικυρωθεί από τα Μέρη, ιδίως μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, της κατανάλωσης και του εμπορίου ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος (ODS) και υδροφθορανθράκων (HFC), και την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον εναλλακτικών λύσεων, καθώς και μέτρα για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου ουσιών που ρυθμίζονται από το εν λόγω Πρωτόκολλο·
  - στ) την εταιρική κοινωνική ευθύνη, την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, την υπεύθυνη διαχείριση των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού και τη λογοδοσία, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εφαρμογή, την παρακολούθηση και τη διάδοση σχετικών διεθνών πράξεων·
  - ζ) την ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών και των αποβλήτων·

- η) τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που προκύπτουν από τη χρήση γενετικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης πρόσβασης στους πόρους αυτούς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.7·
- θ) την καταπολέμηση της παράνομης εμπορίας άγριων ειδών σύμφωνα με το άρθρο 26.7·
- ι) την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών με σκοπό τη μείωση της αποψίλωσης των δασών και της παράνομης υλοτομίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.8·
- ια) ιδιωτικές και δημόσιες πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στον στόχο της ανάσχεσης της αποψίλωσης των δασών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέουν την παραγωγή και την κατανάλωση μέσω αλυσίδων εφοδιασμού, σύμφωνα με τους ΣΒΑ 12 και 15 της Ατζέντας του 2030·
- ιβ) την προώθηση βιώσιμων πρακτικών αλιείας και εμπορίου αλιευτικών προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο βιώσιμης διαχείρισης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.9· και
- ιγ) πρωτοβουλίες βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής που συνάδουν με τον ΣΒΑ 12 της Ατζέντας του 2030, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της κυκλικής οικονομίας και άλλων βιώσιμων οικονομικών μοντέλων που αποσκοπούν στην αύξηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και στη μείωση της παραγωγής αποβλήτων.

ΑΡΘΡΟ 26.14

Υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης και σημεία επαφής

1. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 9.9 παράγραφος 4, έχει τα ακόλουθα καθήκοντα, επιπλέον εκείνων που απαριθμούνται στα άρθρα 2.4 και 9.9:
  - α) διευκολύνει και παρακολουθεί τις δραστηριότητες συνεργασίας που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου·
  - β) εκτελεί τα καθήκοντα που αναφέρονται στα άρθρα 26.16 έως 26.18· και
  - γ) διεξάγει τις απαραίτητες προπαρασκευαστικές εσωτερικές εργασίες για τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά θέματα προς συζήτηση με τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες που αναφέρονται στο άρθρο 2.7.
2. Η υποεπιτροπή δημοσιεύει έκθεση μετά από κάθε συνεδρίασή της.
3. Κάθε Μέρος ορίζει σημείο επαφής στο πλαίσιο των διοικητικών αρχών του προκειμένου να διευκολύνει την επικοινωνία και τον συντονισμό μεταξύ των Μερών για οποιοδήποτε θέμα σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 26.15

Επίλυση διαφορών

1. Τα Μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια μέσω διαλόγου, διαβούλευσης, ανταλλαγής πληροφοριών και συνεργασίας, για να αντιμετωπίσουν κάθε διαφωνία όσον αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

2. Κάθε προθεσμία που αναφέρεται στα άρθρα 26.16 και 26.17 μπορεί να παραταθεί με αμοιβαία συμφωνία των Μερών.
3. Όλες οι προθεσμίες που καθορίζονται στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα που έπεται της πράξης ή του γεγονότος που αφορούν.
4. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, τα Μέρη διαφοράς βάσει του παρόντος κεφαλαίου ορίζονται στο άρθρο 29.3.
5. Κανένα Μέρος δεν προσφεύγει στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται στο κεφάλαιο 29 για οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 26.16

Διαβουλεύσεις

1. Κάθε Μέρος μπορεί να ζητήσει διαβουλεύσεις με το άλλο Μέρος σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, υποβάλλοντας γραπτό αίτημα στο σημείο επαφής του άλλου Μέρους το οποίο έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 26.14 παράγραφος 3. Στο αίτημα παρουσιάζεται με σαφήνεια το επίμαχο ζήτημα και παρέχεται σύντομη περίληψη των ισχυρισμών βάσει του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης αναφοράς των σχετικών διατάξεων, και εξηγείται ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζει τους στόχους του παρόντος κεφαλαίου, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που το Μέρος θεωρεί σχετική. Οι διαβουλεύσεις αρχίζουν αμέσως μετά την υποβολή αιτήματος από ένα Μέρος για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 30 (τριάντα) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος.

2. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται με αυτοπρόσωπη παρουσία ή, εφόσον συμφωνηθεί από τα Μέρη, με βιντεοδιάσκεψη ή με άλλα ηλεκτρονικά μέσα. Όταν οι διαβουλεύσεις διεξάγονται με αυτοπρόσωπη παρουσία, πραγματοποιούνται στο έδαφος του Μέρους προς το οποίο υποβάλλεται το αίτημα, εκτός εάν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
3. Τα Μέρη ξεκινούν διαβουλεύσεις με στόχο την επίτευξη αμοιβαία ικανοποιητικής επίλυσης του ζητήματος. Σε ζητήματα που σχετίζονται με τις πολυμερείς συμφωνίες που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, τα Μέρη λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες από τη ΔΟΕ ή από σχετικούς οργανισμούς ή φορείς αρμόδιους για τις ΠΠΣ που έχουν επικυρωθεί από αμφότερα τα Μέρη, προκειμένου να προωθείται η συνοχή μεταξύ των εργασιών των Μερών και των εν λόγω οργανισμών. Κατά περίπτωση, τα Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να ζητήσουν συμβουλές από τους εν λόγω οργανισμούς ή φορείς ή από οποιονδήποτε άλλον εμπειρογνώμονα ή φορέα κρίνουν ενδεδειγμένο.
4. Εάν ένα Μέρος θεωρεί ότι το ζήτημα χρήζει περαιτέρω συζήτησης, μπορεί να ζητήσει γραπτώς τη σύγκληση της υποεπιτροπής εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης και κοινοποιεί το εν λόγω αίτημα στο σημείο επαφής που έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 26.14 παράγραφος 3. Το αίτημα αυτό υποβάλλεται το νωρίτερο 60 (εξήντα) ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος σύμφωνα με την παράγραφο 1. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης συνεδριάζει αμέσως και καταβάλλει προσπάθεια για την εξεύρεση αμοιβαία ικανοποιητικής λύσης στο ζήτημα.
5. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης λαμβάνει υπόψη τυχόν απόψεις επί του θέματος τις οποίες διατυπώνουν οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες που αναφέρονται στο άρθρο 2.7, καθώς και τυχόν συμβουλές εμπειρογνομόνων.
6. Κάθε λύση που επιτυγχάνεται από τα Μέρη δημοσιοποιείται.

ΑΡΘΡΟ 26.17

Ομάδα εμπειρογνομόνων

1. Εάν, εντός 120 (εκατόν είκοσι) ημερών από την υποβολή αιτήματος για διαβουλεύσεις βάσει του άρθρου 26.16, δεν έχει επιτευχθεί αμοιβαία ικανοποιητική λύση, ένα Μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων για την εξέταση του ζητήματος. Κάθε αίτημα τέτοιου είδους υποβάλλεται γραπτώς στο σημείο επαφής του άλλου Μέρους το οποίο έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 26.14 παράγραφος 3 και προσδιορίζει τους λόγους για τους οποίους ζητείται η σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων, και περιλαμβάνει περιγραφή των επίμαχων μέτρων και των σχετικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου τις οποίες θεωρεί εφαρμοστέες.
2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο, εφαρμόζονται τα άρθρα 29.9, 29.11, 29.12, 29.26 και 29.27, καθώς και ο εσωτερικός κανονισμός του παραρτήματος 29-A και ο κώδικας δεοντολογίας του παραρτήματος 29-B.
3. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης, κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον 15 (δεκαπέντε) ατόμων τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να συμμετάσχουν σε ομάδα εμπειρογνομόνων. Ο κατάλογος αποτελείται από 3 (τρεις) υποκαταλόγους: 1 (έναν) υποκατάλογο που προτείνεται από την ΕΕ, 1 (έναν) υποκατάλογο που προτείνεται από τη MERCOSUR και 1 (έναν) υποκατάλογο προσώπων που δεν έχουν την ιθαγένεια κανενός εκ των Μερών. Κάθε Μέρος προτείνει τουλάχιστον 5 (πέντε) άτομα για τον υποκατάλόγο του. Τα Μέρη επιλέγουν επίσης τουλάχιστον 5 (πέντε) άτομα για τον κατάλογο προσώπων που δεν έχουν την ιθαγένεια κανενός εκ των Μερών. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης διασφαλίζει ότι ο κατάλογος παραμένει επικαιροποιημένος και ότι ο αριθμός των εμπειρογνομόνων διατηρείται τουλάχιστον στα 15 (δεκαπέντε) άτομα.

4. Τα άτομα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρογνώσια σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένου του εργατικού, περιβαλλοντικού ή εμπορικού δικαίου, ή στην επίλυση διαφορών που προκύπτουν στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών. Τα άτομα αυτά συμμετέχουν σε ατομική βάση, είναι ανεξάρτητα και δεν λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή κυβέρνηση σχετικά με θέματα που αφορούν τη διαφωνία ούτε συνδέονται με την κυβέρνηση οποιουδήποτε από τα Μέρη. Συμμορφώνονται επίσης με το παράρτημα 29-B.

5. Η ομάδα εμπειρογνομόνων απαρτίζεται από 3 (τρία) μέλη, εκτός εάν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Ο πρόεδρος προέρχεται από τον υποκατάλογο προσώπων που δεν έχουν την ιθαγένεια κανενός εκ των Μερών. Συγκροτείται ομάδα εμπειρογνομόνων σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στο άρθρο 29.9 παράγραφοι 1 έως 4. Οι εμπειρογνώμονες επιλέγονται από τα σχετικά πρόσωπα τα οποία περιλαμβάνονται στους υποκαταλόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 29.9 παράγραφοι 2, 3 και 4.

6. Εκτός εάν τα Μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά εντός 7 (επτά) ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ομάδας εμπειρογνομόνων, όπως ορίζεται στο άρθρο 29.9 παράγραφος 5, η εντολή της είναι η ακόλουθη:

«να εξετάζει, υπό το πρίσμα των σχετικών διατάξεων του κεφαλαίου 26 της Συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και της Κοινής Αγοράς του Νότου, της Δημοκρατίας της Αργεντινής, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Βραζιλίας, της Δημοκρατίας της Παραγουάης και της Ανατολικής Δημοκρατίας της Ουρουγουάης, αφετέρου, το θέμα που αναφέρεται στο αίτημα για σύσταση της ομάδας εμπειρογνομόνων, και να εκδώσει έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 26.17, διατυπώνοντας συστάσεις για την επίλυση του θέματος».

7. Όσον αφορά τα θέματα που σχετίζονται με την τήρηση των πολυμερών συμφωνιών που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, οι γνώμες εμπειρογνομόνων ή οι πληροφορίες που ζητούνται από την ομάδα εμπειρογνομόνων σύμφωνα με το άρθρο 29.12 θα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες και συμβουλές από τα σχετικά όργανα της ΔΟΕ ή των ΠΠΣ. Κάθε πληροφορία που λαμβάνεται βάσει της παρούσας παραγράφου υποβάλλεται και στα δύο Μέρη προκειμένου αυτά να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους.

8. Η ομάδα εμπειρογνομόνων ερμηνεύει τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες ερμηνείας του δημοσίου διεθνούς δικαίου.
9. Η ομάδα εμπειρογνομόνων υποβάλλει στα Μέρη ενδιάμεση έκθεση εντός 90 (ενενήντα) ημερών από τη σύσταση της ομάδας εμπειρογνομόνων και τελική έκθεση το αργότερο 60 (εξήντα) ημέρες μετά την έκδοση της ενδιάμεσης έκθεσης. Στις εκθέσεις αυτές αναφέρονται τα πορίσματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά, η εφαρμοσιμότητα των σχετικών διατάξεων και το βασικό σκεπτικό στο οποίο βασίζονται τυχόν πορίσματα και συστάσεις. Οποιοδήποτε από τα εμπλεκόμενα Μέρη μπορεί να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση στην ομάδα εμπειρογνομόνων εντός 45 (σαράντα πέντε) ημερών από την ημερομηνία έκδοσης της ενδιάμεσης έκθεσης. Αφού εξετάσει τις γραπτές αυτές παρατηρήσεις, η ομάδα εμπειρογνομόνων μπορεί να τροποποιήσει την έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει απαραίτητη. Ο πρόεδρος της ομάδας εμπειρογνομόνων, εάν κρίνει ότι οι προθεσμίες που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο δεν μπορούν να τηρηθούν, ενημερώνει γραπτώς τα Μέρη, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ομάδα εμπειρογνομόνων σκοπεύει να εκδώσει την ενδιάμεση ή τελική έκθεσή της.
10. Τα Μέρη δημοσιοποιούν την τελική έκθεση εντός 15 (δεκαπέντε) ημερών μετά την υποβολή της από την ομάδα εμπειρογνομόνων.
11. Τα Μέρη συζητούν την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση και τις συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων. Το αργότερο 90 (ενενήντα) ημέρες μετά τη δημοσιοποίηση της έκθεσης, το Μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ενημερώνει την εσωτερική συμβουλευτική ομάδα του που αναφέρεται στο άρθρο 2.7, καθώς και το άλλο Μέρος, για τις αποφάσεις του σχετικά με τυχόν δράσεις ή μέτρα που θα εφαρμόσει. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης παρακολουθεί τις ενέργειες που πραγματοποιούνται σε συνέχεια της έκθεσης της ομάδας εμπειρογνομόνων και των συστάσεών της. Η εσωτερική συμβουλευτική ομάδα που αναφέρεται στο άρθρο 2.7 μπορούν να υποβάλλουν σχετικές παρατηρήσεις στην υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 26.18

Επανεξέταση

1. Για τον σκοπό της διευκόλυνσης της επίτευξης των στόχων του παρόντος κεφαλαίου, τα Μέρη συζητούν, μέσω των συνεδριάσεων της υποεπιτροπής εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης, την αποτελεσματική εφαρμογή του, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής επανεξέτασης των διατάξεών του, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την πείρα που αποκτήθηκε, τις εξελίξεις πολιτικής σε κάθε Μέρος, τις εξελίξεις στις διεθνείς συμφωνίες και τις απόψεις των συμφεροντούχων.
2. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να συστήσει στα Μέρη τροποποιήσεις των σχετικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου οι οποίες αντικατοπτρίζουν τα αποτελέσματα των συζητήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 27.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «διοικητική απόφαση»: απόφαση που επηρεάζει τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις προσώπου σε μεμονωμένη περίπτωση και καλύπτει διοικητική πράξη ή τη μη ανάληψη διοικητικής ενέργειας ή τη μη έκδοση απόφασης, όπως προβλέπεται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις ενός Μέρους·
- β) «ενδιαφερόμενο πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο ενδέχεται να επηρεάζεται από ένα μέτρο γενικής εφαρμογής· και
- γ) «μέτρο γενικής εφαρμογής»: νομοθετική ή κανονιστική διάταξη, δικαστική απόφαση, διαδικασία ή διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής που ενδέχεται να έχει αντίκτυπο σε οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 27.2

Στόχοι

Κάθε Μέρος, αναγνωρίζοντας τον αντίκτυπο που μπορεί να έχει το κανονιστικό περιβάλλον του στο εμπόριο και στις επενδύσεις μεταξύ των Μερών, επιδιώκει την προώθηση ενός διαφανούς και προβλέψιμου κανονιστικού περιβάλλοντος και αποτελεσματικών διαδικασιών για τους οικονομικούς φορείς, ιδίως τις ΜΜΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 27.3

Δημοσίευση

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι τυχόν μέτρο γενικής εφαρμογής σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα που καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας:
  - α) δημοσιεύεται αμελλητί σε επίσημο ορισθέν μέσο και, εάν είναι εφικτό, σε ηλεκτρονικά μέσα, ή δημοσιοποιείται με άλλον τρόπο, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε πρόσωπο να λάβει γνώση αυτού·
  - β) παρέχει αιτιολόγηση του στόχου και του σκεπτικού του· και
  - γ) παρέχει επαρκές χρονικό διάστημα μεταξύ της δημοσίευσης και της έναρξης ισχύος του, εκτός εάν αυτό δεν είναι δυνατόν για λόγους επείγοντος.

2. Στο μέτρο του δυνατού, κατά τη θέσπιση ή την τροποποίηση σημαντικών νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων γενικής εφαρμογής σχετικά με οποιοδήποτε θέμα καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας, κάθε Μέρος, σύμφωνα με τους αντίστοιχους κανόνες και διαδικασίες του:

- α) δημοσιεύει εκ των προτέρων το σχέδιο νόμου ή κανονισμού ή τα έγγραφα διαβούλευσης που παρέχουν λεπτομέρειες σχετικά με τον στόχο και το σκεπτικό του εν λόγω νόμου ή κανονισμού·
- β) παρέχει στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και στο άλλο Μέρος την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το εν λόγω σχέδιο νόμου ή κανονισμού ή τα έγγραφα διαβούλευσης· και
- γ) προσπαθεί να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις που λαμβάνονται σχετικά με το εν λόγω σχέδιο νόμου ή κανονισμού ή τα έγγραφα διαβούλευσης.

ΑΡΘΡΟ 27.4

Αιτήματα

1. Το αργότερο 3 (τρία) έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί κατάλληλους μηχανισμούς για να παραλαμβάνει και να απαντά στα αιτήματα που υποβάλλονται από οποιοδήποτε πρόσωπο σχετικά με οποιοδήποτε προτεινόμενο ή ισχύον μέτρο γενικής εφαρμογής και τον τρόπο εφαρμογής του σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας.

2. Κατόπιν αιτήματος ενός Μέρους, το άλλο Μέρος παρέχει αμέσως πληροφορίες και απαντήσεις σε αιτήματα που αφορούν οποιοδήποτε μέτρο γενικής εφαρμογής ή οποιαδήποτε πρόταση θέσπισης ή τροποποίησης οποιοδήποτε μέτρου γενικής εφαρμογής σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα καλύπτεται από την παρούσα Συμφωνία που το αιτούν Μέρος θεωρεί ότι ενδέχεται να επηρεάσει τη λειτουργία του παρόντος μέρους της Συμφωνίας.

Διαχείριση μέτρων γενικής εφαρμογής

1. Κάθε μέρος διαχειρίζεται κατά τρόπο αντικειμενικό, αμερόληπτο και εύλογο όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα που καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας.
2. Κάθε Μέρος, κατά την εφαρμογή μέτρων γενικής εφαρμογής σε πρόσωπα, αγαθά ή υπηρεσίες του άλλου Μέρους σε συγκεκριμένες περιπτώσεις:
  - α) καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε τα πρόσωπα που επηρεάζονται άμεσα από μια διοικητική διαδικασία¹ να ενημερώνονται εγκαίρως, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές του διατάξεις, όταν κινείται η διοικητική διαδικασία, και η ενημέρωση να περιλαμβάνει περιγραφή της φύσης της διαδικασίας, δήλωση της νομικής αρχής στη δικαιοδοσία της οποίας υπάγεται η διαδικασία που κινείται και γενική περιγραφή τυχόν επίμαχων ζητημάτων· και
  - β) παρέχει στα εν λόγω ενδιαφερόμενα πρόσωπα την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν στοιχεία για τα πραγματικά περιστατικά και τα επιχειρήματά τους προς στήριξη των θέσεών τους πριν από οποιαδήποτε οριστική διοικητική απόφαση, στο μέτρο που το επιτρέπουν ο χρόνος, η φύση της διαδικασίας και το δημόσιο συμφέρον.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, στην περίπτωση θεμάτων που καλύπτονται από το κεφάλαιο 23, τα εν λόγω πρόσωπα είναι οι αποδέκτες απόφασης της αρχής ανταγωνισμού ενός Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 27.6

Έλεγχος και προσφυγή

1. Κάθε Μέρος θεσπίζει ή διατηρεί τακτικά, διαιτητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή διαδικασίες με σκοπό τον άμεσο έλεγχο ή την προσφυγή και, εάν συντρέχει λόγος, τη διόρθωση διοικητικής απόφασης σχετικά με κάθε θέμα που καλύπτεται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας. Κάθε Μέρος εξασφαλίζει ότι οι διαδικασίες ελέγχου ή προσφυγής διεξάγονται κατά τρόπο αμερόληπτο που δεν εισάγει διακρίσεις από δικαστήρια τα οποία είναι αμερόληπτα και ανεξάρτητα από την αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η διοικητική επιβολή και τα οποία απαρτίζονται από πρόσωπα που δεν έχουν ουσιαστικό συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης.

2. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι παρέχεται στους διαδίκους που συμμετέχουν στις διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 το δικαίωμα:
  - α) να τους δοθεί η εύλογη δυνατότητα να υποστηρίξουν ή να υπερασπιστούν τις αντίστοιχες θέσεις τους· και
  - β) να τύχουν απόφασης η οποία βασίζεται σε αποδείξεις και στοιχεία που κατατέθηκαν ή, εάν το απαιτεί η νομοθεσία του, στον φάκελο που συνέταξε η διοικητική αρχή.

3. Κάθε Μέρος διασφαλίζει ότι η απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β), με την επιφύλαξη προσφυγής ή περαιτέρω ελέγχου, όπως προβλέπεται στο δίκαιό του, εφαρμόζεται από την αρχή στην οποία έχουν ανατεθεί εξουσίες διοικητικής επιβολής σε σχέση με την οικεία διοικητική απόφαση και διέπει την πρακτική της εν λόγω αρχής.

ΑΡΘΡΟ 27.7

Κανονιστική ποιότητα και επιδόσεις και ορθές ρυθμιστικές πρακτικές

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τις αρχές των ορθών ρυθμιστικών πρακτικών και προωθούν την κανονιστική ποιότητα και τις επιδόσεις. Ειδικότερα, τα Μέρη επιδιώκουν:
  - α) να ενθαρρύνουν τη χρήση εκτιμήσεων των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων κατά την ανάπτυξη σημαντικών πρωτοβουλιών· και
  - β) να θεσπίζουν ή να διατηρούν διαδικασίες για την προώθηση της τακτικής αναδρομικής αξιολόγησης των μέτρων γενικού συμφέροντος.

2. Τα Μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται σε περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ για να προωθούν ορθές ρυθμιστικές πρακτικές και τη διαφάνεια όσον αφορά το διεθνές εμπόριο και τις επενδύσεις σε τομείς που καλύπτονται από το παρόν μέρος της Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 27.8

Σχέση με άλλα κεφάλαια

Το παρόν κεφάλαιο ισχύει με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών κανόνων που προβλέπονται σε άλλα κεφάλαια του παρόντος μέρους της Συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 28.1

Εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας

Καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι:

- α) απαιτεί από ένα Μέρος να παρέχει πληροφορίες των οποίων τη δημοσιοποίηση θεωρεί αντίθετη προς τα ουσιώδη του συμφέροντα ασφάλειας, ή να παρέχει πρόσβαση σ' αυτές· ή
- β) εμποδίζει ένα Μέρος να λαμβάνει οποιαδήποτε μέτρα κρίνει αναγκαία για την προάσπιση των ουσιωδών του συμφερόντων ασφάλειας, και τα οποία:
  - i) συνδέονται με την παραγωγή ή τη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού, καθώς και με τη διακίνηση και το εμπόριο άλλων αγαθών, υλικών, υπηρεσιών και τεχνολογίας, και με οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται άμεσα ή έμμεσα για τον σκοπό του εφοδιασμού στρατιωτικών εγκαταστάσεων·
  - ii) αφορούν σχάσιμα και συντήξιμα υλικά ή υλικά από τα οποία αυτά παράγονται· ή
  - iii) λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις· ή

- γ) εμποδίζει ένα Μέρος να λαμβάνει μέτρα για την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών του που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και οι οποίες αποσκοπούν στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΑΡΘΡΟ 28.2

Γενικές εξαιρέσεις

1. Υπό την προϋπόθεση ότι τα σχετικά μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των χωρών, όταν επικρατούν οι ίδιες συνθήκες, ή συγκεκριμένο περιορισμό στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, καμία από τις διατάξεις των κεφαλαίων 10, 12 και 25 δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να εμποδίζει τη θέσπιση ή την επιβολή μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο XX της GATT 1994 από ένα Μέρος. Προς τον σκοπό αυτόν, το άρθρο XX της GATT 1994, καθώς και οι σημειώσεις και οι συμπληρωματικές διατάξεις αυτού, ενσωματώνονται στο παρόν μέρος της Συμφωνίας και καθίστανται μέρος της, τηρουμένων των αναλογιών.
2. Υπό την προϋπόθεση ότι τα σχετικά μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των χωρών όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες, ή συγκεκριμένο περιορισμό της ελευθέρωσης των επενδύσεων ή των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, καμία διάταξη των κεφαλαίων 18 και 25 δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να εμποδίζει τη λήψη ή την επιβολή από οποιοδήποτε από τα Μέρη μέτρων τα οποία:
  - α) είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας ή των χρηστών ηθών ή τη διατήρηση της δημόσιας τάξης¹.

---

¹ Η επίκληση των εξαιρέσεων για λόγους δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας τάξης είναι δυνατή μόνον όταν υπάρχει πραγματική και επαρκώς σοβαρή απειλή για θεμελιώδη συμφέροντα της κοινωνίας.

- β) είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών·
- γ) αφορούν τη διατήρηση εξαντλήσιμων φυσικών πόρων, εφόσον τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται σε συνδυασμό με περιορισμούς επί των εγχώριων επενδυτών ή επί της εγχώριας προσφοράς ή κατανάλωσης υπηρεσιών·
- δ) είναι αναγκαία για την προστασία εθνικών θησαυρών με καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία·
- ε) είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του παρόντος μέρους της Συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται:
- i) στην πρόληψη δόλιων και απατηλών πρακτικών¹ ή στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλημμελούς εκτέλεσης συμβάσεων·
  - ii) στην προστασία της ιδιωτικής ζωής των ατόμων, όσον αφορά την επεξεργασία και τη διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και στην προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα ατομικών στοιχείων και λογαριασμών· ή
  - iii) στην ασφάλεια.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αυτό περιλαμβάνει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

3. Καμία διάταξη του κεφαλαίου 18 δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να εμποδίζει τη λήψη ή την επιβολή μέτρου με το οποίο τίθεται σε εφαρμογή απαίτηση που θεσπίζεται ή επιβάλλεται από δικαστήριο, διοικητικό δικαστήριο ή αρχή ανταγωνισμού για την αποκατάσταση παραβίασης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων περί ανταγωνισμού.
4. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα Μέρη συμφωνούν ότι, στον βαθμό που τα μέτρα αυτά αντιβαίνουν με άλλον τρόπο στις διατάξεις των κεφαλαίων 10, 12 και 25:
- α) τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο XX στοιχείο β) της GATT 1994 περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά μέτρα, τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών·
  - β) το άρθρο XX στοιχείο ζ) της GATT 1994 εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν τη διατήρηση έμβιων και μη έμβιων εξαντλήσιμων φυσικών πόρων· και
  - γ) τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών μπορούν να εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου XX στοιχείο β) ή ζ) της GATT 1994.
5. Προτού ένα Μέρος λάβει τυχόν μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο XX στοιχεία θ) και ι) της GATT 1994, παρέχει στο άλλο Μέρος όλες τις σχετικές πληροφορίες, με σκοπό την εξεύρεση αποδεκτής λύσης για τα Μέρη. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός 30 (τριάντα) ημερών από την παροχή των εν λόγω πληροφοριών, το Μέρος μπορεί να εφαρμόσει τα σχετικά μέτρα. Σε εξαιρετικές και κρίσιμες περιστάσεις που απαιτούν άμεση δράση, το Μέρος που προτίθεται να λάβει τα μέτρα μπορεί να εφαρμόσει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση των περιστάσεων χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση, και αμέσως ενημερώνει σχετικά το άλλο Μέρος.

ΑΡΘΡΟ 28.3

Φορολογία

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - α) «κατοικία»: η φορολογική κατοικία· και
  - β) «φορολογική σύμβαση»: σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή άλλη διεθνής συμφωνία ή διακανονισμός που αφορά, συνολικά ή κυρίως, τη φορολογία, της οποίας συμβαλλόμενα μέρη είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα κράτη μέλη της ή υπογράφων κράτος της MERCOSUR.

2. Καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών μελών της ή των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR που απορρέουν από οποιαδήποτε φορολογική σύμβαση. Σε περίπτωση ασυνέπειας του παρόντος μέρους της Συμφωνίας με οποιαδήποτε τέτοια φορολογική σύμβαση, η φορολογική σύμβαση υπερισχύει όσον αφορά την ασυνέπεια.

3. Υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των χωρών, όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες, ή συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου ή των επενδύσεων, καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να εμποδίζει τη λήψη, τη διατήρηση ή την εφαρμογή από ένα Μέρος οποιουδήποτε μέτρου το οποίο αποσκοπεί στην εξασφάλιση της δίκαιης ή αποτελεσματικής επιβολής ή είσπραξης άμεσων φόρων¹ και το οποίο:

α) διακρίνει μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ιδίως όσον αφορά την κατοικία τους ή τον τόπο όπου είναι επενδεδυμένα τα κεφάλαιά τους· ή

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα Μέρη θεωρούν ότι τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν μέτρα που δεν συνάδουν με το άρθρο 18.4 και αποσκοπούν στην εξασφάλιση της δίκαιης ή αποτελεσματικής επιβολής ή είσπραξης άμεσων φόρων, τα οποία λαμβάνονται από ένα Μέρος στο πλαίσιο του φορολογικού του συστήματος και τα οποία:

- i) εφαρμόζονται σε επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών που δεν έχουν μόνιμη κατοικία σε αυτό, ως αναγνώριση του γεγονότος ότι η φορολογική υποχρέωση των μη μόνιμων κατοίκων καθορίζεται βάσει των φορολογητέων στοιχείων που προέρχονται από το έδαφος του εν λόγω Μέρους ή βρίσκονται σ' αυτό·
- ii) εφαρμόζονται σε μη μόνιμους κατοίκους προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιβολή ή είσπραξη φόρων στο έδαφος του εν λόγω Μέρους·
- iii) εφαρμόζονται σε μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους με σκοπό να αποφεύγεται η φοροαποφυγή ή η φοροδιαφυγή, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων συμμόρφωσης·
- iv) εφαρμόζονται σε χρήστες υπηρεσιών που παρέχονται στο ή από το έδαφος άλλου Μέρους, προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιβολή ή είσπραξη φόρων στους εν λόγω χρήστες για στοιχεία που προέρχονται από το έδαφος του Μέρους·
- v) προβλέπουν διαφορετική μεταχείριση των επενδυτών και των παρόχων υπηρεσιών που υπόκεινται σε φορολογία για διεθνή φορολογητέα στοιχεία από άλλους επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών, ως αναγνώριση της διαφοράς που υφίσταται μεταξύ τους ως προς τη φύση της φορολογικής βάσης· ή
- vi) καθορίζουν, χορηγούν ή διανέμουν τα εισοδήματα, τα κέρδη, τις ζημίες, τις εκπτώσεις ή τις πιστώσεις των μόνιμων κατοίκων ή υποκαταστημάτων ή μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων ή υποκαταστημάτων που συνδέονται με το ίδιο πρόσωπο, προκειμένου να διασφαλιστεί η φορολογική βάση του εν λόγω Μέρους.

Οι όροι ή οι έννοιες φορολογίας που αναφέρονται στην παρούσα υποσημείωση καθορίζονται ανάλογα με τους ορισμούς και τις έννοιες φορολογίας ή με ισοδύναμους ή παρεμφερείς ορισμούς και έννοιες, βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας του Μέρους που λαμβάνει το μέτρο.

- β) αποσκοπεί στην πρόληψη της φοροαποφυγής ή της φοροδιαφυγής δυνάμει των διατάξεων οποιασδήποτε φορολογικής σύμβασης ή εσωτερικής φορολογικής νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 28.4

Κοινοποίηση πληροφοριών

1. Καμία διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο που να επιβάλλει σε Μέρος την υποχρέωση να κοινοποιήσει εμπιστευτικές πληροφορίες των οποίων η κοινοποίηση θα δυσχέραινε την επιβολή του νόμου ή θα αντέβαινε άλλως στο δημόσιο συμφέρον, ή θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων επιχειρήσεων, δημόσιων ή ιδιωτικών, με την εξαίρεση της περίπτωσης όπου ειδική ομάδα χρειάζεται τις εν λόγω εμπιστευτικές πληροφορίες στο πλαίσιο διαδικασίας επίλυσης διαφορών βάσει του κεφαλαίου 29. Στις περιπτώσεις αυτές, η ειδική ομάδα διασφαλίζει την πλήρη προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών.
2. Όταν ένα Μέρος παρέχει πληροφορίες οι οποίες θεωρούνται εμπιστευτικές σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του, το άλλο Μέρος αντιμετωπίζει τις πληροφορίες αυτές ως εμπιστευτικές, εκτός εάν το Μέρος που τις υποβάλλει συμφωνήσει διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 28.5

Απαλλαγές που παρέχονται από τον ΠΟΕ

Εάν μια υποχρέωση στο πλαίσιο του παρόντος μέρους της Συμφωνίας είναι ουσιαστικά ισοδύναμη με υποχρέωση που περιέχεται στη Συμφωνία ΠΟΕ, κάθε μέτρο που λαμβάνεται σύμφωνα με απαλλαγή που έχει εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο ΙΧ παράγραφοι 3 και 4 της Συμφωνίας ΠΟΕ θεωρείται σύμφωνο με την ουσιαστικά ισοδύναμη διάταξη του παρόντος μέρους της Συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α

ΣΤΟΧΟΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΑΡΘΡΟ 29.1

Στόχος

Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι να θεσπίσει έναν αποτελεσματικό και αποδοτικό μηχανισμό για:

- α) την αποτροπή και την επίλυση διαφορών μεταξύ των Μερών όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας, με σκοπό την επίτευξη, ει δυνατόν, αμοιβαία αποδεκτής λύσης· και
- β) τη διατήρηση της ισορροπίας των παραχωρήσεων που παρέχονται από το μέρος III της παρούσας Συμφωνίας, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 29.2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου και των παραρτημάτων 29-Α, 29-Β και 29-Γ, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «σύμβουλος»: το άτομο που προσλαμβάνεται από Μέρος για να του παρέχει συμβουλές ή συνδρομή κατά τη διαδικασία της ειδικής ομάδας διαιτησίας·
- β) «ειδική ομάδα διαιτησίας»: η ειδική ομάδα που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 29.9·
- γ) «διαιτητής»: το άτομο που είναι μέλος ειδικής ομάδας διαιτησίας·
- δ) «βοηθός»: το άτομο το οποίο, σύμφωνα με τους όρους διορισμού διαιτητή, διενεργεί έρευνες ή επικουρεί τον διαιτητή·
- ε) «υποψήφιος»: το άτομο του οποίου το ονοματεπώνυμο περιλαμβάνεται στον κατάλογο διαιτητών που αναφέρεται στο άρθρο 29.8 παράγραφος 3 και το οποίο εξετάζεται για ενδεχόμενη επιλογή του ως μέλους ειδικής ομάδας διαιτησίας που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 29.9·
- στ) «καταγγέλλον μέρος»: το μέρος που ζητεί τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας δυνάμει του άρθρου 29.7·
- ζ) «εμπειρογνώμονας»: άτομο με εξειδικευμένες και αναγνωρισμένες γνώσεις και πείρα σε συγκεκριμένο τομέα, το οποίο καλείται από ειδική ομάδα διαιτησίας ή από διαμεσολαβητή να γνωμοδοτήσει, ή του οποίου η γνώμη στον εν λόγω τομέα υποβάλλεται σε ή ζητείται από οποιοδήποτε από τα μέρη·

- η) «διαμεσολαβητής»: το άτομο που διεξάγει διαμεσολάβηση σύμφωνα με το άρθρο 29.6.
- θ) «εκπρόσωπος μέρους»: υπάλληλος ή κάθε πρόσωπο που διορίζεται από κυβερνητική υπηρεσία ή οργανισμό, ή από κάθε άλλον δημόσιο φορέα ενός Μέρους, που εκπροσωπεί το εν λόγω Μέρος για τους σκοπούς διαφοράς βάσει του παρόντος κεφαλαίου· και
- ι) «προσωπικό»: σε σχέση με διαιτητή, τα άτομα τα οποία τελούν υπό τη διεύθυνση και τον έλεγχο διαιτητή, εξαιρουμένων των βοηθών.

ΑΡΘΡΟ 29.3

Μέρη της διαφοράς

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η MERCOSUR ή ένα ή περισσότερα από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR μπορούν να είναι μέρη διαφοράς. Τα μέρη της διαφοράς καλούνται εφεξής «μέρος» ή «μέρη».
2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά της MERCOSUR σχετικά με μέτρο που αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση ή ένα ή περισσότερα από τα κράτη μέλη της, εάν το επίμαχο μέτρο είναι μέτρο της MERCOSUR.
3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά ενός ή περισσότερων από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR σχετικά με μέτρο που αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση ή ένα ή περισσότερα από τα κράτη μέλη της, εάν το επίμαχο μέτρο είναι μέτρο των εν λόγω υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR.

4. Η MERCOSUR μπορεί να κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μέτρο που αφορά τη MERCOSUR ή όλα τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR, εάν το επίμαχο μέτρο είναι μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹ ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών της.
5. Ένα ή περισσότερα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR μπορούν μεμονωμένα να κινήσουν διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με μέτρο που αφορά το εν λόγω υπογράφον κράτος της MERCOSUR ή τα εν λόγω υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR, εάν το μέτρο είναι μέτρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών της.
6. Εάν περισσότερα του ενός υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR κινήσουν διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το ίδιο θέμα, εφαρμόζεται κατ' αναλογία το άρθρο 9 του DSU².

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η έννοια του μέτρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο θα καλύπτει επίσης μέτρο ενός ή περισσότερων κρατών μελών της.

² Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το άρθρο 9 παράγραφος 3 του DSU δεν εμποδίζει ένα υπογράφον κράτος της MERCOSUR να διορίσει μέλος της ειδικής ομάδας διαιτησίας από τον υποκατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 29.8 παράγραφος 3 στοιχείο β) του παρόντος κεφαλαίου διαφορετικό από εκείνο που άσκησε ή ασκεί καθήκοντα διαιτητή σε ειδική ομάδα που συγκροτήθηκε για την εξέταση καταγγελίας άλλου υπογράφοντος κράτους της MERCOSUR για το ίδιο θέμα.

ΑΡΘΡΟ 29.4

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε κάθε διαφορά:

- α) που αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας (εφεξής καλούμενες: «καλυπτόμενες διατάξεις»), εκτός εάν ρητά προβλέπεται άλλως· ή
- β) που αφορά ισχυρισμό ενός μέρους ότι μέτρο που εφαρμόζεται από το άλλο μέρος αναιρεί πλήρως ή μειώνει ουσιαστικά τυχόν όφελος που απορρέει για το πρώτο βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, ανεξάρτητα από το αν το μέτρο αυτό αντιβαίνει ή όχι στις διατάξεις του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας, εκτός εάν ρητά προβλέπεται άλλως.

ΤΜΗΜΑ Β

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 29.5

Διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη επιδιώκουν την επίλυση κάθε διαφοράς σχετικά με την εικαζόμενη μη συμμόρφωση με τις καλυπτόμενες διατάξεις που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α) ή σχετικά με την εικαζόμενη ολική αναίρεση ή ουσιαστική μείωση των οφελών που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), μέσω διαβουλεύσεων που διεξάγονται καλή τη πίστει και με σκοπό την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται πρόσθετη προσοχή στις ειδικές προκλήσεις των μεσόγειων αναπτυσσόμενων χωρών.
2. Ένα μέρος ζητεί τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων μέσω γραπτού αιτήματος το οποίο υποβάλλεται στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, αναφέροντας τον λόγο του αιτήματος, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του επίμαχου μέτρου και, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), των καλυπτόμενων διατάξεων που θεωρεί εφαρμοστέες και με τις οποίες δεν συμμορφώνεται το άλλο μέρος ή, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), των οφελών που θεωρεί ότι, ως αποτέλεσμα του επίμαχου μέτρου, έχουν αναιρεθεί πλήρως ή μειωθεί ουσιαστικά κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

3. Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται το αργότερο εντός 15 (δεκαπέντε) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, στο έδαφος του μέρους στο οποίο απευθύνεται το αίτημα, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Θεωρείται ότι οι διαβουλεύσεις έχουν ολοκληρωθεί το αργότερο 30 (τριάντα) ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός εάν αμφοτέρωτα τα μέρη συμφωνήσουν για τη συνέχισή τους. Οι διαβουλεύσεις, και ειδικότερα οι θέσεις που υποστηρίζονται από τα μέρη σε αυτές, είναι εμπιστευτικού χαρακτήρα και δεν θίγουν τα δικαιώματα ενός μέρους σε τυχόν περαιτέρω διαδικασίες.
4. Οι διαβουλεύσεις σχετικά με επείγοντα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν αναλώσιμα αγαθά ή άλλα αγαθά ή υπηρεσίες που χάνουν γρήγορα την ποιότητά τους, την τρέχουσα κατάστασή τους ή την εμπορική αξία τους πραγματοποιούνται το αργότερο 15 (δεκαπέντε) ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος και θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός των εν λόγω 15 (δεκαπέντε) ημερών, εκτός εάν αμφοτέρωτα τα μέρη συμφωνήσουν να συνεχίσουν τις διαβουλεύσεις.
5. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, κάθε μέρος παρέχει στοιχεία ως προς τα πραγματικά περιστατικά, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης εξέταση του τρόπου με τον οποίο το επίμαχο μέτρο θα μπορούσε, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), να επηρεάσει την εφαρμογή του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας ή, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), να αναιρέσει πλήρως ή να μειώσει ουσιαστικά τα οφέλη που απορρέουν για το αιτούν μέρος βάσει του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.
6. Εάν δεν πραγματοποιηθούν διαβουλεύσεις εντός της προθεσμίας που ορίζεται στις παραγράφους 3 ή 4, ανάλογα με την περίπτωση, ή εάν ολοκληρωθούν οι διαβουλεύσεις και δεν επιτευχθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση, το μέρος που ζήτησε τις διαβουλεύσεις μπορεί να προσφύγει στη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.7.

7. Το αίτημα για διαβουλεύσεις σχετικά με διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α) δεν θίγει το δικαίωμα του αιτούντος μέρους να ζητήσει, ταυτόχρονα ή μεταγενέστερα, διαβουλεύσεις σχετικά με διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β) σε σχέση με το ίδιο μέτρο, και αντιστρόφως.

ΑΡΘΡΟ 29.6

Διαμεσολάβηση

Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει, σύμφωνα με το παράρτημα 29-Γ, την έναρξη διαμεσολάβησης σχετικά με κάθε μέτρο που λαμβάνεται από ένα μέρος και επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών. Η διαμεσολάβηση μπορεί να κινηθεί μόνο με αμοιβαία συναίνεση των μερών.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 29.7

Κίνηση διαδικασίας ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Εάν τα μέρη δεν καταφέρουν να επιλύσουν τη διαφορά μέσω διαβουλεύσεων σύμφωνα με το άρθρο 29.5, ή εάν το καταγγέλλον μέρος θεωρεί ότι το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν έχει συμμορφωθεί με λύση που συμφωνήθηκε αμοιβαία κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας, μέσω γραπτού αιτήματος που υποβάλλεται στο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου.
2. Το καταγγέλλον μέρος παραθέτει τους λόγους υποβολής του αιτήματος, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του επίμαχου μέτρου και εξηγεί, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), τον τρόπο με τον οποίο το εν λόγω μέτρο συνιστά παραβίαση των καλυπτόμενων διατάξεων κατά τρόπο που να παρουσιάζει σαφώς τη νομική βάση της καταγγελίας ή, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), τον τρόπο με τον οποίο το επίμαχο μέτρο αναιρεί πλήρως ή μειώνει ουσιαστικά τα οφέλη που απορρέουν για το καταγγέλλον μέρος βάσει του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας.
3. Το αίτημα για σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σχετικά με διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α) δεν θίγει το δικαίωμα του καταγγέλλοντος μέρους να ζητήσει, ταυτόχρονα ή μεταγενέστερα, τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σχετικά με διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β) σε σχέση με το ίδιο μέτρο, και αντιστρόφως.

4. Εάν το καταγγέλλον μέρος έχει ζητήσει, ταυτόχρονα και σε σχέση με το ίδιο μέτρο, τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας τόσο για διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α) όσο και για διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), συγκροτείται μία ειδική ομάδα διαιτησίας που διεξάγει μία διαιτησία για αμφοτέρως τις διαφορές. Σε περίπτωση μεταγενέστερων διαδικασιών διαιτησίας σχετικά με το ίδιο μέτρο, η μεταγενέστερη διαιτησία παραπέμπεται στην ίδια ειδική ομάδα με την προηγούμενη διαφορά, κατά το δυνατόν.

ΑΡΘΡΟ 29.8

Διορισμός διαιτητών

1. Οι διαιτητές πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή πείρα στους τομείς του δικαίου και του διεθνούς εμπορίου. Οι διαιτητές που δεν έχουν την ιθαγένεια κανενός εκ των Μερών είναι νομικοί.
2. Οι διαιτητές:
  - α) είναι ανεξάρτητοι·
  - β) συμμετέχουν σε ατομική βάση·
  - γ) δεν λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή κυβέρνηση ούτε συνδέονται με κυβέρνηση ή κυβερνητικό οργανισμό Μέρους της παρούσας Συμφωνίας· και
  - δ) συμμορφώνονται με το παράρτημα 29-B.

3. Το αργότερο εντός 6 (έξι) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου καταρτίζει κατάλογο 32 (τριάντα δύο) ατόμων τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη διαιτητών. Ο κατάλογος αυτός αποτελείται από τους ακόλουθους 3 (τρεις) υποκαταλόγους:

α) έναν υποκατάλογο 12 (δώδεκα) προσώπων που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση·

β) έναν υποκατάλογο 12 (δώδεκα) προσώπων που προτείνονται από τη MERCOSUR· και

γ) έναν υποκατάλογο 8 (οκτώ) προσώπων που προτείνονται και από τα δύο Μέρη, δεν έχουν την ιθαγένεια κανενός εκ των Μερών και θα ασκούν καθήκοντα προέδρου της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

4. Η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου διασφαλίζει ότι ο κατάλογος που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνει τον εκεί προβλεπόμενο αριθμό προσώπων. Η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου μπορεί να τροποποιήσει τον κατάλογο διαιτητών, σύμφωνα με το άρθρο 25 του εσωτερικού κανονισμού, όπως ορίζεται στο παράρτημα 29-A.

5. Εάν, κατά τη στιγμή της σύστασης συγκεκριμένης ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.9, ο κατάλογος που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου δεν έχει καταρτιστεί ή εάν, μετά την κατάρτιση του καταλόγου, δεν είναι σε θέση όλα τα άτομα που περιλαμβάνονται σε συγκεκριμένο υποκατάλογο να εκτελέσουν χρέη διαιτητή σε διαφορά, ο συμπρόεδρος της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου του καταγγέλλοντος μέρους επιλέγει με κλήρωση τους διαιτητές σύμφωνα με τα άρθρα 10, 26 και 28 έως 31 του εσωτερικού κανονισμού, όπως ορίζεται στο παράρτημα 29-A.

Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας απαρτίζεται από 3 (τρεις) διαιτητές.
2. Το αργότερο 10 (δέκα) ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του γραπτού αιτήματος για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.7 παράγραφος 1, τα μέρη διαβουλεύονται μεταξύ τους με σκοπό να συμφωνήσουν σχετικά με τη σύνθεσή της¹. Η εμπειρογνώσια σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς μπορεί να ληφθεί υπόψη από τα μέρη για την επιλογή διαιτητών. Η προεδρία της ειδικής ομάδας διαιτησίας ασκείται πάντοτε από πρόσωπο που δεν έχει την ιθαγένεια κανενός εκ των Μερών.
3. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία ως προς τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, κάθε μέρος διορίζει ένα μέλος της ειδικής ομάδας διαιτησίας από τον υποκατάλογο του εν λόγω μέρους που αναφέρεται στο άρθρο 29.8 παράγραφος 3 το αργότερο 10 (δέκα) ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Εάν ένα μέρος δεν ορίσει διαιτητή εντός της εν λόγω προθεσμίας, ο συμπρόεδρος της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου του καταγγέλλοντος μέρους ή ο/η εντολοδόχος του επιλέγει τον διαιτητή με κλήρωση από τον υποκατάλογο του εν λόγω μέρους, το αργότερο εντός 5 (πέντε) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην προηγούμενη περίοδο.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, όταν τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας δυνάμει της παρούσας παραγράφου, μπορούν να συμφωνήσουν να επιλέξουν ως διαιτητές πρόσωπα τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο διαιτητών που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 29.8 παράγραφος 3.

4. Κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, τα μέρη προσπαθούν να συμφωνήσουν ως προς τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Εάν αδυνατούν να συμφωνήσουν, οποιοδήποτε από τα μέρη ζητεί από τον συμπρόεδρο της μεικτής επιτροπής στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου του καταγγέλλοντος μέρους να επιλέξει τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας με κλήρωση από τον υποκατάλογο που αναφέρεται στο άρθρο 29.8 παράγραφος 3 στοιχείο γ) το αργότερο 5 (πέντε) ημέρες μετά το εν λόγω αίτημα.
5. Ως ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας λογίζεται εκείνη κατά την οποία όλοι οι επιλεχθέντες διαιτητές αποδέχθηκαν τον διορισμό, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό που παρατίθεται στο παράρτημα 29-A.
6. Εάν ένα μέρος θεωρεί ότι ένας διαιτητής δεν συμμορφώνεται με το παράρτημα 29-B, εφαρμόζονται οι διαδικασίες που προβλέπονται στο παράρτημα 29-A.
7. Εάν ένας διαιτητής αδυνατεί να συμμετάσχει στη διαδικασία, αποσυρθεί ή πρέπει να αντικατασταθεί, επιλέγεται νέος διαιτητής σύμφωνα με τις διαδικασίες επιλογής που καθορίζονται στο παρόν άρθρο και στον εσωτερικό κανονισμό που παρατίθεται στο παράρτημα 29-A. Η διαδικασία διαιτησίας αναστέλλεται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου για μέγιστο χρονικό διάστημα 25 (είκοσι πέντε) ημερών.
8. Τα μέρη αποδέχονται ως δεσμευτική, αυτοδικαίως και χωρίς να απαιτείται ειδική συμφωνία, την εξουσία κάθε ειδικής ομάδας διαιτησίας που συγκροτείται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 29.10

Απόφαση σχετικά με τον επείγοντα χαρακτήρα του ζητήματος

Εάν το ζητήσει ένα εκ των μερών, η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφασίζει, εντός 10 (δέκα) ημερών από τη σύστασή της, αν η υπόθεση αφορά επείγοντα ζητήματα.

ΑΡΘΡΟ 29.11

Ακροάσεις

Οι ακροάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι ανοικτές στο κοινό, εκτός αν τα μέρη της διαφοράς αποφασίσουν διαφορετικά. Οι ακροάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι εν μέρει ή εξ ολοκλήρου κλειστές στο κοινό, όταν τα υπομνήματα ή τα επιχειρήματα ενός μέρους περιέχουν πληροφορίες τις οποίες το εν λόγω μέρος έχει χαρακτηρίσει εμπιστευτικές.

ΑΡΘΡΟ 29.12

Πληροφορίες και τεχνικές συμβουλές

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να ζητήσει, σύμφωνα με το παράρτημα 29-A, τη γνώμη εμπειρογνομόνων ή μπορεί να λάβει πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή κρίνεται σχετική.
2. Οι γνώμες των εμπειρογνομόνων, καθώς και οι πληροφορίες που λαμβάνονται από οποιαδήποτε σχετική πηγή, δεν είναι δεσμευτικές.
3. Οι εμπειρογνώμονες πρέπει να διαθέτουν επαγγελματικό κύρος και πείρα στον σχετικό τομέα. Η ειδική ομάδα διαιτησίας συμβουλεύεται τα μέρη πριν από την επιλογή των εμπειρογνομόνων.
4. Η ειδική ομάδα διαιτησίας ορίζει εύλογη προθεσμία για την υποβολή των πληροφοριών ή της έκθεσης των εμπειρογνομόνων.

5. Πρόσωπα των Μερών μπορούν να υποβάλλουν υπομνήματα *amicus curiae* στις ειδικές ομάδες διαιτησίας σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παράρτημα 29-A. Οι εν λόγω προϋποθέσεις διασφαλίζουν ότι τα υπομνήματα *amicus curiae* δεν δημιουργούν αδικαιολόγητη επιβάρυνση για τα μέρη της διαφοράς ούτε καθυστερούν ή περιπλέκουν αδικαιολόγητα τη διαδικασία της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

6. Κάθε πληροφορία που λαμβάνεται δυνάμει του παρόντος άρθρου γνωστοποιείται σε αμφότερα τα μέρη προς διατύπωση παρατηρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 29.13

Εφαρμοστέο δίκαιο και κανόνες ερμηνείας

1. Σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), η ειδική ομάδα διαιτησίας επιλύει τη διαφορά σύμφωνα με τις καλυπτόμενες διατάξεις.

2. Σε όλες τις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 29.4, η ειδική ομάδα διαιτησίας ερμηνεύει τις καλυπτόμενες διατάξεις σύμφωνα με τους εθιμικούς κανόνες ερμηνείας του δημόσιου διεθνούς δικαίου. Κατά την ερμηνεία μιας υποχρέωσης δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας η οποία είναι ταυτόσημη με μια υποχρέωση δυνάμει της Συμφωνίας ΠΟΕ, η ειδική ομάδα διαιτησίας λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε σχετική ερμηνεία η οποία ορίζεται στις αποφάσεις του οργάνου επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ.

Διαιτητική απόφαση

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας, το αργότερο εντός 90 (ενενήντα) ημερών από την ημερομηνία σύστασής της, διαβιβάζει στα μέρη ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας. Στην ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας αναφέρονται τα πορίσματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά, η εφαρμοσιμότητα των καλυπτόμενων διατάξεων και το βασικό σκεπτικό στο οποίο βασίζονται τυχόν πορίσματα και συστάσεις που διατυπώνει η ειδική ομάδα διαιτησίας.
2. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας κρίνει ότι η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας ενημερώνει γραπτώς τα μέρη και τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα διαιτησίας σκοπεύει να διαβιβάσει την ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας. Σε καμία περίπτωση η ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας δεν υποβάλλεται μετά την παρέλευση 120 (εκατόν είκοσι) ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
3. Σε επείγουσες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν αναλώσιμα αγαθά ή άλλα αγαθά ή υπηρεσίες που χάνουν γρήγορα την ποιότητά τους, την τρέχουσα κατάστασή τους ή την εμπορική αξία τους, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διαβιβάσει την ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας εντός 45 (σαράντα πέντε) ημερών και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 60 (εξήντα) ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

4. Ένα μέρος μπορεί να υποβάλει γραπτό αίτημα στην ειδική ομάδα διαιτησίας για την επανεξέταση συγκεκριμένων πτυχών της ενδιάμεσης έκθεσης διαιτησίας το αργότερο 14 (δεκατέσσερις) ημέρες από την παραλαβή της ή, σε επείγουσες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν αναλώσιμα αγαθά ή εποχικά αγαθά ή υπηρεσίες, το αργότερο εντός 7 (επτά) ημερών από την παραλαβή της. Αφού εξετάσει τυχόν γραπτές παρατηρήσεις των μερών σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να την τροποποιήσει και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει κατάλληλη.
5. Εάν δεν διαβιβαστεί γραπτό αίτημα για επανεξέταση συγκεκριμένων πτυχών της ενδιάμεσης έκθεσης διαιτησίας εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 4, η ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας καθίσταται η διαιτητική απόφαση.
6. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει τη διαιτητική της απόφαση στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου το αργότερο 120 (εκατόν είκοσι) ημέρες μετά τη σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας κρίνει ότι η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας ενημερώνει γραπτώς τα μέρη και τη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης. Η διαιτητική απόφαση δεν διαβιβάζεται σε καμία περίπτωση μετά την παρέλευση 150 (εκατόν πενήντα) ημερών από τη σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
7. Σε επείγουσες περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν αναλώσιμα αγαθά ή άλλα αγαθά ή υπηρεσίες που χάνουν γρήγορα την ποιότητά τους, την τρέχουσα κατάστασή τους ή την εμπορική αξία τους, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διαβιβάσει τη διαιτητική απόφασή της το αργότερο εντός 60 (εξήντα) ημερών από την ημερομηνία σύστασής της. Η διαιτητική απόφαση δεν διαβιβάζεται σε καμία περίπτωση μετά την παρέλευση 75 (εβδομήντα πέντε) ημερών από την ημερομηνία αυτή.

8. Στη διαιτητική απόφαση αναφέρονται τα πορίσματα ως προς τα πραγματικά περιστατικά, η εφαρμοσιμότητα των καλυπτόμενων διατάξεων, κατά περίπτωση, και το βασικό σκεπτικό στο οποίο βασίζονται τα πορίσματα και οι συστάσεις. Η διαιτητική απόφαση περιλαμβάνει επαρκή ανάλυση των επιχειρημάτων που προέβαλαν τα μέρη και απαντά σαφώς στις ερωτήσεις και τις παρατηρήσεις αμφοτέρων των μερών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που υποβλήθηκαν στην ενδιάμεση έκθεση διαιτησίας.

9. Η ειδική ομάδα διαιτησίας προβαίνει σε αντικειμενική αξιολόγηση του ζητήματος που έχει αχθεί ενώπιόν της, συμπεριλαμβανομένων της αντικειμενικής εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και των επιχειρημάτων και των αποδεικτικών στοιχείων που προέβαλαν αμφοτέρα τα μέρη, και:

α) σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), της εφαρμοσιμότητας των καλυπτόμενων διατάξεων, καθώς και της συμμόρφωσης μ' αυτές· ή

β) σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), της ύπαρξης ολικής αναίρεσης ή ουσιαστικής μείωσης τυχόν οφέλους που απορρέει για το καταγγέλλον μέρος βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

10. Σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, η ειδική ομάδα διαιτησίας:

α) προσδιορίζει αν το επίμαχο μέτρο αναιρεί πλήρως ή μειώνει ουσιαστικά τυχόν όφελος που απορρέει για το καταγγέλλον μέρος βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών·

β) κατά περίπτωση, προσδιορίζει το επίπεδο των οφελών που απορρέουν για το καταγγέλλον μέρος βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, τα οποία αναιρέθηκαν πλήρως ή μειώθηκαν ουσιαστικά κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών·

- γ) εάν διαπιστώσει ότι το επίμαχο μέτρο αναιρεί πλήρως ή μειώνει ουσιαστικά τυχόν όφελος που απορρέει για το καταγγέλλον μέρος βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, συνιστά στο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία να προβεί σε αμοιβαία ικανοποιητική προσαρμογή· το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν υποχρεούται να ανακαλέσει το επίμαχο μέτρο· και
- δ) κατά περίπτωση, και εφόσον ζητηθεί από αμφότερα τα μέρη, προτείνει τρόπους και μέσα για την επίτευξη αμοιβαία ικανοποιητικής προσαρμογής, μεταξύ άλλων μέσω αποζημίωσης· οι εν λόγω προτάσεις δεν είναι δεσμευτικές για τα μέρη.
11. Η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να λαμβάνει κάθε απόφαση με συναίνεση. Εάν, παρά ταύτα, δεν είναι δυνατό να ληφθεί απόφαση με συναίνεση, η σχετική απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία. Οι διαιτητές δεν εκδίδουν μειοψηφούσες ή χωριστές γνώμες και τηρούν την εμπιστευτικότητα όσον αφορά την ψηφοφορία.
12. Η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου δημοσιοποιεί στο σύνολό της τη διαιτητική απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν, με αμοιβαία συμφωνία, να μη δημοσιοποιήσουν μέρη της που περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες.
13. Η διαιτητική απόφαση είναι δεσμευτική για τα μέρη από την ημερομηνία της διαβίβασής της και δεν υπόκειται σε έφεση.
14. Η διαιτητική απόφαση δεν μπορεί να αυξήσει ούτε να μειώσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις καλυπτόμενες διατάξεις. Η διαιτητική απόφαση δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι παρέχει δικαιώματα ή επιβάλλει υποχρεώσεις σε πρόσωπα.
15. Οι παράγραφοι 2, 4, 6, 8 και 11 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στις αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας που αναφέρονται στα άρθρα 29.18, 29.19, 29.20 και 29.21.

Απόσυρση, αμοιβαία αποδεκτή λύση ή αναστολή διαφοράς

1. Το καταγγέλλον μέρος μπορεί, με τη συγκατάθεση του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία να αποσύρει την καταγγελία του πριν από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης.
2. Εάν τα μέρη καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση ανά πάσα στιγμή είτε πριν είτε μετά την έκδοση της διαιτητικής απόφασης, η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου ενημερώνεται εγγράφως και από τα δύο μέρη.
3. Κατόπιν αιτήματος αμφοτέρων των μερών, η ειδική ομάδα διαιτησίας αναστέλλει τις εργασίες της ανά πάσα στιγμή, πριν από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης, για χρονικό διάστημα που συμφωνείται από τα μέρη και δεν υπερβαίνει τους 12 (δώδεκα) συναπτούς μήνες. Εντός της περιόδου αυτής, η ειδική ομάδα διαιτησίας ξεκινά εκ νέου τις εργασίες της μόνο κατόπιν γραπτού αιτήματος αμφοτέρων των μερών. Το αίτημα κοινοποιείται στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου. Η διαδικασία ξεκινά εκ νέου και συνεχίζεται από το στάδιο κατά το οποίο ανεστάλη 20 (είκοσι) ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος. Σε περίπτωση αναστολής των εργασιών της ειδικής ομάδας διαιτησίας για περισσότερο από 12 μήνες, παύει η εξουσία της ειδικής ομάδας διαιτησίας, με την επιφύλαξη του δικαιώματος του καταγγέλλοντος μέρους να ζητήσει σε μεταγενέστερο στάδιο τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας για το ίδιο αντικείμενο.

ΑΡΘΡΟ 29.16

Αίτημα παροχής διευκρινίσεων

Το αργότερο εντός 10 (δέκα) ημερών μετά την παραλαβή της διαιτητικής απόφασης, ένα μέρος μπορεί να υποβάλει στην ειδική ομάδα διαιτησίας, με κοινοποίηση αντιγράφου στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, γραπτό αίτημα για διευκρινίσεις όσον αφορά συγκεκριμένες πτυχές τυχόν διαπίστωσης ή σύστασης της διαιτητικής απόφασης που το αιτούν μέρος θεωρεί ασαφή. Το άλλο μέρος της διαφοράς μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις σχετικά με το εν λόγω αίτημα στην ειδική ομάδα διαιτησίας το αργότερο εντός 5 (πέντε) ημερών από την παραλαβή του. Η ειδική ομάδα διαιτησίας απαντά στο αίτημα παροχής διευκρινίσεων σχετικά με τη διαιτητική απόφαση το αργότερο εντός 15 (δεκαπέντε) ημερών από την παραλαβή του. Τα αιτήματα παροχής διευκρινίσεων δεν χρησιμοποιούνται ως μέσο για την επανεξέταση της διαιτητικής απόφασης.

ΑΡΘΡΟ 29.17

Συμμόρφωση με τη διαιτητική απόφαση

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για να συμμορφωθεί αμέσως και καλή τη πίστει με τη διαιτητική απόφαση.
2. Σε περίπτωση που η ειδική ομάδα διαιτησίας καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το επίμαχο μέτρο αναιρεί πλήρως ή μειώνει ουσιαστικά τυχόν όφελος που απορρέει για το καταγγέλλον μέρος βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, τα μέρη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις με σκοπό τη συμφωνία σχετικά με αμοιβαία αποδεκτή λύση. Τα μέρη προσπαθούν να προκρίνουν μια λύση που να διευρύνει αποτελεσματικά την πρόσβαση στην αγορά μέσω μέτρων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η μείωση των δασμών ή η εξάλειψη των μη δασμολογικών φραγμών.

Εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση

1. Εάν είναι ανέφικτο να συμμορφωθεί αμέσως με τη διαιτητική απόφαση, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία διαθέτει εύλογο χρονικό διάστημα για να το πράξει. Στην περίπτωση αυτή, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, το αργότερο εντός 30 (τριάντα) ημερών από την παραλαβή της διαιτητικής απόφασης, κοινοποιεί στο καταγγέλλον μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος που θα απαιτηθεί για τη συμμόρφωση.
2. Εάν τα Μέρη δεν συμφωνήσουν ως προς τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος για τη συμμόρφωση με τη διαιτητική απόφαση, το καταγγέλλον μέρος, το αργότερο 20 (είκοσι) ημέρες μετά την παραλαβή της κοινοποίησης που πραγματοποιείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, ζητά εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας να προσδιορίσει τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την απόφασή της στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου το αργότερο εντός 20 (είκοσι) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.
3. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ενημερώνει εγγράφως το καταγγέλλον μέρος για την πρόοδο που έχει σημειώσει όσον αφορά τη συμμόρφωση με τη διαιτητική απόφαση τουλάχιστον 1 (έναν) μήνα πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος.
4. Το εύλογο χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 29.19

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για σκοπούς συμμόρφωσης με τη διαιτητική απόφαση

1. Πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος που αναφέρεται στο άρθρο 29.18, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου κάθε μέτρο που έχει λάβει για να συμμορφωθεί με τη διαιτητική απόφαση.
2. Εάν τα μέρη διαφωνούν ως προς την ύπαρξη ή τη συμμόρφωση του μέτρου που κοινοποιήθηκε από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία σύμφωνα με την παράγραφο 1 με τη διαιτητική απόφαση ή με τις καλυπτόμενες διατάξεις, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να υποβάλει αίτημα στην αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας για να αποφανθεί επί του θέματος. Στο εν λόγω αίτημα προσδιορίζεται το συγκεκριμένο επίμαχο μέτρο και εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους το μέτρο δεν συμμορφώνεται με τη διαιτητική απόφαση ή δεν συνάδει με τις καλυπτόμενες διατάξεις, κατά τέτοιον τρόπο ώστε να εκτίθεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την απόφασή της στα μέρη το αργότερο 45 (σαράντα πέντε) ημέρες μετά την ημερομηνία επίδοσης του αιτήματος.

ΑΡΘΡΟ 29.20

Μέσα προσωρινής έννομης προστασίας σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν κοινοποιήσει το μέτρο που έλαβε για να συμμορφωθεί με τη διαιτητική απόφαση ή με τις καλυπτόμενες διατάξεις εντός του εύλογου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 29.18, ή εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας εκδώσει απόφαση δυνάμει του άρθρου 29.19 παράγραφος 2 σύμφωνα με την οποία δεν έχει ληφθεί κανένα μέτρο για σκοπούς συμμόρφωσης ή το μέτρο που κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 29.19 παράγραφος 1 δεν συνάδει με τη διαιτητική απόφαση ή με τις υποχρεώσεις του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία υποβάλλει, εάν του ζητηθεί από το καταγγέλλον μέρος, προσφορά προσωρινής αποζημίωσης.

2. Το καταγγέλλον μέρος μπορεί, κατόπιν κοινοποίησης στο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, να αναστείλει παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, εάν:

- α) το καταγγέλλον μέρος αποφασίσει να μη ζητήσει προσφορά προσωρινής αποζημίωσης σύμφωνα με την παράγραφο 1· ή
- β) υποβληθεί τέτοιο αίτημα και δεν επιτευχθεί συμφωνία για την αποζημίωση εντός 30 (τριάντα) ημερών από:
  - i) τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 29.18· ή
  - ii) την έκδοση διαιτητικής απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 29.19 παράγραφος 2, με την οποία διαπιστώνεται ότι δεν έχει ληφθεί κανένα μέτρο για σκοπούς συμμόρφωσης ή ότι το μέτρο που κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 29.19 παράγραφος 1 δεν συνάδει με τη διαιτητική απόφαση ή με τις καλυπτόμενες διατάξεις.

3. Η αναστολή των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων δεν υπερβαίνει το επίπεδο που ισοδυναμεί με την ολική ή μερική αναίρεση των οφελών που προέκυψε ως αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τη διαιτητική απόφαση. Το καταγγέλλον μέρος κοινοποιεί στο άλλο μέρος τις παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις τις οποίες προτίθεται να αναστείλει 30 (τριάντα) ημέρες πριν από την ημερομηνία κατά την οποία πρόκειται να τεθεί σε ισχύ η αναστολή.

4. Όταν το καταγγέλλον μέρος εξετάζει ποιες παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις πρέπει να ανασταλούν, θα πρέπει πρώτα να επιδιώξει να αναστείλει τις παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις εντός του ίδιου τομέα ή τομέων με εκείνον ή εκείνους που επηρεάζονται από το μέτρο για το οποίο διαπιστώθηκε ότι δεν συμμορφώνεται με τις καλυπτόμενες διατάξεις ή ότι έχει αναιρέσει πλήρως ή έχει μειώσει ουσιαστικά τα οφέλη που απορρέουν για το καταγγέλλον μέρος δυνάμει του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

5. Σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), η αναστολή των παραχωρήσεων μπορεί να εφαρμοστεί σε τομείς άλλους πέραν του τομέα ή των τομέων στους οποίους η ειδική ομάδα διαιτησίας διαπίστωσε ολική ή μερική αναίρεση των οφελών, ιδίως εάν το καταγγέλλον μέρος είναι της άποψης ότι η αναστολή αυτή είναι αποτελεσματική για την παρότρυνση σε συμμόρφωση.

6. Σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), εάν το καταγγέλλον μέρος θεωρεί ότι η αναστολή των παραχωρήσεων στον ίδιο τομέα ή τομείς με εκείνους που επηρεάζονται δυσμενώς από το επίμαχο μέτρο δεν είναι εφικτή ή αποτελεσματική, μπορεί να επιδιώξει την εφαρμογή τους σε άλλους τομείς. Στην περίπτωση αυτή, το καταγγέλλον μέρος λαμβάνει υπόψη:

α) τις εμπορικές συναλλαγές στον τομέα που επηρεάζεται δυσμενώς από το επίμαχο μέτρο και τη σημασία αυτών των εμπορικών συναλλαγών για το εν λόγω μέρος·

β) τα ευρύτερα οικονομικά στοιχεία που σχετίζονται με την ολική αναίρεση ή την ουσιαστική μείωση των οφελών· και

γ) τις ευρύτερες οικονομικές συνέπειες που θα έχει η εφαρμογή της αναστολής των παραχωρήσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η εξάπλωση της θέσπισης μέσων προσωρινής έννομης προστασίας σε πολλούς τομείς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά οικονομικά μεγέθη των εμπλεκόμενων τομέων.

7. Σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), το καταγγέλλον μέρος εξακολουθεί να παρέχει στο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, στον τομέα που υπόκειται στα εν λόγω μέτρα αποκατάστασης, μεταχείριση ουσιαστικά ευνοϊκότερη από τη μεταχείριση που παρείχε στο εν λόγω μέρος πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

Ειδικότερα, όταν θεσπίζεται μέσο προσωρινής έννομης προστασίας μέσω της αναστολής των δασμολογικών παραχωρήσεων, το καταγγέλλον μέρος δίνει προτεραιότητα σε εμπορεύματα που υπόκεινται σε πλήρη δασμολογική ελευθέρωση.

Για τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε δασμολογικές ποσοτώσεις, τυχόν μέσα προσωρινής έννομης προστασίας εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε τουλάχιστον το 50 % (πενήντα τοις εκατό) του όγκου της ποσόστωσης που καθορίζεται στο παράρτημα 10-A, όσον αφορά το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, να παραμένει αμετάβλητο και πλήρως προσβάσιμο σύμφωνα με τους όρους του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας.

Για τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε σταδιακή ελευθέρωση και για τα οποία η περίοδος σταδιακής κατάργησης έως την πλήρη ελευθέρωση είναι μεγαλύτερη από 11 (έντεκα) έτη, τυχόν μέσα προσωρινής έννομης προστασίας με τη μορφή αναστολής των δασμολογικών παραχωρήσεων δεν υπερβαίνουν το 50 % (πενήντα τοις εκατό) της διαφοράς μεταξύ, αφενός, του συντελεστή που ορίζεται στο παράρτημα 10-A και εφαρμόζεται κατά τον κρίσιμο χρόνο και, αφετέρου, του μη προτιμησιακού δασμολογικού συντελεστή που εφαρμόζει το μέρος που προβαίνει στην αναστολή, έως ότου ελευθερωθεί πλήρως το εμπόριο των σχετικών εμπορευμάτων.

8. Σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β) και αφορά μεσόγεια αναπτυσσόμενη χώρα, το καταγγέλλον μέρος εξετάζει ποια περαιτέρω μέτρα μπορεί να λάβει τα οποία θα ήταν κατάλληλα για τις περιστάσεις της εν λόγω μεσόγειας αναπτυσσόμενης χώρας, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο την εμπορική κάλυψη των καταγγελλόμενων μέτρων, αλλά και τον αντίκτυπο τυχόν μέτρων προσωρινής έννομης προστασίας στις συγκεκριμένες οικονομικές προκλήσεις της εν λόγω μεσόγειας αναπτυσσόμενης χώρας.

9. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία θεωρεί ότι το κοινοποιηθέν επίπεδο αναστολής των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων υπερβαίνει το επίπεδο που ισοδυναμεί με την ολική ή μερική αναίρεση των οφελών που προκλήθηκε ως αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τη διαιτητική απόφαση, μπορεί να υποβάλει γραπτό αίτημα στην αρχική ειδική ομάδα διαιτησίας για να αποφανθεί επί του θέματος. Το εν λόγω αίτημα κοινοποιείται από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία στο καταγγέλλον μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου το αργότερο 30 (τριάντα) ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Εντός 10 (δέκα) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος προς την ειδική ομάδα διαιτησίας, το καταγγέλλον μέρος υποβάλλει έγγραφο στο οποίο αναφέρεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του επιπέδου αναστολής των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την απόφασή της το αργότερο 30 (τριάντα) ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος. Κατά τη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου, το καταγγέλλον μέρος δεν αναστέλλει τυχόν παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις.

10. Η αναστολή των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων είναι προσωρινή και δεν αντικαθιστά τον στόχο της πλήρους συμμόρφωσης με τη διαιτητική απόφαση και με τις καλυπτόμενες διατάξεις. Οι παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις αναστέλλονται μόνον έως:

- α) σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο α), την ανάκληση ή τροποποίηση τυχόν μέτρου το οποίο η ειδική ομάδα διαιτησίας έχει κρίνει ασύμφωνο με τις καλυπτόμενες διατάξεις, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση του Μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τις εν λόγω διατάξεις·
- β) σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), την ανάκληση ή τροποποίηση τυχόν μέτρου για το οποίο η ειδική ομάδα διαιτησίας έχει κρίνει ότι αναιρεί πλήρως ή μειώνει ουσιαστικά το όφελος που απορρέει για το καταγγέλλον μέρος βάσει των καλυπτόμενων διατάξεων, κατά τρόπο που επηρεάζει δυσμενώς τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, ώστε να εξαλειφθεί η εν λόγω ολική αναίρεση ή ουσιαστική μείωση των οφελών·
- γ) την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των μερών ως προς το ότι το μέτρο που κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 29.19 παράγραφος 1 εξασφαλίζει τη συμμόρφωση του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τη διαιτητική απόφαση ή με τις καλυπτόμενες διατάξεις· ή

δ) την επίτευξη αμοιβαίας αμοιβαία αποδεκτής λύσης από τα Μέρη δυνάμει του άρθρου 29.24.

11. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, σε περίπτωση διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 στοιχείο β), η αποζημίωση μπορεί να αποτελεί μέρος αμοιβαία ικανοποιητικής προσαρμογής και να επιλύει με οριστικό τρόπο τη διαφορά.

ΑΡΘΡΟ 29.21

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για σκοπούς συμμόρφωσης με τη διαιτητική απόφαση μετά τη θέσπιση μέσων προσωρινής έννομης προστασίας για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία διαβιβάζει κοινοποίηση στο καταγγέλλον Μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου σχετικά με κάθε μέτρο που έχει λάβει για να συμμορφωθεί με τη διαιτητική απόφαση μετά την αναστολή των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων ή μετά την εφαρμογή προσωρινής αποζημίωσης, κατά περίπτωση. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 2, το καταγγέλλον Μέρος προβαίνει σε άρση της αναστολής των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων το αργότερο εντός 30 (τριάντα) ημερών από τη διαβίβαση της κοινοποίησης. Εάν έχει εφαρμοστεί αποζημίωση, και με εξαίρεση τις περιπτώσεις της παραγράφου 2, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία μπορεί να ζητήσει τον τερματισμό της εφαρμογής της εν λόγω αποζημίωσης το αργότερο 30 (τριάντα) ημέρες μετά την κοινοποίηση σχετικά με τη συμμόρφωσή του με τη διαιτητική απόφαση.

2. Εάν τα μέρη διαφωνούν ως προς το αν το κοινοποιηθέν μέτρο συνεπάγεται τη συμμόρφωση του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τη διαιτητική απόφαση ή με τις καλυπτόμενες διατάξεις, οποιοδήποτε από τα μέρη μπορεί, το αργότερο εντός 30 (τριάντα) ημερών από τη διαβίβαση της κοινοποίησης του μέτρου, να ζητήσει εγγράφως από την ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί επί του θέματος. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου. Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου το αργότερο 45 (σαράντα πέντε) ημέρες από την παραλαβή του αιτήματος. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφανθεί ότι το μέτρο που ελήφθη για σκοπούς συμμόρφωσης συνάδει με τη διαιτητική απόφαση και με τις καλυπτόμενες διατάξεις, τερματίζεται η αναστολή των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων ή η αποζημίωση, ανάλογα με την περίπτωση. Κατά περίπτωση, το καταγγέλλον μέρος προσαρμόζει το επίπεδο αναστολής των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων στο επίπεδο που καθορίζεται από την ειδική ομάδα διαιτησίας.

3. Η αναστολή των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων ή η αποζημίωση, ανάλογα με την περίπτωση, τερματίζεται επίσης εάν δεν υποβληθεί αίτημα στην ειδική ομάδα διαιτησίας σύμφωνα με την παράγραφο 2.

ΑΡΘΡΟ 29.22

Παραρτήματα

1. Τα παραρτήματα 29-A, 29-B και 29-Γ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος κεφαλαίου.
2. Οι διαφορές βάσει του παρόντος κεφαλαίου διεξάγονται σύμφωνα με τα παραρτήματα 29-A και 29-B.
3. Η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου μπορεί να τροποποιεί τα παραρτήματα 29-A και 29-B.

ΤΜΗΜΑ Δ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 29.23

Επιλογή δικαστηρίου

1. Διαφορές που αφορούν το ίδιο θέμα και προκύπτουν στο πλαίσιο των καλυπτόμενων διατάξεων και της Συμφωνίας ΠΟΕ ή στο πλαίσιο οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας στην οποία τα σχετικά μέρη είναι συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να επιλύονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, δυνάμει του DSU ή δυνάμει των διαδικασιών επίλυσης διαφορών της εν λόγω άλλης συμφωνίας, κατά τη διακριτική ευχέρεια του καταγγέλλοντος μέρους.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
  - α) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών δυνάμει της Συμφωνίας ΠΟΕ θεωρείται ότι κινούνται κατόπιν αιτήματος ενός μέρους για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας δυνάμει του άρθρου 6 του DSU·
  - β) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών δυνάμει οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας θεωρείται ότι κινούνται κατόπιν αιτήματος ενός μέρους για τη σύσταση ειδικής ομάδας επίλυσης διαφορών ή δικαιοδοτικού οργάνου σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας· και
  - γ) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου θεωρείται ότι κινούνται κατόπιν αιτήματος ενός μέρους για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.7.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση ή η MERCOSUR ή ένα ή περισσότερα από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR έχει ή έχουν ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας δυνάμει του άρθρου 6 του DSU ή βάσει των σχετικών διατάξεων άλλης συμφωνίας στην οποία τα σχετικά μέρη είναι συμβαλλόμενα μέρη, ή ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.7, το εν λόγω μέρος δεν μπορεί να κινήσει άλλη διαδικασία για το ίδιο θέμα σε κανένα από τα άλλα φόρουμ, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες το αρμόδιο όργανο του επιλεγέντος φόρουμ δεν έχει λάβει απόφαση επί της ουσίας του θέματος για λόγους δικαιοδοσίας ή διαδικαστικούς λόγους πλην της περάτωσης της διαδικασίας κατόπιν αιτήματος ανάκλησης ή αναστολής της διαδικασίας.

4. Άπαξ και η MERCOSUR ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.7, κανένα υπογράφον κράτος της MERCOSUR δεν κινεί άλλη διαδικασία για το ίδιο θέμα σε κανένα άλλο φόρουμ. Άπαξ και η Ευρωπαϊκή Ένωση ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.7 κατά της MERCOSUR, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν κινεί άλλη διαδικασία κατά ενός ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR σε κανένα άλλο φόρουμ, εάν το επίμαχο μέτρο του ή των εν λόγω υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR είναι μέτρο εφαρμογής του επίμαχου μέτρου της MERCOSUR και η Ευρωπαϊκή Ένωση ισχυρίζεται ότι παραβιάστηκε ουσιαστικά ισοδύναμη υποχρέωση.

5. Δύο ή περισσότερες διαφορές αφορούν το ίδιο θέμα όταν αφορούν τα ίδια διάδικα μέρη, αναφέρονται στο ίδιο μέτρο και πραγματεύονται την εικαζόμενη παραβίαση ουσιαστικά ισοδύναμης υποχρέωσης¹.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι δύο ή περισσότερες διαφορές οι οποίες αφορούν τα ίδια διάδικα μέρη και αναφέρονται στο ίδιο μέτρο, αλλά δεν αφορούν εικαζόμενη παραβίαση των καλυπτόμενων διατάξεων ή της Συμφωνίας ΠΟΕ ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας στην οποία τα σχετικά μέρη είναι συμβαλλόμενα μέρη, δεν θεωρείται ότι αφορούν το ίδιο θέμα για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

6. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν αποκλείει κάποιο εκ των μερών από την αναστολή των υποχρεώσεων που έχουν εγκριθεί από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ ή έχουν εγκριθεί βάσει των διαδικασιών επίλυσης διαφορών άλλης διεθνούς συμφωνίας της οποίας τα διάδικα μέρη αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη. Δεν είναι δυνατή η επίκληση της Συμφωνίας ΠΟΕ ή άλλης διεθνούς συμφωνίας μεταξύ των Μερών για να απαγορευθεί σε ένα από τα Μέρη η αναστολή υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 29.24

Αμοιβαία αποδεκτή λύση

1. Τα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση όσον αφορά οποιαδήποτε διαφορά που αναφέρεται στο άρθρο 29.4. Τα μέρη συμφωνούν ως προς τη χρονική περίοδο για την υλοποίηση της εν λόγω λύσης.
2. Εάν επιτευχθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση στο πλαίσιο της διαδικασίας της ειδικής ομάδας διαιτησίας, τα μέρη κοινοποιούν από κοινού την εν λόγω λύση στον πρόεδρο της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Με την εν λόγω κοινοποίηση περατώνεται και η διαδικασία της ειδικής ομάδας διαιτησίας.
3. Κάθε μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την υλοποίηση της αμοιβαία αποδεκτής λύσης εντός της συμφωνηθείσας χρονικής περιόδου.
4. Η λύση μπορεί να εγκριθεί με απόφαση του μεικτού συμβουλίου στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου. Η ολοκλήρωση της αμοιβαία αποδεκτής λύσης μεταξύ των μερών μπορεί να εξαρτάται από την ολοκλήρωση τυχόν αναγκαίων εσωτερικών διαδικασιών. Οι αμοιβαία αποδεκτές λύσεις δημοσιοποιούνται χωρίς να περιέχουν πληροφορίες τις οποίες ένα μέρος έχει χαρακτηρίσει εμπιστευτικές.

5. Το Μέρος που προβαίνει στην υλοποίηση, εντός της συμφωνηθείσας χρονικής περιόδου, ενημερώνει γραπτώς το άλλο Μέρος για κάθε μέτρο που έχει λάβει με σκοπό την υλοποίηση της αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

ΑΡΘΡΟ 29.25

Προθεσμίες

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας ή ο διαμεσολαβητής μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να προτείνει στα μέρη την τροποποίηση οποιασδήποτε προθεσμίας αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο, αναφέροντας τους λόγους στους οποίους στηρίζεται αυτή η πρόταση.
2. Κάθε προθεσμία που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο μπορεί να παραταθεί με αμοιβαία συμφωνία των μερών.

ΑΡΘΡΟ 29.26

Εμπιστευτικότητα

Οι εργασίες της ειδικής ομάδας διαιτησίας τηρούνται απόρρητες. Η ειδική ομάδα διαιτησίας και τα μέρη χειρίζονται ως εμπιστευτικές όλες τις πληροφορίες που υποβάλλονται από ένα μέρος στην ειδική ομάδα διαιτησίας και τις οποίες το εν λόγω μέρος έχει χαρακτηρίσει εμπιστευτικές. Όταν το εν λόγω μέρος υποβάλλει στην ειδική ομάδα διαιτησίας εμπιστευτική έκδοση των γραπτών υπομνημάτων του, παρέχει επίσης, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, μη εμπιστευτική περίληψη των πληροφοριών που περιέχονται στα υπομνήματά του, η οποία μπορεί να δημοσιοποιηθεί.

ΑΡΘΡΟ 29.27

Δαπάνες

1. Κάθε μέρος επιβαρύνεται με τα έξοδά του σε σχέση με τη συμμετοχή στη διαδικασία ειδικής ομάδας διαιτησίας ή στη διαδικασία διαμεσολάβησης.
2. Τα μέρη¹ μοιράζονται από κοινού και ισομερώς τα έξοδα σε σχέση με οργανωτικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών και των εξόδων των διαιτητών και του διαμεσολαβητή σύμφωνα με το παράρτημα 29-A.

---

¹ Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα έξοδα αυτά πρέπει να κατανέμονται από κοινού και εξίσου μεταξύ, αφενός, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, των υπογραφόντων κρατών της MERCOSUR που είναι μέρη της διαφοράς και της MERCOSUR, εάν η τελευταία είναι επίσης μέρος της διαφοράς.

ΜΕΡΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 30.1

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα Συμφωνία αρχίζει να ισχύει μεταξύ του Μέρους ΕΕ και του Μέρους MERCOSUR την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία έχουν αμοιβαία γνωστοποιήσει εγγράφως την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών τους που απαιτούνται για τον σκοπό αυτόν.
2. Οι γνωστοποιήσεις αποστέλλονται στη Γενική Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Παραγουάης, ή στους διαδόχους της, που αποτελούν τους θεματοφύλακες της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 30.2

Εφαρμογή πριν από την έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα Συμφωνία μπορεί να εφαρμοστεί προσωρινά. Η εν λόγω προσωρινή εφαρμογή μπορεί να λάβει χώρα μεταξύ, αφενός, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, αφετέρου, της MERCOSUR και/ή ενός ή περισσότερων από τα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές διαδικασίες τους.
2. Η προσωρινή εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας ή μερών αυτής ξεκινά την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία:
  - α) η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε την περάτωση των εσωτερικών διαδικασιών της, αναφέροντας τα μέρη της παρούσας Συμφωνίας που θα εφαρμοστούν προσωρινά· και
  - β) κατόπιν γνωστοποίησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η MERCOSUR και/ή το σχετικό υπογράφον κράτος ή κράτη της MERCOSUR, κατά περίπτωση, κοινοποίησαν την περάτωση των εσωτερικών τους διαδικασιών ή την επικύρωση της παρούσας Συμφωνίας και επιβεβαίωσαν τη συμφωνία τους για την προσωρινή εφαρμογή των μερών της παρούσας Συμφωνίας που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Ένωση.
3. Οι γνωστοποιήσεις αποστέλλονται στους θεματοφύλακες της παρούσας Συμφωνίας.
4. Το μεικτό συμβούλιο και τα άλλα όργανα που συγκροτούνται βάσει της παρούσας συμφωνίας μπορούν να ασκούν τα καθήκοντά τους την περίοδο κατά την οποία η παρούσα Συμφωνία ή μέρη αυτής εφαρμόζονται προσωρινά. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους εφαρμόζονται αποκλειστικά μεταξύ των Μερών που εφαρμόζουν προσωρινά την παρούσα Συμφωνία και παύουν να ισχύουν μεταξύ του Μέρους ή των Μερών που παύουν να εφαρμόζουν προσωρινά την παρούσα Συμφωνία και του ή των υπόλοιπων Μερών.

5. Όταν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η παρούσα Συμφωνία ή ορισμένες διατάξεις της εφαρμόζονται προσωρινά, κάθε αναφορά στην ημερομηνία έναρξης ισχύος θεωρείται ότι αναφέρεται στην ημερομηνία από την οποία λαμβάνει χώρα η εν λόγω εφαρμογή.
6. Όταν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η παρούσα Συμφωνία ή ορισμένες διατάξεις της εφαρμόζονται προσωρινά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ένα ή περισσότερα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR, κάθε αναφορά στη MERCOSUR θεωρείται ότι αναφέρεται στο εν λόγω υπογράφων κράτος ή στα εν λόγω υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR που έχουν συμφωνήσει να εφαρμόσουν προσωρινά την παρούσα Συμφωνία.
7. Τροποποιήσεις της παρούσας Συμφωνίας ή μερών αυτής μπορούν επίσης να εφαρμόζονται προσωρινά σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Εάν εγκριθούν τέτοιου είδους τροποποιήσεις κατά την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας, αυτές εφαρμόζονται στη MERCOSUR και/ή σε υπογράφων κράτος της MERCOSUR που έχει συμφωνήσει να εφαρμόσει προσωρινά την παρούσα Συμφωνία ή μέρη αυτής σύμφωνα με την παράγραφο 2 και παραμένουν σε ισχύ μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 30.3

Αναφορές σε νομοθεσία και άλλες συμφωνίες

1. Όταν γίνεται αναφορά στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις ενός Μέρους, νοείται ότι οι εν λόγω νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις περιλαμβάνουν τυχόν τροποποιήσεις τους, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.
2. Κάθε αναφορά σε άλλες συμφωνίες ή νομικές πράξεις ή κάθε ενσωμάτωση άλλων συμφωνιών ή νομικών πράξεων μέσω αναφοράς στην παρούσα Συμφωνία, εν όλω ή εν μέρει, θεωρείται ότι περιλαμβάνει τα σχετικά παραρτήματα, πρωτόκολλα, υποσημειώσεις, ερμηνευτικές σημειώσεις και επεξηγηματικές σημειώσεις, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

3. Όταν στην παρούσα Συμφωνία αναφέρονται ή ενσωματώνονται, εν όλω ή εν μέρει, διεθνείς συμφωνίες, νοείται ότι περιλαμβάνονται τυχόν τροποποιήσεις τους ή διάδοχες συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ και για τα δύο Μέρη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας ή μετά από αυτή, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά. Εάν προκύψει ζήτημα εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Συμφωνίας, ως απόρροια αυτών των τροποποιήσεων ή διάδοχων συμφωνιών, τα Μέρη μπορούν, κατόπιν αιτήματος ενός εξ αυτών, να διαβουλευθούν μεταξύ τους μέσω του μεικτού συμβουλίου με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία ικανοποιητικής λύσης στο συγκεκριμένο ζήτημα, εφόσον χρειάζεται. Ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης αυτής, τα Μέρη μπορούν, μέσω απόφασης του μεικτού συμβουλίου, να πραγματοποιήσουν ανάλογες τροποποιήσεις στην παρούσα Συμφωνία.

4. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται κατ' αναλογία, εάν η τροποποίηση ή η διάδοχη συμφωνία διεθνούς συμφωνίας που αναφέρεται ή ενσωματώνεται στην παρούσα Συμφωνία, εν όλω ή εν μέρει, έχει τεθεί σε ισχύ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για ένα ή περισσότερα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR.

ΑΡΘΡΟ 30.4

Εκπλήρωση υποχρεώσεων

1. Με βάση τις αρχές του αμοιβαίου σεβασμού, της ισότιμης εταιρικής σχέσης και του σεβασμού του διεθνούς δικαίου, κάθε Μέρος λαμβάνει κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του βάσει της παρούσας Συμφωνίας.

2. Εάν ένα Μέρος θεωρεί ότι το άλλο Μέρος δεν εκπλήρωσε οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το μέρος III της παρούσας Συμφωνίας, εφαρμόζονται οι ειδικοί μηχανισμοί που προβλέπονται στο εν λόγω μέρος της Συμφωνίας.

3. Εάν ένα Μέρος θεωρεί, βάσει της πραγματικής κατάστασης, ότι το άλλο Μέρος παρέβη τις υποχρεώσεις που περιγράφονται ως ουσιώδη στοιχεία στο άρθρο 1.2 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 5.3 παράγραφος 2 και στο άρθρο 7.7 παράγραφος 3, μπορεί να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

Ενημερώνει αμέσως το άλλο μέρος για το γεγονός αυτό καθώς και για τα ληφθέντα μέτρα. Ένα Μέρος μπορεί να ζητήσει τη διεξαγωγή επειγουσών διαβουλεύσεων επί του θέματος με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης. Τα ενδιαφερόμενα Μέρη καταβάλλουν προσπάθειες για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων πριν από τη λήψη των κατάλληλων μέτρων. Το κοινοποιούν Μέρος που θεσπίζει τα μέτρα υποβάλλει όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται για τη διεξοδική εξέταση της κατάστασης.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, τα «κατάλληλα μέτρα» μπορούν να περιλαμβάνουν την αναστολή, εν όλω ή εν μέρει, της παρούσας Συμφωνίας. Η αναστολή της παρούσας συμφωνίας αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης και μπορεί να επιβληθεί μόνο σε περίπτωση ιδιαίτερα σοβαρών και ουσιαστικών παραβιάσεων των ουσιωδών στοιχείων που καθορίζονται στο άρθρο 1.2 παράγραφος 1, στο άρθρο 5.3 παράγραφος 2 και στο άρθρο 7.7 παράγραφος 3. Στην περίπτωση αυτή, τα Μέρη απαλλάσσονται από την υποχρέωση να εκτελέσουν την παρούσα Συμφωνία, εν όλω ή εν μέρει, στις αμοιβαίες σχέσεις τους κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής. Η αναστολή αυτή ισχύει για το ελάχιστο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίλυση του ζητήματος κατά τρόπο αποδεκτό για τα Μέρη.

4. Εάν ένα Μέρος θεωρεί, βάσει της πραγματικής κατάστασης, ότι το άλλο Μέρος δεν εκπλήρωσε οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία, πέραν αυτών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των παραγράφων 2 και 3, ενημερώνει σχετικά το άλλο Μέρος. Τα Μέρη εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων και τη συνεργασία με σκοπό την έγκαιρη και φιλική επίλυση των ζητημάτων και διεξάγουν διαβουλεύσεις υπό την αιγίδα του μεικτού συμβουλίου με σκοπό την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης. Το μεικτό συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από τη μεικτή επιτροπή να συγκληθεί εντός 15 (δεκαπέντε) ημερών για τη διεξαγωγή επειγουσών διαβουλεύσεων. Κάθε Μέρος παρέχει τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να γίνει διεξοδική εξέταση. Εάν το μεικτό συμβούλιο δεν επιτύχει αμοιβαία αποδεκτή λύση εντός 90 (ενενήντα) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης, το κοινοποιούν Μέρος μπορεί να λάβει τα κατάλληλα μέτρα. Για τον σκοπό της παρούσας παραγράφου, τα «κατάλληλα μέτρα» μπορούν να περιλαμβάνουν την αναστολή μόνο των μερών I, II και IV της παρούσας συμφωνίας. Στην περίπτωση αυτή, τα Μέρη απαλλάσσονται από την υποχρέωση να εκτελέσουν τα υπό αναστολή μέρη της παρούσας Συμφωνίας στις αμοιβαίες σχέσεις τους κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής.

5. Τα «κατάλληλα μέτρα» που αναφέρονται ανωτέρω στις παραγράφους 3 και 4 λαμβάνονται με πλήρη σεβασμό στο διεθνές δίκαιο και είναι αναλογικά προς τη μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία. Πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα κατάλληλα μέτρα τα οποία διαταράσσουν στο ελάχιστο τη λειτουργία της παρούσας Συμφωνίας.

6. Η αναστολή της εφαρμογής οποιουδήποτε μέρους της παρούσας Συμφωνίας σε σχέση με υπογράφων κράτος της MERCOSUR δεν συνεπάγεται την αναστολή της εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας σε σχέση με τα άλλα υπογράφοντα κράτη MERCOSUR, εκτός εάν η πλήρης αναστολή της παρούσας Συμφωνίας σύμφωνα με την παράγραφο 3 είναι σκόπιμη για την επανόρθωση παραβίασης των ουσιωδών στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο 1.2 παράγραφος 1 και στο άρθρο 5.3 παράγραφος 2. Όταν αποφασίζει αν θα αναστείλει πλήρως την παρούσα Συμφωνία, το Μέρος ΕΕ λαμβάνει υπόψη τυχόν μέτρα που έλαβε η MERCOSUR κατά του υπογράφοντος κράτους MERCOSUR που διέπραξε την παραβίαση.

7. Η αναστολή της παρούσας Συμφωνίας σε περίπτωση παραβίασης του ουσιώδους στοιχείου που ορίζεται στο άρθρο 7.7 παράγραφος 3 που διαπράττεται από υπογράφων κράτος της MERCOSUR δεν συνεπάγεται την αναστολή της εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας σε σχέση με τα άλλα υπογράφοντα κράτη της MERCOSUR.

ΑΡΘΡΟ 30.5

Τροποποιήσεις

1. Τα Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς για την τροποποίηση της παρούσας Συμφωνίας. Μια τροποποίηση αρχίζει να ισχύει αφού τα Μέρη ανταλλάξουν γραπτές κοινοποιήσεις με τις οποίες βεβαιώνουν ότι έχουν ολοκληρώσει τις αντίστοιχες ισχύουσες εσωτερικές απαιτήσεις και διαδικασίες τους οι οποίες απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της τροποποίησης, ή σε οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία συμφωνήσουν.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το μεικτό συμβούλιο στη σύνθεσή του για θέματα εμπορίου ή η μεικτή επιτροπή στη σύνθεσή της για θέματα εμπορίου, κατά περίπτωση, μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τα παραρτήματα ή άλλα μέρη του μέρους III της παρούσας Συμφωνίας, εφόσον αυτό προβλέπεται από αυτήν. Η εν λόγω απόφαση μπορεί να προβλέπει ότι οι τροποποιήσεις αυτές εφαρμόζονται από την ημερομηνία που συμφωνείται από τα Μέρη ή από την κοινοποίηση της εκπλήρωσης των νομικών απαιτήσεων Μέρους ή Μερών, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 30.6

Προσχώρηση νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιεί στο Μέρος MERCOSUR κάθε αίτημα που υποβάλλει τρίτη χώρα για να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της υποψήφιας χώρας που ζητά να προσχωρήσει σε αυτήν, η Ευρωπαϊκή Ένωση:

α) παρέχει, κατόπιν αιτήματος του Μέρους MERCOSUR και στο μέτρο του δυνατού, όλες τις πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από την παρούσα Συμφωνία και

β) λαμβάνει υπόψη τυχόν ανησυχίες που διατυπώνει το Μέρος MERCOSUR.

3. Η μεικτή επιτροπή εξετάζει τυχόν επιπτώσεις που θα έχει στην παρούσα Συμφωνία η προσχώρηση τρίτης χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αρκετό χρόνο πριν από την ημερομηνία της εν λόγω προσχώρησης.

4. Στον βαθμό που είναι αναγκαίο, τα Μέρη, πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας για την προσχώρηση τρίτης χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσπίζουν, με απόφαση του μεικτού συμβουλίου, τις αναγκαίες προσαρμογές ή μεταβατικές ρυθμίσεις όσον αφορά την παρούσα Συμφωνία.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, το μέρος III της παρούσας Συμφωνίας εφαρμόζεται μεταξύ του νέου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μέρους MERCOSUR από την ημερομηνία προσχώρησης του εν λόγω νέου κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΡΘΡΟ 30.7

Προσχώρηση συμβαλλόμενων κρατών στη MERCOSUR

1. Η MERCOSUR κοινοποιεί στο Μέρος ΕΕ κάθε αίτημα που υποβάλλει τρίτη χώρα για προσχώρηση στη MERCOSUR.

2. Κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της MERCOSUR και της υποψήφιας χώρας που ζητεί να προσχωρήσει σε αυτήν, η MERCOSUR:
- α) παρέχει, κατόπιν αιτήματος του Μέρους ΕΕ και στο μέτρο του δυνατού, όλες τις πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από την παρούσα Συμφωνία και
  - β) λαμβάνει υπόψη τυχόν ανησυχίες που διατυπώνει το Μέρος ΕΕ.
3. Κάθε συμβαλλόμενο κράτος της MERCOSUR που δεν είναι Μέρος της παρούσας Συμφωνίας κατά την ημερομηνία υπογραφής της (καλούμενο εφεξής: «αιτούν συμβαλλόμενο κράτος της MERCOSUR») μπορεί να προσχωρήσει στην παρούσα Συμφωνία μέσω πρωτοκόλλου προσχώρησης που συνάπτεται μεταξύ του Μέρους ΕΕ και του αιτούντος συμβαλλόμενου κράτους της MERCOSUR. Το πρωτόκολλο προσχώρησης ενσωματώνει τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων προσχώρησης και, εφόσον απαιτείται, τυχόν προσαρμογές τις οποίες συνιστά η μεικτή επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 4. Η παρούσα Συμφωνία τροποποιείται σύμφωνα με το άρθρο 30.5 παράγραφος 1 ώστε να αντικατοπτρίζει τους όρους προσχώρησης όπως έχουν συμφωνηθεί στο πρωτόκολλο προσχώρησης μεταξύ μέρους ΕΕ και του αιτούντος συμβαλλόμενου κράτους της MERCOSUR.
4. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για το πρωτόκολλο προσχώρησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3, η MERCOSUR μπορεί να συνοδεύει την αντιπροσωπεία του αιτούντος συμβαλλόμενου κράτους της MERCOSUR και, πριν από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, οποιοδήποτε από τα Μέρη μπορεί να ζητήσει συνεδρίαση της μεικτής επιτροπής για να εξετάσει τις πιθανές επιπτώσεις της προσχώρησης του αιτούντος συμβαλλόμενου κράτους της MERCOSUR στην παρούσα Συμφωνία και να εξετάσει πιθανές προσαρμογές.

ΑΡΘΡΟ 30.8

Παραρτήματα, προσαρτήματα και πρωτόκολλα

Τα παραρτήματα, τα προσαρτήματα και τα πρωτόκολλα της παρούσας Συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

ΑΡΘΡΟ 30.9

Ιδιωτικά δικαιώματα

1. Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι παρέχει δικαιώματα ή επιβάλλει υποχρεώσεις σε πρόσωπα, πλην αυτών που δημιουργούνται μεταξύ των Μερών βάσει του δημόσιου διεθνούς δικαίου.
2. Καμία διάταξη της παρούσας Συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι επιτρέπει την άμεση επίκληση της παρούσας Συμφωνίας στην εσωτερική έννομη τάξη των Μερών. Συμβαλλόμενο κράτος της MERCOSUR που υπογράφει την παρούσα Συμφωνία μπορεί να ορίσει διαφορετικά στο εσωτερικό του δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 30.10

Διάρκεια ισχύος

Η παρούσα Συμφωνία είναι αόριστης διάρκειας.

ΑΡΘΡΟ 30.11

Καταγγελία

1. Τόσο το Μέρος ΕΕ όσο και το Μέρος MERCOSUR μπορούν να γνωστοποιούν εγγράφως στο άλλο Μέρος την πρόθεσή τους να καταγγείλουν την παρούσα Συμφωνία.
2. Η καταγγελία παράγει αποτελέσματα εννέα μήνες μετά τη γνωστοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 30.12

Αυθεντικές γλώσσες

Η παρούσα Συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα, όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.